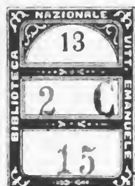
SUMMA QUAESTIONUM REGULARIUM SEU DE CASIBUS CONSCIENTIAE AD...

Juan Bautista : de Lezana, Giovanni Battista Coccini

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
13
2 C
15

SVMMA QVESTIONVM REGVLARIVM seu DE CASIBVS CONSCIENTIÆ

Ad Personas Regulares vtriusq; sexus spectantibus.

vbi

Multa Præsertim iuxta noua Decreta Sum̃orum Pontificum et S. Congregationum.

Ad Em.mum et R.mum Dnm.

D. CARDINALEM PIVM EPISCOPVM PORTVENSEM.

per

P. MAGISTRVM F. IOANNEM BAPTISTAM *de Lezana Hyspanum, Saxoniæ Prouinciale. et Sociũ Generalẽ Carmelitarum.*

ROMÆ

Typis Hæredum Gulielmi Facciotti.

M.DC.XXXIIII.

EMINENTISSIMO PRINCIPI, ET REVERENDISSIMO DOMINO D. CAROLO EMMANVELI PIO S. R. E. CARD. AMPLISSIMO, ET EPISCOPO PORTVENSI.

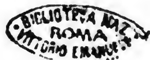

Fr. Ioannes Baptista de Lezana Carmelita.

VAM (Emin.me Princeps) sibi auspicata lucem, in lucem prodit mea hæc Quæstionum Regularium Summa, rata se, aut nullam perpessuram eclipsim Tuæ benignitatis, vel semel irradiatam fulgoribus, aut quamplurium quæstionum inuolucris digestam cõgeriem, notam adulterinæ euitaturam, tuto Aquilæ Tuæ (quæ falli haud nouit) experimento. Nulli verò potiori iure, quàm Tibi fuisse inscribendam, qui non videat, vel si Linceus sit, in medio Sole iudicabitur cæcutire. Tua enim singularis illa humanitas, & beneficiorum munifica manus, qua non totum modò Carmeliticum nostrum cœtum, sed me etiam inter Sacræ Congregationis de Indice Consultores Theologos, Tuo cooptatum auspicio, benignè fouisti, qualecunque hoc tributariæ deuotionis monumentum expostulabat. Principum namque beneficentia, & si parem merce-

✠ 2 dem

dem (quod Regium est) non expectet, officiosam tamen grati animi Thesseram, non dedignatur. Accedunt egregiæ illæ Tuæ animi dotes, clarissimi generis splendore clariores, prærogatiuæ virtutum omnigenæ litteraturæ notitia præclaræ, cæteræq́. veræ, ac generosæ Pietatis Tuæ notæ, quas mihi aliquando ad tanti Principis oracula assumpto licuit experiri. Accedunt incomparabilis illa prudentia, constans doctrina, & mira Ecclesiasticarum notitia rerum, quibus dum Purpuratorum Patrum Consessibus, quasi Luminare maius præes, *Pietas ad omnia vtilis*, iuxta Paulinum dictum, iure nouo prædicatur. Quæ omnia ad Te non modò me excitatum concitare, sed impellere potuissent reluctantem, vt simul munificentissimo Patrono deuincti animi redderem argumentum, & plurimum operi à sapientissimo Principe, nanciscerer authoramenti. Minus dignũ fateor munus eo Cardinali, cui familiaris à Iuuenili æuo Senatoria Purpura fuit. Excipias tamen exoro, qua soles benignitate, & qua consueuisti Pietate foueas, dum ex corde voueo, & Deum enixè deprecor, vt valeas, & Elianos potiùs, quàm Nestoreos viuas annos.

Nos

NOs Fr. Theodorus Stratius Magiſter, ac humilis Generalis totius Ordinis Carmelitarum, Auctoritate noſtra, harum ſerie Tibi dilecto nobis in Chriſto Adm. Reuer. Patri Magiſtro Ioanni Baptiſtæ de Lezana noſtræ Prouinciæ Caſtellæ Nouæ profeſſo Sacerdoti, Prouinciali Saxoniæ, & Socio noſtro, licentiam, & facultatem concedimus, vt ſeruatis ſeruandis, typis mandare poſſis librum, cui Titulus eſt, Summa Quæſtionum Regularium, ſeu de Caſibus Conſcientiæ, ad Regulares vtriuſque ſexus ſpectantibus; recognitum, & approbatum à Viris doctis noſtræ Religionis, quibus id commiſimus. In quorum Fidem, &c. Dat. Romæ die 6. Martij 1633.

Fr. Theodorus Stratius Generalis totius Ordinis Carmelitarum.

Locus ✠ Sigilli.

Fr. Ioannes Baptiſta Cerutus Secret. Ordinis.

EX Commiſſione Reuerendiſs. Patris Theodori Stratij Prioris Generalis totius Ordinis noſtri Carmelitarum perlegi opus cui titulus eſt, Summa Quæſtionum Regularium, à Reu. Adm. Patre Magiſtro Ioanne Baptiſta de Lezana Prouinciæ Caſtellæ Nouæ eiuſdem Ordinis, & Prouinciali Saxoniæ, compoſitum, in quo tantùm abeſt, vt aliquid Orthodoxæ Fidei, & Sanctis Moribus repugnans offenderim, vt potiùs omnia, tum Sacris Canonibus, & Summorum Pontificum Decretis, tum Sanctorum Patrum, & Eruditorum Theologorum doctrinæ cohærentia repererim. Et quoniam, quæ ad moralem Theologiam pertinent, & in pluribus diuerſorum authorum Voluminibus leguntur diſperſa, in hoc vno ſumma eruditione, breuitate, & dilucidatione reperiuntur collecta, ita vt hoc vnum pro omnibus computari meritò poſſit, digniſſimum cēſeo, vt ad communem vtilitatem, maioremq́. commoditatem tam fructuoſi laboris opus in lucem prodeat, typiſq́. mandetur. In quorum fidem mea manu ſubſcripſi. Dat. Romæ in Conuentu noſtro Tranſpontinæ die 15. Ianuarij 1633.

Ego Fr. Dominicus Campanella Ordinis Carmelitarum Magiſter, & Lector publicus Methaph. in Gymnaſio Romano.

Ex

EX Commissione Reuerendissimi Patris nostri Generalis perlegi Volumen hoc, cui Titulus est, Quæstiones Regulares, siue Summa de Casibus Conscientiæ ad Religiosos pertinentibus, Auctore R.Ad.P.Magistro Ioanne Baptista Lezana nostræ Sac.Religionis Alumno,ac Saxoniæ Prouinciali. Et in eo nihil inueni, quod Fidei, aut bonis moribus repugnet: imò iudico esse opus, & doctrinæ subtilitate, & styli nitore, & rerum copia valde insigne,& Religiosis omnibus summopere vtile,quod & typis excudi, & immortalitati debeat commendari. Dat. Romæ die 2.Martij 1633.

Fr.Ioseph Pandulphus Prouincialis Tusciæ,& Regens Sanctæ Mariæ Transpontinæ de Vrbe.

Imprimatur,
Si videbitur Reuerendiss. P. Magistro Sacri Palatij Apostolici.

A. Tornellus Vicesgerens.

DE mandato Reuerendissimi Patris Fr.Nicolai Riccardij Sacri Palatij Apostolici Magistri, legi hanc Summam Quæstionum Regularium, siue Casuum Conscientiæ ad Regulares spectantium,quam Adm Reu.Pat.Mag. Fr.Ioannes Baptista de Lezana,illustrissimi Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo alumnus, Saxoniæ Prouincialis,& Reuerendissimi Patris Prioris Generalis eiusdem Sodalitij Socius, in lucem edere intendit. Nihil in ea offendi, quod offendat, aut à vera doctrina, & probis moribus dissonet; plura, quæ ad formandam vitam veri religiosi iuuare possint; & plurima, quæ authoris doctrinam,& pietatem ostendant; qui cum Hispanos, & Italos opere, & sermone docuerit, vniuersos his scriptis informabit, & instruet. Romæ die 2.Aprilis 1633.

Fr.Thomas de Herrera Heremita Augustinianus.

Imprimatur.
Fr.Nicolaus Riccardius Sacri Palatij Apostolici Magister, Ordinis Prædicatorum.

INDEX

INDEX CAPITVLORVM QVÆ IN HOC VOLVMINE CONTINENTVR.

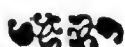

De

SVM-

SVMMA QVAESTIONVM REGVLARIVM, SEV DE CASIBVS CONSCIENTIÆ ad personas Religiosas vtriusque sexus spectantibus.

DE OBLIGATIONIBVS REGVLARIVM ratione status perfectionis, quem profitentur.

CAP. I.

1

X triplici statu in Ecclesia reperto; quorum primus est coniugatorum, qui vitam communem, & adimpletionem solùm præceptorum communium exigit: & secundus Religiosorum, qui ad perfectionem tendere, consiliaq. Euangelica sectari profitentur: & tertius Episcoporum, seu Prælatorum, qui perfectionem consummatam, & in facto esse debent habere; certum est omnes personas Regulares cuiuscumque sexus sint, in secundo statu esse, sub eoque militare. S.Thom.2.2. *q*.183.*&* 186. Hic autem status bene sic definitur, *status hominum ad perfectionem Christianam per paupertatis, castitatis, & obedientia vota tendentium*. Bellarm: *to.2.l.2.de Monach.cap.2.*

2 Adumbratus est in lege Moysi, & in lege naturæ. Plat. *de bono stat. Relig.l.2.cap.*19. Perfectus, & consummatus à tempore

Christi, & Apostolorum, qui fuerunt veri, & perfecti Religiosi. Vasquez 1.2.*disp.*165.*cap.*5. Et amplexatus à Sanctissimis nostris Patribus Elia, & Eliseo, filijsq. Prophetarum successoribus eorum. D. Hieronym. *in epist. ad Paulin.* D. Isid. *l.*2. *de offic. cap.*16. Sixt. IV. Gregor. XIII. & alij Pontifices.

3 Hinc omnis persona Religiosa quæcumque illa sit, tenetur ex vi suæ professionis, tendere, progredi, & niti ad perfectionem. Ratio est; quia hæc est obligatio sui status, & in quo differt à laicis: vnde statui laicorum solum dicitur à Christo *Serua mandata;* statui verò Religiosorum, qui insinuatur in illis verbis: *Si vis perfectus esse,* vlteriùs dicitur: *Vade, & vende omnia, &c. & sequere me,* per quod denotantur Consilia, ac per consequens perfectionis sequela. Suarez *lib.*1. *de obligat. Religiosor. cap.*4.

4 Non tamen tenetur Religiosus ex vi suæ professionis esse perfectus in facto esse. Ratio est: quia status Religionis non est status perfectionis iam adquisitæ, qualis est status Episcoporum, sed est status perfectionis adquirendæ. Ideò enim vocatur Religio schola perfectionis. Quemadmodum ergo studentes in schola non tenentur esse docti, & sapientes, sed tendere, & conari ad doctrinam, & sapientiam adquirendam, ità etiam Religiosus non tenetur esse perfectus, sed tendere ad perfectionem. S. Thom. 2.2.*q.*184.*ar.*5. & 186.*ar.*2. Abulens. *in cap.*19. *Mathæi*.

5 Nec etiam tenetur Religiosus niti, aut tendere ad perfectionem per omnia opera consiliorum, aut supererogationis, sed per illa tantum, quæ sunt secundùm Regulam, & Obseruantias sui Ordinis. Ratio est, quia non se obligauit ad aliam perfectionem nisi eam, quæ medijs institutis suæ Religionis comparari potest: neque Ecclesia obligat illum ad aliam. Solùm ergo obligatur ad eam perfectionem, quæ media obseruantia suæ Regulæ, & Constitutionum adquiri potest. S. Thom. 2.2. *q.*186. *ar.*2. Sanchez *l.*6. *in Decalogum cap.*5. *nu.*2.

6 Nec prætérea tenetur Religiosus sibi persuadere se facere profectum quotidie in perfectione. Quia hoc pugnat cum humilitatis exercitio, per quod iudicare debet oppositum. Hieronym. Gratian. *de Discipl. Regul. cap.*9. §.1.

7 Perfectio Christiana, quam profitentur Religiosi, & ad quam procurandam tenentur, consistit principaliter in actibus charitatis erga Deum, & proximos; minus principaliter in actibus aliarum virtutum. Ratio est; quia perfectio hominis in hac vita est illud bonum, quod est ipsi optimum; exercitium autem charitatis principaliter, & exercitiũ aliarum virtutum minus principaliter est optimum homini, cum nihil illi melius. S. Thom.

2.2.

2.2.*q*.184.*ar*.1.Hinc finis Religiosi status est vnio per charitatem cum Deo, & proximis. Indicatur hoc Act.5. vbi de Apostolis, qui erant veri Religiosi, & eorum discipulis dicitur: *Multitudinis credentium erat cor vnum,& anima vna.* Hieronym. Gratian. *in Discipl.Regular.cap.*4.

8 Hæc obligatio procurandi perfectionem, seu tendendi ad illam, in Religiosis est sub mortali peccato. Ratio est; quia est de re grauissima, quam vouerunt; & in qua consistit substantia status Religiosi. Cordub. *in Reg. D. Francisc. cap.*1. Rodriguez 3.*to. Quæst.Regul.q.*48.*ar.*1. Ista veritas (secundum Nauarr. *in cap.quia portio* 12.*q.*1.*nu.*10.) est terribilis multis Religiosis, qui neque actu, seu actualiter; nec virtute, seu virtualiter habent animum se in dies magis perficiendi in charitate; neque curant plusquam boni clerici sæculares, vel laici, ad eam tendere. Sanchez *lib.6.in Decalog.cap.*5.*nu.*10.

9 Num verò huiusmodi obligatio tendendi ad perfectionem in Religiosis sit distincta ab obligatione seruandi vota, & obseruantias Regulares, vel sit eadem cum illa? Probabilius est esse eandem, & imbibitam in illa, sicut obligatio obediendi Deo, placendi Deo, & constituendi in ipso nostrum vltimum finem, non est obligatio distincta ab obligatione seruandi mandata Dei, sed in illa includitur. Ratio est, tum quia vt diximus *nu.*5. non tenetur Religiosus ad aliam perfectionem comparandam, nisi ad eam, quæ medijs institutis suæ Religionis haberi potest. Tum etiam, quia aliàs quoties Religiosus transgrederetur votum aliquod peccaret duplici peccato, altero contra votum, altero contra perfectionem, quam tenetur procurare. Sanchez *lib.6.in Decalog.cap.*5.*nu.*5.

10 Peccat tamen Religiosus mortaliter contra hoc præceptum procurandi perfectionem. Primò, quando contemnit ea, quibus venitur ad perfectionem. Quia hoc est contra votum professionis, quo Religiosus promisit vitam Regularem. S. Thom. 2.2. *q.*186. *ar.*2. & 9. Caietan. *ibid.* Secundò, quando transgreditur Regulam (etiam si ad venialem solam, vel ad nullam culpam obligaret) eo fine, vt impediat perfectionem. Quia hoc etiam est directe contra id, quod promisit. Valentia 1.2. *disp.* 7. *quæst.*5. *puncto* 6.*vers.primus casus est.* Vasquez 1.2.*disp.*158.*cap.*6.*nu.*57. Tertiò, quando firmiter statuit apud se, nullo modo curare de perfectione sui status. Propter eandem rationem. Quartò ad idem, quando in animum inducit non progredi ad vitæ perfectionem, ita vt apud se statuat, & dicat: Nolo ad perfectionem tendere. Quia in hoc deficit à fine suæ professionis. Bartholomæus

à S.Fausto *de Vit.propriet. cap.*1 *.nu.*10. Tandem quinto, quando eius prauo exemplo alios induceret ad deprauatam vitam, vel relaxationem Regulæ. Quia tunc graue nocumentum Religioni, quam professus est, inferret. Sanchez *lib.6.in Decalog. cap.4. nu.*18.

11 Addunt etiam alij peccare Religiosos, si intendãt nunquam proficere in perfectione, seu non facere alia bona, neque alio modo meliora, quam Regula, vel Constitutiones præcipiunt. Quia hoc est ponere obicem gratiæ Spiritus sancti. Cordub. *in Regul.B.Franc.cap.*1.*q.*3. Tho. de Iesu *in Epilog.Regul.Carmelit. §.ex his ergo*.

12 Tunc censebitur Religiosus contemnere perfectionem sui status, ac per consequens peccare mortaliter contra hoc præceptum, quando transgreditur leges suæ Religionis ex animo, aut voluntate non se subijciendi illis; aut Superioribus præcipientibus. Ratio est, quia contemptus est actus formalis inobedientiæ, includens duo, scilicet transgressionem præcepti, & intentionem nolendi se subijcere præcepto, aut præcipienti, tanquam causam transgressionis. Lessius *de Iustit.& iur.cap.*41.*dub.* 9.*nu.*76. Vasquez 1.2.*disp.*158.*cap.*4. Vide dicenda *cap.*8.*nu.*17.

13 Transgredi verò Regulam, & Ordinationes Religionis ex prauo vsu, aut consuetudine in rebus paruæ, aut leuis materiæ non est peccatum mortale contra hoc præceptum. Ratio est, quia actus isti quantumuis replicati ob paruitatem materiæ solùm possunt esse peccata venialia. Azor.*lib.*4.*Instit.moral.cap.*9. *q.*11. Quando autem per accidens possit hæc consuetudo esse peccatum mortale dicimus *cap.*8.*nu.*18.

14 Non tenetur Religiosus ex vi huius obligationis, seu præcepti, domitas, seu superatas habere omnes suas inordinatas passiones; sed sufficit, vt ad eas vincendas, quantum potuerit conetur. Hoc declaratur exemplo à S. Thoma adducto de duobus militibus, quibus Dux præcipit, vt fortiter pugnent, ac dimicent; quorum vnus ità hoc adimplet, vt inimicum vincat, & occidat: alter verò, etsi fortiter dimicet, & pugnet, inimicum tamen non occidit, aut vincit. Vterque enim suæ obligationi satisfacit. Sic ergo in nostro proposito. Ludouic. Mirand.*in Man.Prælator. to.*1. *q.*5.*ar.*5.

15 Peccata Religiosi absolutè loquendo debent censeri grauiora, cæteris paribus, peccatis secularium. Primò, quia Religiosus cum sit specialiter dicatus Deo tenetur habere maiorem aduertentiam ad non peccandum, & placendum Deo. Secundò ratione aliqualis ingratitudinis ob maiora beneficia recepta.

Caiet.

Caiet.2.2. *q.*187.*ar.*4. Suarez 4.*to. de Relig. cap.*11. Per accidens tamen erunt aliquando leuiora. Quia si talia peccata sunt venialia, multitudine bonorum operum, in quibus Religiosus versatur veluti obruuntur. Si verò fuerint mortalia, faciliùs ob pristinam consuetudinem bonorum operum, & bonum exemplum aliorum retractari solent. S.Tho. 2. 2. *q.* 186. *artic.* 10. Valentia 2.2. *disp.*10. *q.* 4. *punct.* 6.

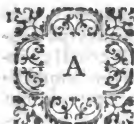
16 Aliqui dicunt, eo ipso quòd Religiosi ex vi sui status, & professionis deputantur ad aliquos actus, v. g. chorum, vel spiritualia ministeria; vel opera corporalia, si sint conuersi; teneri ex iustitia illa non ommittere, ita vt si ommittant peccent mortaliter. Eo quòd inter Religionem, & Religiosum interuenit pactum quoddam, vt scilicet Religio ministret omnia ad vitam necessaria, Religiosus verò munus suum exerceat. Quemadmodum ergo Prælatus, si non tribuat vitæ necessaria Religioso, peccabit contra iustitiam, sic & Religiosus si non efficiat ea, quæ sui muneris sunt. Hoc verò adminus erit verùm, quando Prælatus præcipiat Religioso aliquid rigorosè, & exigendo ius suum. Suarez 4. *to. de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *cap. vlt. nu. vltimo*.

17 Præter obligationem communem omnium Religiosorum, tendendi ad perfectionem, Mendicantes specialiter tenentur ex præcepto charitatis saluti proximorum subuenire; scilicet confessionibus, prædicationibus, lectionibus, &c. Ratio est, tum quia finis prædictorum est salus animarum. Tum quia sunt coadiutores Episcoporum, quorum proprium est hoc munus. Vt habetur in Conc.Meld.*cap.*3. Rotomag. *apud Burchard.lib.*1. *cap.*88. & in Clement. dudum *§. caterum de sepulturis*. & in Extrauag. sup. Cathedra *§. finale eodem tit. iuncto cap. inter catera de offic. ord.* Bannez 2. 2. *q.*33. *art.*3. *dub.*3. Thomas de Iesu *sup. cap. non dicatis par.* 5. *cap.* 1.

18 De specialibus autem obligationibus Religiosorum ad perfectionem quærendam in specialibus materijs, seu medijs ad illam adquirendam, agimus sigillatim in sequentibus capitibus.

De obligationibus Regularium ratione professionis trium votorum Religionis in communi.

CAP. II.

1 AD substantiam, & essentiam veri, & proprij Religiosi, quatuor conditiones requiruntur. Prima est, profiteri obedientiam, paupertatem, & castitatem. Innoc. III. *in c. cum ad Monast.* Secunda, vt hæc tria voto aliquo firmentur. S. Thom. 2. 2. *q. vlt.* Tertia, vt tale votum emittatur in Religione aliqua per Sedem Apostolicam (saltem his temporibus) approbata. Nauarrus *comm. 1. de Regularib. nu.* 18. Vnde Professio facta in Religione reprobata solum habebit vim voti simplicis. Quia ad hoc solum potest obligare. Sanchez *lib. 5. in Decal. cap. 4. nu. 86.* Vide dicenda infra *num.* 28. Quarta, vt promittens hæc vota constituatur sub iurisdictione, & potestate alterius. Vazquez 1. 2. *disp. 165. cap. 4.* Vnde Religiosus ex vi trium votorum, quæ in professione emittit, non est tam suus, & sui iuris, quam Religionis, sub cuius potestate, & iurisdictione se constituit. Rursus, nuntium prorsus sæculo remittit, ei moritur, & ad vitam Spiritualem se omnino transferens, Dei obsequio se mancipat. Sanchez *lib. 5. de præcep. Decal. cap. 1. nu.* 16.

2 Etiam vota, quæ emittunt milites S. Iacobi, & S. Ioannis, &c. constituunt illos veros Religiosos. Ratio est, quia promittunt obedientiam, & paupertatem accomodata instituto ipsorum: & castitatem, vel simpliciter, vt milites S. Ioannis; vel secundum quid, scilicet coniugalem, vt milites S. Iacobi, &c. Sunt ergo veri Religiosi; siquidem profitentur statum non vitæ ordinariæ, & communis, sed altioris. Nauarr. *consil.* 11. *de Regul.* Suarez *to. 4. de Relig. tract. 9. lib. 1. cap.* 4. Dicuntur tamen habere, saltem aliqui illorum, priuilegium Pontificium, vt non comprehendantur sub iure aliquo Religiosorum, quantum ad odia, & rigores. Quaranta *in Summ. Bull. verb. Monast.*

3 Non solùm vota solemnia, qualia fiunt in omnibus Religionibus transacto anno nouitiatus; sed etiam vota simplicia, quæ emittunt Patres Societatis Iesu post biennium approbationis constituunt verè Religiosum vouentem. Ita definitum est à Gregorio XIII. *Extrauaganti Ascendente Domino*. Vnde de hoc non licet dubitare. Ratio etiam est, nam illis conueniunt quatuor

con-

conditiones afsignatæ fupra *nu.* 1. Neque obftat, quòd talia vota non fint perpetua ex parte acceptantis, cum fic vouentes à focietate expelli pofsint. Sufficit enim quòd ex parte vouentium fint perpetua. Vazquez 1. 2. *difput.* 165. *nu.* 19. & *alibi*. Sanchez *de praecept. Decalog. lib.* 5. *cap.* 1. *nu.* 6. & *fequent.*

4 Etiam conuerfi, oblati, feu donati Religionum, qui veram profefsionem trium votorum fub Regula approbata emittunt, funt verè Religiofi. Quia id fufficit ad ftatum Religiofum. Graffis 1. *par. Decif. lib.* 3. *cap.* 5. *à nu.* 85. Hinc tales funt etiam perfonæ Ecclefiafticæ, & gaudent priuilegio canonis, & fori. Silueft. *verb. Ecclefia* 1. *q.* 5. Miranda *in man. to.* 1. *q.* 29. *art.* 3. Vide dicenda *cap.* 3. *nu.* 18.

5 Non folùm profeffio expreffa (illa fcilicet, quæ fit verbo, vel fcriptò vouentis tria vota) fed etiam tacita (illa fcilicet, quæ fit portando habitum proprium, vel exercendo propria profefforum) conftituit verum Religiofum, feruatis conditionibus à Concil. Trid. *feff.* 25. *cap.* 15. defignatis. Ratio eft, quia antiquitùs vtraque erat valida, & per Concilium non eft fublata profeffio tacita. Nauarr. *comm.* 4. *de Regul.* Miranda *in Man. tom.* 1. *q.* 24. *art.* 12.

6 Quamuis obligatio orta ex votis folemnibus emifsis in profefsione Religioforum fit perpetua, poteft nihilominus Summus Pontifex ex fuprema poteftate, quam habet, in illis difpenfare. Tum quia id fæpius feciffe teftantur hiftoriæ; tum à fimili de matrimonio rato, in quo etiam poteft idem Pontifex difpenfare: tum etiam, quia in tali difpenfatione nihil fieret contra ius naturale, aut diuinum. Caiet. 2. 2. *q.* 88. *art.* 11. & *in quodlibet*. Michael Medin. *de Sacror. Homin. contin. lib.* 4. *contr.* 7. *cap.* 9. Vt hoc licitè fiat, defideratur publicæ vtilitatis caufa, & vrgentifsima. Sanchez. *lib.* 5. *de praecept. Decalog. cap.* 2. *nu.* 5. Vbi etiam in fequentibus, an fit integrum Pontifici difpenfare cum Profeffo, vt matrimonium ineat ad tempus, ad habēdum prolem.

7 Poft Concilium Trident. quinquenij tempus determinatum eft Religiofis ad reclamandum, feu allegandum non effe profeffos; quo tempore elapfo, nullatenus id poffunt facere. Concil. Trid. *feff.* 25. *cap.* 19. Bonacina *in tract. de claufur. q.* 2. *punct.* 19. *prafertim diff.* 4. Hoc tamen intellige, nifi allegauerint legitimas caufas, ob quas non potuerint intra prædictum tempus reclamare. Quia ita piè interpretanda eft mens Concilij. Ita probabiliter Nauarrus *comm.* 4. *de Regular. à nu.* 71. Intelligitur etiam quoad forum exterius: nam quoad interius forum, fi profefsio fuit nulla propter metum, vel confenfum coactum, nulla

erit per se obligatio. Cum nec Summus Pontifex possit efficere, vt consensus coactus, durante coactione, sit liber, & spontaneus, qualis requiritur ad professionem. Nauarrus *vt sup. nu.* 71. *&* 72. Miranda *in man. to.* 1. *q.* 30. *art.* 1. Hoc tamen decreto non obstante, poterunt Prælati Religionum, etiam transacto quinquenio, eijcere Religiosum, quem nouerint habuisse in professione defectum alicuius conditionis irritantis illam. Quia Concilium solùm videtur determinare illud quinquenium pro reclamatione Professorum. Laurentius de Peirinis *to.* 1. *de Subdito q.* 1. *de obedientia cap.* 25. *§.* 4. Ipse autem Religiosus inualidè professus, dum ei tempus non vacat ad reclamandum, quia est transactum quinquennium, tenetur ad ratificandum professionem, saltem, quando sua culpa inualidè professus est. Ratio est, quia cum à Religione habeatur vt professus verus, ipse vt talis se gerere debet erga ipsam, ne illam decipiat. Rodriguez 2. *p. Summ. cap.*92. *nu.* 5. Bonacina *vt supra diff.* 1. *à nu.* 2. Ad quam ratificationem licet requiratur nouus consensus ex parte professi, cum prior fuerit inualidus, probabile tamen est, non requiri nouum consensum Religionis, cum iam illa ex parte sua verum consensum præstiterit. Sanchez *lib.* 7. *de matrim. disput.* 37. *nu.* 6. Bonacina *vt supra à nu.* 3.

8 Vt reclamatio professi audiatur, oportet, quod fiat cum habitu. Ita statuit Concil. Trident. *sess.* 25. *cap.* 19. Hoc tamen intellige, in foro exteriori, non in interiori, si causa subsit aliter faciendi. Quia ita piè interpretanda est mens Concilij. Nauarr. *in cap. statuim. comm.* 4. *de Regular. nu.* 77. Bonacina *de clausura q.* 2. *punct.* 10. *diff.* 3.

9 Cum aliquis fecit professionem inualidam ob defectum ætatis, anni approbationis, vel aliam causam, non censetur ratificare illam, etiam si portet habitum proprium professorum, aut faciat actus solùm ad professos pertinentes, nisi hoc faciat sciens, volens, & prudens, & cum animo ratificandi dictam professionem. Ratio est, quia ista omnia non inducunt professionem, etiam tacitam nisi fiant isto modo. Nauarr. *in cap. statuimus nu.* 71. *& lib.* 1. *Consil. de his quæ vi consil.* 6. Miranda *in Manuali to.* 1. *q.* 30. *art.* 3.

10 *In quacunque Religione tam virorum, quam Mulierum professio non fiat ante decimum sextum annum expletum: nec qui minori tempore, quam per annum post susceptum habitum in probatione steterit ad professionem admittatur. Professio autem antea facta sit nulla, nullamque inducat obligationem ad alicuius Regulæ, vel Religionis, vel Ordinis obseruationem, vel alios quoscumque*

esse-

effectus. Ita Concil. Trident. *sess.* 25. *cap.* 15. Hoc decretum non comprehendit Ordines Militares. Quia ita dicitur declarasse Sacram Congregationem Cardinalium. Azor *lib* 13. *Instit. moral. cap.* 4. *q.* 2. Tantùm ergo comprehendit alios Religiosos; etiam illos, qui in Societate Iesu post biennium profitentur. Sanchez *lib.* 5. *de precept. Decal. cap.* 4. *nu.* 7. Ætas pro nouitiatu requisita etiam includit diem illum superadditum in anno bisextili. Quia anni computandi sunt secundum rîtum Ecclesiæ. Bonacina *de clausura q.* 2. *punct.* 10. *diff.* 2. §. 3. Computanda etiam est ætas professionis à die natiuitatis extra vterum. Quia communis vsus ita habet. Sanchez *lib.* 4. *in Decalog. cap.* 35. *nu.* 4. Bonacina *vt supra*. Professio facta ante legitimam ætatem, vel non completo nouitiatu, neque per modum voti simplicis valet, vt colligitur ex verbis Tridentini adductis, & constabit ex dicendis *nu.* 28.

11 Nouitiatus non continuatus per annum integrum non est sufficiens ad professionem, si sit interpollatus per notabile tempus. Propter doctrinam Concilij. Grafis *Decis. p.* 1. *lib.* 3. *cap.* 5. *nu.* 14. Quidam tamen dicunt propter priuilegium Iulij II. Minoribus concessum sufficere annum interpollatum. Quod non audeo affirmare. Rodriguez *to.* 3. *q.* 15. *art.* 8. Miranda *to.* 1. *q.* 22. *art.* 4. In casu tamen, quòd Nouitius cum licentia Prælati, & cum habitu, aliqua de causa rationabili, extra Monasterium per aliquod tempus commoretur, non propter hoc discontinuabitur annus probationis. Ratio est, quia eo ipso, quòd manet cum licentia, & habitu Religionis, est sub obedientia illius; ac per consequens tale tempus reputatur pro Nouitiatu. Nauarr. *lib.* 3. *Consil. de Regular. cons.* 42. dicens Congregationem Cardinalium idem censuisse. Vide dicenda *cap.* 24. *nu.* 22. Semper tamen requiritur, quòd Nouitius portet habitum Religionis, tum propter authoritatem Concilij adductam, tùm quia aliàs non rectè experiretur austeritatem Monachalem, quæ precipuè consistit in habitu Religioso. Siluest. *verb. Relig.* 5. *q.* 5. Bonacina *de clausur. q.* 2. *punct.* 10. *diff.* 2. §. 2.

12 Professio facta in Religione reddit omnino incapacem Religiosum ad contrahendum postea matrimonium. Ita habetur in Concil. Trid. *sess.* 24. *can.* 9. & alijs Concilijs. Sanchez *l.* 7. *de Matrimon. disp.* 26. *nu.* 1. Idem dicendum est de professione, quam emittunt Patres Societatis peracto biennio. Quia ita habetur in proprio motu Greg. XIII. qui incipit: *Ascendente Domino*. Valentia *to.* 4. *disp.* 10. *q.* 5. *puncto* 3. Quin etiam professus, qui contrahit Matrimonium excommunicatur 27. *q.* 1. specialiter

cap.

cap. impudicas. cap. si quis sacrum, ca. monacho. Et punitur à Sacræ Inquisitionis tribunali. Simanc. *de Catholic. instit. tit.* 40. *de matrim.* Toletus *in summ. lib.* 7. *cap.* 4. Et est irregularis iuxta dicenda infra *cap.* 5. *nu.* 2.

13 Qui facit professionem in aliquâ Religione, parentibus in extrema necessitate constitutis, eiusque auxilio, & ope indigentibus, peccat mortaliter: imò etiam si necessitas non extrema, sed tantùm grauis sit, dummodò possit filius illis subuenire in seculo. Ratio est, quia præcepta præponi debent consilijs; subuenire autem parentibus in prædictis casibus est præceptum naturale: esse verò Religiosum solùm est consilium. Graffis *p.* 1. *Decis. lib.* 3. *cap.* 5. *nu.* 37. Si verò ex huiusmodi seruitio, & obsequio parentibus exhibendo, sequatur filiò notabile dispendium salutis spiritualis, potest prouidendo animæ suæ intrare Religionem, & in ipsa profiteri. Quia bonum spirituale filij debet præferri bono corporali, aut temporali parentum. S. Thom. 2. 2. *q.* 101. *art.* 4. Caiet. *ibidem*. Idem dicendum est de Patre habente filios in necessitate constitutos. Propter eandem rationem. S. Thom. 2. 2. *q.* 189. *art.* 6. In casibus autem, in quibus Pater, aut Filius non possunt intrare Religionem, aut profiteri in illa, sed peccant ita facientes, possunt ad minus, facta professione, egredi è Religione (seruatis tamen seruandis) vt succurrant prædictis necessitatibus: imò forsan tenentur. Hoc enim petit ius naturæ, & vinculum obligationis, quod est inter Patrem, & Filios. Toletus *in Sum. lib.* 5. *cap.* 1. *nu.* 6. Vide dicenda *cap.* 24. *de Nouitijs num.* 40.

14 Non tamen possunt reclamare professi, eo quòd habeant, vel etiam habuerint tempore professionis parentes, aut filios in extrema necessitate constitutos. Ratio est, quia licet talis professio fuerit illicita, vt vidimus suprà nu. 13. tamen fuit valida. Nauarr. *lib.* 3. *consil. de Reg. consil.* 3. Tenentur tamen illis succurrere modo congruo, & non contrario suæ Regulæ. Quia hoc est præceptum naturale. Cordub. *sup. cap.* 2. *Reg. D. Francisci q.* 6. *art.* 2. Vide dicta supra nu. 13.

15 Professio facta ob malum finem, qui non sit contra substantiam Religionis valida est. Ratio est, quia nullus malus finis, qui non sit contrarius substantiæ Religionis potest illi derogare. Siluester *verbo Religio* 3. *q.* 6. Professio etiam facta ab excommunicato valida est. Ratio est, quia per excommunicationem non tollitur facultas faciendi contractus cum Deo, qualis professio. Vincent. Filiucius *p.* 3. *tract.* 12. *cap.* 8. Professio etiam Religionis per Simoniam facta est valida. Ratio est, quia licet potue-

potuerit ab Ecclesia irritari, non tamen irritata est. Suarez *1.to. de Relig. lib. 4. de Simon. cap.57.* Professionem tamen emittens Simoniacè expellendus est ab eo Conuentu, in quo illam emisit. Suar. *vt supra*, Vide dicenda *cap. 24. nu.29. 30. & 31.*

16 Religiosus professus licet quoad possessionem propriæ voluntatis, & bonorum temporalium dicatur mortuus seculo, vt diximus nu. 1. non tamen quo ad nobilitatem. Ratio est quia cum nobilitas sit quoddam ius sanguinis, & sequatur naturam non potest deperdi per professionem. Guilel. Bened. *cap. Raynutius*. Rebuf. *de Nominationibus q.12.nu. 31.*

17 Per professionem in Religione approbata vacant quæcunque beneficia ante habita. *Ex cap. Beneficium, de Regularibus in 6.* Sanchez *lib.7. in Decalogum cap.29.nu.2.* Non tamen redduntur Religiosi incapaces ad obtinenda beneficia secularia etiam curata ex vi professionis. Cum ex natura rei non sint incompossibilia obligatio votorum, & obtentio beneficiorum. Lessius *lib. 2. de Iustitia cap. 41. dub. 12.* De facto tamen nullus Regularis potest suscipere beneficium curatum sine licentia Papæ. Tum quia ita consuetudine obtentum est, tum quia ita videtur declarasse Sacram Congregationem Cardinalium. Sanchez *lib.7. in Decalogum cap. 29. nu. 71.* Idem etiam dico de beneficijs simplicibus. Grafis *2. p. Decis. lib.3. cap.20. nu. 12.* Idem quoque dico de Pensionibus. Istæ enim solum à Papa conceduntur. Sot. *lib. 9. de Iust. & Iure q. 7. art. 2.* Casu etiam dato quòd Regularis præsentatus esset Episcopo ad Ecclesiam aliquam parrochialem à suo Superiori, posset ab eodem, etiam sine consensu Episcopi, remoueri. Quia etiam sic præsentatus non liberatur à iugo obedientiæ. Nauarrus *comm. 2. de Regularib. nu. 65.* Vide dicenda *cap. 24. nu.37.*

18 Debita contracta à Professo ex licentia superiorum debent solui à Monasterio. Illa enim sunt quasi debita ipsius Monasterij. Idem dico si talia debita sunt, vel fuerunt vtilia Monasterio, saltem quoad illam partem. Propter eandem rationem. Sanchez *lib.7. in Decalog. cap.31. nu.9.* Debita verò orta ex delicto Religiosi Professi, etiam si Prælatus sit, non debent solui à Monasterio, nisi quatenus ex illo delicto aliquid vtilitatis ipsi obuenerit, vel in illud consenserit. Quia aliàs nullo pacto spectat illud delictum, aut damnum ex illo secutum ad Monasterium. Nauarr. *comm. 62. de Regular.* Molina *to. 1. de iust. disput. 140.* Hinc tenetur Monasterium soluere expensas necessarias factas à Monacho Professo, qui de licentia Superiorum est extra Monasterium in aliquo negotio, vel itinere, verbi gratia, medi-

medicinas, quas expendit pro infirmitate, &c. Ratio est, quia eo ipso, quòd Religio dat illi Monacho licentiam existendi extra Monasterium videtur ea omnia concedere, sine quibus viuere non potest. Nauarr. *comm.2. nu.65.* Molina *vt sup.* Pro debitis contractis à Religiosis Apostatis, seu fugitiuis vide *cap. 16. num. 19.*

19 Bona Religiosi, qui propter fraudem, dolum, & cupiditatem Prælati Religionis ad ipsa inhiantis, emisit professionem, non pertinent ad Religionem, sed ad hæredes. Ratio est, quia ita deciditur *in cap. fin. 20. q. 3.* qui textus est vniuersaliter ab Ecclesia admissus, vt constat ex communi sententia DD. illum explicantium. Nauarr. *comm.2. nu. 31. de Regular.* Azor *to. 1. Instit.mor. lib. 12. cap.20.* Imò nulla exigitur iudicis sententia, ne Monasterium succedat in talia bona. Couarrub. *4. decret. 2. par. cap.28. §.1.nu.9.* Sanchez *lib.7. in Decalog.cap. 34. nu. vlt.* Desideratur tamen ad hoc quòd decisio prædicti textus locum habeat, primò vt dolus, seu fraus sit causa professionis, ita vt ea non esset, fraude, & dolo cessante; secundò vt decipiens ductus fuerit cupiditate obtinendi bona professi. Sanchez *vt supra num. 3. & 4.*

20 Professio illius, qui ementito sexu in aliquo Monasterio profitetur, vt si vir in Monasterio Monialium, aut fœmina in Monasterio virorum profiterentur, est omnino inualida. Ratio est, quia ad valorem professionis requiritur non solùm consensus profitentis, sed etiam admittentis professionem; at verò in hoc casu, etiam si detur fuisse consensum profitentis (cum tamen semper fictum illum habuisse credendum sit) adminus tamen deficit consensus ex parte admittentis, cum nullus Prælatus talem Professionem admittere possit, nec Ecclesia ad id concedat authoritatem. Nauarr. *lib. 1. consil. in 1. edit. tit. de ætat. & qualit. cons. 8. nu. 1. in 2. lib. 3. de Regular. cons. 47. nu. 1.* Henriquez *lib.14. de Regular.cap.8.nu.6.* Hermaphroditi autem professio, si in eo præualeat sexus virilis, valida erit in Monasterio virorum, si præualeat sexus fœmineus in Monasterio Monialium. Ratio est, quia hic indicatur vir, aut fœmina iuxta sexum prædominantem. Si verò vterque sexus sit æqualis, & aptus ad coitum in neutro Monasterio potest etiam valide profiteri. Quia tunc respectu fœminarum erit vir, & respectu virorum fœmina. Henriquez *vt sup.* Sanchez *lib.5. de precep.Decalog. cap.4. nu.41.* Qui bene animaduertit, etiam in casu quòd hermaphroditus haberet sexum præualentem, v. g. viri, non esse admittendum inter illos, quia afferret maximum periculum incontinentiæ Religiosis,

giosis, sed expellendum esse. Rodriguez 2. *to. Sum. cap. 6.*

21 Professio serui sine licentia Domini sui est inualida. Quia non est sui iuris. Cum ea tamen valida est. Quia nullo iure interdicitur, imò id supponitur. *cap. si quis incognitus* 17. *q.* 2. Sanchez *lib.* 5. *in Decalog. cap.* 4. *nu.* 42. Si seruus ingrediatur Religionem,& à Domino, id sciente, intra triennium non repetatur, non potest transacto triennio ab ipso repeti. *Dicto cap. si quis incognitus*. Et ratio legis est, quia censetur Dominus tacitè consensisse. D. Antoninus 3. *p. tit.* 16. *cap.* 3. §. 4. Vnde professio ipsius valida erit transacto illo triennio, licet non antea. Eo quòd transacto triennio, & non antea cessauit ius, quod habebat Dominus ad reclamandum,& repetendum seruum. Sanchez *vt sup. nu.* 44. *&* 49. Vide dicenda *cap.* 24. *nu.* 20.

22 Professio illius, qui præ morbo, aut senectute impotens est ad seruanda Regulæ præcepta, valida est. Tum quia potest seruare tria Vota, quæ sunt essentialia Religioni; tum quia erunt multa in Regula, quæ ab isto abs dubiè seruari poterunt. Rodriguez 2. *to. Sum. cap.* 6. *nu.* 13.

23 Defectus, seu morbus corporalis non repugnans substantiæ Religionis, vt si quis lepram, vel aliam infirmitatem, etiam interrogatus, occultaret, non facit Professionem irritam. Ratio est, quia talis defectus, & occultatio illius non tollunt aliquid de essentialibus Religionis. Nauarr. *lib.* 3. *Consil. tit. de Regul. consil.* 25. *vel* 48. Nec ob id delictum potest expelli. Cum enim expulsio sit res grauissima maiorem exigit causam. Rodriguez 3. *to. Quæst. Regul. q.* 17. *art.* 9. Secus verò quando illi protestatum fuit tempore professionis, quòd si talem defectum haberet, professio nulla esset. Quia tunc deficit consensus Religionis ad professionem requisitus, ac per consequens illa est nulla. Iuxta dicenda *cap.* 24. *nu.* 26.

24 Dementia, quæ non in vna, vel altera materia, sed omnino mente priuat, Professionem irritam reddit. Quia impedit liberam voluntatem ad illam necessariam. Siluest. *verb. Religio* 5. *q.* 2. Bonacina *in tract. de clausur. q.* 2. *punct.* 10. *diff.* 2. §. 1. Si autem post factam professionem, vel per naturam, artem, aut miraculum ad sanam mentem redeat, consciusque professionis à se emissæ non contradicat, non statim reuiuiscit eius professio, sed tenebitur portare habitum, & habere nouitiatum, & postea profiteri. Quia cum talis professio irrita fuerit, necessarium erit facere de nouo ea, quæ ad ipsius valorem sunt requisita. Azor. *lib.* 12. *Instit. mor. cap.* 2. *q.* 5. Vide dicenda *cap.* 24. *nu.* 18.

25 Redditur Professio nulla si non sit facta in manus Prælati, vel

alte-

alterius habentis potestatem admittendi Religiosos ad Ordinem. Sicut enim Professio includit traditionem potentis se tradere Religioni, ita etiam debet esse aliquis, qui habeat potestatem acceptandi. Sanchez *lib. 1. de praecept. Decal. cap. 4. nu. 62.* Quamuis autem, quoad illos, ad quos spectat hæc authoritas, attendendum sit ad iura propria Religionis (Idem *num. 64.*) de iure tamen communi non sufficit consensus Prælati, sed etiam maioris partis Conuentus. Tum quia sic habet consuetudo plurium Religionum; tum quia res est ex grauioribus Monasterij, & ita ad totum illud spectare videtur. Sa *in Summ. verb. Religio nu. 65.* Rodriguez *to. 3. q. 17. art. 7.* Vide dicenda *cap. 18. nu. 66.* Professio etiam facta in manus Episcopi inualida est. Cum ille non sit Prælatus Regularium exemptorum. Rosella *verb. Nouit. nu. 21.* Azor *lib. 12. Instit. mor. cap. 5. q. 4.* Professio verò acceptata à Laico habente commissionem à legitimo Prælato valida erit. Sicut potest beneficium nomine alieno acceptare, & esse Procurator in causa Spirituali. Rodriguez *to. 3. art. 17. nu. 12.* Quando Professio est inualida solùm ex defectu potestatis in admittente, satis est, vt habens talem potestatem eam ratam habeat, non mutata Professi voluntate. Ratio est, quia ratihabitio retrotrahitur, & comparatur mandato. *Regul. ratihabit. de regul. iur. in 6.* Nauarr. *lib. 3. Consil. de Regul. cons. 6. vel* 40. Azor *lib. 12. Instit. mor. cap. 5. q. 7.* Incipiet autem valere illa professio à die ratihabitionis. Quia sine illa non erat valida. Sanchez *lib. 5. in Decal. cap. 4. nu.* 80.

26 Professio facta sub conditione de futuro (quæ validè apponitur) licet obligationem suspendat; adueniente conditione statim absque nouo alio consensu est valida. Ratio est, quia iam ille consensus conditionatus transit in absolutum, ergo dummodò non sit retractatus sufficiet ad professionem. Sanchez *lib. 5. in Decal. cap. 4. nu. 88.* Professio autem facta sub conditione contraria eius substantiæ, vt si quis profiteatur sub conditione habendi proprium, vel non seruandi castitatem, sine dubio est irrita. Ratio est à simili de Matrimonio, & Voto simplici, si fiant cum conditione contraria substantiæ illorum. Azor *lib. 12. Instit. moral. cap. 5. q. 2. & lib. 11. cap. 15. q. 9.* Rodriguez *3. to. q. 17. art. 6.* Vnde si quis dum emittit professionem intendat sibi retinere dominium alicuius rei, ita vt non sit paratus reddere illam, quando Superior voluerit, inualidè profitetur. Quia de ratione professionis est abdicatio dominij, aut vsus independentis à Superiore. Lessius *2. de Iust. cap. 41. dub. 8.* Si verò profiteretur quis sub hac conditione reseruandi sibi aliqua quoad vsum,

vsum, & dependenter à voluntate Superioris, valeret talis Professio, saltem quantum est ex natura professionis; cum illa conditio non deroget eius substantiæ. Ita tenent ijdem authores, & Nauarr. *Comm.2. de Reg. nu.16.* Idem dico de eo, qui profiteretur sub conditione manendi in propria domo. Propter eandem rationem. Nauarr. *vt sup.* Sa *in Summ. verb. Religio. nu.6.* Vide dicenda *cap.6. nu.29.*

27 Professio facta fictè, id est, sine intentione profitendi, quoad Deum non est valida, quia non est vera, sed ficta promissio, sicut homo pictus non est verus homo. Quoad Ecclesiam verò, & forum exterius valida est, quia Ecclesia non iudicat nisi de externis, signa autem externa huius professionis, vt supponimus, eam esse veram indicabant. Professio autem facta animo promittendi, sed non se obligandi, quoad Deum & homines valida est. Quia ex natura promissionis sequitur naturaliter obligatio, sicut illuminatio ex Sole. Secus verò si talis professio non fuit cum animo promittendi, quia eo ipso destruxit se ipsam, cum enim de ratione essentiali professionis sit promissio, si promissio nō est, nec professio erit, ac per cōsequens valida nō erit, saltem quoad Deum. Professio verò facta animo non adimplendi, quoad vtrumque forum obligat. Ratio est, quia cum professio sit essentialiter promissio, quæ intrinsecè includit rationem obligationis, non potest impediri per extrinsecam voluntatem non adimplendi promissum. Azor *to.1. Instit. moral. lib.12. cap. 5. dub. 7.* & in simili de contractu Sponsalitio. Cornexo *to. 2. in 3. p. tract.6. de Matrim. disp.2. dub.5.*

28 Quando Professio est inualida ob defectum ætatis legitimæ, aut anni nouitiatus nondum expleti, non obligat, neque vt Votum simplex ad Vota promissa. Ratio, quia Conc. Trident. loquens de illa *seß. 25. cap. 15.* inquit, *nullam inducat obligationem ad alicuius Regulæ, vel Religionis, vel Ordinis obseruationem, vel alios quoscunque effectus.* Caietan. *2. 2. q. 88. art. 9.* Sotus *7. de Iust. q. 3. art.2.* Idem dico de eo, qui sic profitens inualidè, expræssè voluerit solùm obligari ad illa Vota in Religione. Quia eo ipso declarauit se nolle obligari ad illa, vt Vota simplicia. Sanchez *lib.5. in Decal. cap.4. nu. 105.* In casibus autem, quòd Professio sit nulla ex defectu acceptantis illam; propter seruitutem eius, qui profitetur; propter sexum ementitum; vel similes causas, talis Professio habet vim Voti simplicis, & vt talis obligat. Ratio sumitur ex regula tradita *cap. vnico de desponsat. impuber. in 6.* nempe, quando actus non valet eo modo, quo fit, valet eo modo, quo valere potest: ac proinde cum talis

Pro-

Professio non valeat vt Professio, ad minus tamen valebit, vt simplex promissio, & Votum. Nauarr. *lib.3. Consil. tit. de Regular. consil.18. vel 19.* Azor *lib.12. Instit. mor. cap.1. q.3.*

29 Professio facta per Procuratorem valida est. Nullibi enim excipitur ex his actibus, qui per Procuratorem fieri possunt. Idem dico de Professione facta ab absente. Propter eandem rationem. Siluest. *verb. Relig. 3. q. 15.* Miranda *tom. 1. Man. Prælat. q. 24. art. 1.* Idem etiam dico de Professione facta nutibus, aut scripto sine verbis. Propter similem rationem. Vnde infertur mutum posse validè profiteri. Sanchez *lib. 5. in Decalog. cap. 3. nu. 2.*

30 Professio etiam illius, qui fecit Votum ingrediendi Religionem strictiorem, & ingressus in laxiorem professus est in illa, valida est. Ratio est, quia Votum illud simplex Religionis strictioris commutatum fuit per solemnem professionem iuxta dicenda *cap. 3. nu. 7.* Graffis *1. p. Decis. lib. 3. cap. 5. num. 31.* Suarez *2. to. de Relig. lib. 4. de Voto cap. 16.*

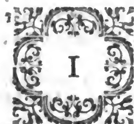
31 Professio etiam facta à coniugatis etiam post consummatum Matrimonium, si fiat cum consensu vtriusque coniugis, valida est. *Ex cap. qui vxorem 33. q. 5.* Et ratio est, quia cum vterque possit cedere iuri suo, si cedat vnus, alter manet liber. Henrriquez *lib. 11. cap. 8.* Bonacina *q. 3. de matrimon. punct. 4. propos. 3.* Imò quando vnus coniux potest facere perpetuum diuortium propria authoritate, potest etiam ingredi Religionem, & validè profiteri, inuito altero coniuge. Quia sicut in tali casu potest perpetuo abstinere à consortio illius, ita liber manet ad dicandum se Deo per professionem. Rebell. *lib. 3. q. 4.* Bonacin. *vt sup. nu. 10.* Altero autem coniuge nesciente, vel consentiente per dolum, aut per metum, non potest alter profiteri validè. Deficit enim in his casibus consensus necessarius alterius compartis. Bonacin. *vt sup. nu. 9.* Cornexo *to. 2. in 3. p. tract. 6. de matrim. disp. 6. dub. 2.* Vide dicenda *cap. 3. nu. 3.*

32 Religiosi facti Cardinales, Episcopi, aut Abbates manent etiam post assumptionem cum eadem obligatione trium Votorum Professionis, iuxta dicenda *cap. 17. nu. 2.* Eiecti etiam, & expulsi à Religionibus manent etiam cum eadem obligatione Votorum Religionis sicut antea, iuxta dicenda *cap. 23. num. 11.* Qualiter ad eadem Vota obligentur, vel non, Nouitij, dicetur *cap. 24.* Qualiter etiam Moniales *cap. 25. nu. 1. & sequentib.*

De

De Regularium immunitatibus, & Priuilegijs in communi.

CAP. III.

NTER multas Religiosæ professionis prærogatiuas illa videtur primum locum tenere, quòd per illam, professus, omnium peccatorum suorum antea commissorum condonationem, quoad omnem pœnam temporalem pro illis in Purgatorio debitam, obtineat. Ita enim habet fere communis Sanctorum Patrum, antiquorum Monachorum, & Scholasticorum, quasi per traditionem, consensus. S. Thom. 2.2. *q. vlt. art.3.* Thom. Vuald. *de Sacramental. tit. 9. cap.* 80. *nu.* 8. *&* 9. Non tamen per eam remittuntur peccata quoad culpam. Cum nec sit Sacramentum, nec actus contritionis, aut charitatis. Sanchez *lib.5. in Decalog. cap.5. nu.* 3. Nec reuiuiscit, si fuit facta in mortali peccato, per subsequentem iustificationem. Quia hoc solùm competit Sacramentis. Caiet. 2. 2. *q. vlt. art.3.* Huiusmodi autem condonatio non est per modum indulgentiæ plenariæ. Quia etsi in effectu illi assimiletur, non est ex applicatione meritorum Christi ab eius dispensatore Summo Pontifice facta, sed ex vi, & merito ipsius professionis; eo quòd per illam profitens renuntiet mundo, & se cum suis omnibus perpetuò dedicet Deo. Nauarr. *De Indulgent. notab.*20. *nu.*17. Platus *De bono stat. Relig. lib.*1. *cap.*13. Similiter hæc condonatio, non quoties professio renouatur, sed sola prima vice obtinetur. Tabiena *verb. Nouitius in fine*. Sanchez *vt sup. nu.*5. Addens *nu.* 7. hanc prærogatiuam etiam competere professioni factæ in Societate Iesu biennio Nouitiatus transacto.

2 Deinde per professionem in Religione approbata tollitur irregularitas, quæ est ex defectu natalium; ita vt, qui in seculo erat irregularis, quia illegitimus, factus professus habilis sit ad Ordines suscipiendos. Suar. 5. *to. in* 3. *p. disp.*41. *sect.* 1. Nauar. *Com.*2. *de Regul. nu.*60. Cornexo *to.*2. *in* 3. *p. disp.*15. *de Irregul. dub.* 2. Extendit hoc in ordine ad vsum Ordinum susceptorum ante professionem Sanchez *lib.*5. *de Praecep. Decal. cap.*5. *nu.*10. Non tamen hæc irregularitas tollitur quantum ad dignitates Ecclesiasticas, & Præfecturas, seu Prælatias. Ita habetur *in cap.* 1. *de Fil. Presb.* Sotus *in* 4. *dist.*25. *q.*1. *art.*3. Nauarr. *in cap. Non*

*dicatis num.*60. Quicquid immeritò dicat Rodrig. *tom.*1. *quaest. Regul. q.*13. *art.*5. Nec etiam competit hoc Priuilegium ingressui Religionis per Nouitiatum. Quia textus *c.* 1. *de Fil. Presbyt.* petit ad hoc illegitimos fieri Monachos, per ingressum autem in Religionem, qui est per Nouitiatum non fit homo verus Monachus, aut Religiosus. Suar. *to.*5. *in* 3. *p. disp.* 50. *sect.* 5. *à nu.* 12. Graffis 1. *p. Decis. lib.*4. *cap.*27. *num.* 54. Extenditur tamen hoc Priuilegium etiam ad professionem quæ fit in Societate Iesu per Vota simplicia. Quia per illa Profitens fit verus Religiosus. Sanch. *lib.*5. *in Decal. cap.*5. *nu.* 13.

3 Similiter per professionem Votorum solemnium non solùm dissoluuntur Sponsalia de futuro, eò quòd fortius vinculum sit professio quàm contractus Sponsalitius. Sot. 7. *de Iust. & Iur. q.*5. *art.* 3. Sed etiam dissoluitur Matrimonium ratum præcedens. Sylu. *Verb. Religio* 2. *q.* 9. *& Verb. Matrimonium* 8. *q.* 12. Per professionem autem Votorum simplicium Societatis non dissoluitur. Vasq. 12. *disp.*165. *cap.* 10. Nec etiam dissoluitur Matrimonium quomodocumque cōsummatum per quamcunque professionem. Quia nullo iure hoc constat, imò oppositum habetur 27. *q.*2. *can. si quis coniugatus.* Rebellus *lib.* 1. *sect.* 2. *num.* 17. Reginald. *lib.*31. *nu.*39. Probabiliter tamen quidam putant, quòd sponsa cognita per vim, aut metum intra bimestre possit ingredi Religionem, & validè profiteri. Par enim est, vt non patiatur damnum ob alterius culpam, & iniuriam sibi illatam. Reginal. *lib.*31. *nu.*39. Bonac. *de Matrimonio q.*3. *punct.*4. *propos.*1. Vir tamen per vim cognoscens vxorem non potest, illa renitente, Religionem ingredi. Quia per voluntariam consummationem Matrimonij ammisit ius ingrediendi Religionem. Cornexo 2. *to. in* 3. *par. tract. de Matrimon. disput.* 6. *dub.* 2. Probabile etiam est Matrimonium quantumuis consummatum infidelium dissolui per Votum solemne Religionis. Cum strictius vinculum sit Matrimonium ratum fidelium, quam consummatum infidelium, si ergo illud dissoluitur per Vota solemnia, etiam istud dissoluetur. Sotus *in* 4. *d.* 39. *q. vnica art.*4. Cornexo *vt supra dub.* 3. Vide dicta *cap.*2. *nu.*31.

4 Præterea per Professionem in Religione approbata expiatur macula quo ad actus temporales, ita vt ineptus ad testificandum ob periurium, vel furtum cōmissum, fiat per Professionem aptus ad testimonium ferendum. Quia ita intelligi potest *auth. de Monac. in princ.* Sanch. *lib.*5. *in Decal. cap.*5. *nu.*27. Hoc etiam extendens ad simplicia Vota in Societate Iesu, post biennium Nouitiatus.

5 Tol-

5 Tollitur etiam per Professionem crimen Ingratitudinis Filij profitentis erga Patrem, ob quam exhæredari poterat. Quare ob illam exhæredari nequibit, etsi in testamento Patris ante Professionem facto exhæredatus sit. Quia ita deciditur *in cap. fin. 19. q. 3.* Molina *to. 1. de Iust disp. 176. dub. vlt.* Rodr. *to. 1. q. 13. art 3.* Idemque probabiliter tribuit Votis simplicibus Societatis post biennium Sanch. *lib. 5. in Decal. cap. 5. nu. 34.*

6 Per Professionem etiam Filius Familiâs à Patria potestate liberatur. Eò quòd omnino transit in Abbatis potestatem, ac proinde Patria potestas in ipsum cessat. Silu. *verbo Patria potestas nu. 1.* Nauarr. *Com. 3. de Regul. nu. 41.* Hoc etiam Priuilegium extendit ad professos Societatis post biennium Sanch. *lib. 5. in Decal. cap. 5. nu. 31.*

7 Per Professionem etiam Votorum Religionis omnia Vota in Seculo facta commutantur in illam. Ita habetur *cap. Script. de Voto.* D. Tho. *2. 2. q. 88. art. 12. ad primum.* Ad hoc autem non requiritur aliqua intentio in Profitente commutandi talia Vota. Eò quòd ex natura professionis id oriatur: quia est mors vitæ præteritæ. Caiet. & Aragon. *2. 2. q. 88. art. 12.* Similiter extinguuntur tam vota realia, quàm personalia. Propter eandem rationem. Petrus de Ledesma *2. to. tract. 10. cap. vlt.* Extinguuntur etiam Iuramenta de rebus pijs ad Deum solum facta. Quia hæc se habent quasi Vota quædam. Suar. *2. to. de Relig. lib. 6. de Voto c. 14. nu. 12.* Si autem iuramentum esset homini præstitum, & ab eo acceptatum non posset in Religionis Professionē commutari. Quia est ius adquisitum tertio. Sanchez *lib. 5. in Decal. cap. 5. nu. 45.* vbi multa de hoc Priuilegio. Vide dicta supra *cap. præced. nu. 10.*

8 Gaudent etiam Religiosi, præsertim Professi, Priuilegio fori, ita vt, etiam in debitis ciuilibus conueniri nequeant coram iudice sæculari, sed coram suo Prælato. Quia ipse solus est verus ipsorum iudex. Nauarr. *comm. 2. de Regul. sup. cap. non dicatis.* Rodriguez *to. 1. q. 65. art. 13.* Coram Iudicibus Conseruatoribus bene possunt conueniri. Ita colligitur ex Bulla Greg. XV. adducenda infra *nu. 11.* Vbi ait: *Coram ipsis Conseruatoribus Regulares, ac personæ suprascripta, conueniri quidem, aut trahi debeant.* Imò, & Religiosi extra Monasterium degentes possunt conueniri in causis ciuilibus mercedum, & miserabilium personarum coram locorum Ordinarijs, tanquam in hoc ab ipsa Sede Apostolica delegatis. Conc. Trid. *sess. 7. cap. 14.* Nauarr. *comm. 2. de Regul. nu. 63.* At verò Religiosi intra claustra degentes nullatenus possunt, aut debent conueniri coram Ordinarijs, etiam in caussis ciuilibus, aut in prima instantia, aut propter *cap. Volentes de*

B 2 *pri-*

priuileg.in 6. aut etiam propter Conc. Trid. *sess.24. cap.20.* Ita declarauit S.Congregatio Cardinalium interpretum Concilij, & Pau. V. in Bulla *Religiosorum* ann.1607. edita ad instantiam Procuratoris Generalis Carmelitarum 3. tom. Bullarij inter Bullas Pau. V. *nu.* 34. *aliàs* 23. In illa autem præcipitur Ordinarijs in virtute S. Obedientiæ, ne Fratres nostros contra prædictam declarationem perturbare, vel inquietare audeant. Vnde à S.Congregatione Ann. 1586. sic declaratur. *Ordinarij in cognitionibus causarum Fratrum Mendicantium, tam ciuilium, quàm criminalium minimè sese ingerant, pariter nec in visitatione eorumdem Fratrum, vel Ecclesiarum suarum, nisi quatenus eis per Conc.Trident.decreta conceditur.* Quaranta *in Summ.Bullar.verb.confessor.* Vide dicenda *cap.11. à nu.2.* & pro Nouitijs *cap. 24. nu.4.*

9 In fauorem etiam status Religiosi, seu Clericalis habetur in Iure, quòd Laici Clericum (etiam intellige Religiosum) accusare non possunt, nisi suam, suorumve iniuriam prosequantur. *cap. 2. & 3. cap. Laicus 2. q. 7.* Secus in criminibus publicis læsæ maiestatis diuinæ, vel humanæ, in Simonia, in Sacrilegio, in dilapidatione bonorum Ecclesiasticorum. Alderete *lib.1. de Relig. discipl.cap.4. à nu.7.* Nec Laicus aduersus Religiosum testis idoneus est in criminalibus, licet non omnino reijciendus maximè in ciuilibus.*cap.veniens.c.de cætero de testib. cap.Laicos 2.q.7.* Rodrig. *to.2.q.10. art.5.* Alderete *lib.2.de Relig. discipl.cap.3.nu.14.*

10 Qui inferũt iniuriam Ordinibus Prædicatorum,& Minorum (idem dicito de alijs Ordinibus propter communicationem priuilegiorum) in quinque casibus assignandis, sunt excommunicati. Primus, libellos famosos, cantilenas, vel rithmos edendo, vel retinendo, vel publicando in infamiam Ordinis. Secundus, dicendo, & defendendo, quòd Ordo illorum non sit in statu perfectionis, & quòd non liceat eis de eleemosynis viuere, prædicare, confessiones audire de licentia Papæ, aliorum Ordinum consensu minime requisito (id tamen non excludit approbationem à Conc. Trid. requisitam) Tertius, exercendo violentiam in locis illorum, impediẽdo ne possint in suis Ecclesijs celebrare, recipere eleemosynas, vel prædicare. Quartus est, eos eijciendo ab Vniuersitate Parisiensi. Quintus, retinendo apostatas Ordinis Prædicatorum. D. Anton. 3. *par. tit.* 24. *cap.*70. Vincentius Filiucius *to. 1. tract.15. cap.5.*

11 Habent facultatem Religiosi, præsertim Mendicantes eligendi sibi Iudices Conseruatores pro suis causis. Quod constat ex multis Priuilegijs, de quibus Casarubius *verb. Conseruator. Ordin.* Sed illa sunt his temporibus valde restricta, & limitata.

Pri-

Primò enim S. Congregat. Concilij iussu Gregor. XIII. declarauit, quòd *Regulares omnes in ciuitatibus Italiæ existentes sibi Conseruatores eligerent, coram quibus conuenirentur, ac semel electos, non nisi in Capitulis Prouincialibus mutarent. Eorumque nomina intra mensem à die electionis Episcopis Locorum Ordinarijs indicarent. Alioquin coram ipsis Ordinarijs conueniri possent.* Quarant. *in Summ. Bull. verb. priuileg. Regular.* Postea Clem. VIII. in Bulla edita Ann. 1592. (habetur 3. to. Bullarij Laertij fol. 5.) reuocauit omnes, & quascumque Iudicum Conseruatorum deputationes, quæ nō habuerint qualitates requisitas à Bonifac. VIII. in Constit. quæ incipit: *Statutum*, & quæ non fuissent factæ in Concilijs Prouincialibus, aut Diæcesanis. Maximè tamen modò seruanda est Gregorij XV. Constitutio de Conseruatoribus edita Ann. 1621. quæ incipit: *Sanctissimus in Christo Pater* 4. to. Bullarij inter Bullas huius Pontificis *nu.* 9. In ea verò in primis reuocat, ac nullas, & inualidas decreuit omnes, & quascunque Iudicum Conseruatorum electiones quomodocunque hactenus factas. Deinde statuit, & decreuit vt inposterum *Iudices Conseruatores huiusmodi, siuè principales, siuè subrogati, eligi, nominari aut deputari non possint, nisi non solum habeant qualitates requisitas, & descriptas in Constitutione similis recordationis Bonifacij Papæ Octaui, etiam Prædecessoris sui, quæ incipit:* Statutum, *ita vt vel Dignitate Ecclesiastica præditi, vel personatum obtinentes, vel Ecclesiarum Cathedralium Canonici existant, sed etiam in Concilijs Prouincialibus, aut Diœcesanis iuxta decretum Concilij prædicti Iudices electi, seu designati sint. Quòdq. deinceps litteræ Conseruatoriæ per Sedem Apostolicam concedendæ, suprascriptis tantùm dirigantur, & si quæ litteræ aliter expediantur, illæ, ac deputationes huiusmodi, omniaque exinde sequenda nullius sint roboris, vel momenti.* Deinde; designatis pœnis pro illis, qui contra præscriptam formam Conseruatores elegerint, aut illis vti ausi fuerint præcipit, *Vt Regulares, ac personæ huiusmodi in Italia infra duos, extra Italiam verò infra sex menses à die publicationis in Vrbe præsentis Constitutionis incboandos, debeant sibi eligere, seu assumere Conseruatores iuxta formam superiùs propositam, eiusq; electionis, seu assumptionis documentum infra tempus huiusmodi penes acta Curiæ Ordinariorum exhibere, & dimittere teneantur, alioquin eo termino elapso, quamdiu Conseruatores secundum formam præsentis Constitutionis non elegerint, coram eisdem Ordinarijs conueniantur, quòdque Conseruatores huiusmodi semel legitimè deputati, nisi ex legitima causa à Sede Apostolica, aut locorum Ordinarijs, prout ijsdem Regularibus, & alijs supradictis libuerit,*

approbanda, durante quinquennio à die deputationis, amoueri, aut mutari nullatenus possint, aut valeant. Præterea sic statuit Sanctitas sua; *vt coram ipsis Conseruatoribus Regulares, ac personæ suprascriptæ conueniri quidem, aut trahi debeant, sed alios conuenire, aut trahere non possint: itaut memorati Conseruatores in causis, in quibus Regulares, & alij Actores fuerint, nullam prorsus Iurisdictionem habeant, sed in ijs tantum, in quibus Rei extiterint, neque extra Ciuitates, seu Diœceses, in quibus fuerint deputati, contra quoscumque procedere præsumant. Si qua verò inter Iudices Conseruatores huiusmodi, & locorum Ordinarios controuersia super competentia Iurisdictionis orta fuerit, nequaquam in causa procedatur, donec per Arbitros in forma Iuris electos super Iurisdictionis competentia fuerit iudicatum. Quòd si qui Conseruatores siue in hac parte, siuè aliàs quomodolibet suos limites excesserint per annum ab officio Conseruatoris huiusmodi suspensi sint, & pars quæ hoc fieri procurauerit sententiam excommunicationis incurrat, iuxta formam alterius Constitutionis eiusdem Bonifacij Prædecessoris, quæ incipit:* Hac Constitutione, *quam Sanctitas sua in his omnibus, quæ præsenti Constitutioni non aduersantur, innouauit, & innouat. Per hoc tamen non intendit Sanctitas sua prohibere, quominus Regulares, & alij supradicti in casibus à Iure permissis petant Iudicem non suspectum à Principibus, seu Magistratibus Sæcularibus, dum tamen hæc tria copulatiuè concurrant videlicet, vt Regulares, & alij prædicti sint Actores nõ autem Rei, vtquè agant contra Laicum, non autem contra Ecclesiasticum, vel aliàs à Iurisdictione Sæculari exemptum, atque vt causa, in qua Iudex deputatur, fuerit prophana, non autem Ecclesiastica, & in ea iuxta Sacrorum Canonum dispositionem Laicus, vt præfertur eligendus, Iudex competens existat*. Vide Bullam cum multis ipsam concernentibus apud Peirinis *to. 2. priuileg. Minim. in Const. 5. Gregor. XV*. aduertendo vlteriùs à S. Congregatione, & Sanctiss. D. N. Vrbano VIII. vt patet ex Bulla inter Constitutiones ipsius 4. *to. Bull. num. 78.* declaratum fuisse, hanc Gregorij Constitutionem non afficere Religionem Hierosolymitanam, nisi quoad Iudices Conseruatores. Pro Iudicibus etiam Conseruatoribus vide Erasmum Chokier in speciali tractatu de hac re. Quia verò in prædicta Constitutione statuitur, *Vt coram Conseruatoribus Regulares conueniri quidem, aut trahi debeant, sed alios conuenire, aut trahere non possint, itaut memorati Conseruatores in causis, in quibus Regulares, & alij Actores fuerint nullam prorsus Iurisdictionem habeant, sed in ijs tantum, in quibus Rei extiterint*. Ideò dubitatum fuit, an per hæc verba sublata sit facultas, quam habent Conser-
uato-

uatores defendēdi Regulares,& alios à manifestis Iniurijs,& violentijs, quæ illis de facto inferuntur, dum à suis possessionibus deijciuntur, & proprijs bonis vti, ac frui impediuntur. *Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini interpretum censuit, eiusmodi verbis minimè sublatam fuisse facultatem, quam habent Conseruatores defendendi Regulares à manifestis iniurijs, ac violentijs, dummodò obseruent formam præscriptam Constitutionibus Innocentij IV. & Bonifacij VIII. relatis in cap. 1. & fin. de offic. deleg. in sexto.*

12 Canonica portio Parochialis(quæ debetur de omnibus,quæ obueniunt ratione funeris, seu in die funeris, & de omnibus Legatis factis Ecclesiæ, ad quam quis eligit sepulturam. (Silu.*verbo Can. Port. nu. 7. q. 9.*) Non debetur solui à Regularibus propter multa priuilegia de quibus Casarubius *in Comp. verb. Can. Portio.* Maximę ex priuilegio Nicolai V. & Sixti IV. Carmelitanis concesso. Casarubius *vt sup.* Miranda *in Man. 2. tom. q. 48. art.6.* Referens etiam decisionem Rotę circa hanc causam. Nec huiusmodi Priuilegia abrogata sunt per Conc. Trid. nisi solùm quoad ea Monasteria, quæ ante annos quadraginta portionem Canonicam solita erant persoluere. Conc. Trid. *sess. 25. cap. 3.* Miranda *vt sup. art.7.* Imò Conuentus, qui tenentur soluere Canonicam portionem solùm debent illam soluere de illis, quæ allata sunt cum corpore Defuncti. Ita habetur expresse in motu proprio Pij Quinti Anno 1567. edito, qui incipit, *Et si Mendicantium.* Qui non est reuocatus per Gregorium XIII. in Bulla quæ incipit, *In tanta negotiorum mole.* Quamuis enim in ea reuocauerit Pontifex iste, & ad terminos Iuris communis reduxerit omnia quæcumque concesserat suus prædecessor prædictus Pius Quintus contra formam Concil. Trid. non tamen reuocauit explicationes, & declarationes ab eodem factas circa dictum Conc. qualis est ista. Miranda *vt sup. art.8.* Peirinis *to. 2. priuileg. Minim. in Const.7. Pij V. nu. 3.* Addunt alij prædictam Constitutionem Gregorij XIII. non fuisse sufficienter promulgatam, nec in praxi resceptam. Henrriquez *lib. 7. de Indulg. cap. 24. nu.8.* Thomas à Iesu *de procur. omnium gent. salute lib. 12. cap.8.*

13 Specialiter à solutione quartæ funeralium excepit Carmelitarum Conuentus à quadraginta annis ædificatos Paulus Quintus in Bulla, quæ incipit. *Decet Romanum* Anno 1605. edita per hæc verba. *Volumus, mandamus, decernimus, & declaramus, omnia, & singula huius Ordinis B. Mariæ de Monte Carmelo Monasteria, seu Domos in quibuscumque Mundi partibus à quadraginta Annis ædificata, illorumq; Conuentus, & Fratres, nullo modo, nul-*

lave ratione teneri ad solutionem dictæ Quartæ Funeralium, & ob non solutionem huiusmodi aliquas sententias, Censuras, & pœnas incurrere posse. Extat etiam alia declaratio S. Congregationis Conc. Trid. videlicet *Cõgregatio Concilij censuit non comprehendi Monasteria ædificata à quadraginta Annis, citra, aut quæ in dies ædificantur, vel in futurum ædificabuntur, præsupposito quod huiusmodi Monasteria sint eius Religionis; cui à Sede Apostolica indultum sit, vt Quartam Funeralem non debeant soluere Episcopo*. Rodriguez *to. 1. quæst. Regul. art. 39. q. 2.* Aliam etiam declarationem Sacræ Congregationis ad instantiam, & fauorem Conuentus Sancti Ludouici de Neapoli Ordinis Minimorum refert Quaranta *in Summ. Bull. ver. Priuilegia Regularium*. Vide Augustinum Barbosam de Officio Parochi *cap. 25. à nu. 4.*

14 A solutióne etiam gabellarum, & quarumcunque contributionum, onereque hospitandi milites, exempti sunt Ordines Mendicantium à Pio V. in Bulla Ann. 1566. edita, quæ incipit: *Dum ad vberes*. Nec hoc priuilegium derogatum est à Gregor. XIII. in Bulla edita Ann. 1573. de qua supra nu. 12. Vbi derogat priuilegia à Pio V. Regularibus concessa; quia non numeratur istud. Quaranta *in Summ. Bull. ver. priuileg. Regul.* Flau. Cherub. *in 2. to. Compend. Bull. sup. prædict. Bull. Pij V.*

15 A solutione quoque Decimarum sunt exempti Religiosi. Tum ex iure communi *in cap. quæst. & in cap. decimas 16. quæst. 1.* Tum ex multis priuilegijs, de quibus Casarubius *in Compend. verb. decima*, & Miranda *in Manual. 2. to. q. 49. art. 12. & 13.* Quoad hoc tamen attendenda est consuetudo patriæ, & Religionum. Vide Bullam Sixti IV. *Dum attenta* pro Carmelit. Specul. Ord. fol. 85.

16 Percutiens quemcunque Religiosum est excommunicatus excommunicatione Papæ reseruata *ca. si quis. 27. q. 4.* Per Religiosum autem, seu Monachum intelligitur quicunque Regularis, etiam Conuersus. *cap. non dub. de senten. excommunication.* Imò Nouitius, quia in fauorabilibus Monachus reputatur. Tolet. *in Summ. lib. 1. cap. 32.* Nec solùm inijcientes manus in Religiosos sunt excommunicati, sed etiam mandantes, ratificantes, consentientes, & potentes obuiare. Tolet. *vt sup.* Bonacina *de Censur. disp. 2. q. 4.*

17 Gaudent Religiones priuilegio Communicationis, quo communicant, & participant aliarum Religionum priuilegia, ac si illis fuissent concessa, vt videre licet in particularibus ipsarum Religionum Compendijs. Miranda *in Man. 2. tom. q. 46.* Specialiter Carmelitæ habemus priuilegium hoc Communicatio-

tio-

tionis à Leone 10. in Bulla, quæ incipit : *Dudum per nos*, vbi omnia priuilegia concessa, & concedenda Mendicantibus nobis concedit. Laert. Cherub. *in Bullar. to.1. fol.524*. Deinde ex Clement. VII. in Bulla, quæ incipit : *Ex Clementi*, Ann. 1530. Vbi etiam omnia priuilegia concessa, & concedenda quibuscunque Ordinibus, concedit Carmelitis,& inter ea maximum illud, quòd scilicet : *Gloriosissima Dei Genitrix, semperq; Virgo Maria, Confratrum, seu Religiosorum, ac Sororum animas post earum transitum suis intercessionibus continuis, pijs suffragijs, & speciali protectione adiuuabit.* Laertius Cherub. *to. 1. Bull. fol. 599.* De alijs autem Religionibus Mendicantibus hoc ipsum probat Miranda *in Man. to.2. q.46. art.5.* affirmans, idem etiam intelligi debere de priuilegijs concedendis alijs Religionibus pro tempore futuris. Ita quòd ex vi priuilegij Communicationis, quod habemus ex Leo. X. & Clem. VII. possimus etiam vti priuilegijs concessis Societati Iesu, Theatinis, & Clericis ministrantibus infirmis, etiam si istæ Religiones aliquo tempore post istos Pontifices fuerint institutæ. In communicatione rursum priuilegiorum non tam vsus, quam ius vtendi debet attendi; ita vt Religiones habentes priuilegium Communicationis possint vti priuilegio concesso alteri Religioni, quo ipsa, propter aliquam causam non vtitur. Siluester *verb. priuilegium q.21.* Deinde priuilegia Religionum non tolluntur per non vsum, aut per vsum contrarium, nisi per spatium quadraginta annorum, vt patet ex Innoc. III. *in cap. accedentib. de priuilegijs*, vel per sexaginta, ex priuilegio Eug. IV. concesso Monachis Benedictinis Vallisoleti, (si illud non fuit viuæ vocis oraculum, alias nihil valebit, iuxta dicenda num. 21.) vbi habetur, quòd *Contra priuilegia dictæ Congregationis non incurrat præscriptio, nisi post lapsum sexaginta annorum*. Miranda *in Man. 2. to. q.42. art.4.* qui etiam ibidem *q.46. art.8.* adiungit, neque etiam in prædicto tempore ammitti, si non casus euenerit vtendi huiusmodi priuilegio : neque quando quispiam ex aliquo legitimo impedimento, sua culpa non causato, eodem vti non potuit, aut interuenit ignorantia eiusdem. Laurentius Peirinis *to.1. priuileg. Minim. in Const.15. Iulij II. nu. 1.* Ammitti autem prædicta priuilegia, saltem in foro conscientiæ, ex eo quòd Religiosi non viuant regulariter, aliqui volunt. Miranda *2. to. q.43. art.3.*

18 Conuersi etiam, Donati, seu Oblati Religionum, qui veram professionem trium votorum emittunt, gaudent omnibus priuilegijs aliorum Regularium respectiuè. Ratio est, tum quia sunt verè Religiosi, tum ex concessione Sixti IV. Carmelitis facta, vt ha-

habetur *in Compend. priuilegior. verb. Oblati fratrum*. Quod idem concessit idem Sixtus IV. Augustinianis. Miranda *in Man. to. 1. q. 29. art. 6.*

19 Quamuis multæ, variæque Indulgentiæ concessæ sint à Summis Pontificibus vtriusque sexus Regularibus, eas tamen reuocauit, & cassauit Paul. V. in Bulla edita Ann. 1606. quæ incipit: *Romanus Pontifex*, & est 3. to. Bullar. 21. inter Bullas huius Pontificis, aliàs 16. vbi tantum quasdam ibi scriptas ipsis concedit. Addit insuper idem Pontifex. *Volumus autem, vt omnes supradictæ Indulgentiæ, & gratiæ Religiosis Regularibus cuiusuis Ordinis tam Monastici, quàm Mendicantis dumtaxat, vt præfertur concessæ, etiam omnibus Monialibus cuiusuis Regulæ approbatæ, & intra claustra cum tribus votis solemnibus viuentibus, & perpetuam clausuram seruantibus, tam Ordinarijs locorum, quàm etiam Regularibus cuiuscunque Ordinis, Regulæ, & Instituti subiectis suffragentur*. Est verò aduertendum, quòd quamuis per hanc Constitutionem reuocentur omnes aliæ Indulgentiæ Regularibus concessæ præter assignatas, non tamen reuocantur Indulgentiæ concessæ Ecclesijs Regularium pro Sæcularibus. Ita enim declaratum fuit à S. Congregatione, vt refert Laurentius de Peirinis *to. 1. de subdito q. 4. §. vlt.* Pium etiam, & probabile est, nec esse reuocatas Indulgentias concessas Regularibus defunctis, aut etiam in articulo mortis constitutis. Nam ea, quæ speciali digna sunt nota, non censentur esse sublata, nisi expressè nominentur, vt colligitur ex *l. item apud Labeon. §. ait Prætor ff. de iniuris*. In hac verò Constitutione non fit mentio harum Indulgentiarum. Sicque decet credere de Summorum Pontificum pietate. Peirinis *to. 2. priuileg. Minim. in Const. 8. Pau. V. num.* 10. Nec etiam videntur derogatæ Indulgentiæ concessæ Regularibus ipsis pro defunctis. Propter eandem rationem, & quia sic dicitur declarasse eandem Paulum V. Peregrinus 1. *par. sui Compend. verb. Indulgentia nu. 9.* Peirinis *vt supra nu. 5. & in Constit. 4. Clem. VIII. nu. 2.* Lege ipsum Peirinis *super prædictam Const. 8. Pau. V. à num. 1.*

20 In fauorem etiam Religiosorum Carmelitarum Clem. VIII. in Bulla edita Ann. 1599. quæ incipit, *Exponi nobis*, præcepit Dominis Archiepiscopis, & Episcopis, vt prædictis fratribus oleum pro ministranda extræma vnctione petentibus, promptè, ac liberaliter exhiberi faciant, ac quoscunque suffraganeos, vt id faciant moneant. 3. *to. Bullar. 57. Clem. VIII.*

21 Quamuis multa, variaque priuilegia Regularibus concessa sint per viuæ vocis Oracula, illaque eandem vim habeant, ac aliæ Con-

Conſtitutiones Papales (Laurentius Peirinis *to. 1. priuileg. Minim. in Conſt. 17. Iulij II. §. 1.*) imò reuocatis alijs priuilegijs non reuocentur hæc viuæ vocis Oracula, niſi aliud expreſsè ſpecificetur (Henrriquez *lib. 7. de Indulgent. cap. 24. nu. 8.*) nihilominus Gregor. XV. per ſuam Conſtitutionem, quæ incipit *Romanus Pontifex, to. 4. Bullarij inter Bullas huius Pontificis nu. 27.* reuocauit omnia, exceptis illis, quæ propria manu S. R. E. Cardinalium firmata eſſent, *& de quibus ijdem S.R.E. Cardinales teſtimonium in ſcriptis præbuerunt*. Poſtea verò SS. D. N. Vrbanus motu proprio Ann. 1631. die 20. Decembris edito, omnia prædicta viuæ vocis Oracula per ipſum, aut alios Summos Pōtifices data, etiam ſi à Cardinalibus firmata ſint, quibuſcunque Religioſis tam in particulari, quàm in vniuerſali, caſſauit, abrogauit, & annullauit, præcipiens ſub excommunicatione, & alijs pænis ipſo facto incurrendis, Superioribus Generalibus, vt infra tres menſes omnes, & ſingulos Prouinciales de prædicto motu proprio certiores facerent, & ipſis Prouincialibus, vt illum in Conuentibus ſuarum Prouinciarum publicare facerent ſub eiſdē pænis. Circa quam SS. D. N. Conſtitutionem animaduertendum eſt, per illam non videri caſſari, & aboleri viuæ vocis Oracula, quibus Sanctitas ſua, aut alij Summi Pontifices, priuilegia Religionibus cōceſſa, aut decreta Summorum Pontificum, aut etiam Sacrorum Canonum, & Concilij Tridentini, aut aliorum Conciliorum, explicant, aut declarant in concernentibus ad Religioſos ipſos, dummodò prædicta viuæ vocis Oracula non contineant aliquam gratiam, priuilegium, aut indultum. Solùm enim reuocantur, & caſſantur, *Omnia, & ſingula priuilegia, facultates, licentiæ, & gratiæ quæcunque viuæ vocis Oraculo conceſſa*, vt in eiſdem litteris habetur. Alia ergo viuæ vocis Oracula, quæ priuilegia, facultates, licentiæ, & gratiæ non ſunt, ſed meræ declarationes, aut explicationes, non ſunt abrogata à Sanctiſsimo. (Peirinis, *to. 2. priuileg. Minim. in Conſtit. 8. Paul. V. num. 1.*) Deinde aduertendum, quòd quamuis per Conſtitutionem Gregorij XV. adductam non reuocentur conceſsiones factæ per viuæ vocis Oracula, quæ ſunt ſortita ſuum effectum, ante prædictam Conſtitutionem, vt in illa habetur, & declarauit S. Congregatio Regularium die 2. April. 1625. (Peirinis *to. 2. priuileg. Minim. in Conſtit. 3. Gregor. XV.*) per Conſtitutionem tamen SS. D. N. Vrbani, cum nihil tale dicatur, videntur reuocari, ſaltem quatenus reſpiciunt effectum pro futuro tempore. Vnde ſi aliquis Religioſus habuit gratiam, v. g. à Pontifice, ſolo viuæ vocis Oraculo, quòd eſſet Magiſter, Præſentatus, aut quid ſimile, à tempo-

pore huius Cõstitutionis SS.D.N. neutiquam potest vti tali concessione. Licet contrarium etiam probabiliter dici posit, cum id non exprimatur in constitutione SS. D. N. Vrbani; si enim Sanctitas sua vellet in hoc coarctare constitutionem Gregorij debebat illud declarare. Sicque video aliquos sentire.

21 Possunt Religiosi, Mendicantes præsertim, dare habitum suæ Religionis personis Secularibus vtriusq. sexus, vocatis Tertiarijs, seu Tertij Ordinis. Primò enim quoad fratres, Minores id constat ex pluribus priuilegijs relatis à Casarubio *in Comp. priuil. Mendican. verb. Tertiarij*. Et quoad fratres S. Dominici id constat ex priuilegio Sixti Quarti inferius adducendo pro fratribus Carmelitanis. Imò referente S. Antonino 3. *par. Histor. tit.23. cap.* 14. §. 2. B. Dominicus etiam instituit tertium Ordinem, seu Tertiarios fratres, seu Sorores de pœnitentia. Lege Baptistam Confestium *in collect. lit. apos. & Relig. mend. nu.*8. *in Sixto Quarto*. De Augustinianis etiam, id quoque patet ex priuilegio Pauli II. relato ab eodem Baptista Confettio *in prædicto Paulo II. nu.* 1. *& in Sixto IV. num.*2. Quoad Carmelitas autem constat primò ex Nicolao V. in Bulla relata ab eodem Baptista Confettio *nu.* 1. Secundò, & maximè ex Sixto Quarto in Bulla *Dum attenta*, quæ est mare magnum Religionis, Romæ apud S.Petrum Anno 1476. 4. Cal. Decembris, per hæc verba. *Statuentes præterea Apostolica auctoritate, & præsentium tenore concedentes, volumus, & ordinamus, quòd de cœtero perpetuis futuris temporibus tam Magistro Generali, quàm cuilibet dicti Ordinis Officiali, ac Prioribus dicti Ordinis secundum morem, & instituta eiusdem Ordinis, in quibuscunque Prouincijs constitutis tam præsentibus, quàm futuris sit licitum, ac permissum, quascumque mulieres, & vtriusq; sexus personas, si aliàs sint idoneæ, & aliud Canonicum, non obsistat, quæ habitum regularem prædicti Ordinis ad instar mantellatarum, seu Pinzocherarum, aut fratrum de pœnitentia tertij Ordinis ordinum fratrum Minorum, & Prædicatorum, necnon Heremitarum S. Augustini habere voluerint, & gestare, tam Virgines, ac matronas, quàm viduas, ac mantellatas, seu Pinzocheras, & vtriusq; sexus personas dicti Ordinis Carmelitarum recipere, & admittere; ac earum singulis habitum regularem, ac regulam eiusdem Ordinis Carmelitarum ad instar huiusmodi mantellatarum, seu Pinzocherarum vtriusq; sexus Ordinum, & vtriusq; sexus personarum Ordinum fratrum Minorum, & Prædicatorum, necnon Heremitarum S. Aogustini præfatorum, prout secundum Deum saluti animarum earundem personarum salubrius visum fuerit expedire, etiam exhibere; quæ sic recepta, & inposterum recipienda auctoritate præ-*
fata

fata gaudeant, & gaudere possint, & debeant tam exemptionis priuilegijs, quàm omnibus immunitatibus, libertatibus, Indulgentijs, & alijs priuilegijs quibuscumq; præfato Ordini Beatæ Dei Genitricis Mariæ de monte Carmeli, eiusq; fratribus, ac personis per Sedem Apostolicam iam concessis, & quæ inposterum concedentur, quatenus huiusmodi exemptionis priuilegium, immunitates, libertates, indulgentiæ, ac quæcumque alia priuilegia ipsis Prioribus, & fratribus Ordinis de monte Carmeli competunt, vel competere possunt, seu poterunt, & Priores, & fratres, ac loca ipsa esse capacia. Eorundem, Constitutionibus Apostolicis, ac statutis, & consuetudinibus, tam vestri, quàm aliorum ordinum quorumcumque, & alijs contrarijs non obstãtibus quibuscumq; Vide Bullam in speculo Ordinis fol. 88. Religiosi quoque Minimi S. Francisci de Paula habent etiam suos Tertiarios ex multis priuilegijs Summorum Pontificum, quæ refert Laurentius de Peirinis *tom. 1. priuil. Minim.* Huiusmodi autem Tertiarios Religionum, quantumuis priuilegia Religionum illis concessa sint, vt patet ex authoribus relatis, obseruentque regulam sui ordinis iuxta eorum statum, nihilominus regulariter personas religiosas, non esse dicendos, constat ex eo, quia regulariter non promittunt tria vota essentialia Religionis, neque solemnia, neque simplicia, sed duo tantum, scilicet Castitatis, & Obedientiæ. Rodriguez *3. tom. quæst. regul. q. 72. art. 3.* Licet illi, qui prædicta tria vota sub regimine Prælatorum promiserint veri Religiosi appellari possint. Rodriguez *ibid. art. 1. & 2.* Cassarubius *in compend. verb. Tertiarij fratres num. 7. &* 24. Possunt tamen huiusmodi Tertiarij Religionum Fratres, aut Sorores tertij Ordinis nuncupari. Primò quia sic vocantur aliqui ipsorum à Summis Pontificibus in Priuilegijs relatis. Secundò specialiter de Carmelitis ex Priuilegio Sixti Quarti adducto, vbi dicitur, posse Prælatos Carmelitarum concedere habitum, & Regulam sui Ordinis *ad instar Mantellatarum, seu Pinzocherarum, aut Fratrum de Pœnitentia tertij Ordinis Fratrum Minorum, & Prædicatorum, &c.* Cum ergo prædictarum Religionum Tertiarij, Fratres, & Sorores tertij Ordinis nuncupentur, idem dici debet de Tertiarijs Carmelitarũ, Heremitarũ S. Augustini, & Minimorum, particula enim illa, *ad instar*, habet hanc vim, vt constat ex Suarez *lib. 8. de legib. cap. 15. nu. 2.* Vbi inquit, quòd Priuilegium *ad instar* significat *propriam, & adæquatam similitudinem, vt mensura ad mensuratum, & concedit omnem fauorem, & gratiam formaliter contentam in suo exemplari, & in eodem sensu, in quo in suo exemplari continetur, & cum eadem extensione.* Tertiò etiam id apparet ex etimologia nominis, tales enim per-

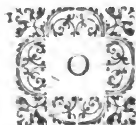
sonæ

ſonæ, ideò Tertiariæ, vel Tertiarij dicuntur, vel quia eſt triplex genus perſonarum, quæ regulam illius Religionis profitentur, ſcilicet Fratrum Religioſorum, Sororum Monialium, & Laicorum Secularium, vt inquit gloſ. *in Clem. 3. de Sent. excomm.* Vel quia Tertiarij iſti ſunt quaſi quoddam tertium genus hominum quaſi tertium, & medium inter Religioſos, & Laicos Seculares, quia etſi ſimpliciter Seculares ſint nihilominus aliqua, quę pertinent ad Religioſos obſeruant, videlicet Regulam cum obſeruantia duorum votorum. Et ſanè cùm omnes prædicti Tertiarij ab omnibus nuncupentur, & ſint Tertiarij Ordinis, non eſt cur illis negetur poſſe vocari tertij Ordinis: hæc enim correlatiua videntur. Vide decretum S. Congregationis ſuper huiuſmodi Tertiarijs Ann. 1616. editum apud Eraſmum à Chokier. *de iuriſdict. Ordin. in exempt. p. 1. q. 17.*

23 De Priuilegijs ſpecialibus Regularium, quoad Officium Diuinum perſoluendum agimus *cap. 12.* De priuil. etiam Prælatorum Regularium *cap. 18.* Confeſſariorum *cap. 19.* Concionatorum *cap. 20.* Sacerdotum *cap. 21.* Nouitiorum *cap. 24.* & Monialium *cap. 25.*

De obligationibus Religioſorum ratione Voti Obedientiæ emiſſi in Profeſſione.

CAP. IV.

1 OBEDIENTIÆ Votum non ſolum eſt eſſentiale Religioni iuxta dicta *cap. 2. nu. 1.* ſed etiam eſt præcipuum inter tria ſubſtantialia Vota Religionis. Eò quòd per illud offertur Deo propria voluntas, quæ potior eſt, quàm corpus, quòd offertur per Caſtitatem, & exteriora bona, quæ per Votum Paupertatis Deo offeruntur. Præſertim, quia Votum Obedientiæ continet ſub ſe Vota Caſtitatis, & Paupertatis. D. Tho. 2. 2. *q. 186. art 8. & quæſt. 104. art. 3.*

2 Obligatio Voti Obedientiæ ſolùm extenditur ad res licitas, & honeſtas; ita vt cum certò conſtat, rem, quæ præcipitur eſſe illicitam, & malam, aut contra Regulam, aut Præceptum Superioris altioris, nullo pacto teneatur Religioſus obedire quantumuis ad Obediendum aſtringatur pœnis, & Cenſuris. Ratio eſt, non ſolum quia nulla lex humana obligare poteſt ad peccatum; ſed etiam quia Religioſus ſolùm tenetur obedire in his,

quæ

quæ ſunt materia Voti, materia autem Voti non eſt, nec poteſt eſſe res illicita, & inhoneſta. D.Thom. *quodlib.* 10. *art.* 10. *&* 2.2. *q.* 104. *art.* 5. Leſſius 2. *de Iuſt. cap.* 41. *dub.* 9. *nu.* 76.

3 Hinc ſi Prælatus præcipiat res ſolùm concernentes vtilitati temporali ſui, aut ſuorum, & non vtilitati Spirituali, vt ſi præciperet ſubdito, vt ageret aliqua negotia alicuius ſui conſanguinei, aut amici, non tenetur ſubditus obedire, cum hæc non ſint ſecundum Regulam. Hieroym. Grat. *in Diſcipl. Regul. p.* 2. *cap.* 1. *§.* 4.

4 Nec etiam tenetur Religioſus obedire Prælato præcipienti vana, & impertinentia, vel quæ explicitè, ſiue implicitè non pertinent ad Regulam. Ratio eſt, quia obligatio Obedientiæ in Religioſis ſolùm conſurgit ex Voto Obedientiæ, quod emiſerunt, hoc autem Votum ſolùm eſt ſecundum Regulam illius Ordinis: & ita quicquid eſt vanum, & impertinens nulloque pacto ad Regulam ſpectans non cadit ſub obligatione. D. Thom. *quodlib.* 10. *art.* 10. Sanch. *lib.* 6. *in Decalogum cap.* 2 *nu.* 15.

5 Nec etiam eſt obligatus Religioſus obedire Superiori præcipienti actus mere internos, verbi gratia Fidei, Spei, Charitatis, &c. Ratio eſt, quia non poteſt Superior creatus, aut poteſtas humana præcipere, aut prohibere actus mere internos, cùm Eccleſia non iudicet de illis, aut cogat ad illos. Quando tamen actus internus eſt modus neceſſarius externi, qui præcipitur, tūc actus internus cadit ſub eodem præcepto, quo externus, & obligatur Religioſus ad illum. Vt ſi Superior præcipiat Religioſo, quòd recitet Officium Diuinum, aut dicat Miſſam pro aliquo, tunc enim tenetur habere actus interiores attentionis, & intentionis, quia ſunt modi neceſſarij actuum externorum, qui præcipiuntur. D.Thom. 2.2. *q.* 104. *art.* 5. Angelus *in Summ. verb. Obedientia num.* 1.

6 Nec obligatur Religioſus ex Voto Obedientiæ ad Obedientiam Formalem, illam ſcilicet, per quam ſubditus exequitur præcepta Superiorum, quatenus præcepta ſunt. Ratio eſt, quia non vouit Religioſus Obedientiam ſub motiuo Obedientiæ, ſed ſolùm Obedientiam materialem, ideſt executionem rei, quæ præcipitur. Ergo per illam ſufficienter ſatisfacit ſuo Voto, ſicut generaliter Fideles, hoc etiam modo ſatisfaciunt alijs præceptis humanis. Suarez 4. *to. de Relig. lib.* 4. *cap.* 14. Leſſius *de Iuſt. & Iur. lib.* 2. *cap.* 46. *dub.* 6. *nu.* 12.

7 Nec tenetur ex vi Voti Obedientiæ Religioſus exequi id, quòd ſcit ſuum Superiorem velle, vt faciat, niſi hæc voluntas aliquo præcepto manifeſtetur. Ratio eſt, quia non obligatur, niſi

nisi ad Obediendum præceptis sui Superioris, voluntas autem Superioris, nisi sit intimata, non habet rationem præcepti. Vasq. 1.2 *disp.* 155. *ad fin.* Tolet. *in Summ. tract. de Sept. pec. mort. cap.* 15. *num.* 10. Obedire autem voluntati Superiorum, etiam non intimatæ, est perfectissima Obedientia. Eò quòd sic faciens, non solùm facit id ad, quòd tenetur, sed, & id, ad quod non tenetur, & quod tantum cadit sub Consilio. D. Gregor. *lib.* 35. *mor. cap.* 13. D. Thom. *in* 2. *dist.* 44. *q.* 2. *art.* 3.

8 Hinc etiam non tenetur Religiosus ad ea, quæ Prælatus proponit solùm sub consilio. Ratio est; quia ea quæ sunt sub consilio, vt ex ipso nomine patet, ad nihil obligant; sicut Vota Obedientiæ, Paupertatis, & Castitatis, quia Secularibus sunt solùm proposita vt consilia, ad nihil obligant illos. Valent. 2.2. *disp.* 7. *q.* 3. *punct.* Lessius *de Iust. lib.* 2. *cap.* 46. *dub.* 4. *nu.* 23. Obseruare tamen ea, quæ sub consilio solùm à Prælatis proponuntur, erit magna perfectio Obedientiæ, quam aliqui Superobedientiam appellant. Sanch. *lib.* 6. *in Decal. cap.* 1. *nu.* 2.

9 Obligatur ergo solùm Religiosus ex vi Voti Obedientiæ, ad Obediendum præceptis suorum Superiorum, quomodocumque intimatis, siuè ore tenus, siuè scripto, siue alio modo. Ratio est, quia Obiectum Obedientię solùm est præceptum Superioris. D. Thom. 2.2. *q.* 186. *art.* 9. Azor. *to.* 1. *Inst. Mor. lib.* 12. *cap.* 13. *q.* 1. Non tamen tenetur Religiosus ad Obediendum Superiori, nisi in ijs, quæ concernunt Regulam Religionis. Ratio est, quia Votum Obedientiæ Religiosorum, solùm est secundum regulam Ordinis. Silu. *verb. Relig.* 6. *nu.* 6. Sanch. *lib.* 6. *in Decal. cap.* 2. *num.* 15.

10 Non tamen tenetur solùm Religiosus obedire Prælato in illis, quæ expresè continentur in Regula, sed in illis etiam, quæ continentur implicitè, qualia sunt illa, quæ necessaria sunt ad Regulæ Obseruantiam. Ratio est, quia ad hæc omnia se obligauit Religiosus eo ipso, quo fecit professionem secundum regulam. Vasq. 1. 2. *disp.* 154. *cap.* 4. Less. *lib.* 2. *de Iust. & Iur. cap.* 41. *dub.* 9.

11 Hinc si Prælatus præcipiat subdito ieiunare aliqua die, qua non tenetur ex Regula, vel aliam Corporis afflictionem subire, vel in pœnam delicti commissi, vel in cautelam ne in aliud incidat, tunc tenetur Religiosus obedire. Ratio est, quia hoc totum pertinet, & est necessarium ad Regulæ obseruantiam. Vasq. 1.2. *disp.* 154. *cap.* 4. Angl. *in Flor.* 2. *p. q.* 1. *de Voto art.* 2.

12 Tenetur etiam Subditus obedire Prælato præcipienti præcepta communia omnibus Christianis, vel etiam omnibus Ecclesia-

clesiasticis, aut Religiosis, vt audire Sacrum diebus Festis, dicere Officium Diuinum, &c. Ratio est, quia quamuis ista non contineantur in Regula, sunt tamen quasi præambula quædam ad illam necessaria. Caiet. 2. 2. *q.186. art.5.* id colligens ex D. Tho. ibidem.

13 Ea, quæ sunt omninò supra Regulam, vt sunt verbi gratia, nimis macerare Corpus, magnæ austeritates, subire Martirium, imò, & facere mortificationes aliquas extraordinarias, vel solùm pro libito Superiorum, non possunt præcipi à Prælato Regularium, nec ad ea tenetur Religiosus. Ratio est, quia vt dixi Votum Obedientiæ solùm obligat ad ea, quæ Regulam Concernunt, siue explicitè, siue implicitè. S. Thom. 2. 2. *q.* 104. *art.5. ad 3.* Gers. *lect. 4. de Vit. Spir. alf. 62. litt. R.* Imò nec Generalis cum toto Capitulo Generali possunt noua aliqua statuta Regulam non concernentia præcipere. Vasquez 1.2.*disp.*154.*c.*4. *nu.*25. Miranda *in Man. to.* 1. *q. 26. art.* 10. Si tamen in Regula dicatur obediendum esse Superioribus, etiam si supra Regulam aliquid præcipiant (prout in Regula Minorum *cap.* 10. & in Constit. Societ. Ies. *par. 3. cap.* 1. *§. 23. & par. 6. cap.* 1. *§.* 1. videtur haberi) tunc Subditus tenetur obedire. Eò quòd in tali casu id, quod præcipitur, est conforme Regulæ. Less. 2. *de Iust. cap.*41. *dub.*9. *num.* 77.

14 Si Prælatus imponat aliquam pœnitentiam subdito propter suspicionem delicti, quod reuerà non commisit, non tenetur subire talem pœnam. Eò quòd innocens, non debet puniri. In publico autem ratione scandali aliorum tenetur obedire. Nauarr. *in Summ.cap.*23. Vasquez 1.2. *disp.*174. *cap.vlt.*

15 Similiter quando Regula non præcipit obedire Superioribus, etiam supra ipsam, Religiosi illam profitentes non tenentur ex vi Voti Obedientiæ obedire Superioribus præcipientibus ire ad remotissimas partes, videlicet Indiarum, ad conuertendos infideles ad fidem. Non solùm quia id est expositum multis periculis corporis, & animæ, sed etiam, quia hoc nullo modo concernit Regulam, quam sunt professi. Ludouic. Lopez 1. *par. Instruct. cap.*56. *colum.*1. Rodriguez 2.*to.Summ.cap.*9.*nu.*5. *& to.*3. *quæst.Regul.q.*19.*art.*7. Excipiuntur ab hoc Religiosi Societatis, quia speciali voto ad hoc se alligant. Ijdem Authores.

16 Tenetur Religiosus obedire Prælato iubenti, vt eat ad commorandum in aliquo loco aëris intemperie laboranti. Quia hoc est conforme Regulæ, & necessarium pro conseruatione locorum Regularium. Excipe casum, quando subditus certò sciret Prælatum hoc illi præcipere solùm ex odio, & mala voluntate erga ip-

sum. Quia tunc Prælatus abutitur sua potestate. Laurentius de Peirinis *to.1. q.1. de Obedientia cap.11.*

17 Tenetur etiam Religiosus obedire Prȩlato prȩcipienti, vt accipiat munus Prȩlati, seu aliquod officium intra Religionem. Ratio est, quia hoc est conforme Regulȩ, & potest esse conueniēs Religioni. Imò etiam si dubitet de sua sufficientia. D. Anton. *3.par.tit.16.cap.1.§.7.& tit.17. cap.16.* Palud. *in 4. distin.19. q.1. art. 1.* Si verò Religiosus habeat impedimentum aliquod, quod nec ipse, nec Prȩlatus prȩcipiens accipere officium possit amouere, vt si habeat aliquam incapacitatem, vel irregularitatem soli Papȩ reseruatam, non tenetur obedire. Eò quòd nemo obligari potest ad illicitum. S. Thom.2.2.*q.* 185. *art.* 2.*ad* 2. Sot. 10. *de Iust. q.2. art.2.* Secus est quando dubitat an sit dignus. Quia in dubijs obediendum est. Sanchez *lib.6.in Decalog. cap.3.nu.11.*

18 Non tamen potest Prælatus Religionis Papa inferior præcipere suo Subdito, vt accipiat Episcopatum, (idem dico de quocumque alio officio extra Ordinem) neque iste tenetur obedire, licet laudabiliter satis Sancti aliqui viri suis Superioribus in hoc etiam obedientes fuerint, prout de B. Thoma de Villanoua, & Illustriss. Bartholomæo de Martyribus, vtroque ex grauissima Augustiniensi familia, dicitur, ille etenim Archiepiscopatum Valentinum, & iste Bracharensē, iubentibus Superioribus, acceperunt. Ratio est, quia fieri Episcopum non pertinet directè, aut indirectè ad obseruantiam Regulæ, quam professus est Religiosus, cum potius eximat ab illa; neque ordinatur per se ad bonum Religionis, sed tantùm ad bonum Ecclesiæ. Solùm ergo à Papa, ad quem pertinet cura Ecclesiæ, potest cogi Religiosus ad hoc munus subeundum. Valent. 2.2.*disp.*10. *q.3. punct.3.* Sanch. *lib.6. in Decal. cap.2. nu.49.*

19 Tempore Pestis, vel alterius mali Contagiosi, ex quo imminet periculum mortis tenetur Religiosus obedire Prælato suo præcipienti, vt ministret infirmis Religiosis illius Religionis. Non tamen tenetur obedire illi si præcipiat ministrare extraneis, nisi in casu, quo deessent Parochi, qui illis ministrarent Sacramenta, vel Parochi, qui essent, non sufficerent ad id præstandum. Ratio primæ partis est, quia præstare Religiosos sibi inuicem mutua hæc ministeria ad conseruationem Religionis spectantia concernit Regulā, quam professi sunt, & ita tenentur ad ea, etiam cum periculo vitæ, sicut tenentur milites præliari, vel esse in tali loco, cum eodem periculo. Ratio secundæ partis est, quia Religiosum seruire extraneis peste infectis, cùm periculo vitæ, nō est secundum Regulam, sed supra illam. Ratio etiam tertiȩ

tertiæ partis est, quia Religiosi, præsertim Mendicantes, & alij; quorum institutum est saluti proximorum incumbere, sunt coadiutores Episcoporum, & Parochorum in salute proximorum procuranda, & ob id Fidelium Eleemosynis sustentantur. Rodrig. 3.*to.q.*31.*art.*3. *&* 4. Sanch. *lib.6.in Decal. cap.*2. *à nu.*54. Vide dicta *cap.*1. *nu.* 17.

20 Idem dico de tempore hæresis, scilicet posse Prælatum pręcipere Religiosis, vt assistant alicui loco ad prędicandum, disputandum, & defendendum Ecclesiam contra Hæreticos, etiam cum periculo vitæ. Ratio est eadem, quia hoc non excedit Regulam, quam professi sunt, sed potius concernit illam, cum ex illa sint coadiutores Episcoporum, & Parochorum. S. Thom. *opusc.* 18. *cap.*14. Rodr. *vt supra*.

21 Duobus Pręlatis contraria pręcipientibus non licet obedire minori neglecto maiori. Quia potestas minoris subordinata est maiori, & ita illi subiecta, & minus obligans. Lancel. *in Gnome Vit. Rel. lib.*2.*sect.*1.*art.*3.*resol.*6. Si tamen contingeret (quod rarò eueniet) quòd duo Prælati æqualis omninò auctoritatis aliquid Religioso pręciperent, tunc parendum vel ei, qui pręcipit in ordine ad nobiliorem finem, vel ei qui primò pręcipit, vel si cętera sint paria, cui magis placuerit. Laurentius de Peirinis *to.*1. *q.*1. *de Obedientia cap.*7.

22 Religiosi hospites, seu Peregrini in aliqua Prouincia, vel Conuentu non obligantur specialibus pręceptis eius Prouincię, vel Conuentus. Ratio est, quia illa pręcepta tantùm sunt posita pro subditis. Attendendum tamen est in hoc, tum ad Constitutiones Religionis, tum ad consuetudinem, & ne inde oriatur scandalum. Suar. *to.*4. *de Relig. tract.*8. *lib.*2. *cap.*8. *num.*21. Oppositum affirmans de legibus: ita vt ad illas etiam obligētur Religiosi Hospites, & Peregrini. Idem *nu.*23. Hoc tamen præcipuè intelligo in foro exteriori. Eò quòd si hospites, & forenses non se conformant habitatoribus, oritur turbatio, & scandalum. Rodriguez *to.*1. *quæst.* *q.*68. *art.*4. Miranda 2.*to. Manual.q.*29.*ar.*6. Qui etiam bene addunt, etiam in foro interiori obligari, quando est scandalum, & non subest rationabilis causa illos excusandi.

23 Non tenentur Religiosi interrogati, etiam sub iuramento, ad manifestandum eum, quem deliquisse norunt, neque ipsi delinquentes tenentur se prodere, etiam ad quodcunque pręceptum suorum Superiorum, quādo adeò est occulta persona, vt nulla infamia laboret, iuxta dicenda *cap.* 27. *num.* 11. *&* 12. Ratio est, quia iudex, seu Prelatus non potest de tali persona delinquente, quando est occulta, iuridicè interrogare. Ergo neque subditi ma-

nifestare. Caietan. 22. *q*.33. *art*.7. Suarez 4. *to. de Relig. lib*.10. *cap*.11. *num*.7. *&* *cap*.12. *à num*.1. Secus verò, quando pręcedit aliqua infamia. Quia tunc iuridicè interrogantur. Sotus 5. *de Iust. q*.6. *art*.1. *concl*.1. Azor. *to*.3. *lib*.13. *cap*.25. *dub*. 3. Vide dicenda *cap*.27. *nu.vt sup*.

24 Non solùm tenetur Religiosus Prȩlato suo obedire in rebus, quas certò cognoscit esse licitas, & honestas, sed etiam quando dubitat, an res, quę illi pręcipitur, sit licita, nec ne: dummodò non sciat euidenter esse malam, & illicitam. Ratio sumitur, tum ex doctrina Diui Augustini *lib*.22.*contra Faustum c*.74. *&* 75. scilicet, quòd etiam Regi iniquo indicenti bellum obediendum est à subditis, dum non constat bellum esse iniustum: ex quo sequitur, idem dicendum esse de Obedientia Religiosi erga suum Prȩlatum. Tum etiam, quia quoties Subditus potest habere iudicium prudentiale, quòd res, quę illi pręcipitur sit licita, & honesta, tenetur obedire: in casu autem pręsenti potest habere hoc iudicium, etiam si habeat dubium speculatiuum, an res, quę illi pręcipitur, sit licita, vel non; eò quòd, cum Prȩlatus habeat possessionem suę iurisdictionis, & in dubijs melior sit conditio possidentis, poterit iudicare Subditus Prȩlatum licitè pręcipere; ac per consequens ipsi tenere obedire. Nauar. *c. Si quis aũt n*. 114. *de Pœnit. dist*.7. *&* *in Sum. cap*.23. Bannez 2.2. *q*.40. *art*.1. *dub*.6. Male ergo Scioli quidam Religiosi, qui, vix Theologia, vel Casibus Conscientię à limine salutatis, arundine mathematica, quid Superiores ijs, vel illis pręscribendis authoritatis habeant cum scandalo pusillorum factiosè metiuntur. Cùm, teste Diuo Gregorio *in primo Reg. lib*. 2. *cap*.4. *Vera Obedientia, nec Praepositorum intentionem discutit, nec praecepta discernit, quia omne vitae suae iudicium maiori subdidit. Nescit enim iudicare quisquis perfectè didicerit obedire*.

25 Idem dico in casu, quo Subditus dubitat rem pręceptam excedere Regulam, & limites potestatis Superioris, aut Prȩlatum non esse legitimè electum, aut confirmatum, esto sit in pacifica possessione. Propter eandem rationem. *Sanch. lib. 6. in Decal. cap*.3. *nu*.4. 29. *&* 30.

26 Item quando Religiosus iudicat probabiliter, vt malum id, quod Superior pręcipit, dum enim hoc non constet ei euidenter tenetur obedire. Tum propter eandem rationem. Tum quia esset confusio, & destructio Communitatis, si pretextu Opinionis probabilis nollet quis Superiori obedire. Tum etiam, quia aliàs cogendi essent Superiores ad non pręcipiendum nisi ex certa, & euidenti notitia honestatis rei, quę pręcipitur, quod est supra huma-

humanam facultatem. Cordub. *lib. 3. quæst. q. 9.* Valentia 2. 2. *disp. 7. q. 3. punct. 2.*

27 Similiter quando Prælatus præcipit aliquid contra, aut supra Regulam, si tamen constet euidenter, aut etiam probabiliter, imò etiã si res sit speculatiuè dubia, & quòd possit in illo dispensare, tenetur Religiosus obedire. Ratio est, quia in his casibus tenetur credere, quòd præcipiendo illam rem dispensat in Regula, ac per consequens, quòd potest dispensare, quòd debeat ipsi se conformare. Angel. *v. Relig. nu. 29.* Silu. *v. Relig. 6. q. 6.* Idem dicendum est quando dubitat Religiosus, an Prælatus ex iusta causa dispenset. Propter eandem rationem. Nauarr. *in Sum. hisp. cap. 23.* Less. 2. *de Iust. cap. 41. d. 9. nu. 77.*

28 Etiam cum Religiosus valetudine, aut aliquo impedimento probabili, dubius est, an teneatur, verbi gratia ieiunare, abstinere à carnibus, dicere Officium Diuinum, &c. tenetur obedire Prælato præcipienti ne ieiunet, aut quòd carnibus vescatur, aut quòd officium non persoluat. Propter eandem rationem. Sot. *de Secr. memb. 3. q. 2. concl. 1.* Salas 1. 2. *q. 21. tract. 8. disp. vnica sect. 17. nu. 155.*

29 Imò generaliter loquendo, quòd subditi debeant, & possint stare determinationibus suorum Superiorum in dubijs, & scrupulis ipsorum subditorum conscientiam tangentibus, cum consilio aliquorum Patrum, si res magni ponderis fuerit, concessit Leo Decimus Franciscanis, & per consequens omnibus alijs, qui per communicationem ipsorum priuilegijs vtuntur. Cordub. *in Regula D. Franc. cap. 10. q. 2. punct. 3.* Miranda *in Manuali to. 1. q. 26. art. 5.* Quæ concessio, licet quia viuæ vocis Oraculo facta fuit, his temporibus nihil valeat quatenus nouam gratiam concedit; quatenus tamen explicatiua est iuris, quod habent Prælati supra subditos, vt veri ipsorum Pastores, & Doctores, deseruit ad intentum. Vide dicenda *cap. 18. nu. 56.*

30 Cum verò est dubium Religiosi circa factum in irregularitate, vt si dubitet an commiserit homicidium, tunc iussus à Superiore non potente in illa irregularitate dispensare, vt celebret, non tenetur obedire. Quia dubius de homicidio iudicandus est irregularis. *Ex cap. significasti, & ex cap. ad audientiam de homicid.* Vasquez 1. 2. *disp. 66. cap. vlt. nu. 50.* Sairus *in clau. Reg. lib. 1. cap. 13. num. 38.* Cum verò dubium non est multum vrgens, si communicato cum prudenti Superiore, dixerit, illud non esse sufficiens fundamentum ad dubitandum, deponendum est, & standum iudicio Superioris. Vasquez *vt sup.* Sanchez *lib. 6. in Decal. cap. 3. nu. 22.*

31 Ex vi Voti Obedientiæ, quod Religiosi emittunt, tenentur obedire in his, quæ concernunt Regulam non solum Prælatis Religionis, sed etiam specialiter Summo Pontifici, non solùm quatenus est Caput Ecclesiæ, quo titulo omnes etiam sæculares illi obedire debent, sed specialiter, etiam ratione Voti Obedientiæ emissi in professione. Ratio est, quia Summus Pontifex est supræmus omnium Religionum Generalis, cum omnis potestas iurisdictionis Generalis, & aliorum Prælatorum Religionis ab illo deriuetur: atque ita per Obedientiæ Votum illi subduntur Religiosi, & tenentur obedire. S. Thom. 2.2. *q.* 186. *art.* 5. *ad* 3. Bañez 2.2. *q.* 11. *art.* 10. *dub.* 6. *ad finem.* Idem dico de S. Congregat. Cardinalium super Regulares, quia illa specialiter instituta fuit à Sixt. V. & alijs Pontificibus pro regimine Regularium. Thom. de Iesu *tract.* 3. *de visitat. Reg. cap.* 17. *num.* 7.

32 Hinc si Pontifex, & Prælati Religionum contraria præciperent, obediendum est, etiam ex vi Voti Obedientiæ, Pontifici. Cum omnis iurisdictio Prælatorum Religionis sit in illo principaliùs, & ab illo deriuetur. S. Thom. *in* 2. *dist.* 44. *in expos. liter.* Sanchez *lib.* 6. *in Decal. cap.* 1. *nu.* 10.

33 Hinc etiam quando Religiosus fit Generalis suæ Religionis, quamuis eximatur ab Obedientia inferiorum Prælatorum manet Votum Obedientiæ illius quoad Papam. Cum non eximatur ab ipsius Obedientia, nec dispensetur cum illo in Voto emisso. Aragon 2.2. *q.* 88. *art.* 11. Valentia 2.2. *disp.* 10. *q.* 3. *punct.* 8. Hinc quoque si Pontifex præcipiat aliquid, quod sit simpliciter supra Regulam, ita vt illam nullo modo concernat, non tenetur Religiosus obedire. Quia debitum speciale, quod habent Religiosi obediendi Pontifici vltra alios Christianos est solùm ratione Voti Regulæ, quod emiserunt, ac proinde non poterunt obligari supra illam. Lessius 2. *de Iust. cap.* 41. *dub.* 9. *num.* 77. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 2. *num.* 22. Hinc præterea potest Pontifex eximere quemcumque Religiosum ab Obedientia inferiorum Prælatorum, & sibi reseruare. Quia hoc est vti iure supræmi Prælati Religionum quod habet. Quamuis non possit licitè hoc facere sine causa. Quia hoc esset potius in destructionem, quam in ædificationem. Suarez 4. *to. de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 21. *num.* 7. & 8.

34 Non est cõtra Votum Obedientiæ, quòd Religiosus grauatus à Prælato, causa querelæ recurrat ad Superiorem Prælatum, vt si est grauatus à Priore, quòd recurrat ad Prouincialem, & à Prouinciali ad Generalem. Ratio est, quia potestas minoris Prælati est subordinata maiori, & illi subiecta, ac per consequens ab

illo

illo discutienda. Nauarr. *lib. 2. Consil. in 1. edit. tit. de sent. & re iudicat. consil. 2. num.* 8. *in 2. tit. de appellat. cons.* 5. *num.* 8. Sairus *lib.* 12. *clau. reg. cap.* 17. *num.* 38. An autem liceat appellatio à Iudice Regulari, vel illum recusare, dicimus *cap. 9. à nu.* 4.

35 Si Prælatus præcipiat Religioso, vt celebret Missam pro Petro, v.g. & ipse celebret pro Francisco, licet sine dubio peccet sic faciendo, cum in re licita, & honesta, & conformi Regulæ transgrediatur præceptũ Superioris, nihilominus Missa illa proderit Francisco, non Petro. Ratio est, quia Sacerdos in administratione Sacramẽtorum, & applicatione sacrificiorum operatur, vt minister Christi, & vt habens solùm ab ipso potestatem, ergo solùm illi subijcitur, non alij Superiori quoad has actiones. Suarez *to. 3. in 3. par. disp. 79. sect. 9.* Ledesma 1. *par. Summ. de Eucharist. c.* 18. *conclus.* 18.

36 Non est contra Votum Obedientiæ, quòd aliquando subditi suos Prælatos corrigant, possunt enim id, & quandoque debent facere. Nam illud Matthæi 18. & Lucæ 17. *Si peccauerit in te Frater tuus corripe illum*, omnes compræhendit; tam subditos, quàm Prælatos. Valentia *to. 3. disp. 3. q. 10. punct.* 4. Rodrig. *to. 2. quæst. regul. q. 8. art.* 2. Quando tamen Prælatus est corrigendus propter aliquos deffectus, corrigi debet à personis grauibus, & authoritatis, & leniter, humiliter, & reuerenter. Probat id D. Thom. 2. 2. *q.* 33. *art.* 4. ex illo Pauli 1. *ad Thimoth.* 5. *Seniorem ne increpaueris, sed obsecra vt patrem.* Valentia, & Rodrig. citati.

37 Præcepta Superiorum Regularium, etiam si adiunctas habeant censuras, ligant inferiores, quamuis existant extra eorum Monasteria, & Prouincias. Ratio est, quia Prælati Religiosorum non habent territoria diuisa sicut Episcopi, sed eorum iurisdictio est in ordine ad personas subditas secundum se, & vbicunque sint, cum ratione Voti Obedientiæ se illis absolutè subiecerint, ergo vbicunque fuerint possunt illis præcepta imponere. Siluest. *verb. excommunicatio* 2. *nu.* 15. vbi refert quosdam dicentes, totum mundum esse territorium Prælatorum Regularium. Cornexo *to. 2. in 3. par.* S. Tho. *tract. 5. de censur. disp. 6. dub.* 2.

38 Non tenetur subditus obedire suo Superiori excommunicato publico, seu non tollerato, quia tunc caret iurisdictione circa subditos. Imò neque potest licitè Superiori sic excommunicato obedire: quia hoc esset recognoscere in illo potestatem iurisdictionis, quam non habet, & communicare cum illo, quod non licet. Cornexo 2. *to. in 3. par. disput.* 10. *de excommunic.* §. 5. *dub.* 1. Vide Suarez *to. 5. de censur. disput.* 15. *sect.* 7.

39 De Obedientia debita à Religiosis Regulæ suorum Ordi-

num dicimus *cap.7.* & de obedientia ad Constitutiones, seu Statuta *cap.* 8. & de obedientia ad decreta Conciliorum, Summorum Pontificum, & Sacrarum Congregationum *cap.* 9. & 10. Insuper, in quibus teneantur obedire Dominis Episcopis, & Prælatis Ecclesiarum, aut etiam Principibus secularibus *cap.* 11. Deinde de Obedientia Regularium ad Episcopatum, vel alias dignitates assumptos *cap.* 17. Et de obedientia, quam Religiosi eiecti à suis Ordinibus obseruare debent, *cap.* 23. De Nouitijs *cap.* 24. Et de Monialibus, *cap.*25.

De obligationibus Religiosorum propter Votum Castitatis.

CAP. V.

1 QVI Castitatem in Religionibus vouerunt, non solùm peccant contrahendo Matrimonium, sed & Matrimonium ipsum est irritum, & inualidum, etiam si consummatum sit. Ita habetur in Conc. Vien. *Clem.vnica de Consang.* Trident. *sess.*24. *Can.*9. & alijs Concilijs. Sanch. *lib.*7. *de Matrim. disput.*26. Cornexo *to.*2. *in* 3.*par. disput.*7. *de Matrim. dub.*9. Num autem Matrimonium celebratum post professionem sit irritū iure naturali, an solùm iure Ecclesiastico alijs relinquimus. Less. *de Iust. & Iur. lib.*4. *cap.*41. *nu.* 68. Vide dicta supra *cap.*2.*nu.*12. & Cornexo vt supra, vbi etiam de excommunicatione ipso facto, quam incurrunt Religiosi, si scienter contrahant matrimonium, *ex Clem.vnica de Consang. & Affinit.*

2 Religiosi professi aliquam, siue Virginem, siue Viduam in Matrimonium ducētes sunt irregulares irregularitate bigamiæ similitudinariæ. *Ex cap. Monacho* 27. *q.*1. Ius enim interpretatur istos contraxisse duo Matrimonia, alterum spirituale cum Christo, & alterum carnale, licet inualidum, cum fœmina. Sanchez *lib.*7. *de Matrim. disp.*85. *num.*5. & 6. Cornexo *to.*2. *in* 3.*p. disput.*10. *de irregularit.dub.*2.

3 Per Castitatem promissam tenetur Religiosus abstinere ab omni actu venereo, siue interno, siue externo, qualiscumque ille sit, vt à turpibus cogitationibus, delectationibus morosis, consensu, actibus externis, &c. Ratio est, quia Votum Castitatis est noua obligatio, quam sibi Religiosus impónit supra obligationem Iuris naturalis, & diuini. Ius autem naturale, & diuinum pro-

prohibet hæc omnia extra coniugium. Suarez *to.1. de Relig.lib. 3. cap. 3.*

4 Hinc fit, quod omnis actus venereus, qui in fecularibus extra coniugium est peccatum contra Castitatem, fit in Religioso sacrilegium. Eò quòd ratione voti emissi talis actus opponitur virtuti Religionis. Lessius 2. *de Iustit. cap.* 41. *dub. 9. num.* 78. Hæc autem malitia sacrilegij est mortalis in illis actibus, in quibus malitia libidinis est in secularibus mortalis; venialis verò, in quibus illa est venialis. Ratio est, quia circunstantia voti Castitatis non immutat obligationem iuris naturalis, sed solùm addit circumstantiam sacrilegij, quæ circumstantia sequitur naturam actus, cui adiungitur. Lessius *vt supra*. Sanchez *lib.5. in Decalog. cap.6. nu.9.*

5 Contingere tamen poterit, quòd actus venereus, qui in sæcularibus solùm est venialis, v. g. verbum inhonestum, gestus impudicus, vsus vestis lasciuæ, &c. fit mortalis in Religioso ratione scandali. Ratio est, quia cum talia vident in Religioso sæculares graue scandalum concipiunt. Eò præsertim, quòd Religiosus debet esse, & apparere omnimodè ab huiusmodi alienus. Imo credo tale peccatum mortale scandali esse contra votum Castitatis promissæ à Religioso (cum peccatum scandali reducatur ad eandem speciem, ad quam pertinet peccatum illud, ad quòd inducit) ac perinde in casu, quo violatio Castitatis fit casus reseruatus Religioso, maneat quoque reseruata hæc culpa. Quidquid dicat Sanchez *lib.5. in Decalog. cap.6. nu.11.*

6 Castitas Religiosa non solùm excludit commixtionem veneream, aut aliam actionem exterius consummatam; sed etiam aspectum, locutionem, tactus, literarum, vel munusculorum missionem, frequentem accessum, aut locutionem cum fœminis, &c. Ratio est, quia sicut ista in sæcularibus sunt contra Castitatem, vel continentiam, ita in Religiosis sunt contra votum. Lancillottus *in gnom. vit. Relig. lib.2. sect.2. art.1. resolut.2.*

7 Probabile est Religiosorum militarē, v.g. S. Iacobi, &c. peccare contra Castitatem, quando debitam militiam ommittit ex affectu ad rem vxoriam. Ratio est, quia licet votum Castitatis istorum militum nō obliget illos, nisi ad Castitatem coniugalem, ac per consequens possint hābere vxores; obligat tamen illos etiam ad dimittendam vxorem, quando id necessarium est, vt bello intersint: si ergo id non faciunt, peccant contra votum Castitatis promissum. Suarez 4. *to. de Relig. tractat.9. lib.1. cap. 4. num. 19.*

8 Religiosus Sacerdos, seu in sacris Constitutus peccans contra

tra Castitatem tenetur secundum aliquos manifestare in confessione circumstantiam voti Castitatis Religiosæ, & voti Castitatis annexi Sacerdotio, aut Ordini sacro. Videntur enim ibi esse duæ malitiæ specie diuersæ, altera contra Castitatem Religiosam, & altera contra Castitatem debitam Sacerdotio, aut Ordini Sacro. Petrus de Ledesma *cap.19.de pœnit.* Alij verò probabilissimè docent oppositum,& dicunt sufficere, quòd dicat, se contra Castitatis Votum deliquisse. Eò quòd duplex illa malitia non est specie diuersa, sed contra eandem virtutem: nec diuersitas præceptorum facit malitias diuersæ speciei. Sanchez *lib. 7. de Matrimonio disput.27.à num.22.* Bonacina *quæst.4.de Matrimon. punct.vlt. num.28.* In casu autem, quòd Confessarius cognoscat pœnitentem esse Religiosum, Sacerdotem, aut Diaconum, nec tenetur dicere circumstantiam aliquam voti Religiosi,aut Ordinis Sacri. Eò quod Confessarius sciens pœnitentem esse Religiosum,Sacerdotem,vel Diaconum, &c. sufficienter, etiam scit peccata ipsius carnalia habere oppositionem cum Voto solemni Castitatis, & esse sacrilegia. Bonacin. *vt sup. nu.31.*

9 Religiosus, qui vltra votum solemne Castitatis, fecit etiam votum simplex Castitatis,& peccat contra illam, licet secundum aliquos teneatur confiteri vtramque circumstantiam: eò quòd obligatio seruandi Castitatem ex Voto solemni sit maior, & diuersa, quàm illa, quæ nascitur ex Voto simplici. (Aragon. 2.2. *q. 88.art.7.*) Alij tamen docent oppositũ: Eò quòd vtrũque Votum est eiusdem speciei,solùm accidentaliter diuersum,ac per consequens in tali peccato solum est vna malitia sacrilegij, quæ sufficienter explicatur,dicendo se violasse votum Castitatis. Sanchez *lib.7.de Matrimon.disp.27.*

10 Peccatum Religiosi contra Castitatem,seu *lapsus carnis voluntarius opere consummatus*,reseruari potest à Superioribus Regularium. Ità Clem.VIII.Ann.1593. in decreto de reseruatione casuum, vbi inter eos, quos permittit posse reseruari, ponitur iste nono loco. Quarant.*in Summ.Bullar.verb.casus reseruat.* Per lapsum autem carnis voluntarium opere consummatum,intelligitur non solùm,fornicatio,adulterium,incestus,&c. sed etiam quæcunque voluntaria pollutio, aut mollities. Eò quòd etiam est lapsus carnis in sua specie opere consumatus, licet aliàs in ordine ad alium actum, videlicet copulam, consumatus non sit. Suarez *4.to.de Religion.tract.8.lib.2.cap.18.nu.12.*

11 Religiosus (quod absit) peccatum Sodomiæ committens, non solùm peccat contra Castitatem, vt constat; sed etiam vltra pœnas dispositas in Conc.Lateran.sub Alex.III. relato *in cap.clerici*

rici de excess. prælat. incurrit in pœnas taxatas à Pio V. in Constitutione, quæ incipit: *Horrendum illud* Ann. 1568. edita *in 2. tom. Bullar. nu. 72.* vbi hæc habentur. *Omnes, & quoscunque Presbiteros, & alios Clericos Seculares, & Regulares, cuiuscunque gradus, & dignitatis, tam dirum nefas exercentes, omni priuilegio clericali, omnique officio, dignitate, & beneficio Ecclesiastico præsentis canonis authoritate priuamus. Ita quod per iudicem Ecclesiasticum degradati, potestati statim seculari tradantur, qui de eis illud idem capiat supplicium, quod in laicos hoc in exitio deuolutos, legitimis reperitur sanctionibus constitutum.* Extenditur præsentis Constitutionis dispositio, ad eum, qui fæminam præpostera libidine cognouerit. Quia hic etiam est verè Sodomita. Prosp. August. *in addit. ad* Quarant. *in Summ. Bull. ver. Sodomia.* Et ad illum, qui crimen bestialitatis perpetrauerit. Propterea quòd videtur esse eadem ratio. Rodriguez *in Summ. par. 1. cap. 209.* Limitatur tamen ab aliquibus vt non procedat huius Constitutionis dispositio in eo qui copulam Sodomiticam non consummauit intra vas contra naturam semen effundendo. Quia per hoc solùm consummatur actus Sodomiticus. Nauarr. *in Man. cap. 27. nu. 250.* Prosper. Aug. *in addit. ad* Quarant. *vt sup.* In odium tamen tanti criminis existimo sufficere copulam, seu coniunctionem contra naturam cum alio habere, etiam sine effusione seminis. Quia tunc sufficientissimè intelligitur consummatus actus iste abominabilis. Rodriguez *tom. 1. quæst. Regul. quæst. 30. art. 19.* Consentio tamen prædictis authoribus, quatenus dicunt non sufficere ad incurrendas pœnas prædictæ Constitutionis habere cum alio pollutionem. Vide dicenda *cap. 10. nu. 8.*

12 Difficilius est decidere, an incurrendas illas sufficiat, quod quis, vel per vnam vicem tantùm hoc crimen perpetrauerit. Multi, & probabiliter, dicunt, quòd non. Eò quòd non sine causa Pontifex posuit illam particulam *exercentes*, quæ denotat actum per aliquas vices continuatum. Nauarr. *vt sup.* Prosp. Aug. *etiam vt sup.* Quamuis autem per vnam vicem solùm non incurrantur pœnæ huius Cõstitutionis, incurruntur tamen aliç taxatæ ab eodem Pontifice in alia Constitutione Ann. 1566. edita, quæ incipit: *Cumprimum*, vbi dicit. *Si quis crimen nefandum contra naturam, propter quod ira Dei in filios diffidentiæ venit, perpetrauerit, curiæ sæculari puniendus tradatur, & si clericus fuerit, omnibus Ordinibus degradatus simili pœnæ subijciatur.* Rodriguez *tom. 1. quæst. 30. art. 19.*

13 De Religioso autem solùm attentante hoc scelus perpetrare, & de facto non perpetrante ob resistentiam, vel impedimentum,

tum, quidam volunt incurrere pœnas supradictas; alij verò negant. Ego verò existimo, quoad forum conscientiæ non incurrere illas, quia leges pœnales, maximè cum graues pęnas infligunt, non debent ampliari vltra id quod sonant: in his autem legibus solùm est sermo de ijs, qui actum Sodomiticum committunt, non de ijs, qui solùm committere attentant. Quoad forum verò exterius secus dicendum videtur, maximè si vsus patriæ ita ferat. Quia in delictis atrocissimis punitur affectus, & conatus, etiam si effectus non sequatur. Rodriguez, & Prosper Augustinus *vt suprà citati*.

14 Propter Castitatem à Religiosis viris conseruandam prohibitum est illis ab Ecclesia, præsertim Pio V. & Gregorio XIII. admittere intra sua monasteria fœminas cuiuscunque qualitatis, & conditionis sint. De quo late *cap.* 10. *à num.9.* Similiter propter eandem Castitatem à Religiosis fœminis, seu Monialibus obseruandam præcipitur etiam illis non admittere intra sua Monasteria quascunque personas, siue viros, siue fœminas, aut egredi è suis Monasterijs, paucissimis casibus exceptis. De quo *cap.25. à nu.16.*

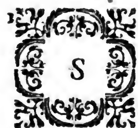
15 Ob maiorem etiam honestatem, & Religiosum decorem conseruandum à viris Religiosis præcipiuntur hæc illis à Clem. VIII. *in decret. pro reformat. Regular.* Innouatis à S. Congregatione iussu SS. D.N. Vrbani VIII. *Habeat Superior Clauem ita fabrefactam, vt cum sibi videbitur cellas omnes reserare possit, & propterea nullus cellam, etiam noctu ita claudat, quin semper à Superiore aperiri possit.* Item. *In medio dormitorij totam noctem lampas colluceat.* Itemque. *Sigillatim suo quisque lecto cubet, neque vllibi duo eodem lecto dormire possint, qui omnes ad certam formam redigendi erunt.* Quæ quidem decreta vt pote concernentia Regulam, & votum Castitatis Religiosorum, absdubiè obligant illos ad mortale, vel veniale iuxta materiæ grauitatem, & alias circunstantias temporis, loci, &c.

16 Religiosi, qui in peccatum carnis lapsi sunt, varias pęnas incurrunt, iuxta diuersa statuta Religionum, & pro nostra vide 3. *par. Constitut. cap.7.* De iure autem communi loquendo Religiosi fornicarij pœnam quidam volunt esse depositionem, quod multo magis est verum si fornicatio fuit sacrilega, quæ vocatur adulterium spirituale, scilicet cum Moniali. Nauarrus *de pœnit. dist.5. nu.*121. Alderete *lib.2. de Religiof. disciplin. cap.15. §.1.* Imo qui Virginem Deo sacram cognouit, iure ciuili vltimo supplicio traditur, iure autem Pontificio deponitur, atque incarceratur. Alderete *vt suprà §.4.* Similiter, qui stuprum commiserunt, iure ciuili

ciuili capite plectuntur, si per vim stuprarunt: iure autem Canonico perpetuò deponuntur. Alderete *vt supra §. 2.* Adulteri etiam perpetuò sunt deponendi, & in Monasterium detrudendi. Rodriguez *to. 2. q. 28. art. 3.* Incestuosi etiam iure ciuili vltimo supplicio puniebantur olim, hodie verò variè puniuntur, sed iure Canonico perpetuò deponuntur. Rodriguez *tom.2.q.26.art.1.* Alderete *vt supra §.4.* illi verò, qui Sacramento pœnitentiæ abutentes aliqua in confessione, vel circa illam, aut in loco ad confessiones deputato contra Castitatem perpetrari audent, à S. Inquisitione puniuntur, iuxta dicenda *cap.19.num.33.*

De obligationibus Religiosorum ratione Voti Paupertatis.

CAP. VI.

SANCTÆ, & Religiosæ Paupertatis excellentia ex eo conspicitur, quòd eam Saluator noster inter Beatitudines potiùs, quàm inter virtutes numerauerit, Mathæi 5. dicens: *Beati Pauperes spiritu, quoniam ipsorum est Regnum Cœlorum.* Quasi ostendere volens, per ipsam quendam fœlicitatis gradum homines in hac vita consequi posse. & Math. 19. ostendere volens adolescenti viam perfectionis dixit: *Si vis perfectus esse vade, & vende omnia quæ habes, &c.* Sane ostendens primum perfectionis Religiosæ fundamentum Paupertatem esse. Cuius exacta cognitio maximè necessaria est Religiosorum conscientijs; alijs laxiùs, alijs strictiùs de ipsa sentientibus, ex quo non mediocres scrupuli oriri solent, multaque peccata. Ideò ergo in hoc puncto accuratiùs plura nobis dicenda erunt.

2 Paupertas Religiosa est vltronea, & voluntaria rerum temporalium abdicatio, per quam Religiosus ipsorum proprietate priuatur. Ratio est, quia opponitur proprietati, quæ est facultas possidendi, & vtendi aliqua re ad libitum. S. Tho. 2. 2. *q.186. art.3.* Azor. *to.1. Instit.mor.lib.12.* Vnde Paupertas Religiosa priuat primò dominio cuiuscumque rei temporalis. Est enim dominium ius perfectè disponendi de re corporali: per paupertatem autem tollitur hoc ius perfectè disponendi. Priuat secundò vsufructu, quod est ius vtendi, & fruendi aliena re, salua illius substantia. Nam per paupertatem etiam priuatur Religiosus hoc iure, nisi dependenter à voluntate Superioris. Priuat tertiò

tiò vſu iuris, qui eſt ius vtendi aliena re. Propter eandem rationem. Non tamen priuat vſu facti. Quia iſte non opponitur Paupertati, cum conſtet etiam ſeruos, qui nihil omninò habent proprij, habere hunc vſum reſpectu v. g. veſtium, & ciborum, quæ illis à Dominis ſuis conceduntur. Azor. *vt ſupra*. Leſſius *2. de Iuſt. & Iure cap. 4. & 41.*

3 Ex quo infertur Religioſum non ſolùm non poſſe habere dominium, vſum fructum, aut vſum alicuius rei, prout important quid iuris, ſed etiam neque poſſeſſionem, adminiſtrationem, aut peculium, prout etiam quid iuris important. Ratio eſt, quia iſta omnia hoc modo ſumpta denotant facultatem vtendi aliqua re ex propria voluntate, & independenter à voluntate alterius. Quod repugnat Voto Paupertatis. Queadmodum enim per Votum Obedientiæ Religioſus omnes ſuas actiones voluntati Superioris ſubiecit, ita per Votum Paupertatis omnem temporalium rerum vſum voluntati Superioris ſubmiſit. Nauarr. *com. 2. de Regular.* Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 18. num. 25.* Solùm poſſunt dici Religioſi habere vſum facti, id eſt, vſum rerum neceſſariarum dependenter à voluntate Superiorum. Quia hic vſus non pugnat cum Paupertate. Nauarr. *vt ſupra*. Rodriguez *tom. 3. quæſt. Regul. q. 29. art. 4.*

4 Poſſunt tamen Religioſi dici habere dominium, ſeu proprietatem iurium, aut bonorum ſpiritualium, ſeu internorum animi. Eò quòd per Votum Paupertatis non renunciant prædictis bonis, aut iuribus ſpiritualibus, ſed ſolùm bonis temporalibus. S. Tho. *2. 2. q. 186. art. 7. ad* 4. Leſſius *de Iuſt. lib. 2. cap.* 4. Imò etiam quarumdam rerum, quæ non ſunt pretio æſtimabiles, v. g. paucarum reliquiarum, Agnus Dei, &c. Quia per Votum Paupertatis ſolùm abdicarunt à ſe dominium rerum pecunia, aut pretio æſtimabilium. Ita colligo ex S. Tho. *vt ſup.* Hinc ſi habeant, vel accipiant iura aliqua Eccleſiaſtica, v. g. facultatem excommunicandi, abſoluendi, diſpenſandi, &c. ſine licentia non erunt proprietarij. Propter eandem rationem. Nauarr. *com. 2. nu. 2. de Regular.* Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 19. nu.* 58. Secus dico de iure moderandi cathedras in vniuerſitatibus. Quia hoc eſt pecunia æſtimabile, & habet annexam pecuniam. Sanchez *ibidem*. Qui hoc etiam extendit ad gradus Doctoratus, & Magiſterij.

5 Poſſunt etiam dici Religioſi habere dominium bonorum temporalium in communi. Ratio eſt, quia hoc non repugnat Voto Paupertatis, quod ſolùm dicit abdicationem dominij priuati bonorum temporalium. Et ita Conc. Trident. *ſeſſ. 25. de Regularib. cap.* 3. ſic habet. *Concedit S. Synodus omnibus Mona-*

ſterijs,

sterijs, & Domibus tam virorum, quàm mulierum, & Mendicantium; exceptis Domibus Fratrum S. Francisci Capuccinorum, & eorum, qui Minorum de Obseruantia vocantur, etiam quibus, aut ex Constitutionibus suis erat prohibitum, aut ex priuilegio Apostolico non erat concessum, vt deinceps bona immobilia eis possidere liceat, &c. Prædicti autem Minores de Obseruantia, nec in particulari, nec in communi dici possunt habere dominium bonorum, quæ possident. Quia ita determinarunt Nicolaus III. *cap. exijt de verb. significat. in 6.* & Clem. V. *clem. 1. §. proinde cum vir Sanctus.* Quare dominium earum rerum, quas isti Patres possident, pertinet ad Summum Pontificem, vel Sedem Apostolicam, maximè post Bullam quandam Martini V. & Pauli III. Rodriguez 2. *tomo quæst. Regul. q. 125. art. 6.* Vel saltem dominium pecuniarum, quæ illis dantur pertinet ad dantem illas, dominium verò aliarum rerum, quas possident, ad Summum Pontificem. Quia hoc videtur determinatum à Pontifice prædicto *cap. exijt §. cæterum, cum in eadem.* Sotus 4. *de Iust. q. 1. art. 1.* Rebellus *de Iust. p. 1. lib. 1. q. 7. sect. 4.* Domus etiam professæ Societatis Iesu nequeunt habere, nec in particulari, nec in communi redditus aliquos, aut bona stabilia, vel possessionem, præter eam, quæ illis ad habitationem, vel vsum fuerit necessaria. Ita habetur in Bulla Iulij III. *& in Constit. Societ. par. 6. cap. 2. §. 5.* Non obstante etiam, quòd Religiosi Mendicantes in communi bona quamuis immobilia possident, possunt tamen dici Mendicantes. Ita declarauit Pius Quintus in Bulla, quæ incipit, *Romanus Pontifex* Anno 1567. edita, & est in secundo tomo Bullarij Laertij *nu.* 44.

6 Non solùm tenentur Religiosi ad non habendum proprium ex vi Voti Paupertatis, quod emiserunt; sed etiam ex vi præcepti Ecclesiastici, illis, hoc prohibentis. Patet hoc *ex cap. Non dicatis 12. q. 1. & ex cap. Cum ad Monasterium de statu Monac.* vbi sic habetur. *Prohibemus in virtute Sanctæ Obedientiæ, ne quis Regularis proprium aliquo modo possideat, sed si quis aliquid habeat proprij totum in continenti resignet.* Idem habetur *in c. Monach. de statu Monac. & in c. Superquodã.* Insuper in Conc. Trid. *sess. 25. c. 2.* sic habetur. *Nemini Regularium tam Virorum, quàm Mulierum liceat bona immobilia, vel mobilia cuiuscumque qualitatis fuerint, etiam quouis modo ab eis acquisita tanquam propria, aut etiam nomine Conuentus possidere, vel tenere, sed statim ea Superiori tradantur, Conuentuique incorporentur.* Sunt etiam alia Decreta Pontificum circa hoc, de quibus infra.

7 Nec solùm tenentur Religiosi quomodolibet nõ habere proprium, aut seruare Paupertatem, sed etiam specialiter viuendo vita

vita communi in victu, vestitu, lectisternijs, & alijs, dispensatis, & distributis à Superiore, inspectis ætatibus, & necessitatibus singulorum. Ratio est, quia licet sine tali vita communi possit obseruari simpliciter Votum Paupertatis, cum substantialiter in eo consistat, vt non habeatur dominium alicuius rei temporalis, aut vsus ipsius sine licētia Superioris. Nauarrus *comment. 3. de Regularibus num. 25.* Thomas de Iesu *super cap. non dicatis 4. par. cap. 3.* nihilominus tamen Ecclesia à Spiritu sancto edocta videns, quòd sine prædicta vita communi difficilè obseruari possit Paupertas religiosa, ideo omnibus Religiosis istum specialem modum Paupertatis, qui in vita communi consistit obseruandum præscripsit. Primò in Conc. Trid. in loco supra adducto, vbi post quam dixit. *Nemini Regularium, tam virorum, quàm mulierum liceat bona immobilia, vel mobilia cuiuscumque qualitatis fuerint, etiam quouis modo ab eis adquisita, tanquam propria, aut etiam nomine Conuentus possidere, vel tenere; sed statim ea Superiori tradantur, Conuentuique incorporentur*: Subiungit immediatè. *Nec deinceps liceat Superioribus bona stabilia alicui Regularium concedere, etiam ad vsumfructum, vel vsum, administrationem, vel commendam. Administratio autem bonorum Monasteriorum, seu Conuentuum, ad solos officiales eorundem, ad nutum Superiorum amouibiles, pertineat. Mobilium verò vsum ita Superiores permittant, vt eorum supellex statui Paupertatis, quam professi sunt, conueniat. Nihilque superflui in ea sit; nihil etiam, quod sit necessarium, eis denegetur.* Quod decretum iuxta hoc intentum intellexit Concil. Mediol. *parte tertia t. de Comm. Vit. vsu.* Loquens de Monialibus sic inquiens. *In omnibus Monasterijs, quoad cibum, potum, somnum, vestitum, cæterasque res attinet, omnes communiter viuant, vt à Sancto Concil. Trident. decretum est.* Et Concil. Camerac. *t. de Monach. cap. 9. & 10.* dicens: *Cum Sacrosancta Synodus Tridentina præceperit ea, quæ ad communem vitam, victum, & vestitum pertinēt fideliter obseruari: mandat hæc Synodus omnibus Religiosis, vt diligentissimè Paupertatis Votum, tamquam ineffabilis cuiusdam, & dulcissimæ quietis causam custodiant: neque proprietatis vitio violent. Caueant igitur ne quid sibi ita retineant, vel retinere desiderent, vt communitati nolint esse commune, neuè ad peculiares vsus eo vtantur sine Superioris consensu.* Thom. de Iesu *vt sup. cap. 2.*

8 Secundò ex Clem. VIII. in decretis pro Reformat. Regul. quæ habentur inter Bullas huius Pontificis *in 3. tom. Bullar. num. 60.* & nuper approbata, & innouata sunt à Sacra Congreg. Concil. authoritate S. D. N. Papæ Vrbani Octaui *in Decr. de Apostat. &*

Eie-

Eiectis per hæc verba. *Quò Tridentini Concil. Decreta de Paupertatis Voto custodiendo fideliùs obseruentur, præcipitur, vt nullus ex Fratribus, etiamsi Superior sit, bona immobilia, vel mobilia, aut pecuniam, prouentus, census, eleemosynas, siue ex concionibus, siue ex lectionibus, aut pro Missis, tam in propria Ecclesia, quàm vbicumque celebrandis, alioue ipsorum iusto labore, & causa, & quocumque nomine acquisita, etiamsi subsidia consanguineorum, aut piorum largitiones, legata, aut donationes fuerint, tanquam propria, aut etiam nomine Conuentus possidere possit: sed ea omnia statim Superiori tradantur, & Conuentui incorporentur, atque cum cæteris illius bonis, redditibus, pecunijs, ac prouentibus confundantur, quò communis inde victus, & vestitus omnibus suppeditari possit. Neque Superioribus quicumque illi sint, vllo pacto liceat, eisdem Fratribus, aut eorum alicui bona stabilia, etiam ad vsumfructum, vel vsum, administrationem, aut commendam, etiam depositi, aut custodiæ nomine concedere. Eorum verò, quæ ad necessitatem concessa erunt, nullus quicquam possideat, vt proprium, neque vt proprio vtatur. Qui in præmissorum aliquo deliquerit, pœnas nedum à Concilio Tridentino præscriptas, sed alias quoque multò grauiores, Superiorum arbitrio imponendas, incurrat. Nulla quæcumque Superiorum dispensatio, nulla licentia, quantum ad bona immobilia, vel mobilia, fratres excusare possit, quominus culpæ, & pœnæ ab eiusdem Concilij Decretis impositæ, & ipso facto incurrendæ, obnoxij sint, etiamsi Superiores asseuerent huiusmodi dispensationes, aut licentias concedere posse, quibus in ea re fidem minimè adhiberi volumus. Fratrum vestitus, & suppellex cellarum, ex communi pecunia comparetur, & omninò vniformis sit Fratrum, & quorumcumque Superiorum, statuiq; Paupertatis, quam professi sunt, conueniant: ita vt nihil superflui admittatur, nihil etiam, quod sit necessarium, alicui denegetur. Quæcumque Fratrum vestes, siue laneæ, siue lineæ, omnisque alia suppellex in aliquem commodum Conuentus locum deferantur, ibiquè ab vno, vel duobus Fratribus huic muneri deputatis diligenter custodiantur, vt inde Superioris arbitrio, prout vnicuique opus fuerit, subministrari opportunè possint.*

9 Neque audiendi sunt aliqui dicentes mentem Concilij, Summorum Pontificum, & SS. Congregationum, eam solummodò esse, quòd Religiosi nihil habeant inamouibile, & independens à voluntate Superiorum, non verò quòd non possint habere quæcumque bona siue mobilia, siue immobilia, amouibiliter tamen, & dependenter à voluntate Superiorum. Hæc enim doctrina non solùm est contra praxim Monasteriorum, & Regularium

reformatè viuentium, sed nec stat vllo modo cum verbis Concilij, Pontificum, & S. Congregationum, quin potius inuenta videtur ad illudendum ipsa, & illaqueandas animas Regularium. Intentum enim Ecclesiæ, nisi cæci esse velimus, in his, & alijs testimonijs, non solùm est quòd Religiosi nihil habeant independenter à voluntate Prælatorum, (hoc enim intrinsecum est, & essentiale naturæ Voti Paupertatis, neque erat necessarium illud pręcipere,) sed, vt dicitur in prędictis Decretis, quòd omnia quæ Religiosi quomodocumque adquisierint *statim ea Superiori tradantur, Conuentuique incorporentur*, ac cum alijs ipsius bonis *confundantur*, ita vt administratio illorum tam in recipiendo, quàm in retinendo, seu expendendo *ad solos Officiales* Monasteriorum, non ad ipsos Religiosos priuatim, pertineat, vt inde *communis victus, & vestitus omnibus suppeditari possit*, non obstante quacunque licentia, seu dispensatione Superiorum. Vide dicenda inferius à *n.*21. Vbi etiam dicetur, an in aliquo casu, quando scilicet Monasteria de necessarijs non prouident Religiosis, liceat oppositum, non obstantibus Decretis adductis.

10 Vt verò vita hæc communis exactiùs obseruetur, *in Monasterijs, & Domibus tam virorum, quàm mulierum, bona immobilia possidentibus, vel non possidentibus, is tantum numerus constituatur, ac in posterum conseruetur, qui, vel ex redditibus proprijs monasteriorum, vel ex consuetis eleemosynis commodè posit sustentari.* Ita ad Verbum in Conc. Trid. *sess.* 25. *de Regular. cap.* 3. Quod idem de Monialibus statutum fuerat *in c. vnico §. sanè de statu Regular. in* 6. Et in Constitutione Pij V. Ann. 1566. quæ incipit: *Circa pastoralis officij*. Idem quoque tam de Monasterijs virorum, quàm mulierum determinatum fuit in Conc. Arelatensi 4. *cap.* 8. & in Mogunt. *cap.* 19. Et à Clem. VIII. in decretis adductis supra numero præcedenti, approbatis, & innouatis à S. Congregatione Concilij iussu SS. D. N. Vrbani VIII. per hæc verba. *In vno quoque Conuentu Fratrum is tantum deinceps constituatur, & in posterum retineatur numerus, qui ex redditibus illius proprijs, vel ex communibus consuetis, vel etiam singulorum eleemosynis, alijsue quibuscunque obuentionibus, in commune, vt præfertur, conferendis, commodè posit sustentari*. Idem etiam præcipitur à Paul. V. in Bulla *Sanctissimus in Christo* Ann. 1605. Vbi etiam præcipit Superioribus Religionum sub pœnis grauissimis, vt habita ratione introituum, & expensarum per decem Annos, cuicunque Conuentui prædictus certus numerus Fratrum, qui commodè possit sustentari tantummodò præfigatur, & infra Annum omnia hæc in authenticam formam redacta ad S. Congregationem Reforma-

formationis mitterent. Tandem S. Congregatio Concilij *in decretis de celebrat. Missarum nu.* 7. Idem præcipit obseruandum authoritate SS. D. N. Papæ Vrbani VIII. Ratio verò huius tam Sanctæ legis ea est, ne ob multitudinem Religiosorum, qui commodè in vno Monasterio, sustentari non possint, cogantur, vel vitam communem relinquere, vel à Monasterijs abesse, vel plura stipendia Missarum, quàm illa, quibus satisfacere possunt, recipere, vel tandem cum sæcularibus implicari, nimiùm rebus temporalibus adquirendis addicti. Vnde hoc præceptum sine dubio obligat ad mortale, vt pote de re grauissima, valdeque necessaria statui Religioso. Sanchez *lib.7.in Decalog.cap.23.per totum*. Thom.de Iesu *in cap.non dicatis par.* 4. *cap.6.* Addit verò Sanchez *num.6.* posse excusari Prælatos plures admittentes, si iusta causa subsit. Quod non concederem, nisi valde rationabilis talis causa esset.

11 Religiosus dicens aliquid esse suum, v. g. mea vestis, meus liber, secundùm aliquos peccat mortaliter, secundùm alios non. Veritas est, quòd si id dicat intendens se habere dominium illius rei, vel vsum independenter à Superiore, & mentitur, quia dicit falsum, & peccat peccato proprietatis, quod opponitur Paupertati. Graffis 2.*par.decis.lib.*3. *cap.*19. *num.*8. Si autem solùm velit dicere illam rem esse suam quoad vsum dependentem à voluntate Prælati, nullo modo peccat, neque contra veritatem, neque contra Paupertatem. Nauarr. *comm.*2. *num.*1. *de Regular.*

12 Peccat etiam Religiosus peccato proprietatis, tenens, retinens, aut possidens quamcumcunque rem sine licentia sui Superioris, etiam si talis res, sit ex illis, quæ vsu consumuntur. Ratio est, quia per Votum Paupertatis astringitur ad non exercendum actum aliquem proprietatis. Est autem præcipuus actus proprietatis tenere, possidere, aut retinere aliquid sine licentia Superioris. Maior. *in* 4. *dist.* 38. *q.* 9. Azor. *to.*1.*Instit.lib.*12. *c.*12.

13 Similiter nec possunt habere, etiam de licẽtia suorum Superiorum, Religiosi, aliquid superfluum, aut non necessarium naturæ, aut personæ, aut statui. Ratio est, tum quia secundùm tutiorem sententiam Theologorum non possunt sæculares habere superflua, quanto minus Religiosi Paupertatem professi. Tum etiam, quia Votum Paupertatis solùm permittit ea, sine quibus vita transigi non potest. Siluest. *verb. Religio 6.quæst.*7. Valent. *to.*3.*disput.*10. *q.*4. Tum præcipuè, quia Prælati non possunt talem licentiam concedere, & lethaliter peccant concedendo. Cum enim non sint Domini, sed dispensatores debent prudenter suam potestatem exercere. Vsus autem superfluus non po-

teſt eſſe ſecundùm prudentiam. Nauarr. *comm. 2. de Regularib. nu.* 21. Thomas de Ieſu *ſuper cap. non dicatis par.* 4. *cap.* 7. Imò credo peccare peccato proprietatis tam Religioſos habentes ſuperflua, etiam cum licentia Superiorum, quàm Superiores talem licentiam concedentes. Quia ex vi Voti Paupertatis ſicut aſtringuntur Religioſi ad non habendum niſi neceſſaria ſecundum decentiam ſtatus, ſic etiam Prælati ad non diſpenſandum niſi eodem modo. Nauarr. & Thom. de Ieſu *vt ſupra*. Bartholomæus à S. Fauſto *in opuſc. de vitio proprietat.* Prælato autem dicenti ſe poſſe concedere licentiam Religioſo ad habēdum ſuperflua, non eſt credendum. Ita declarauit S. Cōgregatio Eminentiſſ. Cardin. Quarant. *in Summ. Bull. verb. caſ. reſeruat. fol.* 157. Bartholomæus à S. Fauſto *vt ſup.* Si autem non conſtat de exceſſu, & ſuperfluitate ſtandum eſt iudicio Prælatorum. Quia in dubijs ſtare debent ſubditi ſententiæ ſuorum Prælatorum. Iidem Authores *vt ſupra*. Habere tamen Religioſum picturas ſumptuoſas, tapetes mundanos, ſpecula inaurata, raritates Indicas, horologia, ſtatuas, & alia monilia huiuſmodi ſine dubio eſt graue peccatum. Cum moraliter loquendo non poſſint non eſſe ſuperflua iſta. Lancillottus *in gnom. Vita Relig. lib. 2. ſect.* 3. *art.* 5. Idem dici debet ſi Religioſus haberet res non conuenientes ſtatui Religioſo, vt puta arma, veſtes pretióſas, aut curioſas, & alia huiuſmodi. Propter ſimilem rationem. Hieronym. Gratian. *Diſcipl. Regul. par.* 2. *capite* 8. §. 3.

14 Vt vero hæc, & alia inferiùs dicenda magis eluceſcant placuit declarationes Eminentiſs. Cardinalium S. Congreg. afferre, quæ ſunt ſequentes. *Quæritur primò, An ex diſpenſatione inferiorum à Summo Pontifice liceat Regularibus poſsidere, vel tenere agros, annuos redditus, aliaque bona, immobilia videlicet, & mobilia ſuperflua, non obſtante decreto Concilij ſeſſ. 25. de Regular. c. 2. Secundò, An propter talem diſpenſationem, ſeu ſcientiam Superiorum, poſsidentes, vel tenentes immobilia, vel mobilia ſuperflua à culpa, vel à pœna excuſentur? Tertiò, An Superioribus aſſeuerantibus huiuſmodi ſe licentias poſſe concedere fides adhibenda ſit. Quartò, An Superiorum arbitrio, & praſinitioni ſtare debeant Regulares quoad mobilium ſuperfluitatem, & conuenientiam? Quintò, An Superiore quantumuis requiſito neceſſaria ſuis Regularibus negante, vel ſubtrahente, liceat ipſis clam, vel inuito eo, illa ſibi comparare, ſeu retinere? Sextò, Et quatenus liceat, an ibidem liceat, cum neceſſaria ideò negantur, vel ſubtrahuntur, quia Monaſterij facultates non ſuppetunt? Septimò, An dicti Superiores regulares dictum Capit. 2. declarare, & interpretare poſsint. Ad primum* Congrega-

gregatio Concilij respondit *non licere. Ad secundum non excusari neque à culpa, neque à pœna ipso facto incurrenda. Ad tertium minime adbibendam. Ad quartum nisi de excessu arbitrij constiterit, vtique stare debere, babita videlicet ratione Personæ, officij, & regulæ, statusque paupertatis, quam professi sunt, &c. qualitatum. Ad quintum non licere.* Hoc verò solùm intelligo de rebus non simpliciter necessarijs, pro quibus Vide dicenda *num.* 31. *Ad sextum licere, si præcisa necessitas sit ad indiuidui sustentationem, cæterum communem penuriam ab omnibus percipiendam, vsque adeo, vt si quid priuatim alicui delatum, vel ab ipso partum fuerit, id omne ad Superiorem rectè deferri oporteat, qui ex eo primùm succurrat eius necessitati cuius intuitu illud obuenerit, si peculiari aliqua necessitate vltra communem prematur, reliquum Conuentui incorporetur, & in communem cedat vtilitatem. Ad septimum non posse.* Vide Quarantam *verb. Casus reseruati pag.* 156. & Bartholomæum à S. Fausto *de Voto Paupert. q.* 198.

15 Nec potest Religiosus habere, aut prælatus ipsi permittere res pretiosas, v. g. vasa aurea, aut argentea, gemmas, annulos, vestes sericas, pretiosas picturas, scriptoriola curiosa, & alia huiusmodi. Primò *ex Clement. 5. de statu Monachor.* vbi illis interdicitur omnis cultus, & ornatus pretiosus. Secundò ex Concilio Trident. *sess.* 25. *cap.* 2. illis verbis *Mobilium verò vsus ita Superiores permittant, vt eorum suppellex statui Paupertatis, quam professi sunt conueniat.* Tertiò ex decretis Clem. VIII. & Sanctiss. D. N. Vrbani VIII. adductis illis verbis. *Fratrum vestitus, & suppellex cellarum ex communi pecunia comparetur, & omnino vniformis sit Fratrum, & quorumcunque Superiorum, statuique Paupertatis, quam professi sunt conueniat, ita vt nihil superflui admittatur, nihil etiam quod sit necessarium alicui denegetur.* Quartò ratione ex Voto Paupertatis petitâ, cum illud solùm petat necessaria secundum naturam, personam, & decentiam status, ac perinde excludat omnia ista pretiosa, omninò superflua. Nauarr. *Comm. 4. de Regular. num.* 27. Rodriguez *to. 3. q. 29. ar.* 11. Nec audiri possunt qui dicunt se illa possidere cum licentia Prælatorum. Cum enim hoc non solùm sit prohibitum iure positiuo vt constat, sed etiam iure naturali, scilicet naturâ Voti Paupertatis, nullus prælatus potest concedere talem licentiam, nec talis concessio esset dispensatio, sed dissipatio. Turrecremat. *cap. non dicatis num.* 4. Aluarus Pelagius *lib. 2. de planct. Eccles. cap.* 64.

16 In taxatione autem, seu dispensatione rerum necessariarum Religiosis attendenda est in primis necessitas naturæ, quæ est communis omnibus; deinde necessitas personæ, quæ est parti-

cularis in fingulis, vt fi eft fenex, vel iuuenis, fanus, vel infirmur, doctus, vel indoctus, delicatæ, vel debilis complexionis, &c. Similiter vfus approbatus inter prudentes, & timoratos Religionis: ac tandem omnes circunftantiæ temporis, loci, officij, &c. Ratio eft, quia fi ad hæc omnia non attendatur non poteft effe prudens difpenfatio. Cordub. *in Regul. B. Francifc. cap.6. quæft.* 1. Thomas de Iefu *in cap. non dicatis par.*4. *cap.*7.

17 Religiofus etiam habens de licentia Superioris, qui fuit fui Conuentus, aliquid, & illud celans, & occultans præfenti Prælato ne videat, & auferat illud, eft proprietarius. Ratio eft, quia retinet aliquid contra voluntatem Superioris præfentis fui Monafterij, qui hic, & nunc eft Superior verus ipfius. D.Antonin. 3.*p. tit.*16. *cap.*11. Graffis *par.*1. *Decif. lib.* 3. *cap.*5. *num.*48. Imo generaliter loquendo Religiofus occultãs à fuo Superiori aliquid, quod poffidet, vel non manifeftans, quando Prælatus id interrogat, vel vifitat cameram, vel præcipit vt fiat inuentarium rerum, quas poffidet; peccat peccato proprietatis contra Paupertatem. Ratio eft, quia fic faciens vult retinere aliquid contra voluntatem fui Superiori, quod eft effe proprietarium. Cordub. *in Reg. D. Francif. cap.* 7. *q.* 4. Mendoza *in quodlib. quæft.* 8. *con.* 4. Imò etiam, propter eandem rationem, tenetur effe paratus ad dimittendum quidquid poffidet, fi id Superior præcipiat. Leff. 2. *de Iuft. cap.*4. *dub.*5. *num.*25. *& cap.* 41. *dub.* 9. Nauarra 3. *de reftit. cap.*1. *par.*3. *dub.*1.

18 Habere peculium, fiue redditus aliquos annuos, feu rem aliquam immobilem, dummodo hæc fint amobilia, & à voluntate Superioris dependentia, non eft prohibitum Religiofis, neque ex natura Voti Paupertatis, nec ex vi iuris communis. Ratio primæ partis eft, quia Votum Paupertatis folùm excludit poffidere, aut vti aliqua re independenter à voluntate Superioris. Ratio fecundæ eft, quia licet *cap. Ioannes de Regul. & cap. Monachi de ftat. Monac. & cap. cum ad Monaft.* prohibeatur Religiofis habere aliquod peculium, hoc tamen intelligitur, tum de peculio conceffo fine rationabili caufa, tum de peculio irreuocabili, & independenti à voluntate Superioris. Cuius fignum eft quòd dicto *cap. Monac.* permittitur Monachis peculium habere pro adminiftratione iniuncta, & *cap. fin. Qui Clerici vel vouentes* approbatur profefsio Religionis fub conditione permanendi in propria domo cum omni fua fubftantia, quoad vfum illius. Nauarr. *Com.*2. *num.*14. *& Com.* 3. *num.*27. *de Regul.* Azor. *tom.*1. *Inftit. Moral. lib.*12. *cap.*9. *q.* 2. Cordub. *in Sum. q.* 54. *Op.*2.

19 Nihilominus attento nouo Iure Conc. Trid. & Summorum

Pon-

Pontificum, non licet Religiosis habere annuos redditus, peculium, seu aliquam rem immobilem, etiam à voluntate Superioris dependentem, aut reuocabilem. Ratio est primò, quia sine dubio hæc fuit mens Concilij Trident. *sess.25. cap.2.* illis verbis. *Nemini Regularium liceat bona immobilia, vel mobilia cuiuscumque qualitatis fuerint, etiam quouis modo adquisita, tanquam propria, aut etiam nomine Conuentus possidere, vel tenere; sed statim ea Superiori tradantur, & Conuentui incorporentur.* Vbi pondero primò illud *etiam nomine Conuentus*, quo denotatur, nec Conuentum ipsum, aut Superiorem posse talem licentiam concedere. Secundò illud *statim ea Superiori tradantur, & Conuentui incorporentur.* Quid enim est incorporari, nisi confundi, aut misceri cum alijs bonis communitatis Conuentus, sine vllo discrimine peculij? Tertiò, quia intentum Concilij sine dubio fuit extirpare abusus, qui erant in aliquibus Religiosis ante ipsum Concilium, sed hic abusus non tantum consistebat, in hoc quòd Religiosi haberent peculium, aut annuos redditus independenter à voluntate Prælati, (quia hoc semper est, & fuit euidenter peccatum proprietatis) ergo præcipuè in hoc, quòd haberent peculium, vel annuos redditus, etiam dependenter à voluntate Prælati. Vnde quartò id colligitur ex his, quæ subdit Concilium. *Nec deinceps liceat Superioribus bona stabilia alicui Regulari concedere, etiam ad vsumfructum, vsum, administrationem, vel commendam.* Quasi diceret, si ante Concilium hoc licebat, modò non liceat. Ac tandem quintò ita intelligunt Concilium, & obseruari ab omnibus Regularibus præcipiunt Summi Pontifices Clem. VIII. & Sanctissimus D. N. Vrbanus VIII. in decretis adductis supra *num.* 8. Vnde clarè constat mentem Ecclesiæ esse tollere à Religiosis omne peculium, annuos redditus, & omnia bona immobilia. Molina *2. to. de Iust. disp.276.* Lessius *2. de Iustit. cap.4. dub.5.*

20 Hanc verò esse mentem Concilij Tridentini constat clarè ex declarationibus Sacræ Congregationis supra *num.*14. adductis. Quibus adiungo alias ad idem intentum. Primò enim, cum Domina Aldonza de Toledo, viro mortuo, facta fuisset Monialis, sibique reseruasset ducentos aureos annuos, interrogata Sacra Congregatione Cardinalium, an securè id posset facere? Respondit, esse contra Concilium illam Dominam annuos redditus apud se retinere, sed potius dandos esse Abbatissæ, quæ illius necessitatibus prouideret. Thom. de Iesu *in cap. non dicatis par.4. cap.5.* Deinde adiungo alias ex Quaranta *in Summ. Bull. verb. casus reseruat. pag.*157. per hæc verba. *In aliquibus Monasterijs Monia-*

lium reperiuntur nonnullæ Moniales, quæ censùs, & annuos quosdam redditus, & prouentus, seu fructus percipiunt sub diuersis contractuum speciebus. Nam aliquæ in ipsarum persona emerunt certos redditus à personis laicis. Aliquæ ab alijs Monialibus. Aliquæ ab ipsis Monasterijs. Aliæ vero dederunt pecuniam Monasterio, vt ex earum pecunijs fieret emptio nomine Monasterij ad rationem septem, vel octo pro centenario, & Abbatissæ dabant dictis Monialibus illos redditus, quos ex dictis emptionibus exigebant singulis annis. Aliquæ Monasterijs, seu eorum Superioribus certas pecuniarum summas manualiter pro Monasterij indigentijs dederunt, pacto adiecto, vel etiam tacita conuentione adhibita, vt Monasterium, seu Abbatissa certos redditus ad rationem tot pro centenario, eorum vita durante, concedat. Quæritur, an huiusmodi casibus liceat Monialibus dictos redditus, fructus, & prouentus percipere absque incursu proprietatis, vel potius tanquam proprietariæ incurrant in pœnas per Conc. Trid. *sess. 25. cap. 2. de Regularib. in proprietarios inflictas, etiam si de licentia Abbatissæ, & Abbatissæ nutu, vel Conuentus, seu Monasterij nomine percipiant.* Congregatio Concilij censuit: *In nullo supradictorum casuum licere Monialibus dictos fructus, seu redditus percipere, & si perceperint incidere in pœnas propositas decreto dict. capitu. 2. sess. 25. de Regul. neque ab huiusmodi pœnis excusari ob licentiam Abbatissæ, quæ eam, dicti Concilij decreto, in supradictis casibus concedere quidem prohibetur, sed debet pro suo munere ex Monasterij redditibus, vel eleemosynis, Monialiũ necessitatibus in dies subuenire.* Quarantα vt sup.

21 His tamen non obstantibus. In illis Monasterijs, in quibus, vel ob nimiam paupertatem, qua premuntur, vel ob malitiam, incuriam, aut negligentiam Superiorum, non potest obseruari vita communis, dando singulis, & omnibus Religiosis ea, quæ sunt simpliciter ipsis necessaria secundum decentiam status; vel de facto non dãtur, potest permitti Religiosis aliquod peculium, etiam rei stabilis, annuus redditus, vel census, &c. in ordine tantùm ad vsus simpliciter necessarios, & amobiliter à voluntate Superiorum, si aliter commodè viuere non possint. Ducor ad id primò, quia cum habere ista modo prædicto non sit contra naturam Voti Paupertatis, aut iuris communis, vt vidimus *num.* 18. sed solùm contra præcepta Ecclesiastica Concilij Tridentini, & Summorum Pontificum, vt vidimus *num.* 19. præcepta autem Ecclesiastica non obligent cum morali impossibilitate, qualis censetur esse in casibus propositis, videtur tunc non obligare prædicta præcepta. Ducor secundò, & est confirmatio præcedentis. Nam eatenus Concilium Tridentinum, & Summi Pontifices

fices post ipsum prohibuere Religiosis prædicta omnia, quatenus, vel supponebant Monasteria, vel Superiores ipsorum, concedere singulis Religiosis omnia necessaria, vel præcipiebant illis vt ita facerent, vt constat ex mente, & verbis ipsorum decretorum. Ergo in casibus à nobis propositis, in quibus, vel Monasteria non possunt ita de necessarijs prouidere, vel de facto non prouident, cessat hæc lex Ecclesiastica. Ducor etiam ad id tertiò, quo etiam declarantur præcedentia. Nam in prædictis Monasterijs, tam ipsa, quàm eorum Superiores, tenentur concedere Religiosis ea, quæ necessaria sunt ad vitam, & decentiam status. Pono ergo aliquem Religiosum ad hoc indigere viginti scutis. Tenetur ergo Monasterium, aut Superior ipsius totidem illi concedere. Si ergo hoc, vel ob Paupertatem Monasterij fieri non potest, vel ob malitiam, aut negligentiam Superiorum de facto non fit, si aliàs Religiosus non possit alio modo prædictæ suæ necessitati succurrere, nisi mediante aliquo peculio, aut re stabili, censu scilicet, aut annuo redditu, &c. poterit illi permitti peculium, aut res stabilis prædictorum viginti scutorum. Cum non sit quid maius hoc peculium viginti scutorum, quam ipsa viginti scuta, & totum hoc pendeat à voluntate Superioris, & propter subleuādnm necessitatem Religiosi, cui alio modo subueniri non potest in prædictis Monasterijs, vt suppono. Hæc vero dixerim non vt abusibus ansam præbeam, sed vt timoratis conscientijs Religiosorum, qui in prædictis Monasterijs aliter viuere non possunt, satisfaciam. Valentia 2.2. *disp.* 1. *q.* 4. *puncto* 3. Vega 2. *tom. Summ. cap.* 32. *cas.* 19. Rodriguez 1. *to. Sum. in* 2. *edit. cap.* 90. *nu.* 9. *conclus.* 4.

22 Similiter in prędictis Conuentibus, in quibus non prouidetur Religiosis de necessarijs simpliciter ad vitam, & decentiam status, licita est aliquarum Religionum consuetudo, in quibus de bonis Monasteriorum certi annui redditus, aut certa portio pecuniarum, taxantur Religiosis. dum modò aliter sustentari non possint, & hoc fit ad vsus solùm necessarios, & dependenter à voluntate Superiorum. Propter rationes adductas supra *num.* 21. Præsertim, quia hoc non est aliud, quàm Superiorem applicare de bonis Monasterij necessaria Religiosis, quod sine dubio est licitum. Nauarr. *comm.* 3. *num.* 26. & 27. & 32. *de Regular.* Sanchez *lib.* 7. *in Decalog. cap.* 22. *num.* 14. Idem dico de administratione alicuius boni stabilis, vel possessionis Monasterij, in prædictis casibus, & cum prædictis conditionibus. Propter easdem rationes. Graffis 1. *p. decis. lib.* 3. *cap.* 5. *à num.* 53.

23 Idem etiam dico, loquendo de prædictis Conuentibus, & ca-

ſibus, & cum eiſdem conditionibus, de depoſitis pecuniarum, quæ ſolent eſſe in aliquibus Monaſterijs, ex his, quæ Religioſi adquirunt, aut Monaſteria ipſis concedunt, ex quibus extrahuntur expendenda pro ſingulorum neceſſitatibus. Propter ſimilem rationem. Ita Reſpondit Azor à quadam Religione de hoc interrogatus *ann.* 1593. *die* 10. *Maij*. In talibus autem Monaſterijs, vbi à Superioribus aſſignantur Depoſitarij, ad hoc quòd apud illos reponant Religioſi ſuas pecunias, ſi id non faciant, ſed apud ſe retineant, peccant peccato proprietatis. Quia poſſident illas contra voluntatem ſui Superioris, & contra decreta Summorum Pontificum afferenda infra *num.* 25. Quæ omnia conſtant ex decreto S. Congregationis Apoſtolicæ viſitationis iuſſu SS. D. N. Vrbani VIII. *die* 13. *Iulij Ann.* 1627. pro Franciſcanis Conuentualibus Monaſterij SS. Apoſtolorum Romæ per hæc verba. *Pecuniæ verò, aliæque res quæcunque Fratrum intra viginti quatuor horas tradantur Superiori in commune Conuentus Aerarium, reponendæ triplicique claue cuſtodiendæ, quarum vna penes Guardianum pro tempore exiſtentem, duæ vero aliæ penes duos alios Fratres ſingulo quoque anno per Conuentum eligendos conſeruentur, ex quibus ſubminiſtrato exhibitori, quantum Religioſæ eius neceſſitates (ſtatus, valetudinis, laborumque ratione habita) expoſtulare videbuntur: reliquum penes Aerarium remaneat, & arbitrio duarum ex tribus partibus Capituli, ſeu Congregationis Prouincialis ſingulis annis facienda erogetur*. Quo decreto videntur approbari prædicta depoſita, poſitis tamen conditionibus à nobis adductis.

24 Similiter dico, loquendo de prædictis Conuentibus, & caſibus, & cum eiſdem conditionibus aſſignatis, non eſſe contra paupertatem, ſed licitum, quòd ea, quæ Religioſi proprio labore, induſtria, aut donatione adquirunt, concedantur ipſis ad vſus neceſſarios, & honeſtos. Propter eaſdem rationes aſſignatas. Valentia *to.* 3. *diſp.* 10. *q.* 4. *punct.* 3. Graffis *p.* 1. *lib.* 3. *cap.* 5. *num.* 55.

25 Semper tamen, etiam in prædictis Monaſterijs, & caſibus aſsignatis, ſeruari debet, quoad fieri poſsit, quòd pecuniæ, ex prædicto peculio, bono ſtabili, vel cenſu, prouenientes, vel quas Monaſterium ipſis Religioſis conceſsit, vel quas ipſi ſuo labore, aut induſtria adquiſiuerunt, vel ab alijs acceperunt, non poſsideantur, colligantur, aut expendantur ab ipſis Religioſis, ſed à publicis Officialibus Monaſterij ab ipſo ad id munus deſignatis. Primò, quia id maximè videtur intendere Concil. Trid. *ſeſſ.* 25. *cap.* 2. dicens: *Adminiſtratio autem bonorum Monaſteriorum, ſeu Conuentuum ad ſolos Officiales eorundem ad nutum Superiorum amouibiles pertineat.* Secundò, quia id expreſsè prohibent Clement.

ment. VIII. & SS. D. N. Vrban. VIII. in decretis adductis supra num. 8. illis verbis. *Nullus ex Superioribus locorum, administrationem bonorum, aut aliarum rerum, dispensationemq; pecuniarum, & reddituum sui Conuentus, etiam nomine Conuentus, per se ipsum habere, siue exercere possit; sed vniuersum id vnus tribus Fratribus eiusdem Conuentus, à Generali ita demandetur, vt onus rerum, & bonorum, reddituumq; colligendorum, ac exigendorum curam habeat; alter tanquam depositarius, pecunias, ac cætera ab illo collecta, & exacta fideliter asseruet: alius de pecunijs, & rebus à Depositario acceptis Priori, & Fratribus, ac Conuentui vniuerso de necessarijs, mandante tamen ipso Priore, non secundum proprium affectum, sed iuxta charitatis regulam veluti bonus dispensator prouideat, officiorum huiusmodi confusione penitus interdicta. Cæterum hi tres tàm impensi, quàm accepti singulis mensibus Superiori locali, adhibitis etiam duobus, vel tribus fratribus eiusdem Conuentus probatioribus, rerumq. vsu peritis, rationem reddant. Deinde ipsimet rursus, præsentibus Priore, & peritis prædictis, Generali cum aduenerit: denique ipse Generalis, in quolibet proximo Capitulo Generali saltem coram tribus Iudicibus, ab ipso Capitulo ad hoc constitutis, illorum omnium, vniuersamq; suæ administrationis tàm publicæ, quàm priuatæ rationem reddere teneatur, cuius etiam exemplum autenticum ex actis Capituli describatur, ad hoc vt ad omne mandatum nostrum, vel Sedis Apostolicæ Romam transmitti possit.* Quod etiam antea ordinatum fuerat à Pio V in motu proprio, *Ad extirpandos* Ann. 1568. edito pro Minoribus Conuentualibus S. Francisci. Tertiò, quia alias non saluaretur illa confusio, & incorporatio bonorum Religiosorum cum bonis Monasteriorum, quam Concilium, & prædicti Summi Pontifices intendunt. Præsertim, quia si huiusmodi bona pendeant hoc modo quoad administrationem solùm ab Officialibus Monasterij, non solùm tollitur occasio proprietatis Religiosis; sed etiam censentur esse in potestate Superioris, & ex eius voluntate administrari, quod maximè etiam Concilium, & Pontifices intendunt. Sorbus *in compend. priuileg. mendic. verb. paupertas ad finem*. Nauarra *lib. 3. de restit. cap. 1. par. 1. in noua edit. dub. 1. num. 161.* Lessius *2. de Iustit. cap. 4. dub. 5. num. 31.*

26 Numquàm tamen potest Superior concedere Monacho aliquam rem, quæcunque illa sit, ad vsum irreuocabilem. Ratio est, quia hoc est esse directè proprietarium, cum de essentia paupertatis sit nihil habere nisi dependenter à voluntate Superioris. Ludouic. Lopez *1. par. Instruct. cap. 154.* Cordub. *in Summ. q. 54. notab. 2.* Qui etiam bene addunt nec Summum Pontificem posse

hanc

hanc licentiam Religioso concedere, nisi cum ipso dispenset in Voto Paupertatis. Propter eandem rationem. Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 17. num. 29.* Vel etiam nisi fortè Pontifex auferat Superioritatem omnium aliorum Prælatorum Religionis, & velit peculium illud Religioso concessum solùm esse reuocabile ab ipso. Cordub. *in Summ. q. 54.* Nauarrus *consil. 47. de Regul. nu. 1. & 3.* Vnde Religiosus, qui accepit aliqua à Pontifice, tenetur manifestare suo Superiori. Quia semper est credendum Pontificem velle seruari iura Ordinis. Nisi constet ipsum concedere illa solùm dependenter à se, tanquam à Superiore Religionis: quia tunc non potest dici Religiosum possidere aliquid contra voluntatem sui Superioris, cum illud possideat voluntate Papæ, qui est supræmus Superior Religionum. Vide dicenda *num. 41. & 42.* & Augustinum Barbosam *de Canonic. & dignitat. cap. 1. nu. 24.* Si autem Superior concessit aliquid Religioso promittens se non reuocaturum, si reuocat, tenet reuocatio, eò quòd vtitur iure suo, peccabit tamen contra promissionem, quia non stat promissis. Siluest. *verb. Abbas q. 4. num. 7.* Nauarr. *lib. 3. Consil. in 1. edit. tit de Regular. consil. 20. & in 2. tit. de Stat. Monach. consil. 14.*

27 Peccat etiam semper Religiosus contra Votum Paupertatis, si Superiori volenti ea, quæ illi concessa sunt, auferre, resistat, aut si non sit paratus ad eius nutum se illis abdicare. Ratio est, quia tunc est manifesta proprietas, cum velit aliquid tenere, aut possidere contra voluntatem sui Superioris. Nauarra *lib. 3. de restit. cap. 1. par. 3. in noua edit. dub. 1. num. 160. & 161.* Lessius *2. de iust. cap. 4. dub. 5. num. 31. & 32.*

28 Similiter est proprietarius ille Religiosus, qui cellam, quam proprijs expensis, vel parentum, aut consanguineorum construxit, non vult dare alij, cui illam concedit Superior, vel non est paratus illam relinquere ad nutum Superioris. Propter eandem rationem. Graffis *lib. 2. decis. lib. 3. cap. 19. num. 27.*

29 Potest Religiosus, saltem ex licentia Pontificis, facere professionem sub hac conditione, quòd possit habere aliquod peculium, solùm quoad vsum facti. Ratio est, quia hoc non repugnat essentiæ paupertatis, vt vidimus supra *num. 18.* cuius signum est, quòd *in cap. fin. qui clerici, vel vouentes*, approbatur similis professio. Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 22. nu. 24.* Nauarr. *comm. 2. num. 16. de Regularib.* referens se ita consuluisse, & permisisse Pium V. cuidam nobili fœminæ. Similiter Nouitius professionem facturus, qui erat vsufructuarius per vitam aliquorum redituum, vel multa bona reliquit Monasterio, potest illud obligare, vt sibi soluat quotannis aliquam pecuniam, vel illum vsufructum pro

suis

ſuis neceſsitatibus, cum conditionibus tamen aſsignatis ſupra à *num.*21. & pro Conuentibus, de quibus ibidem loquimur. Propter eandem rationem. Laurentius de Peirinis *to.* 1. *de ſubdito q.*2. *de paupertate cap.*2. *§.*1. Vide dicta *cap.*2. *num.*26.

30 Ex vi Voti Paupertatis obligantur Religioſi ad nō recipiēdū aliquid à quocumque ſine licentia Superiorum, ita vt ſine tali licentia aliquid accipientes peccent peccato proprietatis. Ratio eſt, quia accipere aliquid independenter à voluntate Superioris eſt actus proprietatis. Vnde ita eſt illis prohibitum ab Eccleſia *in cap. Cum ad Monaſterium de ſtat. Monac.* illis verbis: *Si cuiquam aliquid fuerit ſpecialiter deſignatum, non præſumat illud accipere, ſed Abbati, vel Priori aſſignetur.* Mendoza *in quodlib. q.*8. *conc.*5. Rodrig. *to.*3. *q.*29. *art.*10. Extenditur hoc etiam reſpectu domeſticorum, aut aliorum Religioſorum eiuſdem Ordinis. Propter eandem rationem Leſſ. 2. *de Iuſtit. & Iur. cap.* 41. *dub.* 9. *num.*79. Azor. *to.* 1. *Inſt. mor. lib.*12. *cap.*12. *q.*7. Extenditur etiam ad Religioſum recipientem aliquid ab aliquo, quod apud ſe non retinet, ſed deponit apud alium, & vtitur eo ad ſuum libitum. Quia totum hoc eſt actus proprietatis, ſi non fiat de licentia Superioris. Sanch. *lib.*7. *in Decalogum cap.* 19. *num.* 48. Extenditur ad res quoque comeſtibiles. Quia cum illæ ſint quoque pretio æſtimabiles, accipere illas, ſicut & retinere, ſine licentia Superiorum, eſt actus proprietatis. Idem Sanchez *vt ſup. nu.*53.

31 Quando tamen Superiores, vel Monaſteria non dant Religioſis ea, quæ ſunt neceſſaria ſimpliciter ad vitam, quia vel non poſſunt, vel nolunt, poſſunt ipſi Religioſi accipere taliter ſibi neceſſaria, ſi ſibi cōcedantur, tā ab alijs Religioſis ſui Ordinis, quàm etiam ab extraneis, etiam ſine licentia ſuorum Superiorum, & ipſis inuitis. Ratio eſt, quia in tali caſu Superiores iniuſtè negarent talem facultatem, cum non poſſint cogere ſubditos, vt careant neceſſarijs ſimpliciter ad vitam, nec ipſi ad hoc ſe obligauerint per profeſſionem. Poſsūt ergo vti iure ſuo, ſibi taliter conceſſa, accipiendo, imò, & poſtulando. Rodrig. 2. *to. Sum. cap.*31. *num.*6. Valent. 2. 2. *diſp.* 10. *q.* 4. Imò etiam quando Conuentus commodè prouidere poteſt de ſimpliciter neceſſarijs, & Prælati malitioſè nolunt ea concedere, nō ſolùm peccant grauiter tales Prælati, quia præbent cauſam peculijs, (Silueſter *Verb. Religio* 6. *q.*7.) ſed etiam tunc licitum eſt Religioſis vſurpare ſibi ſimpliciter neceſſaria ad vitam, etiam inuitis Superioribus. Propter eandem rationem, qua ſupra. Nauarra *lib.*3. *de Reſtit. cap.* 1. *par.* 3. *dub.*3. Sairus *in Claui reg. lib.*9. *cap.* 16. Animaduertant tamen Religioſi, ne ſub prætextu neceſſariorum ſimpliciter ad vitam,

minus

minus necessaria etiam exquirant: ex Voto enim Paupertatis carere debent rebus aliquo modo necessarijs. Vnde vsurpans sibi à Monasterio res non simpliciter necessarias, peccat contra Paupertatem, quia vtitur re sine vlla licentia, etiam præsumpta, sui Superioris, & etiam peccato furti, quia vsurpat vsum rei, rationabiliter inuito vero domino ipsius. Petrus Nauarra *lib.* 3. *de restit. cap.* 1. *num.* 195. Molina *disput.* 176 *&* 140. Vide dicta de declaratione S. Congregat. circa hoc supra *num.* 14. *ad* 5. *dubitationem*.

32 Si Religiosus seculari volenti illi dare aliquas pecunias dicat, quòd eas ponat in depositum apud alium, vt illis vtatur de licẽtia sui Superioris, & dominium illarum maneat apud secularem; non erit proprietarius. Ratio est, quia in tali casu non acquirit dominiũ, aut proprietatem talium pecuniarum, nec etiam vsum Iuris, sed solum vsum facti ex licentia Superioris, quod non repugnat Voto Paupertatis. Diu. Bonauent. *in Exposit. Regul. Min. cap.* 4. *&* *in quæstionibus q.* 25. Sanch. *lib.* 7. *in Decal. cap.* 19. *num.* 50. Vide infra *num.* 48.

33 Similiter Religiosus, qui furatur aliquid, & illud tradit Monasterio, vt vtatur illo cum licentia Superioris, licet committat peccatum furti, sed non proprietatis. Cum talis rei non acquirat sibi dominium, aut vsum sine licentia Prælati. Nauarrus *lib.* 3. *Consil. in prima edit. t. de Regul. consil.* 75. *num.* 40. *&* *in* 2. *t. de statu Monac. consil.* 3. *num.* 40. Sanchez *lib.* 7. *in Decal. cap.* 19. *num.* 55.

34 Si Religioso relinquatur aliquod legatum ea conditione, vt ad ipsum tantùm, non autem ad Conuentum pertineat, credendum est testatorem solùm velle vsum illius rei pertinere solùm ad Religiosum, & non ad Monasterium. Ratio est, quia voluntas testatoris semper est seruanda omni meliori modo, quo fieri possit, cum autem voluntas relinquentis hoc legatum non possit seruari quantùm ad hoc, quòd Monachus acquirat dominium, aut proprietatem illius, quia hoc est contra Votum Paupertatis, solùm erit seruanda modo dicto. Molina *tom.* 1. *de Iust. disput.* 140. *colum.* 9. Azor. *tom.* 1. *lib.* 12. *cap.* 10. *q.* 3. Si autem testator expressè ponat hanc conditionem, vt scilicet dominium, & proprietas talis legati solùm pertineat ad Monachum, valebit legatum, & talis conditio habetur pro non adiecta. Ratio est, quia conditiones turpes adiectæ legatis non vitiant, sed vitiantur, ac proinde habentur pro non adiectis, hæc autem conditio est turpis, & sacrilega vtpote contra Votum Paupertatis. Sanch. *lib.* 7. *in Decalog. cap.* 17. *num.* 12. *cum alijs*. Si vero Testator vltra procedat

cedat

cedat, & dicat se velle, quòd illud legatum pertineat solùm, & quoad dominium, & proprietatem ad Monachum, & non ad Monasterium, & quòd si secus fiat, pertineat ad alium extraneum, tunc tale legatum est validum pro Conuentu & illa conditio habetur pro non adiecta. Ratio est, quia adiectio pęnæ actui interdicto est ipso iure nulla *leg. vnica in fin. C. de his quæ pœnæ nomine relinquuntur*, hic autem apponitur pęna actui malo, & per consequẽs interdicto, quale est quod Religiosus habeat propriũ. Ergo est nulla talis adiectio pęnæ, & habenda pro non adiecta. Silu. *v. Religio. 6. q.7. dic.* 3. Corduba *in Sum. q.* 154. Sanch. *vt sup. num.* 17.

35 Religiosus, qui ex eo quod alteri ad vsum concessum est, clam sibi aliquid assumit, v. g. librum, vestem, imaginem, &c. peccat peccato proprietatis. Ratio est, quia sine consensu Superioris assumit sibi aliquid alteri destinatum. Azor. *to.1. Instit. lib.12. cap.* 12. Llamas 3. *p. Summ. cap.* 9. Si tamen constaret aliquem Religiosum habere aliquid superfluum, & contra voluntatem sui Superioris, & alius indigeret tali re, nec aliter subuenire posset suæ necessitati: si illam ab illo acciperet, non peccaret contra paupertatem. Ratio est, quia in tali casu debet præsumi voluntas Superioris, quòd talis res superflua vni, applicetur alteri indigenti. Attendendum tamen est, ne inde sequantur scandala, notæ, suscipiones, querelæ, & alia huiusmodi, quæ euenire solent.

36 Similiter Religiosus recipiens aliquid, quod Superior pręcepit, aut nõ vult recipi nisi ab alio Religioso, vt qui recipit Missarum stipendia, quæ Prælatus non vult recipi nisi à Sacrista, vel Procuratore, peccat peccato proprietatis, etiamsi dicat tales Missas. Eò quòd recipit aliquid contra sui Superioris beneplacitum. Hieronym. Gratian. *in Discipl. Regul. 2. par. cap.8. §.3.* Vide dicenda *cap.21. num.4.*

37 Religiosus acceptans donationem, aut legatum absque licentia sui Superioris peccat. Ratio est, quia vel acceptat sibi, vel Monasterio; si sibi, est proprietarius; si Monasterio, si ad hoc non habet consensum saltem implicitum, vsurpat authoritatem illius. Sanchez *lib.7. in Decalog. cap.31. num.34.* Talis tamen acceptatio, si est in fauorẽ Monasterij tenet, quia semper præsumitur voluntas Monasterij, & Ecclesiæ, in illis, quæ cedunt in ipsius vtilitatem. Nauarr. *Comm. 2. num. 32. de Regular.* Azor. *to.1. Instit. mor. lib.12. cap.12. q.2.*

38 Religiosa recipiens aliquid ab aliquo ob inhonestum finem, (& idem dico de Religioso aliquid eodem modo à fœmina recipiente) non solùm peccat contra Castitatem ob periculum transgre-

gredicndi hoc Votum, sed etiam contra Paupertatem. Eò quòd recipit aliquid contra voluntatem, & licentiam legitimam sui Superioris; quæ non potest esse in prædicto casu. Hieronymus Gratian. *de Discipl. Regul. 2. p. cap.8. §.3.*

39 Religiosus accipiens sine licentia sui Superioris aliquid à seculari, vt illud det pauperi alicui à seculari determinato, illique dans non peccat contra Paupertatem. Ratio est, quia in hoc casu se habet instar ministri, seu famuli non habentis dominium, aut administrationem, aut vsum iuris talis rei. Sanchez *lib.7. in Decalog. cap.30. num.2.* Addit ipse *à num.3.* nec etiam peccare contra Paupertatem, quando secularis dans talem eleemosynam non designat pauperem, cui dari debet, sed hoc remittit arbitrio Religiosi. Sed probabilius est, in hoc casu peccare Religiosum contra Paupertatem. Quia in eo habet se sicut administrator talis eleemosynæ, siquidem potest illam dare cui voluerit, quando, & quantum voluerit, quod est habere administrationem talis rei. Hoc autem est prohibitum Religiosis ex vi Voti Paupertatis, maximè sine licentia Superioris. Lessius 2. *de Iustit. cap.41. dub.9. num.78.* Si autem in hoc casu eleemosynam, quam accepit applicandam pauperibus, sibi, aut suo Monasterio, verè indigentibus, applicaret, non peccaret sic faciendo. Cum intentio dantis eleemosynam solùm fuerit, vt supponimus, vt veris pauperibus applicaretur. Nauarr. *lib.3. Consil. tit. de Mendic. cons. vnico num. vnico.* Rodriguez *in Summ. tit. 1. cap.202. in 2. edit.*

40 Regula generalis est, quòd *Quidquid Monachus adquirit Monasterio adquirit*, vt habetur argumento *l. placet de adquir. hæred. & cap. in præsentia de probation.* Cum enim non sit capax dominij, nec etiam vsus, nisi dependenter à Monasterij voluntate, illi adquirit totum. Nauarr. *Comm. 1. de Regul. num. 23.* Si verò Monasterium non est capax dominij, vt si est Minorum de obseruantia, tunc dominium adquiritur Papæ, detentio verò, & vsus facti ad Monasterium. Thom. de Iesu *sup. cap. non dicatis par.2.cap.5.* Extenditur ad ea, quæ Religiosus proprio labore, & industria adquirit. Propter eandem rationem. Nauarrus *cap. non dicatis num.40.* De iniustè vero adquisitis distinguendum est, aut enim iniustè aliqua adquisiuit, quæ non solùm adquirere non potuit, sed nec possidere, vt si per furtum, aut vsuram aliquid comparauit, & hæc, nec sibi, nec Conuentui adquirit. Eò quòd illa tenetur restituere veris dominis. Aut verò iniustè adquisiuit aliqua, quæ iustè retinere posset, vt si (quod absit) Religiosa per fornicationem aliquid comparauerit, & hæc adquirit Monaste-

rio-

rio. Eò quòd quãuis iniustè cõparata,nõ tñ tenetur ad restitutionem.Sotus 4.*de iust.q.7.art.*1.Thomas de Iesu *vt sup.§.mihi verò.*
41 Etiam quando Religiosus ex legitima sui Superioris, aut etiam Papæ,licentia,viuit extra Monasteriũ,adquirit ipsi, & Religioni. Cum adhuc maneat verus Religiosus, & per consequens sit eadem ratio de illo,ac de alijs. Molina *to.1.de Iustit.disp.*140. Sanchez *lib.7.in Decal.c.*32.*n.*60.Qui etiam bene addunt bona talis Religiosi è vita decedentis pertinere etiam ad Religionem. Propter eandem rationem.Hodie tamen,si talis Religiosus extra Monasterium decedat,bona illius post mortem pertinent ad Cameram Apostolicam,nisi habuerit facultatem testandi,& testatus fuerit.Propter motũ proprium Greg.XIII.*Officij nostri.*Azor.*to.*2. *Instit.mor.li.*8.*c.*3.*q.*15.Sanch.*li.7.in Decal.c.*32.*n.*61.Vide d.*n.*26.
42 Similiter Religiosus habẽs pensionẽ Ecclesiasticam ex Pontificis indulto adquirit Monasterio, cũ per talem pensionem non extrahatur à iurisdictione Religionis.Emanu. Sà *in Summ.verb. Religio n.*27.Cui autem adquirãt Religiosi facti Episcopi,Cardinales,Abbates,vel Prælati aliarum Religionũ dicimus *c.*17. *n.* 12. Cui etiam adquirãt Apostatæ,& fugitiui dicimus *c.*16.*n.*20. Cui verò Eiecti dicimus *c.*23.*n.*13.
43 Licitũ est Religiosis sine præiudicio Voti Paupertatis mendicare,seu ex eleemosynis mẽdicatis viuere:Ita definitur in Cõc. Constant.*sess.*8.& in Bulla Mart.V.& à Leo.X. contra errores Lutheri. Et ratio est, tum exemplo Apostolorũ, tum quia ipsa mendicatio est actus humilitatis,& paupertati Religiosæ conformis. Th.Vuald.*li.*4. *Doctrin.fidei c.*3.*&* 4.Castro *cõtra hæres.verb.mendicitas.* Vnde Innoc.IV. dantibus eleemosynas Carmelitis decem dies Indulgẽtiæ concessit.Alij etiam Pontifices similia fecerunt. *Speculum Ord.Carm.f.*64.Vide etiam magnum priuilegium Sixti IV.pro Carmelitis,de quo Rodrig.*to.*2.*quæst.Reg. q.*57. *art.*7. Per accidens tamen potest esse malum, & prohibitũ Religiosis mendicare.Primò si id faciant,vt otiosã,& inutilem transigant vitam, actibus Religiosis non insistendo. Eo enim fine dantur eleemosynæ Religiosis à secularibus, vt religiosam vitam gerant, & bonorum operum ipsorum participes fiant. Quo fine defraudantur si prædicto modo viuãt.D.Th.2.2.*q.*187.*ar.*4.Caiet.*ibid.*Ledesma 2.*p.*4. *q.*15. *ar.*8. Vnde in tali casu peccant Religiosi eleemosynas accipiendo. Quia debẽt illas accipere animo gratificandi per sua bona opera,quod non faciunt.Valentia 2.2. *disp.*10. *q.*5. *punct.*3. Sanch.*li.7.in decal.c.*24.*n.*8.Non tamen tenentur ad restitutionẽ. Eo quòd non peccant contra iustitiam,cum nullũ pactum ineant cum dãtibus illas eleemosynas. Valent.*vt sup.*Angles *in florib.*1.*p.*

tract. de eleemos. q. 9. de mēdicit. diff. 5. Secundò etiā peccabunt per accidens Religiosi viuendo ex mēdicitate, si id faciant animo aggregandi opes, vel vt laute viuāt, vel talibus eleemosynis non indigeant. Pro quo vide dicta à nobis *in lib. de refor. Reg. c. 16. & 17.*

44 Pro hac etiam doctrina extat declaratio S. Congreg. Concilij, qua decernitur, *Fratres Ord. Mendicātium nequaquam posse ab Episcopis prohiberi, quo minus per se ipsos in Diœcesibus vbi habent Conuētus, eleemosynas quærant, sed tantùm si extra loca, vbi Monasteria existāt, quæritare voluerint, teneri suorum Superiorum licentiam Ordinario ostendere.* Vide Laurentium de Peirinis *to. 1. de priuileg. Minim. in const. 4. Sixti IV. §. 8. à nu. 40.*

45 Possunt Religiosi succedere vt hæredes in bonis temporalibus, quæ ad illos iure spectant, vel ipsis legantur. Tum quia hoc non repugnat voto paupertatis, cum non sibi, sed Monasterio adquirant; tū quia ita cōcessit Prædicatoribus, & Minoribus Clem. IV. in Bulla quæ incipit *Obtētu diuini numinis.* Tum quia ita colligitur ex *l. fi. §. hoc etiā C. de episc. & cleric. & ex l. regia 2. tit. 3. p. 6.* Molina *to. 1. de iust. disp.* 140. Sanch. *lib. 7. in Decal. c. 26.* Excipiūtur tamen ab hac regula fratres Minores de Obseruātia, & Capuccini. Quia nulla ratione sunt capaces successionis hæreditariæ, sicut neque in particulari, neque in communi possunt habere aliquod dominium, vt habetur *in clem. exiuit §. cū enim de verb. significat.* Corduba *in Regul. D. Francisci c. 6. q. 11. punct. 1.* Rodrig. *to. 2. q. 78. ar. 2.* Nec possūt capere hęreditatem vt eam vendant. Quia in dicta Clem. *exiuit* dicitur nullatenus esse capaces hæreditatis. Rodrig. *vt sup.* Potest tamen ipsis aliquid legari. Quia hoc est expressè definitum *in c. exijt §. ad hæc quia fratribus de verb. signific. in 6.* Rodrig. *to. 2. q. 125. ar. 6.* Sanch. *lib. 7. in Decal. c. 26. à n. 9.* vbi multa in sequentibus. Aliæ quoque Religiones habent peculiaria iura circa hæreditates, de quibus Th. de Iesu *sup. c. non dicatis p. 5. à c. 2.*

46 Peccant Religiosi cōtra paupertatem peccato proprietatis expēdētes aliquid, etiā ex his quæ habēt ad vsū, sine licētia suorū Superiorū. Hoc enim modo disponere de rebus temporalibus est actus proprietatis. Valen. *2. 2. dispu. 10. q. 4. pun. 3.* Mendoza *quodlib. 8. con. 3.* Idem dico si permutēt, mutuent, aut accōmodent, aut alio modo cōtrahāt de illis sine prædicta licētia. Propter eandem rationē. Less. *2. de Iust. c. 41. dub. 9. n. 79.* Sanch. *lib. 7. in Decal. c. 19. n. 65.* Idem etiā dico, si bona sibi à Superiore deputata ad certos vsus, in alios expēdāt sine prædicta licētia. Propter eandē etiam rationem. Nauar. *lib. 3. de Restit. c. 1. n. 183.* Rodrig. *3. to. q. 29. ar. 6.* Peccāt similiter cōtra paupertatē nō adhibētes diligētiā, quam homines solent cōmuniter adhibere, in cōseruandis rebus sibi ad

vsum

vsum permissis. Quia nō conseruare illas modo dictō est quasi expendere, & consumere contra volūtatem sui Superioris. Less. 2. *de Iust. c. 41. dub. 9. n. 79.* Sanch. *l. 7. in Decal. c. 19. n. 115.*
47 Si tñ Religiosus alicui seculari volenti sibi dare aliquā rem, v. g. pecuniā, dicat, obsecro vt des tali cōsāguineo meo, etiā si id faciat sine licētia Prælati nō peccat cōtra Paupertatē. Ratio est, quia in isto casu nihil donat, aut expēdit, sed solū rogāt secularē, vt donet id quod sibi dare volebāt. Sāch. *li. 6. de Matr. disp. 4. n. 7. & lib. 7. in Decal. c. 19. n. 74. & 75.* Qui bene etiā addit, posse tunc peccare contra charitatē illū Religiosum, si absq; iusta causa non acceptauit, quod sibi dabāt secularis, siquidē priuauit Monasterium illa re, aut pecunia, quæ ad ipsum pertinebat si accepisset.
48 Similiter si Religiosus petat ab amico, vt ponat in deposito apud aliquē aliquas pecunias, vt ex illis subuenire possit suis necessitatibus, si id intēdat facere de licētia sui Prælati nō est proprietarius. Cū nō adquirat dominiū, aut vsū taliū pecuniarū sine licētia Superiorū. D. Bonauent. *in Regul. c. 4. prope finē.* Cordub. *in Reg D. Franc. q. 8. & 9.* Addit etiā idē D. Bonau. id verū esse, etiam si ille, qui pecuniā deponit, intendat se statim priuare dominio illius, & trāsferre in Religiosū. Quia quandiu ille nō acceptat dominium, manet semper penes dantem pecuniam: Thom. de Iesu *sup. cap. non dicatis par. 3. cap. 5.* Vide dicta *num. 32.*
49 Multi volunt Religiosos dātes, aut recipiētes literas sine licentia Superiorū peccare cōtra Paupertatē. Hoc verò intelligo, quādo literæ, quæ dātur, vel accipiūtur, sunt pretio æstimabiles, vt si essēt, auratæ, vel miniatæ, &c. vel quādo sūt cōtra vtilitatē Monasterij, vel alicuius Religiosi, aut expenditur aliquid in illis dādis, vel recipiēdis, tunc enim sūt materia proprietatis. In alijs verò casibus solū erit peccatū cōtra obedientiam, si id fiat cōtra pręceptū Superiorū. Nau. *l. 3. cōsil. de stat. monac. Cōs. 3. & cōm. 2. de Regul.* Peirinis *to. 1. de subdito q. 2. de paupertate cap. 2. §. 10.*
50 Religiosi etiā ludentes pro pecunia, vel re pretio æstimabili peccant cōtra Votū Paupertatis. Quia expēdūt res, quas habent ad vsū, & exponunt iacturæ illicitæ, quod est actus proprietatis. Sanch. *li. 7. in decal. c. 19. n. 76.* Ludētes aūt gratia honestæ recreationis moderatā aliquā quātitatē de licētia sui Pręlati nō peccāt cōtrā Paupertatē. Quia tunc ludus est actus honestus, & ille vsus pecuniæ licitus. Maior *in 4. d. 18. q. 13. in sol. ad 2.* Ledesma *2. p. 4. q. 15. ar. 5.* Secus esset, si talis ludus esset prohibitus, vel à iure, vel à Regula, Cōstitutionibus, aut Superioribus Religionum, aut esset scādalosus, &c. Quia tūc nec paruā, nec magnā quantitatē liceret ludere, etiā de licētia Pręlati. Cū nō posset illā cōcedere. Salon *2. 2. tract. de Dom. q. 5. ar. 6. dub. penult.* Molina *to. 2. de Iust. dispu. 320.*

51 Hinc ludens cũ Religioso,& lucrãs vltra eam quãtitatẽ,quã Religiosus potuit ludere,& Prælatus cõcedere licẽtiã, tenetur ad restitutionẽ illius excessus. Ratio est,quia cũ Religiosus nõ possit perdere illã quãtitatẽ,nec etiã ludẽs corã illo poterit illã lucrari,ac perinde si accipiat,tenebitur ad restitutionẽ. Petr.Ledesma *2.p.Sum.tract.31.c.1.post 10.cõtl.* Alcozer *li.de ludo c.39.* Similiter è cõtra,si Religiosus ludẽs vltra eam quãtitatẽ,quã põt ludere,& perdere ex licẽtia sui Prælati,vel quia nõ habet talẽ licẽtiam, vel quia ludus est illi prohibitus, & cõtingat tunc lucrari,non põt id accipere,& si accipit tenetur ad restitutionẽ.Ratio est(quidquid alij dicãt)quia ludus est quidam quasi cõtractus cõditionalis, in qua vnusquisque exponit suã pecuniã periculo perdẽdi,& lucrãdi. Qui ergo nõ põt perdere,nõ põt lucrari,sicut qui nõ põt lucrari nõ põt perdere. Ac per cõsequẽs cũ Religiosus nõ possit vltra illã quantitatẽ perdere, nec poterit vltra illã lucrari. Salon 2.2. *post q.61.q.5.de dominio ar.6.dub.penu.* Valen.*2.2.disp.5.q.6.pun.5.* Limitatur tñ probabiliter hæc sententia,quòd in casu, quo Religiosus ludit cũ illo,qui scit eũ nõ posse ludere,aut nõ posse perdere vltra illã quãtitẽ,si iste perdat vltra illam, posse Religiosũ lucrari illã,nec teneri ad restitutionẽ. Nam eo ipso,quòd habẽs talẽ scientiã ludit cũ Religioso,cẽsetur cedere iuri suo,ita vt possit perdere,& nõ lucrari,cũ sciẽti,& volẽti nulla fiat iniuria. Angles *in flor.2.p.q.de ludi restit.ar.vn.dub.1.* Sair.*in clau.reg.l.11.c.12.n.9.*

52 Nec etiã possũt Religiosi aliquid dare,seu donare alicui,siue de bonis Monasterij,siue de his,quę habẽt ad vsũ,aut quomodolibet adquisierunt,sine licentia Superioris. Quia dare aliquid hoc modo est actus proprietatis,& dominij. Cordub.*in Reg.D.Frãc. c.6.* Mend.*in quodl.q.8.con.3.* Pro quo etiã extat Const.Clem.VIII. an.1594.edita , in qua sub grauissimis pęnis huiusmodi largitionẽ,seu missionẽ munerũ Religiosis interdicit(*in 3.to.bull. Laertij inter Const.Clem.VIII.n.28.*)Bonaci.*de largit.mun.disp.3.* Neque etiã per modũ eleemosynæ possunt aliquid dare sine prædicta licẽtia.Propter candẽ rationẽ. S.Th.*2.2.q.32.art.8.* D.Antonin. *3.p. tit.16.c.1.§.11.not 4.* Quãdo tñ pauper est in extrema necessitate põt Religiosus,etiã sine licẽtia Superioris,illi subuenire; Quia in tali necessitate oĩa sunt cõmunia. Angles *in flor.1.p.trac. de Eleemos.q.4.* Rodr.*to.2.q.57.ar.2.* Similiter quãdo Religiosus est cũ licẽtia sui Superioris absens à Monasterio põt ex his,quæ sibi sunt donata,facere aliquas moderatas eleemosynas. Quia ad hoc præsumitur licẽtia tacita sui Superioris.Med. *Cod.de Pęnit. tract. de eleemos.q.de quib.bon.fit eleemos.* Ledes.*2.to sum.trac.4.c.3.conc.31.* Idem etiam dico probabiliter quãdo Religiosus etiam in Monasterio existens aliquid sibi subtrahit de his,quæ sibi à Monasterio

ad

ad sustentationem tribuuntur, posse scilicet de illis eleemosynam facere. Propter eandem rationem. Valentia 2. 2. *disp.* 10. *quæst.* 4. *punct.* 3. Sanchez *lib.* 7. *in Decalog. cap.* 19. *num.* 100. & 101. Monasteria autem, & Superiores nomine ipsorum possunt, & tenentur facere eleemosynas de superfluis. Ratio est, quia obligantur præcepto communi dandi eleemosynam sicut alij. Mol. *to.* 2. *de Iust. disp.* 276.

53 Hinc fit, quòd recipientes à Religioso aliquid, ad quod non habebat facultatem, tenentur ad restitutionem. Eò quòd accipiunt aliquid ab eo, qui donare non potest. Nauarrus *lib.* 3. *Cons. in* 1. *edit. t. de Regul. cons.* 75. *num.* 33. Less. 2. *de Iustit. cap.* 41. *num.* 73. *dub.* 8. Vnde in prædicta Constitut. Clem. VIII. contra recipientes aliquid à Religiosis dicitur. *Ipso facto absque aliqua monitione, Iudicis decreto, sententia, aut declaratione ad illius restitutionem omnino in vtroque foro teneantur, adeò vt restitutione ipsa realiter non facta, neque etiam in foro conscientiæ absolui possint.* Bonacina *de largit. mun. disp.* 3. *punct.* 4. Si tamen daretur casus, quòd Religiosus expenderet aliqua, quæ nullo modo pertinerent ad Monasterium, vt si de licentia Papæ haberet administrationem aliquorum bonorum independenter ab alio, tunc accipiens non teneretur ad restitutionem rei acceptę faciendam Monasterio. Quia res illa non pertinebat ad Monasterium. Molina *to.* 2. *de Iustit. disp.* 520. Similiter si aliquis secularis Religioso alicui daret aliquam pecuniam solùm sub conditione, vt ex illa luderet, aut fornicaretur, accipiens, nulli tenetur restituere. Cum illa pecunia solùm pertineat ad secularem, & ille illam concesserit voluntariè. Abul. *in cap.* 6. *Matt. q.* 37. Sanchez *lib.* 7. *in Decal.* 19. *num.* 35.

54 *Inter ipsos quoque Religiosos, ne praua ambitione impulsi, pro consequendis in sua Religione gradibus, & dignitatibus alter alterius gratiam, aut beneuolentiam aucupetur, quæcumque largitio, aut donatio munerum nisi rerum minimarum de licentia expressa, & in scriptis Superiorum, est penitus interdicta.* Ita Clem. VIII. in Const. *Religiosæ Cõgregationes* An. 1594. edita de qua supra *n.* 52. D. Bonau. *in speculo Discip. to.* 2. *cap.* 4. Imò hæc largitio munerum inter ipsos Religiosos est peccatum proprietatis, si fiat sine licentia Superiorum. Quia sine illa est vsus rei temporalis contra voluntatem Superiorum, Papæ præsertim, qui est supræmus Prælatus Religionum. Hieronym. Gratian. *Discipl. Regul.* 2. *p. cap.* 8. §. 3.

55 Licentia autem Superioris, quæ requiritur, & regulariter sufficit ad hoc, quòd Religiosus possit tenere, vel possidere, ac-

cipere, dare, vel expendere, sufficit, quòd sit tacita, vel prudenter præsumpta, quando scilicet prudenter creditur Superiorem ita velle. Ratio est, tum quia taciti, & expressi eadem est virtus, *leg. cum quid ff. de reb. cred. & cap. 2. de rescriptis*. Tum, quia id, quod fit cum licentia implicita, & prudenter præsumpta Superioris dicitur fieri cum eius consensu. D. Thom. 2. 2. *quæst.32. art.8. ad primum.* Corduba *in Sum. quæst.109.* Quando tamen fuerit præceptum Superioris de non accipiendo, retinendo, vel dando sine licentia expressa, tunc non sufficit implicita, aut præsumpta. Quia Superior declarauit non aliter consentire. Ludouic. Lopez 1. *par. Instruct. consc. versu penult. cap.* 156. Rodriguez *in Sum. 2. 1. cap. 31. num.* 7. Vnde quia in prædicta Constitut. Clem. VIII. prohibetur largitio munerum, aut quæcumque donatio Religiosis, ex quocunque prætextu, aut causa, *nisi in Generali Capitulo, aut alia Generali Congregatione, re maturè discussa, vnanimi consensu omnium, Superiorumque permissu, causa approbata fuerit*, ita obseruari debet, quoad fieri possit. Præsertim cum prædicta Constitutio Clem. VIII. videatur innouata à S. Congregatione Concilij, quæ in decretis *de Apostatis, & eiectis* iussu Sanctiss. D. N. Vrbani VIII. editis sic habet. *Curent Superiores, vt Constitutio interdicens largitiones munerum, & praescribens hospitalitatis formam ab omnibus in quolibet Cōuentu inuiolabiliter obseruetur*. Et ita nihil videtur obstare, quòd illa Constitutio in partibus Hispaniarum recepta non sit, vt testatur Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap.19. num.* 42. 100. & 105. Et in Italia abierit in desuetudinem, vt testatur etiam Laurentius de Peirinis *tom. 1. de subdito q. 2. de paupert. cap. 2. §. 6.*

56 Consuetudo etiam aliquid retinendi, accipiendi, dandi, vel expendendi sine licentia Superiorum, quando est recepta, & viget, consentientibus ipsis, excusat Religiosum, saltem regulariter. Quia talis consuetudo habet vim licentiæ. Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 19. num. 7.* Secus si talis consuetudo introducta est, aut viget, contra voluntatem Superiorum. Propter oppositam rationem. Graffis 2. *par. Decis. lib. 3. cap. 9. à num.* 4. Dixi etiam, saltem regulariter, quia quoad largitiones munerum, seu donationes attendenda est Constitutio Clem. VIII. adducta. Taciturnitas verò Superioris videntis Religiosum aliquid possidere, accipere, expendere, &c. sine licentia, & non contradicentis non excusat Religiosum, nisi quando ex alijs signis constat illam esse virtualem approbationem. Ratio est, quia huiusmodi taciturnitas sæpe nascitur ex pusillanimitate Superioris, vel ex proteruia subditi, ergo non semper arguit licentiam implicitam, nisi

quando

quando ex alijs signis id constat. Crassis vt sup. cap. 19. num. 31. Sanchez num. 12. Similiter non excusat Religiosum credere, quòd Prælatus concedet licentiam, si ab ipso petatur, quando scit ipsum velle vt petatur. Quia tunc non censetur habere licentiam, aut consensum Prælati. Nauarr. Comm. 2. de Regular. num. 20. Mendoza q. 8. post 7. conclus. Quando tamen Religiosus procedit sub spe ratihabitionis, seu approbationis à Prælato, excusatur. Quia tunc operatur ex licentia saltem virtuali. S. Tho. in 4. dist. 15. q. 2. ar. 5. q. 4. Toletus in Summ. de pecc. mort. cap. 28.

56 Licentia ista requisita ad hoc, quòd Religiosus possideat, accipiat, det, aut expendat, &c. aliquid, debet esse voluntaria, & non coacta, vel precibus importunis, vel fauoribus, metu, aut dolo. Ratio est, quia aliàs talis licentia, potiùs esset violentia, nec Religiosus per eam operaretur secundùm voluntatem sui Superioris, sed suam. Nauarr. Comm. 2. num. 21. corol. 7. Sanchez lib. 7. in Decalog. cap. 19. à num. 16. Idem dico, quando Prælatus dat istam licentiam subdito; eò quòd timeat ipsum, quia est susurro, rixosus, contentiosus, & excitabit rumores in Conuentu si non illi conceditur. Propter eandam rationem. Cordub. in Summ. q. 54. Lessius 2. de Iust. cap. 4. dub. 5. Similiter debet esse legitima ista licentia, vnde, si sit ad prauos, inhonestos, aut inutiles vsus non est valida. Cum Superior nequeat illam concedere. Nauarr. lib. 3. consil. in 1. edit. tit. de Regular. consil. 73. num. 33. Molina tom. 2. de Iust. disp. 276. Vnde neque etiam Monasterium potest concedere talem licentiam ad prædictos prauos vsus. Eò quòd quamuis Monasterium sit dominus suorum bonorum, hoc tamen est in ordine ad bonum status Religiosi. Mendoza quodlib. 8. art. 6. Lessius 2. de iust. cap. 18. dub. 15.

57 Quamuis aliqui putent in materia proprietatis non posse dari materiam leuem, propter quam solùm peccetur venialiter (Viuald. in Candelab. sacram. 3. p. cap. 14. num. 68. Pellizzarellus sup. priuileg. Minim. tit. de propriet. abdic.) tamen probabilissima sententia est, posse crimen proprietatis, quantumuis ex suo genere mortale, reddi veniale ex materiæ paruitate, ita vt si Religiosus aliquid leue possideat, accipiat, expendat, &c. sine licentia sui Superioris solùm venialiter peccet. Ratio est, quia peccatum proprietatis solùm habet malitiam quasi furti contra iniustitiam, quatenus importat vsum rei alienæ inuito domino, & malitiam sacrilegij, seu contra Religionem, quatenus est contra Votum. Vtroque autem modo est capax materiæ leuis, vt patet in furto vnius quatrini, & in transgressione Voti dicendi semel Aue Maria. Ergo etiam in peccato proprietatis, potest esse

materia leuis, ratione cuius solùm sit peccatum veniale. Cordub. *in Sum. q.* 109. Mendoza *quodlib. 8. conclus. vlt.* Vnde illa materia, quæ in furto est leuis, etiam in peccato proprietatis erit leuis. Propter similem rationem. Corduba *vt sup.* Rebellus *tract. de Iust. p.* 1. *lib.* 3. *quæst.* 15. *sect.* 3. *num.* 22. In furto autem communiter, & regulariter loquendo, & seclusis circumstantijs personarum temporis, loci, &c. duo Iulij, aut Reales Hispani, putantur grauis materia, & minùs prædictis duobus Iulijs, seu Realibus, materia leuis. Mendoza, & Rebellus *supra citati*. Addunt, aliqui, eam materiam, quæ in furto est dubium, an sit materia sufficiens ad peccatum mortale, esse sufficientem ad peccatum mortale proprietatis. Thom. de Iesu *sup. cap. non dicatis par.* 3. *cap.* 6.

58 Hinc Religiosi successiuè minima retinentes, accipientes, seu expendentes, &c. sine licentia Superiorum, peccant mortaliter contra Votum Paupertatis, quando peruenitur ad grauem, seu notabilem quantitatem. Ratio est ex similitudine furti. Sanchez *lib.* 7. *in Decalog. cap.* 21. *num.* 30. Limitatur hoc, vt non intelligatur de rebus minimis comestibilibus, aut potabilibus. Quia in his non est credendum Prælatos prudentes fore inuitos. Rebell. *de Iust. par.* 1. *lib.* 3. *q.* 15. *sect.* 3. *num.* 22. Graffis 1. *par. decis. lib.* 3. *cap.* 5. *num.* 51. Limitatur etiam, vt hoc solùm sit verum, quando isti actus expendendi, retinendi, &c. sunt aliquo modo vniti, vel ratione temporis, vel loci, si enim sunt omninò disparati, credo non committi peccatum mortale, etiam quando peruenitur ad magnam, seu grauem quantitatem, ad modum, quo multi Theologi loquuntur de furtis paruis. Nauarrus *in Summ. cap.* 17. *num.* 139. *vel* 140. *& lib.* 3. *consil. in* 1. *edit. tit. de Regular. cons.* 75. *num.* 27. *in* 2. *tit. de stat. Monach. cons.* 3. *nu.* 27. Lessius 2. *de Iust. cap.* 2. *dub.* 8.

59 Pœnæ communes proprietariorum, vltra illas, quæ habentur in propria Regula, aut Constitutionibus, sunt. Prima, quòd Religiosus tempore mortis habens proprium non potest sepeliri in loco Sacro *cap. Monachi de stat. Monach.* sed debet in sterquilinio sepeliri cum pecunia (saltem parte ipsius) per eum possessa. *cap. cum ad Monasterium eodem tit.* Insuper, si in loco sacro sepultus est, est extrahendus, si sine magno scandalo fieri possit. *cap. super quoda. eod. tit.* In his tamen aduerti debet, quòd debet esse certitudo, & non solùm dubium, quòd Religiosus mortuus sit proprietarius, certitudo inquam moralis, quæ ex eius acta vita desumi potest. Laurentius de Peirinis *tom.* 1. *de subdito q.* 2. *de paupertate cap.* 2. *§.* 9. Barbosa *de offic. Parochi cap.* 26. *num.* 47.

Secun-

Secunda est, ex Conc. Trid. *sess.25. cap.2.* quòd si quis deprehensus, vel conuictus fuerit de hoc peccato *is biennio actiua, & passiua voce priuatus sit*. Aliqui tertiò dicunt Religiosum proprietarium esse ipso facto à iure excommunicatum. Sed talis excommunicatio non reperitur expressa, nisi solùm in quibusdam Concilijs Prouincialibus Coloniensibus. Thom. de Iesu *sup. cap. non dicatis p.2. cap.2.* Ex *cap.* etiam *Monachi de statu Monachor.* Monachus habens peculium à communione altaris iubetur remoueri. Bartholom. à S. Fausto *de Voto Paupert. q.198.* Ac tandem ex *cap. cum ad Monasterium* de Monasterio est expellendus, licet *cap. fin. de Regular.* talis expulsio correcta sit, & iubeatur talem monachum deputandum Monasterij ergastulo, quò pœnitentiam agat. Sanch. *lib.7. in Decal c.20. n.12.* Sed notādum huiusmodi assignatas pœnas non incurri nisi solùm ab illis, qui retinent, vel possident aliqua contra voluntatem Superiorum. Etsi enim etiam dantes aliquid sine licentia peccent contra Paupertatem, imò incurrant pœnas Constitutionis Clem. VIII. adductæ supra *num. 52. & 55.* pœnæ autem modo assignatæ præcipuè sunt impositæ pro prædictis retinentibus. Sanchez *7. in Decalog. cap.20. num.11. & 13.* Peirinis *to.1. de subdito q.2. de paupert. cap.2. §.9.* Potest præterea peccatum proprietatis, si sit mortale, reseruari à Superioribus. Ex decreto Clem. VIII. *de reseruat. casuum*. Graffis *2. p. decis. lib.3. cap.19. num.5.* Sanchez *lib.7. in Decalog. c.20. à num.11.* Pro quo etiam vide Quarantam *in Summ. verb. cas. reseru.* Coriolanum *de casibus reseruatis 2. par.*

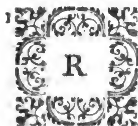
60. Si quæras tandem an Religiosi nō obseruantes Vitam Communem, de qua egimus *à num. 7.* sint proprietarij, & incurrant prædictas pœnas? Dico primò. In illis Conuentibus, in quibus talis Vitæ Communis obseruantia viget, si aliqui Religiosi eam non obseruent, sunt proprietarij, & proprietariorum pœnis plectendi. Ratio est, tum ex dictis in Superioribus ex Decretis Summorum Pontificum, & Conciliorum, tum quia, cum prædicti Religiosi teneant, & possideant aliqua peculia, seu portiones, singularitatemque sequantur contra intentionem Regulæ, quàm professi sunt, & voluntatem suorum Superiorum, præsertim Summorum Pontificum, qui supræmi Superiores Religionum sunt, absdubiò erunt proprietarij, & talium pœnis plectendi. Quod confirmatur ex Concil. Trident. *sess.25. de Regularib. cap.1.* vbi præcipit omnibus Regularibus tam viris, quàm mulieribus, vt *Cōmunem Vitam, victum, & vestitum fideliter obseruent*, Qui ergo hæc non obseruant, contra voluntatem Ecclesię, & Superiorum agunt, &, si aliqua posṡident, vel retinent, contra Superiorum volunta-

tem

tem id faciunt, ac perinde proprietarij, & proprietariorum pœnis puniendi sunt. Bartholomæus à S. Fausto *de Voto Paupertat. q.*195. Dico tamen secundò. In alijs Conuentibus, in quibus prædicta Communis Vita non viget, vel propter impotentiam, aut nequitiam Superiorum, qui nequeunt, aut nolunt dare singulis Religiosis necessaria ad vitam, licet prædicti Vitam Communem non obseruantes in periculo magno suæ salutis, & transgressionis ferè quotidianæ Voti Paupertatis versentur, excusari tamen possunt à peccato proprietatis, si alio modo commodè viuere non possint, positis tamen conditionibus, & propter rationes assignatas supra à *num.* 21. & *sequentibus*. Vide Bartholomæum à Sancto Fausto *de Voto Paupertat. q.* 196. *&* 197. Addendum tamen est, & valde notandum, Religiosos sic viuentes, quia commodè aliter viuere non possunt, aut Vitam Communem obseruare in prædictis Conuentibus, paratos esse debere ad recipiendum reformationem, & introductionem Vitæ Communis, si à Prælatis de nouo instituatur, seu restauretur, nec posse vllo modo tali reformationi, & institutioni Vitę Communis resistere sub grauissimo peccato mortali. Ratio est, quia cum prædicta Vita Communis obliget omnes Religiosos sub peccato mortali, nec ab illius obseruantia excusari possint, nisi quia Prælati Monasteriorum non prouidēt illis de necessarijs ad vitam, abs dubiè cum constaret prædictis necessitatibus sufficienter prouidendum fore, nulla supererit ratio excusationis. Et hæc est communis sententia Theologorum, specialiter Siluest. *verb. Religio* 6. *q.*7. Valentiæ 2. 2. *disput.* 10. *q.*4. *p.*2. Lessij *lib.*2. *cap.* 4. *dub.* 5. Nauarri *Comment.* 3. *de Regularib. num.* 36. Rodriguez 2. *par. Summ. cap.*31. Bartholomæi à Sancto Fausto *de Voto Paupert. quæst.*195. *&* 196. Quorum plures præsertim loquuntur de obligatione Prælatorum ad prædictam Vitam Communem in omnibus Conuentibus introducendam, prout & nos dicimus *cap.*18. *num.*14. Vide etiam dicenda *cap.*7. *num.*19.

De obligationibus Religiosorum ratione Regulæ sui Ordinis.

CAP. VII.

1 EGVLA Religionum est quasi exemplar, & mensura eorum, quæ ex vi votorum tenentur exequi Religiosi, ita vt, sicut non tenentur obedire nisi in his, quæ aliquo modo Regulam professam concernunt, vt diximus *cap.4. num.9.* sic è contra, omnia, quæ ex vi votorum facere tenentur debent esse in Regula contenta. Dicitur enim Regula, vt inquit Isidorus *6. Ethimol. cap.16.* eò quòd ducit, nec aliquando aliorsum trahit, vel quòd regat, vel quòd normam rectè viuendi præbeat, vel quòd distortum, prauumque corrigat. Suarez *4. to. de Relig. lib.1. cap.1. §.1.*

2 Quicumque Religiosus astrictus est suam regulam obseruare. Eò quòd omnes profitentur Regulam, & promittunt obedientiam secundùm Regulam: quemadmodum Carmelitæ, qui expressè dicunt in professione sua, promittere *Obedientiam, Castitatem, & Paupertatem secundùm Regulam prædicti Ordinis.* Vnde Regula imponit aliquam necessitatem operandi, siue ad culpam, siue ad pœnam, quia hoc est de ratione legis, & per quod differt à consilio. Suar. *4. to. de Relig. lib.1. cap.2. nu.2.*

3 Præter quatuor in Ecclesia approbatas Regulas, scilicet Sanctorum Basilij, Augustini, Benedicti, & Francisci, est etiam quinta alia Regula à Diuo Alberto Ierosolymitano Patriarcha Anno 1171. Carmelitis tradita, approbataque, & confirmata ab Honorio III. Gregor. IX. Innoc. IV. Alexand. IV. Vrbano IV. Nicolao IV. & Bonifacio VIII. Correcta, & mitigata ab Eugenio IV. Insuper ante illos approbata etiam, & confirmata ab Innoc. III. & Alexandro III. & implicitè à Concilio Lateranensi *cap. 13.* & Lugdunensi, vt refertur *in cap. vnico de Religiosis domibus in 6.* Thomas de Iesu *in exposit. sup. Regul. p.2. dub.3.* Ioannes Pintus de Victoria *in Hierar. Carmelit. tract.2. cap. 13.* Eius autem scopus est, tum vita contemplatiua, tum actiua, quæ ad proximorum salutem, & ipsorum conuersionem attendit. Thom. Vualdens. *de Sacramental. tit.9. cap.84. num.7.* Thom. de Iesu *vt sup. à dub.4.*

4 Tenentur etiam Religiosi ad obseruantiam Regulæ non solùm, quia professi sunt secundùm ipsam viuere, sed etiam, quia

Pon-

Pontifices approbantes illam, præcipiunt etiam, vel explicitè, vel saltem implicitè illius obseruantiam. Hoc patet in Regula Carmelitarum ab Alberto tradita, quam declarantes, & mitigantes nomine Innocentij IV. Hugo Cardinalis Sanct. Sabinæ, & Guillelmus Anteradensis Episcopus sic dicunt. *Qua fungimur authoritate mandamus, quatenus Regulam à nobis correctam, declaratam, & mitigatam, prout expedire vidimus, deuotè recipientes, eam firmiter obseruetis.*

5 Non verò tenentur Carmelitæ ad obseruantiam Regulæ Alberti, prout ab ipso tradita est, sed prout mitigata fuit ab Eugen.IV. vt supra *num.3*. visum est. Ratio est, quia ipse Eugenius hoc exposuit dicens: *Decernentes eos, & eorum singulos circa præmissa ad arctiorem obseruantiam, quæ supra præmittitur, occasione professionis in dicto Ordine emissæ, vel in posterum emittendæ, minimè teneantur.* Conditiones autem illæ à Pontifice assignatæ, (scilicet quòd concessio non valeat ijs, qui ex confidentia ipsius illicita perpetrauerint, & quòd teneantur Religiosi per vnum annum, vna die septimanæ cuiuslibet ieiunare, vel simile pium opus efficere) non sunt positæ pro gratia mitigationis Regulę potienda, sed pro obtinenda Indulgentia Plenaria remissionis in articulo mortis, quam ijsdem Religiosis ibidem concessit. Ita enim infertur ex contextu Bullæ, & ex alia simili ab eodem Pontifice Fratribus Benedictinis Vallisoletani Monasterij concessa. Ioannes Pintus de Victoria in *Hierarch. Carmelit. tract.2. cap. 16.*

6 Non tenentur Religiosi obseruare omnia, quæ continentur in Regula sub culpa mortali, sed aliqua sub mortali, alia sub veniali, alia etiam neque sub veniali. Ratio est, quia eo modo obligantur Religiosi obseruare ea, quæ continentur in Regula, secundùm quòd ipsa Regula præscribit: Regula autem quædam præscribit vt obligatoria ad mortale, alia solùm ad veniale, alia ad nullam culpam. D. Tho. 2.2. *q.186. art. 9.* Vasquez 1. 2. *disp. 162.cap.4.num.16.* De ijs autem modò dicemus.

7 Et in primis, ea, quæ sunt in Regula, & spectant ad obseruantiam Votorum essentialium Religionis, videlicet, castè, & sine proprio viuere, &c. sine dubio obligant ad mortale, quantùm est ex genere suo, nisi forte ratione paruitatis materiæ solùm obligent ad veniale. Ratio est, quia hoc modo obligant ipsa Vota. S.Thom.& Caietan.2.2.*quæst.186.art.9.*Sanchez *lib.6.in Decalog. cap.4.num.8.*

8 Ea autem, quæ sunt in Regula, & solùm ab illa præscribuntur, vt opera supererogationis, & de cõsilio, qualia sũt abnegare se in omni-

omnibus, habere Deum præsentem, exercitia humilitatis, mortificationis, &c. non obligant ad culpam neque mortalem, neque veniale. Ratio est, quia ista opera non proponuntur vt præcepta, sed solùm pertinent ad maiorē charitatē Religiosorū exercenda, non ergo obligant ad culpā; cum illa tantùm sit in transgressionibus præceptorum. S. Thom. & Caiet. *vt sup.* Sanchez *vt sup. nu.* 10.

9 Quando Regula præscribit aliqua, quæ aliàs sunt sub præcepto, v. g. diligere Deum, aut proximum, dicere horas Canonicas, &c. illa obligant ad mortale, vel veniale secundùm quòd aliàs obligarent. Ratio est, quia Regulariter loquendo non proponuntur hæc in Regula tanquam noua præcepta, sed solùm cum intentione reducendi in memoriam ea, quæ aliàs præcepta sunt à Deo, vel Ecclesia, & illa commendandi. Caietan. *vt supra.* Valentia 2. 2. *disput.* 10. *quæst.* 4. *punct.* 5. Dato autem, quòd in Regula ponerentur cum intentione inducendi nouam obligationem, seu præceptum, (quod ex circunstantijs attendendum est) transgressio talium includit duas malitias, alteram ex proprio obiecto, alteram ex circunstantia Voti, quod frangitur transgrediendo Regulam ex Voto promissam. Ratio est, quia licet diuersitas præceptorum non faciat diuersitatem specificam in peccatis, (cum constet non committere duplex peccatum eum, qui frangit ieiunium die, quo est duplex præceptum ieiunandi, alterum ratione Quadragesimæ, alterum ratione Temporum, vel Vigiliæ) tamen quando peccatum habet oppositionem ad diuersas virtutes est in illo duplex malitia. In proposito autem transgressio Regulæ habet oppositionem ad virtutem Religionis vltra eam, quam habet ad illam, cui opponitur obiectum talis peccati. Valentia 2. 2. *disput.* 10. *quæst.* 4. *punct.* 5. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 4. *n.* 7. Hæc autem noua malitia ex circunstantia contra Religionem sequitur naturam malitiæ ex obiecto, ita vt sit mortalis, vel venialis sicut illa fuerit. *Authores vt supra.*

10 Loquendo de obseruantijs Religionis à Regula præscriptis, quæ non proponuntur vt mera consilia, neque sunt directè de Votis promissis, aut de rebus aliàs præceptis, sed sunt obseruantiæ quædam externæ ordinatæ ad obseruantiam Votorum essentialium, v. g. ieiunia, silentia, abstinentia à carnibus, vti talibus vestibus, sequela chori, & alia huiusmodi; si Regulæ Institutor mentem suam explicuerit, quòd noluerit quoad illa Religiosos ad culpam obligare (prout dicitur in Regula Patrum Prædicatorum, *Nolumus obligare ad culpam*, & in Regula Minimorum, vt refert Passarellus *in priuileg. Minim. cap.* 25. & in Regula Patrum Societatis, *vt habetur* 6. *p. Constit. cap.* 25.) tunc talis Regula non obli-

obligat ad culpam quoad ista. Quia cum in potestate instituentis Regulam fuerit obligare, vel non obligare ad culpam, si ipse declarauit nõ habuisse intentionem obligandi, absque dubio non obligabit. Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 4. num. 11. & sequentibus.*

11 Quando tamen Institutor Regulę non explicuit suam mentem circa obligationem, vel non obligationem ad culpam, attendenda est communis acceptio, existimatio, & sensus Religionis, cui Regula fuit tradita. Si enim communis sensus, & existimatio Religiosorum fuit illam Regulam obligare ad mortale, ad mortale obligabit, & si ad veniale ad veniale, & si ad solam pœnam, & non ad culpam, ad nullam culpam obligabit. Eò quòd communis acceptatio, & consuetudo est optima legum interpres, vt habetur *cap. cum dilectus de consuetud. l. si de interpretat. ff. de legibus.* Nec lex aliter obliget, quàm, prout communiter ab omnibus accipitur. Nauarr. *in Summ. cap. 23.* Valentia 2. 2. *disput. 10. quæst. 4. punct. 5.* Addens vix posse tradi aliam vniuersalem regulam quoad hoc, nisi istam.

12 Si autem nec Regulæ Institutor, nec communis consensus, acceptatio, seu consuetudo Religionis declarauit modum obligationis Regulæ, prout contingere poterit in nouis Religionibus, institutis, aut instituendis, tunc si materia, aut res quæ præcipitur, vel prohibetur, non est grauis, sed exigua, aut leuis, non poterit obligare ad culpam mortalem. Cum enim peccatum mortale sit grauis offensa Dei, cadere non potest nisi supra materiam grauem, & sola illa est capax talis malitiæ, etiam si legislator intenderet oppositum. Castro *lib. 1. de lege pœnal. cap. 5. documento 2.* Medina *1. 2. quæst. 96. art. 4. in prima regula.* Quæ verò materia sit grauis, licet difficilè assignetur, & prudentis arbitrio sæpius relinquatur, dicendum est illam esse grauem, quæ, vel ratione sui, vel ratione circunstantiarum boni cõmunis multùm conducit ad finem à legislatore intentum; e contra verò eam esse leuem, quæ nec ratione sui, nec ratione talium circunstantiarum ad prædictum finem multùm conducit. Suarez 5. *to. in 3. p. disp. 4. sect. 6. num. 11. & 12. & disput. 18. sect. 3. à num. 16.* Vasquez 1. 2. *disput. 158. cap. 6 num. 59.* Addendum verò est, quòd etiam dato, quòd res quæ præcipitur sit materia grauis, & capax peccati mortalis, si tamen legislator declaret solùm velle obligare ad veniale, tunc transgressio solùm venialis erit. Ratio est, quia probabilissimum est, etiam posita grauitate materiæ, posse in lege positiua esse tantùm transgressionem venialem; eò quòd tota obligatio legis positiuæ pendet ex voluntate legislatoris; si ergo de illa constet, transgressio talis legis solùm erit venialis. Suarez

de legibus lib.3. cap.27. & 4.10. de Religion. lib.1. cap. 2. Sanchez *lib.1. de Matrim. disp.9. nu.6.*

13 Similiter in eisdem casibus, quando nec Regula ipsa, nec consuetudo, aut consensus Religionis declarauit modum obligationis ipsius Regulæ, si res, quæ in illa continetur, non exprimuntur per verba præcepti, vt sunt, *mandamus, præcipimus, prohibemus, inhibemus*, nec præcepto æquipollentia, vt sunt *statuimus, ordinamus, decernimus*, sed per alia communia, v.g. *volumus, monemus, hortamur*, tunc est probabilissimum ad nullam culpam obligare. Ratio est, quia cum illa verba communia sint præceptis, & consilijs, dubia sunt, & obscura, an scilicet obligent, vel non, ad culpam, in obscuris autem, & dubijs amplectendum est id, quod est minimum, vt habetur *regul. in obscuris de reg. iuris in 6.* quod maximè debet procedere in Institutoribus Regularum, qui cum summoperè curent vtilitati spirituali Religiosorum prospicere, illis autem sæpiùs sit nociua multiplicatio præceptorum ad culpam obligantium, credendum est, similibus verbis nolle obligare ad culpam. Vasquez 1.2. *disp.* 158. *cap.* 3. Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.4. num.42.*

14 Ex his autem patet, quanta sit obligatio specialiter Regulæ Carmelitarum, quoad illas obseruãtias, quę conducunt ad seruanda Vota Religionis, dicendum enim est, quòd quamuis secundùm se obligare videretur ad peccatum mortale, eò quòd sæpiùs vtitur verbis imperatiui modi, qualia sunt illa in confirmatione Innoc. IV. *Qua fungimur authoritate mandamus, quatenus Regulam à nobis correctam, declaratam, & mitigatam, prout expedire vidimus deuotè recipientes, eam firmiter obseruetis*, & in fine Regulæ. *Hæc breuiter scripsimus vobis Religioni vestræ formulam statuentes, secundùm quam in posterum viuere debeatis*. Verba autem imperatiui supposita grauitate materiæ arguant obligationem sub mortali, iuxta dicta supra *num.* 13. Nihilominus, quia in Religione nostra nunquam fuit Regula cum tanta obligatione recepta, aut acceptata, vt inter pios, & doctos communiter circumfertur, dicendum est non obligare ad culpam mortalem, etiam quoad istas obseruantias, quæ deseruiũt ad Vota essentialia commodiùs seruanda, ieiunia videlicet, abstinentiam à carnibus, silentia, &c. obligare tamen ad minus ad culpam venialem. Tum propter dicta, tum quia est conforme doctrinæ S. Thomæ 2. 2. *quæst.* 186. *art.9. & quodlib.* 1. *art.* 20. Tum etiam, quia iste videtur esse communis consensus Religionis. Thom. de Iesu *sup. Regul. par.2. tit. de obligat. nostra Regula.* Ioannes Pintus de Victoria *de Hierarchi. Carmelit. tractat. 2. cap.* 23. Vnde bene Suarez

4.to.de Relig. tract. 8. *lib.*1. *cap.*3. *num.* 8. de Regula Carmelitarum loquens, dicit: *Consilia, & exhortationes per se nullam aliam obligationem inducunt, præter eam, quam ex natura rei, vel ex Euangelio habent res, de quibus fiunt. Statuta verò videntur inducere obligationem saltem sub veniali culpa, vbi aliud non explicatur. Quamuis multùm in hoc valeat consuetudo, & communis sensus Religionis*. Cui doctrinæ congruit ea, quam adduximus supra *num.*11. & in præsenti.

15 Transgressio verò præceptorum Regulæ, quamuis ad lethale crimen non pertingat, intra limites tamen venialis offensæ, graue peccatum est. Ratio est, quia talis offensa est circa illa, quæ maximè pertinent ad Religiosum, & quæ illi sunt maximè propria. Thomas de Iesu, & Ioan. Pintus de Vict. *vt sup.*

16 Quando Regula Religionis alicuius fuerit deformata, seu relaxata quoad substantialia Religionis, scilicet tria Vota Obedientiæ, Paupertatis, & Castitatis, tenentur Religiosi professores ipsius illam seruare non sic relaxatam, aut deformatam, sed in suo pristino rigore, quoad obseruantiam dictorum Votorum. Ratio est, quia quamuis Religiosi illam Regulam profitentes non habuerint intentionem expressam se obligandi nisi ad illam prout sic relaxatam, & deformatam, quia tamen habuerunt intẽtionem expressam profitendi statum Religiosum, & status Religiosus essentialiter includat obseruantiam trium Votorum, ideo virtualiter, & implicitè habuerunt intentionem se obligandi ad illam Regulam integram, & perfectam quoad tria Vota, sicut suscipiens Ordinem Sacrum quantumuis non intendat ad Castitatem se obligare, manet tamen ad illam obligatus ex vi talis status, eò quòd illi est Votum Castitatis annexum. Maior. *in 4. distinct.*38. *quæst.* 20. Nauarr. *in Summ. cap.*12. *num.* 50. qui bene propterea addit peccare eum, qui filios, vel filias offert Monasterijs vbi nimia cum libertate, aut licentia viuitur, & promissa secundùm Regulam non obseruantur, intellige quoad substantialia Votorum. Nauarr. *vt sup. num.*51.

17 Quando verò Regula Religionis est deformata, seu relaxata, non quoad Vota substantialia Religionis, sed quoad alias obseruantias Regulares, præsertim si talis relaxatio legitima consuetudine introducta sit, Religiosi, qui illam sunt professi non peccant obseruando illam sic relaxatam. Ratio est, quia nullo modo se obligarunt ex vi professionis nisi ad Regulam, prout erat in vsu, & prout de facto obseruabatur, neque ex vi status Religiosi, quem sunt professi aliud exigitur, cum solùm obseruantia trium Votorum ad illud sufficiat. Corduba *in Reg. Diui*

Fran-

Francis. cap. 2. quæst. 16. p. 3. Azor. *lib. 13. Inst. cap. 11. quæst. 16.*

18 Similiter, qui professi sũt in Religione cuius Regula relaxata est (saltem per legitimam consuetudinem) quoad modos, vel circumstantias trium votorum essentialium, non tenentur ad illam obseruandam in primo sui rigore, sed sufficit, si illam sic relaxatam obseruent. Propter rationem adductam. Præsertim, quia voti obligatio non excedit vouentis intentionem, Religiosi autem isti, vt supponitur, non habuerunt intentionem vouendi nisi Regulam prout cõmuniter in illa Religione obseruabatur. Sanchez *lib. 6. in Decal. cap. 2. num. 26. in fine.*

19 Si tamen Summus Pontifex, vel alij Superiores Religionum Regulam sic collapsam, & relaxatã reformare vellent, & ad suum pristinum rigorem reducere, Religiosi illam professi tenentur non resistere tali reformationi. Quia eo ipso quòd sunt membra illius Religionis, & professi sunt illam Regulam, tenentur, etiam cum proprio dispendio, bonum, & conseruationem ipsius procurare. Euidens autem est, bonum, & conseruationem Regulę, & Religionis ex reformatione pendere, cum propter relaxationem quotidie Religiones extinguantur. Præsertim secundò, quia, qui vouit Regulam, vouit etiã cõsequenter, & implicitè ea, quæ concernunt regulam, reformatio autem Regulæ maximè illam concernit, cũ experientia compertũ sit, quòd Regula, & Religio, quę non reformatur, quotidiè ad ruinam, & maiorem relaxationem tendat. Vnde meritò Sũmi Pontifices conseruationi Religionum attendẽtes, eas sæpissimè ad pristinum decorem Decretis Pontificijs, & præceptis reducere conantur, quod non facerent, si Religiosi prædictæ reformationi resistere possent. Imò secundùm aliquos ob prædictum finem possunt obligare Religiosos ad profitendum, & obseruandum clausuram, sicut Bonifacius VIII. Fœminas Religiosas ad illam obligauit. Hinc etiam Pius V. Ann. 1567. Fratres Minores Conuentuales in Hispania cõmorantes, vt transirent ad aliquem Ord. Mendicantium coëgit. Multò ergo magis poterunt Religiosi ad recipiendam reformationem propriæ Regulæ, & Religionis obligari. Vasq. 1. 2. *disp.* 154. *c.* 4. Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 2. num.* 35. Vide dicta *cap. 6. num.* 60.

20 In tali tamen casu, Religiosi, qui ita sunt delicati viribus, vt non possint Regulam reformatam, & restitutam sustinere, non tenentur obseruare reformationem Regulæ. Ratio est, quia censendi non sunt se obligasse explicitè, aut implicitè ad Regulam reformatam, propter impotentiam. Nauarr. *lib. 3. Consil. tit. de Regular. in 1. edit. consil. 9. in 2.* 43. & Sanchez *lib. 6. in Decalog. capit. 2. num. 38. & 39.*

21 Possunt Religiosi ex vi Regulæ suæ Religionis obligari ad Confessionem Venialium. Ratio est, quia seculares possunt hoc vouere, & aliàs potest hoc concernere Regulam. Emmanuel Sà *in Summ. verb. Confessio num.* 12. Nulla tamen Regula est ad id obligans, saltem quoad omnia venialia. Viualdus *de Confess. n.* 51.

22 Religiosum facere aliqua opera supererogationis supra Regulam sui Ordinis non est contra ipsam Regulam, nec peccatum, etiamsi fiat sine licentia Prælati. Ratio est, quia eo ipso, quòd Regula, aut Prælatus non prohibent talia opera, cum aliàs sint bona, censeri debent conformia statui Religioso. Maximè quando Regula consulit fieri talia opera, aut ea permittit, sicut in Regula Carmelitarum in cuius Epilogo sic dicitur: *Si quis autem supererogauerit, ipse Dominus cum redierit reddet ei.* Thom. de Iesu *sup. Regul. in Epilog. dub.* 2. Addens benè, consultius, & magis meritorium esse facere hæc opera de consensu Prælati. D. Benedictus *in sua Regul. cap.* 49. D. Basil. *Serm.* 5. *exercitat.*

23 Regula præcipiens Religiosis laborare, qualis est Regula Alberti Carmelitanis tradita, quæ *cap.* 15. sic habet: *Faciendum est vobis aliquid operis, vt semper vos Diabolus occupatos inueniat, ne ex otiositate vestra aliquem intrandi aditum ad animas vestras valeat inuenire*, sufficienter impletur laboribus, & exercitijs spiritualibus, vt sunt audire Confessiones, Prædicare, Legere, Scribere, Docere, &c. Ratio est, tum quia hæc agere est verè laborare, tum quia, vt docet S. August. *sup. Psalm.* 118. *Non est otiosus, qui verbo Dei studet, nec pluris est æstimandus, qui extra operatur, quàm qui in studio cognoscendæ veritatis exercetur.* Thomas Vualdensis *lib.* 4. *Doctrin. Fidei cap.* 21. Miranda *in Man. Prælat. to.* 1. *quæst.* 11. *art.* 5. Laborare autem manibus non est vllo modo iure communi, aut etiam naturali, & diuino præceptum Religiosis, cum nullus textus, nullaque ratio id conuincat. S. Thom. 2. 2. *quæst.* 187. *art.* 3. *&* 4. Laborare autem aliquo genere exercitij, siue Spiritualis, siue Corporalis, ita vt choro designati Spiritualibus exercitijs incumbant, Laici verò, & Conuersi Corporalibus, adeò est necessarium Religiosis, vt aliqui putent peccare mortaliter Religiosos id omittentes. Quod adminus est verissimum respectu illius Religiosi, qui nullo exercitio occupari vellet, sed vitam otiosam duceret. Nam iste peccaret primò contra iustitiam Religionis, per professionem enim fecit quasi quendam contractum cum Religione, vt ipsa eius necessitatibus succurreret, ipse verò in aliquo exercitio illi deseruiret. Secundò contra gratitudinem, cum regulariter Religiosi viuant ex eleemosy-

mosy-

eleemosynis secularium, quæ eo fine illis conceduntur, vt bonis operibus vacantes, ipsos illorum participes efficiunt, quo fine defraudantur, si viuant otiosè. Vide dicta supra *capit.* 1. *numero* 16. *& cap.* 6. *num.* 43. Sanctus Thomas 2. 2. *quæst.* 187. *artic.* 4. Thomas de Iesu *sup. Regul. Carmel. par.* 4. *de labor. manuum dub.* 5.

24 Quamuis de Oratione mentali habenda à Religiosis, iuxta præscriptum suæ Regulæ, & Constitutionum, non sit aliquod diuinum præceptum illos obligans, cum nullibi reperiatur expressum. Nauarrus *in Enchirid. cap.* 20. *num.* 67. Est tamen hoc exercitium Orationis mentalis moraliter loquendo, simpliciter necessarium Religiosis, ad consequendum finem intentum per Religiosum statum. Hoc latè probauimus in nostro libro *de Reformatione Regularium cap.* 3. *&* 4. Vnde Caietanus 2. 2. *quæst.* 82. *artic.* 3. dixit: *Non posse vocari Religiosum, qui saltem semel in die ad huiusmodi exercitium se non transfert.*

25 Silentium Regulare, quod per Regulas Religiosorum obseruari præcipitur, vltra obligationem Regulæ, videtur etiam maiorem aliam inducere. Eò quòd *in c. cum ad Monaster. de Stat. Monach.* Videatur præcipi Religiosis, illis verbis. *In Oratorio, Refectorio, & Dormitorio continuum semper silentium obseruetur.* Hieronym. Gratian. 2. *par. discipl. Regul. cap.* 10. §. 3.

26 Quamuis præceptum Ecclesiasticum ieiunij non obliget ante vigesimum primum annum, secundum communem sententiam, quia vsque ad illud tempus indigent adolescentes cibo ad nutritionem, & augmentum. (Toletus *in Summ. lib.* 6. *cap.* 4.) Ieiunia tamen Regulæ, & Constitutionum obligant professos iuuenes, etiam ante illam ætatem. Ratio est, quia ipsi se ad hoc voluntariè obligarunt per professionem Voti Obedientiæ, & Regulæ. Azor. *lib.* 7. *Instit. Mor. cap.* 27. *quæst.* 3. Sanchez *lib.* 4. *de præcept. Decalog. capit.* 11. *nu.* 56. Vnde meritò reprehenditur Medina *lib.* 1. *Summ. cap.* 14. oppositum affirmans. Vide Petrum de Ledesma 2. *to. Summ. tract.* 27. *cap.* 2. *post* 5. *conc. dub.* 2. Vnde ieiunare diebus pręceptis ab Ecclesia tenebũtur prędicti professi, non ratione Ecclesiastici præcepti, sed ratione Regulæ, vel Constitutionis, & iuxta modum obligationis, quem Regula, & Constitutiones præscribunt.

27 Similiter quamuis iure communi in casu, quo Natiuitas Domini inciderit in feriam sextam, (& idem est, si inciderit in Sabbathum, propter consuetudinem Ecclesiæ) licitum sit comedere carnes: qui tamen ex Regula, vel Constitutionibus sunt adstricti, quales sunt Religiosi, non possunt in prædicta feria 6. aut

etiam Sabbatho carnes comedere. Ratio est, quia in *cap. fin. de Obseru. ieiun.* dicitur: *Quòd illi, qui nec Voto, nec Regulari obseruantia sunt astricti, in sexta feria, si Festum Natiuitatis Dominica die ipso venire contigerit, carnibus, propter festi excellentiam vesci possunt.* Vbi in communi præcepto non comedendi carnes feria sexta dispensantur omnes pro illa die, exceptis illis, qui Voto, vel Regulari obseruantia sunt adstricti. Sanchez *lib.4.in Decal.cap.11.nu.59.* An autem Religiosi prædictis diebus carnes comedentes peccent contra ius commune; an verò solùm contra Regulam, aut Cõstitutiones? Aliqui tenent priorem partem. (Medina *lib.1.Summ.cap.14.§.10.*) Eò quòd intentum Ecclesiæ videatur esse dispensare in præcepto communi de non edendo carnibus feria sexta, pro die in quam inciderit Natale Domini, solùm cum illis, qui non sunt obligati ex Voto, aut Regulari obseruantia, ac proinde istos ex vi iuris communis teneri, ad non comedendum carnes, etiam illa die. Alij verò tenent posteriorem partem, dicentes cum omnibus fidelibus, etiam Voto, & Regulari obseruantia astrictis dispensari in illo capite, relicta solùm pro istis, Voti, vel obseruantiæ Regularis obligatione. Quia id videtur indicare verbum illud, *propter Festi excellentiam*. Sanchez *vt supra num.64.* sequens alios. Prior sententia conformior videtur textui, posterior verò intentioni Pontificis, & vtraque probabilis. Quod diximus de feria 6. & Sabbatho, dic suo modo de feria 4. pro Carmelitis. Pro quibus aduertendum, quòd quamuis, qui prædictis diebus carnes comederint, Regulam, & Constitutiones nostras transgrediantur, non ex eo tamen perdent priuilegium Bullæ vulgò Sabbathinæ, vt enim patet ex Bullis Sũmorum Pontificum, & decreto S.Cõgregationis Inquisitionis, ad lucrandum prædictũ priuilegium non est necessarium à carnibus abstinere feria 4. & Sabbatho, in quibus festũ Natalis Dñi occurrerit.

28 Circa obseruationem Regulæ, aliorumque Votorum Religionis hæc præcipit S.Concil.Trid.*sess.25.de reform.cap.1.* *Vt omnes Regulares, tam viri, quàm mulieres ad Regulæ, quàm professi sunt præscriptum vitam instituant, & componant, atque in primis, quæ ad suæ professionis perfectionem, vt Obedientiæ, Paupertatis, Castitatis, ac si quæ alia sunt alicuius Regulæ, & Ordinis peculiaria Vota, & præcepta ad eorum respectiuè essentiam, necnon ad Communem Vitam, Victum, & Vestitum obseruanda pertinentia, fideliter obseruent. Omnisque cura, & diligentia à Superioribus adhibeatur, tam in Capitulis Generalibus, & Prouincialibus, quàm in eorum visitationibus, quæ suis temporibus facere non prætermittant, vt ab illis non recedatur, cùm*

com-

compertum sit ab eis non posse ea, quæ ad substantiam Regularis vitæ pertinent relaxari. Si enim illa, quæ bases sunt, & fundamenta totius Regularis disciplinæ exactè non fuerint conseruata, totum corruat ædificium necesse est. Ex quibus primò habetur obligari Religiosos ad obseruantiam suæ Regulæ; etiam ex vi præcepti huius. Non credo tamen propter illud intendisse Concilium dare maiorem vim obligandi Regulæ, quam ipsa habet, ita vt, si illa non obligabat nisi ad pœnam, obliget ad culpam ratione huius præcepti, aut si obligabat ad veniale, obliget ad mortale. Habetur secundò Vitam Communem Religiosorum in victu, vestitu, &c. maximè esse intentam à Concilio, iuxta dicta supra *cap.* præcedenti *num.* 60. Qualiter autem, & quomodo Regularis obseruantia à Patribus commendetur, habetur ex nostro opere de Reformat. Regularium *cap.* 5. & 6.

29 Dispensare possunt in Regulæ obseruantijs Prælati Religionum, iuxta dicenda *cap.* 18. *num.* 54. Ad hoc tamen requiritur iusta causa. Cum potestas Prælatorum sit illis data *in ædificationem, non in destructionem* 2. *Corinth.* 10. D. Dhomas 2. 2. *q.* 88. *art.* 12. *ad* 2. Causæ autem istæ, licet variè assignentur, communiùs tamen occurrere solent. Prima ex parte temporis, quando nimirum propter tempus videtur conueniens Regulæ rigorem mitigare. Hac enim ratione in ieiunio feriæ 6. post Pascha dispensatur in nostris Constitutionibus *par.* 1. *cap.* 4. §. 1. Secunda ex parte personæ, vt si Religiosus sit infirmus, debilis, senex, &c. Tertia ad euitandum scandalum, murmurationem, vel iram grauis personæ, vt si Princeps, vel Prælatus inuitarent ad prandium Religiosum aliquem, & ipsi solùm apponeret carnes die, quo secũdùm Regulam nõ potest illas comedere. De his tamen, & alijs. Siluest. *verb. dispensatio q.* 1. *num.* 3. Angelus *num.* 2. Imò quando adest causa rationabilis dispensandi tenetur Prælatus dispensare, maximè si Religiosus id petat. Quia potestas Prælatorum præcipuè attendere debet ad bonum subditorum, & finem charitatis. Sâ *verb. dispensatio num.* 2. Miranda *to.* 2. *Man. quæst.* 30. *art.* 6. Si autem Religiosus habeat sufficientem, & certam causam, vt dispensetur, & non adest Prælatus, qui id faciat, multi dicunt posse tunc secum per Epicheiam dispensare. Rodriguez *to.* 1. *q* 26. *ar.* 5. Laurentius de Peirinis *to.* 1. *q.* 1. *de Obed. cap.* 8. Addens, si manifesta necessitas, vel vtilitas adsit, & Prælatus ex odio, aut malitia nolit dispensare, ipso iure dispensatum esse. Henrriquez *lib.* 6. *de Pœnit. cap.* 13. *num.* 4.

30 Quando Prælatus præcipit aliquid cõtra Regulam, seu contra aliquod statutum Religionis, causa rationabili subsistente,

censetur dispẽsare in Regula, si potest, & subditus tenetur obedire. Ratio est, quia præcepta Superiorum obligant in quantum possunt, cũ autem Prælatus non possit præcipere quidquam contra Regulam, nisi in ea dispensando ex causa rationabili, ideo credendus est sic facere, & obediendus à subdito. Caietan. 2. 2. q. 104. *art. 5. ad* 3. Prælatum autem posse in obseruantijs Regulæ dispensare dicimus *cap. & num. relatis*.

31 De obligatione ad Regulam, quam habent Religiosi ad Episcopatum, Cardinalatum, vel Abbatiam aliquam extra Ordinem assumpti, dicimus *cap. 17. num. 8*. De Electis dicimus *cap. 23. n. 17*. De Nouitijs *cap. 24. num. 2*. De Monialibus autem *cap. 25. num. 1*.

De obligationibus Religiosorum ratione Constitutionum, seu statutorum Religionis.

CAP. VIII.

1 CONSTITVTIONES, seu Ordinationes in Religione comparantur cum Regula, sicut in naturalibus, perfectiones, seu formæ accidentales, cum forma substantiali, seu anima, quæ est perfectio substantialis compositi. Vnde licet non possit dari vera Religio sine Regula, quia est quasi anima Religionis, & ab ipsa Religiosi Regulares dicuntur, sicut Canonici à canone, vt cõstat *ex Rubric. de Regularib.* tamen potest dari vera Religio sine Constitutionibus, aut ordinationibus à Regula distinctis, qualis est Religio Carthusiensium, Minimorum, & Societatis Iesu. Suarez *4. to. de Relig. lib. 1. cap. 1. nu. 6*.

2 Differunt præcipuè Constitutiones, & Regula, quia Regula, vt in plurimum est ab aliquo antiquo Patriarcha constituta, à Summis Pontificibus approbata, & in Religione perpetua. Constitutiones verò nõ ita, sed à Prælatis, aut Capitulis Religionum ordinatæ sunt, & multæ sine Pontificia authoritate, aut approbatione, & pro temporum varietate mutari possunt, & de facto sæpius mutantur. Suarez *vbi sup. num. 5*.

3 Possunt in Religionibus condi, seu institui Leges, aut Constitutiones obligantes Religiosos in conscientia ad earum obseruantiam. Sumitur hæc veritas ex illo ad *Rom. 13. Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit*. Ad Hebræ. 13. *Obedite præpositis vestris, & subiacete illis*. Et ratio est, quia in Religionibus est potestas regendi, & gubernandi Religiosos, ad illam ve-

rò spectat facultas hæc condendi Leges, seu Constitutiones. Vasquez 1.2. *disp.*153.*cap.*1. Hæc verò potestas condendi Leges, aut Constitutiones regulariter solùm spectat ad Generalem cum Capitulo Generali pro tota Religione, vel ad Prouincialem cum Capitulo Prouinciali pro tota Prouincia. Ratio est, quia licet quilibet Superior, siue Generalis, siue Prouincialis, siue etiam localis possit imponere præcepta, aut mandata, quæ solùm pro tempore determinato sui Officij durent (nisi aliud in specialibus Ordinationibus Religionum habeatur) Statuta tamen, seu Constitutiones non possunt edi in Religionibus nisi ab eo, quod repræsentat totam communitatem, qualis est Generalis cum Capitulo Generali, vel Prouincialis cum Capitulo Prouinciali, tum quia condere Leges spectat ad Communitatem, vt docet S. Tho. 1.2.*quæst.*90.*art.*1. tum quia ita regulariter est illis concessum à Summis Pontificibus, & in praxi apud ipsas Religiones versatur. Vasquez 1.2.*disp.*153.*cap.*1. Sanchez *lib.*6.*in Decalog. cap.*2.*nu.*17. Dixi autem *regulariter*, quia existente consuetudine, vel praxi Religionis, vel aliquo priuilegio, tunc poterit Generalis, aut alius Superior condere aliquas Leges, vel Statuta; præsertim cum habeant authoritatem quasi Episcopalem. Et in hoc sensu intelligendi sunt aliqui authores, qui hoc videntur concedere. Suarez *lib.*4.*de legibus cap.*5. Bonacina *tract. de legib. disp.*1. *q.*1. *pun.*3. Similiter quantum est ex natura rei, & iure communi, possunt Leges pro tota Religione cōdere Diffinitores in Capitulo Generali, etiam ante electionem Generalis. Tum quia Religionem totam repræsentant, tum quia semper est cum illis aliquis, siue Præses, siue Vicarius Generalis, qui simul cum Diffinitoribus repræsentent etiam totam Religionem. Suarez *to.*4. *de Relig. trac.*8. *lib.*2.*cap.*8.*num.*9. Vide dicenda *cap.*18.*nu.*90.

4 Huiusmodi autem Cōstitutiones, seu Statuta Religionum, ad hoc quòd obligent in conscientia, debent esse de rebus concernentibus explicitè, vel implicitè Regulam; explicitè quidem, si illa etiam habeantur in Regula; implicitè verò, si sint necessaria ad Regulam obseruandam. Ratio est, quia vt diximus *cap.*4.*nu.*9. Religiosi non tenentur ex vi Voti Obedientiæ nisi ad ea, quæ aliquo modo ex prædictis concernunt Regulam, sub qua viuere professi sunt. D. Thom. *quodlib.* 10. *art.* 10. Cordub. *in exposit. Regul. D. Francisc. cap.* 10. *q.*2.

5 Hinc etiam ad hoc quòd obligent in conscientiam istę Leges, aut Constitutiones Religiosæ, non debent continere peculiares asperitates, magnas corporis afflictiones, vigilias, aut diuturnas orationes, quæ non concernunt Regulam explicitè, aut implici-

tè sed omninò sunt supra illam, iuxta dicta *cap.4. num.13*. Propter eandem rationem, scilicet, quia cum Religiosi solùm vouerint obedientiam secundùm Regulam, non possunt ad maiora obligari, etiam à Capitulo Generali Ordinis. Vasquez *1.2. disp.154. cap.4. num.25*. Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.2. num.18*. Nec etiam Summum Pontificem ex vi Voti Obedientiæ, quod ipsi Regulares emittunt posse tales Leges condere, tradunt Cordub. *in exposit. Regulæ D. Francisc. cap.15. quæst. 2. dicto 6*. Lessius *lib. 2. de Iustit. cap.41. dub.9. num.77*.

6 Poterunt tamen non solùm Summus Pontifex, sed etiam Prælati Religionum cum Capitulis condere Leges continentes austeriorem vitam omninò supra Regulam, obligantes in posterũ professuros. Cum enim isti nondum emiserint professionem non possunt conqueri, quòd obligentur ad ea, quæ non promiserunt, sicut conqueri possent ante istas nouas Leges professi. Sanchez *vt supra num.20. & 23.*

7 Similiter possunt fieri Leges, aut Constitutiones obligantes Religiosos ad opera mortificationis, seu austeritates ob publicam necessitatem, v.g. bellum, pestem, famem, hæresim, &c. Ratio est, quia hæc non sunt censenda omninò supra Regulam, sed aliquo modo concernentia ipsam, vt potè conducentia ad vtilitatem publicam. Cordub. *in Regul. D. Francisc. cap.10. q.2.* Lessius *2. de Iust. cap.41. dub.9. num.77.*

8 Obligatio obseruandi Constitutiones Religionum, aliquando est ad mortalem culpam, aliquando ad venialem, aliquando ad nullum peccatum, sed ad meram pœnam ab ipsis Constitutionibus taxatam, iuxta dicta *cap. præcedenti à num. 6*. Quando enim Author Constitutionum declarauit se nolle ad culpam obligare, sed ad pœnas, qualiter in Cõstitutionibus Carmelitarum exprimitur 15. p. *cap.1.* dum dicitur: *Constitutiones nostri Ordinis neminem ex se intendunt obligare ad culpam, sed ad pœnas*, tunc certum est solùm ad pœnas obligare. Quando verò nihil tale declaratum est, attendi debet ad communem sensum, & acceptationem Religionis, ex hoc enim capite præsertim desumitur quantitas obligationis. Si verò de hoc non constet; si materia, quæ præcipitur non est grauis, sed leuis, certum est obligationem non posse esse sub mortali; culpa enim mortalis necessariò petit grauem materiam. Similiter si verba, quibus ponitur lex non sint præceptiua, qualia sunt: *Præcipimus*, *Mandamus*, *Statuimus*, *&c.* Sed alia communia præceptis, & consilijs, vt *Volumus*, *Monemus*, *&c.* tunc est probabilissimum non obligare ad culpam, præsertim mortalem. Solùm ergo possunt esse obligatoria ad culpam

pam mortalem ea, quæ per verba præceptiua statuuntur, & circa grauem materiam. Leuis enim materia solùm poterit inducere leuem culpam, videlicet venialem: Vide dicta *cap. præcedenti à num.6.* Thomas de Iesu *de Regul. Carmelit.p.2.dub.8.p.1.*

9 Quando ea, quæ habentur in Constitutionibus, vel Statutis Religionum, sunt de rebus aliàs præceptis iure naturali, diuino, aut positiuo, transgressio illorum est qualis fuerit trãsgressio talium præceptorum. Similiter quando fuerint res directè spectãtes ad tria Vota, transgressio illarum est mortalis, nisi per accidens ratione paruitatis materiæ, vel inaduertentiæ, solùm sit venialis. Quando fuerint res, quæ solùm sub consilio proponuntur, ad nullam culpam obligabunt. Quorum ratio sumitur ex dictis *cap.* præcedenti *à num.7.*

10 Etiam quando Cõstitutiones Religionum obligant solùm ad pœnam, possunt dici obligare saltem indirectè ad aliquam culpam. Ratio est, quia adhuc tales Constitutiones obligant in conscientia ad patiendum pœnam impositam, & dant ius Superiori ad puniendum transgressionem illarum tali pœna, ergo si Religiosus resistat passioni talis pęnę, peccabit iuxta grauitatem materiæ, & circunstantiarum; ac per consequens tales Constitutiones ad aliquam culpam obligant, saltem indirectè. Confirmatur, quia aliàs prædictæ Constitutiones non differrent à mero Consilio, nec essent vera præcepta. Suarez *4.to.de Relig. tract.8. lib.1.cap.2. num.6.*

11 Quotiescunque tamen, siue in Regula, siue in Constitutionibus, siue in alijs Ordinationibus, aut præceptis Superiorum, præcipitur, aut prohibetur aliquid *in virtute S. Obedientiæ*, vel *in virtute Spiritus sancti*, vel *in virtute Voti*, aut *iuramẽti facti*, transgressio erit peccatum mortale. Vsus enim obtinuit, vt talia, vel similia verba obligationem sub mortali indicent. Azor. *tom. 1. Instit. mor. lib. 5. cap. 6. quæst. 5.* Aragon. *2. 2. quæst. 62. art. 3.* Idem dico, si dicatur sub interminatione gehennæ. Quia ea comminatio solùm debet correspondere culpæ mortali. Castro *lib.1. de lege pæn.cap.5.docum.4.* Sanch. *lib.6. in Decalog. cap.4. nu.43.* Idem, si dicatur sub pœna maledictionis æternæ, aut indignationis Dei. Propter eandem rationem. Vasq. *1.2. disp.158.cap.5.* & Sanch. *vt sup.* Idem; ob eandem rationem, si dicatur sub pœna maledictionis Dei. Tolet. *in fin. Summ. cap. 19. num. 6.* Idem sub obtestatione diuini Iudicij. Propter similem rationem. Nauarr. *in Summ. cap.23. num.51. vel 53.* Valent. *1. 2. disp. 7. q. 5. par.6. & 2. 2. disput. 10. quæst. 4. part. 5.* Non sic credo de verbo strictè, aut arctè mandamus, neque de verbo sub præcepto. Quia

hæc

hæc omnia indifferentia sunt ad peccatum mortale, vel veniale. Est autem prudenter sanè inter Patres Discalceatos nostri Ordinis statutum, Constitutiones, ac Superiorum præcepta, & mandata ad peccatum mortale non obligare, nisi per contemptum, aut nisi per Prælatum quidpiam præcipiatur in scriptis, in virtute Spiritus sancti, & S. Obedientiæ.

12 Si tamen Prælatus, vel aliqua Constitutio, seu Statutum Religionis præciperet rem parui momenti, & circa materiã leuem, seu exiguam, prædictis modis, scilicet *in virtute Sanctæ Obedientiæ, in virtute Spiritus sancti;* transgressio non erit mortalis, sed tantùm venialis. Ratio est, quia materia leuis, seu exigua inobedientiæ, aut transgressionis Voti, non est capax obligationis sub mortali, etiam si Prælatus hoc intenderet. Castro *lib. 1. de leg. pœn. cap. 5. docum. 2.* Sanchez *lib. 1. in Decalog. cap. 4. num. 4.* Debet tamen certò, & indubitanter constare esse leuem materiam eam, quæ hoc modo præcipitur, vel prohibetur, vt iudicemus Constitutionem, vel Præceptum, quod aliàs ex tenore verborum ad mortale obligabat, solùm obligare ad veniale. Ratio est, quia in dubio semper est credendum Superiorem, aut Legislatorem rectè, & ordinatè præcipere. Suarez *5. tom. in 3. par. disp. 4. sect. 6. num. 11.* Aragon. *2. 2. q. 62. ar. 3.*

13 Similiter quoties in Constitutionibus, aut Statutis Religionum (idem dico de quocumque alio mandato) præcipitur aliquid sub pœna excommunicationis maioris latæ sententiæ, transgressio illius est mortalis. Ratio est, quia tam grauis pœna solùm imponi potest pro culpa mortali. Vnde hoc etiam extenditur, si id quod præcipitur, aut prohibetur sit sub pœna excommunicationis ferendæ. Propter eandem rationem. Salon. *2. 2. q. 77. art. 1.* Henrriq. *lib. 13. de Excommunic. cap. 17. num. 2.* Quod intellige, nisi euidenter constet esse leuem materiam eam, quæ præcipitur, aut prohibetur, propter quam præsumatur talem excommunicationem ferendam exigere admonitionem. Henrriquez *vt supra.* Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 4. num. 52.* Casu autem dato, quòd pro re leui imponeretur maior excommunicatio, illa esset non solùm iniusta, sed etiam inualida. Quia non solùm esset contra Sacros Canones, sed & supra potestatem Prelati, ita vt dici posset continere errorem intolerabilem. Cornexo *tom. 2. in 3. par. tract. 5. de Excommunicat. disput. 3. dub. 3.*

14 Si tamen poneretur (quod non est admittendum) Constitutio, seu Preceptum sub pœna excommunicationis minoris, non inde inferretur transgressionem illius esse mortalem, sed posse esse venialem. Quia hec leuis pœna potest solo peccato veniali incur-

incurri, vnde quòd transgresio illius sit mortalis, vel venialis aliunde pensandum est, videlicet ex parte materiæ. Vasquez 1. 2. *disp.* 158. *num.* 40.

15 Item quoties in Constitutionibus, vel Statutis Religionum præcipitur, aut ordinatur aliquid sub pœna Suspensionis, Interdicti, vel Irregularitatis, transgressio illius est mortalis. Ratio est, quia istæ pœnæ sunt grauissimæ, atque ita nequeunt imponi nisi propter culpam mortalem. Suarez *tom.* 5. *in* 3. *par. disput.* 4. *sect.* 4. *num.* 7. Vasquez 1. 2. *disput.* 158. *cap.* 5. Excipe quando Suspensio, vel Interdictum essent alicuius rei leuis, scilicet alicuius actus particularis, & ad breue tempus. Quia tunc non arguerent transgressionem mortalem. Suarez *vt supra*. Pœna autem degradationis, priuationis Ecclesiasticæ Sepulturæ, & similes, sine dubio arguunt transgressionem mortalem. Quia etiam sunt grauissimæ pœnæ. Castro *de leg. pæn. cap.* 5. *docum.* 4. Medina *C. de Ieiun. q. de necess. seru. ieiun.*

16 Similiter si in aliqua Constitutione, vel Statuto Religioso statueretur pro aliqua culpa pœna mortis, mutilationis alicuius membri, carceris perpetui, triremium, & grauis infamiæ, credendum est transgresionem illius culpæ esse mortalem. Eò quòd pœnæ tam atroces non possint poni nisi propter culpam mortalem. De pęna mortis, & mutilationis membri. Siluester *verb. præceptum quæst.* 3. *in fine*. Sotus 1. *de Iustit. & Iure quæst.* 6. *art.* 5. De pęna perpetui carceris. Cordub. *in Regul. D. Francis. cap.* 10. *quæst.* 5. *punct.* 1. Azor. *tom.* 1. *Institut. moral. l.* 5. *cap.* 6. *quæst.* 5. De pęna triremium Salon 2. 2. *quæst.* 77. *art.* 1. *controu.* 7. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 4. *num.* 64. De pęna grauis infamię Castro *lib.* 1. *de lege pœnali cap.* 5. *docum.* 4. & Azor. *loco citato*.

17 Similiter quoties Religiosus transgreditur aliquam Constitutionem, seu Statutum suæ Religionis, etiam aliàs non obligātia ad culpam, ex cōtemptu, peccat mortaliter. Ratio est, quia conteptus est actus formalis inobedientiæ directè oppositus Voto Obedientiæ, quo in professione se astrinxit subijciendo se voluntati Superiorum. S. Th. 2. 2. *q.* 186. *ar.* 9. Caiet. *ibid.* Consistit aūt huiusmodi contemptus, non in eo, quòd quis ex malitia, praua consuetudine, indignatione, aut alia causa, transgrediatur præcepta, aut legem, sed in hoc, quod quis violet legem, aut præceptum, quia non vult subijci ipsi, aut Superiori præcipienti, ita vt habeat duos actus, alterum quo vult non subijci legi, aut Superiori, alterum, qui ex illo oritur, scilicet transgredi tale præceptum, vel legem. S. Thomas *vt supra ad* 3. Caietanus *ibi*, & *in Summ. verb. contemptus*. Imò ad hoc quòd contemptus sit pec-

catum mortale,non sufficit quòd sit contemptus secundum quid, id est, quo Religiosus nolit subijci Superiori, aut præcepto, hic, & nunc;sed requiritur quòd sit contẽptus simpliciter,id est,quòd nolit simpliciter subijci præcepto, aut Superiori. Caietan.*vt sup. vers.aduerte hic.*Val.*vt infra.*Si quis tñ transgrederetur Constitutionem,aut Legem Religionis,non ex contemptu talis Legis,aut Constitutionis, sed ex contemptu executionis illius,quia scilicet reputat illam rem parui momenti, non semper peccaret mortaliter. Quia hoc non est velle non subijci legi Superioris, sed æstimare illam minus, quàm decet. Valentia 2. 2. *disput.* 10.*q.*4. *puncto* 5. Sanchez *lib.*1. *in Decalog. cap.*15. *num.* 10. Vide *cap.* 11 *num.* 12.

18 Praua autem consuetudo, seu vsus non seruandi Constitutiones, aut Statuta Religionis, quæ non obligant ad culpam, vel solùm ad venialem, non facit ex se, quòd transgressio illorum sit peccatum mortale. Ratio est, quia actus replicati sunt eiusdem speciei, ac proinde eiusdem malitiæ, si ergo prima transgressio Constitutionis Religiosæ fuit tantum peccatum veniale, etiam si millies replicetur, non fiet mortalis. S. Thomas 2. 2. *q.*186. *ar.*9. Caietanus *ibidem*. Potest tamen huiusmodi praua consuetudo, seu vsus transgrediendi Constitutiones fieri mortalis, primò ratione periculi,cui se exponit sic transgrediens, contemnẽdi illas. Azor. *lib.*4. *Instit. moral. cap.*9. *quæst.* 11. Secundò, quia sic operans est valde perniciosus Religioni, suo prauo exemplo alios ad relaxationem inducens. Sanchez *lib.*6. *in Decalog. cap.*4. *nu.*18. Vide *cap.*1. *num.*13.

19 Constitutiones,& Statuta Religionum non obligant quando sunt impeditiua operum Charitatis: vt si sit Statutum in aliqua Religione de non intrando in cellam alterius Religiosi,& contingat aliquem infirmari,potest Religiosus in illam intrare. Ratio est,quia nec aliæ Leges Ecclesiiasticę obligant in istis casibus.Rodriguez *to.* 1. *quæst. q.*67. *art.* 3. Nec etiam obligant cum metu, aut probabili periculo vitę.Quia nulla lex humana hoc pacto obligare potest. Vnde licet Carthusiani satis laudabiliter à carnibus abstineant, etiam cum periculo vitæ, postponentes bonum particulare vitæ bono communi Religionis in perpetua abstinentia à carnibus consistente. (Sanchez *libro* 6. *in Decalogus capit.*15. *numero* 39.) Quod intelligo in casu quo est alius cibus, quo vti posint, nam si non est alius cibus, inhumanum est, & contra ius naturale, ita facere. Suarez 4.*tom.de Relig. tract.*9. *lib.*2.*cap.*4. In nullo tamen casu tenetur à carnibus abstinere cum periculo vitæ. Quia nulla lex, aut etiam votum Religionis potest

test obligare contra præceptum naturale conseruandi vitam, cuius homo non est dominus, sed solus Deus. Victoria *in Relect. de temperantia à num.*8. Secus diceremus si esset scandalum, quia tunc lege naturali, & diuina teneretur illud vitare. Bonacina *de legibus disp.*2.*q.*8.*punct.*2.*nu.*16.

20 In casibus, in quibus obseruantia Constitutionis, seu Statuti Religionis ita deficit à ratione, vt repugnet bono communi dispositio ipsius, non obligat. Ratio est, quia tunc concurrunt duo contraria, scilicet lex naturalis, & lex positiua, ac per consequens standum est legi naturali, quæ est strictior. Caiet. 2.2. *q.*12.*art.*1. Rodriguez *t.*1.*quæst.Regul. q.*67. *art.*4. Non verò deficit Lex, aut Constitutio, quando ratio ipsius in particulari casu, & persona deficit. Eò quòd Lex, seu Constitutio respicit bonum commune. Rodriguez *vt supra*, referens Sotum.

21 Omnes Superiores Religionum, etiam ipse Generalis, tenentur Legibus, & Constitutiouibns suorum Ordinum, quoad vim directiuam. Eò quòd sint membra Religionis, præsertim, cum Lex, siue Constitutio, non ab ipsis solùm, sed à Capitulis habuerit suam vim. D.Thom. 1.2. *q.*96. *art.*5. Sotus *l.*1. *de Iust. q.*6. *art.*7. Imo aliquo modo dici possunt obligari ad illas, etiam quoad vim coactiuam, quatenus finito officio suo, vel tempore Capitulorum possunt ob earum transgressionem puniri. Rodriguez 1.*t.q.*68.*art.*3. Miranda *in Man.Prælat.q.*29.*art.*4.

22 Constitutiones, seu Statuta Religionum confirmata authoritate Papæ non possunt mutari ab ipsis Religionibus, seu Capitulis ipsarum. Eò quòd inferior non potest tollere facta à Superiore. Nauarrus *l.*1. *Consil. tit. de const. cons.*8. Hoc tamen intellige, quando prædicta confirmatio Papalis fuit facta in bonum Religionis, seu per modum decreti, mandati, aut ordinationis: quando enim facta fuit in fauorem statuentium tales leges, tunc confirmatio Papæ habet vim cuiusdam priuilegij, & ita liberè ab illo possunt recedere priuilegiati. Ita probabiliter Rodriguez 1.*t quæst.*10.*art.*4. Miranda 2.*t. Man.q.*29.*art.*8.

23 Quamuis de iure communi non possint Superiores Religionum dispensare vniuersaliter in Legibus, Constitutionibus, aut Statutis ipsarum, nisi quando illis talis facultas conceditur expressè, vel intrepretatiuè; eò quòd inferiores non possunt in Legibus latis à suis Superioribus dispensare, Constitutiones autem Religionum factæ sint à tota Religione, vel Prouincia, quæ sunt Superiores Generali, & Prouinciali (Siluester *verb. dispensatio q.*4.*& 9. cum sequentib.* Nauarr. *in Man. prælud.*9. *num.*15.) In aliquibus casibus tamen id possunt, scilicet in casibus leui-

bus, in quibus recurrere ad Superiores, vel Capitulum esset intolerabile, & in casibus, qui frequenter accidunt, in quibus etiam durum, & asperum videtur tantum tempus spectare. Ratio huius est, quia in his casibus præsumitur licentia interpretatiua concedi à iure, & maioribus Superioribus, idque consuetudine, quæ est optima Legum interpres, obseruatur. Medina 1.2.*q.97. art.4. concl.3.* Miranda *in 2.tom. Man.q.30.art.11.* Vide *c.18.nu.54.*

24 Consuetudo legitimè præscripta, & debitis circunstantijs vestita, v.g. quod sit rationabilis, vniuersalis, & cum notitia Superioris, habet vim legis, seu Constitutionis, & potest tollerem legem contrariam, aut Constitutionem, seu Statutum, quod erat prius in Religione. Ratio est, quia consuetudo hoc modo censetur quasi quædam Lex, aut Constitutio Religionis. Rodriguez 1.*tom. quæst. Regul. q.69.art.1.* Miranda 2.*tom. Man. q.28. per totam*. Præscribit autem huiusmodi consuetudo si est contra legem, quadraginta annis. Nauarr. *in man. cap.21. nu.13.* Si autem est præter legem, decem annis. Rodriguez *tom.1.quæst. 69.art.1.* Sa *in Summ.verb.consuet.nu.3.*

25 Constitutio, seu Ordinatio Religionis permittens in ea Magistros, aut Doctores, tolerari potest, dummodo, qui accipit tales gradus sit idoneus, aliàs, qui scit non esse idoneum, & petit illos, peccat mortaliter, sicut qui scienter admittit. Siluester *verb. Doctor.q.4.* Sa *in summ.verb.docere nu.2.* Auertendum etiam est Decretum Clem. VIII. & SS. D. N. Vrbani circa huiusmodi graduatos, videlicet. *Nullus nisi actu legat, vel prædicet, aliquo sui gradus priuilegio gaudeat*. Vide alia circa illos *cap.20.nu.20. & 24.* Animaduerti tamen debet *actu legere*, dici etiam Lectores, quando tempore vacationum student vt legant. Laurentius de Peirinis *tom.1 priuileg. Minim.in Constit.2.Iulij 2.§.5.nu.21.*

26 De mandato Clem. VIII. *in decretis pro reformatione Regularium* innouatis à S.Congregat.iussu SS.D.N.Vrbani præcipitur *Generalibus, ac omnibus alijs quibuscunque Superioribus, ad quos hoc spectat, vt curent, ac efficiant, prædicta omnia decreta inter aliàs eorumdem Ordinum Constitutiones perpetuò valituras redigi.* An autem inde inferatur hęc Decreta non inducere aliam obligationem ad sui obseruantiam, quam Constitutiones Religionum? Mihi videtur verior pars negatiua. Ac proinde quòd de obligatione horum Decretorum loquendum sit iuxta generales regulas, quæ de iure communi sunt ad cognoscendam obligationem aliarum Legum Pontificalium, de quibus nos egimus supra, & *cap.7. à num.7.*

27 Ad hoc quod Leges, seu Constitutiones Religionum obligent

gent subditos requiritur aliqualis promulgatio ipsarum. Hoc enim necessariò requiritur pro cuiuscunque Legis obligatione. Licet autem promulgatio in singulis Monasterijs, seu Domibus Religionis optima sit, non videtur tamen necessaria, sed sufficiet quòd in Capitulo Generali, vel Prouinciali respectiuè, fiat. Sicut generaliter Lex Pontificia sufficienter promulgatur Romæ, Episcopalis in Cathedrali Ecclesia, Regia in Curia Regis. Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 8. nu. 15. & 16.*

28 Immunitates, & libertates concessæ Religiosis in Constitutionibus (imo & Regula) Ordinum, possunt à Prælatis ipsorum, aliquibus coarctari, ex iusta causa, nisi talis coarctatio sit expresse prohibita prædictis Superioribus. Ratio est, quia eo ipso quòd non est illis prohibita, censetur concessa; eò præsertim quia ad bonum regimen Religionis spectat ita facere, saltem in aliquibus casibus. Corduba *in Regul. D. Franc. c. 10. q. 2. punct. 6.* Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 3. nu. 9.* Idem etiam dicendum est de Prælato inferiori respectu licentiæ, & immunitatis Religiosis à Superioribus Prælatis concessarum. Laurentius Peirinis *tom. 1. q. 1. de obed. cap. 8. in fine.*

29 Licita est, & honesta Constitutio præcipiens Religiosis studia literarum. Vt latè probauimus in tractatu de *Reformat. Regular. cap. 11.* Laurentius de Peirinis *tom. 1. de Subdito q. 1. de Obedient. cap. 30.* Religiosi etiam ad studia deputati notabiliter negligentes in studendo, sæpe peccant mortaliter. Tum quia occupant aliorum locum. Tum quia abutuntur commoditate illis ad studendum à Religione concessa, videnturque scientias contemnere. Nauarrus *in summ. cap. cap. 25. nu. 59.* Peirinis *vt supra.*

30 Licita quoque est Constitutio prohibens ne litteræ missæ ad Superiores aperiantur, vel detineantur à subditis. Vnde inter casus reseruabiles à Superioribus designauit Clemens VIII. *malitiosum impedimentum, aut retardationem, aut aperitionem, litterarum à Superioribus ad inferiores, & ab inferioribus ad Superiores missarũ.* Ratio est, quia per hoc impeditur maximè bonum regimen Religionis, & fraterna charitas inter Religiosos. Pro explicatione autem huius casus reseruabilis, quando scilicet in eo quis peccet, consule Quarantam *in Compend. Bullar. verb. casus reseruat. num. 12.* & Coriolanum *in tract. de cas. reseru. par. 2. casu 11.* Deinde qui aperit litteras obseratas, vel alienas scripturas animo nocendi, vel cum graui detrimento aliorum, peccat mortaliter. Quia in re graui offendit proximum. Rodriguez *to. 2. quæst. Regul. quæst. 36. articul. 2.* Non tamen peccat mortaliter

qui

qui aperit litteras, ex quibus sibi vel alteri timet periculum alicuius damni notabilis iniustè inferendi. Quia in tali casu præceptum naturale de euitando damno iniustè inferendo, præponitur præcepto de obseruando secreto. Nauarr. *in Summ. cap.18. nu.53*. Laurent. de Peirinis *tom.1. de Subdit. quæst.2. de paupert. cap.2.§.13.*

31 Scribere litteras ad Prælatum sine nomine, continentes delicta occulta contra aliquem, est ex suo genere mortale peccatum. Quia est reuelare crimen occultum fratris, quod mortale est. Nisi forsan hoc fieret ex charitate, non ex odio, aut maleuolentia: vltionem, & punitionem non quærens, sed solùm correctionem, & emendationem, & celatur nomen scribentis, quia si fortè perueniat ad notitiam illius contra quem scribitur, reddetur illi inimicus. Laurent. de Peirinis *tom.1. de Subdito q.2. de paupert. cap.2.§.12.* Non possunt tamen Prælati ex huiusmodi litteris, ad inquisitionem procedere delictorum, quæ continent. Probatur ex *cap. Inquisitione de accusat.§.3.* vbi id habetur. Rodriguez *tom.2. quæst. Regul. q.6. art.10.* Vide dicenda *c.17.n.4.*

32 De obligatione obseruandi Ceremonialia, seu Ordinalia Religionum phylosophandum est eodem modo, ac de alijs Legibus, Statutis, ac Constitutionibus Ordinum. Ac proinde dicendum, transgressionem eorum, quæ in illis præcipiuntur, esse peccatum mortale, vel veniale, iuxta quantitatem materiæ, & alias circunstantias, iuxta dicta in hoc capite, & præcedenti. Ex parte tamen materiæ, scilicet eorum, quæ in illis præcipiuntur, est sine dubio maior obligatio ea obseruandi, quàm alia, quæ per alias Constitutiones ordinantur, ac per consequens transgressio magis peccaminosa; nam quæ in prædictis Ceremonialibus præcipiuntur immediatiùs, & proximiùs concernunt cultum Dei, in quo vix potest aliquid minimum reperiri. Specialiter verò de Ceremoniali Carmelitarum illud occurrit monendum, quòd quamuis in illo dicatur, *Sub obedientiæ præcepto vobis omnibus, & singulis, præsertim verò Superioribus, ad quos ista spectant, iniungimus, vt quibuslibet alijs minus congruis Ceremoniarum, & Rituum obseruationibus relictis, in omnibus, quoad melius fieri poterit, huic nostro Ordinario, & Ceremoniali conformemini, illudque ad vnguem sequamini*: nihilominus, non obstante huiusmodi præcepto Obedientiæ, non erit peccatum mortale, vnam, aut aliam, aut etiam aliquas, saltem paucas, Ceremonias non obseruare, si non sit contemptus, aut voluntas non se conformandi prædicto Ceremoniali, aut notabilis, & magna negligentia in nun-

nunquam studendo, addiscendo, aut legendo illud. Sic enim interpretatur hoc præceptum communis vsus Religionis, & Reuerendissimi Generales Ordinis à me super hoc interrogati, ita responderunt. Semper tamen erit veniale peccatum, nisi adsit negligentia, obliuio, aut ignorantia inculpabilis.

33 Pœnæ priuationis officiorum, dignitatum, graduum, & administrationum, &c. seu inhabilitatis, ad illa: seu aliæ, quæ apponi solent in Constitutionibus, & Statutis Religionum, etiam si ponantur sub verbis, *ipso facto, ipso iure, eo ipso*, aut similibus, non incurruntur in foro interiori conscientiæ, nisi præmissa declaratione Superioris, qua adminus constet Religiosum perpetrasse illud crimen, propter quod imponuntur tales pœnæ, iuxta dicenda *cap. 10. num. 30.* Eò quòd ita videtur esse praxis Ecclesiæ, saltem quoad plures doctos, & timoratos. Quandò autem adduntur vlterius illæ particulæ *absque vlla declaratione, absque vlla sententia, ante declarationem, vel sententiam, &c.* aut similia, tunc obligatur reus ad tales pœnas etiam in foro interiori, & conscientiæ soluendas, iuxta dicenda etiam eodem *cap. 10. num. 31.* Licet aliqui non improbabiliter dicant contrarium, vt ibidem notabimus. Consuetudo tamen, & vsus, seu acceptio Religionum maximè attendenda est, seu declaratio illius, qui Constitutiones, seu Statuta fecit. In nostris autem Constitutionibus *par. 5. cap. 1.* sic dicitur: *Item cum in Constitutionibus Nostris frequenter ponatur pœna depositionis ab officio Prælatorum, & aliorum Officialium ipso facto, propter multa pericula, quæ possent inde contingere, declaramus, quòd intelligitur ipso facto, postquàm in Capitulo, vel Visitatione fuerint conuicti, & confessi coram Superiore.* Idem habetur *cap. 8. 9. & 10.*

34 De obligatione, quam habent Religiosi assumpti ex Ordinibus ad Dignitates, ad obseruandum Constitutiones, & Statuta Religionum dicimus *capite 17. num. 8.* De Prælatis, etiam Generalibus *capite 18. num. 11.* De Eiectis *capite 23. numero 17.* De Nouitijs *capite 24. numero 2.* De Monialibus *capite 25. num. 1.*

De obligationibus Religiosorum, quæ habentur in Iure, vel Concilijs.

CAP. IX.

1 IN primis *cap. 2. Ne Clerici, vel Monachi in 6.* excommunicantur Religiosi professi habitum suæ Religionis in Scholis, vel alibi temerè dimittentes. De quo latius agimus *cap. 13. à numero 2.* Solùm est aduertendum huiusmodi excommunicationem nulli esse reseruatam.

2 Secundò excommunicantur eodem genere excommunicationis nulli reseruatæ, professi accedentes ad quæuis studia, nisi à suo Prælato cum consilio Conuentus, vel maioris partis illius, licentia primitus obtenta. Ita habetur dicto *cap. 2. Ne Clerici*. Vnde ad hanc excommunicationem incurrendam non requiritur, quòd Religiosus habitum deponat, sed etiam si cum habitu vadat, illam incurrit. Eò quòd textus non petit hanc conditionem dimissionis habitus. Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 8. num. 72.* Nec requiritur, quòd studia sint alias prohibita, sed etiam si sint permissa, adhuc incurretur talis excommunicatio. Quia textus expressè dicit ad quæuis Studia. Siluester *v. Excommunic. 9.* Non incurritur tamen hæc excommunicatio si Religiosus vadat etiam sine licentia ad alium Conuentum propter Studia, quæ sunt intra suæ Religionis Claustrum. Quia intentum huius Legis, solùm videtur fuisse prohibere Studia extra Claustra Religionis. Caiet. *in Summ. v. Excommunic. cap. 61.* Bonacina *in tract. de Clausura quæst. 2. punct. 6. §. 5.* Nec etiam incurritur si vadat ad Studia extra Claustra Religionis, mansurus tamen in Conuentu illius Ciuitatis, vel Oppidi, vbi sunt talia Studia. Eò quòd textus, solùm videatur prohibere, ne Religiosus Studeat manens extra Claustra sui Monasterij. Suarez *5. tom. in 3. part. disput. 23. sect. 4.* Bonacina *vt supra §. 5.* Licentia autem, quæ ex hoc Capite requiritur, pensanda est secundùm consuetudinem Religionum. Si enim fuerit talis consuetudo, quòd solùm concedatur à Generali, vel Prouinciali, non sufficiet licentia immediati Prælati. Suarez *vt supra num. 37.* In quo casu non videtur necessarius consensus Monasterij, quia textus solùm videtur loqui, quando licentia conceditur à Prælato immediato, non autem quando à Generali, vel Prouinciali conceditur. Siluester

v. Ex-

v. Excommunic. 9. casu 25. num. 55. quæst. 2. Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap 8. num. 87.*

3 Deinde Religiosi de Claustris exeūtes ad audiendam medicinam, vel Leges, nisi intra duorum mensium spatium redierint, sunt excommunicati, & reuersi ad Conuentum, in Choro, Mensa, Capitulo, &c. debent esse vltimi. Ita habetur *in cap. fin. ne Clerici, vel Monachi.* Bonacina *in tract. de Clausura quæst. 2. punct. 7.* Nulli verò est reseruata hæc excommunicatio. Nec comprehendit Religiosos intra Claustra audientes istas scientias, vel foris, manentes tamen intra Claustra. Nec comprehendit docentes illas, nec habentes priuatim in cellis Lectores Legum, nec eos, qui student Legibus, in quantum conducunt ad intelligentiam Canonum. Toletus *in Summ. lib. 1. cap. 37.* Extenditur hæc excommunicatio ad Doctores, siue Magistros, qui Religiosos, habitu suo dimisso, Leges, vel Physicam audientes, scienter docere, aut in Scholis suis præsumpterint retinere, *cap. 2. ne Clerici, vel Monachi in 6.* Caietan. *in Summ. verb. excommunic. c. 61.* Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 8. num. 89.* Bonacina *punct. 8.*

4 Præterea, Religiosis omnibus maximè interdictum est à correctione suorum Superiorum appellare ad Iudices extraneos. Primò quidem Iure Communi *cap. ad nostram de appellationibus, & cap. reprehensibilis, eodem tit. in fine ibid. Ne Religiosi cum pro aliquo excessu fuerint corrigendi, contra Regularem Prælati sui, & Capituli disciplinam, appellare præsumant.* Secundò propter multa priuilegia Religionibus concessa, specialiter Bonifac. VIII. pro Franciscanis, Sixti IV. pro Carmelitis, & Augustinianis, & Julij II. pro Fratribus, & Sororibus Ordinis Prædicatorum, vt refert Cassarubius *in Compend. Priuileg. Mendicant. verb. appellare.* Vbi etiam habetur Greg. XIII. in quodam motu proprio Anno 1575. Interdixisse Franciscanis de Obseruantia, sub pœna excommunicationis Summo Pontifici reseruata, & alijs pœnis, appellationem ad Tribunalia Secularia; concessisse tamen eis appellationem ad Generalem, vel Protectorem, vel Pontificem. Sac. quoque Congregationem Cardinalium edidisse Decretum Ann. 1587. vt appellatio hoc ordine interponatur: à Guardiano ad Prouincialem, à Prouinciali ad Generalem, à Generali ad Protectorem, & ab hoc ad Cardinalium Congregationem, referturque hanc appellationem esse permissam à Sixto V. Extat etiam Bulla Clem. VIII. quæ est 110. *in 3. tom. Bullarij* edita *Ann. 1604.* Vbi appellatio prohibetur Carmelitis *sub excommunicationis Latæ Sententiæ pœna, à qua, non nisi à nobis, seu Romano Pontifice pro tempore existente, præterquam in mortis articulo absolui*

possint, nec non priuationis perpetuæ Officiorum per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia quæcumque dicti Ordinis Officia exercenda, ac vocis, tam actiuæ, quàm passiuæ, eo ipso absque alia declaratione incurren. pœnis. Subiungit etiam Pontifex: *Districtius inhibemus, ne ad ipsa Tribunalia Secularia, quouis prætextu, aut quæsito colore appellare, vel ad illa confugere, aut ea propterea quoquo modo adire audeant, vel præsumant. Sed si se à Prælatis grauari prætendant, ad Priorem Generalem ipsius Ordinis, seu illius Protectorem, aut Viceprotectorem in Romana Curia, vel ad nos, siue Romanum Pontificem pro tempore existentem, Supremum in Ecclesia Dei Iudicem, sicut antiquitus semper facere consueuerant, recursum habeant, vnde illis breui manu iustitia ministrabitur. Volentes, & ita Declarantes, quòd nedum dicti Ordinis Regulares personæ contra facientes, verùm etiam consultores, easdem pœnas eo ipsò omninò incurrant. Decernentes irritum, & inane quidquid secus super his à quoquam, quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.* Vide Bullam *tertio tom. Bullarÿ pag.* 159. Similem prohibitionem habent Augustiniani ab eodem Clement. VIII. in Bulla *Quoniam nostr.* Ann. 1604. edita, & Seruitæ in alia Bulla eiusdem tituli *Ann.* 1593.

5 Circa quæ aliqua animaduertenda sunt. Primum est, hæc Iura, & Decreta Pontificum congruentissima ratione pro Religiosis edita fuisse, vt ab eis abominabilis iste appellandi à suis Prælatis vsus omninò exularet. Est enim appellatio à correctione Regulari, seu sententia Superiorum ad tribunalia secularia, inuentum Diabolicum, honorem Religionis inhonestans, & pacem, & tranquillitatem Religiosorum perturbans, signumque maximæ relaxationis, cum regulariter loquendo, solùm apud aliquos ambitiosos, superbos, & deformatos locum habeat. Sotus *de Iustit. & Iure lib.5. quæst.6. artic.3.* Aragon. 2.2. *quæst. 69. art. 3.*

6 Secundùm est, Religiosis non solùm esse prohibitam appellationem ad Iudices non competentes, vt ad Laicos, aut Seculares Magistratus, vel Iudices, hoc enim desé patet iniquissimum esse, & omni pœna, & supplicio dignum, sed etiam aliquando ad Iudicem competentem, scilicet Sedem Apostolicam, Dominos Nuncios, Legatos, &c. Ratio est, quia licet Sedes Apostolica, aut Apostolica Tribunalia, sint Supræmi Iudices Ecclesiæ, tamen ipsi Summi Pontifices Ecclesiæ capita, attendentes maximum detrimentum Religiosæ disciplinæ ex prædicta appellatione oriri, Iuri suo cedentes, prohibent Religiosis

præ-

prædictam appellationem, propter bonum Religionum. Cuius signum est, quod Cistertiensibus interdicta est appellatio, etiam ad Sedem Apostolicam sub pœna excommunicationis. Idemque priuilegium dicitur concessum Canonicis Regularibus, & Minoribus à Iulio II. Suarez 4. *tom. de Religion. tract.* 8. *lib.* 2. *capit.* 11. *num.* 2. 13. & 16. Sanchez *lib.* 6 *in Decalog. capit.* 8. *num.* 108. & 109. Nota autem quod S. Congregatio Regularium Iure Computari debet inter Tribunalia Religionis. Thomas de Iesu *de visit. Regul. tract.* 3. *cap.* 17. *num.* 7.

7 Tertium est, quòd in raro, & graui casu, in quo euidēter constaret Religioso fieri notabilem iniuriam, in fama, honore, & reputatione à suis Superioribus, licita illi esset appellatio ad Summum Pontificem, vel S. Congregationem. Ratio est, quia hoc videtur permissum à Summis Pontificibus, vt conforme Iuri Naturali, non solùm in aliquibus Decretis ex adductis, sed à Iure *in cap. de Priore de appellation. cap. licet de Offic. Ordinar. & capit. sup. quæst. versic. nos autem de Officio Legat.* Nauarrus *Comm.* 3. *de Regular. num.* 51. & *lib.* 2. *Consil. in* 1. *edit. tit. de Sentent. & re Iudicata, consil. vnico num.* 6. & *tit. de appellat. consil.* 4. *num.* 1. Azor. *lib.* 12. *Instit. Mor. cap.* 11. *quæst.* 8. In tali autem casu appellatio executionem sententiæ regulariter suspendit, vt colligitur ex *cap. venientes de Iure Iurand. & cap. Pastoralis §. præterea de Offic. Iudic. deleg.* Nauarrus *lib.* 2. *Consil. de appellat. cons.* 6. *n.* 1. Necesse est etiā in appellatione causā grauaminis exprimere. Quia solummodò admittitur appellatio cum modus exceditur. Sanchez *tom.* 2. *de præcep. Decalog. lib.* 6. *capit.* 8. *num.* 105. Thomas de Iesu *de Visit. Regul. tract.* 3. *cap.* 17. *nu.* 8. Vnde si talis causa non assignatur, vel causa assignata friuola, vel iniusta visa fuerit ipsi Iudici, & alijs ad hoc consiliarijs adhibendis, nihil de illa curare debet Iudex, quia talis appellatio non suspendit executionem sententiæ. Alderete *lib.* 2. *de Discipl. Relig. cap.* 28. *n.* 28. In alijs autem casibus non est tolerāda appellatio Religiosorum, etiam si illis aliqua iniuria fiat: cum recta, & bona æstimatio Religionis anteponi debeat, etiam secundùm Ius naturale, bono priuato alicuius, sicut eodem Iure Naturali dictante, manus recipit ictum, aut vulnus, ad seruandam incolumitatem corporis, vel capitis. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regul. quæst.* 29. *art.* 3. Laurentius Peirinis *tom.* 1. *quæst.* 1. *de Obed. cap.* 20.

8 Idem etiam suo modo dicendum est, & propter eandem rationem, de facultate recusādi Prælatos Regulares, illam scilicet, esse omninò illicitam, & abominabilem Religiosis, nisi in casu rarissimo, quo licita esset appellatio, Videlicet quando euidenter

constaret, Prælatum Regularem omninò iniquè se gerere contra bonam famam, & opinionem alicuius Religiosi in materia graui. Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.8. num.vltim.* Qualiter autem se gerere debeant tam recusans, quàm recusatus. Vide Laurentium de Peirinis *tom.1.quæst.1. de Obedient.cap.19.§.1.*

9 Nullus etiam Religiosus potest esse executor testamenti, seu testamentarius, siue ad causas prophanas, siue ad pias, absque obtenta sui Superioris licentia. Quia ita habetur *in cap.2. de testamentis in 6. illis verbis : Religiosus executor ab aliquo in sua vltima voluntate deputatus, non potest, cum velle, vel nolle non habeat, huiusmodi officium suscipere, vel exequi, nisi à Superiore suo petita super hoc licentia, & obtenta.* Sufficiet autem tacita licentia, cum textus non dicat expressam esse necessariam. Siluest. *verb. testament.2.quæst.2.dist.3.* Sanchez *lib.6. in Decalog.cap.11. nu.11.* Eamque potest quilibet Superior, etiam immediatus, concedere. Cum circa hoc nihil dicatur in prædicto capite. Molina *tom. 1. de Iustit. disput.* 247. Nisi fortè in Religionibus hoc esset determinatum, vt solùm id ad Prælatos Superiores spectaret. Sanchez *lib.6.in Decalog. cap.11. num.16.* Fratres autem Minores de Obseruantia nequeunt esse executores testamentorum, adhuc obtenta suorum Superiorum licentia. Quia ita habetur *in Clem. exiuit §. proinde cum vir Sanctus, versic. verum etiam de verbor. significat.* Rodriguez *3.tom.quæst.Regul.quæst.70.artic.2.* Religiosi verò executores testamentorum tenentur reddere rationem Episcopo. Ex Concil. Trident. *sess.22.cap.8.* Alfonsus Villagut *in Spec.Visitator.fol.32.num.9.*

10 Religiosi nequeunt sibi eligere sepulturas, nisi à proprijs Monasterijs adeò forsitàn sint remoti, quòd ad ea, cum moriuntur, non possint commodè portari. Ratio est, quia ita deciditur *in cap.fin.de Sepult.in 6.* Siluester *verb. Sepultur. quæst.6.* Nauarrus *Comm.2. num. 43. de Regular.* Augustinus Barbosa *de Officio, & Potest. Parochi cap. 26. num. 30.* vbi etiam alia ad intentum. Prælatis autem concedunt id posse facere, forsan, quia in suis Monasterijs habent authoritatem, Tabiena *verb. Sepultura quæst.4. num.5.* Rodriguez *tom.3.quæst.Regul.quæst.60.art.1.*

11 Religiosi etiam non possunt comparere in iudicio, siue tanquam Actores ad agendum, siue tanquam Rei ad se defendendum sine licentia sui Superioris. Ratio est, quia in hoc æquantur in Iure Religiosi cum seruis, aut filijsfamilias, & quasi pro mortuis habentur, vt tradunt Doctores communiter *cap. cum dilect. de rescript. & authentica causa, quæ fit cum Monacho C. de Episcopo, & Cleric.* Nauarrus *Comm.2.de Regular. nu.64.* & Sanchez *lib.6.*

in

in Decalog. cap. 12. Vnde neque pro iniuria sibi illata, siue in persona, honore, aut bonis possunt in Iudicio comparere, sed hoc competit Prælato. Siluest. *verb. Relig.* 8. *quæst.* 4. Nauarr. *Comm.* 2. *de Regular. num.* 29. & 64. Quando tamen Monachus est extra Monasterium, videlicet in Studio, aut alibi, cum licentia sui Superioris, aut quando Superior est ita absens, vt commodè absque periculo in mora non possit habere eius responsum, tunc agere potest in Iudicio, ratione licentiæ præsumptæ in istis casibus. Nauarr. *Comm.* 2. *de Regular. num.* 65. Azor. *lib.* 12. *Institut. Moral. cap.* 11. *quæst.* 9. Similiter si agere velit contra Prælatos, vt in Religione teneatur, vel vt ab ea repulsus admittatur, vel ne ei, quæ de Iure Ordinis debentur, denegentur, tunc poterit sine licentia ipsius litem agere, seruatis tamen alijs seruandis. Quia in hoc casu ipsa Religio, vel Ius naturale dat talem licentiam. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 11. *num.* 16.

12 Nec potest Religiosus munus Aduocati, vel Procuratoris in causa aliqua tenere, nisi propter vtilitatem Monasterij, & iubente Prælato. Quia ita habetur *in cap. Monachi el* 2. 16. *quæst.* 1. *illis verbis: Nullus Monachorum forensis negotij susceptor, vel executor existat, nisi quod Monasterij poscit vtilitas, Abbate sibi nihilominus imperante.* Siluester *verb. Aduocat. quæst.* 6. Sairus *Clau. Reg. lib.* 12. *cap.* 22. *num.* 3.

13 Nec etiam potest exercere munus Tabellionis. Ratio est, quia ita habetur *in cap. sicut ne Clerici, vel Monachi, & ex cap. vt inquisitionis §. verum quia versicul. ad conscribendas de hæretic. in* 6. Vbi tanquam quid speciale conceditur fauore Fidei, vt Monachus, qui in seculo erat Tabellio; possit etiam in Religione id munus exercere. Potest tamen Monachus, qui in seculo erat Tabellio complere, etiam post professionem, & signare instrumenta, quæ in seculo solùm fecerat. Quia hoc non est tam exercere de nouo Officium Tabellionis, quàm supplere defectus factos in alio tempore. Nauarrus *Comm.* 2. *de Regular. num.* 42. Rodriguez *to.* 3. *quæst. Regul. quæst.* 8. *art. vltim.* Possunt etiam Religiosi exercere munus Notariorum in quibuscũque causis Sanctæ Fidei, & Inquisitionis. Ita decreuit Pius IV. in Bulla; quæ incipit *Pastoralis Officij* Ann. 1561. Affertur etiam alia Iulij III. similia concedentis Generali Ordinis Prædicatorum. Flau. Cherub. *in Compend. huius Bullæ.* Vide dicenda *cap.* 18. *num.* 95.

14 Nec etiam potest Religiosus esse Iudex, etiam Arbiter, in aliqua causa, nisi concurrente duplici conditione, scilicet licentia Superioris, & vtilitate Monasterij. Ratio est, quia ita deciditur *in cap. Monachi el* 2. 16. *quæst.* 1. & *cap. de præsentium* 16.

quæst. 1. *& cap.* 2. *de postuland.* Ita communiter Summistæ *verb. arbiter*, & Sanchez *lib.6.in Decalog.cap.*13. *à num.*55. vbi multa de hoc. Possent tamen Prælati Religionum eligi in Iudices Conseruatores aliarum Religionum. Propter Priuilegia illis concessa, de quibus Rodriguez *tom.*1. *quæst. Reg. quæst.*65. *art.* 3. An autem modò post decreta Summorum Pontificum, præsertim Gregorij XV. hoc ita sit tenendum, constat ex dictis *cap.*3. *n.* 11. Possunt similiter Religiosi esse Assessores. Eò quòd Assessor non est Iudex, sed Consultor, aut Instructor Iudicis, quod nullibi est illis prohibitum. Sanchez *lib.6.in Decalog.cap.*13.*num.*85. Possunt etiam Religiosi, saltem ex vi Iuris Communis, esse Vicarij Episcoporum, duabus illis conditionibus subsistentibus, scilicet licentia Superioris, & vtilitate Conuentus. Cum enim munus Vicariatus sit Officium pertinens ad Iudicia, erit prohibitum Religiosis, nisi subsint illæ duæ conditiones. Azor. *to.*2. *Instit.Moral.lib.*3.*c.*43. *quæst.*10. Rodriguez *tom.*3. *quæst. Reg. quæst.* 76. *articul. vltimo.* Contrarium verò tenet Peirinis *tom.* 1. *Priuileg. Minimor. in* 4. *Constit. Sixti IV.* §.10. *nu.* 48. Ab ijs tamen muneribus Arbitri, Assessoris, & Vicarij Episcoporum arcent multi Frãciscanos propter Clementinam *Exiui*. Arcentur etiam illi, quibus propter speciales Constitutiones sui Ordinis est hoc prohibitum. Sanch. *lib.6. in Decalog. cap.*13. *à num.*66.

15 Religiosi non possunt vllo modo exercere artem Chirurgiæ cum incisione, vel adustione. Ratio est, quia ita habetur *ex cap. Tua nos de homicidio*. Ita Summistæ *v.Medicus*, vel *Medicina*. Extenditur, vt neque causa pietatis id liceat. Propter eandem rationem. Armilla *in Summ. v. Irregularitas num.* 47. Nauarr. *in Summ. cap.*25.*num.*110. Vnde oppositum facientes sunt Irregulares, si inde sequatur mors, quantumcumque diligentiam adhibeant, ne sequatur. Quia dant operam rei sibi prohibitæ. Cornexo *tom.*2. *in* 3. *par tract.* 5. *de Irregul. disputat.* 3. *dub.* 2. An autem possint Religiosi artem istam absque vlla incisione, & adustione exercere, res est dubia. Sed probabilius est, non posse. Eò quòd quamuis nullus textus expresè id prohibeat, tamen implicitè prohibetur in toto titulo *Ne Clerici, vel Monachi*, vbi sæpius habetur, Religiosos non posse exercere negotia Secularia, & eorum statum dedecentia, munus autem Chirurgiæ indecens pro illis videtur. Nauarr. *in Summ. cap.* 25. *num.* 110. Sanchez *lib.6.in Decalog. cap.*14. *num.*18. Qui addit, in Societate Iesu esse priuilegium à Gregorio XIII. concessum, vt Religiosi Medicinæ periti, possint mederi quibuscumque infirmis, quando Medici Seculares commodè haberi non possunt, dummodo id fiat ex Superioris

perioris

perioris licentia, & citra adustionem, & conbustionem per ipsos faciendam. Addit etiam Cornexo *vt supra*, quòd si Clericus (idem est de Religioso) curet citra incisionem, vel adustionem, & omni diligentia adhibita infirmus moriatur, non erit Irregularis, quia, etsi curare hoc modo sit prohibitum, non tamen est prohibitum ratione periculi homicidij, sed ratione indecentiæ.

16 Non est in Iure prohibitum Religiosis esse testes, cum nullus textus id prohibeat, potius esse illis permissum colligitur ex *cap. nuper de testibus, & authent. de Monach. §. cogitandum collat.* 1. Et ita videtur dicendum posse esse testes, tam iudiciales, quàm cuiuscunque instrumenti. Siluester *verb. testament.* 1. *quæst.* 5. *dict.* 1. Molina *tom.* 1. *de Iustit. disput.* 127. *§. vtrum autem.* Quod etiam extenditur ad testamentum, in quo aliquid relinquitur Monasterio Religiosi, qui est testis. Quando enim aliquid non est speciale singulorum commodum, sed Vniuersitatis, vel Collegij, potest quilibet ex illa Vniuersitate, vel Collegio testificari. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 13. *num.* 102. Ad hoc tamen, vt Religiosus sit testis alicuius causæ Iudicialis, requiritur licentia Superioris. Quia cum Iudex sæcularis non sit Superior Religiosi testificantis, non potest ab illo exigere testimonium, nisi Religiosus se illi subijciat, ad quod est necessaria licentia proprij Prælati. Angelus *verb. testis num.* 3. Sanchez *num.* 103. Si tamen testificetur sine tali licentia, testimonium valebit. Cum nullibi sit irritatum, & potius interpretanda sit res vt valeat, quàm vt pereat. Siluester. *verb. testis q.* 1. *dict.* 1. Molina *tom.* 1. *de Iust. disp.* 127.

17 Interdicitur etiam Religiosis suscipere tutelam alicuius personæ. Ratio est, quia ita habetur *cap. fin. d.* 86. *& auth. de Sanctissimis Episcop. §. Deo autem amabilis collat.* 9. *& l. Regia* 14. *tit.* 16. *p.* 6. Ita tradunt Angelus, Siluester, & Tabiena *in Summ. verb. tutela.* Addentes, etiam ex licentia suorum Superiorum non posse hoc munus exercere. Eò quòd illi in prohibitione Iuris nequeunt dispensare. Hoc tamen intellige de tutela testamentaria, id est, data in testamento; & de tutela datiua, quæ scilicet solet designari à Iudice. De tutela namque legitima, illa scilicet, quæ Lege defertur consanguineis successuris ab intestato, posse suscipi à Religiosis de licentia Prælatorum, videtur haberi *in prædicto cap. fin. d.* 86. Azor. *tom.* 1. *Institut. Moral. lib.* 12. *cap.* 11. Tutelas quoque miserabilium personarum posse admitti à Religiosis, concedit Graffis 1. *par. decis. lib.* 3. *cap.* 5. *num.* 112.

18 Nec possũt Religiosi esse Fideiussores, nisi de licentia Prælati, & maioris partis Capituli. Ratio est, quia ita habetur expressè *cap. penult. de fideiuss. & l. Regia* 2. *tit.* 12. *p.* 5. Exigitur quoque

que

que vtilitas Monasterij *cap.1.de postulat.* Siluester, Angelus, & Tabiena *in Summ.verb.fideiussor.* Lessius 2.*de Iustit. capit.*28. *dub.*2. *num.*20. Vnde si Religiosus fideiubeat. non solùm peccat, sed fideiussio est irrita, & nulla. Cum non habeat aliquid proprium, quod alteri possit obligare, quod est necessariũ ad fideiussionem. Molina 2. *tom. de Iustit. disput.*540. Azor. *tom.*1. *Institut. Moral. lib.*12.*cap.*11.*quaest.*2.

19 Nec etiam possunt Religiosi Professi testari, & testamentum ab ipsis factum est omnino irritum, & nullum, *ex authent. ingressi C.de Sacrosanct.Eccles.& cap.quia ingredientib.*19.*quaest.*3.*& c.*2. *de testament.* Et ratio est, quia testari supponit habere proprium, aut dominium, quod repugnat Religioso Professo. Nauarrus *Comm.*2.*de Regular. num.*22. Sanchez *lib.*7.*in Decalog. cap.*8. *à num.* 1. Possunt tamen facere aliquam schedulam, qua rogent Prælatum, vt det alicui ea, quæ ipsi habent ad vsum. Cum hoc non sit facere testamentum, aut codicillum, nec sit alicubi prohibitum, aut deroget Voto Paupertatis. Nauarrus *in Summ. lat. cap.*27.*& Comm.*2.*de Regular.num.*22. Graffis 1.*par. Decis.lib.*3. *cap.*5. *num.*58. Possunt etiam testari ex licentia Pontificis. Quia cum sit Summus Prælatus Religionum potest Religiosis concedere facultatem disponendi de quibuslibet bonis, & potest etiam dispensare in Lege positiua prohibente ne Religiosi testentur. Graffis 1.*par.Decis. lib.*3.*cap.*5.*num.*57. *&* 59. Lessius 2. *de Iustit. cap.*41.*dub.*8.*num.*73.

20 Prohibitum est etiam Religiosis, sicut, & Clericis, venari, aut interesse venationibus. *d.*6. *§.vltim.* Credo autem hanc prohibitionem venandi nõ esse sub mortali, cessante scandalo, & alijs prauis circunstantijs extrinsecis, quando solùm fit venatio honestæ recreationis gratia. Nauarr. *Comm.*4. *de Regular. num.*26. Suarez *tom.*4. *de Relig.tract.*8. *lib.*1.*cap.*11.*num.*1.

21 Lineis vti est etiam prohibitum Religiosis *in capit. cum ad Monasterium de statu Monachor.* Proprius enim Religiosorum habitus, etiam internus, laneus esse debet. Sed hoc tantùm est veniale regulariter loquendo, imò nullum peccatum, si communis vsus Religionis oppositum habeat, multò magis, si est aliqua infirmitas corporalis. Siluester *verb. Relig.*7. Graffis 1. *par.Decis. lib.*3 *cap.*5.*num.*69.*&* 70. Fratres autem Minores lineis camiseis vtentes, peccare mortaliter, tenet Petrus Marchant *in exposit. Reg. D. Franc. cap.* 2. *quaest.* 5. Eò quòd in prædicta Regula hoc illis prohibeatur.

22 Licet aliqui teneant Religiosos, præsertim Benedictinos, teneri semel in mense sua peccata confiteri, propter *Clement. ne*

in

in agro, (Caietanus *tom.1.Opuscul. tract. 5.quæst.1.*) Nihilominus probabilius est, vel non esse talem obligationem ad culpam, vel solùm esse venialem. Quia Clementina illa nihil aliud postulare videtur. Henriquez *lib.1.de Sacram.Pœnit.cap.4. nu.*10. Sotus *in 4.dist.18.quæst.1.art.3.*

23 Religiosi non habentes aliquam administrationem, vel beneficium, qui Decimas Ecclesiæ debitas vsurpare præsumunt, nisi post requisitionem desistant à præmissis infra mensem, & damnificatis Ecclesijs emendam infra duos menses faciant, sunt excommunicati. *Clement.Relig.de Decimis,& Primit.*Tolet. *in Sum. lib.1. cap.*40. *à num.*5. Miranda *in Manuali Prælat. tom.2. quæst.35. art.*18.

24 Balnea ingredi prohibitum est etiam Religiosis. *cap.Omnis qui. 24.quæst.1.* Ex necessitate tamen id licet. Graffis 1.*par. Decis.lib.3.cap.5.num.*115.

25 Religiosi, qui aliquos ad vouendum, seu alias promittendum, inducunt, vt sepulturas apud eorum Ecclesias eligant, vel iam electas non mutent, incurrunt sententiam excommunicationis ipso facto Sedi Apostolicæ reseruatam. *Clement. cupientes de pœnis.* Miranda 2.*tom. quæst.35. art.*18. Simpliciter tamen inducentes ad hoc, non comprehenduntur, nec etiam, qui prædicto modo inducunt alios ad sepulturam in alia Ecclesia. Tolet. *in Sum. lib.1. cap.*37.

26 Religiosi, qui aliqua in sermonibus suis, vel alibi, proferre præsumunt, vt audientes à Decimarum Ecclesijs debitarum solutione retrahant, incidunt in Excommunicationem ipso facto. Si verò scienter postposuerint confitentibus conscientiam facere de soluendis Decimis Ecclesijs debitis, ab officio prædicationis tandiù manent ipso facti suspensi, donec confitentibus ipsis conscientiam fecerint. Et; si prædicta diligentia non facta, prædicare præsumpserint, incidunt in excommunicationem ipso facto. *Clement.cupientes de pœnis.* Nauarr. *in Man. cap.27. nu.*145. & 146. Miranda *in Man.tom.2.quæst.35.art.*18.

27, Monachi intra Septa Monasterij sine licentia Abbatum suorum arma tenentes, excommunicationis sententiam ipso facto incurrunt. *Clement.ne in agro §.Prefecti de stat.Monac.*Miranda *in man.tom.2.quæst.35.art.*18. Vnde, ista excommunicatione non afficiuntur habentes arma extra septum Monasterij, nec Monachi venientes ad Monasterium cum armis, non animo ea tenendi. Tolet. *in sum.in lib.1. cap.36. à nu.6.* Contra Regulares etiam tenentes arma prohibita in statu Mediolanensi, extat decretum S. Congreg. Regular. quo id illis prohibetur sub pœna excom-

muni-

municationis, & alijs, ipso facto incurrendis. Naldus *in princ. sua Summ.* Peirinis *tom. 2. Priu. Minim. in Const. 4. Clem. 8. num. 9.* Vide August. Barbos. *de Offic. Parochi cap. 6. à nu. 51*

28 Non est de Iure communi aliqua obligatio imposita Religiosis benedicendi mensam ante, vel post prandium, aut cœnam. Ratio est, quia *in capite non liceat dist. 44.* quod adduci solet, non est aliquod verbum includens præceptum. Suar. *2. to. de Relig. lib. 3. de Orat. voc. cap. 7.* Peccare tamen saltem venialiter, qui hoc non faciunt, tenet Nauarrus *in Man. cap. 25. nu. 110.*

29 Sunt excommunicati à Iure, excommunicatione tamen non reseruata, Religiosi, qui Interdicti tempore in Cœmenterio sepeliunt cadauera defunctorum extra casus à iure concessos, aut publicos excommunicatos, aut nominatim interdictos, aut manifestos vsurarios. *Clem. 1. de Sepultur.* Toletus *in summ. lib. 1. cap. 40.* Tenentur etiam Religiosi quæcunque Interdicta generalia, tam authoritate Sedis Apostolicæ, quam Ordinariorum posita obseruare, sub pœna excommunicationis. *Clem. 1. de sent. excomm.* Tolet. *in Summ. lib. 1. cap. 40.* Imò etiam in Concilio Trid. *sess. 25. cap. 12.* sic habetur. *Censura, & Interdicta, ne dum à Sede Apostolica emanata, sed etiam ab Ordinarijs promulgata, mandante Episcopo, à Regularibus in eorum Ecclesijs publicentur, atque seruentur.* Propter quod decretum dicunt aliqui derogata esse omnia priuilegia, quæ antiquitus Religiosi habebant circa suspensionem Interdictorum. Nauarrus *in man. cap. 27. num. 189.* Alij verò volunt, tantùm ea priuilegia reuocari à Concilio, quibus omnino liberabantur Religiosi ab obseruantia Interdictorum, non autem, quibus in Festis Sanctorum Religionis concedebatur suspensio à prædictis Interdictis. Rodriguez *2. to. quæst. Regul. quæst. 112. art. 2.* Mirand. *in Man. tom. 2. quæst. 37. art. 12.* Quæ autem sint huiusmodi priuilegia, vide in Casarubio *in Compend. priuileg. Mendic. verb. Interdictum.* Tenentur autem Regulares obseruare dicta Interdicta, siue valeant, siue non, quando ea obseruat Cathedralis, Matrix, aut Parrochialis Ecclesia. Ex Nauarro *in cap. cum contingat,* & Rodriguez *tom. 2. quæst. 108. art. 4.* Vide dicenda *cap. 21. nu. 19.*

30 Sunt etiam etiam excommunicati Religiosi, qui Beguinas fouent in earum statu, seu, vt assumant earum habitum, dant consilium, auxilium, fauorem, directè, vel indirectè. *De Religiosi. Domib.* Tolet. *in summ. lib. 1. cap. 40.*

31 Non licet Religiosis baptyzare, nisi in casu necessitatis, & de licentia Parochi. *cap. placuit el 2. 16. quæst. 1.* Hoc enim est proprium officium Ordinarij. Nec etiam possunt esse Patrini, aut

leua-

leuare aliquem de fonte. *cap. non liceat de consecrat. dist.* 4. Nauarrus *de stat. Monach. lib.* 3. *cons.* 5. Graffis 1. *par. decis. lib.* 3. *cap.* 5. *nu.* 136. Præterea Religiosi, qui Clericis, aut laicis, Sacramentum Extremæ Vnctionis, vel Eucharistiæ ministrant, vel Matrimonia solemnizant, non habita prius Parochialis Presbiteri licentia speciali, cõtrahunt excommunicationem Papalem. *Clem. Relig. in princip. de priuileg.* Siluester *verb. excommunicatio.* Toletus *in summ. lib.* 1. *cap.* 37. Specialiter etiam Concil. Trid. *sess.* 24. *de Matrimon. cap.* 1. Parochus etiam Regularis, qui alterius Parochiæ sponsos, *sine illorum Parochi licentia Matrimonio coniungere, aut benedicere ausus fuerit, ipso iure tandiù suspensus maneat, quandiù ab Ordinario eius Parochi, qui Matrimonio interesse debebat, seu à quo benedictio suscipienda erat, absoluatur.* Rodriguez 2. *tom. quæst.* 63. *art.* 11. Barbosa *de Offic. Parochi cap.* 22. *à num.* 32. Aliqui tamen Religiosi in Indiarum partibus existentes, possunt exercere officium Parochi, Matrimonia celebrando, & Sacramenta Ecclesiastica ministrando. Ex Pio V. in Bulla edita ann. 1567. quæ incipit: *Exponi nobis nuper.* 2. *tom. Bullar. nu.* 34. Vide dicenda *cap.* 21. *nu.* 8. 9. & 10.

32 Religiosi euntes vltra mare sine licentia Superiorum sunt excommunicati excommunicatione Papæ reseruata. *Extrauag. ad nostrum de Regul.* Vincentius Filiucius *tom.* 1. *quæst. Moral. tract.* 15. *cap.* 8. Est autem ibi sermo de Religiosis transferentibus se ad partes transmarinas, in quibus pauci fideles reperiuntur, vnde non comprehendit hæc excommunicatio transferentes se ad partes transmarinas, in quibus multitudo fidelium existit. Bonacina *de Clausura quæst.* 2. *punct.* 4. §. 4. Vide dicenda *cap.* 18. *num.* 99.

33 Monachi etiam, aut Canonici Regulares, administrationem aliquam non habentes, non possunt ad Curias Principum accedere, absque speciali Prælatorum suorum licentia. Imò, si vt damnum aliquod Prælatis suæ Religionis, aut Monasterio inferant, se conferunt, excommunicationis sententiam ipso facto incurrunt. *Clement. ne in agro de stat. Monach.* Toletus *in summ. lib.* 1. *cap.* 40. *à nu.* 7. Miranda 2. *tom. quæst.* 35. *art.* 18. Qui autem accedunt ad prædictas Curias bono animo, & ibi existentes malum concipiunt nocendi suis Prælatis, secundùm aliquos incurrunt prædictam excommunicationem. Suarez *de Censuris disput.* 22. *sect.* 5. *nu.* 6. Probabile etiam est contrarium. Bonacina *in tract. de Clausura quæst.* 2. *punct.* 5. §. 4. Qui bene etiam, hanc excommunicationem non incurri, si Religiosus accedat animo nocendi priuato Religioso, aut etiam Religioso alterius Ordinis

quan-

quantumuis Prælato, nec etiam incurri nisi solùm à Monachis, & Canonicis Regularibus, non verò à cæteris Religiosis, cum textus solùm de illis, non de istis loquatur.

34 Prohibitum est Religiosis Mendicantibus sub pœna excommunicationis, adquirere noua loca ad habitandum, vel antiqua alienare, seu mutare, absque speciali Summi Pontificis licentia, à Bonifac. VIII *in cap. cum ex eo, de excessib. prælat. & Clem. 5. in cap. cupientes de pœnis*. Propter priuilegium tamen Iulij II. concessum Fratribus Minoribus, & Minimis, licitum est ædificare Monasteria sine Summi Pontificis licentia. Miranda *in Man. to. 1. quæst. 33. art. 1.* Extant quoque varia priuilegia circa hoc, de quibus prædictus Miranda *tom. 1. Man. quæst. 33. art. 2. & 4.* Paulus etiam V. in Bulla, *Ad Ecclesiæ militantis* ann. 1605. edita concessit nostris Patribus Carmelitanis Discalceatis, vt possent vbique de sola Ordinarij licentia construere Monasteria, & Patribus Capuccinis in Bulla. *Ad vberes* ann. 1606. edita, concessit, vt in Regnis Hispaniarum possent recipere noua Monasteria seruata forma Sacrorum Canonum, & Concilij Tridentini. Insuper in alia Bulla ann. 1608. edita, quæ incipit *Ministerio* concessit Monachis B. Mariæ Fuliensis Ordinis Cisterciensis, vt possent vbique de sola Ordinariorum licentia, noua Monasteria construere. Hæc tamen omnia, & alia Priuilegia reuocata sunt à SS. D. N. Vrbano VIII. in litteris in forma Breuis ann. 1624. *4. tom. Bullar. inter Constitut. huius Pontificis nu 25.* Vbi omnes licentiæ, & facultates concessæ Regularibus erigendi Monasteria, & loca Regularia abrogantur, & annullantur, simulque præcipitur, in huiusmodi locis Regularibus erigendis, seruari debere Decreta Sacrorum Canonũ, & Concilij Tridentini, & Constitutionis Clem. VIII. eiusdemque Clem. VIII. & Gregorij XV. Decreta, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub priuationis vocis actiuæ, & passiuæ, necnon officiorum quorumcunque, ac inhabilitatis ad illa, & alia in futurum obtinen. necnon etiam excommunicationis ipso facto incurrendis pœnis. vide Laurentium de Peirinis *tom. 1. de Priuil. Minim. in Constitut. Pyrrhi §. 9. & tom. 2. in Constitut. 6. Gregorij XV.*

35 Quare in erigendis, seu constituendis Monasterijs, aut locis Regularibus in posterum seruandum in primis est Decretum Conc. Trid *sess. 25. de Regul. cap. 3.* scilicet quòd noua loca non recipiantur *sine Episcopi, in cuius Diœcesi erigenda sunt, licentia prius obtenta*. Deinde, id, quod præcipit Clem. VIII. in Constitutione, Quæ incipit, *Quoniam ad institutam* ann. 1603. *3. tom. Bullarij inter Bullas huius Pontificis nu. 99.* videlicet: *Locorum Ordinarios*

narios non posse licentiam ad nouos Conuentus cuiusque Mendicantium Ordinis in Ciuitatibus, & locis eorum ordinariæ Iurisdictioni subiectis, erigendos impertiri, nisi vocatis, & auditis aliorum in eisdem Ciuitatibus, & locis existentium Conuentuum Prioribus, seu Procuratoribus, & alijs interesse habentibus, & causa, seruatis seruandis cognita constiterit, in eisdem Ciuitatibus, & locis nouos huiusmodi erigendos Conuentus, sine aliorum detrimento commodè sustentari posse. Similiter debet obseruari Decretum S. Congregationis sub Gregorio XV. quo cauetur, ne aliqua Monasteria de nouo erigantur, nisi in eis *saltem duodecim Fratres, aut Monachi, seu Religiosi inhabitare, ac ex redditibus, & consuetis eleemosynis sustentari valeant, ac Priores, seu Procuratores aliorum Monasteriorum, Conuentuum, seu Domorum aliarum Religionum, vel Congregationum, aut Societatum, seu Institutorum huiusmodi non solùm in prædictis, sed etiam in alijs per quatuor millia passuum circumuicinis locis, ad id vocati, & auditi fuerint, ac tali erectioni consenserint, vel aliàs Ordinarijs locorũ constiterit Religiosos Monasterij, Cõuentus, seu Domus Regularis sic erigendi, seu erigendæ absq; detrimento Religiosorũ in Monasterijs, seu domibus antea in Ciuitatibus, seu locis huiusmodi erectis degentium, ibi in numero duodecim cõmodè, & congruè manuteneri, & ali posse. Si verò noui Conuentus, Domus Congregatio, vel societas huiusmodi instituẽdæ erunt, nulliq; alij Regulares inibi reperiantur, Ordinarij locorum nihilominus diligenter inquirant, an locorum incolæ, & habitatores, quorum, & consensum requirant, ac adhibeant, huiusmodi duodecim Religiosos in Conuentibus, vt præmittitur, instituendis, commodè alere, & manutenere valeant.* Laurent. de Peirinis *tom. 2. de priuil. Minim. circa Constit. 6. Greg. XV.* Addens ex Rodrig. *to. 2. quæst. Regul. q. 49. artic. 9.* quòd non dicitur acquiri nouus Conuentus quando fit mutatio in eadem Ciuitate, vel oppido, de vno ad alium locum. Quia tunc nullum præiudicium fit alijs Religiosis (nisi forte per accidens ratione maioris propinquitatis ad illorum Monasteria.)

36 Deserere etiam Monasteria semel accepta, sine licẽtia Summi Pontificis fieri non potest ex *cap. vnico de Religiosis domibus, & in cap. cum ex eo de excessibus Prælat. lib. 6.* & est lata excommunicatio contra oppositum facientes. Siluest. *verb. Casus q. 1. cas. 8.* Ecclesia etiam, siue Monasterium semel Deo dicatum, non potest fieri habitaculum seculare, seu conuerti in vsus prophanos, nisi forsan in casu alicuius magnæ necessitatis, & de consensu Episcopi Diœcesani. Ita ferè *in cap. quæ semel 19. quæst. 3.* & est regula Iuris *cap. quod semel dicatum de regulis Iuris lib. 6.* Miranda *in Man. tom. 1. quæst. 34. art. 1.* vbi etiam aliqua pro hoc

pun-

puncto refert priuilegia. Quæ autem bona Monasterij, quod deseritur, & qualiter transferri possint ad aliud Monasterium, tractant Rodriguez *tom. 2. quæst. Regul. quæst. 49. ab art. 4.* Laurentius de Peirinis *tom. priuileg. Minim. in Constit. 2. Iulij II. §. 27. à num. 77.* vbi etiam varia Religionum priuilegia afferuntur.

37 Similiter tam dantes, quàm accipientes ex pacto pecunias, iocalia, epulas, &c. pro ingressu Monasterij, nisi id sponte detur, sunt excommunicati *in extrauag. sanè de Simonia.* Toletus *in Summa lib. 1. cap. 37.* Qualiter etiam non possit aliquid accipi à Parentibus, propinquis, vel Curatoribus Nouitiorum tempore Nouitiatus, præcipit Conc. Trid. *sess. 25. cap. 16.* Vide dicenda *c. 24. à num. 32.*

38 Debent Religiosi vinum cum aqua temperatum bibere, ita vt si vinum purum bibant (intellige cum periculo ebrietatis) peccent mortaliter. *ex Concil. Generali Lateranensi sub Innoc. VIII. & cap. à crapula de vit. & honest. cleric.* Vbi etiam prohibentur Religiosi in conuiuijs alios ad bibẽdum incitare. Armilla *verb. ebrietas num. 7.* Laurentius Peirinis *tom. 2. priuil. Minim. in Constit. 6. Pau. V. num. 5.* Pluries etiam quàm ter bibere prohibentur *cap. quando.* Nauarrus *in Man. cap. 25. num. 110.* Licet dicat hoc non esse peccatum mortale. Imò nec erit veniale, si vera necessitas oppositum petat. Prohibentur etiam ingredi tabernam *cap. nullus*, & conuiuiari, nisi certis sub conditionibus *cap. conuiuia.* Vnde horum transgressio erit adminus veniale peccatum. Nauarrus *vt supra.* Ebriosi autem puniuntur subtractione à communione per triginta dierum spatium, vel supplicio corporali, ex *cap. fin. dist. 35.* & ex *cap. à crapula vt supra* pœna suspensionis ab officio, & beneficio, si à Superiori commoniti non abstinuerint. Alderete *lib. 2. de Relig. discipl. cap. 15. à num. 39.* Vide Augustinum Barbosa *de Offic. & Potestat. Parochi capit. 6. à num. 11.*

39 Religiosis, sicut & Clericis, prohibita est mercatura, seu negotiatio merè lucratiua, videlicet, qua aliquid emitur, vt immutatum cariùs vendatur, sub pœna excommunicationis, suspensionis, ac depositionis, *ex cap. secund. extra ne Cler. vel Monach. & cap. consequens 88. distinct. cap. penult. 91. dist. & cap. sed nec extra ne Cler. vel Monach.* Ioannes de Medina *de restitut. quæst. 30.* Molina *de contract. tract. 2. disput. 342.* Addens, huiusmodi pœnas non esse latæ sententiæ, sed ferendæ. Monasterijs autem Regularium licitum erit aliquam apothecam habere, pro vtilitate ipsorum, in qua per seculares vendantur, & emantur aliqua, quæ ipsis necessaria sunt, vt, si Monasteria habeant aliquod pharmaco-

po-

polium in quo medicamenta pro ipsis necessaria reseruantur, & ne corrumpantur, venduntur, & emuntur per aliquem secularem ibi assistentem. Ratio est, quia finis, propter quem prohibita est lucratiua negotiatio Clericis, seu Religiosis, est, ne retrahantur à rebus spiritualibus, aut ne implicentur peccatis negotiantium, aut ne attendant ad lucrum temporale. Hæc verò omnia cessant in præsenti, cum talis emptio, & venditio non fiat per ipsos, sed per seculares, nec attendatur ad temporale lucrum, sed solùm ad hoc, quòd res sibi necessariæ tempore infirmitatis meliùs conseruentur. Ioannes de Medina *vt supra*, nec dissentit Molina *etiam vt supra nu.10.* & Nauarrus *in Man.cap.25. n.110. §.clericus verò*. Priuatis autem Religiosis nullomodo licet, nec per se, nec per alios, huiusmodi negotiationem, aut mercaturam exercere. Tum quia in prædictis capitibus est hoc illis prohibitum. Tum propter magnam indecentiam, & pericula peccandi, præsertim contra Paupertatem Religiosam, quæ in hoc reperiuntur. Vnde sic facientes etiam peccant contra Paupertatem, & sunt proprietarij, quia vtuntur pecunijs modo sibi prohibito, & sine licentia suorum Superiorum, cum non possint illam ad hoc concedere. Fas tamen est etiam Religiosis, emere necessaria ad proprium, suorumque vsum, quod solet appellari negotiatio æconomica. Cum hoc nullo iure sit prohibitum, imò Iure naturali concessum pro conseruatione. Secus verò dicendum de negotiatione politica, qua emuntur necessaria exercitui, ciuitati, &c. hæc enim Religiosis est prohibita, *cap. Episcopus 88. d.c.1. & sequentia 21.q.3.* & colligitur ex illo Pau. II. ad Timoth. 2. *Nemo militans Deo implicat se negotijs secularibus*. Medina, & Molina *vt sup.* Vide August. Barb. *de Officio Parochi cap.6. à n.37.*

40 Quamuis Ludus honestus recreandi animi gratia non sit Religiosis prohibitus. Cum relaxare animós, & dare se festiuæ iucunditati moderatè, vt non semper intendatur Regularis disciplina, sed aliquando remittatur, ad virtutem pertineat, quam Eutrapeliam S. Thomas vocat *22. quæst.16. art.2.* Sotus *lib.4. de Iust. quæst.5. art.2.* Tamen alearum, seu taxillorum ludus prohibitus est Religiosis in Concil. Illiberitano *cap.19.* Constantinopolit. *6. cap.50. & cap. clerici 15. de vit. & honest. cleric.* Vbi etiam prohibentur huiusmodi Ludis interesse. Et in Concilio Tridentino *sess.22. de reformat. cap.1.* Nauarrus *in Man. cap.19. vel* 20. Graffis *2. parte lib.3. cap.8.* Quod maximè procedit de Ludo chartatarum. Nauarrus *vt suprà*. Alderete *de discipl. Relig. lib.2. cap.16. nu.21.* Quod etiam extende ad Ludi spectatores. Rodriguez *2. to. quæst.37. art.7.* Vide dicta *cap.6. nu.50. & 51.*

41 Debent Monasteria Regularium habere carcerem, tùm ad reorum custodiam, ne ex Religione fugiant, tùm in pœnam delictorum, siue ad tempus, siue etiam perpetuò, iuxtà ipsorum qualitatem. Ita habetur ex Iuris dispositione *cap. Abbates* 18. *quæst.2.glos.& DD.in cap.si clericos de sent.excom.lib.6.* Alderete *lib.1. de Relig. discipl.cap.10. num.1. &* 2. Vide etiam dicenda *cap.24. num.3.*

42 Clericus, seu Religiosus falsus testis, perpetuò deponitur, & in arctum Monasterium recluditur, *cap. si Episcopus* 50. *d.* Rodriguez *tom.2.quæst.*31.*art.*1. Periurium etiam est crimen depositione dignum. *cap.Præsbiter* 81. *d. cap. cum non ab homine de iudic.*Alderete *lib.2.de Relig.discipl.cap.24.nu.3.*

43 Clericus fur (idem dico de Religioso fure) perpetuò deponitur. *cap.cum non ab homine de iudic.cap.Presbiter* 81.*d.* & postquàm fuerit depositus,in arctum Monasterium erit detrudendus, attenta tamen quantitate, & qualitate furti. Alderete *lib.2. de Relig.discipl.cap.16. nu.*8. *&* 9. Volunt aliqui furem à Religione exterminandum, & eijciendum, quod durum videtur aliquibus. Rodriguez *tom.2. quæst.*38. *art.*1. Sed quidquid sit de Iure antiquo, Iure tamen nouo S.Congregat. sub SS.D.N.Vrbano, nullus eijcitur nisi propter incorrigibilitatem. De quo *in cap.23.nu.3.*

44 Similiter homicida perpetua depositione punitur,& in Monasterium detrusione, *cap.miror* 50.*cap.Presbiter* 81.*cap.cum non ab homine de Iudic. cap.sicut dignum* 1.*§.clericos de homicidio*. Similiter,qui venenum propinant, etsi homicidium sequtum non fuerit, nihilominus non minori pœna quam homicidæ puniendi. Vide Alderete *lib.2.de Relig.discipl.c.25. per totum.*

45 Ex Concilio Lateranensi, & Leone X. prohibitum est Religiosis die Sabbathi maioris hebdomadæ pulsare in suis Ecclesijs campanas, antequam campana Cathedralis, vel Matricis Ecclesiæ pulsauerit. Vide Bullam *in tom.1. Bullar.* Laertij Cherub. *tom.p.*150.Idem etiam probat Gauantus *in Comm.in Rubr.Missal.p.4.tit.* 10. in alijs autem diebus non possunt Ordinarij impedire Fratres pulsare campanas ad Matutinum, horas,& Missam, antequam pulsetur campana maioris Ecclesiæ. Ex decreto Sacræ Congregat. apud Quarantam *in Summ. Bullar. verb. Confessor. pag.*235. Augustin.Barbos.*de offic.Parochi cap.*11.*nu.*21.

46 Deinde,ex Concilio Trident.*sess.*25.*cap.*12.*Dies etiam festi, quos in Diœcesi sua seruandos Episcopus præceperit, ab exemptis omnibus, etiam Regularibus, obseruentur*. Quod qualiter sit intelligendum declarauit S.Congregatio Concilij, dicens:Hoc Decretum ita esse intelligendum, vt Regularium ritus illis diebus festis

festis semper permaneat, quoad Missas celebrandas, & cætera diuina Officia tam publicè, quam priuatè ab ipsis Regularibus in eorum Ecclesijs persoluenda. Nec circa hoc ab Episcopis quoquo modo quidquam in contrarium eisdem Regularibus præcipi posse. Quod si de facto præceperint, Regulares neutiquam ipsis Episcopis obedire teneri. Verùm, quoad Cōciones, & Lectiones, quas ijdem Regulares ad populum habuerint, debere se conformare Euangelijs, & Epistolis, quibus Clerus sæcularis vtitur illis diebus festis. Quaranta *in Summ. Bull. verb. priuileg. Regular,* Flau. Cherub. *in Compend. Bullar. 2. tom. in Bulla* 41. *Pij V.*

47 Item ex eodem Concil. Trident. *sess. 25. cap. 13. Exempti autem omnes, tam clerici seculares, quam Regulares quicumque, etiam Monachi, ad publicas processiones vocati, accedere compellantur, ijs tantum exceptis, qui in strictiori clausura perpetuò viuunt.* An autem possint cogi ab Episcopis per censuras, dicemus *cap. 11. nu. 14.* Sacra etiam Congr. Concilij declarauit. *Regulares Monasterij vltra medium milliare à ciuitate distantis non posse ab Episcopo compelli accedere ad processiones.* Flauius Cherub. *in compend. Bull. 2. tom. in Bulla* 41. *Pij V.* Vocari autem debent non per edictum publicum, sed personaliter per Clericos. Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Constit. 2. Sixti IV. §. 11. nu. 57.* Declarauit autem S. Congregatio Concilij processiones publicas, ad quas compelli possunt ab Ordinario Regulares, esse; *Vt putà in festo Corporis Christi, in Litanijs, & Iubileis publicis faciendis in plebibus, in quibus ipsi habent Monasteria, dummodò processiones sint eius generis, quòd in Bulla SS. D. N. Pij V. Mendicantibus concessa,* quæ incipit, *Etsi Mendicantium, publicata 17. Kal. Iunij ann. 1567. comprehendantur: & dummodò Regulares non sint ex illis Conuentibus, Collegia nuncupatis, quæ in eadem Bulla excipiuntur.* Peirinis *tom. 2. Priuileg. Minim. in Const. 7. Pij V. §. 29.* Nota tamen nostros Patres Discalceatos non esse compellendos, vt ad publicas processiones accedant. Ex Clem. VIII. in Bulla *Religiosorum*, ann. 1596. & in Bulla *Romanum Pontificem*, ann. 1603. & ex Paul. V. in Bulla *Decet Romanum*, ann. 1610. Regulares etiam, qui ex priuilegio eis concesso possunt non ire ad processiones prædictas, non possunt ad id cogi, etiam si sæpius gratis accessissent, Cum ex hoc nullum ius adquiratur contra illos. Quaranta *in Summ. Bullar. verb. præcedentia.*

48 Item ex eodem Concil. Trid. *sess. 5. cap. 1. In Monasterijs quoque Monachorum vbi commodè fieri queat, lectio Sacræ Scripturæ similiter habeatur; quæ in re si Abbates negligentes fuerint, Episcopi locorum, in hoc vt Sedis Apostolicæ Delegati, eos, ad id, opportu-*

nis remedijs compellant. In Conuentibus verò aliorum Regularium in quibus studia commodè vigere possunt, Sacræ Scripturæ Lectio similiter habeatur; quæ lectio à Capitulis Generalibus, vel Prouincialibus assignetur dignioribus magistris. Dicunt autem satisfieri huic Decreto, si habeatur Lectio Theologiæ Scholasticæ, vel Moralis, Rodriguez *tom. 2. quæst. 130. art. 2.* Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Const. 2. Iulij II. §. 5. nu. 16.*

49 Vide dicenda infra *cap. 11. à num. 7.* circa ea, in quibus ex Decretis Conciliorum subiecti sunt Regulares Dominis Episcopis. Item circa pœnas, quæ transgressoribus horum Decretorum imponuntur, vide dicenda *cap. sequenti à num. 29.*

De obligationibus Regularium ad Constitutiones, & Decreta Summorum Pontificum, & S. Congregationum.

CAP. X.

1 IN primis alienare bona Monasteriorum, seu circa hoc pacta facere, interdictum est Regularibus à Paulo II. in Extrauag. *Ambitiosæ* sub pœna excommunicationis per hæc verba. *Omnium rerum, & bonorum Ecclesiasticorum alienationem, omneque pactum, per quod ipsorum Dominium, concessionem, hypotecam, locationem, & conductionem, vltrà triennium, nec non infeudationem, vel contractum emphyteuticum, præter quam in casibus iure permissis, ac de rebus & bonis in emphyteusim ab antiquo concedi solitis, & tunc cum Ecclesiarum euidenti vtilitate, ac de fructibus, & bonis, quæ seruando seruari non possunt, pro instantis temporis exigentia, hac perpetuo valitura Constitutione fieri prohibemus. Prædecessorum nostrorum constitutionibus, probibitionibus, & decretis alijs super hoc editis, quæ tenore præsentium innouamus, in suo nihilominus robore permansuris.* Postea verò excommunicationis sententiam contra eum, qui alienat, & qui alienatas res receperit, fulminat. Prælatum verò alienantem, si Pontificali, vel Abbatiali præfulgeat dignitate ab ingressu Ecclesiæ interdicit; alios verò Prælatos inferiores suis officijs, & dignitatibus ipso facto, absque vlla declaratione, priuatos esse denunciat. Contractusque huiusmodi, quòd nullius valoris sint, declarat. Vide Bullam *tom. 1. Bullar.* Laertij Cherubini *pag.*

*pag.*329. Miranda *in Man.Prælat.tom.*2.*q.*35.*art.*18. Poſtea verò Paul. IV. in Bulla quæ incipit, *Iniunctum nobis*, alienationem,& locationem quorumcunque bonorum Eccleſiaſticorum in damnum Eccleſiarum,vel non ſeruatis iuris ſolemnitatibus,aut aliàs nulliter factas, reſcindit, & annullat. Vide Bullam *tom.*1. *Bullar.* Laertij *pag.*720.

2 Quia tamen poſt hæc ſunt varia priuilegia Religionibus cōceſſa, de quibus Rodriguez *tom.*1.*quæſt.Regular.quæſt.*27. quale eſt illud Gregor.XIII. Fratribus, & Monialibus Carmelitarum conceſſum ann.1576. in Bulla, quæ incipit, *Ex incumbenti*, quòd ſcilicet poſſent vendere, & alienare quæcunque bona, etiam ſtabilia, dummodò hoc ſit in commodum, & vtilitatem ipſorum Monaſteriorum, & ex conſenſu duarum ex tribus partibus, Fratrum, vel Monialium Monaſterij, accedente etiam conſenſu, vel ratihabitione Generalis, &c. (vide Bullam *in* 2. *tom. Bullarij* Laertij *pag.*401.) ideò S. Congregatio Concilij in Decreto iuſſu SS. D. N. PP. Vrbani edito ann. 1624. die 7. Septemb. abrogatis omnibus indultis, & priuilegijs quomodolibet Religionibus conceſſis, omnibus Superioribus Regularium; *Omnium rerum, & bonorum immobilium, ac pretioſorum mobilium alienationem, omneque pactum, per quod ipſorum dominium transfertur, cenſus perpetuos, ſeu vitalitios, hypotecam, locationem, & conductionem, vltra triennium, conceſſionem in feudum, vel emphyteuſim, præterquam in caſibus à iure permiſſis, fieri perpetuò prohibet, atque interdicit, abſque ipſius* Congregationis Concilij *expreſſa licentia, in ſcriptis,& gratis concedenda, ſub pœna priuationis omnium Officiorum, quæ tunc obtinebunt, vociſque actiuæ, & paſſiuæ, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa inpoſterum obtinenda, quam ipſo facto abſque alia declaratione incurrant; ſublata etiam Generali,& Protectori illam moderandi, aut relaxandi facultate; pœnis nihilominus Apoſtolicarum; Conſtit. & præſertim fel.rec. Pauli II.* quæ incipit, *Ambitioſæ in ſuo robore permanſuris. Alienationes verò,& pacta, cenſus, hypotecas, locationes, conductiones, & conceſſiones quaſcumque, contra huiuſmodi prohibitionem faciendas, Sanctitatis ſuæ authoritate, ipſo iure nullas, atque irritas decernit.* Bonacina *de alienat.bonor.Eccleſiaſt.diſp.*2. *quæſt. vnica punct.*1. Ex quibus vltimis verbis habetur, contractus factos alienationis ſine prædictis conditionibus, & ſolemnitatibus,eſſe irritos abſque vlla ſententia, & declaratione, cum irritatio non ſit pœna, ſed natura ipſorum poſita lege. Vnde,qui hoc modo accepit bona alienata à Monaſterio non poteſt illa in conſcientia retinere, nec etiam fructus illorum, ſed, ſi ſit in mora reſtituendi teneri ad

damna Monasterij. Molina *tom.2.de Iust.à disp.466.* Suarez 4.*tom. de Relig.tract.8.lib.2.cap.27.nu.20. & 21.* Addens, neque Monasterium posse cedere iuri suo, & bene vt credo, quia hoc est intentum Ecclesiæ propter indemnitatem bonorum Ecclesiasticorum.

3 Post quæ, cum compertum esset Regulares, qui eo Decreto prohibebantur census imponere super bonis ad eorum Monasteria pertinentibus, loco censuum huiusmodi, pecunias ad cambium, vel mutuò accipere cum solutione lucri cessantis, damni emergentis: S.D.N. approbante decreuit, ac declarauit S. Congregatio, *Huiusmodi contractum esse contra mentem Decreti, vt supra editi, ideoque non licere Regularibus pecunias, vt proponitur, accipere, ac si acceperint, in ipsius Decreti pœnas ipso facto incidere.* Laurentius de Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim. in Constitut.8. Vrbani VIII.* Idem etiam SS. D. N. Vrbanus in Constit. *Humanæ salutis* ann.1625. prohibet bona Iurisdictionalia in feudum, vel emphyteusim concedere, aut vltra triennium locare. Vide 4.*tom.Bullar.inter Bullas Vrbani nu.51.*

4 Circa quæ aliqua animaduertenda sunt. Primò per bona prætiosa mobilia hic prohibita alienari, intelligi vasa aurea, argentea, vestes prætiosas, gemmas, &c. Quarant.*in Summ. Bull. verb. alienatio*, Idem censeo de copiosa bibliotheca librorum, grege ouium, vel caprarum, multitudine arborum ferentium, vel non ferentium fructuum. Quia hæc omnia quoad æstimationem, comparantur immobilibus. Suarez 4.*tom.de Relig. tract.8. lib.2.cap.27. nu.18.* Secundò, quòd venditio, seu alienatio arborum cæsarum ex aliquo prædio, eò quòd essent inutiles, aut nociuæ, non compræhenduntur sub isto Decreto. Cum arbores cæsæ sint bona mobilia, & non prætiosa. Nauar.*lib.3.Consil.de reb.Eccles.non alien.cons.6.& 7.* Rodriguez *tom.1.quæst.Regul. quæst.27. art.4.* Tertiò, huiusmodi Decretum S.Congregationis obligare, etiamsi alienatio bonorum Monasterij sit aliquando vtilis. Cum enim per illud abrogentur omnia priuilegia concessa Religionibus, inter quæ hoc vnum erat, quòd in casu vtilitatis Monasterij, possent ipsius bona alienari, vt patet ex priuilegio Gregorij XIII. Carmelitis concesso, vt vidimus *num.2.* (vide alia priuilegia quoad hoc concessa Patribus nostris Discalceatis à Paulo V.) censendum est, mentem Sacræ Congregationis esse, sine ipsius licentia non posse fieri alienationes adhuc in hoc casu, sed ad illam pertinere iudicare de tali vtilitate. Vnde alienationem esse necessariam, vel vtilem Ecclesiæ, aut Monasterio, solum est causa iusta ad impetrandum licentiam à Sede Apostolica, vel S. Con-

S.Congregatione. Quartò sub bonis immobilibus comprehendi tam res corporeas fixas & stabiles, quàm actiones & iura, vel redditus longi temporis, seu ius diuturnum ad illud, putà decem annorum. Item iura seu debita rerum immobilium, iam adquisita Monasterio, & ab illo acceptata. Suarez 4. *tom. de Religion. tract.8.lib.2. cap.27. nu.16. & 17.* Quintò, quòd casus iure permissi, in quibus licita est alienatio sine vlla Sedis Apostolicæ licentia, posita tamen necessitate, vel euidenti vtilitate Ecclesiæ, sunt. Primus, quando res alienanda est modici valoris, iuxtà *cap. terrulas* 12. *quæst.* 2. Bonacina *tract. de restit. disput.* 3. *quæst.*8. *puncto* 4.*num.*7. Vide, & Gauant. *in Manual.Episcop.verb.alienatio*. Secundus est, consuetudo legitimè præscripta contra Extrauag.*Ambitiosæ*, & idem dico de Decreto S. Congregat. allato. Azor *lib.2.cap.9.quæst.1.* Tertius est, necessitas tam vrgens, vt non possit expectari licentia Papæ, vt si essent cito redimendi captiui à pyratis detenti, aut pauperes in graui, & repentina necessitate pascendi. Molina *disp.*468. Quartus, quando bona sunt relicta Religioni incapaci bonorum in communi. Sanchez *in Decal.lib.7.cap.26. nu.30. & cap.27. nu.17.* Quintus, quando sunt relicta cum tali onere, vt alienari debeant certo tempore, aut casu, aut restitui ex obligatione iustitiæ. Sextus, si bona solita sunt infeudari, aut in Emphyteusim concedi. Rodriguez *tom.1.quæst.27.art.*13. Molina *disp.*468. Septimò idem videtur dicendum in casu vnionis Ecclesiæ loco Regulari. Ex *Clement.si vna de reb.Eccles.non alienan.* Sextò nota, quòd ea, quæ alienari non possunt, neque etiam possunt pignorari, propter eandem rationem. Molina *tom.2.de contract.disp.*466.*nu.*1. Septimò, quoad locationem, quòd quando prædia alternis tantùm annis fructum ferunt, possunt locari in sexennium, & sic respectiuè, nam annus in locatione non taxatur ex simplici decursu temporis, sed ex fructu, Nauarr.*tom.2.Comm.de alien.nu.*21.22. Azor. *par.* 2. *lib.*9. *cap.*2.*quæst.*2. Non possunt autem fieri locationes ad sex, vel nouem annos, cum conditione, vt tot sint locationes quot triennia. Quia hoc est in fraudem legis. Filiuccius *tract.*44. *cap.*3.*num.*9. Pro alijs autem dubijs circa hoc punctum lege Rodriguez *tom.* 1. *quæst.Regul.quæst.*27. & Quarantam *in Summ.Bullar.verb. alienatio* (animaduertendo tamen hos authores non vidisse Decretum Sacræ Congregationis adductum) Peirinis *tom.1.priuil.Minim.in Const.9. Iulij II. §.1.* Bonacina *de alien. bonor. Eccles. disput.2.quæst.vnic.punct.2.* Gauantum *vt suprà*.

5 Bona adquisita à Religiosis ex illicita negotiatione, aut alias contra sacros Canones post mortem illorum, aut quibus,

illos, etiam eis viuentibus, priuari, & destitui contigerit, spectant, tanquam spolia, ad Cameram Apostolicam. ita decernit Pius IV. in Bulla quæ incipit, *decens esse.* *2.tom.Bullar.pag.29.* Ab hac tamen regula excepit idem Pontifex Fratres Milites Hospitalis S.Ioannis in Bulla, quæ incipit, *Romani interest* ibidem *p.42*. Quæ autem dicantur bona ex illicita negotiatione, aut contra sacros Canones adquisita, tractat Nauarrus *in Comment. de spolijs*, & Suarez *4.tom.de Relig.tract.8.lib.3.cap.2.nu.22.* vbi hæc recenset, *Omnis mercatura, negotiatio, militare, exercere officium forense*, & similia. Vndè bona adquisita à Religioso contra suam Regulam, vel Constitutiones, non pertinent ad Cameram, cum non comprehendantur in prædicta Bulla. Suarez *vt suprà num.25.* Nec etiam, quæ adquisiuit frater Laicus, vel Conuersus, quia Pontifex solùm loquitur de Clericis. Idem *nu.24.* Intelligiturq. Bulla de illis etiam bonis, quæ ex illicita negotiatione, & contra Sacros Canones adquiruntur à Religiosis, etiam non Apostatis, sed viuentibus in Monasterijs, aut sub obedientia suorum Prælatorum, cum Pontifex indistinctè loquatur. Idem *num.30.* Vbi etiam videtur dicere requiri ad huiusmodi restitutionem faciendam Cameræ, quòd ipsa petat. In hoc tamen attendenda est consuetudo. Cui autem cedant bona acquisita ab Apostatis, dicetur infra *cap.16.num.21.*

6 Pius V. in Bulla, quæ incipit: *Cum primum* ann.1566. edita *2.tom.Bullarij inter Bullas huius Pontificis nu.5.* præcipit in virtute sanctæ obedientiæ Religiosis, siue Claustralibus, siue Regularibus, vt in Ecclesijs suis deputent aliquem, qui pauperes mendicantes, seu eleemosynas petentes per Ecclesias tempore Missarum, Prædicationum, aliorumq. diuinorum Officiorum, foras eijciant. Peirinis *tom.1.priuil.Minim.in Constit.4.Iulij II. §.1.* Barbosa *de offic.Parochi cap.13.nu.37.*

7 Idem Pius V. in Bulla, quæ incipit, *De salute gregis* ann.1567. edita, & habetur *2.tom.Bullar.* Laert.Cherubini *Bulla* 48. præcipit omnibus Clericis tam Regularibus, quàm secularibus, beneficia Ecclesiastica obtinentibus, vel in sacris Ordinibus constitutis, sub excommunicationis pœna, ne agitationibus taurorum, aliarumq. ferarum bestiarum intersint. Licet autem huius Constitutionis pœnæ, & censuræ in Regnis Hispaniarum, quoad laicos, & Fratres Milites quarumcunque Militiarum, reuocatæ sint à Gregor. XIII. quoad Religiosos tamen in suo vigore permanent. Eò vel maximè, quod Clem.VIII. ann. 1596. id expresse declarauit, tollendo & remouendo illas, quoad omnes in illa expressos (*Monachis, & Fratribus Mendicantibus, cæterisque cuiuscum-*

uſcumque Ordinis , & inſtituti Regularibus exceptis) Rodriguez *3.tom.quæſt.Regul.quæſt.68.art.2.*Proſper de Auguſt.*in additionibus ad Quarantam in Summ.Bull.verſ.torneamenta* . Obligat autem hæc Conſtitutio, etiam in caſu , quo Religioſus poſſet intereſſe ſimili ſpectaculo ſine aliquo ſcandalo , aut nota . Quando enim lex eſt de ſe iuſta & honeſta , etiam ſecluſo ſcandalo , obligat ad ſui adimpletionem . Rodriguez *tom.3. quæſt. Regul. q.68. art.2.*Flau.Cherub.*in comp. Bullarum to.2.* Comprehendit etiam hæc Conſtitutio Religioſos in ſacris Ordinibus non exiſtentes. Ratio eſt, quia licet à Pio V. ſint excluſi, tamen à Clem.VIII. (vt patet ex verbis adductis) videntur comprehendi : Rodriguez *quæſt.68. art.2.* Cum autem huiuſmodi excommunicatio non ſit ipſo facto incurrenda, ſed comminatoria, non incurritur ipſo facto à Religioſis huiuſmodi agitationibus aſſiſtentibus , peccant tamen mortaliter , cum excommunicatio maior etiam ferenda , neceſſariò illud ſupponat. Eò præſertim,quòd non ſolùm ſeculares ſcandalum ex eo capiant , ſed & ipſa taurorum agitatio pluribus videatur barbara , & gentilis conſuetudo , iure optimo à pia,& Catholica Hiſpania releganda,quæ fœliciùs, & fructuoſiùs milliaria hominum , & equorum , qui in iſtis congreſſibus occiduntur, in Fidei dilatationem contra infideles exponeret.

Hinc collige ſolutionem dubij , an aſſiſtere Comœdijs (idem dico de alijs Spectaculis Scænicis,Ludricis, & Hyſtrionicis) Religioſos,ſit peccatum mortale ? Sub diſtinctione enim loquendum eſt. Nam vel talia Spectacula,res laſciuas, turpes, aut impudicas continent , aut non . Si primum , vix excuſari poſſunt à mortali Religioſi ſimilibus ſpectaculis aſſiſtentes. Tum ratione ſcandali, quod ſæpiùs interuenit; tum ratione periculi lapſus,quod ſæpiùs etiam continget ; tum , quia etiam ijs ceſſantibus , ratione Voti Caſtitatis tenentur huiuſmodi obſcæna fugere, & deteſtari.Vnde Eccleſiaſticis prohibitum eſt ſimilibus nugis intereſſe *de Conſecrat.d.5.cap.non oportet 2.& cap.Clerici 2.de vit.& honeſt. Cleric.* Optimè etiam in Conſtitutionibus Religionum id etiam eſt vetitum,vt in noſtris *par.3.cap.6.nu.8.* Rodriguez *tom.3. quæſt. Regular.q.68.art.6.* Caſu tamen , quo ceſſaret ſcandalum , nec eſſet periculum lapſus , nec prohibitio ſpecialis Religionis ad mortale obligans , ſi Religioſus prædictis Spectaculis aſſiſteret , non ex affectu, aut delectatione ad res laſciuas , & venereas , quæ ibi aguntur, ſed ob ſolam vanam curioſitatem,excuſaretur à peccato mortali. Sanchez *lib.9.de Matrim. Diſp.46.nu.41.* Bonacina *de Matrim.quæſt.4.punct.9.nu.21.& 22.* Quando verò talia Spectacula non ſunt de rebus turpibus, aut inhoneſtis, ſed continent

Hiſto-

Historias diuinas, aut humanas, aut etiam fabulas, & figmenta Poëtarum, tunc est indifferens ex natura sua illis assistere, atque adeò sine peccato possunt illis Religiosi interesse, seclusis circunstantijs scandali, periculi lapsus, prohibitionis, &c. S. Thomas 2.2. *quaest.* 168. *art.* 3. *ad* 3. Vide à nobis dicta *de Reformat. Regul. cap.* 9. *nu.* 12.

8 Regulares, qui (quod absit) nefandum crimen exercent, omni priuilegio clericali, omnique officio, dignitate, & beneficio Ecclesiastico priuantur, & per Iudicem Ecclesiasticum degradati potestati seculari traduntur. Ita Pius V. in Bulla, quae incipit, *Horrendum illud*, ann. 1568. edita *in 2. tom. Bullar. nu.* 72. Num autem, qui vna, vel alia vice in hoc peccatum incidit, his pœnis subiaceat? Quidam aiunt, quidam negant. Vtrumque probabile. Et pars negatiua satis probatur ex illo verbo *exercentes*, quod Pontifex ponit in Bulla, importat enim multiplicationem actuum. Nauarrus *in Man. cap.* 27. *nu.* 249. Licet alij dicant oppositum, & hoc declarasse ipsummet Pium V. Flauius Cherubin. *in 2. tom. Bullar. sup. istam Bullam*. Praedictae etiam Constitutionis dispositio extenditur ad eum, qui fœminam praepostera venere cognouerit, vel bestialitatis peccatum commiserit. Propter similem rationem. Prosper de Augustino *in addition. ad Quarant. in Summ. Bullar. verb. Sodomia.* Vide alia à nobis dicta supra *cap.* 5. *nu.* 11. 12. *&* 13.

9 Prohibitum est viris Religiosis admittere intra eorum clausuram, seu permittere in eorũ Monasteria fęminas cuiuscumque status, & conditionis existant. Primò, ex Motu proprio Pij Quinti, edito anno 1570. qui incipit, *Regularium personarum*. Secundò ex alia Constitutione Gregorij XIII. quae incipit, *Vbi gratia*. Quamuis enim in illis solùm videatur prohibitum ingredi fęminas Monasteria virorum, aut Religiosos illas admittere virtute, & praetextu aliquorum indultorum, seu facultatum, tamen etiam extenditur ad eos, qui permittunt illas quomodolibet intrare, etiam sine praetextu, aut virtute alicuius facultatis, seu indulti. Tum quia Pius Quintus hanc esse suam mentem declarauit in alia Constitutione, quae incipit, *Decet Romanum Pontificem* ann. 1570. quam refert Cõfectius *in priuilegijs Ordinũ Mend. fol. mihi* 147. vbi explicans suum priorem Motum proprium declarat, mentem suam, & intentionem esse, & fuisse, *quòd dictae litterae non solum comprehenderent mulieres habentes, & praetendentes facultatem, & indulta ingrediendi Monasteria, sed etiam omnes, & quascumque Mulieres alias, tam in genere, quam in specie.* Tum quia ipse Gregorius Decimus tertius explicuit isto

modo

modo suam mentem, vt refert Villaguta *tract. de Vsuris quaest. 35. nu. vlt.* Tum etiam, quia ita praxi receptum est in Pœnitentiaria Rom. (quod pro lege haberi debet, maximè cum agatur de interpretatione Sanctionis Apostolicæ) Nauar. *in Sum. lat. cap. 27. num. 105. excom. 61.* Azor. *tom. 1. Instit. mor. lib. 13. cap. 8.* Vnde Suarez 4. *tom. de Rel. tract. 8. lib. 1. cap. 7. nu. 9.* propter hanc Constitutionem Pij Quinti retractat, quod alibi dixerat, scilicet in priori Constitutione eiusdem Pij Quinti solum prohiberi ingressum fœminarum in Monasteria virorum prætextu facultatum obtentarum.

10 Possunt tamen permitti intrare in Monasteria Religiosorum puellæ paruulæ, non obstante prædicta prohibitione Pontificum. Eò quòd finis illorum est, ne detur Religiosis occasio impudicitiæ, quod cessat in paruulis puellis. Rodriguez *in expos. Mot. propr. Pij Quinti num. 12.* Sanchez *lib. 6. in Decal. cap. 17. nu. 4.* Idem dico de Imperatricibus, aut Reginis, saltem quando intrant Monasteria non occultè, sed magno comitatu, & ex bono fine. Cum enim Pontifices non fecerint in prædictis Bullis mentionem de illis, credendum est noluisse ipsas comprehendere. Rodriguez *tom. 1. quaest. Regul. quaest. 48. art. 1.* Sanchez *lib. 6. in Decal. cap. 17. nu. 5.* Qui etiam extendit hoc ad filias Imperatricum, & Reginarum. Quia nomine Reginarum censet comprehendi. Fundatrices autem Monasteriorum, quantumuis nobiles sint, & excellentes comprehenduntur sub ista prohibitione. Quia hoc creditur fuisse intentum Pij V. in suo Motu proprio. Ideò enim in eo expressit Ducissas, & similes, quia hæ solent esse fundatrices. Rodriguez *in exposit. huius Mot. prop. num. 3.* Similiter causa medendi Monacho graui morbo laboranti, intrare potest fœmina in Monasterium, si infirmitas solùm per ipsam curari possit, nec Religiosus possit extrahi foras. Quia lex humana non est accipienda in tam graui necessitate. Rodriguez *tom. 1. quaest. Regul. q. 46. art. 7.* Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 17. nu. 30.*

11 Nomine Monasterij, in quod fœminis ingressus interdicitur, solùm intelliguntur ea, quæ sunt intra septa Monasterij. Quia ea propriè sunt Monasterium, vel partes illius. Nauarrus *lib. 1. Consil. in 1. edit. tit. de Regular. cons. 16. in 2. lib. 5. tit. de verb. signific. cons. 5.* Hinc prædia, domus, horti, seu vineæ Religiosorum ab illorum Monasterijs separata non comprehendũtur prædicta prohibitione. Rodriguez *in expos. huius Mot. propr. num. 1.* Secus verò horti, vel viridaria, quæ in ipsis Monasterijs esse solent, etiam si habeant ianuam, per quam, absque claustrorum ingressu, in illa intrari possit. Quia ista reuera sunt partes Mona-

sterij,

sterij, & communiter sic habetur in praxi. Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.17. nu.15.* Idem dico de Sacristijs Ecclesiæ immediatè contiguis. Propter eandem rationem. Licet in hoc, si scandalum, & perturbatio Religiosorum absit, sicque contrarium vsu receptum propter audiendas confessiones, possit tolerari. Rodriguez *in expos. prædicti Mot. prop. nu.14.* Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.17. nu.17.* Addunt alij, quòd Sacristiæ, ad quas non est aditus per claustra Monasterij, sed per Ecclesiam non sint subiectæ clausuræ. Bonacina *de clausur. quæst.3. punct.1.* Monasteria verò nondum fabricata, sed fabricari incepta, vbi non est communitas Religiosorum, sed tantùm aliquis, vel aliqui pro fabrica, non comprehenduntur sub prædicta prohibitione. Quia illa verè non sunt Monasteria. Sorbus *in priuileg. mendic. verb. ingress. Monial. num.11.* Pro quo extat declaratio Cardinal. quam refert Quaranta *in Summ. Bullar. verb. Monast.* affirmans, idem dici debere de domibus, seu Infirmarijs in ciuitate positis, cum nec Ecclesiam, nec Conuentum habeant. Secus de Prioratibus, quos habent aliquæ Religiones Monachales, quia sunt verè Monasteria, & habent clausuram. Sanchez *lib.6. in Præcepta Decalog. lib.17. num.21.*

12 Præterea licitus est ingressus fœminarum in claustra Religiosorum (illorum scilicet, qui habent communicationem generalem priuilegiorum aliarum Religionum quarumcunque.) Quando in eis Missæ, & alia Diuina Officia celebrantur, ac cum Processiones fiunt, & quando Christi fidelium cadauera ibi sepeliuntur, ac etiam pro eis suffragia fiunt. Similiter quando diuinum verbum in claustris Monasteriorum, & Regularium locorũ huiusmodi proponitur, vel per aliam quamcunque causam tantus concursus populi fuerit, quòd commodè ingredi non possint, & egredi per portam Ecclesiæ, perpetuò concedimus, vt dictæ mulieres vna cum alijs secularibus personis possint ingredi, & egredi per portam claustri Monasteriorum, & locorum Regularium huiusmodi, dummodò recto tramite accedant ad portam, qua exitur è Monasterio, sicque volumus pariter, & indulgemus. Ita ad verbum Pius V. in dicta Constitutione. *Decet Romanum Pontificem.* Quæ licet fuerit data intuitu, & fauore Congregationis Montis Virginis, posteà ab alijs Religionibus acceptata est, ob communicationem priuilegiorum, vt credo. Rodriguez etiam infra citandus refert similia declarasse Pium V. viuæ vocis oraculo. Sed quia, vt diximus *cap.3. nu.21.* Viuæ vocis oracula omnia his temporibus abrogata sunt, saltem quatenus continent nouam concessionem, ideò solùm videtur ob communicationem

priui-

priuilegiorum cum dicta Congregatione Montis Virginis, prædicta ab alijs Religionibus acceptata esse. Circa quæ animaduertendum est primò, non posse Prælatos prædictarum Religionum instituere Processiones, vel Officia Diuina extraordinaria ad eum finem, vt mulieres ingrediantur eorum claustra. Quia hoc est contra intentum Pontificum. Secundò non posse ingredi prædictas mulieres, quando sunt celebrata iam, aut posteà celebranda prædicta Officia, nisi in hoc sit parua mora temporis. Quia ista concessio solùm procedit de tempore, quo celebrantur. Tertiò, quòd etiam possunt ingredi prædictæ fœminæ, quando intra aliquod Sacellum illius claustri ob alicuius potentis deuotionem celebratur Missa. Quia tunc celebratur Diuinum Officium. In his tamen laudabilis vsus retinendus erit, & abusus vitandus. Rodriguez *tom.1. quæst.48. art.3. & in expos. Mot. propr. Pij V.* Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.17. nu.22.* Quartò adiungunt aliqui licere hunc ingressum, quando in claustro datur habitus alicui Nouitio; sed non credo hoc licere, cum non comprehendatur hic casus in assignatis à Pio V. Laurentius de Peirinis *to.1. priuileg. Minim. in Const.6. Iulij II. nu.14.* Nec dare habitum Nouitio sit diuinum Officium. Bonacina *de Clausur. quæst.5. puncto 4. nu.10.* Qui aliter docet dum datur professio.

13 Pœnæ autem, quas incurrunt Religiosi admittentes fœminas in sua Monasteria, sunt, *priuationis Officiorum, quæ in præsenti obtinent, & inhabilitatis in posterum ad illa, & alia omnia, & Suspensionis à Diuinis ipso facto, sine alia declaratione incurrendis pœnis.* Ita Pius V. in suo Motu proprio. Præterea Gregor. XIII. addit priuationem dignitatum, & beneficiorum, & inhabilitatis ad illa, & excommunicationem Pontifici reseruatam. Rodriguez *tom.1. quæst. Regular. quæst.48. art.1.* Sanchez *lib.6. in Decal. cap.17. à num.33.* Quomodo autem istæ pœnæ, & aliæ similes intelligi debeant, & quis possit in illis dispensare dicemus in hoc *capite à num.29.*

14 Sixtus V. in Bulla *Cum de omnibus* ann.1587. edita prohibet, *ne quis Regularis ex vna Prouincia ad aliam Prouinciam sui Ordinis transeundo etiam in itinere, intra aliquod Monasterium, domum, vel locum alterius Prouinciæ ad habitandum, vel tanquam hospes recipi, aut ad modicum tempus diuertere possit, nisi à Superiore eius loci, vbi residet, expressam licentiam discedendi in scriptis obtentam, seu litteras obedientiæ, vel commendatitias, secum deferat, atque exhibeat, vel nisi ità cognitus sit ijs, ad quos diuerterit, vt de eius persona nullus omninò dubitationi, aut suspicioni locus relinquatur.* Præcipit etiam ne recipiantur tales Fratres sub

grauis-

grauissimis pœnis ibi assignatis. Posteà verò in alia Bulla eiusdem Pontificis ann. 1588. edita, quæ incipit, *Ad Romanum Pontificem*, sic prædicta declarat: *Dum interdicimus, ne quis Regularis alterius Prouinciæ, intra aliquod Monasterium, Domum, vel locum alienæ Prouinciæ, etiam tanquam hospes, & ad modicum tempus recipi possit, nisi à Superiore loci, vbi residebat, & à quo discessit licentiam expressam in scriptis exhibuerit, vel nisi satis cognitus sit, id obseruari volumus non solùm in Religiosis itinerantibus de vna in aliam Prouinciam, sed in ijs quoque, qui proficiscuntur de vno in aliud eiusdem Prouinciæ Monasterium, tam sui, quam alterius Ordinis. Quòd si dicerent se ad Apostolicam Sedem confugere ob grauamina à suis Superioribus sibi illata, & ideò ab ipsis Superioribus licentiam, & litteras obtinere non potuisse, non properea vllo modo recipi valeant, nisi fide dignorum testimonio de petita ab eis licentia, & per suos Superiores denegata constiterit*. Laurentius de Peirinis *tom. 1. priuileg. Minimor. in Constit. 13. Leon. X. §. 1.* Quaranta *in Summ. Bullarij verb. Monasteria*.

15 Deindè Religiosi Romam venientes sine licentia legitima, aut sine litteris suorum Superiorum, ex Sixto V. in Bulla citata, *Ad Romanum Pontificem*, non sunt recipiendi, sed remittendi ad Congregationem Eminentiss. Cardinal. vel Dominos Protectores, vt ipsis auditis, quid agendum sit, statuatur. Ex decreto autem S. Congregat. an. 1587. debent remitti ad suos Superiores seueriori pœna plectendi. Quaranta *in Summ. Bullar. verbo Monasteria*.

16 Circa illos autem hæc præcipit Clem. VIII. in Decretis pro reformatione Regularium approbatis à S. Congregatione SS. D. N. Vrbani VIII. iussu. *Nullos Fratres Romam venire Superiores permittant, nisi prius à Generali, vel Protectore dumtaxat, licentiam in scriptis impetrauerint. Si quis autem sine huiusmodi facultate Romam venire præsumpserit, voce actiua, & passiua biennio priuatus exîstat, subiturum etiam alias arbitratu Superiorum infligendas pœnas. Quæ item omnia aduersus eos, qui supra dictos admiserint, & receperint, sine vlla exceptione locum habeant*. Postea extenditur facultas concedendi hanc licentiam, etiam Prouinciali, *ex causa communi totius Prouinciæ dumtaxat*, & declaratur prædictam pœnam priuationis vocis actiuæ, & passiuæ *Sanctitati suæ reseruatam esse*.

17 Prohibitum etiam est Religiosis recurrere ad personas extra suam Religionem, pro consequendis honoribus, dignitatibus, aut gratijs in ipsa. Primò enim id prohibuit Fratribus Prædicatoribus S. Dominici sub pœna inhabilitatis ad illa, & similia,

vel

vel maiora conſequenda Gregor.XIII. in Bulla *Cum nihil magis*, & habetur 2.*tom. Bullar. nu.*62. Ampliauit hoc Clemens VIII. in alia Bulla *Religioſos viros* ann. 1592. edita, confirmando Decretum Capituli Generalis eiuſdem Ordinis, & hoc ipſum præcipiendo in virtute ſanctæ obedientiæ. Deinde idem Clem.VIII. in alia Bulla, *Quoniam nemo* ann. 1593. Idem prohibet Carmelitis per hæc verba. *Omnes, & ſingulos Fratres dicti Ordinis cuiuſcunque ſtatus, gradus, conditionis, & praeminentiæ, qualitatis, & dignitatis exiſtentes, qui de cætero ad Prælaturas, gradus, honores, dignitates, adminiſtrationes, functiones, & alia officia dicti Ordinis aſſequenda intenti, ad Principum, & Prælatorum, atque aliarum quarumcunque perſonarum tam ſecularium, quàm Eccleſiaſticarum de gremio dicti Ordinis non exiſtentium, etiam Cardinalatus honore, & quacunque ſeculari dignitate, & excellentia, etiam Imperiali, Regali, & Ducali fulgentium fauores recurrerint, vel etiam pactis, pollicitationibus, alijſq; vijs, directè vel indirectè, palàm vel occultè ad Prælaturas, gradus, honores, dignitates, adminiſtrationes, functiones, & alia officia prædicta obtinenda aſpirauerint, vel alijs minimè legitimis, & honeſtis rationibus ea obtinere quæſiuerint, aut etiam ſponté oblatis, & minimè conquiſitis vſi fuerint, illorumq. complices, & fautores ad quaſcunque Prælaturas, dignitates, & officia, graduſq. honores, adminiſtrationes, & munera in ipſo ordine obtinenda perpetuò inhabiles declaramus, ac obtentis per eos Prælaturis, gradibus, honoribus, dignitatibus, adminiſtrationibus, functionibus, & officijs huiuſmodi eò ipſo priuamus, ac priuatos voce tam actiua, quàm paſſiua carere decernimus, & declaramus*. Iure autem optimo huiuſmodi interceſſiones prohibitæ ſunt Religioſis, quia per illas maximum damnum Obſeruantiæ Religioſæ accidit ſæpiùs. Vnde illas quoque prohibet idem Clem.VIII. Camaldulenſibus in alia Bulla ann.1596. edita; quæ incipit, *Ambitioſam*, & Hieronymianis, in alia, quæ etiam incipit, *Ambitioſam* ann.1600. edita, & Cruciferis in alia, quæ incipit, *Quoniam nemo* ann.1604. & Auguſtinianis in Bulla eodem titulo, & anno edita. Et Paulus V. Canonicis Regularibus S.Saluatoris in Bulla edita ann.1607. *Quoniam nemo*, & Auguſtinianis in Bulla *Admonemur* ann.1608. & Celeſtinis in Bulla *Quoniam nemo* an.1616. Et Fratribus Minoribus de Obſeruantia an.1619. in Bulla *Admonemur*, 4.*tom.Bullar.* inter Bullas Pauli V. *nu.*16. & Minoribus Conuentualibus ſimili modo *num.*18. Specialiter etiam idem Paulus V.in Bulla *Admonemur* ann.1608.edita, præcipit Fratribus Ordinis Prædicatorũ in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicatione latæ ſententententiæ Papæ reſeruatæ,

ne

ne ad fauores extra Religionem recurrant pro se, vel alijs ad effectum consequendi officium Generalis, vel alijs minùs legitimis vijs, & modis illud obtinere quærant. Insuper idem Pau. V. in Bulla *Admonemur*, prohibet idem Minimis S. Francisci de Paula 4.*tom.Bullar.* inter Bullas Pau. V. *num.*19. Tandem idem Pau.V. in Bulla ann.1613. edita, quæ incipit, *Aliàs per nos*, prohibet recursum ad fauores extrà Religionem Monachis Cisterciensibus Congregationis Italiæ in virtute sanctæ obedientiæ, & sub excommunicationis latæ sententiæ pœna. Vide dicenda *cap.*15.*nu.*27.*& cap.*18.*nu.*81.

18 Sacra Congregatio Romæ 12.Ianuarij 1604. statuit, & declarauit. Quibusuis Regularibus quorumcunque Ordinum, & Congregationum, tam Mendicantium, quam non Mendicantiũ, nullo modo licere, etiam specialis alicuius consuetudinis prætextu, Parochiam cum Cruce processionaliter, aut aliàs ad efferenda, & leuanda defunctorum funera intrare, vel illa leuare, & efferre, nisi vocato, & expectato proprio defuncti Parocho, eoque ibidem præsente, si tamen ipse aliter fieri non consentiat, & permittat, vel nisi requisitus venire expresſè omninò recuset. Quaranta *in Summ.Bullarij verb.priuileg.Regul.*

19 Regulares debent Crucem ferre in Processionibus cum velo, seu panno. Deferri debet tabernaculum SS. Eucharistiæ non Sacerdotum humeris, sed manibus tantum celebrantis. Quod probat Gauantus *in Comm. in Rubric. Missal. tom.* 1. *par.* 4. *tit.*10.*&* 12.

20 Præterea Clem. VIII. in Decretis pro reformatione Regularium, quæ habentur inter Bullas huius Pontificis 3.*tom.Bullar. nu.* 60. & posteà confirmata sunt à S. Congregatione Concilij, iussu SS. D. N. Vrbani in Decreto de Regularibus Apostatis, & eiectis ann.1624. sic habetur, inter alia Decreta, quæ nos sparsim suo loco in hoc opere collocamus. *Nullus omninò prætextu cuiuscunque priuilegij, vel superioritatis, etiam Generalatus, à seruitio Chori censeatur immunis, nisi pro tempore, quo quis in proprij Officij munere actu fuerit occupatus. Cùm Lectoribus autem, & Prædicatoribus, Superiores, ijs tantum diebus, quibus eos legere, aut prædicare contigerit, dispensare possint; Idem quoque præstare valeant cum ægrotis, & studiorum causa legitimè impeditis. In eos verò, qui negligentes, aut inobedientes fuerint, salutari pœnitentia Superiores animaduertant ad præscriptum Regulæ, & Constitutionum, alimenti etiam, si opus fuerit, subtractione.* Ægroti in hoc Decreto intelliguntur, tam temporanei, quam perpetui, & Religiosi valdè senes. *l.Prætor ff.de vacat.& exc.mu.& ex l.semper ff.*

de

de iure imm. Similiter per eos, qui *ſtudiorum cauſa* ſunt impediti, intelligi debent, qui imprimendis libris pro bono Eccleſiæ, vel Religionis occupantur. Laurentius Peirinis *tom.2. priuileg. Minim.Conſt.10.Vrb.VIII.nu.3.& 4.* Item. *Lectio ſacra Scripturæ,vel caſuum Conſcientiæ,bis in hebdomada, praſcriptis diebus, in ſingulis Monaſterijs, & Conuentibus habeatur, adquam Fratres omnes conueniant, eaque abſoluta, mutua collatione circa explicatam doctrinam ſeſe vtiliter exerceant*. Vide dicta *cap. praecedenti nu.48.* Item, *Cellæ, ſeu ædiculæ, quæ extra dormitorium ſeparatim ſunt, ad officinas, aut aliàs ad communem vſum, & commoditatem Conuentus redigantur.* Item, *Sigillatim ſuo quiſque lecto cubet, neque vllibi duo eodem lecto dormire poſſint, qui omnes ad certam formã redigendi erunt.* Vide dicta *c.5.n.15.* Item, *In priuatis cellis nulli camini permittantur; ſed omnes obſtruantur ſtatim,cardinibus etiam è parietibus cõuulſis,vt res illa non ad tẽpus facta,ſed perpetuo duratura videatur, cellis tamen Generalis, aut alterius Superioris, ac Prædicatoribus exceptis.* Item, *Conuentus feneſtræ omnes,quæ in vias publicas,aut in vicinas laicorum ædes proſpiciunt,muro ita obſtruantur, vt omnino ijs proſpectus impediatur.* Item, *Valetudinarium in ſingulis Conuentibus certo, ac ſalubriori loco conſtituatur, quod pro loci ſitu, ac Fratrum numero, quoad fieri poterit, commodiſſimum eſſe poſſit, in quo Fratres omnes, cùm ægrotabunt, curentur, nec inde, niſi recuperata ſanitate, abire permittantur. Qui verò infirmorum curæ præpoſiti ſunt, omni ſedulitate, ac charitate operam ſuam præſtabunt, ac curabunt, ne quid ægrotis omninò deſit, quod ad ſanitatem recuperandam pertineat.* Item, *Curent Superiores,vt Conſtitutio interdicens largitiones munerum, & præſcribens hoſpitalitatis formam, ab omnibus in quolibet Conuentu inuiolabiliter obſeruetur.* Circa hanc Conſtitutionem vide dicta *cap.6.nu.52.53.54.& 55.* Item, *Eligantur in Capitulo Generali, ac Prouinciali aliquot graues, & periti ex Fratribus cuiuslibet Prouinciæ, ſaltem tres, qui admittendos ad prædicationem verbi Dei, vel ad audiendas confeſſiones,etiam ipſorum Fratrum, ac Lectores publicos diligenter ſimul examinent, priuſquam probentur, & ad huiuſmodi miniſteria admittantur. Horum etiam cura ſit, examinare, & probare, tam quoad doctrinam, quàm quoad mores, promouendos ad quoſcunque Ordines, in quo ſeruetur Decretum, Congregationis Interpretum ſacri Concilij Tridentini, hac de cauſa nuper editum, & promulgatum.* Hoc Decretum puto eſſe illud, quod nos afferimus *cap.14.à num.12.* Item, *Illud porrò Superiores omnes in Domino admonemus, vt memores ſint rationis, quam in nouiſſimo die reddituri ſunt,pro grege ſibi commiſſo,ac propterea*

omni studio inuigilent, vt quæ in eorundem Ordinum Regulis, & Constitutionibus, de Oratione mentali, silentio, ieiunijs, Capitulo culparum, alijsque spiritualibus exercitijs, prudenter, ac piè sancita sunt, ea omnia, & singula ad vnguem obseruentur, intelligantq. super his, veluti fundamentis, omnium Religionum ædificia construenda, & amplianda esse, quæ vt faciliorem exitum sortiantur, & fructus vberiores in animis Fratrum producant, valde opportunum erit, si in quolibet Conuentu, singulis hebdomadis habeatur Sermo de Religiosa disciplina, Regularique obseruantia. Consonant ea, quæ adduximus ex Concil. Tridentino supra *cap.7. num.28.* Item, *Quò verò omnia ordinatè peragantur, appendatur tabella in loco conspicuo vniuscuiusque Conuentus, in qua distinctè adnotetur, quid singulis horis cuiusque diei quilibet Frater præstare debeat, vt certo quoque signo præmonitus, maiore animi præparatione suo muneri satisfacere possit. Quæ Ordinis Constitutiones his Decretis non aduersantur, inuiolatè custodiendæ erunt.*

21 De mandato etiam eiusdem Clem. VIII. ann. 1601. die 17. Aprilis factum fuit edictum à S. Congregat. Regularium, quo præcipiebatur Regularibus sub pœna priuationis officiorum, ne retinerent bannitos, & decoctores, seu fallitos. Pro quo etiam extant quædam litteræ Cardinalis de Florentia ad Vicarium Archiepiscopatus Genuensis, & ad Nuncium Neapolitanum. Scortia *in Selectior. Bull. theorem.* 357. Laurentius de Peirinis *tom.2. priuileg. Minim. in Constit.4. Clem. VIII. à num.5.* Addens quòd si quis Regularis reciperet, aut retineret in suo Conuentu bannitum aliquem propter homicidium sine dolo commissum, seu non fascinorosum, non incurreret prædictas pœnas, quæ solùm contra receptatores fascinorosorum impositæ sunt. Cautè tamen in hoc procedendum.

22 Qui Missas celebrant in gradu Sacerdotij non constituti, aut Confessiones audiunt fingendo se Sacerdotes, non solùm sunt irregulares *ex cap.1. & 2. de Clerico inordinato ministrante* (Cornexo 2. *tom. in 3. par. de irregular. disp.7. dub.2.*) sed etiam ex Clem. VIII. in Bulla, *Et si aliàs* ann. 1601. edita, & inter Bullas huius Pontificis *nu. 81. à Iudicibus S. Inquisitionis, vel locorum Ordinarijs à foro Ecclesiastico abijciuntur, & ab Ordinibus Ecclesiasticis, si quos habuerint, ritè degradati, Curiæ seculari traduntur, per Iudices seculares debitis pœnis plectendi.* Post quæ Sanctissimus D.N. Vrbanus in Bulla *Apostolatus officium* ann. 1627. edita, habetur 4. *tom. Bullar.* inter Bullas ipsius *nu.79.* Statuit, & decreuit, *Vt qui in posterum ad sacrū Præsbyteratus Ordinem non promotus, Missam celebrare, aut Sacramentalem Confessionem audire*

præ-

præsumpserit, ætate minoris annis viginti quinque non excusetur, quominus eidem Clementis Constitutioni subijciatur, dummodò vigesimum suæ ætatis annum compleuerit.

23 Pius V. in Bulla *Cum nil magis* ann. 1570. edita, & est inter Bullas huius Pontificis *num.* 111. voluit tondentes monetas, siue aureas, siue argenteas vltimi supplicij pœna puniendos esse, tam in Vrbe, quam in toto Statu Ecclesiastico. Posteà verò SS. D. N. Vrbanus VIII. in Bulla *In suprema* ann. 1627. edita, inter Constitutiones ipsius 4. *tom. Bullar. nu.* 75. extendit hoc ad quascunque personas Ecclesiasticas, etiam Regulares, in tota Italia existentes, *quæ aureas, vel argenteas monetas tondere, fabricare, colorare, vel aliàs adulterare, seu etiam quomodolibet adulteratas scienter erogare, aut exponere præsumpserint.* Volens, vt culpabiles in præmissis reperti, præuia degradatione, Curiæ seculari puniendi tradantur. Pecunias verò adulteratas scienter detinentibus, seu de loco ad locum transferentibus, aut materiam, instrumenta, siue opem ad præmissa præstantibus, pœnam triremium per decennium imposuit. Et cognitionem causarum huiusmodi in Prouincijs Sedi Apostolicæ subiectis ad Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales ibidem Legatos. In alijs verò Prouincijs Italiæ ad Ordinarios locorum spectare voluit. Gauantus *in Manual. Episcopor. verb. Monetarij.*

24 Deindè pro Doctoribus, seu Scriptoribus, extat Decretum Pauli V. in generali Congregat. S. Inquisitionis, quo præcipiebatur Nuntijs Apostolicis, vt notificarent Superioribus Religionum, & Ordinarijs locorum, ne sinerent imprimi *in materia de Auxilijs, etiam sub prætextu commentandi S. Thomam, aut alio modo,* nisi consulta prius S. Inquisitione Romana. Quod Decretum SS. D. N. Vrbanus confirmauit ann. 1625. præcipiens omnibus, *vt in posterum non audeant imprimere, vel quoquo modo in lucem edere, libros, tractatus vel compositiones ex professo, vel incidentèr, aut prætextu commentandi D. Thomam, vel quemlibet alium Doctorem, aut alia quauis occasione, prætextu, vel modo, de materia Auxiliorum diuinorum tractantes, sine expressa, & speciali licentia à Sanctitate sua in Congregatione Sancti Officij obtinenda, donec aliud in hac materia à dicta sancta Sede Apostolica fuerit ordinatū.* Vt autem huiusmodi Decretum inuiolabilitèr obseruetur eadem Sanctitas sua voluit, & declarauit, *contrauenientes, pœnas priuationis dignitatum, & officiorum suorum, vocis actiua, & passiua, facultatis concionandi, publicè legendi, docendi, & interpretandi ipso facto, absque alia declaratione incurrere, & nihilominus alijs etiam pœnis Sanctitatis suæ, & successorum suorum Romanorum*

I 2 Pon-

Pontificum arbitrio infligendis, subiacere. Libros porrò, quos in futurum contra præsentis Decreti tenorem edi contigerit, absque alia declaratione tanquam expresse prohibitos haberi voluit, & Impressores, præter amissionem librorum, pecuniarijs, alijsq. corporalibus pœnis, iuxta criminis grauitatem, teneri mandauit, contrarijs quibuscunque non obstantibus. Laurent. de Peirinis *tom.1.priuileg. Minim. in Constit.2. Iulij 11.§.5. num.20.* Circa quod Decretum illud animaduertendum occurrit, quòd quamuis per ipsum prohibeatur imprimi libros tractantes, siue ex professo, siue incidenter *de materia Auxiliorum diuinorum*; non tamen videtur prohiberi libros tractantes de aliquo puncto, difficultate, seu quæstione de Auxilijs: aliud enim est materia de Auxilijs, aliud verò punctus aliquis, seu difficultas prædictæ materiæ. Quod rationi, & intentioni Summi Pontificis congruere videtur; aliàs necesse esset, materias alias Theologicas, quæ cum materia de Auxilijs connexionem habent, non nisi imperfectè, truncatè, & defectuosè imprimi. Maximòq. hoc verum erit, si prædictus punctus modestè, sinceritèr, & sine æmulatione aliqua, vt decet, tractetur.

25 Decreta S. Congregationis Concilij *de celebratione Missarum* iussu SS.D.N. Vrbani VIII. edita, quæ afferimus *cap.21.nu.5.* debent legi sexto quoque Mense, id est, feria secunda post primam Dominic. Aduent. & feria sexta post Octauam Corporis Christi, in publica mensa, in omnibus Monasterijs, Conuentibus, aut Domibus Regularibus, sub pœna priuationis officij, vocisq. actiuæ, & passiuæ ipso facto incurrenda Superioribus localibus in hoc negligentibus. Ita enim præcipitur in eisdem Decretis. Similiter Decreta S. Congregat. eiusdem SS. iussu edita *de Apostatis, & eiectis*, quæ nos afferimus *cap.16. num.16. cap.23. nu.32* debent etiam legi in prædictis Monasterijs; saltem bis in anno cum Decretis Clem. VIII. *pro reformatione Regularium*, quæ nos sparsim in hoc opere inserimus. Sic enim præcipitur in eisdem Decretis sub pœna priuationis officiorum, & vocis actiuæ, & passiuæ, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa in posterum obtinenda transgressoribus infligenda. Vide etiam obligationem quoad aliud Decretum S. Inquisitionis singulis annis promulgandum *cap.18. num.110.*

26 Item SS.D.N. Vrbanus VIII. in Bulla edita ann. 1626. ad instantiam Philippi IV. Hispaniarum Catholici Monarchæ, & habetur 4. *tom. Bullar.* inter Constitutiones Vrbani *nu.57.* cassauit, reuocauit, & abrogauit omnia, & quæcunque priuilegia, siue exemptiones, non solùm à Superioribus, sed etiam à Sede Apostoli-

ſtolica conceſſa, quibuſcunque Religioſis in Regnis Hiſpaniarum commorantibus, per quæ *ab eorum Prælatorum obedientia eximuntur, ex Monaſterijs, & Regularibus domibus ad eorum libitum, & cum ſocijs ſibi bene viſis, & iam deſtinatis, etiam Superiorum ſuorum non petita licentia, egrediuntur, abſque eò quòd ijdem Superiores tam huiuſmodi egreſſum, quàm ſæcularium perſonarum quibuſuis horis ad illorum Cellas acceſſum, atque ingreſſum impedire poſſint. Præterea de vno ad aliud Monaſterium, ſeu Regularem domum, etiam ipſis Superioribus inuitis, tranſeunt, nec Choro, & alijs ſpiritualibus exercitijs, minùſque refectorio cum alijs interſunt.* Hæc autem Bulla intimata eſt à ſua Catholica Maieſtate Prouincialibus Religionum per litteras ad illos miſſas, quarum copiam apud me habeo.

27 Idem prætereà Sanctiſs. D. N. Vrbanus in Bulla *Inſcrutabilis* ann. 1631. 4. *tom. Bull. n.* 113. confirmans, & innouans Conſtitutionem Sixti V. contra Aſtrologos Iudiciarios, decernit, quaſcunque perſonas, etiam Regulares, quæ de ſtatu Reipublicæ Chriſtianæ, vel Sedis Apoſtolicæ, ſiuè de vita, aut morte Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, eiuſq. vſque ad tertium gradum incluſiuè conſanguineorum, Mathematicos, Ariolos, Aruſpices, Vaticinatoreſuè nuncupatos, vel alios Aſtrologiam Iudiciariam exercentes, ſeu aliàs quomodolibet profitentes, de cætero conſuluerint, ſiue deſuper eorum iudicia, pronoſtica, prædictiones, ſeu præcognitiones, etiam ſibi oblatas receperint, illiſuè quomodolibet vſi fuerint, vel illas penes ſe ſcienter retinuerint, aut alicui oſtenderint, necnon iiſdem Mathematicis, Ariolis, &c. incurrere excommunicationem latæ ſententiæ, & pœnas læſæ Maieſtatis, & vltimi ſupplicij, ac priuationis beneficiorum, dignitatum, ac officiorum, ac inhabilitatis perpetuæ ad illa, & quòd præuia degradatione Curiæ ſeculari tradantur puniendæ, cognitionemq. cauſarum huiuſmodi in Vrbe, & illius diſtrictu ad Vicarium Generalem, & Vrbis Gubernatorem, & Auditorem Generalem Cameræ, extra Vrbem verò ad Cardinales, Legatos, & Prolegatos; in alijs verò partibus (Superioribus Religioſorum penitùs excluſis) ad Ordinarios locorum, vbilibet verò locorum etiam ad hæreticæ prauitatis Inquiſitores, ſpectare voluit. Vide Gauantum *in Manual. Epiſcop. verb. Aſtrologia*. Vnde tranſgreſſores huiuſmodi Conſtitutionis denunciari debent Iudicibus in ea deſignatis, etiam ſi vnus tantum id ſciat, ſi tales ſint pertinaces (Toletus *in Summa lib. 4. cap. 5.*) alioquin, ſi ſpes emendæ credatur, priùs erunt fraterna correctione admonendi. Cum enim præceptum correctionis fraternæ, quando adeſt ſpes probabi-

babilis lucrandi Fratrem, sit Iuris diuini, non est cur non obliget in hoc casu, cum etiam in casu hæresis à multis dicatur obligare, non obstantibus Edictis Inquisitorum, quibus præcipitur denunciatio, statim quòd habetur notitia delicti. Bannez 2.2. *quæst.* 33.*art.*8. *dub.*2. *ad* 7. Peirinis *tom.*2. *priuileg. Minim. in Const.*4. *Greg. XV.* *à num.*26.

28 Pro Decreto S. Inquisitionis contra Regulares ab eadem condemnatos, vide *cap.*15. *nu* 39. Pro Decreto etiam S. Congregat. circa ea, quæ Regulares possunt facere in suis Ecclesijs, vide *cap.*12. *num.*41. & alia dicenda in eodem capite *à num.* 33. *vsque ad finem Capitis*.

29 Circa pœnas autem, quæ in huiusmodi Decretis, Bullis, seu Constitutionibus Summorum Pontificum, aut S. Congregationis apponi solent contra transgressores, dicendum est primò. Pœnæ excommunicationis, suspensionis, interdicti, & irregularitatis impositæ ipso facto, vt si dicantur *ipso facto, ipso iure*, aut *eo ipso* incurrendæ, non solùm obligant in foro exteriori, sed in interiori conscientiæ, ità vt antè omnem Iudicis sententiam, teneatur transgressor Legum ad illas obligantium illas subire. Ratio est, tum quia hæc est communis praxis totius Ecclesiæ, tum quia ità videtur supponi à Concilio Trident. *sess.* 24. *cap.*6. dum in eo concedit facultatem absoluendi ab istis, quando sunt occulta, abs dubiè supponens, incurri, etiam si non sint deducta ad forum exterius. Sotus 1. *de Iust. quæst.*3. *art.*6. Quando autem huiusmodi pœnæ non ponuntur infligendæ ipso facto, vt si in Lege dicatur solùm *sub pœna excommunicationis*, *sub pœna suspensionis, interdicti*, &c. vel si dicatur *excommunicabitur*, *suspendetur, excommunicetur, suspendatur, &c.* non incurruntur donec per Iudicem, sit lata talis sententia, vel declaratio. Quia ità etiam cõmunis praxis fert. Alfonsus à Castro *lib.*2. *de Lege pœnali cap.*1.

30 Pęnæ etiam illæ, quæ in huiusmodi Decretis, Bullis, aut Constitutionibus Summorum Pontificum, aut S. Congregationis adiungi solent, pro transgressoribus, videlicet, *Priuationis vocis actiuæ, & passiuæ, priuationis officiorum, dignitatum, administrationum, bonorum, &c.* insuper, *inhabilitatis ad prædicta, vel alia quæuis obtinenda, ipso facto, vel ipso iure, &c.* infligendæ, non obligant in conscientia ante sententiam Iudicis, adminus declaratoriam transgressionis talis Legis. Ratio est, tum quia ità in praxi recipitur apud viros doctos, & timoratos, vt non se credant obligatos esse ad tales pęnas subeundas, nisi præmissa supradicta Iudicis sententia. Tum quia hoc est conforme naturæ Legis humanæ, quæ debet esse facilis, & accommodata fragilitati humanæ.

manæ: videtur autem nimis rigidum, & durum, quòd huiuſmodi pœnæ incurrantur ante Iudicis declarationem. Sotus 1.*de Iuſt. quæſt.6.art.6. ad* 4. Molina *tom.1.de Iuſt.diſp.69.*

31 Quando tamen non ſolùm ponuntur iſtæ pœnæ ſub illis terminis *ipſo facto, ipſo iure, aut eò ipſo, &c.* incurrendæ, ſed adduntur vlterius iſtæ dictiones, ſeu verba, *abſque vlla declaratione, ante omnem declarationem, abſque vllo Superioris Decreto, aut miniſterio, aut ſententia, &c.* vel ſimilia, incurruntur tales pęnæ, & obligant etiam in conſcientia, & foro interiori ante quamcumque declarationem. Ratio eſt, quia nihil aliud videntur intendere Pontifices, & Latores harum Legum dum his terminis vtuntur, niſi quòd nulla expectetur ſententia ad hoc, quòd illæ pęnæ incurrantur in vtroque foro, ſed in hoc ſint ſimiles Cenſuris, & irregularitatibus, aliàs ſuperfluè adderent illas particulas, *abſque vlla declaratione, abſque vlla ſententia, ante vllam ſententiam, &c.* Suarez *lib.5.de Leg.cap.*8. Vaſquez 1.2. *diſput.*170. Quia tamen aliqui Theologi oppoſitum ſentiunt dicentes, per illas particulas, *abſque declaratione, abſque ſententia, vel ante declarationem, aut ſententiam, &c.* ſolùm denotari, non requiri ad hoc quòd tales pęnæ incurrantur etiam in conſcientia, ſententiam, aut declarationem talis pęnæ, ſed ante illam incurri, non verò denotari non requiri ſententiam, aut declarationem delicti, aut criminis commiſſi, quia hanc dicunt ſemper eſſe neceſſariam: ideò hoc non videtur improbabile, tum quia hoc modo temperatur rigor iſtarum Legum, ſcilicet, quòd reus non teneatur exequi in ſe pęnam ſui delicti, tum quia ità conſuli vidi etiam à Pœnitentiarijs Eccleſiæ Sancti Petri, quos circà hoc conſului. Sanchez *lib.6.in Decal. cap.*15. *nu.*65. Soſſa *in expoſit. Mot.prop.Clementis Octaui de Largit.mun.nu.*102. Peirinis *tom.1. priuileg. Minim.in Conſtit.6.Iulÿ Secundi nu.*19. Addiderim tamen maximè hoc eſſe verum loquendo de pęnis, non quidem purè priuatiuis, in quibus exequendis non exigitur aliqua actio hominis, vt ſunt inhabilitas, &c. ſed de alijs, in quibus talis actio exigitur. Bonacina *de legibus diſput.1.quæſt.1.punct.7.§.2. nu.9. & de contractib. diſp.3. quæſt.8.punct.vlt.*

32 Quamuis multi credant nomine officiorum, graduum, dignitatum, & adminiſtrationum, de quibus ſtatuuntur priuationes, vel ad quæ inhabilitantur transgreſſores horum Decretorũ, ſeu Conſtitutionum, ſolùm intelligi dignitates, officia, & adminiſtrationes habentia coniunctam Superioritatem, vt eſſe Generalem, Prouincialem, aut Priorem, non verò alia non habentia talem Superioritatem, vt eſſe Concionatorem, Confeſſorem,

Lectorem, &c. Eò quòd cum Sixtus Quintus in quadam Constitutione contra Regulares illegitimè natos, eos dignitatibus, gradibus, & officijs priuauerit, posteà in alia, priorem explicans, per illa solùm intellexerit, & intelligi declarauerit ea munera, quæ habent coniunctam prædictam Superioritatem, non verò alia, quæ illam non habent. Sanchez *lib.6.in Decal.cap.15. nu.66.* Rodriguez *in exposit. Mot.prop.Pij Quinti circa ingressum Fœminarum in Monasteria virorum num.* 21. Mihi tamen non placet hæc sententia, eò quòd sine fundamento sufficienti restringit amplissima verba. Nam quod dicitur de Sixto Quinto, manifestè ipse declarat se solùm loqui quantùm ad Constitutionem illam à se editam, non quoad aliàs à se, vel ab alijs editas, vel edendas. Sic enim dicit: *Declaramus hac in re, de qua nunc agitur, appellatione dignitatum, bonorum, &c.* expendo enim particulam illam, *hac in re, de qua nunc agitur*, quo denotat, se non loqui in alijs casibus aliarum Constitutionum, seu Bullarum Pontificalium. Immeritò ergo propter fundamentum adductum prædictam opinionem sustinent authores adducti. Quare dicendum est, per officia, dignitates, gradus, honores, administrationes, &c. de quibus in Bullis, & Decretis Pontificum, & S. Congregationis fit sermo, intelligi debere ea omnia, quibus propriè, & secundùm communem vsum, & æstimationem, talia vocabula accommodantur. Verba enim Legis secundùm communem vsum, & significationem vsurpari debent.

33 Quando in huiusmodi Bullis, & Decretis, aut alijs litteris Apostolicis, in quibus aliquid prohibetur, vel præcipitur, apponitur verbum præsumptionis, vt si dicatur de transgressoribus *si præsumpserint, præsumant, præsumunt, &c.* vel similia, non comprehenduntur talibus Legibus, aut Censuris, vel pęnis per illas impositis, nisi illi, qui ipsas transgrediuntur ex dolo, malitia, vel præsumptione, non verò illi, qui etiam ex ignorantia culpabili illas transgrediuntur. Ratio est, quia verbum *præsumptionis* significat temeritatem, vel malitiam excludentem omnem ignorantiam. Caiet.*in Sum.verb.Excommun.cap.*81. Nauar.*in Man. cap.27.nu.24.& in cap.statuimus nu.* 62. Quando tamen non apponuntur talia verba, sed solùm communia, videlicet fecerint, perpetrauerint, non obedierint, &c. vel similia, comprehenduntur etiam ignorantes ignorantia affectata, crassa, vel supina, non tamen illi, qui solùm habent ignorantiam probabilem, vel inuincibilem. Ratio primæ partis est, quia ignorantia affectata, crassa, vel supina æquiualet malitiæ, & dolo, vnde non poterit excusare, neque à Censuris, neque à pęnis per legem impositis.

Ratio

Ratio verò ſecundæ partis eſt, quia talis ignorantia facit actum inuoluntarium, ac perconſequens excuſat transgreſſorem. Silueſter *verb. Excommun.7. nu.* 87. Miranda *in tract. de Sacr. mon. quaſt.2.art.12.* Cornexo *2.to. in 3.par.tract.5. de Cenſ. diſput. vlt. dub. vltimo*.

34 A Cenſuris excommunicationis, ſuſpenſionis, vel interdicti, quæ in huiuſmodi litteris Pontificijs ponuntur, ſi non ſint Papæ reſeruatæ, poſſunt abſoluere iure communi Prælati Religionum. Quia eò ipſo quòd huiuſmodi cenſuræ nulli reſeruantur, conceditur proprio Ordinario abſolutio illarum. Suarez *tom.4.de Relig.tract.8. lib.2. cap.20.* Imò etiam ſi tales Cenſuræ ſint Papæ reſeruatæ poſſunt aliqui Prælati Religionum ab illis abſoluere ſuos ſubditos propter priuilegia adducenda *cap.18. nu.36.* cum conditionibus tamen ibidem aſſignandis. Inter quas illa præcipua eſt, quòd in prædictis litteris Apoſtolicis non fiat talis reſeruatio Papæ cum abrogatione priuilegiorum Religionum, tunc enim inutilia erunt talia priuilegia ad talem effectum.

35 In pęnis etiam priuationum, & inhabilitatum, quæ in prædictis litteris Apoſtolicis apponi ſolent, ſimiliter, ſi non ſint reſeruatæ Summo Pontifici, poſſunt diſpenſare Prælati Religionum cum ſuis ſubditis, ſi delicta non ſint maiora adulterio, & peracta pęnitentia. Propter rationem adductam, ſcilicet, quòd eò ipſo, quòd tales pęnæ non ſunt Papæ reſeruatæ cenſentur concedi Ordinario, ſeu Epiſcopo, cui iure communi competit diſpenſare in pęnis latis ob adulterium, & alia crimina minus grauia, dum non expreſsè reſeruantur, peracta tamen pęnitentia, vt declarauit Alexander Tertius *in cap. At ſi Clerici §.de Adulterijs*. Vnde videtur poſſe Prælatos Religionum in huiuſmodi pęnis non reſeruatis diſpenſare cum ſuis ſubditis, dummodò delicta non ſint maiora adulterio, & peracta pœnitentia. Henriquez *lib.14. de Irreg.cap.19.nu.2.* Miranda *in Man. tom.2. quaſt.9. art.3. & quaſt.31.art.11.* Si autem tales pęnæ ſint Papæ reſeruatæ, licet in illis non poſſint Prælati Religionum iure communi diſpenſare, cum ſuis ſubditis, nec etiam ex vi præcisè Decreti Concil. Trid. *ſeſſ.24.de reformat.cap.6.* vbi dicitur, *liceat Epiſcopis in irregularitatibus omnibus, & ſuſpenſionibus ex delicto occulto prouenientibus, &c. diſpenſare,* eò quòd prædictum Decretum ſolùm intelligitur de Epiſcopis, quia ſic declaratum eſt à Sacra Congregat. Cardinalium dicente: In hoc Decreto non comprehenduntur inferiores habentes iuriſdictionem ordinariam, & quaſi Epiſcopalem, ſed tantùm Epiſcopi priuatiuè quoad omnes alios. Suarez *4.tom de Relig. tract.8. lib.2. cap.12. num.8.* Nihilominus

poſſunt

possunt aliqui Prælati Religionum cum suis subditis in prædictis pœnis dispensare, propter priuilegia adducenda *Cap.* 18. *num.* 46. cum conditionibus ibidem assignandis. Maximè id videtur fieri posse ex priuilegio Gregor. XIV. concesso Clericis ministrantibus infirmis, quod adducimus in eodem *cap.* 18. *nu.* 35. dum dicitur: *Necnon cum eis, si opus fuerit, etiam cum rehabilitatione, & abstersione inhabilitatis, & infamiæ macula dispensare.* Quod etiam fertur concessisse Pium V. Abbatibus, & Prælatis Cassinensibus. Laurentius Peirinis *tom.* 1. *priuileg. Minim. in Const.* 6. *Iulij II. num.* 24. Vide dicenda *cap.* 18. *vt suprà*.

36 An verò etiam in foro externo possint Prælati Regulares cum suis subditis in istis pœnis dispensare? Quidam affirmant cum Rodriguez *tom.* 1. *quæst.* 24. *art.* 17. Cruz *lib.* 1. *de stat. Relig. cap.* 6. *dub.* 15. *con.* 6. Alij verò (quod tutius est) negant. Cum nullum pro hac parte solidum fundamentum, aut priuilegium afferatur. Peirinis *vt suprà* post alios *num.* 25.

De his, in quibus tenentur obedire Religiosi Dominis Episcopis, & Principibus secularibus.

CAP. XI.

1 RELIGIOSI non exempti, quales sunt aliquæ Moniales Episcopis subiectæ, tenentur ipsis obedire ex voto Obedientiæ. Ratio est, quia Episcopi sunt verè Prælati ipsarum, illisque emittunt votum Obedientiæ. Sanchez *lib.* 6. *in Decal. cap.* 1. *num.* 11. Imò prædictæ Moniales Episcopis subiectæ, tenentur potiùs ipsis, quàm suis Abbatissis, aut Priorissis obedire. Eò quòd duobus Prælatis contraria præcipientibus standum est Superiori, seu maiori Prælato. Sanchez *lib.* 6. *in Decal. cap.* 1. *nu.* 11.

2 Religiosi autem exempti (quales communiter sunt ferè omnes Religiosi propter multa Pontificum priuilegia, vt constat *ex cap. quam sit necessarium* 18. *quæst.* 2. de quo Nauarrus *in cap. non dicatis nu.* 63. *& in cap. nulla* 18. *quæst.* 2. *num.* 40.) non tenentur ex vi Voti Obedientiæ obedire Episcopis, aut eorum Vicarijs. Ratio est, quia solùm promittunt Obedientiam Prælatis Regularibus. D. Thom. 2. *dist.* 44. *in fine in exposit. litteræ ad* 3. Siluester *verb. Obedientia quæst.* 8. *&* 10. *dicto.* 2. Vnde si Episcopi velint aliquo modo, vel de facto tentent procedere in Iudicio, vel

extrà

extrà contra Regulares, aut contra res Monafterij in quauis caufa ciuili, vel fpirituali, (præter inferiùs affignandas) proceffus, fententiæ, & inde fecuta funt nulla & irrita. Cum enim non fint Prælati Regularium exemptorum nullam habent iurifdictionem fupra illos. Rodriguez *tom.2. quæft. Regul. quæft. 63. art. 6.*

3 Non obftante tamen priuilegio exemptionis, tenentur Regulares reuereri, & honorare Dom. Epifcopos. Quia exemptus à iurifdictione non eft exemptus à iure reuerentiali, vt docet Roman. *fingular.* 486. Vnde cum venerint ad eorum Ecclefias ad celebrandum, reuerenter recipiendi funt, poffuntque in Regulariũ Ecclefijs vti baldachino, & contradicentes, Cenfuris, & pœnis cogere. Ex Decr. S. Congreg. apud Quarantam *in Summ. Bullar. verb. priuileg. Regular.* & Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Conft. 26. Leon. X. num.* 45. Exercere etiam poffunt Pontificalia in locis exemptis. Erafmus Cokier *in tract. de Iuridict. Ordin. in exempt. par. 5. quæft.* 21. Vide etiam Bartholomæum Gauantum *tom. 1. Thefaur. S. Rit. par. 2. tit. 3. §. in eorum refidentijs.*

4 Seclufo etiam priuilegio exemptionis, & ftando in iure diuino, & ex vi voti Obedientiæ, quod Religiofi emittunt, non tenentur obedire Epifcopis, fed fuis Prælatis, quoad obferuantias Regulares, bene tamen quoad difciplinam Ecclefiafticam. Ratio eft, quia etiam feclufo tali priuilegio exemptionis, cum votum Religioforum non fit de obediendo Epifcopis, fed proprijs Prælatis, folùm poterunt illis effe fubiecti, ficut alij Clerici feculares, ac per confequens, non quoad obferuantias Regulares, fed folùm quoad difciplinam Ecclefiafticam, ficut prædicti Clerici. Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 1. num.* 12. contra Petrum de Ledefma 2. *tom. Summ. tract.* 10. *cap.* 7. *not.* 2.

5 Huic Priuilegio Exemptionis non poffunt renunciare Religiofi faltem particulares. Eò quòd illud datum eft in honorem ftatus Religiofi, & confequenter nocerèt iuri Religionis, qui illud renunciare tentaret. Præfertim cum Papa in Bullis exemptionum Regularium non folùm dicat fufcipere eos fub eius, & Sedis Apoftolicæ protectione, fed dicat *immediatè nobis fubÿcimus*, quo denotatur, Pontificem fe conftituere immediatum Superiorem Iudicem Ordinarium, & quafi Epifcopum Regularium. Rodriguez *tom. 2. q. 63. art.* 10. Laurentius Peirinis *tom. 1. de priuileg. Minim. in Conftit. Sixti V. §.* 7.

6 Nihilominus Religiofi, etiam exempti, & non fubditi Epifcopis, poffunt ab illis difpenfari in irregularitatibus, & abfolui à Cenfuris Epifcopis fpecialiter, & priuatiuè referuatis. Vnde poffunt ab illis abfolui, & difpenfari in irregularitatibus, & fu-

fpen-

ſpenſionibus ex delicto occulto prouenientibus, iuxtà Decretum Concilij Trid. *ſeſſ.* 24. *cap.* 6. quod ſolis Epiſcopis competere diximus *cap. præced. nu.* 35. Ratio eſt, quia licet Religioſi ſint exempti ab Epiſcopis quoad Iuriſdictionem ordinariam; quoad actus tamen proprios Epiſcoporum, & in quibus non ſubduntur Iuriſdictioni ſuorum Prælatorũ, quales ſunt huiuſmodi abſolutiones, & diſpenſationes, poſſunt eſſe illis ſubiecti. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 12. *nu.* 12. Sanchez *lib.* 4. *in Decalog. cap.* 39. *nu.* 32. Cornexo *tom.* 2. *in* 3. *par. de Irregularit. diſp.* 3. *dub.* 5. Imò ad hunc effectum non requiritur licentia, vel voluntas Prælati, tum quia Religioſus vtitur iure ſuo, & in re conducente ad ſalutem animæ ſuæ. Licet quando huiuſmodi diſpenſationes, vel abſolutiones poſſunt obtineri à proprio Prælato ratione alicuius priuilegij, vel aliundè, non debent, & forſan non poſſunt, peti ab Epiſcopis. Quia hoc videtur cedere aliquo modo in dedecus Religionis. Præſertim, quia eſt probabile, quòd eò ipſo quod Prælatus exemptus habet poteſtatem diſpenſandi, habet etiam Ius, vt nullus ſe intromittat circa ſuum ſubditum. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 12. *nu.* 13. *&* 15. *& cap.* 23. *nu.* 3. *&* 4. Vbi etiam extendit hoc ad caſum neceſſitatis, in quo Religioſus non poteſt adire Prælatum ſuum.

7 Non obſtante etiam priuilegio exemptionis Regularium ab Epiſcopis, poſſunt ipſi Epiſcopi Parrochiales Eccleſias ad eoſdem Fratres ratione locorum ſuorum legitimè ſpectantes, quoad ea, quæ ad Parrochianorum curam, & Sacramentorum conſeruationem, adminiſtrationemquè pertinent (ſine tamen viſitatorum inſolito grauamine vel impenſa) viſitare, & illarum curam gerentes, & circa illam delinquentes, ſi Religioſi fuerint, iuxtà ipſius Ordinis Regularia inſtituta intra ſepta Regularis loci punire. Ita in Concilio Lateranenſi in Bulla Leon. X. quæ habetur in Bullar. *tom.* 1. *fol.* 509. Qualiter autem hoc ſit faciendum explicat Concilium Trident. *ſeſſ.* 7. *de reformatione cap.* 7. dicens, *Beneficia Eccleſiaſtica curata, quæ Cathedralibus, Collegiatis, ſeu alijs Eccleſijs, vel Monaſterijs, beneficijs, ſeu Collegijs, aut pijs locis quibuſcunque perpetuò vnita, & annexa reperiuntur, ab Ordinarijs locorum annis ſingulis viſitentur.* Ne autem in hoc ſit aliquis exceſſus, extat declaratio Sacræ Congregationis Concilij an. 1602. edita, vbi dicitur: Epiſcopos, aut alios locorum Ordinarios vigore cuiuſuis Decreti eiuſdem Concilij nullam habere facultatem quouis tempore in Monaſterijs, Domibus, & Eccleſijs Regularium exemptorum, quibus non imminet cura animarum perſonarum ſecularium, viſitandi Sacriſtiam, paramenta, vaſa

ſacra,

ſacra, altaria, et cętera huiuſmodi: aut etiã tabernaculũ, ſeu pyxidem, in qua Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum aſſeruatur. Flauius Cherub. *in Compend. Bullar. circa Bullam* 41. *Pij V*. Laurentius Peirinis *tom. 1. priuil. Minim. circa Conſtitut. 2. Sixti IV. §.* 10. referens etiam declarationem Cardinalium ad Archiepiſcopum Genuenſem. Præterea, cum propter Conſtitutionem Gregor. XV. *de exemptorum priuilegijs, &c.* dubitatum fuerit, an liceat Epiſcopis viſitare altaria Regularium Eccleſiarum, quibus cura animarum perſonarum ſecularium non incumbit, aut loca, vbi in eiſdem Eccleſijs aſſeruatur SS. Euchariſtiæ Sacramentum, vel vbi audiuntur confeſſiones perſonarum ſecularium. S. Congregatio reſpondit: *Epiſcopis non licere in vim eiuſdem Conſtitutionis.* Vide 4. tom. Bullar. *poſt Conſt.* 18. *Gregor. XV*. & Gauantum *in Man. Epiſcop. verb. Regularium Iura ſub Epiſcop. num.* 54.

8. Ex eodem Concilio Tridentino *ſeſſ. 6. de reformatione cap.* 3. ſic habetur. *Nemo Regularis extra Monaſterium degens, etiam ſui ordinis priuilegij prætextu, tutus cenſeatur, quo minus ſi deliquerit, ab Ordinario loci tanquam ſuper hoc à Sede Apoſtolica delegato ſecundùm Canonicas ſanctiones viſitari, puniri, & corrigi valeat.* Rodriguez 2. *tom. quæſt. Regul. quæſt.* 63. *art.* 11. Quaranta *in Summ. Bullar. verb. exemptio*. Inferunt aliqui hoc Decretum intelligi ſolùm de Regular. degentibus extra Monaſterium, abſque licentia Prælati, nam qui extra Monaſterium degit cum licentia ſui Prælati, dicitur eſſe in Monaſterio. Laurentius de Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Conſtitut. 2. Sixti V. §.* 11. *num.* 22. Quid verò dicendum ſit de Religioſo intra Clauſtra Monaſterij degente, ſed extra illa notoriè delinquente, ex eodem Concilio Tridentino, & Clem. VIII. agemus infra *cap.* 16. *nu.* 26. & 27. Vide infra *num.* 10.

9. Idem etiam Concilium *ſeſſ.* 25. *cap.* 11. præcipit, quòd in Monaſterijs, ſeu Domibus virorum, ſeu mulierum, quibus imminet animarum cura perſonarum ſecularium, præter eas, quæ ſunt de illorum Monaſteriorum, ſeu locorum familia, perſonę tam Regulares, quàm ſeculares huiuſmodi curam exercentes, ſubſint immediatè in ijs, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum adminiſtrationem pertinent, Iuriſdictioni, Viſitationi, & Correctioni Epiſcopi, in cuius Diœceſi ſunt ſita. Nec ibi aliqui etiam ad nutum amouibiles deputentur, niſi de eiuſdem conſenſu, ac præuio examine, per eum, aut eius Vicarium faciendo, excepto Monaſterio Cluniacenſi cum ſuis limitibus, & exceptis etiam ijs Monaſterijs, ſeu locis, in quibus Abbates, Generales, aut Capita Ordinum ſedem ordinariam principalem habent, atque alijs Monaſterijs, ſeu Domibus, in quibus Abbates, aut alij Regularium Superio-

riores, iurisdictionem Episcopalem, & temporalem in Parochos, & Parochianos exercent, saluo tamen eorum Episcoporum iure, qui maiorem in prædicta loca, vel personas iurisdictionem exercent. Augustinus Barbosa *de offic. Parochi cap. 2. num. 152.* Vide etiam Henrriquez *lib. 7. de indulgent cap. 15. num. 11.* Circa quod Decretum Concilij S. Congregatio declarauit, quòd *In Monasterio, in quo Generalis alicuius Religionis Regularium sedem ordinariam principalem habeat, licèt personæ seculares sint in eodem Monasterio curam animarum exercentes, quantùm ad ipsam curam, & Sacramentorum administrationem spectat, nulli visitationi, seu Iurisdictioni Episcopi Ordinarij Diœcesis, in qua ipsum Monasterium situm est, subiecta sint.* Laurent. de Peirinis *vt supra num. 30.*

10 Præterea ex eodem Concilio Trident. *sess. 7. cap. 14.* sic habetur. *In exemptorum causis Constitutio Innocentij Quarti, quæ incipit, Volētes, in generali Concilio Lugdunensi edita, seruetur; quam eadem Sacrosancta Synodus innouandam censuit, & innouat: Addendo insuper, quòd in Ciuilibus causis mercedum, & miserabilium personarum, Clerici seculares, aut Regulares extra Monasterium degentes quomodolibet exempti, etiamsi certum Iudicem à Sede Apostolica delegatum in partibus habeant; in alijs verò, si ipsum Iudicem nō habuerint, coram locorum Ordinarijs, tamquàm ad hoc ab ipsa Sede Apostolica delegatis cōueniri, & iure medio ad soluendum debitum cogi, & compelli possint, priuilegijs, exemptionibus, Conseruatorum deputationibus, & eorum inhibitionibus aduersus præmissa nequaquam valituris.* Pro quo aduertendum est primò, non dici extra Monasterium degere Religiosum, qui causa Prædicationis, vel Confessionis, vel Eleemosynæ, vel alicuius rei, ad tempus, & non permanenter, extra Monasterium moratur. Laurent. de Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim in Constit. 2. Sixti IV. §. 11. nu. 29.* Similiter, miserabiles personæ, de quibus in hoc capite Concilium loquitur, sunt, Viduæ, Pupilli, Orphani, Senes, Decrepiti, diuturno morbo fatigati, Puellæ pauperes nobiles, Peregrini, Aduenæ, Cæci, Mutilati membris, atque similes. Rodriguez *tom. 1. quæst. Regul. quæst. 65. art. 3.* Regulares autem intra Claustra degentes per hoc Decretum Concilij in nullo casu possunt conueniri coram Ordinarijs. Ratio est, nam licet caput *volentes* (in quo Statuitur quòd Ordinarius loci possit procedere contra exemptos ratione delicti, vel contractus extra loca exempta factorum, vel rei sitæ extra illa) innouatum sit in hoc Decreto: tamen Paulus V. in Bulla, quæ habetur *tom. 3. Bullar. num. 34.* inter Bullas huius Pontificis, approbat Decretum S. Congregationis, in quo ad instantiam Procuratoris Generalis nostri Ordinis ab eadem S. Congre-

gre-

gregatione declaratur: *Neque Constitutione in generali Concilio edita, quæ incipit* Volentes, *neque Decreto Concilij Tridẽtini sess.*14. *cap.7. comprehendi Regulares; ideoque eos, iuxta eorum priuilegia, coram suis Superioribus, vel Conseruatoribus esse conueniendos.* Gauantus *in Manual. Episcopor. verb. Iura Regular. sub Episcop. num.* 55. Cui etiam consonat declaratio alia S. Congregat. ann. 1573. in hæc verba. *Dubitatum fuit, an Regulares possint ciuiliter coram Episcopo à creditoribus suis conueniri. Et fuit responsum, quòd possint conueniri, si non sint sub Regulari obseruantia; at si sint sub Regulari obseruantia, non possunt conueniri coram Episcopo, quia habent proprium Superiorem, & nihil habent cum eis commune Episcopi propter exemptionem.* Nauarrus *comm.2.de Regular.n.63.* Rodriguez *tom.2.quæst.Regul.quæst.2.art.*8. Peirinis *tom.1.Priuileg.Minim.in Constit.2.Sixti IV.§.11.num.*30.

11 Item ex eodem etiam Concilio *sess.5.cap.1.Si Abbates negligentes fuerint* (scilicet in habendo lectionem S.Scripturæ in Monasterijs, vbi commodè fieri queat) *Episcopi locorum, in hoc, vt Sedis Apostolicæ delegati eos ad id opportunis remedijs compellant.* Quaranta *in Summ.Bull.verb.exemptio*. Sunt autem ista remedia opportuna Excommunicatio, vt habet Rodriguez *tom.2. q.*130. *art.2.* Vide supra *cap.9.num.*48.

12 Præterea ex eodem Concil.*sess.25. de reformat. cap.*18. conceditur Episcopis, vt per Censuras possint procedere contra Regulares dantes, vel accipientes pro ingressu Nouitij aliquid per hæc verba. *Quin potiùs præcipit Sancta Synodus sub Anathematis pœna dantibus, & recipiẽtibus, ne hoc vllo modo fiat; & vt abeuntibus ante professionem omnia restituantur, quæ sua erant, quòd vt rectè fiat, Episcopus etiam per Cẽsuras Ecclesiasticas, si opus fuerit, compellat.* Rodriguez *tom.2.quæst.Reg.quæst.63. art.*11. De subiectione Regularium ad Ordinarios, quando sunt extra Claustra Monasteriorum, dicemus *cap.16.* præsertim *num.17.&* 26. De subiectione Confessorum, & Cõcionatorum ad Episcopos dicemus *cap.19 &* 20. Insuper de subiectione Monialium dicemus *cap.25.* De subiectione quoque Religiosorum ad Episcopos, quoad dies festos celebrandos, & ad publicas processiones accedendum, diximus supra *cap.9. num.46.&* 47. Vbi etiam *num.29.* de obligatione publicandi, & seruandi Censuras positas ab Episcopis.

13 Tenentur præterea Religiosi obedire Constitutionibus Synodalibus concernentibus actiones communes totius populi, & obseruantiæ Regulari non derogantibus, vt de ieiunijs seruandis, celebrandis aliquibus festis, & alijs huiusmodi; non quidem debito obedientiæ, cum Religiosi (loquor de exemptis) subditi non

sint

ſint Epiſcopis, ſed debito, & iure naturali, quo ſicut partes, & membra illius populi, tenentur ſe toti corpori conformare. Vaſquez 1.2. *diſput.* 167. *num.* 33. Sanchez *lib.* 4. *in Decalog. cap.* 15. *num.* 21. Qui bene, & propter eandem rationem, dicit teneri Regulares obſeruare vota, & promiſſiones facta à populis, vel ciuitatibus, in quibus morantur. Conſtitutionibus autem Synodalibus, ſeu Epiſcopalibus, ſolùm concernentibus reformationem Clericorum, non tenentur Regulares, cũ nulla ratione illos comprehendant. Laurentius de Peirinis *tom.* 1. *priuileg. Minim. in Conſtit.* 2. *Iulij* 11. *nu.* 67.

14 In prædictis autem caſibus, in quibus Religioſi etiam exempti ſubduntur Epiſcopis à Concilio Tridentino, probabile eſt non poſſe compelli ad obediendum illis per Cẽſuras Excommunicationis, Suſpenſionis, &c. niſi forte hoc illis concedatur ab ipſo Concilio. Ratio eſt primò, quia quoties Concilium voluit dare hanc authoritatem Epiſcopis procedendi per Cenſuras contra Religioſos exemptos, id explicuit, vt in *ſeſſ.* 25. *cap.* 16. contra dantes, aut recipientes aliquid pro ingreſſu Nouitiorum, & *c.* 5. *eiuſdem ſeſsionis* pro reſtituenda, & conſeruanda clauſura Sanctimonialium, *& ſeſſ.* 22. *in Decreto de obſeruandis, & vitandis in celebratione Miſſæ*. Ergo ſignum eſt in alijs locis, & caſibus, in quibus non explicuit talem authoritatem concedi Epiſcopis ſupra Religioſos exemptos, noluiſſe illam habere. Sanchez *lib.* 7. *de Matrimon. diſput.* 33. *num.* 22. *& lib.* 6. *in Decalog. cap.* 1. *num.* 14. Secundò propter multa priuilegia, quæ ad id habent Mendicantes, præſertim Carmelitæ, vt infra dicetur à Sixto IV. & Societas Ieſu à Pau. III. ann. 1549. vt videre eſt in Comp. priuileg. *nu.* 23. *&* 24. Specialiter locorum Ordinarios, ſeu Prælatos non poſſe ſententias excommunicationis, ſuſpenſionis, aut interdicti in Religioſos promulgare, conceſſit Martinus Quintus Fratribus Minoribus, quod idem habetur ſub nomine Eugenij Quarti. Refertur etiam de hoc Indultum Sixti Quarti eiſdem Fratribus Minoribus conceſſum. Eiuſdem tamen Sixti Quarti extat copioſiſſima Conceſſio Fratribus Carmelitanis. Quòd nullus Ordinarius, ſeu Legatus, quamcunque Superioritatem ſuper prædictos Fratres ſibi vendicare præſumat. Neque aliquis abſque ſpeciali commiſsione Sedis Apoſtolicæ faciente mentionem de verbo ad verbum de huiſmodi Indulto, valeat pronunciare, ſiue promulgare aliquas ſententias Excommunicationis, ſeu alias Cẽſuras ſuper eoſdem. Corduba *lib.* 3. *quæſtionum quæſt.* 43. Rodriguez *to.* 2. *quæſtionum Reg. quæſt.* 59. *art.* 5. Vide Bullam in Specul. Ordinis *fol.* 87.

15 Vn-

15 Vnde non poteſt Epiſcopus declarare excommunicatum Regularem tranſgreſſorem alicuius legis, propter quam impoſita eſt excommunicatio, ſiue à iure, ſiue ab homine, niſi hoc ſit illi ſpecialiter conceſſum. Ratio ſumitur ex exemptione Regularium, & priuilegijs adductis. Quod etiam extenditur ad caſum, in quo Regularis publicè perpetraſſet crimen, propter quod impoſita eſſet talis excommunicatio. Nauarrus *lib. 5. conſ. de ſent. excommunic. conſil. 2. num. 2.* Citatio etiam facta Regulari ab Epiſcopo, vt compareat, quando id non eſt illi conceſſum, eſt ipſo iure nulla, cum ſit à Iudice non competente; comparere tamen decet, & allegare priuilegium exemptionis, & ſic declinare. Henriquez *lib. 7. de Indulgent. cap. 25.* Peirinis *tom. 1. de priuileg. Minim. in Conſtit. 2. Sixti IV. §. 10.*

16 Quamuis etiam Religioſi immunes, & exempti ſint à ſecularium Iudicum iuriſdictione, ita vt de ipſis, aut eorum bonis, aut rebus, non liceat Iudicibus ſecularibus iudicare. *cap. diligenter de foro compet. c. atſi Clerici de Iudicijs, & c. 1. cum ſequentib. 15. q. 1. & in Authent. ſtatuimus de Epiſcop. & Cleric.* Nihilominus non ſunt exempti à legibus ciuilibus, quæ non ſunt contra libertatem Eccleſiaſticam, ſed ad bonam Reipublicæ adminiſtrationem ſunt inſtitutæ. Ratio eſt, quia Religioſi, ſicut etiam aliæ perſonæ Eccleſiaſticæ, ſunt ciues, & membra Reipublicæ ſecularis, & ſubiacēt capiti, ſcilicet Magiſtratui, vel Principi ſeculari, ergo tenentur legibus illius. Victoria *de poteſt. Eccleſiaſt. quæſt. 2. tit. vtrum Eccleſ. ſint exemp. propoſ. 4.* Molina *tom. 1. de Iuſt. diſp. 31. concluſ. 6.* Illæ autem Leges Ciuiles dicuntur Eccleſiaſticæ libertati contrariæ, quę Eccleſiaſticis tollunt ea, quæ Iure diuino, Canonico, aut Imperiali maiori illis ſunt conceſſa, vt ſi trahantur ad ſecularem Iudicem, vel ſi Leges illæ tantùm pro Religioſis eſſent latæ, vt ſi feratur lex ne Monialis, aut Religioſus ſuccedat in hæreditatem Iure ſibi debitam, &c. Sotus *1. de Iuſt. q. 6. art. 7.* Subduntur autem Religioſi Legibus Ciuilibus ſolùm quoad vim directiuam. Cum non poſſint cogi à ſeculari Iudice, ſicut nec trahi ad ipſum. Rodriguez *1. tom. quæſtionum Regul. quæſt. 66. art. 2. concluſ. vlt.* Vnde magis hæc obligatio videtur oriri ex Iure Naturali, quàm ex poſitiuo. Vide dicenda *num. ſequenti*.

17 Similiter, licet Religioſi non ſubdantur pœnis taxatis per Leges Ciuiles, eò quòd, ſi tales pœnæ ſunt latæ ſententiæ, non poſſunt ligare illos, cum latæ non ſint à Iudice competenti, ſed à Iudice ſeculari, ſi verò ſint ferendæ, non ab ipſo Iudice ſeculari, ſed à Regulari imponendæ ſunt. Vaſquez *1. 2. quæſt. 96. artic. 1. diſput. 167. fin.* Rodriguez *1. tom. quæſt. Regul. quæſt. 66.*

art.2. §. 8. regul.) subduntur tamen Legibus Ciuilibus irritantibus contractus, & testamenta, nisi tali solemnitate, & modo fiant. Eò quòd hæ irritationes non sunt pœnę, sed dispositiones Legum ad consulendum communi bono Reipublicæ. Vasquez *1.2.q.96. art.1. disput. 167. fin.* Sanchez *lib.7. in Decalog. capit.3. num. 20.* Deinde stare debent Religiosi Legibus taxantibus pretia rerum. Cum enim sint membra Reipublicæ, sicut alij ciues, stare debent eisdem communibus Legibus non contrarijs perfectioni status. Ac proinde subiacent Legi Ciuili prohibenti venationem certo tempore, aut extrahere triticum, vel granum extra Regnum, vel Prouinciam tempore penuriæ: Legique præcipienti occisionem locustarum, & aliorum animalium, quæ demoliuntur messes, & vineas, & alijs similibus. Rodriguez *tom. 1. quæstionum Regul. quæst.6. artic.14. & quæst.66. artic. 2.* Nunquam tamen Religiosi transgressores Legum, seu Constitutionum Ciuilium deferendi sunt ad Iudices seculares, sed ad suos Prælatos, qui pro grauitate transgressionis; & scandali inde sequuti, illos punire debet. Aliter enim procedendo, contra Decreta in Bulla Cœnæ Domini fieret. Rodriguez *to.1. quæstionum Regul. quæst.66. artic.2. §. Nona regula.*

18 Quamuis aliqui putent nomine Ordinariorum, à quorum Iurisdictione exēpti sunt Religiosi, intelligi etiam Legatos de Latere (Henrriquez *lib.7. cap. 25. num. 5.*) verius tamen est, Regulares non esse exemptos à Iurisdictione Legati à Latere; Nam esto, quòd aliqua Priuilegia Religionum Legatos etiam de Latere comprehēdant, per litteras tamen Legationis, vt credo; derogantur. Harum litterarum tenori attendendum est. Laurent. de Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. circa Constitutionem secundam Sixti Quarti §. 7.*

19 Clerici non exempti delinquentes in Monasterio Regularium, secundùm aliquos, non subijciuntur pœnis ab Episcopo impositis. Namper exemptionem loci Monasteria Regularium sunt quasi extra Diœcesim existentia. Azor. *tom.1. Institut. Moral. lib.5. cap.25. quæst.4.* Laurent. de Peirinis *vt supra.* Sed tu vide Erasmum Cokier *in tract. de Iurisdict. Ordin. in exemp. qu. 109. & 110.*

20 Non possunt cogi Religiosi ab Episcopis ad assistendum synodis Diœcesanis, exceptis Regularibus, qui curam animarum in Ecclesijs tenent. Ratio primæ partis est, quia Concilium Tident. *sess.24. cap.2.* expressè excipit eos ab hoc onere, qui *Capitulis Generalibus subduntur.* Ratio secundæ, quia prædicti subsunt correctioni, & visitationi Episcopi, vt constat ex eodem

Conc.

Conc.Trid. *sess. 25. cap.* 11. ergo debent etiam cum illo assistere synodis, vt informent, & informentur de necessarijs circa regimen animarum. Azor. *tom. 2. Institut. Moral. lib. 3. capit.* 47. *quæst.* 3. Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Constitut. 2. Iulij II. §. 25. num. 64.*

21 Suspensio generaliter lata in Clericos, nisi ex verbis, aut alijs circumstantijs ad seculares tantùm limitetur, comprehendit etiam Regulares, si lata sit ab habente potestatem super illos. Ratio est, quia etiam Regulares sunt verè Clerici, & Ecclesiastici. Suarez *tomo 5. in 3. parte disputat.* 28. *section. 2. numero* 8. *&* 9. Cornexo *tomo 2. in 3. parte tractat. 5. de suspens. disput. 3. dubio* 1. Insuper communitas Religiosorum, vt talis, bene potest suspendi, non autem excommunicari. Ratio est, quia excommunicatio est censura personalis, cum afficiat animam priuando illam interioribus bonis, suspensio verò non est talis, cum solùm priuet ministerijs per se pertinentibus ad bonum commune. Suarez *vt supra sectione 3. numero* 1. Cornexo *etiam, vt supra*. Vide dicta *num.* 14. *&* 15. & dicenda in sequenti *num.*

22 Potest Episcopus coniugem inualidè professum, puta si sine consensu alterius coniugis professionem emisit, è Monasterio extrahere, & cogere ne detineatur. Ratio est, quia hoc non tam est agere contra priuilegiatos, quàm exercere proprium munus, quod est Matrimonij Iura obseruari facere. Si tamen Religiosi illius Monasterij habeant priuilegium, quòd non possint ab Ordinarijs excommunicari, suspendi, &c. iuxta dicta supra *numero* 14. *&* 15. non potest Episcopus contra illos per Censuras procedere. Sanchez *libro 7. de Matrimon. disputat.* 33. *numero* 21. *&* 23. Erasmus Chokier *in tractat. de Iurisdictio. Ordin. in Exempt. parte 2. quæstione* 45. *numero* 122. Potest tamen contra illos alijs pœnis Canonicis agere, vt putà depositione, collocatione in arctius Monasterium, quod idem dicendum censeo de alijs casibus, in quibus Episcopus procedit contra Regulares, & non per Censuras, de quibus in hoc capite. Sanchez *vt supra*. Henrriquez *de Indulgent. libro 7. capit. 25. numero* 7.

23 Indulgentiæ, quas Episcopi concedunt prosunt Religiosis exemptis. Quia cum exemptio sit inducta in fauorem Religiosorum non debet illis aliquod incommodum, aut læsionem afferre, quod secus esset, si Indulgentias Episcopales lucrari non possent. Nauarrus *tractat. de Indulgent. notab.* 31. *numero* 12. *versiculo addo* 7. Bellarminus *tractat. de Indulgent. lib. 1. cap.* 11. *quæst. 3. versic. quare cum*.

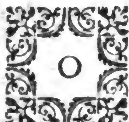
24 Regulares non possunt compelli ad testimonium ferendum in causis Ciuilibus, nisi quando veritas aliter haberi non potest. Ita enim habetur *in cap. cum super, & cap. dilectorum de test. cog.* Quo etiam casu possunt compelli à suis Superioribus Regularibus ad testificandum coram Iudice Laico, vel Ecclesiastico; interest enim multum Reipublicæ, vt veritas patefiat. Rodriguez *tom. 2. quæst. 10. art. 2.* Laurentius de Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Constitut. 2. Iulij Secundi numero* 147. Qui bene habent, quòd in causa sanguinis non possunt Regulares compelli ad testimonium ferendum, etiam quando veritas aliter haberi non potest, quod intellige in causa sanguinis ad condemnandum, non pro liberatione. Regulares autem esse idoneos testes, tàm in causis Ciuilibus, quàm Criminalibus sui Monasterij probat Rodriguez *tomo 2. quæstione 11. articulo 2.* Peregrinus *prima parte Compend. priuileg. sui Ordinis tit. testimonium.*

25 Possunt emptores gabellarum exigere à Regularibus Iuramentum, quod res, v. g. triticum, vinum, &c. quæ per Duanam transeunt nomine dictorum Regularium, sint ipsorum, & ad ipsorum vsus deputatæ; & tenentur dicti Regulares ad mentem dictorum exigentium Iuramentum iurare, non vtendo aliqua æquiuocatione. Ratio est, quia licet absolutè non possint Iudices, maximè seculares, compellere ad Iurandum Regulares, supposito tamen quòd velint isti res illas, quas dicunt esse ad vsum proprium, sine solutione gabellæ relaxari, æquitas Iustitiæ postulat, vt possint ad iurandum compelli. Siluester *verb. Iuramentum 3. quæst. 2. & verb. mendacium quæstion. 6.* Sanchez *lib. 3. in Decalog. cap. 6. num. 35.* Pro hoc autem puncto, & præcedenti, vide Bonacinam *de Præceptis Decalogi disp. 4. puncti. 9. §. 1. per totum*, vbi tractat, qualiter interdicatur Sacerdotibus, & Prælatis iurare in Iudicio, & in quibus casibus. Pro dictis etiam in toto hoc capite vide Gauantum *in Manuali Episcopor. verb. Regularium Iura sub Episcopis per totum.*

De

De Religiosis quoad Obligationem recitandi Diuinum Officium.

C A P. X I I.

1 FFICIVM Diuinum dicitur series horarum Canonicarum ab Ecclesiasticis ex præscripto Ecclesiæ certis temporibus recitandum, ex antiquissima Apostolorum, & Patrum traditione, ipsiusque Ecclesiæ sanctæ Institutione. Thomas Vualdensis *de Sacramentalib.tom.3.tit.de Horis Canonic.à cap.*20.

2 Ad illud soluendum tenentur omnes Religiosi in Sacris Ordinibus constituti. Ex *cap. presbyt. de celebrat. Miss. & ex cap. dolentes etiam de celebrat. Miss.* Et ex antiquissima consuetudine. D. Thomas *quodlib.6.art.*8. Sotus *lib.*10. *de Iust.q.*5.*art.*3.

3 Tenentur etiam ad Officium Diuinum Religiosi professi Choro destinati, etiam si in sacris Ordinibus constituti non sint. Ratio est, quia licet ad id non obligentur ratione professionis, cum tantùm Vota Religionis fuerint professi, non autem recitare Officium Diuinum; neque etiam ex præcepto aliquo Ecclesiæ, cum non extet textus de tali præcepto; nihilominus antiqua, & laudabilis Religionum consuetudo ad id illos obligauit. Ioann. Medina *C.de orat.q.*7. Caietan. *in Summ.verb.hora* §.1. Vnde si in aliqua Religione talis consuetudo non sit, qualis dicitur esse in Societate Iesu, non erit talis obligatio. Graffis 1. *par. Decision. lib.*3. *cap.*5.*num.*89. Prædicti verò Choro destinati, si ad Conuersos fuerint deiecti, non amplius tenebũtur ad Diuinum Officium. Quia cessat fundamẽtum talis obligationis. Laurentius de Peirinis *tomo* 1. *de Subdito quæst.*1.*de Obedien. cap.*24.§.3.

4 Professi autem, qui non sunt choro destinati, v. g. Laici, seu Conuersi Religionum, non tenentur ad Officium Diuinum. Cum nec ex vi professionis Religiosæ, nec ex præcepto aliquo Ecclesiastico, aut consuetudine ad id obligentur. Rodriguez *in Summ. cap.*140. Addens, quòd etiam si casu dato, aliquis ex istis Ordinem sacrum sine licentia sui Superioris susciperet, non teneretur dicere Officium Diuinum, sed laborare tantùm domesticis operibus Religionis. Tenentur tamen Conuersi, seu Laici Religionum ad dicendas certas orationes *Pater noster*, *& Aue Maria* iuxta Institutum Regulæ, vel Constitutionum, licet hæc obligatio *Regulariter* saltem non sit sub mortali. Sotus 10. *de Iustit.*

quæst. 5. *art.* 3. Dixi *Regulariter*, quia Conuerſi Ordinis Minorum tenentur ſub mortali ad prædicta, ratione ſuæ Regulæ. Petrus Marchant *in expoſ. Reg. S. Franciſ. cap.* 3. *text.* 2. *tit.* 2. *q.* 1.

5 Nouitij autem Religionum (intellige niſi aliàs ſint in Sacris conſtituti) non tenentur ad Officium Diuinum, ſeu Horas Canonicas. Ratio eſt, tum quia reuera non ſunt Religioſi, nec in onerosis ſub hac voce comprehenduntur, tum quia nulla eſt lex, vel conſuetudo ad id illos obligans. Suarez 2. *tomo de Relig. lib.* 4. *de horis cap.* 17.

6 Religioſi verò, qui ad Officium Diuinum tenentur, etiam ſi ſint excommunicati, Suſpenſi, Interdicti, Depoſiti, aut Degradati ad idem Officium manent obligati. Ratio eſt, quia tales priuantur honoribus, non oneribus, recitatio verò Officij onus eſt, non honor. Nauarrus *in Summ. cap.* 7. *num.* 17. Cornexo 2. *tomo in* 3. *par. tract.* 5. *de Excomm. diſput.* 10. *dub.* 1. Addens cum alijs, excommunicatum recitantem Officium non poſſe dicere *Dominus vobiſcum*, quia hoc verbum denotat ipſum dicere Officium non vt priuatã perſonam. Vnde nec cum ſocio poteſt dicere Officium, quia hoc eſt cum alio in Diuinis communicare, quod eſt prohibitum illi. Cornexo *vt ſuprà* poſt alios.

7 Religioſi expulſi, ſi ſint in Sacris conſtituti, tenentur ad Officium recitandum ratione Ordinis Sacri, & præcepti Eccleſiaſtici adducti ſupra *num.* 2. Si verò non ſint in Sacris conſtituti, etiam ſi aliàs eſſent Choro deſtinati, non tenentur ad illud. Ratio eſt, quia quòd Profeſſi non Ordinati teneantur ad Diuinum Officium ſolùm eſt ex conſuetudine, non eſt tamen talis conſuetudo circa eiectos, præſertim, cum iam non ſint amplius aſtricti Choro, aut Religioni. Sotus 7. *de Iuſtit. quæſt.* 2. *artic.* 1. Suarez 4. *to. de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 6. *num.* 12. Idem dico de Religioſis ad triremes damnatis, (licet Doctores aliqui omnino illos excuſent ab onere dicendi Horas Canonicas) illi enim ſi in Sacris ſunt conſtituti ad Officium tenentur, ſi illud commodè dicere poſſunt, ſin verò non ſint in Sacris, non tenentur. Propter rationem traditam. Bonacina *de horis Canonicis diſput.* 1. *quæſtione* 2. *punct.* 2. *numero* 3. De tranſeuntibus ad aliam Religionem, vide dicenda *cap.* 22. *nu.* 19. Monachus etiam habens facultatem viuẽdi perpetuò extra Monaſterium, vel vxorem ducendi, ſi in Sacris Ordinibus conſtitutus non ſit, immunis eſt ab onere dicendi Diuinum Officium. Quia, etſi talis verè Religioſus ſit, Regularis tamen non eſt, vnde non obligatur cõſuetudine Religionis. Sanchez *de Matrim. lib.* 8. *diſput.* 8. *num.* 11. Bonacina *vt ſupra nu.* 4. Qui bene ſecus dicit dicendum, cum Religioſus viuit extra Con-

Conuentum solùm per aliquod tempus.

8 Tenentur etiam ad Officium Moniales, non quidem ex aliquo præcepto Ecclesiastico, cum tale non extet, sed ex consuetudine, vt docet communis sententia. Nauarrus *de Orat. cap. 7. num. 2. & 5. argum. cap. 1. de Celebrat. Miß. & cap. final. 29.* Azor. *1. p. lib. 10. cap. 6. quæsit. 1.*

9 Tenentur præterea omnes Ecclesiæ Regulares psallere quotidie in Choro Horas Canonicas. Ita habetur *Clem. 1. de Regularib.* Licet autem hoc præceptum obliget vnamquamque Religionem magis, vel minùs iuxta modum sui Instituti, probabilissimum tamen est obligationem hanc esse sub mortali. Quia ita est communiter receptum. Suarez *2. tomo de Relig. lib. 4. de Horis canon. cap. 10.* Cadit autem hæc obligatio præsertim in Prælatos Conuentuum, Monasteriorum, seu Ecclesiarum Regularium, vt curent, quòd eius subditi satisfaciant huic muneri. Quia quoties obligatio aliqua cadit in corpus aliquod misticum, talis corporis capiti, seu Prælato incumbit curare, vt adimpleatur. Suarez *2. tomo de Relig. lib. 4. de Hor. Canon. cap. 10. & 4. tomo tractat. 8. lib. 1. cap. 11. num. 3.*

10 Quamuis omittens aliquam ex Horis Canonicis, aut partem notabilem Officij Diuini peccet mortaliter, vt tradunt communiter Doctores, eò quòd transgrediatur præceptum in re graui; omittens tamen vno die septem Horas Canonicas, aut sex, non peccat totidem peccata mortalia, sed vnum tantùm. Eò quòd tantùm transgrediatur vnum præceptum, seu vnam obligationem, scilicet integrè dicendi Officium Diuinum. Nauarrus *de Orat. cap. 7. num. 6.* Qui autem Officium, vel partem notabilem Officij vnius diei non recitauit, non tenetur illud altera die recitare. Quia Officium est onus diei, & ità transit cum die, sicut ieiunium, &c. Siluester *verb. Hora §. 17.*

11 Attentio, seu deuotio est necessaria recitantibus Horas Canonicas, seu Officium Diuinum. Ex Innoc. Tertio *in cap. Dolentes de Celebrat. Miss.* per hæc verba: *Districtè præcipimus in virtute Sanctæ Obedientiæ, vt Diuinum Officium, nocturnum pariter, ac diurnum, quantùm eis Deus dederit, studiosè celebrent, pariter, & deuotè.* Sotus *10. de Iust. quæst. 5. art. 5. conc. 6.* Imò hoc præceptum attentionis, seu deuotionis est obligans sub peccato mortali, nisi ex leuitate materiæ, quando scilicet est defectus attentionis ad pauca verba, vel paucos versus, solùm sit veniale. Suarez *tomo 2. de Relig. lib. 4. de Horis Canon. cap. 26.* Sufficienter autem adimpletur hoc præceptum attentionis ad Officium Diuinum ab eo, qui in initio Horæ Canonicæ proponit, & desi-

derat ad illam attendere, talemque voluntatem, & intentionem in progressu Orationis, ex proposito, & consultò non interrumpit. Quia ita interpretauit hoc præceptum maior pars virorum timoratæ conscientiæ. S. Thomas 2. 2. *quæst.* 33. *art.* 13. Sotus 10. *de Iustit. quæst.* 5. *artic.* 5. Tunc autem censebitur quis retractare hanc voluntatem, quando aduertens se non attendere ad Orationem, sed ad alia, non curat de hoc. Id enim est implicitè retractare voluntatem, quam primò habuit. Suarez *tomo* 2. *de Relig. lib.* 4. *de Horis cap.* 26. Addens bene ex Caiet. *in Summ.* Oportere, quòd aduertat se diuerti ab Oratione. Quod est præ oculis habendum scrupulosis.

12 Dicere Horas Canonicas cum aliqua mutatione: aut corruptione, vel deglutiendo, aut sincopando verba, syllabas, aut versus, non solùm est peccaminosum contrà *c. Dolentes de celebr. Miss.* sed etiam erit peccatum mortale, quando ex tali modo dicendi Officium sequitur non dici integrè quoad partem notabilem. Quia hoc est idem, ac omittere partem notabilem Officij, quod est peccatum mortale. Nauarr. *cap.* 10. *de Orat. nu.* 9. Suarez *tomo* 2. *de Relig. lib.* 4. *de Hor. Can. cap.* 13.

13 Pro scrupulosis verò, qui non ex malitia, sed ob aliam causam committunt aliquos defectus in pronunciando, seu proferendo Officium Diuinum, refertur Concessio Leonis Decimi Fratribus Minoribus, quòd scilicet, dicendo Horas Canonicas, & alia Officia Diuina in Choro, vel extra, satisfaciant præcepto Capituli *Dolentes de Celebratione Miss.* de dicendo studiosè pariter, & deuotè, ac etiam Regulæ suæ, etiam si propter aliquam fatigationem, vel aliam causam dicant sedendo, aut deambulando, vel non integrè verba proferendo, prout scripta sunt, propter negligentiam, aut imperitiam, aut malam pronunciationem naturalem, propter defectum linguæ; seu aliàs qualitercumque imperfectè dicant, aut cum animi distractione, ac sensuum vagatione, dum tamen non ex malitia hæc faciant. Et similiter concessit, quòd, qui cum talibus malè pronunciantibus, vel alios supradictos defectus facientibus, dicunt Officium Diuinum, non teneantur reiterare ab alijs imperfectè dicta, aut ab eis, non integrè audita, propter distantiam localem, vel strepitum, vel aliam causam, sed satisfaciant præcepto Ecclesiæ, aut Regulę suæ, qualitercunque audiendo, quæ alij debent dicere, præsertim in Choro. Compend. priuileg. Mendic. *verb. Offic. Diuin. num.* 8. Rodriguez *tomo* 1. *quæstionum Regul. quæst.* 42. *articul.* 2. Hæc verò concessio (præterquam, vt dixi, solùm pro scrupulosis, & timoratis intelligitur, non pro illis, qui ex malitia, id est voluntariè, malè,

& in-

& indeuotè recitant, ipsos enim non iuuat, vt ex intento, & verbis ipsius colligitur. (Miranda *in Manu. Pralat. tomo* 1. *quaest.* 37. *artic.* 12.) Vlteriùs his temporibus nullius momenti est, quia videtur esse viuæ vocis oraculum, vt colligitur ex prædicto Compend. vbi annotatur o. paruo, quod est signum oraculi viuæ vocis. Omnia etenim viuæ vocis oracula, vt diximus supra *cap.* 3. *nu.* 21. sunt iam reuocata. Vnde quatenus concedit aliquid supra ius commune nihil valet. Quid vero secundùm ius commune sentiendum sit, ex dictis, & dicendis constabit.

14 Recitare Officium Diuinum, vel partem eius notabilem, exercendo aliquam actionem impeditiuam attentionis debitæ, est peccatum mortale, vt si quis dum recitat, studeat, pingat, scribat, &c. Ratio est, quia hoc est idem, ac voluntariè non habere debitam attentionem. Si autem talis actio non impediat simpliciter attentionem debitam, vt est vestiri, deambulare, &c. tunc solùm erit peccatum veniale. Quia est aliqua irreuerentia ita loqui cum Deo, & quia impeditur perfecta attentio. Suarez 2. *tomo de Relig. lib.* 4. *de Hor. Canon. cap.* 26. *num.* 21. Aliquando autem nec erit hoc peccatum veniale, quando scilicet est necessitas ita faciendi, & fiunt prędictæ actiones cum magna attentione ad Officium Diuinum. Rodriguez *tomo* 1. *quaestionum Regul. quaest.* 42. *art.* 2. Hinc recitans Officium Diuinum potest simul satisfacere præcepto audiendi Missam, saltem secundùm aliquos. Eò quòd ista duo ordinantur ad eundem finem, scilicet ad vacandum Deo. Tolet. *lib.* 2. *Summa cap.* 13. Similiter, qui peragit ea, quæ conducunt ad celebrationem Officij, vt sunt pulsare organa, thurificare altare, ponere, aut tollere libros pro cantu, &c. Propter eandem rationem. Rodriguez *in Summa cap.* 142. *num.* 2. Intellige tamen, dum modò hæc facientes etiam recitent Officium, quàm attentè potuerint.

15 Omnes Horæ Canonicæ, siue quæ publicè, siue quæ priuatè recitantur, dici debent debitis, & statutis temporibus, scilicet, à solis occasu vsque ad ortum, Matutinum; Prima post ortum solis; Tertia, Sexta, & Nona ante prandium, seu Meridiem; Vesperæ post Meridiem (seclusa quadragesima, in qua ante prandium dici debent) & Completorium prope noctem. Ita colligitur *ex Clem.* 1. *de celebrat. Miss. & ex cap.* 1. *decretal. eodem tit.* adiuncta consuetudine Ecclesiæ. Sotus *lib.* 10. *de Iustit. & iure quaest.* 5. *artic.* 3. Nauarr. *de Orat. & Hor. Canonic. cap.* 3. *num.* 45. Vnde Horas publicas, quæ in Choro dicuntur, sine magna causa non dicere temporibus statutis, credo esse graue peccatum, propter Ecclesiæ consuetudinem. Secus quando priuatim dicuntur,

si enim

si enim nulla causa subest, erit tantum veniale, causa tamen aliqua subsistente, nullum peccatum. Quia ita etiam consuetudine apud timoratos habetur. Sotus 10. *de Iust. quæst.* 5. *articulo* 3. Nauarr. *de Orat. & Hor. Canonic. cap.* 3. *numero* 73. Potest etiam dici Matutinum sequentis diei non solùm post occasum solis, sed etiam ante illum, dictis Vesperis, & Completorio, quinque horis post meridiem, siue in hyeme, siue in æstate. Quia ita etiam consuetudine receptum est apud multos, etiam Romæ. Suarez 2. *tomo de Relig. lib.* 4. *cap.* 27. Pro quo etiam referuntur aliquæ concessiones factæ Regularibus, quibus si certæ sint, & non sint viuæ vocis oracula, quæ iam sunt annullata, vt dixi *num* 13. tollitur omnis scrupulus. Rodriguez *tomo* 1. *quæstionum Regul. q.* 42. *articul.* 18.

16 Possunt extra Chorum separatim dici Matutinum, & Laudes: Cum de hoc nulla sit prohibitio Iure communi. Nauarrus *cap.* 23. *numer.* 64. Quando autem separantur dicenda est Oratio Festi, Pater noster, & Aue Maria in fine Matutini. Eò quòd tunc fit Matutinum diuersa Hora à Laudibus, & ita debet finiri sicut aliæ Horæ Canonicæ. Nauarrus, & alij. Causa etiam rationabili subsistente possunt per aliquod tempus separari Nocturni Matutinales. Propterea quòd antiquitus ita fiebat, & de hoc nulla est prohibitio. Suarez 2. *tomo de Relig. lib.* 4. *de Hor. Canon. cap.* 6. *num.* 10. Alias autem Horas Canonicas interrumpere notabiliter, sine rationabili causa non licet. Eò quòd vnitas vnius cuiusque Horæ Canonicæ spectat ad ritum recitandi illam, ab Ecclesia præscriptum. Hæc verò culpa quandoque erit venialis, quandoque mortalis, quod petendum est, tum ex temporis interruptione, tum ex causa, & fine illius. Suarez 2. *tomo de Relig. lib* 4. *de Hor. Canon. cap.* 24. *à num.* 9. Qui autem interrupit Officium, causa aliqua rationabili subsistente, non est necesse repetat recitata, aut quòd incipiat à principio Horæ Canonicæ. Aragon. 2. 2. *quæst.* 83. *articul.* 12. Rodriguez *in Summa cap.* 141. *num.* 3.

17 Inuertere ordinem dicendarum Horarum, vt si dicatur Prima ante Matutinum, vel Vesperæ ante Nonam, quando fit propter rationabilem causam nullum est peccatum: sine illa tamen, vel propter incuriam, aut negligentiam solùm erit veniale: Quia ita fere communiter interpretatur hoc præceptum Ecclesia. Sotus 10. *de Iustit. & Iure quæst.* 5. *artic.* 3. Nauarrus *de Orat. & Hor. Canon. cap.* 3. *numer.* 65. Grauius autem peccatum, etsi veniale, videtur, dicere Matutinum sequentis diei ante persolutum Officium diei præsentis, iusta aliqua causa non interuenien-

ueniente. Suarez 2. *tomo de Relig. lib.* 4. *cap.* 24. *num.* 3.

18 Quilibet Religiosus tenetur dicere Horas Canonicas iuxta Breuiarium pro suo Ordine approbatum. Ita sumitur *ex cap. de ijs*, *& cap. placuit dist.* 12. Caietanus *verb. Hora* §. 2. Hæc obligatio est sub mortali. Propter pœnas graues, quæ in dictis Iuribus ponuntur. Sotus 10. *de Iustit. & Iure quæst.* 5. *articul.* 4. Vnde Religiosus Carmelita, aut alius, proprium Breuiarium habens, non potest vti Breuiario Romano. Ratio sumitur ex Pio V. qui in Bulla quadam *Quod à nobis* Ann. 1568. edita, præcipiens ab omnibus recitãdum esse Officium Diuinum per Breuiarium Romanum ab ipso approbatum, & correctum, eximit ab hac obligatione eos, qui vel ex institutione, vel ex consuetudine excedente ducentos annos alijs Breuiarijs vsi fuerint. Suarez 2. *tomo de Relig. lib.* 4. *de Hor. Canonic. cap.* 23. *nu.* 9. Neque obstat quòd ibidem Pontifex dicat *Eisdem, si fortè hoc nostrum* (intellige Breuiarium) *quod modò promulgatum est, magis placet, dummodò Episcopus, & vniuersum Capitulum in eo consentiant, vt id in Choro dicere, & psallere possint permittimus.* Ex quo inferunt aliqui authores posse Religiosum, qui non tenetur vti Breuiario Romano, vti illo extra Chorum, etiam sine consensu Superioris, & Capituli, propter istam concessionem Pij V. Nauarrus *lib.* 3. *Consil. tit. de Celebrat. Miss. consil.* 15. Rodriguez *tomo* 1. *quæstionum Regul. quæst.* 42. *articl.* 13. In hoc tamen attendenda sunt consuetudo, & particularia iura Religionum speciali Breuiario vtentium. Lege pro Carmelitis Bullam Gregor. XIII. in principio Breuiarij ipsorum positam.

19 De Religiosis autẽ assumptis ad dignitates extra Ordinem, putà Cardinalatũ, Episcopatum, Abbatiam, Parochiam, &c. an teneantur dicere Officium Diuinum iuxta ritum suæ Religionis, an verò Ecclesiarum, quibus præficiuntur, dicimus *cap.* 17. *num.* 11.

20 Mutare qualitatem Officij, vel Ordinem Breuiarij, recitando scilicet de Sancto, eo die, quo debet celebrari de feria, aliqui volunt non esse peccatum mortale, saltem si per duas, aut tres vices hoc fiat. Rodriguez *tomo* 1. *quæst.* 42. *art.* 8. Miranda *tomo* 1. *quæst.* 37. *art.* 13. Verius tamen est talem immutationem facere esse peccatum mortale in suo genere, nisi magna aliqua necessitas vrgeat id faciendi, quia sic faciens contrariatur intentioni Ecclesiæ, quæ non vult aliter recitare Officium Diuinum, nisi iuxta Ordinem in Breuiarijs approbatis dispositum. Suarez *tomo* 2 *de Relig. lib.* 4. *de Hor. Canon. cap.* 23. *à num.* 11. Toletus *in Summa lib.* 2. *cap.* 13. Idem dico de mutatione ritus in Officio dicendo, vt si celebretur duplici ritu Festum, quod non est nisi semidu-

miduplex, aut simplex. Pontifices enim, qui præcipiunt vti aliquo Breuiario non solùm præcipiunt substantiam Festorum, sed etiam modum, & formam, quibus celebranda sunt. Gauantus *in Comm. in Rubric. Missalis*. Augustin. Barbosa *de Offic. & Potest. Parochi cap. 10. num. 13.*

21 Religiosi vtentes Breuiario Romano non tenentur dicere extra Chorum Officium paruum B. Virginis, bene tamen in Choro in illis Ecclesijs, in quibus erat consuetudo illud dicendi. Ita Pius V. in Bulla adducta supra *num.* 18. Vbi etiam illud recitantibus Indulgentias concedit. Rodriguez 1. *tomo quæstionum Regul. quæst. 42. artic.* 14. Extendit hoc de obligatione recitandi prædictum Officium ad Dominicas, & Festa semiduplic. si adsit talis consuetudo, Gauantus *in Comm. in Rubr. Breu. tom. 2. sect. 9. cap.* 1. Vbi, & alia ad hoc. Religiosi autem non vtentes Breuiario Romano, (quales sunt nostri Carmelitæ,) tenentur ad id Officium B. Virginis, tam in Choro, quàm extra, si in eorum Religionibus sit præceptum, aut consuetudo illud dicendi. Suarez 2. *tomo de Relig. lib. 4. de Hor. Canon. cap. 13. & 25.* Thomas de Iesu *in Expos. Regul. Carm. 3. par. cap. 7. dub. 4. §. 1.*

22 Ad Psalmos etiam Pœnitentiales, Graduales, & Officium Defunctorum, quæ dicuntur aliquot diebus Aduentus, & Quadragesimæ, non tenentur Religiosi vtentes Breuiario Romano. Quia ab hac obligatione illos exemit Pius V. in Bulla supra adducta, tam in Choro, quàm extra, Indulgentias nihilominus recitantibus illa concedens. Aragon. 2. 2. *quæst. 3. art. 12. pag.* 856. Rodriguez 1. *tomo quæstionum Regul. quæst. 42. art.* 14. Religiosi autem non vtentes Breuiario Romano, sed alio particulari, prout sunt Carmelitæ, tenentur ad supradicta recitanda, si ad sit præceptum, vel consuetudo in Religionibus ipsorum illa dicendi. Suarez 2. *tomo de Relig. lib. 4. de Hor. Canon. cap. 13. & 25.*

23 Tenentur etiam Religiosi tam vtentes, quàm non vtentes Breuiario Romano ad dicendum Anniuersarium Defunctorum die 2. Nouembris, scilicet Vesperas cum Matutinis, & Laudibus. Quia hoc Anniuersarium est pars Officij, eo die præscripti, ita vt beneficiatus, qui illud non recitaret, teneretur ad restitutionem fructus ad ratam. Suarez *de Hor. Canon. lib. 4. c. 25. num. 8. & 9.* Gauantus *in Comment. in Rubric. Breuiarij sect. 7. cap.* 13. Vbi etiam, Matutinum Defunctorum in prædicto die, recitãdum esse manè, & non pridiè. Barbosa *de Offic. Parochi cap. 10. num.* 29. Tenentur etiam ad Litanias cum Precibus in die S. Marci, & tribus diebus ante Ascensionem Domini, si non assistant Processionibus. Ratio est, quia ita præcipitur generaliter in

Bre-

Breuiarijs,& iste est vsus Ecclesiæ. Suarez 2. *tomo de Relig. lib.* 4. *de Hor. Can. cap.*25. Bonacina *de Horis Canonic. disp.* 1. *quæst.*3. *punct.*1. *num.*13.

24 Ad dicendum Ternaria Defunctorum, quæ ter in anno in Religionibus dici solent, videntur solùm obligari Religiosos ex Ceremoniali, Constitutionibus, aut Consuetudine, & ita ex illis pensanda erit quanta sit hæc obligatio.

25 Excusantur à Diuino Officio persoluendo, primò infirmi, quos notabiliter offendit, vel aggrauat recitatio. Palud. *in* 4. *dist.*15. *art.* 2. Nauarr. *cap.* 25. *num.* 110. Deinde vrgenter occupati circa negotium publicum,quod notabiliter impediretur Officij recitatione, ita vt non posset fieri conuenienter si diceretur Officium Diuinum,v.g. Prædicatio, &c. Siluester *ver.Horæ §.*18. Et idem dico de vrgenter occupatis circa negotium, etiam priuatum,magni ponderis;vel etiam multùm occupatis circa curam infirmorum. Quia in his omnibus casibus, vel similibus non est credendum obligare Ecclesiam ad Officium Diuinum cum tanto dispendio boni communis, vel particularis, proprij, vel alieni, si vtrique obligationi satisfieri non potest. Toletus *lib.* 2. *Summæ cap.*14. Carentia autem Breuiarij excusat Religiosum ab Officio Diuino, quando sine sui culpa, fuit illi perditum, vel ablatum, v. g. in itinere, mari, &c. Quia tunc moraliter est illi impossibile recitare. Quando autem voluntariè, vel per negligentiam culpabilem amisit Breuiarium, non excusatur. Quia tunc non recitatio erit illi voluntaria in sua causa. Suarez 2. *tomo de Relig. lib.*4. *de Hor. Can. cap.*27.

26 Quoticicunque autem Religiosus excusatur ab Officio Diuino recitando, excusatur etiam ab audiendo illud ab alio, qui illud recitet. Ratio est, quia præceptum impositum Ecclesiasticis non est de audiendo, sed de recitando Officio vocaliter, seu de illo pronunciando. Paludan. *in* 4. *dist.* 15. *quæst.* 5. *articul.* 5. Rodriguez *tomo* 1. *quæstionum Regul.quæst.* 42. *artic.* 10. Possunt tamen Religiosi etiam excusati à recitando Officio obligari ad illud audiendum, vt præcipitur in Constitutionibus Carmelit.*p.*1. *cap.*20. *§.* 1. Hæc tamen obligatio solùm erit quanta fuerit Constitutionum Religionis.

27. Qui propter aliquam causam, infirmitatem scilicet, magnam occupationem, &c. excusantur à dicendo toto Officio Diuino, non tamen excusantur à dicendis illa, vel illis Horis Canonicis, quas commodè dicere possunt. Sicut qui debet centum, & non potest soluere nisi decem, tenetur decem soluere, & sicut, qui non potest ieiunare totam quadragesimam tenetur ieiunare

illis diebus, quibus potest. Suarez 2. *tomo de Relig. lib. 4. de Hor. Canon. cap.* 27. Qui tamen ab Officio Diuino sunt excusati, nullo iure tenentur ad dicendum aliquas Orationes, aut faciendum aliquod pium opus loco illius.

28 Cum Religiosis infirmis poterant Prælati Regulares in recitando Officio Diuino dispensare. Primò ex priuilegio concesso à Leone Decimo, scilicet, *quòd, siue propter febrem, aut dolorem intensum, vel aliam infirmitatem Fratres fuerint grauati, satisfaciant dicendo pro Horis Canonicis preces, hymnos, Pater noster, Aue Maria, vel alia iudicio Prælati, seu Præsidentis loci, aut Conuentus assignanda, & hoc quando Medicus corporalis (si commodè haberi potest) dixerit, infirmo esse suæ saluti nociuum recitare.* Sed quia hæc concessio fuit facta viuæ vocis oraculo, vt refert Compend. priuileg. Mendicant. *verb. Offic. Diuin.* 1. *num.* 10. ideo his temporibus vacat. Poterant etiam secundò id facere ex ampliori priuilegio Eugenij Quarti Monachis Benedictinis Hispaniarum, vt scilicet, quilibet pro tempore Abbas, Prior, siue Prælatus quorumlibet Monasteriorum præfatorum, liberè possint dispensare cum omnibus, & singulis præsentibus, & futuris Monachis quorumcunque Monasteriorum huiusmodi, qui sine tædio non possunt dicere Horas Canonicas, quòd tempore infirmitatis, vel postquàm conualuerint, loco horarum, ac Officiorum, ad quæ aliàs tenebantur, dicant aliquid certum ad arbitrium ipsorum Superiorum; & non teneantur ad illud Officium Canonicum. Ac cum Prelatis ipsis simili modo quilibet Presbyter Monachus per quemvis eorum eligendus, etiam dispensare possit. Sed etiam hæc Concessio fuit viuæ vocis oraculum, vt refertur in ipso Compend. priuil. Mendic. *verb. infirmi Fratres nu.*8. & sic nihil valet. Idem dico de alia concessione Martini V. facta Hieronymianis, propter eandem rationem. Nihilominus quartò pro infirmis, vel circa infirmorum curationem occupatis, ita vt non supersit eis congruum tempus ad Diuini Officij recitationem, concessit Pau. III. Congregationi Clericorum Regularium S. Pauli Decollati, *Vt infirmitate, aut circa infirmos occupatione huiusmodi durante, certum Psalmorum, per ipsum Superiorem eis assignandorum numerum, non minùs septem, aut sex cum diuisione, & orationem Dominicam septies, ac symbolum Apostolorum bis; grauiter autem ægrotantibus, Orationem Dominicam semel, salutationem Angelicam septies in die recitando, septem Horis Canonicis, & toti Diuino Officio satisfecisse censeantur. tomo* 1. *Bullarÿ pag.*618. Quo priuilegio vti possunt Regulares, qui habuerint communicationem priuilegiorum cum prædictis Patribus.

Sine

Sine hoc tamen, aut alijs priuilegijs, infirmi, quos notabiliter offendit, vel aggrauat recitatio, excusantur ab illa, vt diximus supra *num.* 25. Illi autem, quos non ita notabiliter, offendit, & aggrauat, si rationabilis causa dispensandi subsit, possunt, stando in iure communi, & secluso priuilegio, dispensari à sui Prælatis, sicut & Clerici possunt dispensari ab Episcopis, cum Prælati Regulares habeant authoritatem quasi Episcopalem. Episcopi autem dispensant cum suis subditis in præceptis Ecclesiasticis, nisi quãdo specialiter ex lege, vel consuetudine talis dispensatio reseruatur Papæ. Vide dicenda *cap.* 18. *num.* 55. Rodriguez *tomo* 1. *quæst.* 42. *artic.* 5. Sorbus *in addit. ad Compend. priuileg. Mendicant. verb. Offic. Diuin.* 3.

29 Quando, verò res est dubia, an ægritudo Monachi excuset illum ad Officio recitando, consulendus est Medicus, & illius iudicio standum. Nauarr. *in Man. cap.* 25. *num.* 100. *et de Orat. cap.* 11. *num.* 5. Si verò Medicus manet dubius, tunc requiritur, & sufficit iudicium Prælati. Azor. *lib.* 10. *capit.* 13. Graffis *lib.* 2. *cap.* 53. *num.* 2. Fugiendi tamen sunt Medici parùm timorati, & qui magna facilitate huiusmodi dispensationes solent concedere. Rodriguez *tomo* 1. *quæstionum Reg. quæst.* 42. *artic.* 7. Miranda *tomo* 1. *quæst.* 37. *art.* 16.

30 Pro occupatis autem extat primò priuilegiũ Leonis Decimi concessum Fratris Minoribus, & per consequens gaudentibus ipsorum priuilegijs, vt scilicet, possint Officia Feriarum, quæ sunt prolixiora, anticipare, diebus quibus sunt otiosi, & Officia Festiua, quæ sunt breuiora, reseruare in illos dies, quibus credunt se fore occupatos Concionibus, & Confessionibus; modò id non faciant in fraudem, sed ad meliùs studendum, prædicandum, & Confessiones audiendum. Nauarr. *de Orat. cap.* 19. *n.* 88. Rodrig. *tomo* 1. *quæst.* 42. *artic.* 5. Nullus tamen eorum dicit, an hoc priuilegium sit viuæ vocis oraculum, an non, si autem tale fuerit nihil valet iam, propter sæpius dicta de reuocatione istorum oraculorum à SS. D. N. Vrbano. Secundò extat, hoc priuilegium Iulij II. Canonicis Regularibus sancti Saluatoris. Volumus, quòd, qui ex præfatis Canonicis, adeò Monasteriorum suorum Officijs occupati, vt in Choro interesse, & Officium Diuinum, vix sine labore, & tædio dicere, ac ipsa eis ratione officiorum huiusmodi incumbẽtia Charitatis opera implere nequeant, & qui ad Diuinum Officium huiusmodi dicendum, adeo vel non docti, vel minus experti pro tempore existunt, dummodo in Sacris non sint Ordinibus constituti, licet professionem emiserint, tamen ad persoluendum totum Diuinum Officium integrum mini-

minimè teneantur, sed eorum Prælati, habita suorum supposito-rum consideratione, vltra Officium B. M. Virginis ad quod obligati remaneant, iuxta dispensationem eis creditam, si eorum animabus expedire videbitur, aliquid dicendum iniungant, quod cum animi alacritate valeant adimplere. Vide Bullam *to.1. Bull.* Laertij Cherub. *fol.*452. vbi etiam *fol.* 464. affertur simile priuilegium Leonis X. pro Camaldulensibus.

31 Extat etiam priuilegium eiusdem Leon. X. concessum Fratribus Minoribus, quòd scilicet, *ne mutuo se impediant in officio Diuino, aut alijs sint fastidiosi, quòd illa, quæ in Ordinario iubentur dici secretè sub silentio, non teneantur proferre vocaliter, sed satisfaciant dicendo mentaliter, aut legendo inter se librum.* Nauarrus *de Orat.cap.*19.*num.*88. Rodriguez *tomo* 1.*quæstionum Regul.q.*42. *art.*4. Quia tamen hoc priuilegium fuit viuæ vocis oraculum, omniaque talia oracula reuocata sunt à SS.D. N. Vrbano, vt diximus *cap.* 3. *num.* 21. ideo non possunt Religiosi vti tali priuilegio. Iure autem communi, sufficit dicere Officium Diuinum secretò, dummodo formentur verba intra labia, & dentes, ibique distinctè proferantur, etiam si non audiantur. Peirinis *to.*1.*priuileg.Minim.in Const.*28.*Leon.X. num.*4. Quod saltem est verum quando officium priuatè dicitur.

32 Pro Religiosis etiam occupatis in Prædicationibus, aut operibus pietatis, vtputà Confessionibus audiendis, aut S. Theologiæ, ac Canonum studijs, aut infirmis, vel infirmis seruientibus extat Priuilegium Clem. VII. concessum Clericis Regularibus Theatinis, quòd scilicet, Superiores illorum possint dispensare *Super recitatione Diuinorum Officiorum, ad hoc quòd ipsi occupati, vel impediti, certum Psalmorum per ipsos Superiores eis assignandorum numerum, non minùs septem, aut sex, cum diuisione, ac Orationem Dominicam septies, symbolum Apostolum bis; grauiter autem ægrotantes Orationem Dominicam semel, & salutationem Angelicam septies in die recitãdo, septem horis Canonicis, & toti Diuino Officio satisfecisse censerentur.* Vide Bullam *tom.* 1. *Bullar. pag.* 606. Vide etiam Laurentium Peirinis *tom.*1.*priuileg.Minim.in Const.*28. *Leon.*10.*num.*9.

33 Ad tollendos abusus in Officio Diuino recitando introductos S. Congregatio Rituum, hæc decreuit die 8. Aprilis 1628. ex mandato SS. D. N. Vrbani. Primò. *Non potuisse, nec posse locorum Ordinarios, tam Seculares, quam Regulares, addere Calendarijs etiam proprijs, Sanctorum Officia, nisi ea dumtaxat, quæ Breuiarij Romani Rubricis, vel Sacræ Rituum Congregationis, seu Sedis Apostolicæ licentia conceduntur.* Lege Gauantum *Comment. in*

Rubric.

Rubric.Breuiarij tom.2.sect.1.cap.5. tit.2. num.9.& 10. Barbosam *de Offic.& Potest. Parochi cap.*10. *num.*13. Insuper vetuit, & prohibuit *celebrari per totam Ciuitatem, vel Diœcesim, etiam de cuiusque Ordinarij auctoritate, Missam, vel Festum cum Officio de Sācto, eo quòd in loco adsit Ecclesia Parochialis, vel Regularis, aut aliqua Reliquia, sed tantùm in ipsius Sancti Ecclesia Titulari, seu vbi asseruatur insignis Reliquia, & non alibi. Insignes autem Reliquias declarauit esse Corpus, Caput, Brachium, Crus, aut illam partem Corporis, in qua passus est Martyr, modò sit integra, & non parua, & legitimè ab Ordinarijs approbata.* Consonat huic declarationi Ceremoniale Ordinis nostri *lib.*2. *Rubric.*57. *num.* 5. Lege Gauantum *vt supra sect.*3.*cap.*3 *nu.*5. Item reiecit, damnauit, & reprobauit eadem S.Congregatio *Missas, quæ circumferuntur à Sacra Congregatione non approbatas, Sancti Gregorij pro Viuis, & Defunctis, XV. Auxiliatorum, & de Patre æterno, & quascunque alias, exceptis ijs, quæ sunt permissæ Regularibus tantùm, veluti Rosarij, Sanctæ Mariæ de Carmelo, & alias, sicut etiam Officia ab eadem non approbata.* Quæ omnia decreuit, & obseruari mandauit sub pœnis contentis in Bullis Pij V. initio Breuiarij, & Missalis positis, quòd scilicet, non satisfaciant muneri recitandi Diuini Officij; Quò verò ad vtentes supradictis Missis, sub alijs pœnis contentis in Indice Librorum prohibitorum ex Decreto Sacri Concilij Tridentini edito. Et, ne præmissorum ignorantia vllo vnquam tempore possit ab aliquo prætendi, neque obliuio possit irrepere, eadem S. Congregatio voluit, & mandauit, prout de facto video in Ecclesijs Vrbis obseruari, Decreta huiusmodi affigi in Sacristijs omnium Ecclesiarum, tam Regularium, quàm Secularium, etiam Patriarchalium, Metropolitanarum, Cathedralium, Collegiatarum, & aliarum quarumcunque in eisque perpetuò affixa asseruari. Vide dicenda *cap.*21.*num.*21.*&* 22.& Augustinum Barbosam *de Offic.& Potest. Parochi c.*10. *n.*12. 17. *& sequentibus.*

34 Item Gregorius XIII. in quodam Breui, quod incipit, *Pastoralis Officij* ann. 1573. edito, aduertens, quòd in Ecclesijs Hispaniæ concessum erat, vt possent celebrare Officia propria Sanctorum illius Prouinciæ, illiq. sint plures numero, ideo declarauit. Vnamquamque Hispaniæ Ecclesiam, eorum tantùm Sanctorum, qui in Breuiario non sunt descripti, Officia propria celebrare posse, qui vel illius Diœcesis sunt naturales, vel eius Ecclesiæ, seu Diœcesis sunt Patroni, vel eorum Corpora, seu notabiles reliquiæ in ea Ecclesia, seu Diœcesi requiescunt. De alijs verò Sanctis, etiam si sint naturales, vel Patroni alterius Diœcesis, etiam

si illorum corpora, vel notabiles reliquiæ in aliqua Ecclesia alterius Diœcesis requiescant, non celebretur Officium proprium, sed seruetur ordo Breuiarij Romani. Et, quo die celebrabitur Festiuitas Patroni vnius Diœcesis, Religiones omnes teneantur eodem die in suis Ecclesijs intra limites illius Diœcesis existentibus eamdem Festiuitatem celebrare, & in hoc cum Ecclesia Matrice se conforment. Quaranta *verb. Diuin. Officium.*

35 Item concessit, quòd quælibet Ecclesia, & Monasterium Hispaniæ habens reliquias insignes, putà caput, brachium, vel crus alicuius Sancti etiam alienigenæ non existentis in Breuiario, vel de quo in dicto Breuiario fit tantùm commemoratio, possit illius Festiuitatem celebrare, & Officium duplex facere; & de alio Sancto eodem die occurrenti, si fuerit simplex, fiat commemoratio; si verò fuerit duplex, vel semiduplex, transferatur in primam diem simili festo non impeditam. Quaranta *in Summ. Bullar. vt supr.* Vide ibi.

36 Aduerte etiam quòd Clerici Seculares, Regularesue in Ciuitate, vel Diœcesi commorantes non tenentur recitare Officia propria Sanctorum illius Diœcesis, vel quæ de consuetudine in eadem Ecclesia recitantur in choro. Gauantus *in Comment. in Rubric. tomo 2. section. 1. cap. 5. tit. 2.* Nec obstat Gregor. XIII. *num.* 34. relatus; quia ibi loquitur de Patrono, & pro Ecclesijs Hispaniarum.

37 De Sancto cuius reliquia insignis habetur, & approbata, fieri potest officium duplex. Iuxta dicta *supra num.* 35. Gauantus *in Thesauro 1. tomo par. 1. tit.* 11. De sancto verò, cuius reliquia non insignis habetur, si concedatur Officium, debet esse semiduplex, ad differentiam insignis reliquiæ. Barbosa *de Offic. Parochi cap.* 10. *num.* 20. Item de Sancto Canonizato non potest fieri Officium extra propriam Ecclesiam sine nouo decreto. Gauantus *in Thesaur. tomo 2. sect. 2. cap. 2. num.* 30. Barbosa vt *sup. num.* 21. Festum Patroni loci celebrari potest (imò, & debet) sed sine octaua, à Regularibus. Idem Gauantus 2. *tomo Thesau. sect. 1. cap. 5. tit. 2. & in Man. Episcop. verb. Regular. iura sub Episcopis num.* 28. Titulus altaris, seu Capellæ celebrandus est sub ritu in Calendario descripto, si autem ibi non nominatur, ad illud altare celebrari poterunt Missæ festiuæ cum *Gloria in excelsis*, sed Officium nullatenus fiat sine licentia Maiorum. Gauantus *ibidem sect. 3. cap. 12. num.* 15. August. Barbosa *de Offic. & Potest. Parochi cap. 10. à num.* 17.

38 Quoties cadauera ad Ecclesias Fratrum Mendicantium deferuntur, officia mortuorum, ac reliqua munera, quæ in huiusmodi

modi Monasterijs fieri solent, non à Canonicis, neque Clero; sed ab eisdem fratribus obiri, ac peragi debent. Ita declarauit Sacr. Congregat. vt refert Peregrin. 2.*par. sui Compend. tit. sepultura in scholio §.3.* Laurentius Peirin. *to.1. priuileg. Minim. in Constitut.2. Iulij II.§.21.nu.57.*

39 Circa cultum Sanctorum, qui ab Ecclesia Canonizati, aut Beatificati non sunt, animaduersione dignum est S.D.N. Vrbanum decreuisse in generali Congregatione Sanctæ, & vniuersalis Inquisitionis die 2. Octobris anno 1625. Vt habetur 4. *tomo Bullar. inter Constitutiones Vrbani num.17. Ne quorumuis hominum cum Sanctitatis seu martirij fama quantacunque illa sit, defunctorum Imagines, cum laureolis, aut radijs, seu splendoribus facta, & quodcunq. aliud venerationem, & cultum præseferens, & indicans in Oratorijs, aut locis publicis, seu priuatis, vel Ecclesijs tàm Secularibus, quàm Regularibus cuiuscunque Religionis, Ordinis, Instituti, Congregationis, aut Societatis, apponantur, antequam ab Apostolica sede Canonizentur, aut Beati declarentur; &, si quæ apposita sunt, amoueantur, prout eas statim amoueri mandauit.* Ac pariter imprimi de cætero inhibuit libros eorundem hominum, qui Sanctitatis, siue martyrij fama, vel opinione, vt præfertur, celebres è vita migrauerint, gesta, miracula, vel reuelationes, seu quæcunque beneficia, tamquam eorum intercessionibus à Deo accepta continentes, sine recognitione, atque approbatione Ordinarij, qui in ijs recognoscendis Theologos, aliosq. pios, ac doctos viros in consiliũ adhibeat, & ne deinde fraus, aut error, aut aliquid nouũ, ac inordinatum in re tam graui committatur, negotium instructum ad Sedem Apostolicam transmittat, eiusq. responsum expectet, Reuelationes verò, & miracula, aliaq. beneficia supradicta, quæ in libris horum hominum vitam, & gesta continentibus, hactenus sine recognitione, atque approbatione huiusmodi impressa sunt, nullo modo approbata censeri vult, mandatq sua Sanctitas. Ad horum hominum sepulchra vetuit etiam, ac inhibuit tabellas, atque Imagines ex cera, aut argẽto, seu ex alia quacũque materia tam pictas, quàm fictas, atque exculptas appendi, seu affigi, & lampades, siue alia quæcunque lumina accendi, sine recognitione ab Ordinario, omnino prout supra, faciẽda; Sediq; Apostolicæ referenda, ac approbanda. Declarans, quòd per suprascripta præiudicari in aliquo non vult, neque intendit ijs, qui aut per communem Ecclesiæ consensum, vel immemorabilem temporis cursum, aut per Patrum, virorumque Sanctorum scripta, vel longissimi temporis scientia, ac tolerantia Sedis Apostolicæ, vel Ordinarij coluntur. Postea verò præcipiens Ordinarijs, & hæreticæ

prauitatis Inquisitoribus, vt vigilent ne aliqua contra prædicta fiant, his pœnis afficit delinquentes. *Trangressores verò si Regulares fuerint, priuationis suorum officiorum, ac vocis actiuæ, & passiuæ, nec non, & Suspensionis à diuinis, si verò Clerici seculares, priuationis pariter suorum officiorum, Suspensionis à diuinis, & ab administratione Sacramentorum, executioneque suorum Ordinum respectiuè, alijsque arbitrio prædictorum Ordinariorum, seu Inquisitorum pro modo culpæ infligendis pœnis plectendo. Qui autem libros impresserint, aut Imagines pinxerint, sculpserint, seu quoquomodo affinxerint, vel formauerint, cæterique artifices circa præmissa qualitercunque delinquentes, prædicta omnia amittant, & insuper pecuniarijs, alijsque etiam corporalibus pœnis, iuxta criminis grauitatem eorumdem Ordinariorum, seu Inquisitorum arbitrio afficiantur.* Postmodùm verò idem S. D. N. à quibusdam reuocari in dubium accepit, an tabellas, & imagines, quas in posterum offerri contigerit, recipere, & antea oblatas cōseruare liceret? Pro quo Sāctitas sua declarauit, *quòd sicut nunquam prohibuit, nec suæ intentionis fuit prohibere oblationē, receptionemq; tabellarum, & Imaginum huiusmodi: ita, vt nulli deinceps hæsitationi locus relinquatur, statuit in præsentiarum, & decreuit, vt quoties ad aliquam Ecclesiam, aut Oratorium, locumve alium publicum Secularem, seu Regularem, tabellas, & Imagines, aliudve simile quispiam detulerit, ac intercessione hominum inter Sanctos, vel Beatos non adscriptorum, quamuis cum martyrij, vel sanctitatis fama demortuorum, optata se impetrauisse dixerit, liceat Ecclesiasticis personis Ecclesiarum, locorumvè prædictorum curæ Præpositis, tabellas, & Imagines, siuè pictas, siuè ex quauis materia fictas, atque alia quæcunque collatæ gratiæ fidem facientia, simul cum deferentis, aliorumq. qui conscij fuerint attestationibus recipere, atque approbantibus Ordinarijs, ad quos referre statim omnia teneantur, in secreto aliquo seorsum ab Ecclesia loco custodire, ibidemque iam amota collocare, & asseruare, vt si quando Dominus talium virorū merita Beatificationis, seu Canonizationis honore in terris decorare voluerit, extent huiusmodi Sanctitatis qualescunque probationes Apostolicæ Sedis Iudicio tunc examinandæ.* Peirinis *tomo 1. priuil. Minim. in Const. 3. Leo. X.*

40 Circa quæ primò aduertendum est, licere Sanctos non Canonizatos, neque Beatificatos, qui scilicet cum opinione sanctitatis e viuis decesserunt priuatim colere, dum modò id non fiat aliquo modo ex prohibitis in hoc decreto. Cum hoc nullo iure sit interdictum, quin à cōtrario videatur colligi ex *cap. 2. de Reliq. & Vener. Sanct.* quatenus ibi prohibetur publicus cultus. Bellarm. *tomo 2. controu. 4. lib. 1. cap.* 10. Sanchez *lib. 2. in Decalog. cap.* 43.

*cap.43.nu.3.*Secundò licere eos priuatim inuocare. Propter eandem rationem. Azor. *par. 2. lib.5. cap. 6. quæst.* 8. Tertiò non licere eis solemnes, aut publicas preces offerre, & multo minus templa, & altaria erigere, aut Sacra in eorum honorem dicere. Ex dicto *capit. 2. de Reliq. & Venerat. Sanctor.* Laurentius de Peirinis *tomo 1. priuileg. Minimor. in Constitut. 3. Leon. X. vt supra.*

41 Pro ijs autem, quæ Regulares possunt facere in suis Ecclesijs, extant sequentes declarationes Sac. Congregat. Cardinalium Concilij missæ ad Eminentissimum Cardinalem Ludouisium Archiepiscopum Bononiensem, & Principem 2. Iulij ann. 1620. Cum enim à Sac. Congregatione quæsitum fuisset per Curatos illius Ciuitatis, Primò, an Regulares possent annunciare dies festos, & ieiunia in suis Ecclesijs ad altare in celebratione Missæ? Secundò, an possent recipere ea, quæ offeruntur, & dare pacem populo ad Missam? Tertiò, an posent portare pluuiale, aut stolam, per Parochiam extra Ecclesiam, aut Claustrum? Quartò, an quando vocantur ad sepulturam mortuorum debeant accedere ad domum vbi est corpus defuncti, an verò ad Ecclesiam Parochialem, vbi Clerus congregari consueuit, aut expectare in via? Quintò, an possent celebrare primam Missam in eorum Ecclesijs ante Missam Curati? Sextò, an possent infra Missam publicare ordinationes D. Cardinal. Archiepiscopi, Matrimonia, & alia quæ occurrent? Septimò, an possent prædicare in eorum Ecclesijs tempore Aduentus, Quadragesimæ, & infra annum, quando prædicatur in Ecclesia parochiali? Octauò, an possent extra eorum Ecclesias, aut Claustra, portare pluuiale, aut stolam, quando faciunt processiones sui Ordinis? Nonò, an possent in eorum Ecclesijs recipere mulieres ad purificationem post partum? Decimò, an cum fratres aliqui extra Monasterium moriuntur, & à Curatis Sacramenta receperunt, possent ab eorum Superioribus ad suas Ecclesias deferri, Parochis inconsultis? Vndecimò, an quãdo moritur aliquis Superior Religiosorum, vel Magister, aut Cathedraticus, possent corpus illius portare per Ciuitatem per plateas, & alias Parochias cum musica, & ritibus extraordinarijs, aut illi imponere pluuiale, sine interuentu Parochi? Duodecimò, an Religiosi possint admittere ad celebrandum in suis Ecclesijs Presbyteros extraneos non habentes licentiam à sua Illustris. Dominat. vel eius Vicario, si hoc prohibitum sit ab eodem Illustrissimo. Tertiodecimò, an possent recipere, triticum, vuas, ligna, & similia, antequam Parochus receperit suas primitias? Quartodecimò, an possent in Hebdomada sancta benedice-

re domos in Diœcesi existentes, cum hoc sit munus Parochi, vt habetur in nouo rituali Romano? Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Interpretum ad singula capita proposita in hunc modum respondit. Ad primum. *Regulares non probiberi dies festos, & ieiunia in suis Ecclesiis annunciare.* An verò ad id faciendū cogi possint ab Episcopo tractat Barbosa *de Offic. Parochi cap.* 16. *num.* 26. Ad secundum. *Respondit posse, dummodò à perambulationibus per Ecclesiam, ac similibus eleemosynarum extorsionibus abstineant.* Ad tertium. *Non posse.* Ad quartum. *Debere ad parochialem Ecclesiam accedere, vbi Clerus congregari consueuit.* Pro quo vide Barbosam ibidem *cap.* 26. *n.* 63. *& sequentib.* Ad quintum. *Probiberi non posse, quominus Missa in Ecclesiis Regularium celebretur ante Missam parochialis Ecclesiæ.* Vide dicenda *cap.* 21. *num.* 17. Ad sextum. *Non posse publicare Matrimonia.* Ad septimum. *Posse, petita tamen benedictione ab Illustrissimo Archiepiscopo.* Ad octauum. *Non licere Regularibus huiusmodi processiones facere extra Ecclesias, & ambitum illarum.* Pro quo etiam vide alia apud eundem Barbosam *de Offic. & Potestate Parochi cap.* 12. *à num.* 13. Ad nonum. *Regulares non probiberi in eorum Ecclesiis mulieres post partum ad purificationem admittere.* Ad decimum. *Regulares extra claustra decedentes posse ad eorum Ecclesias deferri, etiam Parochis inconsultis.* Barbosa *vt supra n.* 68. *cap.* 26. Ad vndecimum. *Non posse.* Ad duodecimum. *Non licere Regularibus in suis Ecclesiis ad celebrandum admittere Presbyteros seculares contra probibitionem Illustrissimi Archiepiscopi.* Ad tertiumdecimum. *Non esse id probibitum Regularibus.* Ad quartumdecimum. *Non posse.* Vide circa hoc eundem Augustinum Barbosam *vt supra nu.* 12. *capit.* 12. Vide etiam Laurentium de Peirinis *tomo* 2. *priuileg. Minimor. in Constitution.* 7. *Pij V.* §. 10.

De

De obligationibus Regularium, quoad habitum Religiosum portandum.

CAP. XIII.

1 QVAMVIS iuxta commune dictum, quod etiam approbat Concilium Trident. *sess.* 14. *cap.* 6. habitus non faciat Monachum; nihilominus, quia est signum Religionis, quam Religiosi profitentur, ideo astricti sunt singuli ad portandum habitum Religiosum semper, & in omni ocasione; ita vt contrarium facientes peccent quandoque mortalitrr, quandoque venialiter, nisi in casibus inferiùs assignandis. *Cap.* 2. *ne Clerici, vel Monachi in* 6. *ca. Vidua* 20. *quæst.* 1. *& ca. Sanctimonialis d.* 23.

2 Hinc Religiosi omnes temerè habitum suæ Religionis dimittentes sunt excommunicati excommunicatione maiori nulli reseruata, *in cap.* 2. *ne Cleric. vel Monach. in* 6. Comprehenditque hæc excommunicatio non solùm Religiosos illarum Religionum, quæ tempore huius legis erant, sed etiam quoscunque alios futuros. Lex enim generalis, & perpetua afficit non solùm natos, sed & in posterùm nasciturus. Bonacina *de Clausura q.* 2. *punct.* 2. *§.* 23. Dicuntur autem temerè habitum dimittere, qui sine iusta, aut honesta causa illum dimittunt. Vnde si quis Religiosus transiturus per loca Hæreticorum, aut Turcarum, aut aliorum hostium Religiosi habitus, habitum dimitteret, non incurreret hanc excommunicationem. Eò quòd tunc esset iusta causa illum dimittendi. Suarez 5. *tomo in* 3. *par. disput.* 23. *sect.* 4. Nec etiam illam incurreret, qui ex ignorantia huius canonis habitum dimitteret, Quia dictio illa *temerè*, idem significat, quòd scienter, iuxta dicta *cap.* 10. *n.* 33. Suarez *to.* 5. *in* 3. *p. disput.* 4. *sect.* 10. *num.* 3. Sanchez *lib.* 9. *de Matrimon. disp.* 32. *num.* 38. Nec etiam incurret illam, qui est captiuus inter Turcas, si Turcæ non permittant portare habitum. Quia tunc est causa rationabilis dimittendi illum. Hieronym. Gratian. *in discipl. Regul. cap.* 3. *§.* 1.

3 Incurritur tamen hæc excommunicatio, etiam si is, qui dimittit habitum, non hoc faciat animo apostatandi. Eò quòd talis conditio non assignatur *in dicto cap.* 2. *ne Clerici*, nec includatur in dimissione habitus, cum possit esse aliquis apostata cum habitu, si recedat à Religione animo deserendi illam in per-

petuum,& non apostata dimittendo illum, si relinquat illum non animo dicto. Palud. *in 4. distinct.* 18. *quaest.* 3. *artic.* 3. *num.* 41. Nauarrus *lib.5. consil. tit. de apostat. cons. vnic.*

4 Incurritur etiam hæc excommunicatio, etiam si hæc habitus dimissio solùm sit per aliquod tempus. Eò quòd decisio textus *in dicto cap.2. ne Clerici* loquitur absolutè. Caietan. *in Summa verb.excommunicat. cap.*61. Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 8. num.* 48. Si autem sit per tam breue tempus, vt moraliter loquendo, secundùm prudentium æstimationem, potiùs spoliatio, quàm dimissio habitus dicatur, non incurritur. Cum textus solùm loquatur demissione habitus, & cum sit lex pœnalis non sit extendenda vltra verborum proprietatem. Bañez 2. 2. *q.* 12. *art.*1. *dub.*2. Azor. *lib.*12. *Institut. Moral. cap.*13. *quaest.* 5. *cas.*16. Quod intellige, etiam si fiat animo faciendi paruo illo tempore aliquam rem minus licitam, aut etiam illicitam, seu turpem. Propter eandem rationem. Nauarrus *in Summa cap.*26. *nu.*131. Azor. *tomo* 1. *Instit. Moral. lib.*12. *cap.*13. *quaest.* 5. *casu* 16. Extenditur etiam ad illum, qui breui illo tempore dimitteret habitum causa diuagandi, aut eundi ad quemcunque locum. Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.8. nu.*56.

5 Incurritur etiam hæc excommunicatio, etiam si habitus dimissio fiat intra Monasterium. Quia textus dicti *capitis* 2. non petit Monachi euagationem extra Cænobium, sed solam habitus dimissionem, maximè præbentem occasionem ad vagandum, qualis est ista. Siluester *verb.excommunic. 9. capit.* 25. *num.* 55. Sairus *de Censuris lib.3. cap.*33. *num.*19. Hinc dimittere Religiosum suum habitum, etiam in Monasterio, & indui veste fœminea propter ludum laruarum, vel aliquam comœdiam faciendam, quidam dicunt esse peccatum mortale. Si tamen fiat ob honestam recreationem, eutropeliam, vel alium honestum finem, debitisque pensatis circunstantijs, quantùm est ex se, & sua natura non erit peccatum, saltem mortale; licet semper sit periculosum propter infirmitatem, & corruptionem naturæ. Graffis 1. *parte Decis. lib.3. cap.5. num.*77.

6 Incurret etiam hanc excommunicationem Religiosus, qui habitum suæ Religionis dimittit, & alterius Religionis induit. Ratio est, quia iste talis verè comprehenditur in illo canone *c.* 2. *ne Clerici* cum verè habitum suæ Religionis dimittat. Bañez 2. 2. *disput.*1. *quaest.*12. *art.*1. Sairus *de Censuris lib.3. cap.*38. Quando tamen dimisio proprij habitus, & assumptio habitus alterius Religionis fit propter rationabilem causam, vt scilicet, quia debet esse in illa Religione talis Religiosus per aliquod tempus,

vel

vel in ea prædicare, docere, &c. vel ob aliam iustam, & honestam causam, credo quòd tunc non incurret hanc excommunicationem. Eò quòd in prædictis casibus non est temeraria, sed rationabilis, & honesta talis dimissio habitus, textus autem loquitur de temeraria dimissione. Bañez 2. 2. *disput.* 1. *quæst.* 12. *art.* 1. *dub.* 2. & ex parte Azor. *to.* 1. *lib.* 12. *Institut. Moral. cap.* 17. *quæst.* 14. Si verò assumptio habitus alterius Religionis sit transeundo ad illam illicitè, & contra iura, quamuis multi probabiliter dicant iucurri tunc hanc excommunicationem, vt Nauarrus *in Summa cap.* 27. & Suarez 5. *tomo in* 3. *par. dispu.* 23. *sect.* 4. Probabilius tamen est contrarium. Eò quòd textus *in illo cap.* 2. *ne Clerici* eam habitus dimissionem excommunicationi subijcit, quæ attentis circunstantijs est periculosa ad vagandum, & vt credo ad mala perpetrandum; hæc autem non est ita. Aragon. 2. 2. *quæst.* 12. *art.* 1. Lessius 2. *de Iust. & Iure cap.* 41. *dub.* 13.

7 Etiam in lecto, aut dormiens tenetur Religiosus habitum suæ Religionis portare, & peccat illum dimittendo. Quia ita videtur præcipi ab Ecclesia *in ca. vidua* 20. *quæst.* 1. Vbi dicitur, *seu in lectulo quiescens, siue in quocunque loco consistens constanter vtatur apta Religionis professioni veste.* Fere idem habetur *ca. Sanctimonialis dist.* 23. Quantum autem sit hoc peccatum? Quidam dicunt esse mortale. Graffis *lib.* 3. *Decis. cap.* 5. *num.* 75. Quod admitti posset respectu illorum, qui omnino nudi, etiam sine camisia, causa aliqua non vrgenti, in lecto dormirent. Alios autem, qui aliqua decente veste, aut tunica induti dormiunt sine habitu suæ Religionis solùm credo peccare venialiter. Quia decreta adducta non amplius petunt. Imò etiam à veniali peccato excusarem illos, qui ob rationabilem causam solùm paruo habitu suæ Religionis cum tunica interiori induti dormiunt. Quia ita videtur consuetudine introductum etiam inter magis timoratos. Suarez 4. *tomo de Relig. lib.* 1. *cap.* 5. *nu.* 18. Consulendæ in hoc sunt leges, & consuetudines particularium Religionum.

8 Illum, qui etsi non dimittat habitum suæ Religionis, illum tamen omnino occultat, ita vt nullo modo appareat, absque rationabili causa, probabilius est, incurrere prædictam excommunicationem, *cap.* 2. *ne Clerici*. Ratio est, quia moraliter loquendo, & in ordine ad notitiam aspicientium idem est omnino occultare habitum, ac illum dimittere, sicut idem erit Iudæum inter Christianos commorãtem occultare illud signum, quod portat, ac illud dimittere, atque ita eadem pœna punietur. Pariter ergo in præsenti, & quoad intentum huius legis idem erit omnino occultare habitum, ac illum relinquere. Atque ita vtroque

modo

modo incurretur hæc excommunicatio. Nauarrus *in Summa cap.*27. Bañez 2.2. *disput.* 1. *quæst.* 12. *puncto* 1. Sicut autem relinquere habitum propter grauem necessitatem, v. g. tuendi vitam, vel vitandi graue aliquod damnum, vel scandalum, excusat ab hac excommunicatione, iuxta dicta *supra num.*2. sic etiam omnino illum occultare excusabit ab illa in prædictis, aut similibus casibus. Ratio est eadem, quia leges humanæ non censentur obligare cum tanto dispendio, præsertim, quia occultare habitum in casibus assignatis non est temeraria occultatio, aut dimissio, sed prudens, & rationabilis. Suarez 4. *tomo de Relig. tract.*8. *lib.*1. *cap.*5. *num.*13.

9 Potest dispensari cum Religioso quòd omnino non habeat habitum, vel saltem quòd illum deferat occultum: cum hæc obseruantia non sit de essentia status Religiosi. In hoc tamen solus Pontifex dispensare potest, quia ad illum spectat in iure communi dispensare. Suarez 4. *tomo de Relig. tract.*8. *lib.* 1. *cap.*5. *n.*15. *&* 16. Vnde in Concil. Tridentin. *sess.* 25. *cap.* 19. præcipitur, *ne detur licentia cuicunque Regulari occultè ferendi habitum suæ Religionis.*

10 Qui habitum Regularem mutat in habitum secularem, si seriò id faciat, & vt pro illo tempore secularis appareat, etiam si tempus breue sit, probabile est peccare mortaliter, & incurrere excommunicationem adductam. Ratio est, quia talis mutatio quantumuis pro breui illo tempore facta videtur materia grauis, & habere notabilem deformitatem repugnantem statui Religioso. Nauarrus *Cons. de apostas. num.*6. Rosella *verb. excommunicatio.* Si verò talis mutatio habitus fiat non seriò, sed ludi causa ad repræsentandum, vel quid simile, non erit peccatum præsertim mortale, neque propterea incurret sic faciens excommunicationem. Suarez 4. *tomo de Relig. tract.*8. *lib.* 1. *cap.*5. *n.*9. Vide *supra num.*5.

11 Loquendo autem de eo, qui mutat, aut occultat non totum habitum, sed partem illius, dicendum est: quòd si sit talis mutatio, aut occultatio partis, quòd ex reliquo cognosci non possit, an talis persona Religiosa sit, nec ne, committitur peccatum mortale sufficiens ad excommunicationem; quia est grauis transgressio legis, & quoad materiam & quoad finem ipsius, qui est, quòd persona Religiosa cognoscatur, & habeatur vt talis. Si verò pars habitus, quæ remanet immutata, & apparens, sit talis, quæ sufficienter manifestet personam illam esse Religiosam, non peccabit saltem mortaliter, nec incurret censuram. Quia reuera non dimittit, neque occultat proprium statum. Suarez *tom.*4.

de

de Relig. tract. 8. lib. 1. c. 5. n. 11. Bonac. *de clausura q. 2. punct. 2. §. 8.*

12 Contra illos, qui habitum Carmelitarum deferre audent, vel ita consimilem, vt propter eum Carmelitæ credi possint, absque Sedis Apostolicæ mandato speciali, possunt procedere Diœcesani per censuram Ecclesiasticam. Ita concessit Sixtus IV. in Bulla *dum attenta, in specul. Ordin. fol. 89. & 90.* Eadem prohibitio, quòd nullus possit habitum consimilem habitui Minimorum portare, facta est à Leon. X. Laurentius de Peirinis *tomo 1. priuileg. Minim. in Const. 2. Iulij 11. §. 18. num. 53.* Consulenda etiam sunt priuilegia aliarum Religionum.

De Obligationibus Regularium, quoad Sacros Ordines suscipiendos.

CAP. XIV.

1 MODO post Concilium Tridentinum nullo modo possunt Religiosi ante ætatem ab ipso præscriptam, nempe *ad Subdiaconatus Ordinem ante vigesimumsecundum, ad Diaconatus ante vigesimumtertium, ad Presbyteratus ante vigesimumquintum ætatis annum* promoueri, *priuilegijs quibuscunque quoad hoc penitus exclusis.* Concil. Trid. *sess. 23. cap. 12.* Nec ad hoc iuuat priuilegium quoddam, quo Pius V. viuæ vocis oraculo dicitur concessisse Regularibus, posse vti in foro Conscientiæ omnibus suis priuilegijs etiam derogatis à Concil. Tridentino. Tum quia hoc est valde incertum. Tum quia etiam si esset certum, est reuocatum à Sixto V. in Constitutione *Sanctum, & Salutare* contra male promotos edita, quia strictè præcipit obseruari Concilium Tridentinum, contrarijs quibuscunque non obstantibus. Quæ Constitutio Sixti V. non est à Clem. VIII. quoad hoc moderata in Bulla quæ incipit *Romanum Pontificem* ann. 1595. edita, & habetur 3. *tomo Bullar. nu.* 40. Quia in ea solùm fuit moderata prædicta Constitutio Sixti V. quoad pœnas, & censuras in ea contentas *contra quoscunque, præterquam contra Symoniacè ordinantes, & ordinatos.* Quoad reliqua verò reducta est ad terminos sacrorum Canonum, Constitutionis Pij II. & decretorum Concilij Tridentini. Cum ergo à Concilio Tridentin. præscripta sit ætas ordinandorum, exclusis quibuscunque priuilegijs, nullo pacto ante illam possunt Religiosi Ordinari. Miranda *in Man. tomo 1. quæst. 39. ar. 1.* Omitto id,

quod

quod sæpius dixi, videlicet omnia huiusmodi viuæ vocis oracula annullata fuisse à Sanctiss. D. N. Vrbano VIII. ac per consequens huiusmodi viuæ vocis oraculum Pij V. esto quòd fuisset verum, iam nullius est momenti. Vide dicta *cap. 3. num. 21.*

2 Vnde Religiosi suscipientes Ordines ante legitimam ætatem remanent suspensi, &, *si huiusmodi suspensione durante in eisdem Ordinibus ministrare præsumpserint, eo ipso irregularitatem incurrunt*. Ita statuit Pius II. in Bulla *Cum ex Sacrorum* ann. 1461. edita, in *tomo* 1. *Bullarij* inter Bullas huius Pontificis *num.* 7. Huiusmodi autem suspensio solùm est ab executione illius Ordinis, ante legitimam ætatem suscepti, vt patet in illis verbis *in eisdem Ordinibus ministrare præsumpserint*. Vnde non impedit vsum aliorum Ordinum legitimè susceptorum. Suarez *de Censuris disput.* 31. *sect.* 1. Quaranta *in Summa Bullar. verb. Ordo*. Permanet autem hæc suspensio non solùm vsque ad legitimam ætatem superuenientem, sed ea etiam superueniente, vsque ad dispensationem, seu absolutionem. Tolet. *in Summa lib.* 1. *cap.* 61. Cornexo *to.* 2. *in* 3. *par. disput.* 4. *de Suspensione dub.* 1.

3 Eandem suspensionem incurrunt, *qui absque dispensatione Canonica, aut legitima licentia, siue extra tempora iure statuta, vel absque dimissorijs litteris ad aliquem ex Sacris Ordinibus se fecerint promoueri*. Ita statuit Pius II. in Bulla adducta, & Sixtus V. etiam in Bulla illa *Sanctum, & Salutare*, quæ est 91. inter Bullas huius Pontificis. Miranda *in Man. tomo* 1. *disput.* 39. *art.* 6. Cornexo *vt supra* Vide infra *num.* 18. *&* 19.

4 Hanc autem suspensionem non incurrere illos, qui non ex dolo, aut malitia, sed bona fide, aut probabili ignorantia crederent, posse suscipere Ordines ante legitimam ætatem, extra tempora, vel sine litteris dimissorijs, docent aliqui. Eò quòd (inquiunt) Pius II. solùm apposuit illam contra præsumentes, & vt constat ex dictis supra *cap.* 10. *num.* 33. cum tale verbum in Constitutionibus Pontificijs ponitur, solùm comprehendit eos, qui ex dolo, & malitia, illas transgrediuntur. Toletus *lib.* 1. *cap.* 55. post Nauarrum, & alios. Miror tamen viros doctos ita dixisse, cum (vt constat ex verbis Pontificis in prædicta Bulla) non vtatur verbo *præsumere* quoad incurrendam suspensionem, quia ad hoc solùm dicit, *ad aliquem ex sacris Ordinibus se fecerint promoueri*, sed quoad incurrendam irregularitatem si sic suspensi in Ordinibus ministrauerint: sic enim dicit, *& si huiusmodi suspensione durante in eisdem Ordinibus ministrare præsumpserint, eo ipso irregularitatem incurrant*. Quare dicendum videtur ad incurrendum dictam suspensionem non requiri dolum, aut malitiam, sed sufficere

cere

cere ex ignorantia culpabili suscepisse Ordines sine prædictis conditionibus iuxta dicta supra *cap.* 10. *num.* 33. *citato*.

5 Quamuis contra prædictos suscipientes Ordines sine legitima ætate, aut sine alijs conditionibus assignatis, Sixtus Quintus in Bulla *Sanctum, & Salutare* ann. 1598. edita, in 2. *tomo Bullar. inter Bullas huius Pontificis num.* 91. grauissimas pœnas statuerit, eorumque absolutiones, & dispensationes soli Summo Pontifici reseruauerit, adeò, vt neque per Iubilæa, Cruciatam, aut alia priuilegia, etiam à Maiori pœnitentiario absolui, aut dispensari possent, tamen Clem. VIII. in Constitutione adducta supra *nu.* 1. moderauit, & reduxit dictas pœnas, earumque absolutionem, & dispensationem *(præterquam contra simoniacè ordinantes, & ordinatos)* ad terminos sacrorum Canonum, Constitutionis Pij II. & decretorum S. Concilij Tridentini, iuxta dicta supra *num.* 1.

6 Prædicti quoque Ordinati sine prædictis conditionibus, aut aliqua earum, possunt beneficijs Ecclesiasticis iure priuari. Ita statuit Pius II. in prædicta Bulla per hæc verba. *Præterea, vltra alias pœnas in tales generaliter à iure inflictas, beneficijs Ecclesiasticis possunt iure priuari.*

7 Prædicti suspēsi ob receptionem Ordinum sine legitima ætate, aut conditionibus assignatis fiunt irregulares, si *in eisdem Ordinibus ministrare præsumpserint*. Ita idem Pius II. in prædicta Bulla. Tunc autem dicentur ministrare in eisdem Ordinibus, quādo actus proprios, ad quos tales Ordines deputati sūt, exercuerint. Vt si Missam dicant, Euangelium cantent, aut Epistolam cum apparatu solemni. Nauarrus *in Man. cap.* 27. *num.* 244. Non autem erunt irregulares sedendo cum Sacerdotibus, assistendo electionibus, & alijs actibus, qui solùm conueniunt Sacris insignitis, aut Sacerdotibus secundum iura Religionis. Quia tales actus non sunt ex natura sua officia diuina, aut proprij Ordinis. Miranda *in Man. tomo* 1. *quæst.* 39. *artic.* 9. Semper tamen erit peccatum iuxta grauitatem materiæ prædictis actibus se ingerere. Quia sunt actus prohibiti. Miranda *in Man. tomo* 1. *quæst.* 39. *art.* 9. Rodriguez 3. *tomo quæst.* 22. *art* 12. Facere autem Officium Hebdomarij in Choro, seu dicere Collectam, aut Capitulum in Choro, & similia, cum sint actus proprij Ordinis Sacerdotalis inferent irregularitatem, in eo, qui Sacerdotium sine legitima ætate, aut aliqua ex conditionibus assignatis suscepit. Nauarrus *in Man. cap.* 27. *num.* 244. Peirinis *tomo* 1. *Priuileg. Minim. in Const.* 1. *Iulij II. num.* 25.

8 Suscipientem Presbyteratum sine legitima ætate, aut sine aliqua ex conditionibus assignatis, putant aliqui eodem actu in-

curre-

currere suspensionem, & irregularitatem, quando ordinatur. Suspensionem quidem, propter dicta. Irregularitatem verò, quia cum Ordinatur, celebrat cum Episcopo, ac per consequens exercet actum Ordinis cum suspensione. Nauarrus *in conf.4. de Cler. excomm. ministr.* Verumtamen opposita sententia, scilicet non incurrere tunc irregularitatem, probabilior, & benignior est. Eò quòd praxis Cancellariæ illum non reputat irregularem. Suarez *de censur. disp.31. sect.1.* Quaranta *in Summa Bull. verb. Ordo.* Cornexo *disp.4. de suspensione dub.2.*

9 Contra illos, qui ad Ordinem Presbyteratus non sunt promoti, & Missas celebrant, ac confessiones audiunt, procedit Tribunal S. Inquisitionis. Ex Greg. XIII. in Bulla *Officij nostri* ann. 1574. & est in 2. *tomo Bull.* Laertij *num.* 21. Et ex Clem. VIII. in Bulla *Etsi aliàs* ann. 1601. habetur tales nefarios præuia degradatione curiæ seculari tradendos esse: 3. *tomo Bull. inter Bull. huius Pontific. Bull.* 81. Quaranta *in Summa Bull. verb. Ordo*. Vide etiam dicta *cap.10. num.22.*

10 Religiosi debent ordinari sine titulo Beneficij, aut Patrimonij. Ratio est, quia licet Conc. Trident. generaliter id pro omnibus præcipiat *sess.21. cap.* 2. huiusmodi tamen decretum non extenditur ad Regulares, quia illis, vt inquit Antoninus 3. *parte tit.* 14. pro titulo deseruit sporta. Nauarrus *in Man. capit. 27. num.* 258. Hoc etiam dicitur de scolaribus Societatis Iesu, qui tria simplicia vota fecerunt. Tum quia sunt verè Religiosi, tum quia ita declarauit Greg. XIII. vt refertur in compendio eiusdē Societatis *v. Ordo.*

11 Regulares hodie post Conc. Trid. non possunt ab Episcopis ordinari, etiam in suis domibus, sine licentia Diœcesanorum, in quorum districtu eorum Monasteria sunt sita. Ratio est, quia licet circa hoc habuerint antiquitus priuilegia, modò tamen sunt abrogata à Conc. Trident. *sess.6. cap.5.* per hæc verba. *Nulli Episcopo liceat cuiusuis priuilegij prætextu Pontificalia in alterius Diœcesi exercere, nisi de Ordinarij loci expræssa licentia, & in personas eidem Ordinario subiectas tantùm, si secus factum fuerit, Episcopus ab Exercitio Pontificalium, & sic ordinati ab executione Ordinum sint ipso iure suspensi.* Miranda *in Man. tom.1. q.38. art.3.*

12 Quamuis antiquitus possent Regulares ordinari à quocumque Catholico Episcopo, propter priuilegium Clementis Quarti concessum Minoribus, & per consequens omnibus, qui eorum priuilegia participant, modò tamen seruari debent, quæ Sacra Congregatio ex mandato Clementis Octaui præcepit omnibus Superioribus Regularium, videlicet posse suis subditis Regula-

gularibus, qui prædìti qualitatibus requisitis Ordines suscipere voluerint, litteras dimissorias concedere, *ad Episcopum tamen Diœcesanum, nempe illius Monasterij, in cuius familia ab his, ad quos pertinet, is Regularis positus fuerit. Et, si Diœcesanus abfuerit, vel non esset habiturus ordinationes, vel sedes Episcopalis vacauerit* (Vt quidam adiungunt. Peirinis *tomo* 1. *de priuileg. Minim. circa Constit.* 2. *Sixti IV.* §. 11. *num.* 33.) *ad quemcumque alium Episcopum, dum tamen ab eo Episcopo, qui Ordines contulerit, examinetur quoad doctrinam, & dum ipsi Regulares non distulerint de industria, concessionem dimissoriarum, in id tempus, quo Episcopus Diœcesanus, vel absuturus, vel nullas habiturus esset Ordinationes.* Additur præterea, quòd cum à Superioribus conceduntur prædictæ litteræ dimissoriæ suis subditis Regularibus, Episcopo Diœcesano absente, vel Ordinationes non habente, tunc in prædictis litteris debeant exprimere *huiusmodi causam absentiæ Diœcesani Episcopi, vel Ordinationum ab eo non habendarum, sub pœnis,* Officij, & dignitatis, seu administrationis, ac vocis actiuæ, & passiuæ priuationis, & alijs arbitrio Sanctissimi reseruatis. Quaranta *in Summa Bullar. verb. Ordo*. Miranda *in Man. tomo* 1. *quæst.* 38. *art.* 2. Si autem Regulares degant in Monasterijs sitis in locis nullius Diœcesis, debent ordinari ab Episcopo viciniori, & obseruare omnia, quæ dicta sunt in prædicta declaratione. S. Congregat. ann. 1619. Peirinis *vt supra nu.* 36. *apud ipsum*. Naldus *in Summa verb. Ordo num.* 26.

13 Ad idem etiam extat decretum Conc. Trid. *sess.* 23. *cap.* 10. quòd scilicet: Abbatibus, & alijs quibuscunque quantumuis exemptis non liceat inposterum intra fines alicuius Diœcesis consistentibus, etiam si nullius Diœcesis, vel exempti esse dicantur, cuiquam, qui Regularis sibi subditus non sit, tonsuram, vel minores Ordines conferre, nec litteras dimissorias aliquibus Clericis secularibus, vt ab alijs ordinentur concedant. Circa quæ Sacra Congregatio Cardinalium dixit: *Possunt ipsi Abbates eosdem Ordines conferre alijs Regularibus, qui dimissorias speciales suorum Superiorum, & specialem consensum Episcopi loci habuerint.* Quaranta *in Summa Bullar. verb. Ordo*. Vide dicenda *cap.* 18. *n.* 64. & 65. maximè circa qualitates pro istis Abbatibus requisitis.

14 Duo Sacri Ordines non eodem die, etiam Regularibus conferantur, priuilegijs, ac indultis quibusuis concessis non obstantibus quibuscumque. Ita statuitur in Concil. Trident. *sess.* 23. *cap.* 13. Vnde nullo modò licet contrarium, etiam rationabili causa subsistente, sine dispensatione Papæ, aut alterius eius authori-

thori-

thoritatem habentis. Miranda *in Man. tomo* 1. *quæst.* 38. *art.* 5. Quoad minores Ordines sic statuit idem Concilium *sess.* 23. *c.* 11. *Minores Ordines ijs, qui saltem latinam linguam intelligant, per temporum interstitia, nisi aliud Episcopo expedire magis videretur, conferantur*. Vnde ad arbitrium Episcopi est illos vna die conferre, vel non. Miranda *in Man. tomo* 1. *quæst.* 38. *art.* 5.

15 Ordines maiores non possunt conferri etiam Religiosis, nisi seruatis interstitijs, ita scilicet, vt Subdiaconatus non conferatur, nisi seruato interstitio vnius anni adminus à susceptione postremi gradus Ordinum minorum; nec Diaconatus, nisi post vnum annum à Subdiaconatu; nec Presbyteratus, nisi post vnum etiam annum Diaconatus. Ita statuitur in Conc. Triden. *sess.* 23. *cap.* 11. 13. *&* 14. Quamuis autem aliqui putent vt probabile, Prælatos Religionum posse cum suis subditis dispensare in interstitijs supradictis; eò quòd licet prædicta facultas concedatur à Concilio Episcopis; nomine tamen Episcoporum intelligi possunt Prælati habentes iurisdictionem quasi Episcopalem, quales sunt Prælati Religionum, eò præsertim, quia ipsi possunt meliùs iudicare de necessitate dispensationis. Suarez *tomo* 4. *de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 12. *à num.* 21. Certum tamen credo non posse id facere propter declarationem S. Congregationis, quæ declarauit, quòd Prælati Regulares non possunt dispensare in interstitijs, in litteris dimissorijs, quibus mittunt suos subditos ad suscipiendos Ordines. *Sed dicti Prælati cum mittunt suos subditos ad Ordines suscipiendos, & expedire iudicauerint, ac necesse habuerint, vt cum eisdem in interstitijs dispensetur, in prædictis litteris Dimissorijs humiliter debent exorare Episcopos, vt id faciant.* Passarellus *in suo compend. priuileg. fol.* 223. Miranda *in Man. tomo* 1. *quæst.* 38. *art.* 7. Quando autem Abbates Regulares ordinant suos subditos in Minoribus ad illos spectat dispensare in interstitijs. Eò quòd accessorium sequitur naturam principalis. Miranda *in Man. tomo* 1. *quæst.* 38. *art.* 7. Sorbus *verb. Ordines sacri* §. *quando verò*.

16 Causa quare potest dari huiusmodi dispensatio in interstitijs non est eadem in omnibus Ordinibus, nam ad minores Ordines sufficit, quòd Episcopo videatur magis expediens, vt habetur *sess.* 23. *cap.* 11. & diximus supra *num.* 14. Ad Subdiaconatum requiritur *necessitas, aut Ecclesiæ vtilitas iudicio Episcopi*. *Ex eadem sessione cap.* 11. Ad Diaconatum non exigitur tanta necessitas, cum Concilium nihil de hoc dicat, sed solùm voluntati rationabili Episcopi id relinquat dicta *sess.* 23. *cap.* 13. Ad Presbyteratum vero maior causa requiritur, scilicet Ecclesiæ vtilitas, ac ne-

ac necessitas iudicio Episcopi, vt constat ex eodem Concilio dicta *sessione cap.*14. Miranda *in Manual. quaest.*38. *artic.*8.
17 Annus interponendus ab vno ad alterum Ordinem Sacrum est Ecclesiasticus, non solaris. Hinc Sacr. Congregatio declarauit, eos, qui ad Subdiaconatus Ordinem quattuor temporibus Quadragesimæ promoti fuerint, posse anno sequenti eisdem quattuor temporibus Quadragesimæ ad Diaconatum promoueri, licet annus naturalis integer tunc lapsus non fuerit, cum futuro anno Paschæ Festum celeriùs, quàm præteritò celebretur. Prosper August. *in addit. ad Quarantam in Summa Bullar. verb. Ordo.*
18 Litteræ dimissoriæ pro Religiosis Ordinandis debent esse suorum Superiorum Regularium. Ratio est, quia quamuis Concilium Tridentin. *session.*23. *cap.*8. hoc tribuat Ordinario, nomine tamen Ordinarij in presenti, quod attinet ad Regulares, intelligi eorum Prælatos, constat, tum ex praxi Ecclesiæ, tum ex ratione, quia cum illi soli habeant notitiam de moribus, & sufficientia Ordinandorum Regularium ad eos videtur necessariò id spectare. Eò præsertim, quia ita dicitur declaratum esse à Sacra Congregatione. Nauarrus *lib.* 2. *Consili. consil.* 22. *&* 23. Henrriquez *lib.*7. *de Indulgent. cap.*26. Qualiter etiam, & à quibus debeant examinari, & approbari promouendi ad Sacros Ordines iuxta decreta Clement. VIII. & S. Congregat. sub SS.D.N. Vrbano vide *cap.*18. *num.*79.
19 Regulares non possunt modò post Concil. Tridentinum extra tempora Ordinari. Ratio est, quia licet de hoc fuerint varia priuilegia Religionibus concessa, vt patet ex Compendio priuileg. *v. Ordines Sacri*; Concilium tamen Tridentinum *sess.* 23. *cap.*8. id prohibet fieri, & consonant Constitutiones Pij Secundi, & Sixti Quinti, & Praxis Ecclesiæ: maximè quia ipsum Concilium *session.*25. *cap.*22. præcipit omnia, & singula in suis Decretis contenta obseruari à Regularibus, non obstantibus quibuscunque priuilegijs, &c. Miranda *in Manual. tomo* 1. *quaest.* 38. *ar.*4. Concessio autem quædam Gregorij XIII. facta Religiosis Societatis, vt possint Ordinari extra tempora non videtur communicari alijs Religiosis, quia Pontifex id expresse declarauit. Peirinis *tomo* 1. *priuileg. Minim. in Constitut.*2. *Sixti IV. num.*38. Vbi etiam tractat, an per posteriores concessiones factas Religiosis vt possint gaudere priuilegijs Societatis, possint vti hoc priuilegio.
20 Si Nouitij Religionum Ordinari volunt (quod fieri posse

M fal-

ſaltem iure communi dicemus infra *cap.24.num.6.*) obſeruare debent Decretum Concilij Tridentini *ſeſſ.21.cap.2.* vbi præcipitur, *ne quis deinceps Clericus ſecularis quamuis aliàs ſit idoneus moribus, ſcientia, & ætate, ad Sacros Ordines promoueatur, niſi priùs legitimè conſtet, eum beneficium Eccleſiaſticum, quod ſibi ad victum honeſtè ſufficiat, pacificè poſsidere.* Ratio eſt, quia ita determinauit Pius V. in Bulla, quæ incipit *Romanus Pontifex to.2. Bullarij inter Bullas huius Pontificis num.75.* vbi grauiſſimis pœnis prohibet Religioſos, ſiue ſeculares more Religioſorum viuentes in communi, non profeſſos, ordinari poſſe, non ſeruata forma prædicti Decreti Concilij Tridentini. Laurent. de Peirinis *tomo 1. priuileg. Minimor. in Conſtitut.2. Sixti IV. §.11.n.37.* Gauantus *in Man. Epiſcop. verb. Ordo in genere num.29.*

21 A ſuſpenſione, quam incurrunt Regulares ſuſcipiendo Ordines illegitimè, & abſque ætate requiſita, poſsũt abſolui in foro conſcientiæ à ſuis Prælatis, Generalibus ſcilicet, vel Prouincialibus reſpectiuè, tum propter dicenda *in c.18. de Prælatis à nu.36.* tum propter aliqua priuilegia, de quibus Rodriguez *tom. 1. quæſtionum Regul. quæſt. 20. artic. 14. & artic. 1.* Peirinis *tomo 1. priuileg. Minimor. in Conſtitution. 1. Iulij II. §.16. à numer. 31.* Quod idem dico de Irregularitate ab iſtis commiſſa celebrando cum prædicta ſuſpenſione, propter eadem fundamenta. Peirinis *vt ſupra num. 34.* Si autem prædicta ſuſpenſio (& idem dico de Irregularitate) ſit deducta ad forum exterius; ſi attendamus ad aliqua priuilegia ex relatis, cum indiſtinctè loquantur, & fauores ſint ampliandi, vt ſæpiùs diximus, verè dicendum eſſet, poſſe ab illa abſoluere Prælatos Regulares ſuos ſubditos. Quia tamen ſtylus curiæ dicitur eſſe in contrarium, quòd ſcilicet ſemper petatur diſpenſatio à Papa, vel per Datarium, vel Summum Pœnitentiarium, ſtylo autem Curiæ ſtandum ſit, cum faciat ius, & præualeat conſuetudini, cum tamen de illo conſtat; ideo aliorum iudicio hoc remitto. Peirinis *vt ſupra num.36.* qui tamen *num. 35.* aliquos authores pro contraria parte refert non fideliter.

22 Excommunicatio, quam ſolet ponere Epiſcopus ante Ordinationem contra eos qui ordinantur habentes aliquod impedimentum occultum, afficit omnes etiam Regulares. Quia in illo actu ſubduntur Epiſcopo. Nauarrus *capit. 25. numero 72.* Peirinis *tomo 1. Priuileg. Minimor. in Conſtitut. 1. Iulij II. §.16. num.39.* Addens, ab illa, & Irregularitate, quæ incurritur ſuſcipiendo Ordines cum prædicta excommunicatione abſoluere poſſe Prælatos Religionum. Abſolutiones etiam, & diſpenſa-

tio-

tiones, quas solent dare Episcopi Ordinantes Ordinatis ad cautelam prosunt etiam Regularibus exemptis, Quia Prælati Regularium concedentes illis licentiam suscipiendi Ordines, consequenter concedunt ea sine quibus Ordines non possunt recipi rectè, ac per consequens etiam facultatem vt ab Episcopis Ordinantibus absoluantur, & dispensentur in Censuris, & Irregularitatibus, saltem dubijs, & occultis. Henrriquez *lib.* 10. *de Sacram. Ordin. cap.* 20. *num.* 2. Siluester *verb. Irregular. quæst.* 9. *num.* 11.

23 Simoniam in Ordinis susceptione committens ab Ordinis executione suspenditur *Cap. inquisitionis de accusat. cap. qui studet* 1. *quæst.* 1. Et perpetuò deponitur ab Officio *cap. cum super de Confessis cap. de hoc de Simonia.* Est etiam ipso iure suspensus. *Extrauag.* 2. *de Simonia cap. tanta de Simonia.* Siluester *verb. suspensio numero* 7. Nauarrus *in Manual. cap.* 23. *nu.* 111. Item est ipso iure excommunicatus. *Extrauag.* 2. *de Simonia.* Nauarrus *vt supra.* Suarez 5. *tomo in* 3. *parte disputatio.* 22. *section.* 5. *numero* 22. Incurrit etiam pœnas statutas à Pio V. *in Constitut. cum primùm*, & à Sixto V. in Bulla *Sanctum, & Salutare*; quam retulimus supra *num.* 5. Quam quoad hoc punctum de Simoniacè Ordinatis, & Ordinantibus non reduxit ad terminos Iuris communis Clem. VIII. vt ibidem diximus. Alderete *lib.* 2. *de Relig. discipl. cap.* 16. *nu.* 44. & 45.

De Obligationibus Religiosorum, quoad electiones faciendas.

C A P. X V.

1 ELECTIONES Prælatorum Regularium ad Regulares ipsos spectant, sicut generaliter cuiusuis Congregationis Prælatum instituere ad ipsam Congregationem. *Cap.* 1. *de Election. & cap.* 2. 3. 4. *& sequent.* 18. *quæstion.* 2. Siluester *verb. electio.* 1. *quæst.* 1. Addens, quòd etiam si in aliquo Collegio non sint nisi duo, aut tres, electio pertinet ad eosdem. Nauarrus *lib.* 1. *Consil. de Elect. cons.* 6. Vniuscuiusque autem Prelati electio ad Congregationem proportionatam pertinet: ita vt Conuentualis Prælati ad Conuentum, Prouincialis ad Prouinciam, & Generalis ad totum Ordinem; Vt colligitur *ex cap.* 1. *de Elect. & ex cap. cum dilectus de Consuetud. &* 18. *q.* 2.

per multa capita, & ferè ex natura rei id sequitur, supposito prudenti, & suaui regimine Religionis. Vndè ita obseruari debet, nisi iure aliquo positiuo, aut consuetudine præscripta oppositum constet. Suarez 4. *tomo de Relig. tract.8. quæst.2. cap.6. nu.17.*

2 Eligentes Prælatum, vel Superiorem Religionis debent esse in illa professi. Ita habetur 18. *quæst.2. & cap.ex eo §. in Ecclesiis de Elect. in 6. & in cap. indemnitatibus*. Et ratio esse potest, quia Nouitius non est actu pars, aut membrum Religionis, non ergo debet eligere caput. Sufficit tamen ad hoc professio tacita. Tum quia ita determinasse videtur Bonifacius VIII. *in prædicto cap.ex eo*. Tum quia professio tacita est vera professio, nec quoad adhoc excluditur à Iure. Suarez 4. *tomo de Relig. tractat.8. lib.2. cap.4.* Miranda *in Manual.tomo 2. quæst.23. art.5.*

3 Conuersi, siue Laici non habent Vocem, & Votum in electionibus Canonicis Prælatorum. *Ex cap. ex eo de Electión. lib. 6. §. in Eccles.* Siluester *verb. Electio 1. quæst.2. dict. 2.* Miranda *in Manual.tomo 2. quæst.23. artic. 5.* Addens bene, hoc esse de Iure communi, secus autem esse posse de consuetudine antiqua Religionis.

4 Hinc eligentes debent esse Clerici, & in Sacris constituti, Prima pars constat ex *dicto cap. ex eo §. in Eccles.* Secunda verò, sicut & prima patet ex *Clement. vt ij qui de ætat. & qualit.* Vbi præcipitur, quòd nullus in Ecclesijs etiam Regularibus vocem habeat in Capitulo, etiamsi hoc sibi ab alijs concedatur, nisi saltem in Subdiaconatus Ordine sit constitutus. Quod est etiam confirmatum à Concil. Trident. *sess.22. cap.4.* dum dicitur: *Quicunque in Cathedrali, vel Collegiata, Seculari, vel Regulari Ecclesia Diuinis mancipatus Officijs, & Subdiaconatus Ordine saltem constitutus non sit, vocem in huiusmodi Ecclesiis in Capitulo non habeat, etiamsi hoc sibi ab alijs liberè fuerit concessum*. Miranda *in Manual: to. 2. quæst.23. art.5.* Suarez 4. *tomo de Relig. tract. 8. lib.2. cap.4.* Vnde, quamuis etiam aliquarum Religionum vsus sit, quòd solùm seniores, aut ætatate prouectiores habeant Votum in electione Prælatorum, congruentius tamen est, vt omnes in Sacris constituti legitimum impedimentum non habentes, dent suffragia, vt colligitur ex iuribus adductis *cap.ex eo & Clement. vt ij* Nauarrus *lib. 1. Consil. de consuetud. Cons. 2.* Votum autem, seu suffragium datum ab eo, qui non est in Sacris constitutus, non solùm illicitum, sed inualidum est; hoc enim videtur inferri ex verbis Conc. Trid. adductis. Suarez *vt Supra num.8.*

5 Debent prætereà electores liberi esse à censura, impedimento Canonico, priuatione vocis, aut inhabilitate ad munus eligen-

di.

di. Aliàs peccabunt grauiter, etiam si talis inhabilitas sit occulta. Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 4.* Hinc excommunicati excommunicatione maiori non possunt eligere *cap. cum inter in fine de Elect. cap. cùm dilectus de consuet.* Vnde electio ab illis facta irrita est, & nulla. Cornexo *to. 2. in 3. par. tract. 5. de Excommunic. disp. 10. §. 5. dub. 1.* vbi multa ad intentum. Excommunicati autem excommunicatione minori benè possunt eligere, *cap. vlt. de cleric. excommunic. minist.* Deinde suspensi ab officio non possunt esse electores, aut eligere, *cap. cum dilectus de cõsuet.* Tertiò interdicti, per *cap. cùm inter de elect.* Quartò quibus interdictum est eligere sine licentia Superioris, per *cap. fin. de elect.* Quintò qui scienter celebrauerunt in loco interdicto, nisi super hoc sint priuilegiati, *cap. is qui de sent. excommunic. lib. 6.* Sextò omnes irregulares *cap. is qui de sent. excommun. in 6.* De quibus, & alijs vide Siluestrum *verb. electio 1. quæst. 4.* Miranda *in Man. tom. 2. quæst. 23. art. 8.* & Barbosa *de Canonic. & Dignitat. cap. 42. fere per totum.*

6 Si casus esset, quòd omnes electores essent inhabiles, vno excepto, ad illum solum Ius electionis deuoluitur, cùm in tali casu representet totum capitulum. Non tamen posset se ipsum eligere. Quia id esset signum euidens ambitionis. Rodriguez *1. tomo quæst. 53. art. 11.* E contra verò, si omnes electores, vno excepto, habiles essent, inhabilitas illius non reddet irritam electionem, iuxta regulam *vtile per inutile* non vitiatur, nisi solùm quando illum cognitum euidenter, vt inhabilem ad eligendum, voluntariè admiserunt ad electionem, cum possent repellere. Quia tunc censentur consentire voluntariè in defectum electionis. Suarez 4. *tomo de Religion. tractat. 8. lib. 2. cap. 4. num. 9.*

7 Quando est dubium, quòd aliqui ex electoribus sint excommunicati, suspensi, &c. non irritatur electio si admittantur ad illam ab alijs cum protestatione talis dubij. Nam in dubijs fauet possessio. Miranda *in Manu. tomo 1. quæst. 23. art. 11.* Laurentius de Peirinis *tomo 1. de Subdit. quæstione 1. de Obedient. capit. 31. §. 6.*

8 Ad electiones vocandi sunt in primis omnes præsentes, ad quos de iure pertinet eligere. Deinde omnes absentes, qui commodè vocari possunt, ac tandem omnes, qui debent, & volunt, & possunt commodè, & legitimè interesse. Hoc colligitur ex *cap. quia propter de election. & ex cap. coram.* Siluester *verb. electio 1. quæst. 5.* Miranda *in Man. to. 2. quæst. 23. art. 6.* Qui etiam benè addunt, quod si quis electorum legitimorum fuerit contemptus, & ad electionem non vocatus, ad ipsius petitionem electio cassanda est, & cassari debet, nisi liberè consentiat, & velit eam ratam

habere. Non est tamen contra ius commune, quòd aliqui, aut etiam multi ex illis, qui habent ius ad eligendum, non intersint electioni. Quia in *cap. quia propter* adducto expressè dicitur: *Præsentibus omnibus, qui debent, & volunt, & possunt commodè interesse*. Non ergo coguntur omnes interesse. Suarez 4. *tomo de Religion. tract. 8. lib. 2. cap. 5. num. 2.* Infirmorum vota accipi debent, si commodè id fieri potest, & ipsi voluerint. Quia etiam illi censentur præsentes. Azor. *tomo 2. lib. 6. cap. 14. quæst. 7.* Assignato autem termino ad eligendum, v. g. die, Pentecostes, vel alio, si aliqui non compareant, possunt qui præsentes sunt ad electionem procedere. Quia non debent perdere suum ius propter aliorum absentiam. Miranda *tomo 2. in Manual. quæst. 23. art. 6.* Laurentius de Peirinis *to. 1. de Subdito quæst. 1. de Obedient. cap. 31. §. 6.* Addens, hoc etiam esse verum, etsi vnus solus reperiatur in Capitulo. Hoc tamen displicet; quia vno solo præsente, nec est Capitulum, nec fit propriè electio, quæ fit ex pluribus. Spectãda ergo est decisio authoritatis Superioris, qui in tali casu, quid faciendum sit decernat.

9 Non est contra ius commune quòd Elector, si fuerit absens, & iusto impedimento detentus, eligere, & instituere possit aliquem in procuratorem, qui habeat votum ipsius in electione facienda. Ratio est, quia ita habetur in *capit. quia propter*, quod ius non est derogatum à Concilio Tridentino *sess. 25. cap. 6.* dicente: *Vt in posterum non liceat voces, & suffragia absentium supplere*. Quia mens Concilij solùm fuit tollere consuetudinem quorundam Prælatorum, qui vt facerent electiones ad suum beneplacitum, vocem, & votum absentium dabant alijs. De quo extat declaratio Sacr. Congregationis Illustriss. DD. Cardinal. ann. 1570. Passarellus *in compend. priuileg. Minimor.* Rodriguez *tomo 2. quæstionum Regular. quæst. 61. art. 6.* seruandæ tamen in hoc sunt consuetudines Religiosorum, & ipsarum Statuta. Siluester *verb. electio 1. quæst. 3.* Vide etiam Barbosam *de Canonic. & Dignitatib. cap. 39. à num. 14.*

10 Quamuis iure antiquo requisitum fuerit ad electiones, vt maior, vel sanior pars, conuenerit in aliquem eligendum, post Concilium Trident. tamen sufficit, quòd maior pars concurrat, etiamsi non sit sanior. Ratio est, quia eo ipso quod Concilium præcipit *sess. 25. c. 6. vt eligentium nomina nunquam publicentur*, prohibet disquisitionem, quæ antiquitus fiebat ad sciendum si sanior pars elegerit, nõ enim alio modo id sciri posset, nisi publicatis nominibus eligentium. Miranda *2. to. in Man. q. 23. art. 27.* Augustinus Barbosa *de Canonic. & Dignitatib. cap. 38. n. 8.* Vbi etiam *nu. 9.*

nu.9. quòd hæc maior pars sumenda sit respectu totius, non respectu aliarum partium. Consonant etiam nostræ Constitutiones *par.4.cap.6.nu.3.& cap.23.nu.2.*

11 Electiones factæ per modum scrutinij; quando scilicet assumuntur tres de Collegio fide digni, qui secretè, & sigillatim vota cunctorum diligenter exquirant; & per modum compromissi, quando scilicet committitur aliquibus viris idoneis facultas eligendi nomine omnium aliorum;& per modũ inspirationis,quando scilicet omnes electores, Deo inspirante, in vnum eligendum conspirant absq; vlla malitia,sunt iure communi licitæ.Ex *c.quia propter de elect.*Quod non est derogatum à Conc. Trid.*sess.25.c.6.* Et si enim ibi præcipiatur, quòd in electionibus Superiorum, & personarum Regularium seruetur secretum, itaut singulorum eligentium *nomina nunquam publicentur*,tamen ibi solùm loquitur Conciliũ de electionibus factis per modum scrutinij. Rodrig. *1.to.Summ.c.*102.*de elect.nu.*2.Miranda 2.*to.in Man.q.*23.*art.*3.In electionibus per scrutiniũ scrutatores debent esse adminùs tres de Collegio,& fide digni,quia ita habetur *in d. cap. quia propter*. Miranda *vt supra ar.*15. Suarez 4.*to.de Relig.tract.*8.*l.*2.*c.*5.Similiter in electionibus per cõpromissum obseruari debet,quòd prędictum compromissum fiat ab omnibus habẽtibus vocem in Capitulo,nemine discrepante. Quia eo ipso, quòd est in potestate eligentium vno,vel alio modo electionum vti,nullus potest cogi ad specialem modum electionis,nisi id velit, ac proinde si electio fit per modum compromissi,si omnes non compromittant,non erit valida.Siluest.*verb.electio secũdo q.*11.Miranda *vt sup.art.*34. In casu autem quòd omnes electores compromittant se in vno de Capitulo, valebit electio ab ipso facta, etiam si se ipsum elegerit,dummodo capax sit,nec exclusus ab Electoribus. Rodrig. 2.*to.q.*53.12.In electionibus per modum communis inspirationis requiritur etiam, quòd omnes simul congregati in istam viam eligendi vltro conueniant,& in vnam personam eligendam, absq; aliquo vitio Simonię,vel contractus.Aliàs enim non credetur talis electio facta Deo inspirante,prout requiritur in prędicto cap. *quia propter.*Siluester *verb.electio* 3.*nu.*1.Miranda *vt supra ar.*42. His verò non obstantibus omnes Religiones obseruare debent modum electionis sibi per sua Statuta, vel laudabiles cõsuetudines præscriptum, qui regulariter est per scrutinium secretum.

12 Electores cuiuscunq; electionis tenentur eligere digniores sub reatu peccati mortalis.Id enim exigit æquitas iustitiæ.S.Th. 2.2.*q.*63.*ar.*2.Sotus 3.*de Iust.quæst.*6.*art.*2.*conclus.*9.Imò id se facturos debent iurare, vt cõstabit ex Decretis Summorum Ponti-

ficum inferius adducendis. Adhoc autem quòd in foro exteriori consea tur valida electio, sufficit, vt eligatur dignus. Aliàs omnes electiones calumniari possent. Siluest. *verb. electio 1. q. 16.* Sot. *3. de Iust. & Iur. q. 6. ar. 2. concl.* 8. Huiusmodi autem maior, vel minor dignitas in ordine ad electioné non solùm est attendenda secundùm bonitatem simpliciter personæ electæ, sed etiam secundùm alias circunstantias necessarias ad officiū ad quod eligitur. S. Antonin. 3. *part.* Sot. 3. *de Iustit. & Iure q. 6. ar. 2. & 4.* Vnde infertur quòd peccat minùs dignus, etiam mortaliter, concurrendo cum manifesto digniori, etiam si id faciat non vt ei prçponatur, sed vt ex concursu cum eo reportet aliquem honorem. Quia petit id quod alteri est debitum. Nauarr. *Miscellan. 40. de Orat. à num.* 101. Peirin. *to. 1. de Subdito q. 1. de obedient. c. 31. §. 4.*

13 Ex decreto Clementis VIII. approbato, & innouato à Sacra Congreg. Concilij iussu S. D. N. Vrbani VIII. in Decretis de Apostatis, & eiectis, sic præcipitur omnibus cuiuscunque Ord. Regularibus. *In Superiorum, & Officialium omnium electionibus forma præscripta à S. Conc. Trid. & Ordinis constitutionibus inuiolabiliter seruetur, iurentq; Electores secundùm veritatem cuiusq; conscientia probiores, ac magis idoneos se electuros, ac propterea priusquam ad electionem deueniatur, imprimis, & ante omnia prælegantur Constitutiones de qualitate, & requisitis eligendorum. Ad officia gradus, & prælaturas illi præcipuè eligantur, qui possint, & cōsueuerint Regulas Ordinis, & Constitutiones obseruare, præsertim quæ pertinent ad seruitium Chori, ac vestitum, & victum communem.* Hæc præcipiunt Pontifices in gratiam, & intuitu vitç communis, quam maximè commendatam esse volūt Regularibus. Vide pro ea *c. 6. n. 6.*

14 Scienter eligētes indignum non solùm peccant mortaliter, cùm in re graui peccent cōtra iustitiam ad minus distributiuam (Sot. *lib. 3. de Iust. q. 6. nu. 2. concl. 7.*) sed, & participes sunt omniū peccatorum commissorum à Prælato indigno electo. Rodrig. *to. 3. quæst. Regul. q. 52. art.* 5. Imò etiam incidunt in censuram suspensionis contra illos latam in Iure *cap. Cùm in cunctis §. fin. de elect.* Nauarr. *in cap. Sacerdos de Pœnit. dist. 6.* & quamuis ipse dicat hāc censuram incurri etiam ab illis, qui eligunt eum, quem sola Confessione sacramentali nouerunt indignum; meritò tamen in hoc reprehenditur, quia sine dubio vti scientia Confessionis, etiam in secretis electionibus, est contra sigillum Sacramenti, & in maximum ipsius detrimentum. Cum propterea retraherentur aliqui Religiosi à confessione suorum delictorum. Quare dicendum est, solùm incurri hanc cēsuram ab illis, qui eligunt indignum, quem sciunt esse talem alia scientia, quàm, quæ habetur per Confessionem

nem Sacramentalem. Rodriguez to.2.quaest.Regul.quaes.53.art.4. In nullo quoque casu licet eligere indignū, etiam casu dato, quòd omnes, qui sunt de corpore Capituli, & ex quibus fieri debet electio sint indigni; tunc enim debet eligi vnus ex extraneis. Sotus *lib.3.de Iust.quaest.6.art.2.* Rodriguez *2.to.q.51.ar.11.* Neque etiā in casu, quòd omnes electores vellent eligere indignum, possum ego, qui inter illos sum, & certò scio me nihil profecturum per denegationem suffragij, alijs me conformare. Vasquez *opusc. de benef.cap.2.§.3.dub.3.* Secus verò quādo electores omnes vellent eligere minus dignum, relicto digniori, possum enim tunc pro bono pacis conseruando me illis cōformari. Bañez *2.2.q.63. ar.2.dub.3.conclus.3.* Insuper, qui eligit indignum, & inde aliquod malum subsequitur Religioni tenetur illud recompensare eo modo quo fieri possit. Hoc enim exigit æquitas iustitiæ, propter iniuriam illatam. Sot. *3.de Iust.& Iur.q.6.art.2.* Nauarr. *in Man. cap.17.nu.72.& 73.& lib.5. Consil.de Simonia consil.8.nu.1.& 2.*

15 Qui eligit peccatorem publicum, & famosum, peccat omninò mortaliter, iuxta illud Pauli ad Titum, *oportet Episcopum sine crimine esse:* præsertim quia præbet alijs causam offensionis. Nauarr. *Miscellanea 54.de Orat.num.4.* Azor. *tomo 2. Instit. Moral. lib.6.cap.14.quaest.10.* Eligens verò peccatorem occultum aliàs cæteris digniorem in Prælatum Religiosorum, non peccat mortaliter, nisi credat eum habere animum permanendi in peccato: Quia talis occultus peccator, secluso prædicto malo animo, non est in scandalum alijs, & potest illis esse vtilis. Bañez *2.2.q.63. art.2.dub.1.* In casu verò vbi agitur de aliquo eligendo in Prælatum, quem ego scio fore perniciosum Communitati, quia malæ vitæ, & conscientiæ est, teneor eius delicta reuelare, etiam si occulta sint. Nam bono Communitatis consulere strictiori iuri naturali astringor, quàm secretum seruare. Si verò non est futurus perniciosus Communitati, sed vni, vel aliquibus particularibus, in rebus non magni momenti, tunc secretum seruare teneor; quia illius obseruatio est de Iure naturali, quod propter bonum huiusmodi particulare aliorum non est omittendum. Rodriguez *tomo 2.quaest.Regul.quaest.53.art.3.* Laurentius de Peirinis *tomo 1.de Subdit. quaest.1.de Obedien.cap.31.§.3.post 3.conclus.*

16. Vota, & suffragia in electionibus debent esse absoluta, non conditionata; ita vt si sub conditione dentur, nihil valeant, debeantque haberi pro non adiectis. Ratio est, quia aliàs redderetur electio incerta, & dubia. Siluester *verbo. electio secundo q.3.* Similiter debent esse certa, & determinata non incerta, vt si aliquis diceret; Eligo illum, quem Petrus voluerit; nec in-

determinata, vt si aliquis diceret, eligo Petrum, vel Ioannem. Propter eandem rationem S. Antoninus *3. par. tit. 19. cap. 2. §. 3.* Laurentius de Peirinis *to. 1. de Subdit. q. 1. de obed. c. 31. §. 6.* Vnde prædicta vota non debent computari inter alia, vt dicemus inferius de schedula alba, *nu.* 18.

17 Debet etiam electio Canonica fieri *per vota secreta, ita vt singulorum eligentium nomina numquam publicentur*. Ita decernitur in Concil. Trident. *sess. 25. c. 6.* Vnde ipsi etiam suffragatores astringuntur hoc præcepto nunquam publicandi sua vota, ita vt oppositum facientes peccent. Suarez *t. 4. de Relig. tract. 8. l. 2. c. 5. n.* 12. Si tamen aliquis in secreto suum votum alij detegeret, licet peccaret contra præceptum à Conc. Trid. traditum, non tamen ideo redderetur nulla, aut irrita electio. Eò quòd defectus particularis vnius de Capitulo, non debet toti Capitulo nocere, & quia aliàs situm esset in potestate cuiuslibet electionem quãtumuis legitimam, vitiare. Nauarr. *l. 1. consil. tit. de elect. cons. 9.* Rodriguez *2. to. q. 51. art. 9.* Si verò, vel vnus electorum publicè manifestat suum votum, permittente Capitulo, electionem irritat. Quia iam talis electio est simpliciter publica. Rodriguez *in summ. c. 102. n. 4.* Laurentius de Peirinis, *vt sup. §. 8.*

18 Non irritatur electio aliqua, eò quòd aliquis ex electoribus miserit in vrnam schedulam albam, in qua nullus eligeretur. Ratio est, quia per illud factum solùm elicitur sic facientem renunciasse iuri suo, nec voluisse habere vocem actiuam in tali electione, quod non potest derogare electioni aliàs licitæ. Nauarr. *de elect. cons. 7.* Rodriguez *to. 2 quæst. 51. art. 13.* Vnde hoc fieri consulerem, in casu, quo aliquis crederet electionem non fieri canonicè, aut omnes eligendos esse inhabiles. In tali autem casu tale votum computandum non est cum alijs.

19 Electio canonica facienda est in loco Sacro, nempe in Ecclesia, vel Capitulo, aut alio simili loco honesto. Siluest. *verb. elect. 1. q. 8.* Tenentur etiam Electores intra tres menses eligere, legitimo non obstante impedimento, alioquin deuoluitur electio ad Superiorem proximum. Ita habetur *in cap. Ne pro defectu. de elect.* Siluester *verb. elect. 1. q. 6.* Quamuis etiam ex rigore iuris electiones canonicæ non possint fieri de nocte, *ex cap. Quia propter, & ex cap. Siquis dist. 79.* Nauarr. *1. consil. de elect. cons. 8. num. 2.* In casu tamen necessitatis, præsertim si consuetudine aliqua id obtentum sit, possunt de nocte fieri. Miranda *in Man. to. 2. q. 23. art. 12.*

20 Omnes vnanimiter de Capitulo, nemine discrepante, possunt admittere extraneum ad eligendum vnà cum eis, saltem in

vi

vi Iuris communis. Ratio est, quia sicut possunt totam potestatem eligendi in compromissarios transferre, iuxta dicta sup. *nu.* 11. ita etiam poterunt communicare alijs, vt cum eis coeligant. Nauarr. *lib.5.consil.de simon.cons.9.* vide tamen dicta supra *nu.4.* ex decreto Concil. Trident. Adminùs tamen Notarius, Tabellio, seu Scriba, non est necesse de iure communi, quòd sit de corpore Capituli; sed potest esse extraneus, & etiam laicus. Cum nullum ius de hoc extet, & solùm sit hoc nudum ministerium. Laurent. de Peirinis *to.1.de subdit.q.1.de obed.c.31.§.8.*

21 Debent electiones esse omnino liberæ, ita vt aliter factæ sint ipso iure nullæ, ex *cap.vbi periculum.§.cæterum.de elect. in 6.* Vnde omnis electio per metum, etiam reuerentialem, facit electionem saltim in foro conscientiæ irritam. Nauar. *cap.17.num. 29.& c.22.n.51.& lib.1.consil.de election.cons.5.* Non est tamen contra libertatem electionis, quòd electores coarctentur ad eligendum aliquod genus personarum, v.g. Magistrorum, Diffinitorum, talis nationis, &c. Id enim habet communis consuetudo, & aliquando est necessarium. Nauarr. *l.1.cons.tit.de const.cons.7.* Quando verò coarctatio fit non ad certum genus personarum, sed ad certas aliquas, & determinatas personas, tres scilicet, vel quatuor, multi dicunt esse contra libertatem electionis, & illam irritare, *ex cap. cum terra.* Rodriguez *2.t.q.51.ar.11.* Miranda *in Man. to.2.q.23.ar.22.* Cum tamen videam apud aliquos hanc esse consuetudinem, illam reprobare non audeo, maximè si Superiores facientes talem coarctationem nominent, & designent per ipsam solùm digniores. Quia cum electio solùm de illis fieri debeat secundùm ius, & rationem, si ipsi soli nominentur, alijs exclusis, nec istis fiet iniuria, nec electio debita libertate priuabitur. Aliorum tamen iudicio id relinquo.

22 Suffragium semel datum potest reuocari, si non sit publicatum, aut cum alijs permixtum. Colligitur à contrario *ex cap. publicat. scrutin. de election.* Miranda *in Man.to.2.qu.23.num.24.* Non est autem causa sufficiens huius mutationis, quòd vnus electorum dicat, se de nouo sciuisse vitium, vel defectum personæ electæ; aliàs posset quilibet ex malitia, electiones omnes inquietare, vel prolongare. Laurentius de Peirinis *to.1.de Subdito.q.1. de obedient.c.31.§.6.*

23 Religiosus Canonicè electus ad aliquod Officium multò meliùs facit assentiendo, quàm dissentiendo regulariter loquendo. Quia eò ipso, quòd est Canonicè electus, debet credere electionem esse iuxta voluntatem Dei. Si tamen indignum se, & insufficientem reputet, renunciare potest electioni, non tamen

per-

pertinaciter. Ita D. Thomas *Quodlibet. 5. art. 23.* ex mente Sancti Gregorij Papæ *in Pastorali.* Si verò per obedientiam cogitur, aut secundùm dictamen suæ conscientiæ credit quis, quòd si non acceptat electionem, dispendium aliquod Religioni, vel Conuentui immineat; tenetur acceptare. Rodriguez *tom. 3. quæst. 55. art. 1.* Etiam si credat futurum, vt sæpiùs peccet, dummodò id non intendat, & procuret placere semper Deo. Valentia *tom. 3. disp. 10. quæst. 3. punct. 3. assert. 6.*

24 Ex Clemente Octauo in Decretis pro Reformatione Regularium approbatis à Sacra Congregatione iussu S. D. N. Vrbani Octaui sic habetur contra Religiosos ambitiosè pro se, vel pro alijs vota, vel suffragia procurantes: *Vt omnis Officiorum ambitus occasio præcludatur, caueant omnes à directa, vel indirecta vocum, seu suffragiorum procuratione, tàm pro se ipsis, quàm pro alijs, tum in Capitulis locorum, tum in cæteris; præsertim Generalibus Capitulis, aut Congregationibus, seu alibi. Quicumque secus fecerint, præter alias pœnas, & censuras hactenus contra huiusmodi ambientes inflictas, quas in suo robore permanere volumus, in pœnam priuationis officiorum, quæ obtinent, eo ipso incidant; & ad futura quæcumque pariter inhabiles habeantur; super quo cum eis dispensari à nemine possit, nisi à Nobis, vel Successoribus nostris, & pro qualitate culparum grauiùs etiam plectantur. Porrò supradictas omnes pœnas ad complices, ac simpliciter scientes, & non reuelantes extendimus.* Per hæc tamen non tollitur quominùs electores possint procurare, quòd dignitates dentur dignis, & indigni excludantur. Quia Pontifex solùm intendit prohibere *Officiorum ambitus*, vt patet in primis verbis huius Decreti. Nauar. *lib. 5. Consil. de Excomm. consil. 20. num. 6.* Peirinis *tomo 1. de Subdito quæst. 2. de paupertate c. 2. §. 11.* Nec etiam tollitur per hoc Decretum, quòd ijdem electores possint secum de qualitatibus eligendorũ tractare, etiam vitia manifestando, virtutesvè ostendendo, seruata tamen iustitia, charitate, & veritate & cum recta intentione, scilicet, quòd dignior cæteris præferatur. Tum quia hoc est conforme Iuri naturali, vsus omnium etiam piorum, & necessarium, vt electores nouerint virtutes, & vitia eligendorum. Rodriguez *tomo 2. quæstionum Regular. quæst. 56. art. 1.* Neque hoc prohibent Summi Pontifices, & aliquarum Religionum Constitutiones pœnas taxantes contra subornatores in electionibus, intelligi enim solùm debent contra illos, qui precibus, vel donis suadent alijs, vt dent vócem quibusdam, ob finem prauum, vel iniustè, mentiendo vitia, vel virtutes eligendorum. Rodrig. *tom. 2. q. 56. art. 1.*

25 Non

25 Non possunt eligi in Prælatos Religionum nisi expressè in illa professi. Ita Siluester *v. Electio 1. quæst. 13.* Vide dicenda *cap.18.num.5.* Sunt etiam incapaces vt eligātur, primò infames, seu notoriè praui. Quia hoc est valde indecens,& repugnans tali muneri. Suarez *4.to.de Relig.tract.8.lib.2.cap.3. num.28.* Secundò excommunicati excommunicatione maiori. Excommunicati enim excommunicatione minori electio non est ipso facto nulla, sed potest annullari. Tertiò suspensi, vel interdicti, aut qui interdictum non seruauerunt. Quartò, qui non fuerint legitimè nati (iuxta dicenda *in hoc cap.num.38.& cap.18.num.7.*) aut debitæ ætatis,vel sufficientis litteraturæ. Quintò irregulares; cum enim irregularitas sit inhabilitas quædam ad Ordines, & munus Prælati requirat Ordines, ideo consequenter est impedimentum ad Ecclesiasticam prælationem. Suarez *vt supra num. 24.* Esse verò aliquem discendentem ex radice infecta macula Hæresis, Apostasiæ,vel Iudaismi, aut alterius sectæ damnatæ, non est impedimentum,ex vi iuris communis, ad Prælaturas. Suarez *vt supra num. 28.* Sextò, qui semel propter vitium personæ fuerunt reprobati. *Cap.sup.eo de Elect.* Laurentius de Peirinis *tomo 1. de subdito quæst.1. de Obedient.c.31.* Accusati verò de aliquo delicto, nec infamati, non sunt incapaces electionis. Aliàs esset in potestate vnius maleuoli meritissimos viros à dignitatibus excludere. Nauarrus *lib.5. Consil. de accusat. cons. 6.* Licet oppositum videatur haberi *ex cap.Omnipotens Deus, extra de accusat.* Franciscus Aretin. *in practic. crimin. cap.2. de examin. Rei.* Pro his, & alijs Siluester *v. Electio 1. quæst. 14.* Miranda *in Manuali Prælat. q.23.art.11.*

26 Non obstantibus Constitutionibus aliquarum Religionum, quibus cauetur ne aliquis assumatur ad aliquod Officium, nisi post determinatum tempus, v. g. triennium, vel sexennium, si pauci dies defecerint, v. g. viginti,aut viginti quinque, poterit nihilominus eligi ad tale Officium. Ratio est, quia paruum istud tempus pronullo reputatur. Nauarr. *lib.1.Consil.de ætat.& qual. cons.7.* Rodriguez *2.tomo quæstionum Regul.quæst.52. art.12.*

27 Procurantes officia in Religionibus medijs fauoribus secularium, aut aliorum extra Religionem, incidunt in censuras, & pœnas assignatas à nobis supra *cap. 10. num. 17.* Si verò contingeret, quòd Religiosus impetrasset à seculari aliquo, vel extraneo litteras fauorabiles pro consequendis Officijs, vel dignitatibus, &c. in Religione, postea verò pœnitentia ductus, vel alio motiuo illas non dedisset, vel ipsæ interceptæ essent, ita vt ad manus Prælatorum non venissent, non incurreret prædictas pœnas,

nas, aut censuras. Cum tales litteræ effectum suum sortitæ non fuissent. Nauarrus *lib.5.Consil.de Sent.excomm.consil.19. num.2.* Peirinis *tomo 1. de Subdito quæst.2. de paupert.cap.2.§.10.*

28 Religiosi simoniam cōmittunt in electionibus, si dant temporale aliquod munus, vel à manu, vel à lingua, vel ab obsequio pro consequendis Dignitatibus Ecclesiasticis v. g. Abbatia, Prioratu, Prouincialatu, Generalatu, Vicariatu, Diffinitoriatu, seu etiam licentia confessiones audiendi, prædicandi, Ordines recipiendi, seu à casibus reseruatis absoluendi, &c. Ratio est, tùm ex *cap. non satis*, & *in cap. mandato de Simonia*, & *in cap. 2. §. Prioratus de Stat. Monach.* & *ex cap. quam pio 1. quæst. 2.* Tum etiam, quia semper dare liquid temporale pro spirituali simoniacum est. Suarez *tomo 1. de Relig. lib.4. cap. 54. num. 3.* Laurentius de Peirinis *tomo 1. de Subdito quæst.1. de obed.cap.31.§.9.* Qui etiam extendunt hoc ad illos, qui dant aliquod ex prædictis muneribus pro consequendo officio Sacristæ, vel Procuratoris Ordinis. Habetur hoc expresse *in cap. Saluator 1. quæst.2.* Bonacina *de Simonia q.5.num.7.* Similiter dans pecuniam, seu aliquid ex assignatis pro obtinenda voce, seu suffragio alterius in electionibus committit Simoniam. Quia est datio rei temporalis pro spirituali. Peirinis *vt supra*. Similiter si pro suffragio ferendo beneficium aliquod, vel res spiritualis promittatur, electio secuta est Simoniaca. Propter eandem rationem. Azor. *tomo 3. Instit. Moral. lib.12. cap.7. quæst. 1.* Præterea si alius dedit pecuniam, sciente illo cui officium procurabatur, & non contradicente, electio est Simoniaca, propter eandem rationem, secus si contradixit, & repugnauit. Suarez *tomo 1. de Relig. lib.4. cap.57. à num.28.*

29 Similiter committunt Simoniam Religiosi in electionibus, si conuentionem, vel pactum faciant, quòd vnus suffragetur vni in vna electione, & alter suffragabitur in alia. Vt si dicant, si dederis mihi, vel alij tuum votum, ego dabo tibi meum, vel amico tuo. Ratio est, quia huiusmodi pactiones semper continent labem simoniacam, cum sit datio rei spiritualis, pro alia re spirituali, vel onere ad illam: vt habetur *ex cap. Quam pio 1. quæst.2.* & *cap. cum pridem*, & *cap. pactiones de pactis*, & *cap. præterea 1. de transactionibus*, & *cap. tua nos de Simonia*, & *cap. quæsitum de rerum permutatione*. Nauarrus *in Summa cap.23. num.110.* Reginaldus *in Praxi lib. 23. num. 244.* Vnde electionibus Regularium maximè cauendum est Religiosis, ne in simile barathrum perditionis, animas miserè illaqueando, cadere permittant.

30 Præterea in electionibus Regularium Simonia committitur,

tur, si aliquis priuatus iure eligendi det aliquod munus alteri ne accusetur. Quia simonia non solùm committitur dando temporale pro spirituali, sed etiam pro ommissione rei spiritualis. Graffis *1. p. decis. l. 2. c. 96. num. 52.* Laurentius de Peirinis *tom. 1. de Subdito. q. 1. de Obedien. cap. 31. §. 9.* Addens benè, & propter eandem rationem, etiam esse simoniacum qui dat pecuniam alteri, ne consentiat in aliqua electione, seu ne suffragetur alicui digno, aut ne repugnet iustè alicui electioni. Azor *to. 3. Instit. Mor. l. 12. c. 7. q. 1.* Vnde si duo essent electi in aliquod officium, non posset eorum alter dare alij pecuniam, vel promittere, aut dare illi aliquod officium, vt desistat à lite, quam iustè prosequi poterat, absque labe simoniæ; propter eandem rationem. Laurentius de Peirinis, *vt supra.*

31 Licitum tamen est, nec simoniacum, offerre pecuniam, vel aliquod munus, non solùm, vt non eligatur indignus, sed etiam vt eligatur dignus in communi, in casu quo Electores essent determinati eligere indignum. Augustin. Barbosa *de offic. Paroch. c. 2. n.* 107. Ratio est, quia hoc non est dare pecuniam, vel munus temporale pro re spirituali; sed redimere vexationem, quæ fit Monasterio, vel Religioni, si illi præficiatur indignus. Sotus *9. de Iust. quæst. 6. ar. 1. ad 2.* Valentia *tom. 3. disp. 6. quæst. 16. punct. 3. vers. 4. sequitur.* Nec etiam committitur simonia tradendo pecuniam subornanti, qui pecunia, vel importunis precibus corrumpit Electores, ne me eligant. Non enim datur pecunia, vt me eligant, sed ne mihi damnum inferatur, aut ne corrumpantur Electores. Lessius *l. 2. c. 35. dub.* 18. *num.* 108. Bonacina *de Simon. q. 6. punct. 5. num. 6.* Idem dicitur, si aliqui Electores iniustè electionem impedirent, ne fieret: posset enim illis pecunia offerri in redemptionem vexationis, quam patitur Ecclesia non habens pastorem. Suarez *tom. 1. de Relig. l. 4. c. 50.* Lessius *2. de Iust. c. 35. dub. 19.* Similiter non est simonia dare pecuniam, vel aliquod munus, vt restituatur officium illi, qui iniustè fuit ipso priuatus, vel vt non infametur iniustè aliquis Electorum, aut illi inferatur aliqua iniuria. Quia hoc solùm est redimere vexationem. Laurentius de Peirinis *tom. 1. de Subdito quæst. 1. de Obedient. c. 31. §. 9.* Addens hoc esse verum solùm quando cui datur pecunia non habet votum in electione, quia si illud habet, iam pecunia consequenter daretur pro voto.

32 De permutationibus, aut commutationibus Officiorum Ordinis, dicendum est sicut de permutationibus, aut commutationibus Beneficiorum Ecclesiasticorum, quòd scilicet tales permutationes, aut commutationes non sunt simoniacæ stando in

iure

iure diuino, benè tamen iure Ecclesiastico, nisi fiant authoritate Superioris. Ratio totius conclusionis est, quia quamuis huiusmodi officia non sint propriè Beneficia Ecclesiastica, cum non habeant adiunctam vtilitatem redituum Ecclesiasticorum, sunt tamen quasi Beneficia, & res spirituales, importantes scilicet spiritualem iurisdictionem in subditos; vnde eodem modo, ac de Beneficijs, de illis philosophandum est. Ratio etiam primæ partis est, quia stando in solo iure diuino, simonia solùm committitur dando temporale pro spirituali, non verò commutando spirituale pro spirituali. S. Thomas *in cap.* 10. *Matth. & in* 4. *d.* 25. *quæst.* 3. *artic.* 3. *ad* 8. Ratio secundæ sumitur *ex cap. quæsitum cùm olim, de rer. permut. c. Maioribus de præb. c. vlt. de pactis*. vbi huiusmodi commutationes prohibentur. Ratio verò tertiæ partis est decisio *cap. cum vniuersorum de rer. permut.* vbi authoritas Superioris ad huiusmodi commutationes exigitur. Pro his autem à simili de Beneficiorum commutationibus, & alijs concernentibus. Vide Suarez *de Relig. t.* 1. *l.* 4. *de simon. c.* 30. 31. *&* 32.

33 Circa pœnas simoniacorum dicendum est, quòd omnis electio, prouisio, nominatio, & confirmatio simoniacè facta, est ipso iure nulla ante omnem iudicis sententiam, etiam declaratoriã; nullumque ius, vel effectum confert; & qui sic electus est, tenetur in conscientia Prælaturam renunciare, nec ante renunciationem potest absolui. Ratio est, quia ita deciditur in Extrauag. *Cum detestabile, quæ est* 2. *de simonia.* Suarez *tom.* 1. *de Relig. l.* 4. *c.* 57. Lessius 2. *de Iust. c.* 35. *dub.* 25. Et hoc, etiam si simonia sit occulta, vt habetur ex eadem Extrauag. & *ex cap. Matthæus. de simonia*. Suarez *vt sup. n.* 27. Hoc etiam, siue simonia sit commissa ab eodem, qui dignitatem obtinuit, siue ab alijs, ipso etiam nesciente, facta tamen in fauorem ipsius: vt habetur in *cap. nobis, & c. sicut tuis, de simonia*. Suarez, *vt sup. num.* 35. Laurentius de Peirinis *to.* 1. *de Subdito. q.* 1. *de obedien. c.* 31. Secus verò dicendum est, si pecunia sit data ab inimico in odium eligendi. Ijdem Authores. Deinde, qui recipit simoniacè Ecclesiasticam dignitatem, licet non sit priuatus ipso facto alijs dignitatibus ritè acquisitis, sed expectanda sit iudicis sententia condemnatoria, cum id nullo iure habeatur, est tamen inhabilis ipso iure ad eam, & quascunque alias dignitates obtinendas, propter Bullam Pij V. *Cum primùm*. tom. 2. Bullarij. Azor *tom.* 3. *instit. moral. l.* 12. *c.* 21. Peirinis *vt sup.* Præterea per simoniam incursam in Officijs Religionum, quæ sunt Officia Ecclesiastica, & quasi Beneficia, vel illis similia, vt sunt Prioratus, Prouincialatus, Generalatus, &c. incurritur excommunicatio maior Papæ reseruata. Per Extrauagan. Pauli II. con-

confirmatam à Pio V. in Bulla adducta. Rodriguez *tom. 1. quæst. Regul. q. 20. ar. 13.* Suarez *loco citato c. 57. num. 47.* Aliqui tamen hoc negant: eò quòd ista officia non veniunt nomine beneficij, propter dicta *n. 32.* Nauarrus *in Man. c. 23, num. 111.* Azor, *vt supra.* Est etiam contra obtinentes dignitates per simoniam in iure posita pœna infamiæ. Ex *cap. sanè 15. quæst. 3. & cap. si quis prebendas 1. quæst. 3.* Azor *tom. 3. Institutionum Moral. lib. 12. cap. 21. quæst. 7.* Laurentius de Peirinis *tom. 1. de Subdito. quæst. 1. de Obed. cap. 31. §. 9.* Aduertens hanc pœnam non incurri ipso facto, sed per solam iudicis condemnationem. An verò possint Prælati Regulares absoluere suos subditos à pœnis contractis ob simoniam, constabit ex dicendis cap. 18. *nu.* 39. Vide Rodriguez *tom. 1. quæst. Regul. quæst. 20. art. 13.* Suarez *tom. 1. de Relig. lib. 4. cap. vlt. num. 4.* Solùm est aduertendum, quòd, qui fictam, & deceptoriam simoniam committunt, (v. g. si quis promittat temporale pro spirituali sine animo adimplendi promissum) cum non sint verè simoniaci, non sunt dictis pœnis obnoxij. Sotus *lib. 9. de Iust. & Iur. q. 8. ar. 1.* Aragon. *2. 2. q. 100. ar. 6. dub. 1. concl. 3.* Pro pœnis autem, quas incurrunt mediatores simoniacæ electionis, vide Azor *tom. 3. Instit. Moral. lib. 12. cap. 24. q. 1.* Nauarr. *lib. 5. consil. de Simon. cons. 98.*

34 Præsidentes electionibus Regularium debent iuxta Instituta suarum Religionum procedere. Non possunt autem priuare Religiosos Capitulares voce actiua, vel passiua, sine eo, quòd priùs citentur, ipsisque detur copia eorum, quæ contra ipsos sunt fulminata, vt possint se defendere. Quia nemo potest condemnari inauditus, & defensiones sunt de Iure naturali. Rodriguez *tom. 2. q. Regul. q. 51. a. 11.* Miranda *tom. 2. Manualis q. 23. a. 22.* Quod adeò verum est, vt etiam si dicatur in commissione Præsidentium, vt possint priuare Religiosos Capitulares voce actiua, vel passiua, non possint id facere, nisi modo dicto. Quia tales commissiones semper debent intelligi seruato iuris ordine. Laurentius de Peirinis *tom. 1. de Subdito. q. 1. de obed. cap. 31. §. 10.* Vnde Patres Capitulares, Præsidentibus non procedentibus iuris ordine seruato, non tenentur obedire. Rodriguez, & Peirinus citat. Qui etiam adiungunt, quod si maior pars Capituli nolit Præsidenti obedire propter eius iniustitiam in procedendo, potest ad electionem procedere sine ipso.

35 In quacunque electione necessaria est confirmatio Superioris: *ex c. auaritia. de elect. l. 6.* Siluester *verb. confirmatio.* Suarez *to. 4. de Relig. tract. 8. l. 2. c. 5.* Generales tamen plurium Religionum ex multis priuilegijs illis concessis, eo ipso, quòd sunt electi,

sunt à Sede Apostolica confirmati. Vide Sixtum IV. in Bulla *Dum attenta.* quæ est in Speculo Ordinis f. 87. Vnde in Constitutionibus Carmelitarum *par. 2. c. 1.* sic dicitur de Generali: *Cuius electio cum suo solo consensu est confirmatio eo facto, vt in priuilegio Summorum Pontificum expressè continetur.* Casarrubius *in Comp. v. electio. §. 3.* Si autem electio est legitima, non potest Superior non confirmare illam, imo peccabit grauiter aliter faciendo. Quia canonicè electus habet ius vt confirmetur.

36 Electio omnis confirmanda est à proximo Superiore; Quia ita habetur expressè *cap. nihil. §. cæterùm. de Elect.* D. Antonin. 3. *par. tit. 19. cap. 4.* Ante confirmationem electo per electionem solùm acquiritur ius ad Prælatiam, non autem exercitium. Nauarr. *comm. 2. de Regul. num. 65.* Ad confirmatorem pertinet examinare personas, tam eligentium, quàm electi, & formam electionis, etiã si nihil electo obijciatur. Nauarr. *lib. 1. Consil. de elect. cons. 2. nu. 1.* Non licet confirmatori cõfirmare electum indignum. Quia cùm non sit idoneus tali officio, cõfirmatio redundaret in graue damnum Ecclesiæ. Ledesma *2. par. summa tract. 7. c. 2.* Peirinis *tom. 1. de Subdit. q. 1. de obed. c. 31. §. 11.* Licet autem illi confirmare dignum, quem Electores elegerunt, relicto digniori. Tum quia eo ipso, quòd est electus, est iudicandus dignior; tum quia confirmatio est actus exterior, ac proinde debet conformari electioni digni, quæ in foro exteriori valida est. Salon 2. 2. *q. 63. a. 2. controuers. 3.* Bañez *dub. 3. ad 7.* Electus ad aliquam dignitatem, si ante confirmationem administret, est ipso facto priuatus, iure acquisito per electionem. Vt habetur *in cap. auaritiæ. de elect. in 6. & c. qualiter. eod. tit.* Graffis *tom. 2. Consil. lib. 1. de elect. cons. 2. num. 3.* Si confirmatori proponantur duo, vel tres, tenetur digniorem confirmare. Quia tunc electoris, & confirmatoris vicem gerit. Rodriguez *in summa tom. 1. c. 106.* Salon 2. 2. *q. 63. art. 2. controu. 3.* Confirmator sciens per scientiam habitam in Cõfessione Sacramentali aliquem esse indignum, si nihil aliud obstet, debet illum confirmare. Quia cum confirmatio sit actus exterior, debet in eo procedere secundum allegata, & probata. Laurentius de Peirin. *to. 1. de Subdit. q. 1. de obed. c. 31. §. 10.* Non potest electus confirmatorem iniustè confirmare renuentem pecunia emolire. Quia talis confirmatio est quid spirituale. Azor *tom. 3. Instit. Moral. lib. 12. c. 7.* Suarez *tom. 1. de Relig. lib. 4. c. 50, num. 29.* Licet aliqui de hoc dubitare videantur. Maior *in 4. d. 25. q. 5. ad 2.*

37 Eligentes aliquem ad aliquod officium, seu dignitatem vnanimi consensu, non possunt deinde se electioni opponere, nisi causis legitimis postea emergentibus. Habetur expresse *in cap. nulli.*

de

de elect. in 6. Opponentes autem, seu appellantes contra aliquem electum, vel eligendum, seu formam electionis, vel etiam contra electores, debent in litteris appellationem, seu oppositionem cõtinentibus, exprimere singula, quæ intendunt obijcere, sub iuramento. Ita habetur expresse in *cap. vt circa. de elect. in 6.* Laurentius de Peirinis *tom. 1. de Subd. q. 1. de obed. c. 31. §. vlt.*

38 Si contingat illegitimum, quantumuis occultum, eligi in Prælatum, nullo modo potest acceptare Prælaturam, sed, vel procurare dispensationem, vel declarare suum defectum, si sine præiudicio suæ, aut alterius famæ id facere potest. Talis enim electio in persona illius facta, est ipso iure nulla, *cap. innotuit. de election.* Sorb. *in comp. verb. dispensatio. vers. Ideo Iulius.* Rodriguez *tom. 1. q. 13. a. 5.* Si autem talis cogatur acceptare Prælationem, & ipse restiterit quantum potuerit, nec possit sine sua, aut suorum infamia dispensationem petere, poterit illam acceptare: nam ius cõseruandi famam est naturale, quod iuri positiuo non habendi Prelaturas illegitimum præponderare debet. Rodriguez *vt supra.* Laurent. de Peirin. *tom. 1. priuil. Minim. in constitut. 2. Iulij II. §. 29. num.* 100.

39 Regulares pœnitentiati à Sancto Officio Inquisitionis, *etiam si pœnitentiæ tempus expleuerint, vel gratiam receperint, sunt inhabiles eo ipso ad omnes gradus, & officia suæ Religionis,* exceptis illis, quibus salutares pœnitentiæ impositæ fuerint; & illos promouentes incurrunt etiam *ipso facto, in priuationem suorum officiorum, ac præterea vocis actiuæ, & passiuæ,* iuxta Decretum S. D. Nostri Vrbani VIII. ann. 1626. vbi etiam adiungitur: *tam prædictos pœnitentiatos, quàm illos promouentes, non posse rehabilitari nisi ab eodem S. D. N. vel ab eadem Sacra Congregatione* (scilicet S. Inquisitionis) *coram Sanctitate sua habenda.* Laurentius de Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim. in constit. 9. Pauli V. num.* 29. Pœnitentiæ salutares dicuntur illæ, quæ extraiudicialiter, & priuatim infliguntur, vt sunt ieiunia, disciplinæ, orationes, &c. Laurentius de Peirinis *ibidem.* Idem credo de aliquibus reprehensionibus, admonitionibus, seu etiam correctionibus, quæ dari solent aliquibus in hoc S. Tribunali. Declaratum autem est sæpiùs, vt audiui, (imo vidi declarationem eiusdem S. Congregationis 22. Decemb. 1632.) pœnas prædictas in hoc Decreto non incurri ab ijs Regularibus, qui ante illud pœnitentiati sunt à Sancto Officio, sed ab ijs, qui postea.

De Obligationibus Regularium ad manendum in Monasteriorum Clausura.

CAP. XVI.

1 OMNES Religiosi quicunque illi sint obligantur ad habendum aliquod genus Clausuræ in Claustris, & Monasterijs suorum Ordinum. Id constat, tum ex omnium Religionum vsu, tum ex *cap. Placuit il 2. cap. Iuxta. cap. Monachi, &c.* Huiusmodi autem Clausura in duobus præcisè consistit, scilicet in non egrediendo à Monasterio sine licentia suorum Superiorum, & in non apostatando, aut relinquendo Religionem, quam sunt professi; ideoquè de singulis dicendum est.

2 Hinc primò, quicunque Religiosus ex suo Monasterio sine licentia Superioris egrediens grauiter peccat, & sæpiùs mortaliter, nisi prauitas materiæ egressus solùm inducat culpam venialem. Id constat primò ex consuetudine, & vsu omnium Religionum, quæ huiusmodi egressum furtiuum, vt grauem culpam semper puniunt. Secundò ex Concil.Trid. *sess.25. cap.4.* vbi dicitur: *Non liceat Regularibus à suis Conuentibus recedere, etiam prætextu ad suos Superiores accedendi, nisi ab eis missi, vel vocati fuerint.* Quæ doctrina conformis etiam est antiquioribus Concilijs, specialiter Calcedonensi *cap. 4.* & alijs apud Gratianum, 16. *quæst.* 1. Tertiò ratione, nam cum Religiosi ex vi suæ professionis subditi esse debeant Superiori, ità vt ab illo possint gubernari, manifestum est grauiter obedientiam offendere, qui à Conuentu sine licentia Superiorum recedunt. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.8. lib.1. cap.6.*

3 Maximè hoc verum est loquendo de egressu nocturno à Monasterio sine licentia. Ratio est, tum quia Clemens Octauus in Decretis de reseruatione casuum, inter casus reseruabiles à Superiore constituit istum de egressu nocturno Religiosi à Monasterio sine licentia, constat autem casum reseruabilem esse culpam mortalem. Tum etiam propter periculum infamiæ, scandali, & detrimenti Castitatis, quod ex tali egressione nocturna oriri potest. Suar. 4. *tom. de Relig. tract. 8. lib. 1. cap. 6. nu. 7.*

4 Licentia autem hæc, quæ requiritur ad egrediendum è Monasterio regulariter loquendo debet esse explicita, aliquando

verò

verò ſufficit implicita, & interpretatiua. Prima pars conſtat ex vſu, vt credo, omnium Religionum. Secunda verò, quia poſſunt occurrere aliqui caſus, in quibus ſit Religioſus obligatus ex charitate exire à Monaſterio, vt ad abſoluendum aliquem moribundum, defendendum aliquem innocentem, ſuccurrendum domui vicinæ, quæ comburitur, &c. In quibus tamen non ſemper cōmodè peti poteſt licentia à Superiore. Suarez 4.*tom.de Relig.tract.*8.*lib.*1.*cap.*6.*num.*11.

5 Non poſſunt Religioſi exire à Monaſterijs ſine licentia ſpeciali ex vi alicuius licentiæ generalis, aut ſine cauſa approbata, aut licentia ſingulis vicibus impetrata, aut ſine ſocio arbitrio Superioris. Ita decreuit Clemens Octauus in Decretis pro reformatione omnium Regularium à Sacra Congreg. iuſſu S.D.N. Vrbani Papæ Octaui approbatis, & innouatis, per hæc verba. *Nullus à Conuentu egredi audeat, niſi ex cauſa, & cum ſocio, licentiaque ſingulis vicibus impetrata, ac benedictione accepta à Superiore, qui non aliter eam concedat, niſi cauſa probata, ſociumque exituro adiungat, non petentis rogatu, ſed arbitrio ſuo; neque eundem ſæpiùs. Licentiæ verò generales exeundi, nulli omninò concedantur. Contrauenientes autem pœna graui etiam carceris ad Superioris arbitrium plectantur, eandem etiam Ianitor ſubeat, ſi ſciens, exeundi facultatem fecerit*. Sanctiſſimus quoque Dominus noſter Vrbanus Octauus ad inſtantiam Catholici Monarchæ Hiſpaniarum, in Bulla edita anno 1626. die 30. Iulij, reuocauit, caſſauit, & annullauit omnia priuilegia, prærogatiuas, & exemptiones Religioſorum in Regnis Hiſpaniarum exiſtentium, *per quæ ijdem Religioſi ab eorum Prælatorum obedientia eximuntur, & ex eorum Monaſterijs, & Regularibus domibus ad eorum libitum, & cum ſocijs ſibi benè viſis, & iam deſtinatis, etiam Superiorum ſuorum non petita licentia egrediuntur*. Vide ſuprà *cap.* 10. *num.*16.

6 Ad huiuſmodi etiam Clauſuram in Monaſterijs magis commendandam præcipiunt Clemens Octauus, & S. D. N. Vrbanus in Decretis adductis; Quòd vt omnis ſcandalorum, & vagationis occaſio tollatur, Conuentus clauſura perpetuò, ac diligenter ſeruetur, ac propterea à Superiore Ianitor conſtituatur, qui diligentia, ac morum integritate maximè commendetur. De ipſo quoque Ianitore, ſeu portæ communis Monaſterij Cuſtode iubent. Quòd, is ianuæ cuſtodiendæ ſemper aſſiſtat, eamque nemini Fratrum aperiat, niſi ſocium, & exeundi licentiam obtinuerit. Circa redeuntes autem ad Monaſteria hæc præcipiunt ijdem Pontifices. *Cum autem quis in Conuentum reuertitur, Su-*

periorem iterum adibit, benedictionem recepturus, qui à socio itineris rationem, & quid rei actum sit, diligenter perquirat. Sunt etiam quoad hoc peculiaria Statuta Religionum. Vide à nobis dicta *in libro de Reform. Regul. cap. 7. &* 8.

7 Qui egreditur à Monasterio sine licentia cum animo redeundi, non est propriè, & rigorosè Apostata, sed fugitiuus, vel vagus. Ratio est, quia essentialis ratio apostasiæ consistit in hoc, quòd quis recedat à Religione animo deserendi illam, vel nunquam ad illam reuertendi; vnde qui hunc animum non habuerit non erit propriè Apostata, sed fugitiuus. Aragon. 2. 2. *quæst.* 12. *art.* 1. Bañez *ibidem.* Vnde etiam si aliquis recedat à Conuentu sine habitu, dummodò non habeat talem intentionem non redeundi, aut deserendi Religionem, non erit propriè Apostata, sed fugitiuus. Valentia 2. 2. *disp.* 1 *q.* 12. *puncto* 1. Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap.* 8. *nu.* 4. Nihilominus peccat grauiter mortaliter, tum propter dicta, tum ex natura status Religiosi, per quem tenetur subesse potestati, & imperio sui Superioris. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 1.

8 Poterit tamen Religiosus licitè fugere ex Conuentu, si certò, & euidenter constaret illum nimiùm iniustè vexari à suo Superiore, & vellet ire ad Superiorem Prælatum. Ratio est, tum quia ius defensionis est naturale, tum quia in hoc casu præsumitur licentia Superioris Prælati, ad quem accedit. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 1. *nu.* 6. Quomodo autem hoc non opponatur doctrinæ Concilij Tridentini dicitur à nobis inferiùs *num. sequenti.*

9 Religiosus autem, qui in pœnam alicuius delicti à suo Superiore detinetur in carcere, non potest ex illo fugere, sed est fugitiuus sic faciendo. Ratio est, quia esto secularibus id liceret (de quo aliàs) Religiosis non licet, tum quia tenentur obedire Prælatis, quoad pœnas iustè inflictas, tum quia non possunt se abstrahere à iugo, & obedientia suorum Superiorum. Ledesma 2. *tom. Summ. tit.* 8. *cap.* 24. Sairus *in Claui Regia lib.* 12. *cap.* 18. *num.* 9. Limita hoc primò, si certò constet pœnam illam carceris esse iniustè inflictam, aut si cibus, & necessaria ad vitam in carcere negarentur. Quia non tenetur in istis quisquam obedire Prælatis. Nauarr. *Comment.* 4. *de Regul. num.* 64. Sairus *in Claui Reg. lib.* 12. *cap.* 18. *num.* 10. Nec discessus à Conuentu in tali casu est contra Decretum Concilij Trident. adducti suprà *nu.* 2. Eò quòd non est credendum Concilium loqui de Religiosis à suo Superiore iniquè, & contra ius grauatis. Nauarr. *Comment.* 2. *de Regul. nu.* 61. *& comment.* 3. *num.* 51. Sairus *in Claui Reg.*

*Reg.lib.*12. *cap.*17. *nu.*40. Limita secundò, si pœna capitis, aut abscissionis alicuius membri Religioso illi in carcere incluso immineret. Quia tunc naturale ius conseruandi vitam, & membra sui corporis præponderare deberet iuri positiuo Religionis. Bañez 2.2.*quæst.*69. *art.*4. Salon. *ibidem controu.*2.

10 De Religioso damnato ad carcerem perpetuum, aliqui volunt posse fugere. Bañez 2.2.*quæst.*69.*art.*4. Probabilius tamen est contrarium. Eò quòd pœna carceris, etiam perpetui, est conuenientissima statui Religioso, nec tam contraria iuri naturali, vt non possit censeri ad illam se obligasse Religiosum ex vi professionis quando crimen proportionatum perpetrauerit. Rodriguez *tom.*2.*Quæst.Regul. quæst.*22. *art.*6. Num autem Religiosus damnatus ad triremes possit à carcere fugere, vt vadat ad Superiorem, vel Pontificem, veniam petiturus? Aliquì respondent affirmatiuè. Bannez 2. 2. *quæst.*69. *art.*4. Alij verò negatiuè. Sanchez *lib.*6. *in Decalog.cap.*8. *num.*16. Ego autem magis inclinor in sententiam Bannez, non solùm quia talis pœna est grauissima, & veluti quædam perpetua mors, sed quia illa punire Religiosum delinquentem esse videtur contra decorem, & honestatem Religionis.

11 Propter recessum Religiosi à suo Conuentu, etiam sine causa, & occasione, non est aliqua censura, vel pœna lata iure communi. Ratio est, nam *cap.* 2. *ne Cleric. vel Monach. in* 6. quod adducitur ab aliquibus, solùm loquitur de Religioso dimittente habitum, vel accedente ad studia sine licentia. Suarez 4.*tom.de Religion.tract.*8.*lib.*3.*cap.*1.*num.*9. Nauarr. *Comment.*2. *de Regular.* Quare circa talem censuram, vel pœnam consulendæ sunt Constitutiones Pontificum, & Religionum. Casarubius *in Compend. priuilegior. verb. Apostata ab ordine*. Miranda *in Manual.tom.*1. *quæst.*51. *art.*1. In nostra Carmelitana Religione tales Religiosi decedentes à Conuentibus sine licentia, habentur, vt excommunicati, & vt tales puniuntur, & absoluuntur secundùm consuetudinem Religionis, eò vt credo, quia *par.*3. *Constit. cap.*1.*§.*1.2.*&* 3. dicuntur puniendi, vt Apostatæ, & vt tales censendi. Apostatas autem à Religione excommunicatos esse, dicetur infrà *num.*13. Religiosos etiam accedentes sine licentia ad partes transmarinas vbi pauci fideles reperiuntur, excommunicatos esse à iure excommunicatione Papæ reseruata diximus suprà *cap.*9.*num.*32.

12 Religiosus verè, & propriè Apostata (ille scilicet, qui, vt diximus supra *num.*7. discedit à Conuentu, vel Religione, animo deserendi illam, & nunquam reuertendi) præter alias pœnas à particu-

ticularibus Religionibus assignatas; iure communi, si durante apostasia Ordinem sacrum recipiat, non potest in illo ministrare, sed manet suspensus donec à Papa dispensetur, etiam si postea redeat ad Religionem. Ita habetur *in c.fin.de Apostat.* Suarez *5.tom. in 3.p.disp.31.sect.6.* Sanchez *l.6.in Decalog.c.8.n.21.* Addunt aliqui esse excommunicatum à Iure per *c.2.ne clerici, vel monach.in 6.* Sed ibi solùm est sermo de illo, qui habitum suæ professionis temerè relinquit, quod est valde diuersum ab apostasia, cum vnũ sine alio possit reperiri. Aragon.2.2.*q.12.a.1.* Suarez *5.tom.in 3.p. disp.31.sect.6.* Addunt etiam alij hos Apostatas esse irregulares. Sed ex vi iuris communis hoc est falsum, cum de hoc nullus ostẽdatur textus. Regulariter tamen loquendo ita est, quia vt in plurimum exercent Ordines sacros cum aliqua censura. Hoc verò non est ex vi apostasiæ præcisè. Suarez *5.tom. in 3.p.disp.31.sect.6. nu.2.* Sanchez *lib.6.in Decalog.c.8.n.25.& 26.* Dici tamen potest Apostatas, dum perseuerant in Apostasia esse irregulares, quia sunt ipso iure infames, & vt tales non admittuntur vt testes. Graffis *lib.3.de casib.reseru.c.2.n.26.* Laurentius de Peirinis *tom.1. de Subdit.q.1.de obed.c.26.* Præterea alij volunt hos Apostatas expositos esse pœnis taxatis à Paulo IV. in Bulla ann. Domin. 1558. edita, quæ incipit, *Postquàm Diuina bonitas.* Sed hęc Bulla videtur moderata, & ad formam Iuris, & Sacrarum Constitutionum reducta per aliam Pij IV. ann. 1560. quæ incipit, *Sedis Apostolicæ.* Prosper August. *in addit. ad Quarant. in summ. Bull. verb. Apostata.* Addunt vlteriùs alij istos Apostatas non gaudere priuilegijs Religionum, propter Decretum Concil. Trident. *sess. 25.c.19.* Sed ibi non est sermo de quocunque Apostata, sed de illo, qui dimittit habitum suæ Religionis, & prætendit se per vim, metum, aut ante legitimam ætatem fuisse professum, & de hoc dicitur, *Nullo Priuilegio suæ Religionis iuuetur.* Sanchez *lib.6.in Decal. c.8.n.34.* Alij etiam volunt Apostatas non gaudere priuilegio exemptionis, quo gaudent cæteri Religiosi. Erasm. Chokier *de Iurisdiction. Ordinarij in exempt.p1.q.20.*

13 Nihilominus prædicti Apostatæ Religionum incurrunt excommunicationem propter varia priuilegia Religionum, quibus Summi Pontifices prædictos Apostatas excommunicatione afficiunt, de quibus Casarubius *in Compend. Priuileg. Mendican. ver. Apostata ab Ordine.* Sanchez *lib.6.in Decalog. c.8.n.20.*

14 Cooperantes ad fugam, vel apostasiam Religiosorum non solùm peccant grauiter contra ius naturale, eò quòd cooperantur ad rem intrinsecè malam, & sacrilegam, sed etiam tenentur restituere ea lucra temporalia, quæ Religio amisit propter fugã

talis

talis Religioſi, ſaltem quando id fecerunt vi, vel fraude. Ratio eſt, quia tunc fit graue nocumentum Religioni contra eius voluntatem, ergo peccatur contra iuſtitiam, ac per conſequens eſt obligatio reſtituendi damnum. Caietanus *in ſumm. verb. reſtitut. c.7.* Suarez *tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 3. c. 3. num. 8.* Non tamen tenentur Religionem ingredi pro illis, quos apoſtatare faciunt, aut alios quærere, qui pro illis Religionem ingrediantur. Ingreſſus namque Religionis nimis voluntarius eſſe debet, & propter vitæ perfectioris finem. Sot. 4. *de Iuſt q. 6. ar. 3.* Ledeſma *2. p. quarti. q. 18. ar. 2.* An autem iure Eccleſiaſtico ſint excommunicati propter priuilegia Mendicantium iſti cooperatores; vide Suarez *to. 4. de Relig. tract. 8. l. 3. c. 3. num. 26.*

15 Specialiter tamen detinentes in ſuis domibus Fratres Apoſtatas, occultantes, ipſiſque fauorem impendentes, ſunt ipſo facto excommunicati. Propter multa Priuilegia Religionibus conceſſa, de quibus Caſarubius *in Compend. Priuileg. verb. Apoſtata ab Ordine.* Peirinis *tom. 1. Priuil. Minim. in Conſt. Iulij II. §. 13. num. 47.* Aduertens benè quòd Epiſcopi retinentes Apoſtatas non poſſunt à Prælatis Ordinis excommunicari. Quia illi habent priuilegium iure communi, quod excommunicari non poſſunt, niſi expreſſa mentio de illis habeatur. *c. quia periculoſum. de ſent. excomm. in 6.* Pius quoque II. magnam prouiſionem fecit contra omnes Principes, Duces, alioſq. Magnates fauentes Apoſtatis, & alijs fratribus inobedientibus Ord. Carmelitarũ, quòd ſcilicet poſſit cõtra illos procedi per cenſuras Eccleſiaſticas, vſque ad inuocationem brachij ſæcularis. Mirand. *in Man. t. 1. q. 51. ar. 2.* Detinentes etiam in ſuis Monaſterijs Apoſtatas Ord. Prędicatorum ſunt etiam à Papa excõmunicati. D. Ant. *3. p. t. 24. c. 7.* Vin. Filiuc. *t. 1. q. mor. tra. 15. c. 8.*

16 Apoſtatæ, & fugitiui poſſunt vbique, etiam extra territoriũ, apprehendi à ſuo Superiori, incarcerari, & duci ad Monaſterium, inuocato ad hoc ſi oporteat, adiutorio brachij ſęcularis. Tũ ex vi Iuris communis, quod concedit hoc modo poſſe capi ſeruum fugientem vbicunque ſit, *l. ſi quis. §. differenti ff. de acqu. poſſeſſ.* & illũ qui alteri eſt obligatus. *l. 1. §. per ſeruũ, qui in fuga. ff. de acqu. poſſ.* Tum etiã ex multis priuilegijs Religionibus cõceſſis, ſpecialiter Carmelitis, vt habetur in noſtro Mari magno. *§. Apoſtatas corrigi quoque Ordin.* Nauarr. *comm. 3. de Regul. n. 50.* Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regul. qu. 30. ar. 6.* Quod etiam eſt verum quando Fratres Apoſtatæ, & fugitiui detinerentur ab Epiſcopis; propter Conſtitutionem Pij V quæ incipit, *Etſi Mendicantium.* Præſertim, quia, qui debent alijs perpetuam obediẽtiam, poſſunt de manibus quorumcunque capi. Peirinis *to. 2. priuil. Minim. in conſt. 7. Pij V. n. 20.*

Ad-

Addens hoc non solùm esse verum quando Religiosus fugit sine licentia, sed etiam quando iuit cum illa per certum terminum, & ille est transactus. Adde etiam, posse Prælatum Regularem auctoritate propria hoc facere, sine inuocatione brachij sæcularis, siue Episcopalis. Cornexo *to. 2. in 3. p. tract. 5. de excomm. disp. 6. dub. 5.* Imò etiam teneri Prælatos requirere Apostatas, & fugitiuos cõstat ex *c. fin. de Regular.* vbi præcipitur, *vt Præsidentes Capitulis celebrandis, seu Patres, seu Abbates, fugitiuos suos de Ordine suo requirant sollicitè annuatim. Qui si in Monasterijs suis recipi possunt secundùm ordinem regularem, Abbates, seu Priores eorum, monitione præuia, per censuram Ecclesiasticam compellantur ad receptionem eorum, salua Ordinis disciplina*: Idest, nisi fortè Monachus fugitiuus esset notabiliter scandalosus, & periculosus alijs fratribus, & aptè non posset capi, aut detineri. Siluester *verb. Apostasia. nu. 10.* Rodriguez *tom. 1. quæst. Regul. q. 30. a. 5.* Statuitur præterea in dicto *cap. final. de Regular.* quòd in prædicto casu, quo Monachus fugitiuus, aut Apostata, non posset in Monasterio detineri, *vt apud eadem Monasteria in locis competentibus, si absque graui scãdalo fieri poterit, alioquin in alijs religiosis domibus eiusdem Ordinis, ad agendum ibi pœnitentiam talibus vita necessaria ministrentur. Si verò huiusmodi fugitiuos inobedientes inuenerint, eos excommunicent, & tamdiu faciant ab Ecclesiarum Prælatis excommunicatos publicè nunciari, donec ad mandatum ipsorũ humiliter reuertãtur.* Quæ omnia innouata sunt à Sacra Congregatione Concilij iussu S.D. Nostri Vrbani edita anno 1624. Vnde licet alias non essent in vsu, modò tamen non excusantur Prælati ab exequutione ipsorum. Bonacina *de clausura q. 2. punct. 11. §. 2.* Aliàs incurrent pœnas in eodem Decreto assignatas. Bonacina *ibidem.*

17 Cura recolligendi Fratres Apostatas, & fugitiuos, incumbit Prælatis ipsorum. Propter multa Priuilegia Religionibus cõcessa. Compendium Priuilegiorum *verb. Apostata.* Nauarr. *com. 3. de Regul. n. 50.* Vnde quando Concilium Trident. *sess. 25. c. 4.* hoc munus videtur remittere Ordinarijs, intelligitur in casu, quo Prælati Regulares pigri, & negligentes fuerint, aut forsan nõ fuerint in illis diœcesibus, vbi reperti sunt Apostatæ fugitiui. Miranda *in Man. t. 1. qu. 51. ar. 3.* Sacra tamen Congregatio Concilij iussu S.D. Nostri Vrbani edita in Decreto de Apostatis, & Eiectis præcipit ad intentum, vt fugitiui, & Apostatæ, siue habitũ regularem deferant, siue non, possint, ac debeant ab Episcopo loci, vbi morã trahunt, in carceres conijci, ac Superioribus Regularibus consignari secundum regularia instituta puniendi, vtque ipsi quoque Superiores teneantur eos perquirere, ad Religionem reducere, at-

atque efficere, vt apprehendantur. Vide Decreta 4. *tom. Bullar. inter constitution. Vrbani num.* 26.

18 Apostatæ, & fugitiui ad Ordinem redeuntes, & humiliter precantes veniam, benignè sunt recipiendi. Id enim & ratio naturalis, & clementia Ecclesiæ, & Religionis expostulat. Nauarr. *lib.* 3. *consil. de Regul. consil.* 69. *num.* 1.

19 Monasterium non tenetur soluere debita contracta à Religioso Apostata, vel fugitiuo, nisi in casu, quo rediens ad Religionem, secum adduxerit aliqua bona, ex quibus possent solui talia debita. Ratio vtriusque partis est, quia sicut ratio naturalis dictat, quòd qui sentit commodum, debeat etiam sentire onus, iuxta regul. Iuris *in* 6. sic etiam è contra, quòd qui nullum commodum sentit, nec sentiat damnum. Nauarr. *lib.* 3. *Consiliorum. consil.* 73. *num.* 3. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regul. q.* 30. *ar.* 11. Pro debitis contractis ab alijs Religiosis, vide *cap.* 2. *num.* 18.

20 Ea, quæ acquirit Religiosus Apostata, vel fugitiuus, pertinent ad suam Religionē. Tū quia ita definitur in *c. Abbas.* 18. *q.* 2. Tum quia isti sunt veri Religiosi, ac per cōsequens debēt Monasterio acquirere. D. Antonin. 3. *p. ti.* 16. *c.* 5. Siluest. *ver. Apostaq.* 9. *n.* 12. Quod intellige, etiam si acquirat contra voluntatem Religionis, aut peccando aliquo genere peccati, præter peccatum contra iustitiam. Solum enim hoc peccatum potest priuare Monasterium suo iure. Rosella *in summ. verb. Religio.* 1. *num.* 1. Sanchez *lib.* 7. *in Decal. c.* 33. *num.* 6. Si autem moritur in apostasia, vel fuga, bona, quæ illi supersunt, pertinent ad Cameram Apostolicam; propter Constitutionem Gregorij XIII. quæ incipit, *Officij nostri.* Nauarr. *lib.* 3. *consil. in* 1. *edit. tit. de Regul. cons.* 80. *num. vnico, in* 2. *verò tit. de stat. monach. cons.* 17. Sanchez *lib.* 7. *in Decalog. c.* 33. *n.* 9. Vide dicenda *num. sequenti.*

21 Si Religiosus Apostata, vel fugitiuus, in apostasia, vel fuga impetrauit beneficium alicuius Ecclesiæ, ea quæ acquirit intuitu talis Ecclesiæ, cedunt Ecclesiæ, quia illi acquirit, vt pars illius. Ea verò, quæ acquirit intuitu personæ, aut sua industria, acquirit Religioni, cum persona illa, & sua industria, spectent ad Religionem. D. Antonin. 3. *p. tit.* 16. *c.* 5. §. 1. Azor *tom.* 1. *Instit. Moral. l.* 12. *cap.* 16. *q.* 8. Bona verò post mortem veniunt ad Cameram Apostolicam, iuxta dicta supra *num. præced.* Si autem in vita illa dedit Religioni, videtur non teneri ad restituendum ipsa Cameræ, nisi Camera petat, quia nemo tenetur ad pœnam ante condemnationem. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 2. *nu.* 27. Vide dicta *cap.* 10. *nu.* 5.

22 Quæ verò prædicti Apostatæ, aut alij quicunque Regulares

ac-

acquirunt per illicitam negotiationem, vel aliàs contra Sacros Canones, qualiter etiam pertineant ad Cameram Apostolicam, diximus supra *cap.10.nu.5.* lege Nauarrum *in comm. de Spolijs. §. 7.à num.3.* Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8.*lib.3. cap.2. à num.23.* Qualiter etiam bona Regularium, etiam cum licentia, extra claustra degentium, pertineant ad eandem Cameram, post ipsorum mortem, dicemus inferiùs *num.31.*

23 Potest Religiosus ex legitima facultate viuere extra Monasterium, retento habitu. Ratio est, quia nec hoc est intrinsecè malum, nec derogat votis professionis, cum etiam ibi possint obseruari Obedientia, Paupertas, & Castitas. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.8.lib.3.cap.7.* Quamuis autem iure communi possent Prælati Religionum hanc licentiam concedere, quia hoc spectat ad iurisdictionem, quam habent supra subditos. Nauarr. *comm. 2. de Regular. num. 16. & 40. & comm. 4. num.* 14. Tamen iure nouo Clement. VIII. in decretis pro reformatione Regularium approbatis, & innouatis à S. Congregatione, iussu S. D. N. Vrbani, sic habetur: *Ineatur ratio, qua sublatis licentijs, ac facultatibus hactenus quibuscunque concessis, degentes extra Conuentus claustra, ad ea quamprimùm reuocentur, nec de cætero, nisi ex grauissima causa à Sede Apostolica probanda, huiusmodi facultates concedi possint.* Vide *num.25.*

24 Non potest Religiosus sola licentia sui Superioris manere extra Monasterium ad inseruiendum alicui Ecclesiæ Parochiali, beneficio seculari, aut dignitati Ecclesiasticæ. Probatur tum ex Decreto Clementis VIII. & Vrbani VIII. adducto, tum ex multis iuribus, & auctoritatibus apud Siluestrum *verb. Religio. 7. qu.3.* Casu autem, quo Religiosi nostri priuilegio Sedis Apostolicæ aliquod Beneficium simplex, vel curatum obtinuerint, etiam si ea dimiserint, non possunt ampliùs in Capitulis Generalibus, vel Prouincialibus, absque Generalis licentia, admitti, aut sine ea aliquod officium in Religione habere, sub pœna excommunicationis ipso facto. Ita enim concessit Sixtus IV. Carmelitis. Vide Specul. Ordin. *fol. 90.* Rodriguez *tom.2. quæst.64.art.3.* Dubito tamen an isto priuilegio vtantur aliæ Religiones.

25 Quamuis etiam ob necessitatem Parentum posset Religiosus habitu retento, manere extra Monasterium ex vi iuris communis. D.Thom. 2.2. *quæst.101.art.4.* Nauarrus *lib. 3. Consil. de Regul.consil. 54.55. & alibi.* Tamen propter ius nouum adductum Clementis Octaui, & Vrbani Octaui, non potest hoc fieri, nisi de licentia Sedis Apostolicæ talem causam approbantis. Vide *num.23.*

26 Re-

26 Religiosus extrà Claustra delinquens, puniendus est iuxtà modum præscriptum à Concil. Trident. *sess.25. cap.* 14. scilicet. *Regularis non subditus Episcopo, qui intra Claustra Monasterij degit, & extrà ea ità notoriè deliquerit, vt populo scandalo sit, Episcopo instante, à suo Superiore infrà tempus ab Episcopo præfigendum seuerè puniatur, ac de punitione Episcopum certiorem faciat, sin minus à suo Superiore officio priuetur, & delinquens ab Episcopo puniri possit.* Vide Alderete *lib.1. de Relig. discipl. cap.3. à num.35.* Vbi etiam probat, non posse Ordinarium contra Religiosum componere processum, &, si quos testes examinandos curauerit, vt de scandalo, & delicti notorietate constet, eorum depositionem tradendam esse Superiori. Nec posse Religiosum ab Ordinario capi: quòd si in ipso delicto fuerit comprehensus, ad ipsum Superiorem rectà vià deferendum. Quia tamen aliqui Superiores Religionum admoniti de delictis Religiosorum eos extrà Episcoporum Diœcesim ex industria impunitos trànsmittebant, vel ipsi ad alias Prouincias se conferebant, & ità nec Religiosus delinquens ab Episcopo puniri poterat, nec Superior officio priuari, ideò Clemens Octauus in motu proprio anno 1596. edito, qui incipit, *Suscepti maueris*, & est inter Bullas huius Pontificis 39. præcipit, Omnibus, & singulis cuiuscunque Ordinis Superioribus in virtute sanctæ obedientiæ, & sub indignationis Apostolicæ, ac priuationis dignitatum, & officiorum per eos obtentorum, eò ipso incurrendis pœnis, vt iuxtà prædictum Decretum, quilibet ipsorum, Regularem non subditum Episcopo, intra Claustra degentem, & extrà ea ità notoriè delinquentem, vt populo scandalo sit, Episcopo instante intra tempus ab Episcopo præfigendum seuerè puniat, ac de punitione Episcopum certiorem faciat, & aliàs Decretum ipsum, in omnibus, & per omnia exequatur. Cæterùm si Superior in Regularem delinquentem non animaduerterit, quinimmo si illum impunitum ad alia suorum Ordinum loca, extrà Episcopi Diœcesim, vt præfertur, trasmiserit, voluit, & simili motu, atque auctoritate decreuit, vt Superior, instante Episcopo, intrà terminum ab Episcopo præfigendum, & sub eisdem indignationis, ac priuationis dignitatum, & officiorum obtentorum, nec non & sub inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, ac vlterius priuationis actiuæ, & passiuæ vocis, ad quas à nemine præterquàm à Romano Pontifice pro tempore existente restitui possit, ipso facto similiter incurrendis pœnis, ipsum Regularem delinquentem à loco ad quem transmissus fuit, reuocare, & in quo deliquit constituere, seu

sistere

fistere teneatur. Quòd si hoc etiam facere prætermiserit, per præsentes similiter statuit, vt Ordinarius loci ad quem Regularis delinquens transmissus fuerit, super præmissis ab ipso Ordinario loci in quo deliquit, similiter requisitus, vel aliàs de illius delicto informatus, vt præfertur, tanquam Sedis Apostolicæ Delegatus, prædictum Concilij Decretum omninò exequi, & in Regularem delinquentem seuerè animaduertere possit, & debeat. Quaranta *in Summa Bullar. verb. Exemptio.* Vide dicta suprà *cap.* 11. *num.* 8.

27 Circa quæ aduerte primò, neque Decreto Concilij, neque Clementis, concedi Episcopo, quòd possit per se, vel per alios ad capturam Religiosi etiam notoriè delinquentis procedere, sed solùm quòd debeat instare Prælato pro punitione ipsius. Laurentius de Peirinis *tom.* 1. *Priuil. Minim. in Constitut.* 2. *Sixti IV.* §. 11. *à nu.* 62. Secundò, quòd ad hoc quòd Episcopus teneatur instare Prælato, vt puniat Religiosum, debet delictum eius esse notorium, & scandalosum populo, sic enim dicitur in Decreto Concilij: vnde non sufficit, quòd tale delictum sit notum alicui, vel aliquibus paucis. Peirinis *nu.* 63. Aduerte tertiò Constitutionem prædictam Clem. VIII. solùm procedere, quando Superior Religiosi notoriè delinquentis transmittit illum in alium locum, eo fine, vt impunitus remaneat: secus, quando remittit illum in pœnam delicti commissi, vel vt decentius puniatur. Rodriguez *tom.* 2. *quæst. Regul. quæst.* 2. *ar.* 6. Peirinis *vt suprà n.* 69. Quid verò dicendum sit in casu, quo Regularis exemptus percuteret clericum secularem, extrà claustra in Diœcesi Episcopi, an scilicet Episcopus posset illum denunciare excommunicatum, ex dictis suprà *num. præced. & cap.* 11. *præsertim num.* 14. *&* 15. decidi potest. Lege Sorbum *in Compend. Priuileg. Mendicant. verbo exemptio.*

28 Accedere ad Iapponium, & Regiones propinquas prohibitum est omnibus Religiosis, præterquam Patribus Iesuitis à Gregorio XIII. anno 1585. Posteà tamen Clemens VIII. in Bulla edita anno 1600. quæ incipit, *Onerosa*, concedit facultatem omnibus, & singulis Mendicantium Ordinum Magistris, Ministris, seu Prioribus generalibus pro tempore existentibus, *vt cum necessitas postulauerit, quilibet Ordinis sui spectata vita, & eruditionis Religiosos, quos nimirum ad prædicta officia, & ministeria idoneos, & vtiles fore in Domino iudicauerint, per Lusitaniam dumtaxat, & suscepta inde nauigatione in Indias, & Ciuitatem Goam, atque ad Superiores Ordinum in illis partibus existentes transmittere, & tam ipsi sic transmittendi, quàm alij su-*

pra-

prædictorum Ordinum Religiosi in eisdem Indiarum partibus existentes, & ad hoc munus obeundum à suis Magistris, Ministris, vel Prioribus Generalibus, seu alijs Superioribus, electi & approbati, tam ad Iapponias prædictas, quàm ad aliàs proximas, & adiacentes, etiam China, & finitimorum, & terræ firmæ Indiæ Orientalis Insulas, Regiones, & Prouincias accedere. Deindè monet Superiores Religionum, vt curent prædictas missiones vtiles esse ad infidelium conuersionem, ipsosque Religiosos missos, qualiter sub obedientia suorum Superiorum, & Ordinariorum esse debeant. Ac tandem præcipit quibuscunque Religiosis sub excommunicationis sententia Papæ reseruata, & sub alijs pœnis. *Ne ex Insulis Philippinis, siue ex qualibet alia Indiarum Occidentalium, vel quæ pro partibus Indiarum Occidentalium parte tunc habetur, parte, ad illas pertinente, in Iapponias, ac alias illis proximas, adiacentes, & finitimas Insulas, Prouincias, & Regiones prædictas transire audeant.* Et si qui aliter fecerint, redire teneantur, sub eisdem pœnis. Posteà verò Paulus Quintus in Bulla, *Sedis Apostolicæ*, anno 1608. edita, quæ habetur *in Appendic. ad 3. tom. Bullar. f.* 48. concessit omnibus Religiosis, etiam per aliam viam, quam per Lusitaniam, ad dictas Iapponicas, & aliàs Indicarum Orientalium Regiones accedere posse, seruata in reliquis dictarum litterarum Clem. VIII. forma.

29. Religiosi autem ad Indiarum partes ad Fidem Catholicam prædicandam, siue alia Ecclesiastica ministeria exercenda missi, non possunt in itinere immorari, vel ad loca eis non destinata declinare, sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda. A Paul. V. in Bulla, *Accepimus*, ann. 1609. quæ est inter Bullas huius Pontificis *nu. 56. in 3. tom. Bullar.*

30. Regulares extrà Claustra, & obedientiam Religionum suarum viuentes, ab Episcopis non permittuntur prædicare, etiam quorumlibet priuilegiorum prætextu, donec ab ipsis Episcopis super ea re sancta Sedes Apostolica consulatur. Concil. Trident. *sess. 5. cap. 2.*

31. Bona Regularium extrà Claustra suorum Regularium locorum, etiam de licentia suorum Superiorum, degentium, ad Cameram Apostolicam, tamquam spolia ipsius post ipsorum mortem spectant. Quia ità declarauit Gregorius XIII. in Bulla, *Officij nostri* anno 1577. edita in 2. tom. Bullarij inter Bullas huius Pontificis *num.* 43. Suarez *tom. 4. de Religion. tract. 8. lib. 3. cap. 2. nu.* 30. Vide suprà *num.* 20. 21. & 22.

32. Licitè possunt Regulares mitti ad triremes propter grauia deli-

delicta commissa. Ratio est, quia licet pœna hæc acerbissima sit, nihilominus consuetudine admittitur, & aliquo modo est necessaria quando delicta aliter castigari non possunt. Laurent. de Peirinis *tom.1.de Subdit.quæst.1.de Obedient.cap.27.* Quidam volunt ad triremes damnatos, esse priùs degradandos. Francisc. Penna *in 3.par.directorij Inquisitorum comment.46.* Quicquid de hoc sit, Ministri triremium verberantes Religiosos ad eas damnatos si modum non excedant, vel non verberent ex odio, & malignitate, aut tempus damnationis non sit completum, non incurrunt in excommunicationem Canonis. Sic enim consuetudine introductum videtur, præcipuè quia ideò traduntur à Religionibus, vt sic puniantur. Nauarr.*Comment.3.de regul. nu.52.* Mirand. *tom.1.Manualis quæst.52. art.8.* Non possunt à triremibus ad Religiones redeuntes iterum admitti ad Altare sine dispensatione. Quia sunt infames infamia Iuris, & per consequens irregulares. Rodriguez *tom.1.quæst.Regul. quæst.24. art.6.* Tolet. *in Summa lib.1. cap.62.* Probabile tamen mihi est Prælatos Regulares posse cum prædictis dispensare; cùm iuxtà dicenda *cap.18. nu.40.* possint dispensare in omni irregularitate, excepta bigamia, mutilatione membrorum, & homicidio. Laurent. de Peirinis *vt suprà.* Cautè tamen in hoc procedendum est, si fortè sit aliquid quod obstet in contrarium, quod nescio, maximè quoad forum exterius, aut vbi fuerit scandalum.

33 Nullus Regularis absque sui Superioris licentia potest se obsequio alicuius loci, vel personæ mancipare. Ità præcipitur in Concil.Trident.*sess.25.de Regular.cap.4.* In hac tamen licentia concedenda cautissimè procedendũ est, presertim cum ex S.Congregat. Decreto adducto suprà *nu.23.* concedere licentiam Religioso, vt maneat extrà Conuentum pertineat ad eandem S.Cõgregationem. Qualiter autem possint Prælati Religionum prædictos Fratres alicuius extrà Religionem seruitijs deputatos corrigere, & ad Ordinem reuocare: qualiter etiam nullus possit illos in socios assumere sine licentia Prælatorum, præter multa, de quibus Rodriguez *tom.2.quæst.64. art.1.* & Peirinis *tom.1. Priuileg.Minim.in Constit.2. Iulij II.§.11. nu.43.* extat etiam magna concessio Sixti IV.pro Carmelitis in Bulla, *Dum attenta*, in Specul. Ord. *f.89.* qua concedit, quòd generalis Magister, vel Priores Prouinciales, ac ipsorum Vicarij, illos ex Fratribus, de quibus auctoritate litterarum Sedis Apostolicæ, vel Legatorum ipsius, Archiepiscopis, & Episcopis, ac alijs quibuscunque prouisum existit, vel in posterum contigerit prouideri, corrigere, ac etiam, non obstante contradictione aliqua, possint ad suum

ſuum Ordinem reuocare; nec per litteras eiuſdem Sedis, ſeu Legatorum ipſius, iam obtentas, vel de cætero obtinendas, aliquos de Fratribus ipſius Ordinis; præfatis Archiepiſcopis, & Epiſcopis, aut alijs, teneantur in ſocios deputare, niſi dictæ litteræ Apoſtolicæ obtinendæ de indulto huiuſmodi, & ordine ipſo expreſſam fecerit mentionem, & aliàs id honeſtati Ordinis, & illorum ſaluti viderint expedire. Addit inſuper idem Pontifex ibidem, *Nullus autem Legatus etiam de latere noſtro miſſus, auctoritate litterarum Sedis Apoſtolicæ ſpecialem de hoc indulto, & ordine noſtro non facientium mentionem, nullusque Prælatus, nec aliqua perſona religioſa, vel ſecularis de Fratribus eiuſdem* Ordinis, *ad ſua, ſeu Eccleſiæ negotia procuranda, vel ſecum manendum aliquos aſſumere valeat, niſi quos Generalis Magiſter in toto Ordine, & Priores Prouinciales in ſuis Prouincijs ipſorum, tamquam idoneos, & diſcretos ſibi duxerint aſſignandos, quos etiam ſubiacere volumus Ordinis diſciplinæ.*

34 Quod Religioſi etiam extra Monaſteria exiſtentes, teneantur parere ſuorum Superiorum præceptis, eorumque cenſuris ligentur, diximus *cap. 4. num.* 37. Pro illis, qui tranſeunt ex vna Religione ad aliam, animo non manendi in Clauſtris, vide dicenda *cap. 22. num. 29.*

De obligationibus Regularium ſi fiant Cardinales, Epiſcopi, Abbates, &c.

CAP. XVII.

1 RELIGIOSI ad Cardinalatum, Epiſcopatum, vel Abbatiam extra Ordinem aſſumpti, manēt veri Religioſi. Sumitur ex Gloſſa *in cap.* 3. 16. *quæſt.* 1. *& in cap. vnico* 18. *quæſt.* 1. & ratio eſt, quia diſpoſitio ad aliquam perfectionem non tollitur ipſa adueniente, ſtatus autem Religioſus comparatur ad huiuſmodi dignitates, ſicut diſpoſitio ad perfectionem. S. Thom. 2. 2. *quæſt.* 185. *art.* 8. Suarez 4. *tom. de Relig. tract. 8. lib. 3. cap.* 16.

2 Hinc primò Religioſi ad tales Dignitates aſſumpti, non abſoluuntur à votis Obedientiæ, Paupertatis, & Caſtitatis in profeſſione emiſſis. Tum quia, vt diximus, manent verè Religioſi, ſicut antea; hæc verò vota ſunt de eſſentia ſtatus Religioſi. *cap cum ad Monaſterium. in fin. de ſtatu Monach.* Tum quia cum aſſumuntur,

tur, non dispensantur in prædictis votis. D.Thom.cum Expositoribus 2.2.*quæst*.88.*art*.11.*ad* 4. *&* *quæst*.185.*art*.8. Henriquez *lib*. 10.*de Sacram.Ord cap*.32.*num*.5.

3 Votum autem Obedientiæ,quod in prædictis manet, non est respectu Prælatorum Ordinis,sed respectu Papæ, ita vt vltra generalem obedientiam debitam ab omnibus fidelibus Summo Põtifici,& vltra obligationem,quam alij Cardinales,Episcopi,& Abbates habent ad obediendum illi, teneantur ex vi voti obedientiæ in professione emissi,illi specialiter obedire. Ratio est, quia, vt vidimus *cap. Quarto num*.31. Votum, quod Religiosus emittit in professione, emittitur Papæ, qui est supremus Generalissimus omnium Religionum, ac proinde cum à Papæ subiectione non liberentur assumpti à Religionibus,sed tantũ ab inferioribus Prælatis,manebit votum Obedientiæ ipsorum respectu Papæ. Henriquez *lib*.10.*de Sacram.Ord.cap*.33. Suarez 2. *tom.de Relig.tract.de Voto.lib*.6.*cap*.7.*num*.10.

4 Votum etiam Castitatis manet in prædictis assumptis à Religione, imò magis roboratum in Episcopis, eò quòd per Episcopalem consecrationem manet persona magis dedicata, & consecrata Deo, ita vt grauiùs peccet Episcopus violando castitatem. Suarez 4.*tom.de Relig.tract*.8.*lib*.3.*cap*.16.

5 Quoad votum etiam Paupertatis manent prædicti obligati sicut antea. Tum propter eandem rationem. Tum quia per supradictas Dignitates non datur illis dominium bonorum Ecclesiasticorum,sed solùm administratio ex voluntate Papæ, quod nõ repugnat voto paupertatis. Lessius 2.*de Iust.cap*.40.*dub*.14. Hinc ea quæ acquirit in Episcopatu Religiosus factus Episcopus, Cardinalis, vel Abbas, non sibi,sed Ecclesiæ cui præficitur acquirit. Sanchez *lib*.6.*in Decalog.cap*.6. *num*. 8. Quod etiam de acquisitis iure hæreditatis intelligitur. Suarez 4. *tom.de Relig.tract*.8.*lib*.3. *cap*.16.*nu*. 14. Etiamsi fuerit Religiosus Religionis non succedẽtis in hæreditatem,quia iam est capax succedendi ratione Ecclesiæ,quam possidet. Suarez 4.*tom.de Relig.tract*. 8.*lib*.3.*cap*.16.*nu*. 15.Incipit autem Religiosus acquirere suæ Ecclesiæ, à tempore confirmationis factæ à Pontifice. Quia ex tunc est à iurisdictione Religionis exemptus. Rodriguez *tom*.2.*summ. cap*. 70. *num*.6.*&* *tom*.3. *quæst*. *Regular*. *quæst*. 69. *art*. 4. Sanchez *lib*. 7.*in Decal*. *cap*.32.*num*. 67. Hinc etiam nascitur quòd non possit testari sine licentia Papæ.Eò quòd quidquid acquirit in Episcopatu acquirit suæ Ecclesiæ cum sola libera administratione,quæ finitur in morte.D.Thom.2.2.*q*.185.*art*.8.Sanchez *lib*.6.*in Decal*.*cap*.6.*num*.10. Hinc quoque probabiliùs est,quòd ea,quæ Religiosus Episcopus pro-

prodigè,& superuacaneè consumit, teneatur ad restituendum, aut faciendum ea restitui, eo modo, quo possit, Ecclesiæ, cui erant acquisita. Eò quòd administratio bonorum Episcopatus, quam habet, solùm est ad bonos & honestos vsus. Valentia 2.2. *disp.*10. *quæst.*3. *puncto* 8. Sanchez *lib.6.in Decal.cap.6.num.*13.

6 Potest tamen Religiosus factus Episcopus disponere inter viuos de sui Episcopatus redditibus, eodem modo, quo Episcopus sæcularis. Ratio est, quia quamuis Religiosus Episcopus non habeat verum dominium illorum redituum (quidquid sit, an etiam Episcopus sæcularis illud non habeat) habet tamen liberam administrationem illorum in honestos vsus. Vnde vterque potest de illis disponere ad moderatam sui, & familiæ sustentationem, secūdum decentiam status, ad pia opera, eleemosynas, &c. Lessius *lib.* 2. *de Iust.cap.*4.*dub.*5.*num.*29. Molina *tom.*2.*de Iust.disp.*276 *vers. Religiosus in conuent.* Imò potest in quæuis opera, & quomodo voluerit expēdere, id, quod minus sumpserit de redditibus Episcopatus, quàm in suam competentem sustentationem poterat licitè expendere. Ratio est, quia iustè præsumitur Ecclesiam illi concedere talem licentiam. Nauarrus *li.de Redditibus Ecclesiast. quæst.* 1. Sanchez *lib.6.in Decalog.cap.6.num.*14.

7 Quamuis prædicti assumpti ex Religionibus ad dignitates Cardinalatus, Episcopatus, vel Abbatiæ, sint obligati ad obseruātiam trium Votorum, vt dictum est *num.* 2. non tamen subiacent censuris, aut pœnis impositis à Religione contra transgressores. Eò quòd non manent ampliùs sub iurisdictione Religionis, aut Prælatorum ipsius. Sotus *vlt. de Iust. quæst.vlt.art.vlt.* Angles *in florib.2.part.quæst.vnic.de vot.art.*25.

8 Tenentur tamen prædicti assumpti ad eas obseruantias Regulares, siue Regulæ, siue Constitutionum, quæ non impediunt munus, quod gerunt, quales sunt oratio, moderata abstinentia, ieiunia, &c. Ratio est, quia quemadmodum in naturalibus per aduentum formæ perfectioris non excluduntur dispositiones conseruantes formam imperfectiorem, nisi quatenus repugnant formæ perfectiori; ita etiam in moralibus, adueniente, verbi gratia, Episcopatu, qui est forma perfectior Monachismo, non destruentur dispositiones conseruantes, scilicet obseruantiæ Regulares, nisi quatenus repugnant illi. S. Thom. 2.2. *quæst.*185.*art.*8. Siluest. *ver.Religio.6.qu.*10. Huiusmodi autem obligatio, seu debitum solùm est secundùm decentiam, & honestatem; non tamen legale, aut obligans ad culpam, vel pœnam. Ratio est, quia Religiosus factus Cardinalis, Episcopus, vel Abbas extra Ordinē, eximitur, & liberatur à iugo Religionis. *c.vnico* 18.*q.*1. Nauar. *lib.*3.*cons. in*

prima Edit. tit. de Regul. conf. 15. *num.* 11. *in* 2. *tit. de donat. consil.* 6. *num.* 11. Valentia 2.2. *disp.* 10. *q.* 3. *p.* 8. De hoc etiam debito secundùm decentiam, & honestatem, intelligo, quod aliqui Authores volunt, Religiosum factum, verbi gratia, Episcopum, teneri habere secum socium sui Ordinis. Propter eamdem rationem. Sotus *vltimo de Iustit. & Iure q. vltima art. vltimo.* Valentia 2.2. *disp.* 10. *quæst.* 3. *p.* 8. Hoc etiam de exemptione legali Episcopi ab obseruantijs Regularibus, probabile est etiam extendi ad Episcopum titularem, & ad illum qui Episcopatum renunciauit. Ratio est, quia isti omnes legitimè dispensati sunt, & exempti ratione Dignitatis Episcopalis ab huiusmodi obseruantijs: dum ergo perseuerauerit ista Dignitas perseuerat dispensatio. Præsertim, quia Episcopi titulares creantur, vt adiuuent alios Episcopos oues habentes in Pontificalibus, ministrando Ordines, Confirmationem, &c. De prioribus Azor. *tomo* 1. *inst. moral. lib.* 12. *cap.* 10. *q.* 7. De posterioribus Aragon 2.2. *q.* 88. *artic.* 11. Et de vtrisque Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. c.* 6. *à num.* 26. Addens benè *nu.* 30. quòd si propria culpa degradarentur, cessaret dictum priuilegium Exemptionis.

9 Prædicti etiam assumpti tenentur habitum suæ Religionis ex præcepto portare. Ratio est, quia obligatio portandi illum non est ex solo mandato Regulæ, aut Constitutionum, sed ex Iure Canonico, vt constat *ex cap. penultimo finali de vita, & honest. Cleric.* & etiam ex consuetudine rationabili, eò quòd habitus religiosus est signum obligationis ad vota Regularia. Sà *in Summ. v. Episcopus.* Henriquez *lib.* 10. *de Sacram. Ord. cap.* 32. *num.* 5. Concessum tamen est Episcopis Regularibus à Clemente Octauo in Rituali Romano reformato, vt retento colore habitus suæ Religionis, possint se conformare cum Episcopis secularibus in forma, seu figura illius. Sanchez *lib.* 6. *in Decal. cap.* 6. *num.* 22. Cardinales etiam ex Ordinibus Regularibus assumpti possunt portare birretum rubrum, ex cõcessione Gregorij Decimiquarti anno 1591. die 9. Iunij. Laertius *in* 2. *to. Bulla. fol.* 696. Probabilius autem est prędictos assumptos, etiam si habitum suę Religionis dimiserint, non incidere in excommunicationem à iure latam contra Religiosos habitum suæ professionis dimittentes, de qua nos supra *cap.* 13. Eò quòd textus *in cap.* 2. *ne clerici vel monachi in* 6. vbi talis excõmunicatio statuitur, solùm videtur loqui de Religioso sub obedientia Superioris Regularis existente. Rodriguez *to.* 2. *q.* 58. *ar.* 3. Bonacina *de clausura quæst.* 2. *punct.* 2. *num.* 26. Loquimur autẽ de Religiosis assumptis ad Episcopatum, vel Cardinalatum, non de promotis ad Parochiale munus. Quia isti simplici-

ter

ter sunt subiecti Religioni, & ita incident in prædictam excommunicationem. Sanchez *lib.6.in Decalog.cap.6.num.*36.Bonacina *vt supra num.*25.

10 Vota alia sollemnia, præter tria generalia, quæ solent in aliquibus Religionibus emitti, quale est Minimorum de vita quadragesimali, & Patrum Societatis de obediendo specialiter Summo Pontifici circa missiones, probabile est non obligare Religiosos assumptos ad Dignitates prædictas. Ratio est, quia illa vota emittuntur, vt annexa, & accessoria Regulæ, quam profitentur Religiosi, & ad perfectionem illius. Cùm ergo tales assumpti maneant liberi ab obligatione Regulæ (nisi solùm secundùm decentiam, vt dictum est) ideo etiam manebunt liberi ab huiusmodi Votis. Præsertim, quia credendum est solùm ea emisisse religiosum pro tempore, quo est sub iugo Religionis. Sanchez *lib.6. in Decal.cap.6.num.*15. Oppositum etiam est probabile, & infertur ex doctrina Soti *vltimo de Iust.& Iur.q. vltima art. vltimo.* Suarez 4.*to.de Relig.tract.*8.*lib.*3.*c.*17.*nu.*8.

11 Prędicti etiam assumpti ex Religionibus ad Episcopatus, vel Abbatiæ dignitates nō tenētur soluere Officium Diuinum iuxta ritum suæ Religionis, sed suæ Ecclesiæ, cum constituantur capita illius. Sanchez *lib.6.in Decal.cap.6.num.*25.Azor *lib.*12.*Instit.moral.cap.*7.*q.*4.Vnde occurrente festo Regulę in festo Diœcesis, hoc debet præferri. Gauantus *in Comment. in Rubric. Breuiarij to.* 2. *sect.*1.*cap.*5.*tit.*2. *n.*2. Idem credo de assumptis ad Cardinalatum, quia sunt quasi Episcopi in Ecclesijs suorum titulorum, & præcipuè, quia eximuntur ab obseruantijs Religionis nisi solùm secundùm decentiam, vt diximus supra *nu.* 8. quarum vna est specialis modus recitandi Officium Diuinum.

12 Bona Religiosorum, qui ad prædictas dignitates Episcopatus, vel Abbatiæ sunt assumpti, pertinent iure communi post eorum mortem ad Ecclesias, quibus præfecti erant. Tum quia ita dicitur *cap.vnico* 18. *q.*1. Tum quia prædictis Ecclesijs, non sibi, aut Monasterijs adquirunt, iuxta dicta supra *num.*5.D.Thom.2.2. *q.*188.*ar.*8.Sotus 10.*de Iust.q.vlt.art.vlt.ad* 3. Quod etiam intelligitur de bonis, quæ iure hæreditario ad ipsos post assumptionem ad prædictas dignitates deuenerunt, & de adquisitis donatione, propria industria, aut labore. Propter eadem fundamenta. Lessius 2.*de iust.c.*41. *dub.*11. *nu.*92. Azor. *to.*1.*Instit. moral. lib.* 12.*c.*10.*q.*6. An verò hoc etiam sit verum supposita Constitutione Gregor. XIII. circa spolia Regularium extra claustra decedentium, de qua nos *cap.praeced. num.*31. aliorum iudicio remitto. Vide Barbosam *de potest.Episcop.allegat.*114.*num.*28.

13 Episcopum autem titularem Regularem, quidam dicũt adquirere Summo Pontifici, quia illi immediatè subest. Barbosa *de potest. Episcop. allegat.* 114. *num.* 31. Quidam adquirere Religioni, cum nullam sedem habeat cui possit adquirere. Sotus 10. *de iust. q. vlt. ar. vlt.* Sa *in summ. verb. Religio num.* 52. Quidam verò dicunt per se, & ex vi iuris adquirere illi Ecclesiæ cuius titulum habet, quia verò non possunt illi cum effectu applicari talia bona, in opera pia dispensanda esse. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *c.* 17. *num.* 5.

14 Ea autem, quæ Religiosi ante assumptionem ad prædictas Dignitates Cardinalatus, Episcopatus, vel Abbatiæ adquisierũt, ad Conuentum, vel Religionem spectant. Tum quia habetur *in cap. statutum*, tum quia cum illa adquisierint quando erant membra Religionis, ipsi debebant adquirere, sicut alij Religiosi. Quod etiam concessit Clem. IV. Ordini Prædicatorum, & Alexander IV. Minoribus. D. Antonin. *in tract. de suspens. cap.* 4. *num.* 20. Suarez 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 16. *num.* 22. Cassarub. *in Compend. priuileg. Mendic. verb. Episcopus num.* 2.

15 Religiosi ad Prælaturas alterius Religionis euecti authoritate Pontificia, tenentur non solùm votis communibus Religiosorum; eò quòd maneant veri Religiosi, sed etiam specialibus suæ Religionis, quæ non cõtradicunt muneri, quod gerunt. Non enim est aliqua ratio cur credantur in eis dispensari à Pontifice cum ad prædictas Prælaturas alterius Religionis assumuntur. Regula etiam, Obseruantijs, & Constitutionibus suæ Religionis, quatenus non contradicunt muneri, quod gerunt, aut inter subditos Religiosos, quos regunt, non generant notabilem singularitatem, eodem modo tenentur sicut antea, propter eandem rationem. Quoad habitum portandum, & socium suæ Religionis habendum, attendi debet ad vsum Religionis ad cuius regimen assumuntur. Quoad Officij Diuini recitationem conformari debent Religiosis, cum quibus degunt. Quia, & hoc æquitas rationis postulat, & ad bonum regimen illorum spectat. Hæc inferuntur ex dictis, authores enim parum, aut confusè de huiusmodi Religiosis loquuntur. Ea autem, quæ prædicti adquirunt ratione Prælatiæ, quam gerunt, aut Religionis, cuius Religiosos gubernant, pertinent ad prædictam Religionem; quæ verò simpliciter, vel alio titulo, aut respectu personæ, vel Religionis ex qua sunt assumpti, acquirunt prædictæ Religioni vnde sunt assumpti, & pro illa acquisita censeri debent. Sanchez *lib.* 7. *in Decalo. c.* 32. *num. vltimo.*

16 Religiosi facti Parochi alicuius Ecclesiæ, vel ad alia benefi-

cia

cia inferiora prouečti extra Religionem,non solùm tenentur votis Religionis generalibus, & præcepto portandi habitum, sicut diximus de Episcopis,Cardinalibus,& Abbatibus supra *num.2.& 9.* sed etiam votis specialibus,Obseruantijs Regularibus, & Constitutionibus suarum Religionum, quatenus non repugnant muneri,quod gerunt. Cum nulla sit ratio quare ab illis excusentur. Siluester *verb. Religio 7.q.*11. Azor.*lib.*12.*instit.mor. cap.*19. *q.*15. Non verò tenentur soluere Officium Diuinum iuxta ritum suæ Religionis, sed Ecclesiarum, quibus seruiunt. Quia hoc exigit æquitas, & munus pastoris, quod habent in illis. Rosella *verbo Monachus num.*5. Sanchez *lib.6.in Decalog. cap.6.num.*38.Videtur tamen necessarium ex præcep. Ecclesiæ *in cap. 2. de stat. Monach.& cap.quod Dei timorem eod.tit.* habere socium sui Ordinis. Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.6. num. vlt.* Regulariter etiam ea quæ acquirunt, acquirunt Ecclesiæ cui seruiunt,non Religioni. Tum à simili de Episcopo,tum quia cum iam sint capita,& pastores illarum Ecclesiarum,æquitas postulat,vt illis acquirant. Nauarrus *lib.3.consil.in 1.edit.tit.de Regular.cons.*70.*nu.6. in 2.tit. de stat. Monach.cons.*13.*num.*6. Rodriguez *to.2. quæst. Regul. qu.*47. *art.*7. Nisi placeat loqui cũ eadem distinctione,qua locuti sumus de Religiosis assumptis ad Prælaturas alterius Ordinis supra *num.*15. Vide Sanchez *lib.7.in Decal. c.*32. *nu.*76. Pro alijs etiam obligationibus Parochorũ Regularium vide Gauantum *in Man. Episcop.verb. Parochorum munera præsertim à num.* 28. & dicta à nobis *cap.*11.*nu.7. & 9.*

17 Prædicti assumpti ex Religionibus ad Cardinalatum,Episcopatum,Abbatiam,vel Parochiam, qui ditiorem supellectilem, & ampliorem familiam habent,quàm decet,peccant magis,quàm alij Episcopi,Cardinales,Abbates, Parochi,&c. Ratio sumitur ex voto Paupertatis,quod prędicti Religiosi in sua professione emiserunt,& à quo non sunt absoluti per assumptionem. Suarez 4.*to. de Relig. tract.8.lib.3.c.16.nu.*30.

18 Prædicti etiam assumpti gaudent gratijs, & priuilegijs suæ Religionis,quæ respiciunt commodum animæ,vel corporis ipsorum,non autem quæ redundant in damnum, aut incommodum Religionis,aut Monasterij. Ratio primæ partis est,quia verè manent Religiosi, & fauores sunt ampliandi. Ratio verò secundæ; quia huiusmodi priuilegia, & gratiæ semper conceduntur in fauorem Religionis, non in damnum, aut onus. Pro quo extat declaratio Sixti IV. *in monumentis Minorum concessio* 365. Suarez *to.4.de Relig.tract.8.lib.3.c.*18.

19 In casibus, in quibus Prælati Religionum possunt dispensare

cum Monachis quoad obseruantias Regulares, potest Religiosus Episcopus (idem dico de Cardinalibus,& Abbatibus) secum dispensare. Quia hoc videtur rationi naturali congruum, ne teneatur adire Superiorem Religionis. Toletus *in Summa lib. 4. cap. 4.*

20 Religiosi cuiuscumque Ordinis, etiam mendicantium, quamuis Sedis Apostolicæ sint Capellani, eorum Superioribus subiecti manent, ac si prædictæ Sedis Apostolicæ non essent. Ita statuit Greg. XI. ann. 1371. in Bulla *Per Romani Pontificis*. Hoc etiam intelligo de Capellanis Regum, aut Principum. Flau. Cherub. *in Compend. Bull. to. 1.*

21 Archiepiscopi, & Episcopi cuiuscumque Ordinis professores, postquam munus consecrationis susceperint, etsi à vinculo Ecclesiæ, cui præfuerant, per Sedem Apostolicam fuerint absoluti; & facultatem reuertendi ad suam Religionem, ab ipsa habuerint, ad dignitates, officia, seu Superioritates in illa obtinendas, sunt inhabiles. Ita Paul. IV. in Bulla, quæ incipit *In Sacra* an. 1559. habetur p. t. Bullar. Laertij Cherub. *p. vlt.* Quaranta *in Summa Bull. verb. electio.* Laurentius de Peirinis *to. 1. priu. Minim. in constit. 4. Sixti IV. §. 10. nn. 44.*

22 Quamuis status Episcoporum perfectior sit statu quorumcumque Religiosorum, iuxta dicta *cap. 1. num. 1.* de quo Suarez *3. tomo de Religione*. Nihilominus non propterea licitum est, Regulariter loquendo, appetere, & multò minùs procurare Religiosum Episcopalem dignitatem. Ratio est, tum propter magna pericula animæ, & etiam corporis, quæ regulariter loquendo, sæpissimè occurrunt in recta administratione ipsius: tum quia vix sine præsumptione, aut superbia tam altus gradus dignitatis appeti potest. Sanctus Thomas *secunda secundæ quæstione 185. articulo 1.* Sotus *10. de Iustitia, & Iure quæstione 2. articulo 1.* Dixi *regulariter loquendo*, quia in casu necessitatis Ecclesiæ, quando scilicet nullus esset, qui Episcopatum dignè administrare posset, aut vellet, propter pericula, tunc licitè posset Religiosus illum appetere. Quia bonum commune est priuato anteponendum, ac proinde priuatum periculum, tunc negligendum, diuinæ gratiæ, & auxilio diuino inittendo. Sanctus Thomas, & Sotus *vt supra.* Valentia *3. tomo disputatione 10. quæstione 3. puncto 2. conclusione 3.* Pro quorum maiori luce distinguendum est. Primò enim indignus Episcopatu, vel quia illiteratus, vel vitiosus est, Episcopatum desiderans, grauissimè peccat mortaliter, quia appetit id, quod non potest sine peccato mortali administrare. Toletus *in Summa libro 5. capite 3. §. prima est*. Deinde etiam, qui dignus est, & appetit Episcopatum propter redditus temporales.

tam-

tamquam finem, etiam mortaliter peccat. Ratio est, non solùm quia peruersè vult rem spiritualem, & superioris Ordinis, esse medium in ordine ad rem temporalem, & inferioris Ordinis, sed etiam quia sic faciens, & ex vi talis ordinationis paratus est, si necesse fuerit, Dignitatem Episcopalem negligere, si bona temporalia non obtinentur. Sotus *vt supra*. Siluester *verbo Episcopatus* §. 4. Tertiò, qui appeteret Episcopatum (quamuis dignus) propter redditus, aut cõmoda temporalia, non tamquã finem ipsius Episcopatus, sed tamquam finem ipsius appetitionis, saltem secundarium, etsi non peccaret mortaliter, cum non appeteret spiritualia propter temporalia, ad minus tamen peccaret venialiter, quia tale desiderium ambitionis, auaritiæ, vel præsũptionis esset. Valentia *vt supra* §. *nihilominus tamen*. Quartò, qui etsi dignus, efficaciter appeteret Episcopatum, non propter malum aliquem, aut inordinatum finem, sed propter salutem animarum procurandam, adhuc peccaret. Eò quòd magno periculo salutis quale in administratione Episcopatus occurrit, se obijcere, præsũptuosum, & temerarium est. Sanctus Thomas *vt supra*. Valentia *vt supra* §. *nihilominus tres*. Neque obstat illud ad Timotheum 3. *qui Episcopatum desiderat, bonum opus desiderat.* Quia illud solùm est verum tempore necessitatis Ecclesiæ, quale erat quando Sanctus Paulus id dixit. Præsertim quia Apostolus non dixit eum, *qui Episcopatum desiderat, benè desiderat*, sed *bonum opus desiderat.* Nam opus quod materialiter est bonum, si desideretur temerariè præsumptuosè, & imprudenter, absdubiè illicitè, & peccaminosè desideratur. Valentia *vt sup.* §. *casus autem*. Toletus *vt supra num.* 4. An verò hoc sit peccatum mortale, aut solùm veniale? Probabilius est sæpiùs esse peccatum mortale. Siluester *verb. superbia n.* 7. Vnde Sotus *vt supra* dicit esse perinde atque se in fluuium cum periculo, & sine necessitate conijcere. Valentia *vt sup.* §. 2. *conclusio*. Quòd si dicas. Ego me credo sobrium, pudicum, doctum, &c. cum alijs conditionibus à S. Paul. 1. *ad Tim.* 3. pro Episcopo requisitis, & Episcopatũ pro salute animarum desidero, & spero de Dei gratia mihi affuturũ, quid ergo mihi deest cur illum concupiscere non possim? Dico, si circa hoc Dei reuelationem habueris, credam tibi; si non habueris, non consentio. Credam potiùs te humilẽ non esse, qui talia de te cogitas: nec Sanctũ; cum veri Sancti Episcopatum laudabiliter fugerint.

23 Vide dicenda de Episcopis non admittendis ad Religionem *c.* 24. *n.* 11. & de illo, qui post votum Religionis Episcopus electus est *eod. c.* 24. *n.* 27. Qualiter etiam nouitius potest eligi ad Episcopatum *ibid. num.* 37.

De

De obligationibus Prælatorum Regularium, facultatibus, & priuilegijs ipsorum.

CAP. XVIII.

1 PRO comperto est, Religiosorum familijs præfici debere Prçlatos, & Superiores, qui ipsos spiritualiter, & temporaliter regant. Tum ex illo Prouerb. 11. *Vbi non est Gubernator, populus corruet*. Tum quia id exigit Obedientiæ Votũ, quod Regulares emittunt. Habent autem prædicti Prælati, & Superiores Religiosorum non solùm potestatem dominatiuam, qualem habent Patresfamilias in suos, sed etiam Spiritualem Iurisdictionem; cum vtrumque sit necessarium ad rectam gubernationem, Oeconomiamque spiritualem, & temporalem Religiosorum. Hæc verò Spiritualis Iurisdictio, saltem de iure Ecclesiastico, & à Summis Pontificibus deriuata illis conuenit. Eò enim ipso quòd Religiosos ab Episcoporum ordinaria Iurisdictione exemerunt, illam Prælatis ipsorum concessisse censentur. Suarez *tom.4.de Relig.tract.8.lib.2.c.1.* Imò hanc Iurisdictionẽ ordinariam esse, & non delegatam, eò quòd competit ipsis virtute legis, vel consuetudinis, non autem ex commissione saltem tẽporali, est communiter receptum. Nauarr. *comm.2.de Regul.à nu. 63.& comm.3.à num.40.*

2 Hinc huiusmodi Prælati, tam supremi, puta Generales, & Prouinciales, quàm infimi, videlicet Priores, Guardiani, Rectores, &c. habent in suos subditos Iurisdictionem quasi Episcopalẽ, vt tradunt communiter Authores in Clem 1.*de reb.Eccles. non alien.ver. proprij.* & sumitur ex *cap. Abbatis de priuil.in 6.* Et ratio est, quia cum prædicti omnes non subdantur Episcopis, sed immediatè Papæ, loco ipsorum succedunt quoad regimen suorum subditorum, ac proinde habent quasi Episcopalem Iurisdictionẽ, Suarez *tom.4. de Religion.tract.8.lib.2.cap.2.& 13.*

3 Quando in Priuilegijs Religiosum Religiosorum conceditur aliqua facultas, seu potestas Prælatis, nisi aliud exprimatur, intelliguntur etiam Prælati Conuentuales, cum ipsi sint veri Prælati, & indefinita æquiualeat vniuersali. Suarez *4.tom.de Relig. tract.8.li. 2. cap. 22.* Si priuilegium conceditur Prælato inferiori, censetur etiam concedi Superiori, quia recta ratio dictat ita esse intelligendam mentem Pontificis. Suarez *4.tom.de Relig. tract. 8. lib. 2.*

cap.

cap. 22. *num.* 2. Extenduntur etiam priuilegia ista ad Vicarios Conuentuum, illos scilicet, qui in Conuentibus ipsis non habent Superiorem. Quia isti etiam sunt veri Prælati. Rodriguez *tom.* 1. *quæst.*20.*art.*2.*&* 3. Suarez 4.*tom.de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 22. *num.* 6. Secus dici debet de quibusdam Vicariis quarumdam Religionum, qui non sunt verè Prælati, sed instituti, vt adiuuent Prælatos, vt sunt Vicarij Chori,&c. Rodrig.*tom.*1.*quæst.*17.*art.*6.

4 Similiter facultates concessæ Prælatis Religiosorum in priuilegijs Pontificum, nisi oppositum declaretur, possunt ab ipsis alijs delegari. Tum propter aliqua priuilegia quæ hoc concedũt. Tum quia Commissarius ex priuilegio perpetuo potest alteri suas vices committere. Cordub. *in summ. Hisp. quæst.* 8. Suarez 4.*tom de Relig.tract.*8.*lib.*2.*cap.*22.*num.*8.

5 Vt aliquis eligatur in Prælatum alicuius Religionis, præter illas conditiones, quæ secundum iura particularium Religionum sunt necessariæ,& præter illas,quas adduximus supra *cap.*15.*num.* 25. requiritur quòd habeat legitimam ætatem, quæ ad minus debet esse vigintiquinque annorum,iuxta *cap. cum in cunct. de elect.* confirmatum à Conc. Trident.*sess.* 24. *cap.* 12.*de reformat.* Deinde debet esse Sacerdos ex *cap.* 1. *de ætat. & qualit.* Quod intellige,vel quòd sit Sacerdos quando eligitur, vel saltem postea fiat talis. Suarez 4.*tom. de Relig. tract.*8. *lib.*2. *cap.* 3. Probabile etiam est,loquendo de Generalibus,& Prouincialibus Religionũ, requiri ad talia officia ætatem triginta annorum. Quia *in cap. cum in cunctis. de elect.* & alibi requiritur ad Episcopatum illa ætas; ij verò Prælati præcipuè habent quasi Episcopalem Iurisdictionem.Miranda *in Man. to.* 2. *quæst.*3. *art.* 1. In ætate autem à Iure pro Prælatis requisita,nequeunt Superiores Religionum dispensare: propter *cap.cum in nobis olim.de elect.& cap.licet can. eodem tit.in* 6. Siluest.*ver.Casus*. *cap.*22. Deinde requiritur quòd sit professus,quia ita habetur in *cap. cum ad nostram*, *de elect. & cap.cum causa.& cap.cum in magistrum.eodem tit.* Imò videtur requiri esse professum professione expressa,non tacita. Quia ita videtur haberi *in cap. nullus. de elect. in* 6. Requiritur etiam vt sit professus in ipsa Religione, in qua eligitur. Quia ita statuitur in *Clement.*1.*de elect.*& in Trident.*sess.*14.*cap.*10.*de reform.& sess.*25. *cap.*21.*de Regularibus.*

6 Peccant mortaliter Religiosi,qui eligi, ac præfici se sinunt ad Prælaturas,& officia animarum curam habentia sine sufficienti scientia,& litterarum peritia. Colligitur *ex cap. cum in cunct. de elect.* & ex Conc.Trident.*sess.*22.*cap.*2. S. Thomas 2.2.*q.*2.*ar.*6. Nauarr.*in Man.cap.*25.*nu.* 12. Si tamen inter eligendos vnus sit litte-

litteratissimus, sed prauis moribus implicatus, alius verò mediocriter doctus, sed virtutibus præditus, aptior est iste reputandus, quàm ille. Sotus 3. *de Iust. & Iur. q. 6. a. 2.*

7 Illegitimi nequeunt esse Prælati in Religionibus, nisi ex Papę dispensatione. Quia ita habetur *in cap. 1. de fil. Presb.* Nauarrus *in cap. statutum. num.* 60. Quod intellige etiamsi sint occultissimè illegitimi. Siluest. *verb. Irregularitas. quæst.* 20. Corduba *lib. 1. Quæstionarij. quæst.* 38. An autem ex priuilegio dispensare possint cum illis Religionum Prælati, dicetur infra à *num.* 60.

8 Non possunt eligi in Prælatos Religionum, qui homicidium aliquando perpetrarunt, iuxta Decretum Conc. Trident. sess. 14. cap. 7. in quo dicitur: *Cum etiam qui per industriam occiderit proximum suum, & per insidias, ab altari auelli debeat, qui sua voluntate homicidium perpetrauerit, etiam si crimen id, nec ordine iudiciario probatum, nec alia ratione publicum, sed occultum fuerit, nullo tempore ad Sacros Ordines promoueri possit, nec illi aliqua Ecclesiastica beneficia, etiam si curam non habeant animarum, conferri liceat, sed omni Ordine, ac beneficio, & officio Ecclesiastico perpetuò careat; si verò homicidium non ex proposito, sed casu, vel vim vi repellendo, vt quis se à morte defenderet, fuisse commissum narretur, quam ob causam etiam ad Sacrorum Ordinum, & Altaris ministerium, & beneficia quæcunque, ac dignitates, iure quodammodo dispensatio debeatur, committatur loci Ordinario, aut ex causa, Metropolitano, seu viciniori Episcopo, qui, non nisi causa cognita, & probatis processibus, ac narratis, nec aliter dispensare possit.* Possunt tamē illa officia, quæ actu habent quando committunt homicidium retinere, cum hoc non prohibeatur in dicto Decreto Concilij. Nauarr. *in Manual. cap. 27. num.* 249. Insuper quando tale homicidium, quantumuis voluntarium, fuerit omnino occultum, idest, nec deductum ad forum contentiosum, aut vllo modo deducibile, probabile est apud quosdam, cum tali homicida posse dispensare Prælatos Religionum ad officia Ordinis. Propter dicenda inferiùs *num.* 44. Laurentius de Peirinis *tom. 1. Priuil. Min. in Const. 2. Iulij II. num.* 102.

9 Non requiritur ex vi Iuris communis aliqua antiquitas in Ordine ad officia, & Prælaturas, sed statim post professionem factam redditur habilis ad illa. Ratio est, quia licet pro Abbatissis requirat Conc. Trident. *sess. 25. cap. 7.* octo annos post professionē, pro Abbatibus autem, seu Prælatis Religionum, neque in ipso Concilio, neque in aliquo loco Iuris talis conditio petitur, fortassis, quia sexus virilis fortior, & perfectior est. Suarez 4. *tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 3. num.* 16.

10 Li-

10 Licet quoad durationem Prælatorum in suis officijs attendenda sint specialia iura, & consuetudines Religionum, & præcipuè Summorum Pontificum Ordinationes, conuenientissimum tamen multis pijs, & prudentibus visum fuit, Prælatos Religionum, præsertim supremos, quales sunt Generales, debere esse perpetuos. Ratio est, propter multa incommoda, quæ sequuntur ex limitato tempore officiorum, quinquennio scilicet, vel sexennio. Primum est, quia tales Prælati non possunt tam plenam, & absolutam potestatem in suos subditos exercere, quàm si essent perpetui. Secundum est, propter multas expensas, quæ tempore Capitulorum, seu Congregationum à Religiosis fieri solent, multasque ipsorum diuagatioues itinerando. Tertium, propter euitandas multorum ambitiones, sectas, rixas, odia, scandala, recursus ad sæculares, subornationes, imò aliquando simonias, & illicitas conuentiones, quæ tempore Capitulorum fieri quandoque solēt. Quartum, quia Prælati pro tempore limitato electi, si sint ambitiosi suam procurant reelectionem, ad quod oportet dissimulare vitia vocem habentium in Capitulis, officia, & dignitates Ordinis indignis conferre, vt suffragia tempore electionis præstent, subornanturque quandoque Principes, & Prælati extra Religionē xenijs, muneribus, & pecunijs Ordinis, vt adiutorium præbeant. Quintum, quia tempore limitato Generalatus, verbi gratia, quinquennio, vel sexennio, vix, aut nullo modo reformari potest Religio; cum ferè vnus annus expendatur in congregando Capitulo, alius in redeundo ab eodem, alius in præparandis necessarijs pro tempore proximè futuri Capituli. Suar. 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *cap.* 7. *& lib.* 10. *de reg. Societ. cap.* 2. Miranda *in Man. tom.* 2. *quæst.* 6. *art.* 5. *&* 6. Legatur specialiter Nauarr. *comm.* 3. *de Regul. nu.* 3. *& lib.* 3. *consil. de Iur. patron. consil.* 4. vbi pijssimus, & doctissimus Doctor hæc dixit: *Licet ambitio, & dulcedo sensualitatis suaserint multis Regularibus melius esse regimen triennale inuentum à recentibus Regularibus, vt per frequentes mutationes, ambitiosi, & auari aliquando fiant Prælati, vel Prælatæ, multò profectò coram Deo, & Sanctis eius melius, & sincerius est regimen illud antiquū, quod antiqui ijdem Sanctissimi Patres Basilius, Augustinus, Benedictus, Bernardus, & Ecclesia vniuersa seruauit, quando longè Regulares erant meliores, quàm nunc sunt, &c.* Curent ergo Religiones, Apostolica Sede consentiente, perpetuos sibi Generales, sicut antiquitus fieri solebat, habere.

11 Prælati Religionum, etiam Generales, tenentur obseruare leges communes Religionis, & dispositiones Capitulorum Generalium. Cum talia Capitula sint supra ipsos. Imò hæc obligatio

non

non solùm est quoad vim directiuam, sed aliquo modo coactiuã, iuxta dicta supra *cap.8.num.21.* Tenentur etiam ad obseruanda præcepta à se alijs imposita. Tum ex communi principio, quòd Princeps tenetur obseruare suas leges; tum quia lege naturæ obligantur ad bonum exemplum subditis præstandum. Suarez *tom.4.de Relig.tract.8.lib.2.cap.8.* Vide dicenda infra *num.54.86.* & *87.*

12 Generaliter loquendo ea, quæ in Conc. Trident. *sess.6.cap.1.* & *2.* & alijs iuribus statuuntur circa residentiam Prælatorum, intelligi debent suo modo de Prælatis Religionum. Propter similẽ rationem. Miranda *in Man.tom.2.quæst.9.art.5.* Hinc Prælati Monasteriorum tenentur assistere suis Monasterijs tempore pestis, vel hæresis, etiam cum periculo mortis. Ratio est, quia sunt quasi Parrochi illorum Monasteriorum. Parrochis autem non licet fugere in talibus euentibus. Sanchez *libr.6.in Decalog. capit.2. num.55.*

13 Habent Prælati Religionum potestatem administrandi bona temporalia Monasteriorum. Tum quia ita habetur in *cap.nullam. 19.quæst.2.* Tum quia cum priuati Religiosi propter votum Paupertatis, quod habent, non possint tali facultate vti, nec tota cõmunitas immediatè, vt de se patet, oportet, quòd hoc onus incũbat Prælato. Nauarr. *comm.3.de Regul.num.5.* & *6.* Suarez *4.tom. de Relig.tract.8.lib.2.cap.26.* Expendentes autem bona Monasteriorum in vsus prauos, vanos, aut superfluos, peccant contra votum Paupertatis, & sunt proprietarij. Ratio est, quia non sunt domini bonorum Monasterij, sed tantùm administratores in vtilitatem ipsius; atque ita solùm possunt expendere in ipsius vtilitatem, quia ad hoc solùm habent facultatem à Monasterio, quod est dominus talium bonorum. Nauarr. *lib.3.consil.in prima edit. cons.75.in 2.cons.3.* Azor *tom.1.Instit.Mor.lib.12.cap.12.quæst.2.* Qualiter autem alienare non possint bona Ecclesiarum, seu Monasteriorum, diximus supra *cap.10.à num.1.* Suarez *tom.4.de Relig.tract.8.lib.2.cap.26.27.28.* Imò nec posse bona vnius Monasterij (intelligo immobilia, & mobilia pretiosa) in aliud transferre, non obstantibus aliquibus Priuilegijs Religionum, videtur inferri ex Decretis ibi adductis; eò quòd huiusmodi translationes bonorum sunt quædam species alienationis. Peirinis *tom.1.Priuileg. Minim.in Const.2. Iulij II.§.26.num.76.*

14 Prælati, qui in quantùm possunt, non curant suos subditos viuere vita communi absque aliquo peculio, aut proprio, & superfluos vsus vitare, non sunt in bono statu conscientiæ. Ratio est, quia votum Paupertatis id requirit, Summique Pontifices, &

Con-

Concilia id præcipiunt, iuxta dicta supra *c.6.n.60.* Siluester *verb. Religio.6.quæst.7.* Sanch. *lib.7.in Decal.cap.19.num.27.* Vide Conc. Trid. *sess.25.de Regular.cap.1.*

15 Possunt, & tenentur Prælati Regulares suos subditos corrigere, & punire; imò sanguis eorum de manibus Prælatorum requiretur. Tum ex *cap. irrefragabili. de offic. ordin.* Tum ex eò quòd sint veri Pastores, & Rectores Ecclesiarum. Grassis 1. *par. Decis. lib. 3. c. 5. num.* 133. Imò omittentes corrigere suos subditos ex negligentia, aut timore, facilè peccant mortaliter. Quia tenentur illos in via perfectionis instruere. Sà *in Summ. verb. Correptio. num.* 2. Addunt aliqui peccare etiam mortaliter Prælatos omittentes corrigere subditos in aliquibus peccatis venialibus, illis scilicet, quibus introducuntur consuetudines contrariæ Religioni, quia hoc cedit in magnum detrimentum ipsius. Bañez 2.2.*qu.* 33.*art.* 2.*dub.*2. Thomas de Iesu. *de visitat. Regular. tract.*1.*cap.6.* Vide dicenda *cap.27.*

16 Possunt etiam Prælati Regulares punire suos subditos pœna corporali proportionata eorum delictis. Ratio sumitur ex potestate non solùm dominatiua, sed etiam Iurisdictionis, quam super illos habent. Hinc possunt illos damnare ad triremes, casu tamen raro, & ad satisfaciendum publico scandalo ex delicto enormi. Quia ita habet consuetudo multorum prudentium. Vide dicta *cap.16.num.* 32. Possunt etiam pœna exilij damnare Religiosos. Cum in illa nulla sit indecentia. Licet hoc magis procedat in Religionibus Monachalibus, in quibus Monachi acquirunt domicilium in Conuentu, vbi professi sunt, non sic in Mendicantibus. Alderete *lib.2.de Relig. discipl. cap.27.num.* 18. Tradere tamen illos immediatè brachio sęculari vltimo supplicio afficiendos, nisi hoc illis per aliquod priuilegium concedatur, non videtur permissum. Quia hoc vix potest excusari ab irregularitate. Idem dico de mutilatione membrorum, propter eandem rationem. Suar. *tom.4.de Relig. tract.8.lib.2.cap.* 10. Vnde etiam multò minùs possunt punire suos subditos pœna mortis. Ea enim à nullo iudice Ecclesiastico imponi potest. *cap. cum non ab homine, de iudicijs.* Suarez, *vt supra.* Ex priuilegio etiam Bonifacij VIII. concesso Prælatis Dominicanorum, possunt contra suos subditos procedere, Iuris apicibus postpositis. Dicuntur autem Iuris apices actus illi, qui potiùs respiciunt subtilitatem, quàm facti veritatem, & merita causæ. Flauius Cherub. *in Comp. Bullarij tom.1.* Vnde licet seruari debeat in huiusmodi iudicijs ea forma, quæ ex iure naturali, & gentium requiritur; procedi tamen potest, & debet sine strepitu, & figura iudicij sæcularis. Tum ex prædicto priuilegio.

Tum

Tum ex congruentia, quia in Religionibus præcipuè attenditur sincera, & plana cognitio criminum, potiùs ad salutem animæ, quàm ad puniēdum, & in eis credibile sit Iudices procedere cum maiori charitate, & puriori intentione, & testes esse magis fide dignos. Caiet. 2.2.*q.70.ar.2.* Sot. 5.*de Iustit. q.7. art.* 2. Vide dicenda *cap.27.num.26.*

17 Possunt præterea Prælati Regulares ad cognoscenda, vel punienda delicta subditorum procedere iuridicè per viam accusationis, iudicialis denunciationis, & inquisitionis. Ratio est, quia hoc pertinet ad potestatem Iurisdictionis, quam habent, & est necessarium pro bono regimine Religionis. Suarez 4.*tom. de Relig.lib.*10.*de regim.Societ.cap.*11.12. *&* 13. Non tamen possunt interrogare de delicto alicuius in particulari, nisi de illo præcesserit aliqua infamatio. Aliàs fieret illi iniuria, nec Iudex procederet iuridicè. Nauar. *cap.inter verba coroll.*47.*nu.*179. Suarez 4.*tom. de Relig.lib.*10.*cap.*11. Possunt tamen subditum non plenè conuictum, & negantem delictum, cogere etiam per torturam, vt fateatur illud. Cum hoc iure naturali sit licitum, & nullo iure prohibitum Religiosis. D. Anton. 3.*par. tom.9. cap.7. §.* 8. Siluester *v.Inquisitio 2.dicto.9.* Addunt aliqui, Religiosos non debere torqueri per violentas actiones instar secularium, sed per strictiorem carcerem, humi cubationem, strictiora ieiunia, &c. Suarez 4.*tom.de Relig.lib.*10. *de Regimine Societ. cap.*12. Sed hoc intelligo regulariter: quando enim delictum fuerit enorme, & prædicta non sufficiant, non video quare non possit applicari maior tortura. Vide dicenda *cap.27.num.*16.

18 Quamuis propter priuilegia Religionum, specialiter Clementis Septimi in bulla anno 1530. eximentis Fratres Carmelitanos ab Inquisitoribus hæreticæ prauitatis, etiam in casu hæresis, illosque sub potestate Sedis Apostolicæ constituentis, possent antiquitus Prelati Religionum, etiam in casu hæresis, de suis subditis iudicare, quod limitauit Pius Quartus in alia Constitutione anno 1562. solùm ad casum, in quo Prælati Religionum in talium causarum cognitione Inquisitores præuenirent. His tamen temporibus nullo pacto licet hoc facere, propter Constitutionem Pauli Quinti anno 1606. editam, vbi reuocat omnes facultates Superioribus Ordinum, quoad hoc concessas, & similes causas ad tribunal Sanctæ Inquisitionis solùm pertinere decernit. Præcipitque sub magnis pœnis tam Prælatis Religionum quàm Religiosis subditis, quòd Religiosos de hæresi suspectos denuncient Inquisitoribus, vel Ordinarijs locorum viciniotibus. Vide Bullam *tom.3.Bull.inter Bullas Paul.V.num.*26. Vincentius

Fi-

Filiucius *tom.1.tract.15. cap.8.* Omnes etiam, singuli, & quicunque Religiosi, aut Regulares Hæretici, seu de hæresi quomodolibet suspecti debent Inquisitoribus denunciari sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, iuxta edictum S. Inquisitionis, quod refert Peirinis *tomo 2. priu. Minim. in Const. 9. Paul. V. nu. 27.* Vbi etiam *num. 28.* refert Decretum Pij V. ann. 1567. prohibentis ne à suis superioribus possint per quinquennium à die recursus molestari, vel inquietari Religiosi, qui pro tempore, ad Officium S. Inquisitionis recurrerint, vel in eo testimoniũ perhibuerint veritatis, inconsultis DD. Cardinalibus S. Inquisitionis. Qualiter etiam Regulares pœnitentiati à S. Officio inhabiles sint ad Officia Religionum constat ex Decreto S. Inquisitionis *cap. 15. nu. 39.* relato.

19 Possunt Prælati Religionum reseruare sibi casus suorum subditorum, ita vt solùm ab ipsis absoluantur. Cum veram habeant Iurisdictionem spiritualem supra illos. Ad hoc autem requiruntur duæ conditiones; prima est, quòd tales casus sint peccata mortalia; secunda, quòd sint actus externi; cum Ecclesia solùm huiusmodi casus reseruare sit solita, saltem de lege ordinaria. Suarez 4. *tomo de Religion. tract. 8. lib. 2. cap. 18. num. 3.* Num autem potestate absoluta possit aliter fieri. Sotus *in 4. d. 18. quæst. 2. art. 5.* Probabile etiam est hanc facultatem reseruandi casus extendi etiam ad Nouitios, quia verè sunt subiecti Religioni. Adducitur etiam adhoc viuæ vocis oraculum Paul. V. licet iam his temporibus, vt sæpè dixi, nihil valeant viuæ vocis oracula, si aliquod priuilegium continent. Peirinis *tom. 2. priu. Minim. in Const. 10. Vrban. VIII. num. 9.*

20 Insuper ex speciali Decreto Clem. VIII. an. 1593. decernitur. Vt nemo ex Regularium Superioribus peccatorum absolutiones sibi reseruet, exceptis ijs, quæ sequuntur, aut omnibus, aut eorum aliquot, prout subditorum vtilitati expedire prudenter in Domino iudicauerint. *Veneficia, Incantationes, Sortilegia, Apostasia à Religione, siue habitu dimisso, siue retento, quando eò peruenerit, vt extra septa Monasterij, seu Conuentus fiat egressio. Nocturna, ac furtiua è Monasterio, seu Conuentu egressio, etiam non animo apostatandi facta. Proprietas contra votum Paupertatis, quæ sit peccatum mortale. Iuramentum falsum in Iudicio Regulari, seu legitimo. Procuratio, auxilium, seu consilium ad abortum faciendum post animatum fœtum, etiam effectu non sequuto. Falsificatio manus, aut sigilli Officialium Monasterij, aut Conuentus. Furtum de rebus Monasterij, seu Conuentus in ea quantitate, quæ sit peccatum mortale. Lapsus carnis voluntarius operè consummatus.*

Occisio, aut vulneratio, seu grauis percussio cuiuscumque personæ. Malitiosum impedimentum, aut retardatio, aut aperitio litterarum à Superioribus ad inferiores, & ab inferioribus ad Superiores. Adiūgit prætereà idem Pōtifex ad maiorem cautelam, quòd si quod aliud prætereà peccatum graue pro Religionis conseruatione, aut pro conscientiæ puritate reseruandum videbitur, id non aliter fiat, quàm Generalis Capituli in toto Ordine, aut Prouincialis in Prouincia matura discussione, & consensu. Prosper August. *in addit. ad Quarant in Summ. Bull. verb. casus reseruat.* Suarez 4.*tom.in* 3.*p.disp.*28.*sect.*3.*num.*13.*&* 4.*tom.de Relig.tract.*8.*lib.*2.*cap.*18.Vide Decretum 4.*to. Bull.*in Constit.Vrbani *n.*26.

21 Vtrum autem, esto quòd non possint Prælati Regulares reseruare sibi alios casus præter istos, possint tamen censuras aliorum casuum reseruare, vt si Prælatus præcipiat sub pœna excommunicationis latæ sententiæ sibi reseruatæ, vt nemo, v. g. loquatur Monialibus? Suarez 4. *to. in* 3.*p. disp.*28.*sect.*3. respondet affirmatiuè. Eò quòd Pontifex solùm loquitur expresè de reseruatione peccatorum, vt patet illis verbis; *peccatorum absolutiones sibi reseruet.* Alij vero viri docti tenent contrarium; eò quòd ex proœmio, & ratione legis sumitur decisio ipsius: constat autem rationem huius legis in proœmio ab ipso Pontifice asignatam esse, quia si Prælati non vtantur prudenter facultate reseruandi sibi casus, *nonnullos infirmiores, qui interdum Superiori suo conscientiæ maculas detegere formidant, adducere posset in æternæ damnationis periculum, & spiritualis remedij desperationem.* Hæc verò ratio etiam procedit in reseruatione censurarū; ac proinde videtur vtrumque prohiberi à Pontifice. Prima sententia conformior est verbis Pontificis. Secunda verò intentioni, & ita, vt puto, probabilior. Sanchez *lib.*6. *in Decalog. cap.*1. *num.*16. Extat etiam declaratio S. Congregationis Romæ 7. Iulij 1617. vbi expresè declaratur in prædicto decreto Clem.VIII. comprehendi etiam censuras. Vide Erasmum Chokier *in tract.de Iurisdict. Ordin. in Exempt. p.*4. *q.* 56. Vnde iam prior sententia non potest in praxi teneri. Vide dicenda *cap sequenti num.* 29. *& infra num.*29.

22 Possunt Prælati Religionum etiam locales, & Conuentuales, excommunicare suos subditos. Quia omnes isti habent Iurisdictionem quasi Episcopalem, vt diximus supra *num.* 2. Suarez *tomo* 4. *de Relig. tract.*8. *lib.*2. *cap.* 9. *num.*6. addens, etiam posse suspendere. Quia qui potest in maius potest in minus, maius autem est excommunicare, quàm suspendere: idemque dicit de interdicto personali, licet hoc non sit in vsu. Irregularitatem ve-

rò

rò non possunt imponere. Quia neque Episcopi illam imponunt, sola enim Pontificis authoritate, & in casibus à Iure expressis incurritur. *Cap. Is, qui de sent. excom. in 6.* Suarez *tomo 4. de Relig. tract.8. lib.2. cap.9. num.7.* Quamuis autem Prælatus peccet ponendo excommunicationem non seruata Iuris forma, scilicet quòd procedat trina admonitio, quòd fiat in scriptis, & non diebus feriatis, quia ita habetur in Iure per multa capita; excommunicatio tamen valida erit, dummodò præcedat aliqua monitio. Quia ita interpretatur consuetudo legem canonicam. Sotus *in 4. dist.22. quæst.1.art.2.* Suarez *5.tomo in 3.par.disput.3. sect. 13. à num. 1.* Prælati publicè excommunicati, vel suspensi non possunt suos subditos excommunicare, quia habent ligatam Iurisdictionem. Cornexo *tom. 2. in 3. par. tract.5. disp. 2. dub. 4.* Quando verò talis defectus est occultus, licet peccent ferendo censuras, validæ tamen sunt. Quia Ecclesia non priuat illos tunc vsu Iurisdictionis propter euitanda maxima inconueniẽtia, quæ ex opposito sequerentur. Idem Cornexo *vt supra.* Bonacina *disp.2. de censur. q.2.punct.5.à num.3.*

23 Non possunt Prælati Religionum, etiam si sint Generales, eximere aliquem Religiosum ab obedientia sui Prælati immediati, puta Prouincialis, vel Prioris, &c. Ratio est, quia hoc videtur à simili reseruatum Sedi Apostolicæ in *cap. Frater noster 16. quæst.1.* & vlteriùs, est contra bonum regimen, & obseruantiam Religionum. Siluester *v. Casus quæst. 1. casu 5.* Miranda *in Man.tom.2.quæst.7.art.6.* Oppositum tamen videtur tenere Suarez *4.tom.de Relig. tract.8. lib.2. cap.2. num.22.* Vide dicta *cap.4. num. 33.*

24 Nec possunt Prælati Regulares, etiam Generales, de nouo aliquam Prouinciam fundare, & erigere, seu iam erectam, atque fundatam diuidere, sine licentia Sedis Apostolicæ. Ita colligitur ex *cap. Felix 16. quæst. 1. & cap. Præcipimus ibidem, & cap.de locorum de consecrat. dist. 1.* Silu. *v. casus quæst. 1. casu 8. 9. & 10.* Miranda *tomo 2. Man. quæst 7.art.11.*

25 Prælati Religiosi habent ordinariam Iurisdictionem ad absoluendum sibi subditos à peccatis; Quia sunt Pastores Ordinarij illorum, & in eos translata est cura, quam Episcopi, vel Parochi habent circa seculares. Suarez *tomo 4. de Relig. tract 8. lib. 2. cap. 15.* Possunt etiam hanc Iurisdictionem delegare. Quia quicumque habet potestatem Ordinariam potest illam delegare. Suarez *vt supra num. 4.* Imò regulariter loquendo debent hanc authoritatem delegare, iuxta dicenda inferiùs ex decreto Clement.VIII. Suarez *vt supra.*

26 Vndè non possunt Religiosi alteri confiteri nisi suis Prælatis, aut designatis ab ipsis; propter rationem allatam. Suarez *tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 16. num.* 1. Et quamuis hoc non esset de Iure communi, habent illud à Summo Pontifice, propter multa priuilegia. Compend. *priuil. Mendic. v. absolutio Ordin. quoad Frat. & verb. Confessores, & verb. confessio*. Vnde, etiamsi Religiosi sint approbati ab Episcopis, non possunt audire confessiones Religiosorum, nisi à Prælatis ipsorum habuerint licentiam. Propter adductam rationem. Nauarr. *in Manu. capit. 4. num.* 1. Extenditur etiam hoc ad habentes Iurisdictionem à Papa. Non enim credendum est Pontificem concedentem alicui facultatem quantumuis generalem audiendi omnium confessiones, velle quòd audiat confessiones Religiosorum, inuitis eorum Superioribus; quia hoc esset in detrimentum disciplinæ Regularis. Suarez 4. *tomo de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 16. num. vltimo*. Excipiunt tamen aliqui Pœnitentiarios Papæ, quia Papa, qui est supremus Prælatus Religionum videtur hanc facultatem concessisse suis Pœnitentiarijs. Peirinis *tomo 1. priuil. Min. in Consit. 2. Iulij II. num* 62. Et hoc videtur certum, cum prædicti Pœnitentiarij sint quasi ministri, & Vicarij Papæ, repræsententque ipsum in foro pœnitentiali.

27 Ad audiendas tamen Religiosorum confessiones non requiritur approbatio Episcoporum, quia hoc erat de Iure communi antiquo, & non est derogatum à Concilio Tridentino *sess. 23. capit.* 15. cum ibi solùm sit sermo de confessoribus secularium. Nauarrus *in Man. cap.* 4. Religiosi quoque itinerantes possunt confiteri cuilibet Confessario siuè Regulari, siuè seculari, quia per licentiam itinerandi conceditur illis implicitè talis facultas. Miranda *in Man. tomo 2. quæst. 33. art. 6.* pro quo etiam videatur Cassarrubius *v. absolutio ordinaria quoad Frat. §. 23. & 35.* referens aliqua priuilegia circa hoc. Licet priuilegium Leon. X. quod ibi refert *num.* 23. nihil iam valeat, cum fuerit viuæ vocis oraculum. Quod etiam est verum, etsi Confessarius, qui eligitur non sit ab aliquo Ordinario approbatus, sed simplex Sacerdos, quia vt diximus, Religiosi non sunt astricti confiteri approbatis ab Episcopis, cum ante Concilium astricti non essent, & per Concilium nihil sit immutatum. Corduba *Super Reg. S. Franc. cap. 7. qu. 3. punct.* 1. Suarez *de pœnit. disp. 28. sect. 4.* Sa *in Summa ver. Confessor num. 6.* Religiosi verò hospites in aliquo Conuentu sui Ordinis, Prælato illius Conuentus, vel alteri, qui ab ipso habeat licentiam debent confiteri, cum ille Prælatus sit veluti Ordinarius illius loci. Suarez 4. *tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 17. num. 2. & 3.*

& 3. Addunt benè, quòd si Religiosus hospes habet facultatem à proprio Prælato confitendi cui voluerit, poterit id facere etiam in alieno Conuentu.

28 Possunt Prælati Religionum iure ordinario absoluere suos subditos sacramentaliter, non solùm à peccatis, & censuris non reseruatis, sed etiam à sibi reseruatis, vel per seipsos, vel per alios, quos ipsi delegauerint. Ratio est, non solùm, quia, vt dictum est, habent Iurisdictionem quasi Episcopalem supra suos subditos, sed etiam, quia hæc est vis reseruationis, vt qui reseruat casum, ab illo possit absoluere. Suarez *tom.4. de Relig. tract.8. lib.2. cap.19.*

29 Non tamen propterea tenentur Religiosi confiteri sua peccata, etiam reseruata, suis Prælatis. Ratio est, quia ipsi Prælati tenentur in singulis domibus deputare *duos, tres, aut plures Confessarios pro subditorum numero, maiori, vel minori, iique sint docti, prudentes, ac charitate prædici, qui à nõ reseruatis eos absoluant, & quibus etiam reseruatorum absolutio committatur, quando casus occurrerit, in quo eam debere committi ipse in primis Confessarius iudicauerit.* Ita Clemens Octauus in Decreto *de cas. reseruat.* Qui etiam adiungit, & declarat, vt si huiusmodi Regularium Confessarijs casus alicuius reseruati facultatem petentibus, Superior dare noluerit, possint nihilominus Confessarij illa vice pœnitentes Regulares, etiam non obtenta à Superiore facultate, absoluere. Si verò contingat non vna vice, sed pluribus Religiosum cadere in casum reseruatum, & Confessario petenti facultatem absoluendi ab illo, Superior neget, Religiosus autem cogatur celebrare, vel communicare, dicendum est, quòd si tunc solùm timet Religiosus confiteri suum peccatum Prælato propter ruborem, verecundiã, vel aliquod incommodum simile, tunc tenetur ipsi confiteri antequàm celebret, vel communicet. Quia huiusmodi difficultates nõ sunt sufficientes ad deobligandum Religiosum à præcepto diuino confessionis, cum sint parui momenti. Quando verò timet subditus Prælato suo confiteri, quia timet aliquod damnum multũ graue, verbi gratia, fractionem sigilli, infamiam apud alios, vel aliud huiusmodi, tunc potest habito actu contritionis cõmunicare, vel celebrare non confitendo tale peccatum suo Superiori. Quia grauia ista incommoda excusant illum ab obligatione confitendi. Si tamen habuerit alia peccata non reseruata, ea alteri Confessori idoneo tenetur confiteri, à quo absoluitur directè à peccatis non reseruatis, & indirectè ab eo, quod propter iustam causam non tenetur Superiori confiteri, quamuis illi sit reseruatum. Cum onere tamen illud confitendi postea cuicunque habuerit authori-

tatē illud directè absoluendi. Quod etiā credo facere posse etiāsi non habeat alia peccata non reseruata, nisi solùm aliàs confessa, ea scilicet de nouo confitendo. Tolet. *lib.* 3. *Summ. cap.* 13. *num.* 8. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 19. Vide dicenda *cap. sequenti num.* 37.

30 Possunt etiam prædicti Prælati Regulares absoluere à censuris reseruatis Papæ, quæ in Iure sunt commissæ Episcopis, qualis est absolutio ab excommunicatione Canonis *Si quis suadente, &c.* Eò quòd habeant Iurisdictionem Episcopalem. A censuris autem, quæ Episcopis sunt commissæ ex speciali commissione, præsertim, vt Legatis Summi Pontificis, qualis est illa, quæ habetur in Concil. Trident. *sess.* 24. *cap.* 6. non possunt Iure communi absoluere. Quia, licet prædicti Prælati habeant Iurisdictionem Episcopalem, hæc tamen non committuntur Episcopis, vt talibus, sed vt Legatis Sedis Apostolicæ, vel ex speciali commissione. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 20. *num.* 9. Similiter à censuris latis ab Episcopis (in casibus, in quibus eas in Religiosos exemptos ferre possunt, iuxta dicta supra *cap.* 11. *num.* 14.) non possunt absoluere Prælati Regulares iure communi suos subditos. Ratio est, quia in illis actibus sunt Episcopi Superiores Prælatis Religionum, quia vel pro illis sunt Sedis Apostolicæ delegati, vel saltem pro illis ablata est exemptio à Religiosis. Non ergo possunt ab illis censuris absoluere Prælati Religionum. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 20. *num.* 4. An autem ex priuilegio possint ab illis absoluere, lege Suarez *ibidem num.* 5.

31 A casibus autem, peccatis, aut criminibus Summo Pontifici reseruatis, non possunt ex vi iuris communis absoluere suos subditos Prælati Regulares. Cum nullus inferior possit contra volūtatem Summi Pontificis suam iurisdictionem exercere. Id tamen facere possunt primò Prælati Ordinis Prædicatorum, & qui cum ipsis communicant in priuilegijs, ex priuilegio Pij V. eisdem concesso. Cum enim Trident. Conc. concesserit Episcopis, vt absoluere possint in foro animæ, seu cōscientię ab omnibus peccatis, & casibus occultis, & dispēsare in irregularitatib. prout sess. 24. c. 6. habetur, ne Prælati dicti Ordinis in hac parte deterioris conditionis, quàm clerici, aut sæculares existant, ideo Pontifex iste cōcessit *Priori Conuentuali, & Superioribus Prælatis, vt ipsi per seipsos, idem omninò possint in Fratres, & Moniales dicti Ordinis sibi subditos, quod possunt Episcopi in Clericos, & laicos sibi subditos, tam quoad absoluendi, & dispensandi huiusmodi, quàm alias quascunque facultates.* Passarellus *in lib. Priuileg. fol.* 127. Sorbus *in Comp. fol.* 45. Quare licet à prædictis casibus non possint Prælati suos

sub-

subditos absoluere ex vi Decreti Cõc. Trid. iuxta dicta supra *c. 10. n. 35.* ex vi tamen huius priuilegij, & cum conditione ibi assignata, scilicet, quòd id faciãt *ipsi per se ipsos*, & in casibus occultis, id efficere possunt. Suar. *4. to. de Relig. tract. 8. li. 2. cap. 12. n. 8. & 9.*

32 Secundò id facere poterant olim ex priuilegio Eugenij IV. concesso Fratribus Minoribus de Obseruantia Castellæ (quod postea Pius Secundus extendit ad totam familiam) quod refert Casarrubius *in Compend. Priuil. Mendicantium, verb. Absolutio extraordinaria quoad Fratres. num. 3.* Sed quia hæc concessio fuit viuæ vocis oraculum, vt patet ex eodem Casarrubio ibidem, & extensio, quæ dicitur esse facta à Pio Secundo non constat, an fuerit per Bullam, aut viuæ vocis oraculum; ideo his temporibus, in quibus à S. D. N. Vrbano omnia viuæ vocis oracula abrogata sunt, non licet vti tali concessione. Possunt tamen prædicti Prælati à prædictis casibus suos subditos absoluere, propter alias concessiones, quas modò afferimus.

33 Nempe pro Religione Carmelitarum ex priuilegio Sixti IV. in Bulla, quæ est Mare Magnum Religionis, & incipit *Dum attenta*, vbi Pontifex refert priuilegium Eugenij Quarti, quo concessit Generali, vel ab eo deputatis, vt haberent circa omnes sui Ordinis Fratres, in confessionibus eorum audiendis, & pœnitentijs iniungendis, alijsque dumtaxat salutem animarum concernentibus, exequendis, eamdem potestatem, & facultatem, qualem in præmissis Minores Pœnitentiarij Papæ in Romana Curia præsentes ex officio exercebant, & habebant. Et cũ in huiusmodi concessione eis ab eodem Eugenio concederetur, suos dicti Ordinis Fratres ab omnibus absoluere excessibus, censuris, & pœnis, nisi talia forent, propter quæ meritò essent ad Sedem Apostolicã destinãdi, & propterea quæ sint illa, propter quę Fratres ipsi essent ad Sedẽ Apost. destinãdi, sæpè reuocaretur in dubium; vt absoluentium, & absoluẽdorum; dispensantium, & dispensandorũ pro tẽpore, puritati conscientiæ cõsuleret, declarauit prædictus Sixtus IV. *hæreticos relapsos, schismaticos, & qui litteras Apostolicas falsificassent, aut ad infideles prohibita detulissent, dumtaxat esse ad Sedem Apostolicam meritò destinandos; reliquis verò omnibus, etiam simoniæ prauitate qualitercumque irretitis, posse per illos, quibus inibi conceditur, absolutionis beneficium, & dispensationis gratiam, iuxta casuum exigentiam impartiri.* Insuper, quod in prædicta Eugenij prędecessoris Cõstitutione de Fratribus fit mentio, ad omnes vtriusque sexus dicti Ordinis professores extendit. Et pręterea facultatem concessit Generali dicti Ordinis, pro tempore existenti, dispensandi cum dicti Ordinis professoribus, defectum natalium ex

adulterio, sacrilegio, incæstu, & quouis alio nefario, & illicito coitu prouenientē, patientibus, necnon cum his, qui ex quauis causa, præterquam homicidij voluntarij, bigamiæ, & mutilationis membrorum irregulares forent, postquàm Ordinem ipsum professi fuerint, vt defectu, & irregularitate huiusmodi non obstante, irregulares ipsi ad quoscunque etiam sacros Ordines promoueri, & in illis, etiam in altaris ministerio, ministrare, & quòd tam ipsi irregulares, quàm defectum natalium patientes prædicti ad quascunque administrationes, & officia dicti Ordinis eligi, recipi, & assumi, illaque gerere, & exercere liberè, & licitè valeant. Vide Bullam in libro, cui titulus est, Speculum Ordinis Carmelitarum *fol.* 84. Et aduerte priuilegia hæc non concedi omnibus Superioribus Religionis, vt patet ex contextu, sed tantùm ibi expressis.

34 Tertiò ex priuilegio eiusdem Sixti IV. in Bulla, quæ est Mare Magnum Prædicatorū, vbi Priuilegia Greg. XI. confirmat, quibus idem Gregorius facultatem concesserat Magistro, Prioribus Prouincialibus, & Conuentualibus, & eorum Vicarijs absoluendi Fratres eiusdem Ordinis; necnon Fratribus dicti Ordinis, quos ipsi Magister, Priores Prouinciales, & Conuentuales habuerint pro tempore in Confessores, absoluendi ipsos Magistrum, Priores Prouinciales, ac Conuentuales ab excessibus, & censuris, nisi talia forent; propter quæ essent ad Sedem Apostolicam meritò destinandi, ac cum eis desuper dispensandi. Et cum similiter propterea, qui essent destinandi, persæpe reuocaretur in dubium, declarauit, *Hæreticos relapsos, schismaticos, & qui literas Apostolicas falsificaßent, aut ad infideles prohibita detulissent, dumtaxat esse ad Sedem prædictam meritò destinandos. Reliquis verò omnibus, etiam simonia qualitercunque irretitis, posse per illos, quibus inibi conceditur, absolutionis beneficium, & dispensationis gratiam, iuxta casuū indulgentiam, impartiri.* Præterea etiam facultatem concessit Magistro, & Prioribus Prouincialibus, & Conuentualibus, ac eorum Vicarijs, defectum natalium, ex adulterio, sacrilegio, incæstu, & quouis alio nefario, & illicito coitu prouenientem, patientibus, necnon cum his, qui ex quauis causa, præterquam homicidij vovoluntarij, bigamiæ, & mutilationis membrorum, irregulares forent, dispensandi cum dicti Ordinis prædicatorum professoribus, postquàm ipsum Ordinem professi fuerint, vt defectu, & irregularitate huiusmodi non obstantibus, irregulares ipsi ad quoscunque etiam Sacros Ordines promoueri, & in illis, & in altaris ministerio ministrare: & tam ipsi irregulares, quàm defectum natalium patientes prædicti, ad quascunque administrationes, & officia

cia

cia eligi, recipi, & assumi, illaque gerere, & exercere, liberè & licitè valerent. Ioann. Baptist. Confett. *in priuil. Mendic.* referens Bullam Sixti IV. *fol.* 41. *in impressione Coloniensi.*

35 Quartò ex priuilegio Gregorij XIV. concesso Religioni ministrantium infirmis, vbi inter alia concedit Generali pro tempore existenti, vt per se, vel per alium, seu per alios ad id per eum pro tempore deputatum, seu deputatos, omnes, & singulos eiusdem Cõgregationis Socios, & personas sub eius obedientia, disciplina, & correctione pro tempore degentes, *ab omnibus, & singulis eorũ peccatis ante, post vel ingressum in dictam Congregationem per eos commissis, nec non à quibuscunque excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliÿsque Ecclesiasticis, & secularibus sententÿs, censuris, & pœnis, à iure, vel ab homine (non tamen nominatim) quomodolibet latis* in foro cõscientię absoluere possit. Et præterea ipsi cõcessit, quatenus huiusmodi sententijs innodatos, aut in locis Ecclesiastico interdicto suppositis diuina Officia celebrãtes, & suscipiẽtes, & cẽsuris huiusmodi ficligatos, & propterea, aut aliàs ex quocunque capite, vel causa (præterquam homicidij voluntarij, bigamiæ, aut membrorum mutilationis) irregularitatem incurrentes, in foro conscientiæ tantùm absoluere, nec non cum eis, si opus fuerit, etiã cum rehabilitatione, & abstersione inhabilitatis, ac infamiæ macula dispensare possit. Vide Bullam in 2. *tom.* Bullar. Laertij Cherub. *fol.* 706.

36 Possunt præterea plures Prælati Religionum absoluere suos subditos ab excõmunicationibus, & censuris Papę reseruatis. Primò enim id possunt facere Generalis, & ab ipso deputati ex priuilegio Eugenij IV. & Sixti IV. Carmelitanis concesso, vt patet illis verbis supra *num.* 33. adductis. Vt habeant circa omnes sui Ordinis fratres in confessionibus eorum audiendis, & pœnitentijs iniungendis, alijsque, dumtaxat salutem animarũ concernentibus, exequendis, eamdem potestatem, & facultatem qualem inpræmissis Minores Pœnitentiarij Papæ in Romana Curia præsentes exercebant, & habebant. In qua etiam concessione eis conceditur, suos dicti Ordinis Fratres ab omnibus absoluere excessibus, censuris, & pęnis, nisi talia forent propter quæ meritò essent ad Sedem Apostolicam destinandi. Sub qua limitatione solùm vult Pontifex comprehendere hæreticos relapsos, schismaticos, & qui dictas litteras Apostolicas falsificassent, aut ad infideles prohibita detulissent dumtaxat. Secundò ex priuilegio eiusdem Sixti IV. adducto supra *num.* 34. Vbi concedit Prælatis Ordinis Prædicatorum facultatem absoluendi *ab excessibus, & censuris, nisi talia forent, propter quæ essent ad Sedem Apostolicam*

meritò destinandi. Explicans verò casus in quibus sunt destinandi dicit: *Declaramus, hæreticos relapsos, schismaticos, & qui litteras Apostolicas falsificassent, aut ad Infideles probibita detulissent, dumtaxat esse ad Sedem prædictam meritò destinandos. Reliquis verò omnibus, etiam Simoniæ qualitercunque irretitis, posse per illos, quibus inibi conceditur absolutionis beneficium, &c.* Confetius *vt supra num.* 34. Tertiò id possunt facere ex Iulio II. qui idem quod Sixt. IV. concessit Prædicatoribus in bulla *num.* 34. adducta, concessit ipse, & eisdem verbis Minimis S. Francisci de Paula. Habetur Bulla *tom.* 1. *Bull.* Laertij Cherub. *pag.* 417. Exclusit autem conspirationem in Romanum Pontificem. Laurentius Peirinis *tomo* 1. *priuileg. Minim. in Constitut.*4. *Sixti IV.* §. 5. Tandem Quartò, ex priuilegio Gregor. XIV. concesso Religioni ministrantium infirmis, vt patet illis verbis adductis supra *num.* 35. *Nec non à quibuscunque excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque censuris, & pœnis à iure, vel ab homine (non tamen nominatim) quomodolibet latis.* Vide Bullam 2. *to. Bull.* Laert. Cher. *fol.*706. Et aduerte priuilegium hoc solùm concedi Generali, & ab ipso deputatis, non verò alijs superioribus.

37 Probabile etiam est posse Prælatos Religionum absoluere suos subditos à censuris, etiam specialibus, & ab homine latis per sententiam specialem. Primò propter priuilegium illud Eugen. IV. & Sixti IV. Carmelitis concessum, de quo *num.* 33. diximus. Cum enim ibi concedatur facultas Generali, vel ab ipso deputatis, absoluendi subditos à quibuscunque censuris, illis solùm exceptis casibus, quæ ibi numerantur, cum exceptio regulæ firmet illam in contrarium, dici posse videtur, Prælatos posse suos subditos absoluere, etiam à censuris specialibus, & ab homine latis. Secundò idem colligitur ex illo simili priuilegio Sixti IV. pro Ordine Prædicatorum, adducto *num.* 34. propter eamdem rationem. Tertiò ex illo Gregor. XIV. pro ministrantibus infirmis concesso, ponderando illa verba supra *num.*35. allata, *censuris, & pœnis à iure, vel ab homine (non tamen nominatim) quomodolibet latis*. Quartò ex indulto Pauli III. in Bulla *licet debitum* inter Bullas huius Pontificis *num.* 48. vbi concedit Generali Societatis Iesu, vt per se, vel alios ad id deputatos possit suos Socios absoluere *A quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis, & secularibus sententijs, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine quomodolibet latis, & promulgatis.* Expendo enim illud *quomodolibet latis, & promulgatis*. Rodriguez *tomo* 1. *quæst. regul. q.* 20. *art.* 4. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2.

lib.2.cap.25. Qui addit hoc etiam intelligi debere quando aliquis Religiosus nominatim denunciatus esset. Idem *ibidem num. 5.*

38 A censuris verò, seu casibus contentis in Bulla Cœnæ Domini, non possunt Prælati Regulares absoluere suos subditos, neque ex vi iuris communis, propter dicta supra *num.* 31. neque ex vi facultatis concessæ Episcopis à Conc. Trident. *sess.* 24. *cap.* 6. extensæ postea à Pio V. ad Prælatos Ordinis Prædicatorum, iuxta dicta supra etiã *n.* 31. Eò quòd talis facultas reuocatur omni anno per Bullam Cœnæ Domini. Sanchez *lib.2. Decalog. cap.* 11.*num.*7. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 20. *num.* 10. Neque etiam ex vi priuilegiorum Religionum, propter eamdem rationem. Vnde quamuis aliqui teneant posse Prælatos Religionum absoluere Religiosos ab excommunicatione incursa per peccatum hæresis, propter aliqua Priuilegia Religionum, quæ id concedũt, & non censentur reuocata per Bullam Cœnæ Domini, eò quòd in clausula reuocatoria priuilegiorum dicitur, *Nisi in eis* (intellige priuilegijs) *etiam casus præsentibus litteris expressi comprehendantur*, prout adiungebatur in Bullis Cœnæ Sixti V. & Clement. VIII. (Suarez 4. *to. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 21. Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regular. quæst.* 20. *art.* 9. & 10.) Tamen quia huiusmodi clausula non apponitur in Bulla Cœnę S.D.N. Vrbani, sed generaliter dicitur: *A prædictis sententijs nullus per alium, quàm per Romanum Pontificem, nisi in mortis articulo constitutus, &c. absolui possit, etiã prætextu quarumuis facultatum, & indultorum quibuscunque Ecclesiasticis, sæcularibus, & quorumuis Ordinum, etiam Mendicantium, ac Militiarum Regularibus, &c. in genere, & in specie concessorum, & innouatorum, ac concedendorum, & innouandorum.* Ideo nullo modo ab hoc, aut ab vllo casu in Bulla Cœnæ Domini contentis absolui possunt Regulares à suis Superioribus. Ioannes de la Cruce *de voto Obedientiæ dub.* 14. Nec placet, quòd aliqui volũt in contrarium. Peirinis *to.* 1. *priuil. Minim. in Constit.* 4. *Sixti IV.* §. 5. à *num.* 10.

39 Comprehendi autem videntur sub prædictis priuilegijs, præsertim illis, quæ adduximus ex Sixto Quarto *num.* 33. & 34. & ex Iulio Secundo pro Minimis *num.* 36. absolutiones à censuris incursis à Religiosis propter simoniam, quam committere possunt (quod absit) in officijs Religionis. Ratio est, quia prædicta priuilegia generalia sunt, & non excludunt istum casum simoniæ; sed potiùs illum includunt. Rodriguez *tom.* 1. *quæst.* 20 *art.* 13. An verò prædicta priuilegia (excepto illo Gregorij XIV.) derogata sint à Pio V. in Bulla *Cum primùm*, relata à nobis *cap.* 15. *num.* 33. vbi hic Pontifex confirmat excommunicationem Papæ reseruatam

à Pau-

à Paulo Secundo contra simoniacos in officijs Religionum, aliorum iudicio remitto. Vnde cautè nimis procedendum est. Simoniacè autem ordinati non possunt absolui ex vi prædictorum privilegiorum. Ratio est, nam Sixtus V. in Constitutione aduersus Clericos malè promotos, reuocat omnia priuilegia Religionibus concessa quantùm ad absolutionem à censuris propter hanc causam incursis, quod confirmauit quantùm ad simoniacè ordinantes, & ordinatos, Clemens VIII. vt diximus *cap.* 14. *nu.* 5. Suarez 4. *tom. de Relig. lib.* 2. *cap.* 21. *num.* 9. Peirinis *tom.* 1. *priuil. Minim. in Const.* 2. *Iulij II.* §. 29. *num.* 88.

40 Quod attinet ad dispensationem in irregularitatibus possunt Prælati Regularium cum sibi subditis dispensare; primò, in omnibus illis, in quibus possunt Episcopi cũ sibi subiectis: & hoc ex iure cõmuni, quia scilicet habẽt Iurisdictionẽ quasi Episcopalẽ, iuxta dicta supra *n.* 2. Possunt etiam ijdem Prælati (saltem aliqui respectiuè) dispensare in omnibus alijs irregularitatibus, etiã reseruatis Papæ, exceptis tribus, videlicet bigamia, homicidio voluntario, & mutilatione membrorum. Primò ex priuilegio illo Eugenij IV. & Sixti IV. Carmelitarum Generali concesso, in illis verbis adductis supra *num.* 33. *Nec non cum ijs qui ex quauis causa, præterquàm homicidij voluntarij, bigamiæ, & mutilationis membrorum, irregulares forent, postquàm Ordinem ipsum professi fuerint, vt defectu, & irregularitate huiusmodi non obstante, irregulares ipsi ad quoscunque etiam sacros Ordines promoueri, & in illis etiã in altaris ministerio ministrare, & tam ipsi irregulares, quàm defectum natalium patientes prædicti, ad quascunque administrationes, & officia dicti Ordinis eligi, recipi, & assumi, illaque gerere, & exercere liberè, & licitè valeant, motu scientia, & auctoritate prædictis concedimus per præsentes.* Secundò ex priuilegio Sixti Quarti pro Ordine Prædicatorum, ab illis verbis. *Nec non cum his*, adductis *num.* 34. Tertiò ex priuilegio Pij Quinti supra *num.* 31. relato, ibi enim datur facultas Superioribus Religionum, vt per se ipsos possint facere cum sui Ordinis subditis, quod possunt Episcopi cum Clericis, & Laicis, iuxta Concilij Tridentini Decretum. Cum ergo in dicto Decreto sic habeatur *sess.* 24. *cap.* 6. *Liceat Episcopis in irregularitatibus omnibus, & suspensionibus ex delicto occulto prouenientibus, excepta ea, quæ oritur ex homicidio voluntario, & exceptis alijs deductis ad forum contentiosum, dispensare, & in quibuscumque casibus occultis, etiam Sedi Apostolicæ reseruatis.* Idem ergo facere poterunt Prælati Religionum circa suos subditos. Extat etiam quartò alia concessio eiusdem Pij Quinti facta Clericis Regularibus Theatinis,

quòd

quòd scilicet, possint absoluere venientes ad istam Religionem à quacumque irregularitate. (Intellige seclusis illis tribus). Habetur hæc Bulla 2. *tom.* Bullarij inter Bullas Pij Quinti *loco* 33. Idem etiam habetur ex priuilegio illo Gregorij Decimi Quarti pro Ministrantibus infirmis adducto supra *num.* 35. vbi Generali pro tempore existenti concedit facultatem absoluendi in foro conscientiæ ab omni irregularitate, præter quàm in tribus illis assignatis. Idem habetur ex priuilegio illo Iulij Secundi Minimis concesso, de quo supra *num.* 36. Id tandem habetur ex priuilegio Pij Quarti concesso Generali, & alijs Abbatibus, & visitatoribus Congregationis montis Oliueti Ordinis Sancti Benedicti. Vide priuilegium satis amplum in 2. *tom.* Bullarij Laertij *pag.* 8.

41 Ne autem Prælati errent in absolutione à casibus, & censuris reseruatis, vel dispensatione in irregularitatibus, propter prædicta, aut similia priuilegia. Primò animaduertere debent ad formalia verba priuilegij, concessionis, vel indulti, quo vti volunt. Aliquando enim in illis certæ conditiones apponuntur, quibus non seruatis, absolutio, vel dispensatio nulla est. constat id ex illo Gregorij Decimi Quarti priuilegio *num.* 35. adducto, vbi dicitur, *ita tamen, quòd sic absoluti, & dispensati pro tempore, si è huiusmodi Congregatione quandoque egrediantur, eo ipso in pristinas sententias, & censuras relabantur, & reincidant.* Ecce conditionem pro validitate absolutionis, & dispensationis. Quæ etiam in alijs indultis apponi solet. Aliqua etiam ex prædictis priuilegijs restrictionem habent respectu Prælatorum, alia non, vt notauimus *num.* 33. & 37. Aliquando in illis conceditur absolutio, vel dispensatio, nisi peccata fuerint commissa in contemptum clauium, vel cum fiducia talium priuilegiorum, aliquando verò non. Quando autem non exprimuntur non debent intelligi inclusa. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 21. *à num.* 10. Quædam etiam priuilegia Religionibus concessa expressè excludunt quòd alijs communicentur, vt diximus *cap.* 14. *num.* 19. Peirinis *tomo* 1. *in Constitut. Pyrrhi num.* 28. alia verò nihil de hoc. Præterea multa ex priuilegijs Religionibus concessis per non vsum, seu per contrarium vsum, aut etiam per renunciationem omnino sublata sunt. Pro quo vide Bonacina *in tract. de legib. quæst.* 3. *punct.* 8. & dicenda infra *num.* 64. Secundò præcipuè animaduertere debent, an tale priuilegium, vel indultum aliquo modo, vel ab ipso Pontifice, qui illud concessit, vel à Successoribus reuocatum, vel moderatum sit. Tunc verò tale censebitur quando prædictus Pontifex, vel eius Successores ali-

aliquem casum, vel censuras ex prædictis sibi reseruauerint, apponendo clausulam derogatoriam priuilegiorum, vt si dicant, *non obstantibus quibuscumque priuilegijs, &c.* Ratio est, quia per illam clausulam annullatur priuilegium antiquum. Quando verò, vel ipse Pontifex, qui tale priuilegium concessit, aut eius Successores, non apponunt in Bullis, vel Decretis particulam illam derogatoriam priuilegiorum antiquorum, scilicet, *non obstantibus quibuscumque priuilegijs*, sed solùm præcipiunt, vel prohibent aliquid, sibi absolutionem reseruantes, tunc antiqua priuilegia manent in sua vi, & ratione illorum possunt absolui transgressores. Ratio est. Quia sensus illorum priuilegiorum non est, per ea dari facultatem ad absoluendum solùm ab illis peccatis, quæ tunc reseruata sunt, quando priuilegium conceditur, sed ab illis etiam, quæ reseruata sunt, vel fuerint quando fit confessio, & absolutio præstanda est; ergo licet reseruatio sit posterio nihil refert. Suarez 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 21. Peirinis *tomo* 1. *Priuileg. Minim. in Constitut.* 4. *Sixti IV.* §. 5. *num.* 24.

42 Circa dispensationem in irregularitatibus specialiter animaduertendum est, illam sine legitima causa concedi non posse, nec licitè, nec validè, etiam si talis causa in indulto concesso non exprimatur, vt necessaria ad dispensationem. Ratio sumitur ex natura Dispensationis, quæ sine causa concessa irrita est, & inualida. Nauarr. *in Man. cap.* 25. *num.* 74. Siluester *verb. dispensatio*. Vnde peccatum Prælati dispensantis sine rationabili causa est abusus propriæ potestatis ei datæ non ad destructionem, sed ad ædificationem. Grassis 2. *par. decis. lib.* 3. *cap.* 19. *numero* 30. Secundò animaduertendum, quòd quamuis in aliquibus priuilegijs Religionum concessa videatur facultas dispensandi in omni irregularitate, semper tamen debent intelligi exceptæ illæ tres bigamiæ, occisionis voluntariæ, & abscissionis membrorum. Ratio est, quia casus speciales sine specifica expressione non reputantur concessi. Ita in simili Suarez 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 21. *num.* 2. Imò etiam semper debent intelligi exclusæ ab hac generali facultate dispensandi illæ irregularitates, quæ procedunt ex aliquo enormi corporis, vel etiam animæ vitio, quod posset scandalum generare fidelibus videntibus celebrare illud habentem, vt si aliquis sit lepra infectus, vel morbum caducum patiatur, aut sit conuictus de peccato indicibili, &c. Ratio est iam adducta, quia cum casus isti sint specialissimi non est existimandum Pontifices voluisse illos includere in generalibus concessionibus. Miranda *tom.* 2. *Man. q.* 8. *art.* 5.

43 Nomine homicidij voluntarij, cuius dispensatio in prædictis priuilegijs excipitur, probabile est, solùm intelligi homicidiũ iniustũ, & illicitũ, non homicidiũ iustũ, & licitũ, quod inducit irregularitatem, quæ vocatur ex defectu lenitatis, quã scilicet, incurrunt Iudices, & ministri iustitiæ, & milites in bello iusto. Ratio est, quia isti nõ appellantur propriè homicidæ, iuxta doctrinam S. Augustini *lib. 1. de lib. arb. cap. 4. & 5.* relatam à S. Tho. 1. 2. *q.* 88. *art.* 6. & ita hoc tenent Bannez 2. 2. *quæst.* 40. *art.* 1, *dub.* 4. Viuald. *in Candelabr. aur. 2. par. tit. de irregul. §. de dispensat. quoad fratr.*

44 Loquendo verò de homicidio voluntario, etiam iniusto, & illicito, occulto tamen; aliqui dicunt posse Prælatos Regulares dispensare in irregularitate propter illud contracta. Primò ex priuilegio quodam Martini V. concesso Benedictinis Monasterij Vallisoletani, quod refert Casarrubius *in comp. Priuileg. Mendic. verb. Dispensatio. nu.* 24. Sed quia hoc fuit viuæ vocis oraculum, vt ipse Casarrubius habet, notans hoc priuilegium litera O, ideo his temporibus nihil valet. Secundò ex simili priuilegio Iulij II. concesso Prædicatoribus, vt refert Miranda 2. *tom. Man. quæst.* 8. *art.* 10. Nescio tamen quantùm valeat hoc priuilegium, & an sit solùm viuæ vocis oraculum. Idem dico de alio priuilegio Sixti IV. concesso Carthusiensibus, vbi conceditur Generali, & quinquaginta Prælatis inferioribus ab ipso deputandis, facultas dispensandi cum suis subditis in omnibus casibus Pontificalibus. Omitto etiam quòd hæc concessio limitatur excludendo dispensationẽ in homicidio voluntario, citra altaris ministerium. Suarez 4. *tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 12. num. 9.* Nihilominus quando homicidium, etsi voluntarium, & illicitum, est ita occultum, vt nullo modo sciri, aut probari possit; probabile est apud aliquos posse Prælatos Regulares in irregularitate propter illud contracta dispensare. Ratio est, quia etiam est apud illos probabile, posse Episcopos in prædicto casu dispensare, ac per consequens etiam Prælatos Regulares, qui quasi Episcopalem habent Iurisdictionem. Neque obstat Concilium Tridentinum *sess. 24. cap. 6.* vbi dispensatio in homicidio voluntario, etiam occulto, negatur Episcopis, exponunt enim Concilium de homicidio voluntario occulto, quod aliquo modo probari potest, vel de illo, quod factum est per insidias, aut proditoriè, iuxta cap. 7. sess. 14. eiusdem Concilij. Auila *de cens. par. 7. d. 6. sect. 5. dub. 5.* Miranda, *vt supra.* Extat etiã priuilegium Pij V. concessum Congregationi Cassinensi, vt habetur tom. 2. Bullarij inter Bullas Pij V. num. 129. vbi conceditur Prælatis istius Congregationis facultas dispensandi cum subditis in omnibus casibus, & *ob quemuis excessum, & delictum, publicum,*

vel

vel occultum, casu, seu data opera, quomodolibet ab eis, & singulis, etiam si homicidium voluntarium, seu membri mutilatio, &c. intellige, in foro conscientiæ tantùm, & dummodò tale homicidium factum non fuerit post ingressum Religionis, & semper sint in illa permansuri, donec vixerint, vt in eadem Bulla expresè declaratur. Cautissimè ergo in hisce casibus procedendum est. Addiderim etiam pro maiori cautela, quòd si hæc, quæ dixi probabilitatem habent, tantùm intelligenda sunt de homicidio voluntario, quod non est per assassinium, aut proditoriè patratum; hoc enim genus homicidij adeò enorme, & malignum est, vt numquam debeat credi eius dispensatio concessa in quibuscunque priuilegijs, nisi expressa mentio fiat de illo. Laurentius de Peirin. *tom. 1. priuil. Minim in Constit. 2. Iulij 11. §. 29. à nu.* 103. In casu etiam, quo fieri posset huiusmodi dispensatio, attendere oportet verba priuilegij, ne sit defectus in aliqua circumstantia pro illa necessaria, iuxta dicta supra *num.* 41.

45 Est præterea aduertendum, quòd cum in his, & similibus priuilegijs, aut indultis, conceditur facultas absolutionis, vel dispensationis *in foro conscientiæ*, licet per particulam illam intelligant aliqui, necessarium esse, quòd talis absolutio, seu dispensatio detur in Sacramento Pœnitentiæ. Nauarr. *in Man. cap. 26. num.* 31. Suarez 5. *tom. in* 3. *part. disp. 7. sect. 5. num.* 35. Probabile tamen est per illud *in foro conscientiæ*, non denotari hoc, sed solùm, quòd talis absolutio, vel dispensatio non suffragetur recipienti in foro exteriori, sed solùm in foro interiori animæ. Enriquez *lib. 3. de Indulg. cap. 3. litt. R.* Miranda *in Man. 2. tom. quæst.* 35. *art.* 2. Secus diceremi quando in indultis, & priuilegijs apponuntur istæ particulæ, vel similes, *in foro pœnitentiali, auditis confessionibus, eorum peccatis, &c.* quia tunc clariùs denotatur talem absolutionem debere dari in Sacramento Pœnitentiæ. Vide Peirinis *tom. 1. priuil. Minim. in Constit. Pyrrhi num* 43.

46 Possunt etiam Prælati Religionum dispensare cum suis subditis in foro conscientię, in pœnis omnibus contractis ex quibuslibet delictis, quales sunt inhabilitationes ad Officia, Dignitates, &c. priuationes Officiorum, Dignitatum, vocis, loci, &c. Primò quidem si tales pœnæ non sint Papæ reseruatæ. Nam eò ipso possunt in illis Episcopi dispensare, ac per consequens Prælati Religionum, vtpotè habentes Iurisdictionem quasi Episcopalem. Casus autem, in quibus Episcopi iure communi dispensare possunt quoad pœnas, sunt *adulterium, & delicta minora adulterio, peracta tamen pœnitentia*. Ita declarauit Alexander Tertius *in cap. ac si clerici*. Miranda *in Manual. to. 2. quæs. 9. ar. 3. & q. 31.*

art.

art. 11. Deinde quando prædictæ pœnæ sunt Papæ reseruatæ, licet in illis dispensare non possint Prælati ex vi Decreti Conc. Trid. *sess.* 24. *cap.* 6. quo conceditur Episcopis facultas dispensandi in illis, eò quòd vt diximus *cap.* 10. *num.* 35. illud Decretum solùm extenditur ad veros Episcopos. Nihilominus possunt in illis in foro conscientiæ dispensare. Primò ex priuilegio Pij V. in hoc capite *num.* 31. adducto. Cùm ibi dicatur, *Prælatos Religionum posse per se ipsos facere idem in suos subditos quod Episcopi in suos.* Episcopi autem ex vi prædicti Decreti Concilij possunt in huiusmodi pœnis quando occulta sunt delicta dispensare, eò quòd illæ nomine suspensionum, vel irregularitatum comprehenduntur, vt notat Sorbus *in Compend. verb. ingredi Monast. Mon. in annotat. à §. dico* 4. Vide Suarez 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 12. *num.* 9. Rodriguez *tomo* 1. *quæst. regul. quæst.* 61. *art.* 9. Aduertit tamen benè Sanchez cum alijs *lib.* 6. *in Decalogum cap.* 15. *nu.* 78. non posse Superiores Religionum hanc facultatem delegare. Eò quòd Pius Quintus in hoc priuilegio solùm concedit Prælatis, vt per se ipsos id faciant. Deinde secundò videtur aliquos Prælatos Religionum potiri hac facultate ex priuilegio Carthusiensibus concesso à Sixto Quarto anno 1481. scilicet, vt Generalis per se, vel per quinquaginta Prælatos inferiores ab ipso deputandos dispensare possit cum subditis in omnibus casibus Pontificalibus, nullo excepto, in foro conscientiæ tantùm; sola dispensatio in homicidio voluntario conceditur cum limitatione, scilicet, citra altaris ministerium. Suarez 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 12. *num.* 9. Aduerte tamen an hoc priuilegium sit viuæ vocis oraculum, quia si tale est, vt sæpe dixi, nihil iam valet. Tertiò id credo etiam posse facere Prælatos Religionum in eodem foro conscientiæ ex vi omnium priuilegiorum, quibus illis conceditur facultas dispensandi cum suis subditis in omnibus pœnis. Cum enim huiusmodi priuationes, & inhabilationes sint pœnæ quædam, vt docet Sanchez *lib.* 6. *in Decal. cap.* 15. *nu.* 78. sub generali nomine pœnarum comprehendentur. Horum autem priuilegiorum aliqua sunt adducta in hoc capite *num.* 33. & 35. Vide dicta *cap.* 10. *num.* 35. Vel si velis huiusmodi pœnas esse irregularitates, dici potest posse in illis dispensari per priuilegia concedentia facultatem in irregularitatibus dispensandi, quæ adduximus supra *num.* 40.

47 Possunt etiam prædicti Superiores vota suorum subditorum irritare, non solùm indirectè, & ex parte materiæ, immutando illam, præcipiendo scilicet, vel prohibendo oppositum, sed etiam directè tollendo obligationem, etiam sine mutatione

materiæ, & etiam si votum sit de re, quæ nullum præiudicium inferat Religioni. Ratio est, quia voluntas Religiosi subiecta est voluntati Superioris, & Religiosus est quasi seruus respectu sui Prælati. Ludouic. Lopez *prima parte cap.* 48. Suarez 2. *tomo de Relig. lib. 6. de Vot. cap.* 7. Extenditur hæc potestas ad illa vota, quæ sunt circa materiam præceptorum. Quia etiam quoad illud nouum grauamen, pendet voluntas Religiosi à suo Superiore. Suarez *vt supra numero septimo*. Extenditur etiam ad illa vota, quæ facta sunt authoritate Superiorum, vel ab ipsis confirmata. Eò quòd Prælatus dando talem licẽtiam, vel confirmando tale votum, non se priuat suo dominio, & potestate. Maior *in quarto distinct.* 38. *quæstione* 4. Siluester *verb. Votum quarto quæstione secunda*. Votum tamen transeundi ad strictiorem Religionem non potest irritari à Superiori, quia quoad hoc votum non pendet inferior à Superiore. Nauarrus *consilio quarto aliàs* 30. *de Vot.* Nouitiorum autem vota licet directè non possint irritari à Prælato, eò quòd in illis defficit subiectio ex Voto Obedientiæ, in quo fundatur hæc directa irritatio, indirectè tamen irritari posse illa vota, quæ gubernationi, & conuenienti Ordinis regimini obuiant, probabile est. Quia quoad hoc Prælatus habet Iurisdictionem supra Nouitium. Suarez *vt supra numero* 11. & 12. Hinc sequitur non peccare Religiosum petentem à suo Prælato voti irritationem. Quia vtitur iure suo. Idem Suarez *vt supra numero* 16. Nec Prælatum irritantem sine causa vota suorum inferiorum. Propter similem rationem. Caietanus *verb. votum capite vltimo*. Sotus *septimo de Iustitia quæstione tertia articulo primo*. Nec tenetur Prælatus, qui votum irritat illud in aliud commutare. Quia eo ipso quòd irritatio voti, cadit sub ipsius potestate, non est cur ad aliud votum obliget subditum, nec est cur subditus acceptet illud. Suarez *secundo tomo de Religione lib. 6. de vot. capite primo*. Immò rritatio voti potest fieri inuito vouente. Propter authoritatem dominatiuam, quam habet Prælatus. Idem Suarez *ibidem*.

48. Possunt etiam Prælati Regulares commutare vota suorum subditorum. Ratio est, quia hoc spectat ad potestatem Iurisdictionis, quam habent. Palud. *in quarto distinctione* 38. *q*.4 *art*.3. *concl*.5. Aragon 2.2. *quæst*.88. *art*.12. & *q*.89. *articulo* 9. Ad Commutationem voti in melius bonum, dummodò euidenter constet de excessu non requiritur authoritas Superioris, sed ipsemet Religiosus potest id facere. Nam talis commutatio est consentanea fini voti, qui est promouere homines ad meliora bona. Caietanus *secunda secunda quæstione* 88. *articulo* 12. Cordub. *in*

Sum-

Summa quaestione 149. Ad Commutationem autem voti in aequale requiritur authoritas Praelati, & aliqualis causa. Quia promissio debet solui in propria specie quantum est ex vi fidelitatis. Nauarrus *consilio* 18. *de vot.* Suarez *tomo* 2. *de Religione lib.* 6. *de vot. cap.* 19. Ad commutationem verò in minus, & Praelati authoritas, & multò maior causa requiritur. Propter eamdem, & maiorem rationem. Quando autem commutatio voti facta est in melius non est in potestate vouentis ad prius votum iterum redire. Quia illa commutatio habet vim noui voti. Suarez *tomo* 2. *de Relig. lib.* 6. *de vot. cap.* 20. Quando verò facta est in minus est in potestate vouentis redire ad primum votum. Quia semper licet transire ad meliora. Idem Suarez *vt supra*. Si verò facta est in aequale, vtrumque est probabile. Idem Suarez *vt supra*.

49 Possunt etiam praedicti Praelati dispensare cum sibi subditis in omnibus votis simplicibus ab ipsis factis, in quibus possunt dispensare Episcopi. Ratio est, quia habent Iurisdictionem quasi Episcopalem. Bonacina *vt infra numero* 26. In votis autem reseruatis Papae, qualia sunt Religionis, Castitatis, & Peregrinationis, non possunt dispensare. Quia nec in his possunt Episcopi. Bonacina *quaestione* 2. *de voto punct.* 7. §. 4. *numero* 11. Tum quia impertinens, vel inutilis esset talis dispensatio respectu Religiosorum: inutilis quidem loquendo de voto Religionis, & castitatis, cum illa sint indispensabilia; impertinens verò respectu voti peregrinationis, cum istud votum non possit fieri à Religiosis, nisi in ordine ad licentiam Praelati, & ita si ipse annuit, tenet votum, si non annuit, non tenet: impertinens ergo est dispensatio. Suarez *quarto tomo de Religione tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 12. *numero* 10. In rigore tamen loquendo dicendum est, non posse Praelatos talia vota dispensare, cum nec iure communi, nec ex aliquo priuilegio id habeant. Miranda *in Man. tomo* 2. *quaest.* 9. *art.* 8.

50 In votis tamen transeundi ad arctiorem Religionem bene possunt Praelati Regulares dispensare. Ratio est, quia talia vota non sunt simpliciter vota Religionis, sed arctioris Religionis. Caietanus 2. 2. *quaestione* 88. *articulo* 8. Semper tamen requiritur causa rationabilis ad talem dispensationem. Siluester *v. Votum* §. 3. Rationabilis autem causa poterit esse, si quis verè, & prudenter existimet se meliùs posse seruire Deo in illa Religione, quàm in alia, quam vouerat. Sotus 7. *de Iustitia, & Iur. quaestione* 4. *articulo* 3.

51 Generaliter etiam loquendo ad hoc, quòd dispensatio voti

facta à Superiore valida sit, requiritur primò, quòd non fiat inuito vouente. Quia in hoc differt dispensatio ab irritatione, præsertim, quia dispensatio est quoddam beneficium, quod non fit inuito, iuxta regulas Iuris *61.& 69.in 6.* Suarez *2.tom. de Relig. lib. 6.de vot.cap.1.* Requiritur secundò, quòd non fiat sine causa legitima. Quia dispensare in votis, est aliquo modo dispensare in Iure diuino, & naturali, in quo non licet sine causa, cum nullus inferior possit sine illa in lege sui Superioris dispensare. Sotus *1. de Iust. quæst.vlt.art.2.* Cum autem subest causa dispensandi, & oportet dispensari, videtur peccare Prælatum, qui non dispensat. Ita Sà *in Summ.verb. Dispensatio num. 2.* Vide Bonacina *de Voto quæst. 2. punct.7.§.4.num.33.*

52 Vota Prælatorum dispensari possunt à Superioribus Prælatis, ita vt vota Prioris, vel Guardiani à Prouinciali; vota verò Prouincialis à Generali dispensari possint. Quia isti sunt veri ipsorum Superiores. Prælatus autem Superior Religionis, verbi gratia Generalis, cum in Religione non habeat aliquem Superiorem, oportet, quòd à Papa dispensetur. Addunt aliqui posse dispensari à tota Religione, quæ illi est Superior. Suarez *2.tom. de Relig. lib.6.de vot. cap. 11.* Probabiliter etiam aliqui asserunt supremum Prælatum Religionis, qui nulli in ipsa subiectus est, posse commissionem alicui Confessario dare, vt secum dispenset. Tũ quia hoc est conforme intentioni Pontificum concedentium Religionibus priuilegia, & exemptiones; tum quia cum Prælatus superior sit ex numero Religiosorum exemptorum debet comprehendi in illis, quæ Iure communi alijs conceduntur, aliàs esset peioris conditionis cæteris. Suarez *4.tom.de Relig. tract.8. lib. 2. cap.14.*

53 Possunt etiam Prælati Regulares irritare, dispensare, & cõmutare iuramenta promissoria facta in honorem Dei à suis inferioribus. Quia illa sunt quasi quædam vota; vnde de illis iudicandum est sicut de votis quoad hoc. Sanchez *lib.3. in Decalog. cap. 19.& 20.* Bonacina *disp.4.circ.2.præcept.quæst.1.p. 17.* Idem dico de votis iuratis. Quia illa etiam moraliter reputantur pro votis. Suarez *2.tom.de Relig.lib.6.de vot.cap. 14.* Loquendo etiam de iuramentis, seu etiam votis iuratis factis à Religiosis in vtilitatem tertij, in ijs rebus in quibus Religiosi sunt subiecti Prælatis; credo etiam posse in illa cadere irritationem, dispensationem, & commutationem. Quia cum tales res fuerint sub dominio Prælatorum, non potuerunt illa promittere inferiores, ac perinde iuramenta illa promissoria poterunt tolli à Superioribus. Bonacina *vt supra num.4.* Loquendo autem de illis iuramentis

tis,aut votis iuratis factis à Religiosis de illis rebus, de quibus possunt disponere,aut sunt sui iuris,non cadit in illa irritatio,dispensatio,aut commutatio Superiorum, si fuerint in commodum alicuius tertij,& ab illo acceptata. Ratio est, quia Superior non potest tollere ius alterius; ille autem in cuius fauorem factæ sunt hæ promissiones,acquisiuit ius per acceptationem. Suarez *tom.2. de Relig.lib.6.de vot.cap.15*. Bonacina *vt supra num.8*. De votis autem,seu iuramentis factis Sanctis, probabile est posse à Prælatis irritari,commutari,& dispensari. Tum quia talia vota indirectè sunt facta Deo. Tum quia cùm illa non sint pro humana vtilitate Sanctorum,sed potiùs ad Religiosum cultum, videntur includi in alijs factis Deo. Idem Suar. *vt supra.*

54 Licet non possint Prælati Religionum dispensare cum suis subditis in substantialibus Votis status Religiosi, vt colligitur ex *cap.cum ad Monasterium.de statu Monach.* & ex Conc. Tridentino *sess.25.de Regular.cap.1*.neque in aliquibus Votis specialibus, quæ fiunt in quibusdam Religionibus,quale est Votum Minimorũ de nõ comedendis carnibus; quia etiam ista Vota sunt essentialia talibus Religionibus.Suarez *4.tom.de Relig. tract.8.lib.2.cap.12.à num.28*.Tamen in Obseruantijs alijs Religionum, siue sint ex Regula, siue ex Constitutionibus,siue obligent ad culpam, siue non; possunt dispensare cum suis subditis,iuxta dicta *cap. 8.num.23*.& pro casibus ibi adductis. & *cap.7.num. 29*. Tum quia hæc dispensatio frequenter est necessaria pro bono regimine Religionum; tum quia Obseruantiæ istæ non sunt tam essentiales sicut Vota generalia,aut particularia Religionum. Rodriguez *tom. 1. quæst. Regular.quæst.26.art.1.* & Suarez *tom.4.de Relig.tract.8. lib.2.cap. 12.à num 25. & 41*. Hæc potestas iure communi conuenit omnibus Prælatis,siue infimis, siue supremis; cum omnes illi habeant Iurisdictionem quasi Episcopalem.Si verò sit reseruata superiori Prælato,non poterit inferior illa vti; cum sit illi à superiore ablata.Suarez *4.tom.de Relig.tract.8.lib.2.cap.13*.Probabile autem est Prælatum superiorem, aut supremum in Religione posse alicui confessario dare facultatem, vt secum in prædictis dispenset; propter dicta *supra num.52*. Suarez *vt sup.c.14*. vel ipsum Prelatũ supremum secum dispensare. Corduba *in addition.ad Sorbum ver. Accedere ad Monast.Monial.*

55 Circa dispensationem in præceptis Ecclesiasticis, stando in iure communi,& secluso etiam omni priuilegio, possunt Prælati, cum suis subditis ea omnia facere, quæ possunt Episcopi cum suis. Vnde quemadmodum Episcopi possunt cum sibi subditis dispensare in omnibus casibus sibi aliàs non prohibitis exprefsè,

vel ex consuetudine, iuxta *Clement. ne Romani. de elect. cum gloss. ibi, & vnic. de ætat & qualit. præficiendorum in 6.* Ita etiam, rationabili causa subsistente, possunt facere idem Prælati Regulares cum sibi inferioribus. Propter rationem sæpius assignatam, quòd habeant auctoritatem quasi Episcopalem. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 12. *à num.* 18. Ioannes de Cruce *lib.* 1. *de Voto Obedient. c.* 6. *dub.* 21. Vnde priuilegia aliqua concedentia huiusmodi facultatem Prælatis Regularibus tantùm valent ad maiorem declarationem, & securitatem, vel si aliquid de nouo concedunt, id est, vt faciliori modo detur dispensatio. Authores citati. De priuilegijs autem istis vide Rodriguez *tom.* 1. *quæst.* 42. *art.* 7. *& quæst.* 21. *art.* 10. & ea, quæ diximus *cap.* 12. *à num.* 28. Circa hæc verò priuilegia cauendum est, an sint reuocata, quia viuæ vocis oracula sint.

56 Possunt Prælati Regulares limitare, restringere, imò etiam tollere suis subditis vsum quorumcumque priuilegiorum, etiam à Sede Apostol. emanantium, ita vt nequeant talibus priuilegijs vti. Tum ex concessione Leonis Decimi facta Minoribus, & Augustinianis, & Clementis IV. Cistertiensibus, & Gregorij XIII. Societati Iesu. Tum etiam ex ratione, quia nullo modo credendũ est velle Summos Pontifices Regularis Obseruãtiæ maximopere zelatores, vt Fratres priuilegijs eorumdem Ordinibus concessis vti possint contra voluntatem suorum Superiorum. Comp. Priuileg. Mendicant. *verb. Priuileg. Fratr.* §. 26. Miranda *in Man. tom.* 2. *q.* 43. *art.* 4. Imò priuilegiorum interpretatio, & declaratio doctrinalis potest, & debet fieri à Prælatis Religionum, qua facta, eorũ subditi, tuta conscientia, ipsorum sententiæ stare debent. Ratio est, quia hoc pertinet ad eorum officium, quod est esse Pastores, & Doctores suorum inferiorum. Præsertim ad hoc deseruit concessio Leonis X. facta Minoribus, qua illis indulsit, Quòd in rebus dubijs, & scrupulosis conscientias Fratrum Minorum subditorum tangentibus, Generales, & Prouinciales, seu Custodes, cum consilio aliquorum Patrum (si res magnæ importantiæ fuerint) possint auctoritate suæ Sanctitatis determinare in scrupulis, & rebus huiusmodi, atque eorum determinationi subditi, secura conscientia, possint, & debeant stare. Similiter amplians prædictam Constitutionem indulsit, quòd Fratres scrupulosi, possint in omnibus dubijs suam conscientiam tangentibus, secura conscientia, stare determinationi sui Guardiani, vel cuiuscunque alterius Prælati. Casarrubius *in Compend. priuileg. verb. Declaratio.* §. 4. & 5. Miranda *in Man. tom.* 2. *quæst.* 44. *art.* 2. Quæ concessiones, quamuis viuæ vocis oracula sint; valent tamen, etsi non vt gratiam aliquam cõcer-

cer-

cernentes, vt explicatiuæ tamen iuris, quod habent Prælati, vt veri Pastores, & Doctores sunt suorum subditorum, iuxta dicta.

57 Prælati aliqui Regulares possunt benedicere omnia Ecclesiastica ornamenta, seu paramenta, in quibus Chrisma non interuenit, pro suorum Fratrum vsu tantummodò. Ex priuilegio Leonis X. Casarrubius *in Compend. verb. Benedicere Ecclesiastica.* §.14. Miranda *in Man. tom. 2. quæst.* 40. *art.* 1. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 30. *præsertim à num.* 10. Aliqui etiam extendunt hoc ad simplices Sacerdotes. Propter priuilegium Sixti Quarti, quo concessit Fratribus Minoribus Sacerdotibus, vt possint benedicere paramenta Altaris, Missalia, ac indumenta, exceptis Corporalibus. Ildefonsus à vera Cruce *in Compend. priuileg.* Credo tamen, quòd consuetudine sit receptum, quòd solùm ad Prælatos hoc expectet. Miranda *vt supra.* Præterquàm quòd, cum prædicta concessio Sixti Quarti sit viuæ vocis oraculum, his temporibus nihil valet. Vide etiam Gauantum *in Thesaur. tom.* 1. *par.* 4. *tit.* 19. *num.* 22. Prælati autem, qui hoc possunt facere, non solùm sunt supremi, videlicet Generales, & Prouinciales, sed etiam sunt Priores, Guardiani, alijque Prælati locales, ex dicto priuilegio Leonis Decimi. Rodriguez 1. *tom. quæst.* 19. *art.* 2. Omitto etiam alia priuilegia, quæ vulgò afferuntur, quia eorum quædam sunt viuæ vocis oracula, quæ his temporibus nihil valent, vt sæpiùs dixi. Alia verò non solùm concedunt Regularium Prælatis facultatem benedicendi paramenta Ecclesiastica pro suis Fratribus, sed etiam pro alijs. Quæ etiã nihil prosunt, non solùm propter eamdem rationem, sed etiã quia consuetudine non sunt recepta. Miranda *in Manual.* 2. *tom. quæst.* 40. *art.* 3. Præsertim quantùm ad hoc de benedictione paramentorum pro extraneis, quòd nihil valeat, nec illam dare possint, etiam Abbates, omni consuetudine in contrarium abrogata, probat Gauantus *in Commentar. in Rubric. Missal. tom.* 1. *par.* 4. *tit.* 19. *num.* 22. *& in Manual. Episcopor. verb. Abbas, à num.* 29.

58 Consecrare tamen Calices, Aras, aut Patenas pro Missis celebrandis nullatenus possunt Prælati Regulares. Ratio est, quia nec iure communi, nec speciali Priuilegio id habent. Suarez 4. *tomo de Religione tractat.* 8. *lib.* 2. *capit. vltimo à numero* 2. Vnde priuilegium quoddam Innocentij Octaui, quod refertur concessum quibusdam Abbatibus Conuentualibus Cistertiensibus, quòd scilicet possint benedicere Calices, seu Patenas pro Missis celebrandis (præterquàm, quòd non mihi constat, an sit

viuæ vocis oraculum, & per consequens annullatum) vel non est in vsu receptum, vel esto quòd apud Cistercienses sit in vsu, apud alias tamen Religiones non est receptum. Miranda *in Manual. tomo 2. quæstione* 40 *articulo* 4. Qui benè etiam *articulo* 5. *&* 6. tractat, qualiter Religiosi se gerere debeant cum Episcopis circa benedictionem istorum.

59 Circa benedictionem Ecclesiarum, & Oratoriorum, reconciliationemque ipsorum extant concessiones Iulij II. pro Minimis, & Leonis 10. pro Minoribus, ex quibus constare poterit, ad quæ se extendat authoritas Prælatorum Regularium quoad hæc. Lege Cassarrub. *in Compend. priuil. Mend. verb. benedicere Ecclesiastica nu.* 12. 13. *&* 14. Peirinis *to.* 1. *Priuileg. Minim. in Constit.* 1. *Iulij II* §. 21. 22. *& in Constit.* 18. *Leon. X.* Circa consecrationem autem altarium, vel Ecclesiarum, oleum Sanctum, & alia Episcopalia, vide priuilegium Sixti Quarti Carmelitis concessum. Cassarrubium *vt supra numero* 5. *&* 6. & Speculum Ordin. *in Bulla Sixti IV.*

60 Quamuis Prælati Religionum non possint dispensare cum illegitimis ad Officia, & Prælatias Ordinis obtinenda; propter priuilegia concessa Religionibus ante Cōstitutiones Sixti Quinti, quarum prima incipit, *Cum de omnibus*, altera verò, *Ad Romanum Pontificem*. Quia hæc omnia priuilegia ab ipso Sixto Quinto in prædictis Constitutionibus abrogata fuerunt. Possunt tamen cum prædictis illegitimis ad Prælatias obtinendas dispensare, primò ex prædictis priuilegijs (quorum aliqua referunt Rodrig. *to.* 1. *quæst. Regul. q.* 13. *ar.* 6. Peirinis *to.* 1. *priuil. Min. in Constit.* 2. *Iulij II.* §. 29. *n.* 93.) secundùm moderationē factam à Greg. Decimo Quarto in alia Constitutione, quæ incipit, *Circumspecta Romani Pontificis prouidentia*, vbi moderans prædictas Constitutiones Sixti V. statuit. Licere Generali, aut Prouinciali singulorum Ordinum, ac Congregationum, aut Hospitalium, ad quos dicta dispensatio spectat, iuxta tenorem priuilegiorum, & indultorum Apostolicorum eis concessorum, quæ dummodò vsu recepta, nec aliàs sub vliis reuocationibus comprehensa sint, vt præfertur, in hac parte reualidauit, cum illegitimis, quos aliàs dictus Generalis, aut Prouincialis cum Generali, Prouinciali, seu intermedio Capitulo, & non aliàs, suffragantibus meritis dignos iudicauerint, ad honores, gradus, & dignitates obtinendas dispensare, ac dispensationes huiusmodi ita factas, & inde sequuta quæcumque, vt antea valere, ac tenere perinde, ac si dictæ Constitutiones non emanassent. Miranda *in Manual. tom.* 2. *quæstione secunda articulo* 3. Secundò possunt dispensari prædicti

illegitimi ad Officia Ordinis obtinenda à suis Prælatis, propter priuilegium eiusdem Gregorij Decimi Quarti concessum Congregationi Clericorum Regularium Ministrantium infirmis, quo vti possunt tam illi, quàm qui habent priuilegiorum communicationem cum illis, seruatis etiam seruandis, iuxta dicta supra *n.* 41. & 42. Aduertendo insuper datū fuisse anno 1591. die 21. Septembris, ac perinde tempore posterius fuisse supradicta Constitutione eiusdem Gregorij, quæ eodem anno Idibus Martij edita fuit. Verba autem priuilegij habentur in Bulla ipsius Pontificis *num.* 17. & in 2. *tom.* Bullar. Laertij Cherub. *fol.* 706. Sunt autem sequentia: Ac dicto Præfecto Generali pro tempore existenti, seu de illius licentia Præfectis inferioribus aliorum locorum, seu Prouincialibus dictæ Congregationis pro tempore existentibus, & illorum Vicarijs, ac loca tenentibus, vt cum eiusdem Congregationis personis defectum natalium, etiam ex adulterio, sacrilegio, incestu, & quouis alio nefario, & illicito, ac prohibito, & damnato coitu prouenientem patientibus, postquàm in dicta Congregatione vota emiserint, vt defectu huiusmodi non obstante, ad quoscumque sacros, etiam Presbyteratus Ordines promoueri, & in illis, etiam in altaris ministerio ministrare, nec non ad quascumque administrationes, personatus, præeminentias, & Officia dictæ Congregationis eligi, admitti, & assumi, illaque gerere, & exercere. Laurentius de Peirinis *tomo* 1. *priuileg. Minim. in Constitut.* 2. *Iulij II.* §. 29. *à numero* 95. Limitant tamen aliqui traditam doctrinam, quòd scilicet illegitimus Religiosus in ea Religione, in qua ipsius pater esset, vel fuisset Prælatus non posset admitti, ad prædicta Officia sine Papæ dispensatione. Tum à simili, vel maiori ratione ex Concil. Trident. *sessione* 25. *cap.* 15. & prædicta Constitut. Gregor. Decimi Quarti superiùs adducta. Miranda *in Man. tomo* 2. *quæst.* 2. *articulo* 10. Probabile tamen puto etiam cum tali Religioso posse dispensari ad Officia Ordinis. Tum ex verbis adductis Greg. Decimi Quarti in Priuileg. concesso Congregationi Clericorum Ministrantium infirmis, quæ est posterior tempore, vt dixi, quàm illa alia, quæ adducitur in contrarium. Tum quia in Constitutione Gregorij, quæ adducitur, nullo pacto dicitur, quòd Religiosus illegitimus non posset admitti ad Prælatias in ea Religione, in qua pater eius est, vel fuit Prælatus, sed solùm dicitur: *Dummodò tamen Filius illegitimus, in Religione in qua pater, siue ante, siue post natiuitatem dicti Filij professus fuerit, ipso patre viuente non admittatur, quod expresè prohibemus.* Decretum autem Concilij, vel solùm intelligitur de Clericis secularibus,

nam

nam cum sit pœnale non est cur extendatur etiam ad Regulares; vel esto, quòd ad Regulares extendatur, solùm ex eo habebitur Religiosum illegitimum non posse esse Prælatum in eodem Monasterio, in quo eius pater est, vel fuit Prælatus, non verò tolli quominus in eadem Prouincia, vel saltem Religione, eligi possit. Rodriguez *tomo primo quæstionum Regul. quæstione 13. articul. 7.* Aduerte etiam illegitimos, qui postea secuto Matrimonio legitimati sunt, non comprehendi sub priori Constitutione Sixti V. Quia ita declarauit ipsemet Pontifex in posteriori alia, quæ incipit, *Ad Romanum Pontificem.*

61 Quando Religiosus illegitimus dispensatus fuit in seculo ad quæcumque beneficia, qualiacunque sint, postea Religionem ingressus non eget noua dispensatione ad Prælaturas; illa enim dispensatio se extendebat ad ista beneficia, & fuit quædam quasi legitimatio. Miranda *in Manuali tomo secundo quæstione secunda articulo quinto.* Si tamen solùm dispensatus fuit vt beneficium curatum obtineret, indiget postea ad Officia Ordinis noua dispensatione, quia illa prima non se extendebat ad ista, sed tantùm ab beneficium seculare. Nauarrus *lib. 4. consil. tit. qui filij sint legitimi, consilio primo.* Similiter dispensatus in Religione propter priuilegia adducta ad Officia, & Dignitates, non potest extra Ordinem illa habere. Quia prædicta priuilegia solùm sunt in fauorem Religionis Rodriguez *tom. 1. quæst. Regul. quæst. 13. ar. 13.* Sanchez *lib. 5. in Decal. cap. 5. num. 16.* Nec dispensatus ad dignitatem inferiorem potest censeri dispensatus ad superiorem; quia permissio minoris non est permissio maioris. Secus videtur dicendum de dispensato ad maiorem dignitatem; talis enim, eo ipso censetur dispensatus ad minorem, quod solùm credo esse verum quando minor dignitas continetur sub maiori, vt Prioratus sub Prouincialatu, & Prouincialatus sub Generalatu. Sorbus *in Comp. priuileg. Mendicant. verb. Dispensatio. §. & ideo Fratres.* Laurent. de Peirin. *tom. 1. priuil. Minim. in Constit. 2. Iulij 11. §. 29. num. 99.*

62 Officia, ad quæ illegitimi Iure communi non possunt promoueri sine dispensatione sunt Dignitates, & Prælatiæ, & beneficia curam animarum habentia. Ita habetur *in cap. 1. & in cap. fin. de filijs Presbyt.* Vnde nec possunt esse Generales, nec Prouinciales, nec Priores, Guardiani, &c. Possunt tamen eodem Iure communi esse Magistri Nouitiorum, Confessores, &c. & habere alia officia manualia, præter Dignitates, Prælatias, & quæ curam animarum important. Vnde similiter possunt esse Sacristæ, Procuratores. Sanchez *lib. 5. in Decal. cap. 5. num. 16.* Laurentius de Peirinis

nis *tom. 1. priuileg. Minimor. in Constitution. 2. Iulij II. §. 29. num. 91.*

63 Quando Prælatus habens potestatem dispensandi cum subdito Religioso illegitimo, quem scit esse talem, confert illi aliquam Prælatiam, vel Officium, censetur saltem in foro conscientiæ cum illo dispensare, si seruentur aliæ conditiones, de quibus supra *num. 41. & 42.* Talis enim Officij, vel Prælatiæ collatio, est quædam virtualis dispensatio. Nauarr. *in Manual. cap. 25. num. 74.* Rodriguez *tom. 1. quæst. Regular. quæst. 13. art. 16.* Semper tamen requiritur causa iusta, & rationabilis. Quia hoc est commune omnibus dispensationibus. Nauarrus *ibidem.* Siluester *verb. Dispensatio.* vbi etiam agit de causis iustis talis dispensationis.

64 Aliqui Prælati Religionum, scilicet Abbates, solent primam Tonsuram, & minores Ordines suis subditis conferre. Propter aliqua ipsorum priuilegia, de quibus agit Suarez 4. *tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 29.* Hæc verò priuilegia neque per viam communicationis extenduntur ad alios Prælatos. Quia nunquam fuerunt hoc modo intellecta. Suarez *vt supra num. 27.* Num autem Abbates prædicti possint conferre dictos Ordines minores Nouitijs, dubium est apud multos, Vincent. Filiuc. *tom. 1. tract. 9. cap. 5.* Affirmatiuam verò partem tenet Suarez 4. *tom. de Relig. vt sup. num. 12.*

65 Abbates prædicti habentes facultatem dandi Ordines minores, aut primam Tonsuram, animaduertant, quòd circa Decretum Conc. Trident. sess. 23. cap. 10. quo habetur: *Abbatibus, & alijs quibuscumque quantumuis exemptis, non liceat in posterum, intra fines alicuius Diœcesis consistentibus, etiam si nullius Diœcesis, vel exempti esse dicantur, cuiquam, qui Regularis subditus sibi nõ sit, Tonsuram, vel minores Ordines conferre, nec litteras dimissorias Clericis sæcularibus, vt ab alijs ordinentur concedant.* declarauit S. Congreg. quòd Abbates Regulares habentes ius Baculũ deferẽdi & Mitrã, postquàm Sacerdotalẽ Ordinẽ, & munus Benedictionis susceperint, possint Tõsuras, & Ordines minores sæcularibus Episcopi iurisdictioni subditis conferre. Si modò ipsius Episcopi cõsensus accedat, & à dicto Episcopo quisq; litteras dimissorias impetrauerit: ita vt satis non sit id generatim ab Episcopo concessum esse, sed hac concessione semper opus sit singulis, &c. Possunt etiam ipsi Abbates eosdem Ordines conferre alijs Regularibus, qui dimissorias speciales Superiorum suorum, & specialem consensum Episcopi loci habuerint, ac præterea alijs sæcularibus, qui aliorum Episcoporum iurisdictioni subiecti sint; dummodò Superiorum suorum dimissorias attulerint, ac specialem consen-

sum

ſum Epiſcopi loci, in quo Ordines huiuſmodi cupiunt ſuſcipere. Quaranta *in ſumma Bullarij verb. Ordo.* Suarez *à num.* 20. Vide etiam dicta *cap.* 14. *num.* 13. & Gauantum *in Manual. Epiſc. verb. Abbas à num.* 34.

66 Pertinet etiam ad Prælatos Religionum recipere, & profeſſare Nouitios; cum hoc ſit negotium magni ponderis in Religione. An verò poſſint ſe ſolis ſine conſenſu Conuentuum Nouitios recipere, & profeſſare; atendendum eſt ad conſuetudines, & particulares leges Religionum. E's verò non ſtantibus, probabilius eſt hoc munus pertinere ad Prælatum, & Conuentum ſimul; ita vt neuter ſine alio id poſſit facere. Ratio eſt, quia in receptione, & profeſſione Nouitiorum interuenit mutuus quidam contractus inter ipſos ex vna parte, Conuentum, & Prælatum ex alia: ita vt ipſi promittant obedientiam, & ſubiectionem Conuentui, & Prælato; & ipſi viciſſim promittant ſolitam ſubuentionem illis præſtare. Ac proinde conſenſus omnium videtur neceſſarius. Nauarrus *lib.* 1. *de Conſtitut. conſil.* 9. *& lib.* 3. *de Regul. conſ.* 36. *&* 62. Miranda *in Manual. tom.* 1. *quæſt.* 15. *art.* 2. Vide dicta *cap.* 2. *num.* 25. Tenentur tamen dicti Prælati obſeruare in receptione, & profeſſione Nouitiorum non ſolùm conditiones aſſignatas à Sixto V. & de quibus dicemus *cap.* 24. ſed etiam, quæ Clem. VIII. & SS. D. N. Vrbanus in Decreto S. Congregat. Concilij *de Regularibus Apoſtatis, & eiectis* decreuerunt 4. *tom. Bullar. inter Conſtit. Vrbani num.* 26.

67 Poſſunt item Religionum Prælati applicare alijs bona opera ſuorum ſubditorum, illiſque tribuere litteras talis communicationis. Hoc conſtat non ſolùm ex priuilegijs Vrbani V. quod refert Caſarrubius *in Compend. verb. indulgent. exhibentibus numero* 6. ſed etiam quia iure communi quilibet Prçlatus cuiuſcunque Congregationis poteſt id facere. S. Thomas *in* 4. *diſt.* 20. *quæſtione prima articulo primo, & in addit. ad* 3. *par. quæſtione* 26. *articulo primo.* Nauarrus *in tract. miſcell. de pſalt. ex Roſar. B. Virg. num.* 4. *& de Iubileo not.* 31. Immò ſecundum multorum opinionem, ſaltem in aliquo caſu, poſſunt huiuſmodi opera benefactoribus applicari à Prælatis, etiam renitentibus ſubditis. Sotus *in* 4. *diſt.* 21. *quæſtione* 1. *articulo* 4. Cordub. *in quæſtionibus lib.* 5. *de Indulg. quæſtione* 42. *articulo* 5. apud quos plura de hoc. Vide etiam Sorbum *in addit. ad Compend. verb. Indulgent. quoad ſecular.* 4.

68 Tenentur Prælati Regulares, Generales ſcilicet, & Prouinciales viſitare Monaſteria ſibi ſubiecta. Tum ex Concilio Tridentino *ſeſſ.* 25. *cap.* 20. Tum quia aliàs non poſſunt eorum refor-

ma-

mationi incumbere. Suarez 4. *de Relig. lib.* 10. *de regim. Societ. cap.* 11. Hæc autem obligatio est de Iure naturali, & diuino, iuxta illud Prouerb. 27. *Diligenter agnosce vultum pecoris tui, tuosque greges considera.* Sanctus Thomas 2. 2. *quæst.* 83. *artic.* 2. Caietanus *ibidem.* Monasteria autem visitantes ante oculos habeant id, quod Sac. Conc. Tridentinum *sess.* 13. *cap.* 1. illis commendat his verbis: *Se Pastores, non percussores esse meminerint: atque ita praeesse subditis oportere, vt non in eis dominentur, sed illos tamquam filios, & fratres diligant; elaborentq; vt ipsos hortando, & admonendo ab illicitis deterreant, ne vbi deliquerint, debitis eos pœnis coërcere cogantur. Quos tamen, si quid per humanam fragilitatem peccare contigerit, seruanda est ab eis illa Apostoli perceptio, vt illos arguant, obsecrent, increpent, in omni bonitate, & patientia, cum sæpe plus erga corrigendos agat beneuolentia, quàm austeritas, plus exhortatio, quàm comminatio, plus charitas, quàm potestas; sin autem ob delicti grauitatem quandoque virga opus fuerit, tunc cum mansuetudine rigor, cum misericordia Iudicium, cum lenitate seueritas adhibenda est.* In visitationibus autem maximè cauere debent à munerum receptione, ex *cap. Romana §. procurationes de cens. in 6.* & ex Trident. *sess.* 24. *de reformat. cap.* 3. Peirinis *tomo* 1. *priuileg. Minim. in Constit.* 14. *Leon. X. num.* 7. Vide dicenda circa modum procedendi in visitationibus *cap.* 27. *à num.* 2.

69 Tenentur etiam Prælati, & sub peccato mortali, facere vt Officium Diuinum debitis horis, & statutis temporibus persoluatur in Conuentibus. *Clem.* 1. *de celebrat. missar.* Caietan. *verb. ora §.* 4. Medina *C. de orat. quæstione de hor. canonicis dub.* 1. Vide dicta *cap.* 12. *num.* 9.

70 Inter ea quoque, quæ ex Decretis Clem. VIII. & Sanctiss. D. N. Vrbani sæpiùs adduximus, hæc Prælatis præcipiuntur, vt habetur etiam 4. *tomo Bullar. inter Constitutiones SS. D. N. Vrbani num.* 26. *Nullus omnino prætextu cuiuscunque priuilegij, vel Superioritatis, etiam Generalatus, à seruitio Chori censeatur immunis, nisi pro tempore, quo quis in proprij Officij munere actu fuerit occupatus.* Adiungitur tamen quòd cum Lectoribus, & Prædicatoribus Superiores, ijs tantùm diebus, quibus eos legere, aut prędicare contigerit, dispensare possint. Et quòd idem quoque præstare valeant cum ægrotis, & studiorum causa legitimè impeditis. Pręcipitur etiam, quòd in eos, qui negligentes, aut inobedientes fuerint, salutari pœnitẽtia Superiores animaduertant ad pręscriptũ Regulæ, & Cõstitutionũ, alimẽti etiã, si opus fuerit, subtractione. Nota tamen quòd cũ occupatis etiã in operibus charitatis, siue corporalibus, vt cum Infirmarijs, siue spiritualibus, vt cum Confessa-

fessarijs, iure etiam dispensari poterit, quia ista opera præponuntur alijs quibuscunque. Suarez 4. *tomo de Relig. tractat.* 10. *lib.* 1. *cap.* 8.

71 Item pro obseruantia Concilij Tridentini circa Paupertatem Religiosam, statuitur in eisdem Decretis. Neque Superioribus, quicunque illi sint, vllo pacto liceat, eisdem Fratribus, aut eorum alicui, bona stabilia, etiam ad vsum fructum, vel vsum, administrationem, aut commendam, etiam depositi, aut custodiæ nomine concedere. Vide dicta *cap.* 6. *à num.* 19.

72 Deinde pro communitate, seu Vita Communi seruanda, singularitateque in victu fugienda, sic ibidem decernitur. *Omnes etiam Superiores, quicunque illi sint, eodem pane, eodem vino, eodemque absonio, siue eadem (vt aiunt) pitantia, in communi mensa prima, vel secunda, nisi infirmitatis causa impediti fuerint, vescantur: neque singulare aliquid, quo priuatim quisque in cibum vtatur, vllo modo afferri possit, si quis in ea re peccauerit, nihil ea die alimenti percipiat, nisi panem, & aquam.* Pro quo nota, casus necessitatis, putà infirmitatis, vel debilitatis, semper intelligi exceptos, nec comprehendi hoc Decreto. Quia Ius naturæ hoc præscribit.

73 Præterea, circa redditus, aut præstationes, quas Generales aliqui, aut alij Superiores Religionum solent habere, præcipitur quòd *Superiores omnes, etiam Generalis, qui redditus aut præstationes peculiares ratione Officiorum habent, eorum accepta, & expensa in libro distincto fideliter, & diligenter adnotari curent, neque in alios vsus, quàm ratione Officij sui necessarios quicquam expendant. Cum verò contigerit ipsos in aliquo Conuentu commorari, eam pecuniæ quantitatem in commune conferant, ex qua sibi, & ijs, qui secum erunt, victus ad præscriptum Regulæ, & Constitutionum suppeditetur.* Obligantur etenim, & præcipuè Vitæ Communis obseruantia Prælati, de qua *cap.* 6. *num.* 60. *& à num.* 7.

74 Item, pro administratione bonorum Monasterij non habenda à Superioribus, sed ab alijs tribus, statuitur in eisdem Decretis, quòd nullus ex Superioribus locorum, administrationem bonorum, aut aliarum rerum, dispensationemque pecuniarum, & redditcuum sui Conuentus, etiam nomine Conuentus, per seipsum habere, siue exercere possit, sed vniuersum id onus tribus fratribus eiusdem Conuẽtus à Generali ita demandetur, vt vnus rerũ, & bonorum, reddituumq. colligendorum, ac exigẽdorum curam habeat, alter tamquam depositarius, pecunias, ac cætera ab illo collecta, & exacta fideliter afferuet, alius de pecunijs, & rebus à Depositario acceptis, Priori, & Fratribus, ac Conuentui vniuerso de necessarijs, mandante tamen ipso Priore, non secundùm proprium

prium affectum, sed iuxta charitatis regulam, veluti bonus dispensator prouideat; Officiorum huiusmodi confusione penitùs interdicta. Vide dicta *eodem cap.6. à num.7.*

75 Deinde pro prædictis tribus, prout supra designatis, præcipitur, quòd illi tres, tam impensi, quàm accepti, singulis mensibus Superiori locali, adhibitis etiam duobus, vel tribus Fratribus, eiusdem Conuentus probatioribus, rerumque vsus peritis, rationem reddant. Deinde ipsimet rursus præsentibus Priore, & peritis prædictis, Generali, cum aduenerit; denique ipse Generalis, in quolibet proximo Capitulo Generali, saltem coram tribus Iudicibus, ab ipso Capitulo ad hoc constitutis, illorum omnium, vniuersamque suæ administrationis tàm publicæ, quàm priuatæ, rationem reddere teneatur; cuius etiam exemplum authenticum ex Actis Capituli describatur, ad hoc, vt ad omne mandatum Sedis Apostolicæ Romam transmitti possit. Vt hoc Decretum executioni mandetur in Conuentibus, qui non à Generali, sed à Prouincialibus visitantur, necesse est, vt quod in illo dicitur de Generali, intelligatur etiam respectiue de Prouincialibus.

76 Præterea pro non interpretandis Decretis Conc. Trident. & prædictis Clement. VIII. & S. D. N. Vrbani, sic illis præcipitur: *Superioribus autem ne Concilij Tridentini, aut hæc nostra Decreta declarare, interpretari, aut relaxare vllo modo possint, omninò interdicimus, & prohibemus, decernentes irritum, &c. Si quis autem contra præsumpserit attētare, is eo ipso omni gradu, Officioque priuatus, & ad ea perpetuò inhabilis existat.* Interpretatio, quæ hic prohibetur solùm est interpretatio iuridica, non doctrinalis. Laurent. de Peirinis *tom. 2. priuileg. Minimor. in Constit.* 10. *Vrbani VIII. num. 6.*

77 Item pro Vita Communi sectanda, & superfluitate, etiam à Superioribus vitanda, illis intimatur, quòd nullus etiam Superior cellas, siue in claustro, siue alibi, separatas à communi dormitorio habeat, sed vnusque vnica cella, eadem cum cæteris aliorum Fratrum coniuncta, nudis omninò parietibus, ac lecto, & mensa humilibus, vniformique supellectili, quemadmodum Religiosos decet, contentus sit. Possit tamen Generalis alicui ex Superioribus Conuentuum, si eorum muneris, & Officij necessitatem id exigere cognouerit, alteram etiam cellam concedere. De superflua autem supellectili Regularibus fugienda, vide dicta *cap.6. à num.* 13.

78 Pro donationibus, seu munerum largitionibus non permittendis Regularibus à suis Prælatis, sic illis etiam præcipitur: *Curent Superiores, vt Constitutio interdicens largitiones munerum, & pra-*

præscribens hospitalitatis formam, ab omnibus in quolibet Conuentu inuiolabiliter obseruetur. Constitutio de qua in præsenti, fuit Clementis VIII. & videtur innouata in hoc Decreto à S. D. N. Vrbano, & S. Congregatione, vide quæ circa illam dicimus *cap. 6. à num. 52.*

79 Item pro Examinatoribus designandis in Religionibus, decernitur in prædictis Decretis, quatenus eligantur in Capitulo Generali, vel Prouinciali, aliquot graues, & periti ex Fratribus cuiuslibet Prouinciæ, saltem tres, qui admittendos ad Prædicationem verbi Dei, vel ad audiendas Confessiones etiam ipsorum Fratrum, ac Lectores publicos diligenter simul examinent, priusquàm probentur, & ad huiusmodi ministeria admittantur. Horum etiam curæ sit examinare, & probare, tàm quoad doctrinam, quàm quoad mores, promouendos ad quoscumque Ordines, in quo seruetur Decretum Congregationis Interpretum Sacri Concilij Tridentini. Hoc Decretum puto esse illud de quo nos egimus *cap. 14. num. 12.* circa licentias concedendas Religiosis ad suscipiendos Ordines.

80 Denum pro obseruantia Regulæ, & Constitutionum Regularium, sic admonentur in prædictis Decretis Superiores: *Illud porrò Superiores omnes in Domino admonemus, vt memores sint rationis, quam in nouissimo die reddituri sunt pro grege sibi commisso, ac propterea omni studio inuigilent, vt quæ in eorumdem Ordinum Regulis, & Constitutionibus de oratione mentali, silentio, ieiunijs, capitulo culparum, alijsque spiritualibus exercitijs prudenter, ac piè sancita sunt, ea omnia, & singula ad vnguem obseruentur, intelligantque super his veluti fundamentis omnium Religionum ædificia construenda, & amplianda esse, quæ vt faciliorem exitum sortiantur, & fructus vberiores, in animis fratrum producant, valde opportunum erit, si in quolibet Conuentu, singulis hebdomadis habeatur sermo de Religiosa disciplina, Regularique obseruantia.* Vide dicta *cap. 7. & 8.* & quæ in nostro opere de Reformatione Regularium præsertim *cap. 5. 6 & 7.* diximus.

81 Possunt Prælati Religionum exemptarum sibi Confessorem eligere, sicut Episcopi, & Cardinales. Sa *in Sum. verb. confessor n. 1.* Specialiter Prælati Carmelitæ, scilicet Generalis, & Prouincialis, & vices eorũ gerentes, & qui eorũ priuilegia participant possunt ex concessione Sixti IV. in Bulla *Dum attenta*, quæ est Mare magnum ipsorum, absolui à suis confessoribus *iuxta formam concessionis super absolutione, & dispensatione fratrum eiusdem Ordinis facta*, quam retulimus supra *in hoc capite num. 33.* Generaliter etiam loquendo quoad vsum priuilegiorum concessorum Religio-

gionibus, quibus conceditur facultas, vt absoluantur Religiosi à suis Prælatis à casibus, vel censuris, aut dispensentur in pœnis, seu irregularitatibus contractis, quamuis Prælati infimi, v. g. locales absolui, & dispensari debeant à Prouincialibus, & isti à Generali, Generalis tamen, cum non habeat Superiorem in Ordine extra Capitulum, potest sibi eligere confessorem, cui committat talem facultatem. Non enim est alius modus, quo ipse Generalis possit passiuè vti huiusmodi priuilegijs, quibus priuari non debet, cum sit præcipuum membrum Religionis. Suarez 4. *tomo de Religion. tract.8.lib.2. cap.23. num.* 8. Vbi etiam hoc videtur extendere ad Prouinciales, & Prælatos locales. Quid verò faciendum sit in casu quo in aliquo Conuentu Religiosorum tam Prælatus, quàm Sacerdotes subditi incurrerent in censuram reseruatam Pontifici, verbi gratia, si per mutuam rixam inciderent in censuram Canonis, *Siquis suadente*, tractat Rodriguez *tomo 1. quæstionum Regul. quæst.* 20. *art.* 12. Suarez *vt supra à numero* 9. Quando verò Prælati eligunt aliquem in sui confessorem non est necesse, quòd talis sit aliàs approbatus, nam sic eligendo eum approbare videntur, saltem pro sua persona. Laurentius de Peirinis *tomo 1. priuileg. Minim. in Constit.4. Sixti IV. num.* 28.

82 Non possunt Prælati Regularium ad instantiam, & requisitionem quarumcunque personarum extra suos Ordines existentium alicui Religioso suę Religionis aliquod Officium, vel Dignitatem concedere, aut pœnas remittere. Primò enim Carmelitarum Superioribus id prohibuit Clem. VIII. in Bulla *quoniam nemo* ann. 1593. edita, per hæc verba. *Atque in virtute Sanctæ Obedientiæ, ac sub excommunicationis latæ sententiæ pœna omnibus dicti Ordinis Fratribus, Superioribus, & Prælatis, quocumque titulo nuncupatis, etiam Generali, præsentibus, & futuris præcipimus, districtèque mandamus, ne quempiam, vllo tempore, precibus litteris, vel fauoribus adducti, vel aliàs adinstantiam, seu requisinem, vel cõtemplationem Principum, vel Prælatorum, aut aliorum, quorumcunque, tam secularium, quàm Ecclesiasticorum, extra Dictum gremium existentium, etiam Cardinalium, Imperatoris, Regum, Ducum ad cuiusuis generis Prælaturas, gradus, honores, dignitates, administrationes, Functiones, & Officia prædicti Ordinis promouere, vel pœnas aliquas remittere audeant, seu præsumant.* Secundò id prohibuit Gregorius XIII. Prælatis Ordinis Prædicatorum in virtute Sanctæ Obedientiæ in Bulla, *Cum nihil*, quod etiam confirmauit Clem. VIII. in alia Bulla, quæ incipit, *Religiosos viros* anno 1592. edita. Idem quoque prohibuit idem Clemens Octauus Superioribus Camaldulensibus in Bulla, quæ incipit,

pit, *Ambitiosam* ann. 1596. & Hieronyminianis in alia etiam bulla, quæ incipit etiam; *Ambitiosam* ann. 1600. & Cruciferorum Superioribus in alia Bulla ann. 1604. edita, quæ incipit, *Quoniam nemo*, & etiam Augustinianorum Prælatis in alia Bulla eiusdem tituli, & anni. Paulus etiam Quintus idem prohibuit Superioribus Congregationis S. Saluatoris in alia Bulla eiusdem tituli ann. 1607. & Augustinianis in Bulla *Admonemur* ann. 1608. & Prælatis Monachorum Cistertiensium Italiæ in Bulla; *aliàs per nos*, anno 1613. & Celestinorum Superioribus in Bulla *Quoniam nemo* anno 16.6. edita, & Minimorum præpositis ann. 1619. in Bulla *Admonemur*, quam explicat Laurentius de Peirinis *tomo* 1. *de subdito q.*2. *de Paupertate cap.*2. *§.* 11. animaduertens non interdici Prælatis facere aliquam gratiam suis subditis ad instantiam extraneorum, sed solùm quoad gradus, honores, Dignitates, Officia, &c. seu pœnarum remissionem. Sed licet hoc verum sit ex Bulla Clem. VIII. pro Carmelitis, & alijs, quibus eadem fit prohibitio, tamen cũ Pau. V. in prædicta Bulla pro Minimis dicat, *vllam gratiam concedere*, & hoc condistinguat Pontifex à concessione Officiorum, Dignitatum, &c. non videtur secura prædicta interpretatio. Vide *c.* 10. *n.* 17. *& c.* 15. *n.* 27.

83 Gregorius XIV. in Bulla *Cum aliàs* ann. 1591. edita moderatus est priuilegia concessa à suis prædecessoribus, præsertim Sixto V. & Pio V. quibuscumque Principibus secularibus, eorumque Curijs, & Magistratibus extrahendi ex Ecclesijs criminosos, & delinquentes, prescribens hunc modum Prælati Religionum, qualiter in prædictis casibus se gerere debeant: Vt Laicis ad Ecclesias, locaque Sacra, & Religiosa prædicta confugientibus, si fuerint publici latrones, viarumq. grassatores, qui itinera frequentata, vel publicas stratas obsident, ac viatores ex insidijs aggrediuntur, aut depopulatores agrorum, quivè homicidia, & mutilationes membrorum in ipsis Ecclesijs, earumve cœmeterijs committere non verentur, aut qui proditoriè proximum suum occiderint, aut assasinij, vel hæresis, aut læsæ maiestatis in personam ipsiusmet Principis rei, immunitas Ecclesiastica non suffragetur. Posteaque subiungit. *Sed vniuersis, & singulis Venerabilibus fratribus nostris, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, cæterisque Ecclesiarum, & Monasteriorum Prælatis, tàm secularibus, quàm cuiusuis Ordinis Regularibus, districtè præcipiendo mandamus, & præcipimus, vt Laicos in casibus prædictis delinquentes ad eorum Ecclesias, Monasteria, Domos, & alia loca supradicta Sacra, seu Religiosa respectiuè confugientes, & in eis se recipientes, atque morantes, qui prædicta delicta, eorumve aliquod, iudicio suo commisisse.*

fisse videbuntur, quando à Curia seculari fuerint requisiti, & quilibet eorum fuerit requisitus, Ministris, & Officialibus Curiæ secularis, absque irregularitatis nota, aut alicuius censuræ Ecclesiasticæ in cursu, tradi, & consignari curent, & faciant, & quilibet eorum curet, & faciat. Vide Bullam *2. tom. Bull.* Laertij *fol. 694.* Circa immunitatem verò, quam habent malefactores in locis Sacris, vide Peirinis *tomo 2. priuileg. Minim. in Constit. 4. Clem. VIII. à num. 7.* Erasmum Chokier *tract. de Iurisdict. Ordin. in Exemp. p. 4. q. 65.* & maximè Bonacinam *circa prim. præcep. Decalog. q. 7. de Immunitat. Ecclesiar.*

84 Tenentur Superiores Religionum Mendicantium procurare, vt sui subditi reddantur idonei per studia litterarum ad audiendas confessiones, & concionandum. Ratio est, quia ipsi Religiosi Mendicantes, cum sint coadiutores Episcoporum, iuxta dicta *cap. 4. nu. 19.* tenentur saluti proximorum consulere. Bannez 2. 2. *q. 33. art. 3. dub. 3.* dicens hanc obligationem esse sub peccato mortali. Thom. de Iesu *sup. cap. non dicatis p. 4. cap. 1.* Vide etiam *Tractat. nostr. de Reformat. Regular. cap. 11.*

85 Tenentur etiam Superiores Religionum instituere studia linguarum in studijs suorum Monasteriorum ex Decreto Paul. V. in Bulla *Apostolicæ seruitutis* ann. 1610. in qua statuit, & determinat; Vt in cuiuscũque Ordinis, & Instituti Regularium, tàm Mendicantium, quàm non Mendicantium, etiam quomodolibet exemptorum, & Apostolicæ Sedi immediatè subiectorum, studijs omnibus, trium linguarum huiusmodi, Hebraicæ videlicet, Græcæ, & Latinæ, in maioribus verò, ac celebrioribus etiam Arabicæ, Doctores, Regulares quidem, & eiusdem Ordinis, si in illo harum linguarum sufficientem notitiam habentes sint, sin minus, seculares, aut alterius Ordinis Regulares, qui illas actu, & diligenter doceant, habeantur, si studia in Vrbibus, & locis existunt, vbi linguarum prædictarum peritos conducendi facultas est. Studijs verò locorum, vbi huiusmodi Doctores desunt, cum primùm in alijs studijs, vbi linguæ huiusmodi docebuntur scholares tantùm profecerint, vt docendis alijs idonei sint, de ijsdem scholaribus prouideatur. Vnde etiam omnibus, & singulis Regularium Superioribus sub indignationis Apostolicæ pœna præcipit, & mandat, &, si ipsi negligentes fuerint, eorumdem Ordinum Regularium apud Sedem Apostolicam Protectoribus iniungit, eorum conscientias desuper onerando: Vt omni cura, & sollicitudine quantò citiùs prouideant, vt scholæ linguarum huiusmodi, quàm primùm instituantur, ac Doctores prædicti deputentur, earumdemque linguarum lectionibus scholares assignentur, qui illis sedu-

lam,& aſſiduam operam nauent. Vt verò ſcholares alacriùs huic ſtudio incumbant voluit, & decreuit; *Vt in promotione ad Doctoratus gradus,& ad alios ſui Ordinis honores,illi cæteris paribus præferantur, qui in cognitione trium ſaltem linguarum prædictarum profecerunt, ita vt ad illas docendas apti ſint*. Extat etiam Decretum S.Congregat. de propaganda fide ſub dat.11.April.1625.in quo præcipitur Generalibus,& alijs Superioribus Regularium; *Vt omnibus modis velint ſtudia linguarum à S. Vienn. Conc. & à fel.rec.Pau.V.Conſtitut.præſcripta,& aliarum etiam,quę magis ex vſu eſſe videntur,vt Illyrica,& Gracę vulgaris, in ijs Monaſterijs, & Conuentibus erigere,& inſtituere, & erecta, ac inſtituta conſeruare,in quibus Religioſi artibus,& Theologię operam nauant*. Vbi etiam præſcribitur modus,& forma id faciendi. Eodem etiam anno ſub 17.April.Conſtitutio Paulina, & Decreta S. Congregat. eadem S. Congregat. præcipiente, intimata ſunt Generalibus, & Capitulis Generalibus,quæ tunc Romæ celebrabantur.

86 Prælati inferiores non poſſunt diſpenſare in legibus latis à ſuis Superioribus, niſi quando expreſsè, vel tacitè, aut interpretatiuè hoc illis conceditur. Ita habetur in *cap.inferior d.21.ne Romani de elect.* Nauarrus *in Man. prælud. 9. num.* 15. In pœnis tamen taxatis à Superioribus Prælatis, ſi eas non ſibi reſeruauerunt, poſſunt Prælati inferiores diſpenſare ex cauſa iuſta. Nam cum ſint Ordinarij Religioſorum poſſunt circa illos facere omnia, in quibus non ſunt prohibiti. Medina 1.2.*q*.97. *ar*.4. Sine vrgenti tamen,& rationabili cauſa id non poſſunt facere. Ex Concil. Trid.*ſeſſ*.14.*c*.1.Miranda *in Man.to*.2.*q*.30.*ar*.11.

87 Prælati verò Superiores non ſolùm poſſunt facere circa leges,& pœnas latas,& impoſitas à Prælatis inferioribus quidquid facere poſſunt ipſi inferiores circa prædictas leges, & pœnas impoſitas à Prælatis Superioribus,vt per ſe patet;ſed etiam poſſunt prædicti Prælati Superiores reſtringere, & coarctare Iuriſdictionem inferiorum. Quia Prælati inferiores pendent in ſuo eſſe à Superioribus,& ſunt illorum ſubditi. Suarez 4.*tomo de Relig.tract*.8.*lib*.2.*cap*.2.*num*.22.Talis verò reſtrictio, vt licitè fiat, petit iuſtam cauſam. Cum quilibet Prælatus habeat ius vtendi ſua Iuriſdictione,ac proinde ſi illa priuatur ſine cauſa, aliqua iniuria illi fit. Suarez *vt ſupra num*. 23. Addens, etiam ſine cauſa poſſe fieri validè talem reſtrictionem non ſolùm in ijs,quæ ex commiſſione,aut delegatione cõueniunt Prælatis inferioribus,ſed etiam in ijs, quæ de iure ordinario illis competunt. Quia Prælati Superiores hoc facientes habent maiorem,& potentiorem authoritatem. Immò dicit, propter eandem rationem, poſſe Prælatum

Supe-

Superiorem priuare suo Officio validè inferiorem, etiam nulla subsistente causa, licet peccet ita faciendo, Idem *ibidem nu.* 26. Quæquidem stando in iure communi probabilia sunt, secundùm tamen peculiares leges, & consuetudines Religionum, ad illas pertinet iudicare, quid fieri, vel non fieri in casibus similibus possit.

88 Prælati Regularium (qui iuxta ipsorum priuilegia) possunt instituere Confraternitates suorum Ordinum, easque aggregare in quibuscunque Ecclesijs, siue proprijs, siue extraneis, seruare debent conditiones assignatas à Clemente Octauo in Bulla, quæ incipit. *Quæcumque à Sede Apostolica* anno 1604. edita, quæ est 115. inter Bullas huius Pontificis *in 3. tomo Bullar.* & postea etiã confirmata fuit à Paulo Quinto in alia Bulla, *Quæ salubriter* anni 1610. & est 68. inter Bullas huius Pontificis. Prima conditio est, vt in vno loco vnam tantùm Confraternitatem, & Congregationem instituere possint. Secunda, vt id fiat de consensu Ordinarij loci, & cum litteris eius testimonialibus, quibus Confraternitatis, & Congregationis erigendæ pietas, & Christianæ charitatis Officia, quæ exercere cupit apud eos commendentur. Tertia, vt huic Confraternitati, & Congregationi erigendæ, instituendæ, seu aggregandæ, ea tantùm priuilegia, indulgentias, facultates, aliasque spirituales gratias, & indulta, quæ ipsi Ordini, & Religionis Instituto erigenti, instituenti, ac communicanti, seu Archiconfraternitati, & Congregationi aggreganti, nominatim, & in specie, non autem, quæ per extensionem, seu communicationem sibi quouis modo concessa sint, & illa quidem non sub generali forma verborum, vel ad instar, sed expressè, & in specie communicare valeant. Quarta est, quòd statuta harum Confraternitatum sint priùs ab Episcopo Diœcesano examinata, & pro ratione loci approbata, & eiusdem Episcopi Decretis, ac moderationi, & correctioni in omnibus semper subiecta remaneant. Quinta, vt seruetur formula instituendi Confraternitates approbata ab ipso Pontifice. Sexta, vt Ministri, & Officiales dictarum Confraternitatum non vtantur priuilegijs, & facultatibus nisi præuia recognitione Ordinarij, qui adhibitis duobus de eiusdem Ecclesiæ Capitulo illa iuxta Sacri Concilij Tridentini Decreta promulganda decernat. Septima, quòd Ministri, & Officiales dictarum Confraternitatum possint excipere eleemosynas iuxta modum, & formam per Ordinarium loci perscribendam, remotis tamen mensis, peluibus, & capsis, quæ in Ecclesijs, & Oratorijs dictarum Confraternitatum, & Congregationum publicè ad hoc exponi consueuerunt. Deinde qualiter dictæ eleemosynæ expen-

dæ sint,sic præscribit. Eleemosynas autem sic collectas in reparationem,& ornatum Ecclesiarum, tam Ordinum, Religionum, Institutorum, instituentium, erigentium, & communicantium, ac Archiconfraternitatum, & Congregationum aggregantium, quàm Confraternitatum, & Congregationi erigendorum, instituendarum,& aggregandarum,& quibus communicationes fiet, aut in alios earum pios vsus,arbitrio Vicarij in Vrbe,necnon Ordinariorum locorum respectiuè fideliter exponere, atque erogare procurent: vt omnes intelligant, cœlestes Ecclesiæ Thesauros, non quæstus, aut alicuius lucri gratia, sed pietatis, & charitatis excitandæ gratia, ex Apostolicæ Sedis benignitate Christi fidelibus aperiri. Præterea, assignatis casibus à quibus possint Confratres absolui à suis Confessoribus, & à quibus non, postea omnes institutiones, & aggregationes Confraternitatum vbiuis locorum erectas,& institutas, præcipit renouandas iuxta formam ab ipso præscriptam, aliàs vult illas esse nullius roboris, & momenti,reuocatas,& annullatas. Ac tandem pęnas contrauenientibus sic apponit: *Quòd si Ministri aliqui,Superiores, vel Officiales quocumque nomine nuncupati,Ordinum,Religionum,Institutorum,seu Archiconfraternitatum, Congregationum, & Confraternitatum huiusmodi quauis auctoritate, vel priuilegio, & Officio fungantur, & præfulgeant, contra pręmissa in aliquo venire, vel facere præsumpserint, Erectiones, Institutiones,& Communicationes priuilegiorum,Indulgentiarum,facultatum,Spiritualiumq; gratiarum, & indultorum,aliorumq; præmissorum concessiones, nec non aggregationes per ipsos facienda, seu renouandę nullius sint roboris, & momenti; & quilibet eorumdem Ministrorum,Superiorum, Officialium,& aliorum pędictorum priuationis Officiorum,quę obtinet,ac inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda pœnam, quę ab alio,quàm à nobis,vel à Romano Pontifice pro tempore existente remitti non possit, incurrat eo ipso.* Ne autem fit error aliquis in Institutione Confraternitatum lege prædictam Constitutionem Clem.VIII. pro his,& alijs conditionibus ibi assignatis. Pro præcedentia verò Confraternitatum vide Quarãtam *in Summa Bull. verb.pracedentia*. Vbi etiam, in quibus Episcopus, & in quibus Iudex laicus intromittere se possint circa has Confraternitates. Non posse autem compelli ab Episcopo, aut censuris astringi, vt accedant ad publicas processiones, declaratum est pluries à S. Congregatione,apud eumdem Quarantam *vt supra*. Pro formula autem instituendi, seu aggregandi huiusmodi Confraternitates, quam Pontifex præcipit obseruari, vide Flauium Cherubinum *in Compend.Bullar.circa hanc Constit.*115.*Clem.VIII.* Circa

Con-

Confraternitates etiam B. Mariæ de Monte Carmelo, vide Constitutiones nostras *p.4.cap.* 28. & specialiter concordiam factam inter Carmelitas nostros obseruantes, & RR. Patres Discalceatos confirmatam à Paulo V. in Bulla *Ad ea* ann. 1617. edita, quæ habetur in lib. cui titulus est, *Priuilegia Fratrum Discalceatorum B. Mariæ Virginis de Monte Carmelo.* Vide etiam pro Confraternitatibus multa apud Gauantum *in Manual. Episc. verb. Confraternitates.*

89 Gratias autem, siue Indulgentias, quas Carmelitarum Generalis applicare potest Confratribus Confraternitatis Beatæ Mariæ Virginis de Monte Carmelo, habemus ex Paulo V. in Bulla *Cum certas.* anni 1606. die 30. Octobris. Vide Bullam in lib. cui titulus est, *Priuilegia Fratrum Discalceatorum.* num. præcedenti relato.

90 Quamuis Prælati Religionum possint se soli per præcepta, aut decreta, quæ solùm durent tempore sui Officij, obligare suos subditos etiam in conscientia; ratione voti Obedientiæ, quod subditi fecerunt, & ratione Iurisdictionis Ecclesiasticæ, quã ipsi Prælati habent. Non possunt tamen iure communi condere leges, aut statuta perpetua sine Capitulo proportionato, scilicet Generali, Prouinciali, aut locali, respectu totius Religionis, Prouinciæ, aut Conuentus. Ratio est, quia, vt docet S. Tho. 1. 2. *quæst.* 90. *art.* 1. condere leges spectat ad Communitatem, nam cum legis impositio sit res grauissima, vtpotè perpetuò durans, requirit Communitatis, cui imponitur, consensum, atque adeo sine ipso nihil fiet. Neque obstat, quòd Prælati habeant Iurisdictionem quasi Episcopalem, Episcopi autem soli, sine consensu Capituli, condere possint leges; quia non habent in omnibus parem, aut similem potestatem sicut Episcopi, cuius signum est, quòd Episcopi immediatè habent suam potestatem à Papa, Prælati autem Religionum ab ipsa Religione respectiuè. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 8. *num.* 4. 5. & 8. Dixi verò, iure communi non posse condere leges, aut perpetua statuta, quia saltem ex consuetudine, lege, vel priuilegio id possunt habere, iuxta dicta *cap.* 8. *num.* 3. Vnde consulenda sunt iura particularia Religionum. Cum autem in nostra Religione Carmelitarum *part.* 2. *Constitut. cap.* 1. *num* 9. committatur Priori Generali, quòd *possit omnia facere, quæ Diffinitores Generales facere possunt, absolutionibus Priorum Prouincialium liberè, sine culpa, & eorum institutionibus pro libito, vbi fieri potest electio, & apertione sigilli communis Ordinis, dumtaxat exceptis*; videtur posse Generalem Carmelitarum per se solum condere leges, aut statuta perpetua, sicut & Capitulum

Generale cum ipso id facere poteſt. Exprimi tamen ſemper debet ſe vti in hac parte Iuriſdictione, & poteſtate extraordinaria illi in prædicto loco Conſtitutionum conceſſa, ne credatur ſolùm poteſtate ordinaria vſum fuiſſe. An verò Prælati poſſint huiuſmodi leges, aut etiam præcepta imponere ſolo ſuo arbitrio, ſine conſilio eorum, qui iuxta Religionis morem illis aſſiſtunt, dicendum eſt, quòd attinet ad leges, non poſſe ita facere; quia, vt diximus, condere leges pertinet ad Communitatem. Loquendo verò de præceptis, attendenda ſunt iura, & conſuetudines particularium Religionum. Iure verò communi loquendo, in præceptis, quæ imponuntur particularibus perſonis, niſi valde grauia, oneroſa, aut extraordinaria ſint, ſufficit ſola authoritas, voluntas, & iudicium Prælati abſque alia conſultatione: quia eſſet valde oneroſum pro his conſultationem cum alijs facere. Secus in grauioribus præceptis, quæ, vel toti Cõmunitati, vel etiam priuato Religioſo imponuntur. Quia lege naturali prudentia dictat, quòd res grauis non fiat ſine maturo conſilio. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.*8.*lib.*2.*cap.*8.*num.*6. Vbi etiam *num.*7. quid dicendum, an quando conſilium eſt neceſſarium, ſit etiam de ſubſtantia, & valore præcepti, ita vt ſine ipſo nõ teneat. Sed in hoc attendendum eſt ad particularia iura Religionum, ſicut in alio dubio, quod ibidem *num.*9. tractat, an Capitulum Generale Religionis, ſede vacante ante electionem Generalis poſſit condere leges, ſeu ſtatuta perpetua. In Religione autem noſtra certa videtur pars affirmatiua, cum tale Capitulum, ante electionem etiam Generalis habeat ſemper aliquod caput, Vicarium ſcilicet, vel Præſidẽtem, ratione cuius totam Religionem repreſentet. Secus verò eſſet, ſi caſu aliquo dato, non eſſet tale caput; tunc enim tale Capitulum acephalum eſſet, nec haberet poteſtatem prædictam. Audio etiam in grauiſſima Auguſtinianorum familia, præcepta Superiorum durare etiam tranſacto tempore Officij, ſi à ſucceſſoribus non reuocentur, atque ita habere quaſi vim legis.

91 Poſſunt Prælati Religionum, videlicet Generales, & Prouinciales, transferre ſuos ſubditos de vno ad alium locum, videlicet, Generales poſſunt mutare Religioſos de vna ad aliam Prouinciã, Prouinciales verò de vno ad alium Conuentum, ſicut Priores locales, ſeu Guardiani, aut alij Prælati infimi, ſuos ſubditos de vna ad aliam cameram. Ratio ſumitur, tum ex Iuriſdictione quaſi Epiſcopali, quam habent prædicti Prælati in ſuos ſubditos, tum ex voto Obedientiæ, quod ipſi emiſerunt in ſua profeſſione. Nauarr. *comment.*4. *de Regul. num.*22. *& lib.*1. *Conſiltor. conſil.*9. *num.*11. Id autem non debent facere ſine cauſa. Quia hoc videtur eſſe

con-

contra charitatem, & bonum regimen Religionis. Adduntaliqui, quòd si Generalis absque rationabili causa subditum transferat de sua naturali Prouincia in aliam, habeat iustam causam appellandi ad Sanctissimum, vel Protectorem. Nauarr. *lib. 2. Consil. de appell. cons. 5. num. 6. lib. 1. cons. 9. num.* 11. Rodriguez *tom. 1. quaest. Regul. quaest. 23. art. 3.* Displicet tamen quod quidam subiungunt, scilicet, quòd subditus non teneatur obedire Generali illum trãsferenti ex vna Prouincia in aliam. Non solùm quia in dubijs potiùs fauendum est Praelatis, quàm subditis, sed etiam, quia cum per professionem Religiosus promiserit obedientiam Generali, non pro vna, aut alia Prouincia, sed pro tota Religione, ad quam eius Iurisdictio extenditur, credendum est stare debere voluntati ipsius illum sic transferentis.

92 Possunt, & debent Praelati Superiores, videlicet Generales, & Prouinciales, per se, vel per alios visitare suam Religionem, vel Prouinciam. Probatur ex Concilio Tridentino *sess. 25. cap.* 1. Vide dicenda *cap. 27. num. 1. 2. & 3.* Non tamen possunt mittere ad visitandum Religiosum aliquem extraneum, vel Clericum saecularem. Ratio est, quia oportet Visitatorem instructum bene esse in Regula, & Institutis visitandorum. Laurent. de Peirin. *tom. 1. quaest. 1. de Obed. cap.* 18. Rodriguez *tom. 3. quaest. Regul. quaest. 77. art. 9. & tom. 2. quaest. 4. art. 2. & quaest. 52. art. 7.* Id autem rectè possunt facere Summus Pontifex, & Legatus à latere. Propter ampliorem facultatem, quam ipsi habent. Rodrigu. *tom. 2. quaest. 52. art. 7. & 9.* Peirin. *vt supra.*

93 Absolutiones autem, & dispensationes à censuris, & irregularitatibus, quae communiter solent dari à Praelatis Regularium, tam in praedictis visitationibus, quàm in aliquibus festiuitatibus solemnioribus, prosunt Religiosis in foro interno animae, saltem pro censuris, & irregularitatibus dubijs, & oblitis, seu ignoranter incursis. Aliàs prorsus vanae, & inutiles essent tales absolutiones, & dispensationes. Ledesma *de statu Religiosor. in communi cap. 4.* Laurent. de Peirin. *tom. 1. priuil. Minim. in Constit. 1. Iulij II. §. 16. num.* 42. An verò prosint etiam pro censuris, & irregularitatibus certis, & manifestis, occultis tamen, & in foro conscientiae? Non video aliquem de hoc puncto disputantem: sed sub aliorum censura dicerem, valere quidem ad omnia, ad quae se extendere possunt auctoritas ordinaria, & priuilegia Praelatorum. Verba enim illa, quibus in similibus casibus vtuntur Praelati, scilicet, *absoluo vos*, vel *dispenso vobiscum*, piè sanè videntur fauorabiliter amplianda.

94 Posse etiam Praelatos Regulares commutare legata facta

ad vnum vsum, in alium, tenent aliqui; propter priuilegia Minoribus concessa, Sixti IV. & Leonis X. Rodriguez *tom. 2. quæst. Regul. quæst. 125. art. 9.* Henriquez *lib. 7. de Indulgent. cap. 22.* Sed præterquàm quòd hæc priuilegia viuæ vocis oracula sunt, ac per consequens his temporibus nullius momenti, vlteriùs non fuerunt authentica, vt testatur Casarrubius *in Comp. priuil. Mendic. verb. Commutare n. 1. & 2.* Casu tamen quòd circa hoc sit aliquod priuilegium, quod non video, ad minus tamen legitima causa talis commutationis necessariò requiritur. Beia 4. *p. casuum cas. 22.* Peirinis *tom. 1. priuil. Minim. in Constit. 2. Iulij II. §. 26. num. 74. & 75.*

95 Possunt aliqui Superiores Regulares in vnaquaque Prouincia constituere vnum, vel plures Fratres sui Ordinis, probatos tamen, ac fide, & doctrina idoneos, in Notarios publicos, pro intimandis mandatis, priuilegijs, concessionibus, & indultis Apostolicis Ordini concessis, quibuscumque personis, siue Ecclesiasticis, siue secularibus, etiam Regibus, Ducibus, &c. vbi, & quoties opus fuerit. Ita enim concessit Pius V. Dominicanis ann. 1571. die 21. Martij, in Motu proprio; qui incipit *Debitum pastoralis.* in 2. Tom. Bullar. Laert. Cherub. in Pio V. *num.* 124. Vbi etiam animaduertit ipse Cherubinus idem concessisse Iulium III ann. 1554. Hoc autem priuilegio gaudent alij Mendicantes propter cõmunicationem priuilegiorum, quam inter se habent. Rodriguez *tom. 3. quæst. Regul. quæst. 8. art. 1.* Nisi fortè per non vsum legitimum hoc priuilegium perdiderint, iuxta dicta *cap. 3. num. 17.* Aduerti autem oportet priuilegio hoc non posse vti, nisi Monasteria, *quæ de obseruantia sunt tantùm*, & ab illis personis, *quæ sunt obseruantiæ tantùm*; sic enim explicat suam mentem Pontifex in hac Bulla. Aduertunt autem alij (Peirinis *tom. 2. priuil. Minim. in Const. 9. Pij V.*) quòd isti Notarij possunt creari non solùm à Generalibus, & Prouincialibus, sed etiam à Superioribus localibus. Similiter, quòd informationes intrantium Religionem possunt fieri ab istis Notarijs. Sed quoad primum, id est contra intentũ Pontificis, solùm enim concedit hanc facultatem *Magistro Generali, Vicarijs, & Prouincialibus*, vt patet ex contextu Bullæ. Quoad secundum verò, licet ex priuilegio Clement. VIII. concesso Patribus Dominicanis Conuentus S. Stephani Salmanticensis, quod referimus *cap. 24. num.* 14. possint fieri informationes admittendorum ad Ordinem *per aliquem eiusdem Conuentus Religiosum ad hoc deputatum*, ex vi tamen huius priuilegij Pij V. non potest hoc fieri; quia, vt constat ex contextu Bullæ, solùm concedit hanc facultatem creandi Notarios ad notificandum, & intiman-

mandum priuilegia Religionis. De modo autem creandi huiusmodi Notarios, iuramento ab ipsis præstando, & forma litterarum, vide Peirinis *tom.2.priuileg.Minim.in Constitut. 9. Pij Quinti num.9.*

96 Quamuis aliqui Prælati Religionum possent concedere licentiam Religiosis legendi libros prohibitos, propter concessionem factam à Sixto IV. Ordini Prædicatorum, & Minorum, & Societati Iesu à Pio V. & Gregor. XIII. cum quibusdam conditionibus ibi assignatis: (Rodriguez *tomo 2.q.82. ar.3.* Peregrinus *in Compend.tit.lib.prohibiti*) tamen huiusmodi facultates, quatenus attinet ad hæreticorum libros *hæresim continentes, vel de Religione tractantes*, reuocantur per Bullam Cęnæ Domini, quæ singulis annis legi solet, siquidem in illa reuocantur omnia priuilegia, etiam Mendicantibus quomodolibet concessa. Quatenus verò attinet ad alios libros prohibitos, vel suspensos, etiam videntur reuocatæ huiusmodi facultates, cum Gregorius XV. in Bulla *Apostolatus* ann.1623. edita, quæ habetur in 4. *tom. Bullar. inter Bullas huius Pontificis num.*40. reuocauerit omnes, & quascunque licentias legendi, & habendi libros prohibitos quomodolibet, quod etiam fecit Sanctiss. D.N. Vrbanus ann.1631. in Bulla etiam *Apostolatus tom.4. Bullar. in addit. num.*114. reuocans prædictas licentias cõcessas quibuscumque personis tam Secularibus, quàm Regularibus, *cuiuscunque gradus, status, conditionis, qualitatis, & praeminentiæ, etiam speciali nota, & mentione dignis.* Video aliquos (Laurent. de Peirinis *tomo 2.priuileg.Minim.in Constit. 9. Pauli V. à nu.9.*) dicere, prædicta Constitutione Gregorij (idem diceret de Constitut. Vrbani) solùm reuocari licentias particulares legendi huiusmodi libros, non verò priuilegia Regularibus concessa. Sed quia in prædictis Constitutionibus reuocantur facultates concessæ, etiam *per litteras Apostolicas, & aliter quomodocunque*, quo videntur etiam priuilegia comprehendi, ideo securior est nostra sententia, & in praxi consulenda, licet opposita sit forsan speculatiuè etiam probabilis, dummodò constet prædictas concessiones non fuisse factas viuæ vocis oraculo, aliàs omnino inualidæ iam essent his temporibus, vt sæpiùs diximus, an verò talia fuerint, mihi notum non est.

97 Non potest vnus Religiosus habere duas Prælatias in Religione eadem, vel diuersis, sine authoritate Sedis Apostolicæ. Ratio est, quia ita habetur in *cap.multa de præbend.* & in Concil. Trident. *sess.7.cap.2. & 4. & sess.24.cap.17.* Miranda *in Man.tom.2.q.3. ar.3. & q.7.ar.12.* Consuetudo autem aliquarum Religionum, in quibus Generalis, vel Prouincialis est simul Superior immediatus

ali-

alicuius Conuentus, tolerari potest, dummodò sit legitimè præscripta, vel à Sede Apostolica approbata.

98 Possunt Generales nostri Carmelitani Ordinis instituere Prouinciales Titulares Angliæ, Hiberniæ, Scotiæ, Datiæ, Saxoniæ, & aliarum Prouinciarum, quæ olim in Religione verum, & reale Ius, & Dominium, Iurisdictionemq; habuere, vt constat ex Decreto Sacræ Congregationis Concilij anno 1592. Vnde in Capitulo Generali Cremonæ celebrato 6. Iunij 1593. admissi sunt tales Prouinciales titulares sub his legibus, & conditionibus. Primò, Reuerendi Prouinciales Titulares instituantur in Capitulo Generali quotiescunque habentur Comitia, extra Comitia instituantur à Reuerendissimo Patre Ordinis. Secundò, Socios cum voce sibi asciscere non valeant pro quibuscunque Capitulis. Tertiò, de triennio in triennium mutentur, vel confirmentur à Reuerendissimo Patre Ordinis. Quartò, dum Reuerendissimus Pater fuerit assumptus, vel vita functus, Generalis Vicarius Apostolicus nõ possit eos arbitratu suo amouere, & alios instituere. Quintò, circa Prouincialem Terrę Sanctæ decreuerunt seruandam esse consuetudinem Religionis. Sextò, habeant locum, & vocem immediatè post Priorem Conuentus in quo degunt. Septimò, in Capitulo Generali, & coram Reuerendissimo Patre teneant locũ Prouinciæ cuius titulum habent. Octauò, si contigerit plures simul commorari, post Priorem Conuentus, inter se vnusquisque teneat locum suæ professionis, vel gradus. Nonò, subsint immediatè Reuerendiss. Patri Ordinis, ipsi, & eorum Socij. Video tamen hoc vltimum de Socijs ipsorum non esse in vsu. Decimò, in Capitulo Generali habeant vocem actiuam, & passiuam in omnibus in quibus cæteri Reuerendi Prouinciales de Iure, vel de consuetudine habent. Vndecimò, possint habere munia, & Officia in Conuentu, & Prouincia in quibus degunt, quæ alioquin habere possent. Duodecimò, priuati non sint hoc titulo ob quodcunque Officium sibi iniunctum nisi Prouincialatum alium obtinuerint. Decimotertiò, intersint omnibus, quibus alij Patres primarij, & discreti interesse debent in his Conuentibus in quibus habitant. Decimoquartò, si assumantur ad Prioratum, licet non teneantur renunciare titulo, tenentur tamen subesse dispositioni, & obedientiæ Reuerendi Prouincialis Prouinciæ in qua Prioratum obtinent. Declarauit insuper eadem S. Congregatio, non prohiberi prædictos titulares ferre suffragia in electionibus Superiorum Decreto Concilij Trident. *sess. 25. de Regularibus cap. 6.* vbi scilicet decernitur non licere, *Prouinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoscunque Titulares, ad effectum electio-*

ctionis facienda constituere. Quo datur intelligi mentem Concilij solùm fuisse tollere prædictos Titulares, quando solùm pro tempore electionis faciendæ,& ad hunc effectum sunt electi, non verò titulares perpetuos, prout colligitur ex Epistola Secretarij eiusdem Congregationis ad Vicarium Generalem Ordinis, quæ habetur in prædicto Capitulo Cremonensi.

99 Superiores Religiosorum concedentes alicui sibi subdito licentiam adeundi ad partes transmarinas, in quibus pauci fideles reperiuntur,nisi talis subditus sit scientia,prudentia,& experientiæ vsu præditus,incidunt in excommunicationem latæ sententiæ Papæ reseruatam in Extrauagãti *Ad nostrum*. Bonacina *in tract. de clausura q.2. punct.*4. Qui bene etiam addit hanc excommunicationem non incurri, si ipse Superior Ordinis, ille scilicet, qui in ipsa alium Superiorem non recognoscit,vt puta Generalis, ad prædictas partes vadat,cum textus solùm loquatur de Religiosis subditis. Vide dicta *cap.9.num.32.*

100 Ex nouissimo etiam Decreto Sanctiss.D.N. Vrbani VIII. in Generali Cõgregatione S.R.Inquisitionis habita 24.April. 1633. præcipitur omnibus Superioribus Religionum sub pœna priuationis Officij,ac vocis actiuæ, & passiuæ ipso facto incurrenda, alijsque arbitrio S. suæ infligendis, *vt in perpetuum semel saltem in anno,id est,feria 6. post octauam Assumptionis B. Mariæ Virginis in publica mensa,vel in Capitulo ad hoc specialiter conuocato, & insuper in quocunque Generali, ac Prouinciali Capitulo, Conuentu, Dieta,vel alio quouis nomine nuncupato Capitulari Congressu, suos subditos, ac Religiosos commonere de iniuncta omnibus obseruantia, & executione* litterarum Apostolicarum, Constitutionum, & Decretorum ad Sanctum Officium Inquisitionis pertinentium. Præsertim Constitut. Iulij III. quæ incipit *licet à diuersis*, & habetur *tomo 1. Bullar.* inter Constitutiones huius Pontificis *num.* 11. & Constitut.Pij V. quæ incipit *Si de protegendis*,& habetur *in 2.tom. Bullar.*inter Constitutiones huius Pontificis *num.*82. & Constit. Pij IV.quæ incipit. *Cum sicut* nuper *2.tom.Bullar.*inter Bullas huius Pontificis *num.*31.& Constitut.Gregorij XV.quę incipit *Vniuersi Dominici gregis*,& est *in 4.to. Bullar.* inter Bullas huius Pontificis *num.*34. de qua, & nos *cap. sequenti num.* 33. Et Constitut. Gregorij XIII. quæ incipit *Officij nostri partes* inter Bullas huius Pontificis *tom. 2. Bullarij num.*21. simul cum Constitutione Clement.VIII. quæ incipit *Etsi aliàs*,& est *in 3.tom.Bullarij* inter Bullas huius Pontificis *num.*81. simul etiam cum Constitut.Sanctiss. D. N. Vrbani VIII. quæ incipit *Apostolatus Officium* inter Bullas ipsius *4.tom.Bullar.num.*79. De quibus nos egimus *cap.10.nu.*22.

Dein-

Deinde etiam Constitut. Sixti V. quæ incipit *Cœli, & Terra creator*, & est inter Constitutiones ipsius *num. 17. in 2. tom. Bullar.* simul cum Constitutione Sanctiss. D. N. Vrbani, quæ incipit *inscrutabilia*, & est inter Constitutiones ipsius 4. *tom. Bullar. num.* 113. de quibus nos egimus *cap. 10. num.* 27. Præterea Constitut. Clem. VIII. quæ incipit *Cum sicut in* 3. *to. Bull. n.* 42. *& Greg. XV. Constitut.* 28. quæ incipit *Romani Pontificis* 4. *tom. Bullar.* Item Pauli V. *Constitut.* 26. quæ incipit *Romanus Pontifex*, de qua nos *in hoc capite num.* 18. diximus. Eiusdem etiam *Constitut.* 97. inter Bullas ipsius, quæ incipit *Regis pacifici*, simul cum alia Gregor. XV. quæ incipit *Sanctissimus Dominus noster auditis*, & est 29. inter Constitutiones ipsius, de quibus & nos *cap. 20. num.* 12. dicemus. Præterea Constitut. Gregorij XV. quæ est 27. inter Constitutiones ipsius, & incipit *Romanus Pontifex in Specula*, simul cum alia Sanctissimi D. N. Vrbani VIII. de eadem materia, quæ incipit *Aliàs fel. rec. Gregorius Papa XV.* sub Datis Romæ 20. Decembris 1631. de quibus nos *cap.* 3. *num.* 21. Similiter eiusdem Gregorij Constitut. 40. quæ incipit *Apostolatus officium*. Et Sanctiss. D. N. Constit. 114. quæ incipit eodem modo, & de quibus nos *cap. præsenti num.* 96. Insuper Sanctiss. D. N. Vrbani Constitut. 37. quæ incipit *Sanctissimus Dominus noster sollicitè animaduertens*, de qua & nos *cap. 12. num.* 39. *&* 40. Item eiusdem Sanctiss. D. N. Vrbani Constitut. 50. quæ incipit *Sanctissimus Dominus noster pro debito sui Pastoralis officij*. Ac demum eiusdem SS. D. N. Constitut. sub Datis Romæ die 5. Nouẽb. 1631. quæ incipit *Cum sicut accepimus*. Ad adimpletionem autem huius Decreti (vt puto) necessarium non est prædictas Constitutiones integrè legi, sed solùm summatim quoad substantialia in eis contenta. Præcipitur autem ab eodem SS. D. N. Vrbano eisdem Superioribus, quatenus teneantur curare, & efficere, vt prædicti Decreti *exempla aliquo loco apud eos publico affigantur, & affixa conseruentur, ita vt ab eisdem subditis Religiosis videri, ac legi commodè queant. Deque huiusmodi commonitione publico documento statim certiorem facere* Congregationem *S. Inquisitionis in Vrbe*.

101 Circa facultatem, quam habent Prælati Regulares, præsertim Ordinum Mendicantium recipiendi Tertiarios, vide dicta *cap 3. num.* 22. Circa ea, quæ possunt præcipere suis subditis, vide *cap. 4. per totum*. Qualiter etiam Religiosi nihil possint habere, recipere, dare, &c. sine licentia suorum Superiorum *cap. 6 fere per totum*. Et qualiter ipsi Prælati non possint suis subditis aliquid superfluum, aut impertinens permittere, *ibidem à num.* 13. De aliquibus obligationibus Prælatorum Regularium, quæ habentur

in

in Iure,& Concilijs *cap.9.specialiter num.27.32. 34.* & de ijs, quæ habentur ex Constitutionibus Summorum Pontificum, & Decretis S.Congregat.*cap.10.num.1.2.16. 20. 21.* De obligatione Prælatorum ad faciẽdum recitari Officium Diuinum in suis Ecclesijs *cap.12.num.9.* Circa facultatem dispensandi in illo cum suis subditis, *ibid. à num.28.* Pro ijs, quæ facere possunt, aut tenentur circa suos subditos volentes recipere Ordines, *cap. 14.* Pro electionibus ipsorum *cap. 15.* Pro curá,quam habere debent circa Apostatas,& fugitiuos,*cap.16. à num. 16.* Pro obligatione,quam habent examinandi Concionatores, nec permittendi prædicare Idiotas *cap.20.num.1.*

De Confessoribus Regularibus, eorumque facultatibus, & obligationibus.

CAP. XIX.

1 REGVLARES, seu Religiosos Sacerdotes de suorum Prælatorum licentia, secularium confessiones audire posse, dummodò ad id, siue ex priuilegio,siue aliter,delegatam habuerint Iurisdictionem, res est in confesso apud omnes, antiquioribus quibusdam paucis exceptis, qui rem hanc licentiosè nimis tractarunt.

2 Quamuis olim tempore Bonifacij VIII. in Extrauag. quę incipit, *Super Cathedram*, dederit ipse facultatem Regularibus, vt solummodò à suis Prælatis præsentati Episcopis secularium confessiones possent audire. Et tempore Benedicti XI. in alia sua Extrauag. quæ incipit, *Inter cunctas de priuilegijs*, etiam sine præsentatione,aut licentia Episcoporum concesserit posse Regulares audire secularium Confessiones. Et tempore Clementis V. in Concilio Viennensi in Clemen. quæ incipit. *Dudum de sepult.* reuocatum fuerit Decretum Benedicti, & renouatum illud aliud Bonifacij, iam tamen post tempora Concilij Tridentini, ad hoc quòd Religiosi possint confessiones secularium audire,requiritur præsentatio, & approbatio Episcoporum per hæc verba *sess. 23. cap. 15.* *Quamuis Presbyteri in sua ordinatione à peccatis absoluendi potestatem accipiant, decernit tamen Sancta Synodus nullum etiam Regularem posse confessiones secularium, etiam Sacerdotum audire, neque ad id idoneus reputari,nisi,aut Parochiale beneficiũ, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut*

alias

aliàs idoneus iudicetur, & approbationem, quæ gratis detur, obtineat, priuilegijs, & consuetudine quacumque, etiam immemorabili, non obstantibus, &c. Nauarrus *cap. placuit. num.* 52. Quia verò postea aliquibus Religiosis concessum est Indultum audiendi Confessiones secularium absque præuio examine Ordinarij, SS. D. N. Vrbanus in Bulla edita ann. 1628. quæ habetur *tom.* 4. *Bullar.* inter Constitutiones huius Pontificis *num.* 91. cassauit, annullauit, & reuocauit omnia, & singula priuilegia quibuscumque Religionibus, & Societatibus concessa. Vnde iam his temporibus nullum extat priuilegium aliquibus Religiosis concessum, quo possint secularium confessiones audire non præmisso examine Ordinarij. Nec sufficit approbatio à Parocho, etiã pro subditis illius Parochiæ. Quia Concilium requirit approbationem Episcopi. Bonacina *de Sacram. pœnit. disp.* 5. *quæst.* 7. *punct.* 4. §. 1. *num.* 12. Nec etiam requiritur consensus Parochi in cuius parochia Religiosus audire vult confessiones, si accepit facultatem audiendi confessiones independenter à Parochis. Bonacina *vt sup. n.* 17. Barbosa *de Officio Parochi cap.* 19. *num.* 22. & 23.

3 Aliqui dicunt non obstante prædicto Concilij Tridentini Decreto, quòd si Episcopi, (quod absit) ex indeuotione, mala voluntate, odio, aut absque aliqua legitima, iusta, & rationabili causa Regularibus præsentatis coram ipsis, noluerint dare licentiam audiendi confessiones, posse nihilominus secularium confessiones audire. Tum quia quoad hoc non est reuocata per Concilium Clementina illa *Dudum de Sepulturis*, quæ hoc statuit; tum quia non est credibile Concilij Decretum procedere in hoc casu. Nauarrus *in Man. cap.* 27. *n.* 264. Miranda *in Man. to.* 1. *q.* 45. *ar* 6.

4 Præsentatio Cõfessariorum Regularium facta in vno Episcopatu non sufficit pro alijs Episcopatibus. Colligitur ex Concilio Tridentino illis verbis. *Nisi ab Episcopis approbationem obtineat*; verbum enim illud (*Episcopis*) in plurali positum, satis insinuat, quòd non sufficit vnius, aut alterius Episcopi approbatio, sed eorum omnium, in quorum Diœcesibus Regulares audire volunt confessiones. Collector priuilegior. Mendicantium *in suo Compendio verb. absolutio quoad seculares.* Suarez 4. *tomo ad* 3. *partem disput.* 28. *sect.* 7.

5 Affertur tamen priuilegiũ, quod Gregor. XIII. concessit Confessarijs, & Prędicatoribus Societatis Iesu in Bulla *Ad perpetuam*, quòd ab aliquo Ordinario semel approbati, & à suis Superioribus ad huiusmodi munera deputati, quandocunque, suum, siue in mari, siue in terra, iter faciẽdo, possint, nõ repugnãtibus tñ Curatis Parochialiũ Ecclesiarum, Verbum Dei prædicare, & quorumcumque

cumque

cumque Christi fidelium confessiones audire, dummodò id non faciant in oppidis, & locis, in quibus Ordinarij existunt sine eorum licentia desuper obtenta. Suarez 4. *tom. in 3. par. disp.* 28. *sectio.* 7. Enrriquez *lib.* 3. *de Sacram. pœnit. cap.* 6. *num.* 7. Verumtamen hoc priuilegium non solùm videtur derogatum à SS. D. N. Vrbano propter dicta supra *num.* 2. sed etiam, vt quidam volunt, reuocatum fuit iam pridem, & ante tempora Vrbani, viuæ vocis oraculo; vnde cautè in hoc procedendum. Laurentius de Peirinis *tomo* 1. *de subdito q.* 1. *de Obedientia cap.* 21. §. 2. Adminus tamen videtur posse prædictos Confessarios Regulares audire vbique terrarum Confessiones subditorum illius Diœcesis, vbi sunt approbati. Quia Curati possunt absoluere suos subditos vbicumque repertos, ac per consequens idem facere poterunt Religiosi approbati, qui sunt quasi Parochi, ex Clement. *dudum de sepultur.* Sotus *in* 4. *disp.* 18. *q.* 4. *ar.* 3. Ledesma *tomo* 1. *Summ. de pœnit. c.* 12. *dub. vlt.* Hoc verò intelligo, dũmodò subditus extra territoriũ repertus non mutauerit domicilium. Peirinis *vt supra*. Affertur etiam ad præsens intentum priuilegium Sixti IV. concessum Minoribus, quod omitto, quia fuit viuæ vocis oraculum, quod his temporibus nihil valet. Casarubius *in Compend. priuileg. verb. absolut. quoad secular.* 1. *nu.* 11. Vbi illud inter viuæ vocis oracula non authentica signata littera O. numerat.

6 Etiam Regulares graduati in S. Theologia, vel Lectores, &c. debent Episcopis præsentari, & ab ipsis examinari, & approbari, vt possint munus Confessariorum exercere. Ratio est, quia quamuis oppositum videretur insinuari illis verbis Concilij, *Aut aliàs idoneus iudicetur*, tamen Pius V. in Bulla *Romani Pontificis prouidentia* ann. 1571. determinauit supradictum Decretum obseruari debere ab omnibus Regularibus, *etiãsi sint Doctores, aut in Theologia de Superiorum suorum licentia graduati, vel promoti, vel à suis Magistris Generalibus, vel Prouincialibus pro secularium confessionibus expositi*. Suarez *tomo* 4. *in* 3. *par. disp.* 28. *sect.* 4. Quod Decretum reuocatum non est, aut reductum ad terminos Concilij Trident. vt testatur S. Congregat. Cardinal. de qua Quaranta *in Summ. Bullar. verb. Confessor.*

7 Approbatio hæc pro Confessarijs Regularibus requisita non est perpetua, sed semel approbati ab vno Episcopo, possunt à successore iterum examinari, & approbari, seu reprobari; non tamen ab eodem. Ita Pius V. in extrauag. *Romani Pontificis prouidentia* ann. 1571. ijs verbis. Volumus tamen eos, qui semel ab Episcopo in Ciuitate, & Diœcesibus suis, præuio examine approbati fuerint, ab eodem Episcopo iterum non examinari; à successore au-

tem Episcopo pro maiori suæ conscientiæ quiete examinari de nouo poterunt. Idem etiam habet declaratio Congreg. Cardinalium per hæc verba. Congregatio Concilij censuit Regulares ad audiendum secularium confessiones in Ciuitate, & Diœcesi ab Episcopo præuio examine approbatos iterum ab eodem examinandos non esse; cæterum posse iterum à successore examinari iuxta constit.S.mem.Pij V.dat.Idibus Augusti Pontific. sui ann.6. quæ à fel.rec.Greg.XIII.non est reuocata per reductionem priuilegiorum Regulariũ ad terminos Conc.Trid.Viualdus *in Candel. aur.1.p.tit.de Confess.n.*28.Mirãda *in Man.to.1.q.*45.*art.*7. Quando tamen Religiosus semel approbatus in vna Diœcesi ab illa recessit, si iterum reuertatur, non tenetur nouam quærere approbationem. Quia prima fuit, vt suppono, sine temporis limitatione. Secus verò, quando est nouus Episcopus, & ille vult illum de nouo examinare. Propter dicta. Bonacina *vt sup.num.*16.

8 Approbatio Confessariorum Regularium potest ab Ordinarijs, iusta, & rationabili causa subsistente, restringi, & limitari ad certum tempus, locum, atq. personas. Ratio est, quia ita determinatur in Clement. *Dudum de sepulturis*, nec reuocatum fuit per Concil. Trident. Suarez *tomo* 4.*in* 3.*p.disp.*28 *sect.*7.*dub.*6. Nauarr. *in Man.cap.*4.*num.*4. Si tamen id fiat sine iusta, & legitima causa, probabilissimum est talem restrictionem nihil valere. Henriq. *lib.* 3.*de Sacram.pœn.cap.*6.*num.*5.& 9.Miranda *in Man.tom.*1.*qu.*45. *art.*10. referens hanc declarationem Cardinalium die 2. Iulij anno 1587. *Regulares, qui ad audiendas Cõfessiones idonei generaliter ab Ordinarijs, eorumque examinatoribus reperti, & approbati fuerint, generaliter quoque, & indistinctè absque vlla limitatione temporis, certorumue locorum, aut generis personarum admittantur in propria Diœcesi. De cæteris verò, qui non adeo idonei reperiuntur si petierint se admitti, arbitrio Ordinariorum relinquitur, ipsos cum limitata facultate, prout eisdem Ordinarijs magis expedire videbitur, probare, & admittere.* Vide Gauantum *in Man. Episcop.verb. Confessarius num.*12.*& sequent.*

9 Præterea Confessarij Regulares semel ab Ordinarijs liberè approbati non possunt ab ipsis suspendi ab audiendis confessionibus, *nisi ex noua causa, eaque ad Confessiones ipsas pertinente, aut ob non seruatum Interdictum ab ipsis Ordinarijs positum.* Similiter, nec possunt simul omnes Confessarij vnius Conuentus priuari ab Ordinarijs facultate audiendi Confessiones. Ita enim determinatum est à Sac. Congregat. 20. Nouemb. 1615. cuius Decretum referunt Alphonsus Leo *in fin.*2.*p.de Iubil.pag.*114. Laurentius de Peirinis *tomo* 1.*de priuileg.Minim. in Constit.*2. *Sixti IV.* §. 11. *nu.*45.

*num.*45. Gauantus *in Man. Episcop. verb. Confessar. num.*23. & 24. Vnde si contra hoc Decretum, Confessarij Regulares suspendantur ab audiendis confessionibus, puto quòd non tenentur obedire, cum excedāt in tali casu Ordinarij limites auctoritatis quam habent. Peirinis *vt supra*. Quod maximè est verum, si cum ipso, & alijs dicamus facultatem, quam habent Confessarij Regulares ad Confessiones audiendas, dari illis immediatè à Papa, & quòd Ordinarij solùm dent approbationem personæ, declarando illam esse idoneam ad hoc ministerium. Rodriguez *tomo* 1. *quæst.* 58. *artic.* 1.

10 Approbatio Confessariorum Regularium non expirat per mortem concedentis. Ratio est tum quia ista approbatio conceditur nomine Dignitatis, quæ nunquam perit, tùm quia id videtur supponi à S. Congreg. in Decreto adducto supra *nu.*7 dum dicitur *posse iterum à successore examinari*, non dicitur *debere*, Vnde si successor non reuocat, semper durat approbatio. Nauarrus *in cap. placuit de pœnit. d.*6. *num.*161. Suarez *lib.* 8. *de leg. cap.* 32. *num.*9. & *tom.*4. *in* 3. *par. disp.*26. *sect.*3. *num.*9. Deinde approbatio hæc non requirit ad sui validitatem, quòd detur in scriptis. Cum Concilium non requirat hoc, nec sit necessarium ad rationem priuilegij. Bonacina *vt supra num.*32.

11 Confessarij regulares Minores de obseruātia, Carmelitæ, &, qui cum ipsis cōmunicant in priuilegijs existentes in Diœcesibus vbi sunt approbati, possunt omnium secularium quarumcumque Diœcesum Confessiones audire. Ita concessit Nicolaus Quintus Minoribus, & postea Sixtus IV. Maximè Vrbanus IV. Carmelitis concessit, vt delicentia Prælatorum Ecclesiæ possint audire Confessiones omnium Christi fidelium causa deuotionis ad ipsos recurrentium, nisi talia commisissent, propter quę esset Sedes Apostolica meritò consulenda. Cui concessioni *non reperitur similis in priuilegijs* Mendicantium, vt inquit Casarub. *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. absolutio quoad seculares primo num.*19. Miranda *in Man. tom.*1. *q.*45. *art.*14. Vide etiam Suarez 4. *to de Relig. tract.*10. *lib.*9. *cap.*2. *à nu.* 8. Audire tamen Confessiones aliorum Regularium, siue suæ, siue alienæ Religionis non possunt ex vi prædictarum concessionum, nisi fortè ipsi Religiosi, qui volunt audiri in Confessione licentiam habeant suorum Pręlatorum. Ratio est quia Confessores Religiosorum solùm sunt, vel Prælati ipsorum, vel ab ipsis delegati, vnde non intelliguntur comprehensi in illa generali concessione. Præsertim, quia non est credendum Pontifices concessisse hoc priuilegium vni Religioni cum præiudicio Prælatorum alterius. Siluester *verb. Confessor.* 2. *nu.*6. Ar-

milla *verb. absolutio numero* 23.

12 Regulares approbati ab Episcopis ad audiendas Confessiones secularium, si cõtra voluntatem suorum Superiorum audiant Confessiones, peccant; propter Votũ Obedientiæ, quod sic faciendo, transgrediuntur. Nauarrus *in cap.1. de Pœnit. dis.6. num.73.* Validè tamen absoluunt. Cum reuera habeant potestatem Ordinis, & Iurisdictionis, vt supponitur. Si verò in Religione sit receptum Breue Iulij III. concessum Generali Prædicatorum, (quo vti possunt Religiones habentes communicationem priuilegiorum cum illis,) videtur nec validè absoluere. Eò quòd in prædicto Breui Pontifex *reuocauit licentias, & immunitates concessas Religiosis eiusdem Ordinis, quas Magister ipse Ordinis reuocandas dijudicauerit, vndecunque emanatas*. Miranda *in Man.tom.1.q.45. art.12.* Adminus tamen prædicti Regulares approbati ab Ordinarijs ad audiendas Confessiones secularium possunt à suis Superioribus rationabili de causa reprobari, suspendi, coarctari, &c. Nam quæcunque authoritas huiusmodi Confessarijs Regularibus concessa, semper intelligenda est quoad vsum, & exercitium pendere à voluntate Prelatorum, ratione Voti Obedientię. Sotus *in 4.d.18.q.4.ar.3.* Graffis *to.1.consil.lib.5.de pœnit. & remiss. consil.4.num.*18. Vide dicenda infra *num.*41.

13 Similiter prædicti Cõfessarij si excommunicati, suspensi, &c. publici sint, per sententiam, (vel per notorietatem facti in casu publicæ percussionis Clerici) nec licitè, nec validè absoluunt, vt omnes admittũt, propter Extrauag. Martin.5. *Ad euitanda.* Secus verò quando tales censuræ sunt occultæ, tunc enim licet peccent sic faciendo, cum per illas hoc prohibeatur, validè tamen absoluunt. Eò quòd pia mater Ecclesia tunc tribuit Iurisdictionem, supplendo defectum illius propter existimationem communem. Iuxta *l.Barbarius ff.de Officio Prætoris.* Nauarrus *in Man. cap.9. num.7.* Cornexo *2.tom.in 3.p.tract.5. de excommunic. disputat.10. dub.vltimo.*

14 Prædicti Confessarij in primis absoluere possunt ab omnibus casibus, qui Summo Pontifici, Episcopis, aut alijs Superioribus reseruati non fuerint. Quia vt habetur ex Regula Iuris *in cap.nuper de sent.excommunic.& cap.etsi Clerici de iudic.* quæ specialiter non reseruantur iure concessa censentur. Miranda *in Man. tom.1. quæst. 46. art.2.* Deinde etiam possunt absoluere ab omni excommunicatione minori. Cum minus hoc sit, quàm absoluere à mortalibus, quod possunt facere. Nauarrus *in Manu. cap.27. num. 26.* Similiter absoluere possunt ab omni excommunicatione etiam maiori non reseruata. Quia eo ipso quòd non reser-

reseruatur videtur remitti iurisdictionem habentibus. Cornexo 2. *tomo in 3. p. tract. 5. de excomm. disp. 11. dub. 1.* loquens de censura iuris nemini reseruata, *& dub. 3.* loquens etiam de censura hominis nulli reseruata. Vbi etiam affert aliquas exceptiones. Nunquam tamen possunt dispensare in irregularitate aliqua, secluso speciali priuilegio (quod non video alicui Religioni concessum respectu secularium). Quia irregularitas omnis de iure communi solùm tollitur Papæ dispensatione, exceptis illis, quæ Episcopis, & Prælatis Regularium, quoad sibi subditos cõceduntur. Siluester *verb. dispensatio q. 9. 10. & 11.* Suarez *5. tomo de censuris disp. 41. de irregular. sect. 2.* Vnde nec possunt prædicti Confessarij dispensare in irregularitatibus propter priuilegium Pauli III. Societati Iesu concessum, vt scilicet possint absoluere *à pœnis Ecclesiasticis*. Licet enim aliquæ irregularitates sint pænæ Ecclesiasticæ, vt sunt illæ, quæ incurruntur celebrando cum censuris, tamen secundùm stylum curiæ (qui facit legem) sub Generali clausula absoluendi à pœnis non venit irregularitas, sicut nec depositio, aut degradatio. Suarez *4. tom. de Relig. tract. 10. lib. 9. cap. 2. num. 43.* An verò virtute Bullæ Cruciatæ in aliqua irregularitate dispensare possint Confessarij, dicemus infra *num. 18.* & *19.*

15 A casibus etiam, seu censuris Papalibus, seu Papæ, aut Sedi Apostolicæ reseruatis poterant olim absoluere aliqui Confessarij Regulares certis anni diebus, & solemnitatibus, propter priuilegia Leon. X. & Pauli III. concessa Minimis S. Francisci de Paula, quæ refert Peirinis *tomo 1. priuileg. Minim. in Constit. 8. Leon. X. & to. 1. in Constit. 2. Pauli III.* & Confettius *in Summ. Priuil. Maris Magni tit. 17. cap. 6.* & præsertim ex priuilegio eiusdem Pauli III. Iesuitis concesso, quod refert Casarubius *in fine Compendij pag. mihi 545.* quo vti possunt omnes, qui habent communicationem priuilegiorum cum illis. Modò tamen post tempora Clement. VIII. extat Decretum S. Congregationis eiusdem Clem. mandato editũ ann. 1601. quo sub grauissimis pęnis prohibetur omnibus Cõfessarijs tã secularibus, quàm Regularibus per vniuersam Italiam extra Vrbem degentibus, ne quis sub prætextu priuilegiorum, Indultorum, aut facultatum, &c. possint absoluere ab vllo ex casibus clarè, vel dubiè in bulla die Cęnæ Domini legi solita contentis, vel aliàs quomodocumque Sedi Apostolicæ reseruatis, aut in futurum per Sanctitatem suam, eiusq; Successores pro tempore in eadem Bulla, vel aliter reseruandis, nec etiam à casibus, quos Ordinarij locorum hactenus reseruarunt, vel in posterum sibi reseruabunt, nullo casu etiam necessitatis, vel impedimenti, nisi in mortis articulo, seu cum noua, vel speciali sanctita-

tis suæ, aut suorum Successorum, vel Ordinariorum, quo ad casus ab ipsis tantùm reseruatos respectiuè, impetrata in scriptis licentia. Quod Decretum postea moderatum fuit à Sacra Congregatione eiusdem Clementis Octaui speciali mandato ann. 1602. *Videlicet, sub eiusdem prohibitione illos tantùm in posterùm comprehendi casus, qui in Bulla die Cœnæ Domini legi consueta continentur. Præterea violationis immunitatis Ecclesiarum in terminis Constitutionis fel. record. Gregor. XIV. quæ incipit, Cum aliàs nonnulli. Violationis clausuræ Monialium ad malum finem. Prouocantium, & pugnantium in duello iuxta Decretum S. Concilij Tridentini, & Constitutionem fel. record. Gregor. Papæ XIII. incipientem, Ad tollendam. Inijcientium violentas manus in Clericos iuxta can. Si quis suadente, & cap. 17. q. 4. ac Iuris dispositionem. Simoniæ realis, scienter contractæ, atque etiam confidentiæ beneficialis. Item omnes casus, quos Ordinarij locorum sibi reseruarunt, vel in posterum reseruabunt. In quibus omnibus iam enumeratis casibus dumtaxat, & sublata etiam pęna inhabilitatis audiendi confessiones, eadem S. Congregatio vult, & mandat dictum Decretum in sua firmitate, & pristino robore permanere.* Quaranta *in Summa Bullar. verb. cas. reseruat.* Miranda *tomo 1. Man. q. 46. art. 2. 4. & 5.* Quia verò tempore Paul. V. dubitatum fuit an per prædicta Decreta prohiberentur Regulares absoluere à censuris Sedi Apostolicæ, & Episcopis reseruatis, esto à casibus absoluere non possent: ideo S. Congreg. de mandato eiusdem Paul. V. declarauit ann. 1617. die 7. Ianuarij, comprehendi etiam absolutiones à prædictis censuris. Laurent. de Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Constit. 1. Iulij 2. §. 32. nu. 63.* Erasmus Chokier *in tract. de Iurisd. Ord. in exempt. p. 4. qu. 56.* Barbosa *de Offic. Parochi c. 19. n. vlt.*

16 Ex quo infertur primò ab alijs casibus, seu censuris Papalibus, seu Sedi Apostolicæ reseruatis præter annumeratos in prædicta declaratione S. Congregationis, posse Confessores omnes, qui prędicto priuilegio Paul. III. vtuntur (vel alijs, si forsan habuerint,) absoluere suos pœnitentes, siue extra, siue intra Italiam, siue in Vrbe, siue extra Vrbem, cum exceptio Regulæ firmet illam in contrarium. Sequitur secundò, extra Italiam in Hispania, Gallia, vel Germania posse eosdem Confessarios absoluere ab omnibus casibus Papalibus, à quibus aliàs absoluere poterant ante istud Decretum. Cum prohibitio Decreti prædicti solùm se extendat *per Vniuersam Italiam*. Quod etiam expressè habetur ex nouissima declaratione S. Congregationis Episcoporum, & Regularium edita ann. 1628. Nouembris die 17. & approbata à Sanctiss. D. N. Vrbano VIII. Ibi enim sic dicitur. *Ab alijs verò casi-*

casibus (scilicet præter casus Bullæ cœnæ, & reseruatos Ordinarijs) *& censuris Sedi Apostolicæ reseruatis, siquidem Regulares habeant à Sede Apostolica absoluendi facultatem, illam extra Italiam minimè sublatam fuisse ijsdem S. Congregationis Decretis hac de re editis iussu San. mem. Clem. VIII.* Sequitur tertiò, nec intra, nec extra Italiam posse Confessarios Regulares absoluere à casibus in Bulla d e Cœnæ Domini legi solita contentis, virtute suorum priuilegiorum. Non solùm propter annuam ipsius Bullæ publicationem, in qua reuocantur quæcumque priuilegia. Sed etiam quia ita expresse declaratum est à prædicta S. Congregatione Episcoporum, & Regularium verbis inferiùs adducendis. Sequitur quartò Confessarios Regulares Romæ degentes non comprehendi Decretis adductis S. Congregat. sub Clem. VIII. expressè enim ibi est sermo cum Confessarijs Regularibus *per Vniuersam Italiam extra Vrbem degentibus.* Naldus *in Summ. verb. Bulla Cœnæ num. 62.* & Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Const. 1. Iulij 11. §. 32. num. 62.* Comprehenduntur tamen in Decreto Sac. Congregat. sub Sanctiss. D. N. Vrbano adducendo *num. sequenti*, tam Romę, quàm vbilibet existentes, quantùm ad ea, quæ in prædicto Decreto continentur. Barbosa *vt supra*.

17 Similiter licet à casibus Episcopalibus, seu Episcopis reseruatis, (de quibus Nauarrus *in Man. cap. 27. nu. 256. 258. & 259.*) possent olim aliqui Regulares Cõfessarij absoluere ex priuilegijs maximè Sixti IV. & Vrbani IV. pro Carmelitis, his tamen temporibus nullatenus ab illis absoluere possunt virtute suorum priuilegiorum. Primò propter responsionem S. Congregationis Concil. Trident. ad S. Cardinalem Borromæum ann. 1577. Cum enim S. hic Cardinalis à S. Congregatione quæsiuisset, an Regulares ex priuilegio à Sede Apostolica impetrato, præsertim autem ex eo quod nominant Mare magnum, possint in casibus, quos sibi Episcopus reseruauerit, absoluere confitentes. Hac de re, vbi Congregatio accuratè egisset, deinde ad SS. retulisset, Sanctitas sua, etiam de sententia Congregationis censuit, *ex facultatibus per hoc Mare magnum, aliaue priuilegia Regularibus concessa, factam eis non esse potestatem absoluendi à casibus sibi ab Episcopo reseruatis.* Confettius *in Summa mater. ex priuileg. Mendicant.* Secundò ex Decreto Clem. VIII. & S. Congregat. adducto supra *num. 15.* Quaranta *in Summa Bullar. verb. cas. reseru.* Miranda *tomo 1. Man. q. 46. art. 2.* Tertiò & principaliter ex Declaratione S. Congregat. Episcoporum, & Regularium sub Sanctiss. D. N. Vrbano VIII. supra relata *num. præcedenti*, qua declarauit ipsa Sac. Congregatio, *per confirmationes priuilegiorum, quas Regulares*

à Sede Apostolica post Sac. Conc. Tridentinum obtinuerunt, nequaquam reuixisse priuilegia priùs ab eodem Concilio, ac deinde etiam ipsius Congregationis Decretis sublata, atque extincta, si quæ habebant, absoluendi à casibus Ordinario loci reseruatis. Quemadmodum nec indulta absoluendi à casibus contentis in Bulla, quæ in die Cœnæ Domini legi consueuit, vt potè sublata per annuam ipsius Bullæ publicationem, vires, aut robur acquisiuisse ex subsequentibus priuilegiorum confirmationibus. Ac proinde Regulares cuiusuis Ordinis, Congregationis, Societatis, & Instituti etiam necessariò exprimendi, nec intra, nec extra Italiam, in vim Priuilegiorum, aut confirmationum eiusmodi, quas vel hactenus obtinuerunt, vel deinceps fortè obtinebunt, posse quemquam absoluere ab eisdem casibus in Bulla Cœnæ, aut Ordinario loci reseruatis: ac si secus egerint, absolutiones nullas, atque irritas fuisse, ac fore. Barbosa *de Offic. Parochi cap. 19. num. vlt. §. illud Regularibus.* Post mortem tamen Episcopi, qui casus sibi reseruauit, potest quilibet Confessarius ab illis absoluere. Quia tunc desinunt esse reseruati. Sa *in Summa verb. absolut. num.* 10 Quaranta *in Summa Bull. verb. confessor. in addition. & verb. cas. reseruat. in fine*, vbi hoc limitat solùm pro casibus, quos Episcopi sibi reseruarunt, non verò pro illis, qui de iure sunt reseruati prædictis Episcopis.

18 In locis autem vbi publicatur Bulla Cruciatæ possunt Confessarij virtute ipsius absoluere pęnitentes iuxta tenorem ipsius Bullæ ab omnibus casibus, & censuris ibidem contentis. Cum priuilegium illud non sit pro Confessarijs, sed pro pęnitentibus, vt possint sibi eligere Confessorem, qui illos à casibus in prædicta Bulla numeratis absoluant. Tenent aliqui etiam ab irregularitatibus ex delicto occulto prouenientibus, v. g. illis, quæ incurruntur ob celebrationem, vel susceptionem Sacri Ordinis cum excommunicatione posse absolui pænitentes virtute prædictæ Bullæ. Eò quòd in ipsa detur facultas absoluendi *à quibuscumque pœnis, & censuris*: irregularitates autem prædictæ sunt pęnæ. Sotus *in 4. d. 22. q. 3. art.* 1. Medina *in Summ. 1. p. c. 11. §. 9.* Quia tamen in alijs Bullis eiusdem Cruciatæ, qualis est illa an. 1628. à Paul. V. concessa, & à Sanctiss. D. N. Vrbano publicata non est talis particula *à pœnis*, ideo nullatenus admitti potest sententia relata. Licet videam viros doctos prædictam irregularitatem, quæ scilicet habet solùm rationem pęnæ impositæ propter delictum numerare inter censuras. Cornexo *tract. 5. de censuris disp. 1. dub. 2.* cum alijs, quod non approbo.

19 In Iubilæis, seu Bullis, etiam Cruciatæ, nomine *Confessoris approbati ab Ordinario*, respectu secularium intelligendus est ille, qui

qui approbatus est ab Ordinario loci, seu Diœcesis, vbi administranda est Confessio: sic enim responsum est à Sac. Congregatione Archiepiscopo Valentino: *Approbatum ab alio quàm à Valentino Archiepiscopo in Diœcesi Valentina non censeri approbatum ab Ordinario*. Prosper Augustin. *in addit. ad Quarantam in summ. Bullar. verb. Confessor.* Bonacin. *de Sacramen. Pœnit. disp. 5. quæst. 7. punct. 4. §. 1. num.* 21. Quamuis multos referat pro contraria opinione, forsan, quia non viderunt prædictam declarationem Sac. Congreg. Respectu verò Regularium intelligi potest ille, qui est approbatus à suo Superiori Regulari. Hoc fundatur in benigna interpretatione vocis *Ordinarius*. Vincentius Filiuccius *tom. 1. tract. 8. cap.* 10. Bene addens, quòd si in prædictis Iubilæis addatur *Ordinario loci*, vel *locorum*, tunc non possit interpretari nomine Ordinarij Prælatus Regularis. Confessarium autem approbatum ab Ordinario pro viris tantùm, & non pro fœminis, posse eligi à fœmina illius Diœcesis, habente priuilegium virtute Iubilæi, vel Bullæ, ad eligendum Confessorem ab Ordinario approbatum, apud aliquos probabile est. Cum verè talis Confessarius sit approbatus ab Ordinario, & fauores sint ampliandi. Henriquez *lib. 6. de Pœnit. cap. 6. num.* 8. *& lib. 7. cap.* 12. Bonacin. *vt supr. num* 22. In prædictis etiam Iubilæis, aut Bullis, nunquam venit concessa dispensatio in irregularitate, nisi exprimatur. Quia hic est stylus Curiæ, vt numquam intelligatur concessa facultas dispensandi in irregularitate, nisi illius fiat expressa mentio. Vide dicta supra *num.* 14. Nauarr. *cap.* 27. *nu.* 250. Bonacin. *de Irregul. disp. 7. quæst. 5. punct. 2. num.* 7.

20 Confessarij Regulares, qui virtute priuilegiorum volunt absoluere Confratres Confraternitatum suorum Ordinum, debent esse approbati à suis Superioribus, & Ordinarijs, nec possunt illos absoluere à casibus contentis in litteris, quæ die Cœnæ Domini legi consueuerunt, necnon violationis immunitatis, & libertatis Ecclesiasticæ, & clausuræ Monasteriorum Monialium, si videlicet sine necessaria, & vrgenti causa, ac sine Superiorum licentia, vel etiam si causa, & licentia concessa abutentes, prædicta Monasteria ingressi fuerint; necnon violentæ manus iniectionis in Clericum; & singularis certaminis, seu duelli, ac ab alijs etiam casibus, tàm à Nobis, quàm à nostro in Vrbe Vicario, & locorum Ordinarijs, respectiuè reseruatis, & pro tempore reseruandis, & etiam à quauis excommunicatione ab homine lata, absoluere, nec super irregularitatibus, tàm ex aliquo defectu prouenientibus, quàm occasione delicti contractis, cum aliquo dispensare, prætextu dictorum priuilegiorum. Ita Clemens Octauus

iuus in Bulla *Quacunque à Sede*, anno 1604. edita *in 3. tom. Bullar. num.* 115. Vnde priuilegium Clement. VII. Confratribus Carmelitarum concessum, quod habetur *tom. 1. Bullar. inter Bullas huius Pontificis, num.* 31. magna ex parte reuocatum iam est à Clemente Octauo.

21 Confessarij audientes sæcularium confessiones tenentur illos absoluere, etiam à reseruatis, si ad id habeant facultatem, nisi fortè propter iustam, aut legitimam causam, eos ad suos Superiores remittere sit conuenientius. Ratio est, quia licet vnusquisque possit renunciare proprio priuilegio, non tamen in casu, quo id vergit in damnum, & præiudicium alterius, prout contingit in proposito. Henriquez *lib. 7. de Indulg. cap. 28. num. 2.* Nauar. *in Manual. præl. 9. num. 12.*

22 Aliqui tenent posse Confessores Regulares dispensare cum secularibus sibi confitentibus in votis reseruatis Episcopis: Primò, ex priuilegio Eugen. IV. concesso Monachis S. Benedicti. Secundò, ex alio eiusdem Eugen. IV. concesso Monachis S. Benedicti Vallisoletani. Tertiò, ex Innocentio VIII. in simili priuilegio Minoribus concesso (exceptis votis peregrinationis vltra duas dietas.) Ac tandem ex Martino V. Rodriguez *tom. 1. q. 63. art. 3.* Miranda *in Man. tom. 1. quæst. 48. art. 3.* qui hoc limitat *art. 4.* ad vota solùm iure communi Episcopis reseruata. Verumtamen non video solidum fundamentum in priuilegijs adductis ad hoc quòd Confessores Regulares vtantur prædicta facultate dispensandi cum secularibus in votis. In primis enim priuilegium illud Eugen. IV. concessum Benedictinis obseruantiæ Italiæ obscurè satis loquitur ad intentum, vt proindè Rodriguez vt suprà dicat nihil valere ad illud, licet oppositum teneat Miranda *etiam vt suprà*. Deindè priuilegium aliud eiusdem Eugen. IV. concessum Benedictinis Vallisoletanis, præterquàm quòd mihi non constat, an per Bullam, an verò viuæ vocis oraculo concessum sit, habet quamdam limitationem, scilicet, quòd Confessarij possint vti prædicta concessione solùm in suis Ecclesijs, & non alibi, vt aduerterunt Rodriguez *vt suprà*, & Casarubius *in Compend. priuileg. Mendic. verb. absolutio quoad secular. 2. nu.* 16. Habet quoque aliam limitationem, scilicet pro tribus, aut quattuor Confessarijs solùm, vt videre est in eodem Casarubio. Præterea concessio illa Innoc. VIII. fuit solùm viuæ vocis oraculum, & non authenticum, vt refert idem Casarubius, *vt supra nu.* 12. De priuilegio illo Martini V. non mihi constare potuit, an per Bullam, an verò viuæ vocis oraculo concessum sit, & ità consulerem ab hac facultate abstinendum, prout in simili consuluit circà aliam

con-

concessionem Corduba *in annotat. ad Compend. priuil. Mendic. verb. dispensatio §. 17.*

23 Possunt tamen Confessores Regulares habentes communicationem priuilegiorũ cum Benedictinis, & Iesuitis commutare prædicta vota. Primò, ex priuilegio illo Eugenij IV. concesso Benedictinis Obseruantiæ Italiæ, quod refert idem Casarubius *vt supr. nu.* 19. Secundò, ex Paulo III. qui Patribus Iesuitis Confessarijs facultatem concessit commutandi vota venientium ad se in alia pietatis opera, (*Vltramarinis, Visitationis liminum Apostolorum Petri, & Pauli de Vrbe, ac S. Iacobi in Compostella, necnon Religionis, & Castitatis votis dumtaxat exceptis.*) Extat hæc Bulla apud Casarubium *in Compend. priuil. Mendicant.* Gregor. XIII. extendit etiam hoc priuilegium ad vota iurata, dummodò commutatio in alterius præiudicium non fiat. Omitto ad hoc intentum priuilegia aliquot, quæ adduci solent, quia sunt viuæ vocis oracula, quæ his temporibus nihil valent, propter sæpiùs dicta.

24 Vota tamen Papæ reseruata, qualia sunt regulariter votum Religionis, Castitatis, Peregrinationis ad Romam, Hierosolymam, vel Compostellam, ex Extrauagant. *Etsi Dominici* 2. *de Pœnit. & remiss.* quando perfecta sunt, & absoluta, nec dispensari, nec commutari possunt à Confessarijs. Cum nullum circa hoc extet, quod sciuerim, priuilegium. Dixi, quando perfecta sunt, quia quando deficiunt à perfectione voti, vel quia animus vouentis solùm fuit se obligare ad culpam venialem, aut solùm ad pœnam, vel quia ex parte materiæ imperfecta sunt, vt si sit votum Religionis non approbatæ, vel partis voti Castitatis, scilicet Castitatis coniugalis, tunc etsi dispensari non possint à Regularibus, propter dicta *num.* 22. videtur tamen posse commutari ab Episcopis, ac perconsequens à Confessarijs Regularibus, qui habuerint communicationem priuilegiorum cum Benedictinis, & Iesuitis, iuxtà dicta etiam *num.* 23. Peirinis *tom.* 1. *de Subdito quæst.* 1. *de Obedientia cap.* 21. *post* 4. *concl.* referens etiam Sanchez. Dixi etiam, quando sunt absoluta, quia quando tantùm sunt conditionata, & pœnalia, possunt commutari, secundùm aliquos. Eò quòd talia vota, cùm non sint simpliciter voluntaria, quia non emissa ex deuotione ad ipsa, non præsumuntur reseruata à Pontificibus. Cordub. *in Summ. q.* 52. Aragon. 2. 2. *quæst.* 88. *art.* 12.

25 Possunt (secundùm plures) Confessores aliqui Regulares cum coniugibus incestuosis post contractũ Matrimoniũ ad petitionem debiti dispensare ex priuilegio Martini V. concesso Benedictinis,

& con-

& confirmato à Iulio II. & ex viuæ vocis oraculo Pij V. qui Minoribus concessit, *quòd fratres Confessarij, si sint viri docti, & iuxtà formam Concil. Tridentini approbati, ex commissione Prouincialis dispensare possint in foro conscientiæ tantùm ad petendum debitum cum his, qui consanguineum, vel consanguineam sui coniugis post Matrimonium carnaliter cognouerunt*. Rodriguez *to.1. quæst.63.art.1.* Miranda *tom.1.quæst.47.art.1.* Est verò aduertendum, quòd cum omnia viuæ vocis oracula abrogata sint hoc tempore à Sanctiss. D.N. Vrbano, vt diximus *cap.3. nu.21.* nihil iam valet prædictum viuæ vocis oraculum Pij V. Vnde ex vi illius non habent Confessores Regulares tale priuilegium dispensandi cum coniugatis incestuosis, habebunt tamen illud ex Martino V. & Iulio II. adductis Benedictini, & qui cum illis habent communicationem priuilegiorum, nisi fortè tales concessiones sint etiam viuæ vocis oracula, quod mihi non constat. Securius tamen est huiusmodi concessionibus non vti, vt consuluit Corduba *in annotat. ad Collect. Priuileg. Mendicant. circa quandam similem concessionem Innoc. VIII. verb. dispensatio. §.17.*

26 Similitèr quamuis multi velint posse aliquos Confessores Regulares dispensare cum illis, qui voto facto de castitate, contraxerunt, ad petitionem debiti, propter viuæ vocis oraculum eiusdem Pij V. (Rodriguez *to.1.quæst.63.art.2.* Miranda *in Man. tom.1.quæst.47.art.2.*) Quia tamen huiusmodi viuæ vocis oracula his temporibus abrogata sunt, non possunt Confessarij vti prædicta concessione.

27 Confessores Regulares Ordinis Prædicatorum, & Minorum, & qui cum ipsis communicant in priuilegijs, videtur posse semel in vita absoluere plenariè Religiosos sui Ordinis ex priuilegio Sixti IV. quod refert Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. absolutio extraordinaria quoad fratres nu. 6.* Sed adiunxit Pontifex hoc priuilegium esse intelligendum *in forma Confessionalis per ipsum edita*, quod Casarubius ibidem intelligit de Confessionali ab ipso Pontfice facto in quadam Bulla, quæ incipit, *Etsi Dominici gregis*, quam etiam refert *in verb. excommunicatio §. alterum sciendum*, vbi excipiuntur plures casus à quibus vult Pontifex non posse absolui Religiosos. Deinde id possunt facere in certis anni festiuitatibus ex alijs concessionibus Leonis X. factis Monialibus S. Claræ. Lege eundem Casarubium *in Compend. verb. absolutio extraordinar. quoad fratr. §.8. & 9.* Aduerte tamen vsum illorum priuilegiorum debere esse dependentem à voluntate Superiorum, & non aliàs, iuxtà dicenda infra *num.29.* ex Clem. VIII. Vrban. VIII. & alijs. Omitto alias concessiones Sixti

ti IV. Eugenij IV. & Leonis X. quas refert idem auctor, *ibidem* *§.3.5.& 7.* quia sunt viuæ vocis oracula, quæ his temporibus nihil valent. Alia etiam priuilegia refert Miranda *in Manual. tom.2.q.33.art vlt.* quæ etiam non refero, quia mihi non constat an sint viuæ vocis oracula, aut quæ conditiones in illis adiungantur. Vide Compendium Priuilegiorum Ordinis Diui Hieronymi, & Societatis Iesu *tit. dispensatio.*

28 In articulo etiam mortis possunt prædicti Confessores Regulares plenariè absoluere Religiosos ex priuilegio Sixti IV. iam adducto, quod refert idem Casarubius *ibidem §.6.* Affertur etiam priuilegium Benedicti XIII. concessum Benedictinis, sed illud omitto, quia fuit viuæ vocis oraculum (Casarubius, *vt supra §.11.*) Alia etiam referuntur Innocentij VIII. & Nicolai V. Miranda *in Man. tom.2. q.33. art.7.* Illa tamen prætermitto, quia scire non potui an sint, vel non viuæ vocis oracula. Specialitèr tamen pro Carmelitis extat concessio Eugenij IV. in Bulla *Romani Pontificis*, quæ habetur in fine Constitutionum, in qua singulis fratribus dicti Ordinis, qui Regulam Carmelitarum ab ipso moderatam obseruauerint, omnium peccatorum suorum plenam remissionem per Superiores Religionis, vel alium quemcunque idoneum Sacerdotem Ordinis concedit, cum certis tamen conditionibus ibidem assignatis. Peccata autem virtute prædictorum priuilegiorum in mortis articulo semel confessa, & absoluta etiam si sint reseruata, non tenetur ea iterum infirmus confiteri, si non moriatur. In quo differt hic modus absolutionis in articulo mortis per ista priuilegia ab ea, qui fieret à quocunque Sacerdote, seu alio Confessore non habente illa. Sot. *in 4. dist. 18. quæst.4. art.4.* Suarez *4. tom. de Relig. tract.8. lib.2. cap.19. nu.15.* Circa modum, & formam prædictæ absolutionis præstandæ, vide Mirandam *in Man. tom.2. quæst.33. art.8.* Suarez *4. tom. de Relig. tract.8. lib.2. cap.19. nu.8.* An verò Indulgentia Plenaria, quæ in articulo mortis per hanc formam absolutionis Religiosis concedi solet, reuocata sit à Paulo V. constat ex dictis *cap.3. num.19.* Circa vsum etiam horum priuilegiorum, vide dicta *numero præcedenti.*

29 Non possunt Religiosi, cuiuscumque Ordinis sint, eligere sibi Confessorem aliquem præter illum, vel illos, qui à suis Prælatis eorum Confessionibus audiendis destinati sunt, aut absolui à casibus prædictis Superioribus reseruatis, virtute Bullæ Cruciatæ, aut quorumcumque aliorum indultorum, aut priuilegiorum Religionibus concessorum. Non solùm, quia nunquam Pontifices hæc priuilegia concedere credendum est, nisi dependenter

ter à voluntate Superiorum, quoad illorum vſum, aliàs Regulari diſciplinæ multùm inde derogaretur. Eſt enim regula Iuris *in 6. cap. 2. de Pœnit. & remiſs.* ſub clauſula generali non comprehenduntur particularia, quæ non eſſet quis veriſimiliter in ſpecie conceſſurus. Sed etiam, quia id expreſsè declaratum eſt à Clem.VIII. in Bulla *Romani Pontificis* ann. 1599. ad inſtantiam Procuratoris Generalis Carmelitarum edita, & habetur 3. *tom. Bullarij numero* 64. vbi habetur: Talem conceſſionem Sanctæ Cruciatæ, & aliorum Indultorum particularium quantùm ad prædictum articulum eligendi Confeſſorem, & abſoluendi à caſibus reſeruatis, cum Fratribus, & Sororibus Monialibus Ordinis prædicti, ac aliorum, quorumcunque Ordinum, & Congregationum cuiuſuis inſtituti Mendicantium, & non Mendicantium, tam Prouinciæ Hiſpaniæ, quam extra eam vbilibet, locum minimè habere, neque cenſeri, ſed ſuæ intentionis exiſtere, quòd ijdem Fratres, & Moniales, quantùm ad Sacramentum Pœnitentiæ, ſeu Confeſſionis adminiſtrationem diſpoſitioni ſuorum Prælatorum ſubiecti ſint. Eiſdem tamen Prælatis, vt in vſu huiuſmodi poteſtatis ſe cum ſubditis benignos, & faciles exhibeant, præcipit, & mandat. Quaranta *verb. Confeſſor.* Poſt quæ SS.D.N. Vrbanus Papa, anno 1630. die 19. Iunij, prædictam Conſtitutionem Clementis Octaui innouauit pro Ordine Prædicatorum, ac alijs Religionibus (vt habetur 4. *tom. Bullar.* inter Bullas Vrbani *num.* 105.) ac motu proprio ampliauit, fere per ſimilia verba, ſcilicet prædictam Bullam Cruciatæ, & alia quæcunque indulta Religionibus conceſſa, *Quantùm ad prædictum articulum eligendi Confeßarium, & abſoluendi à prædictis caſibus reſeruatis, etiam in Bulla Cœnę Domini contentis, cũ Fratribus, & Monialibus prædictis Fratrum Prædicatorum, ac aliorum quorumcunque Ordinum, Congregationũ, Societatiſque, & Inſtituti prædictorum Mendicantium, & non Mendicantium, tam Prouincię Hiſpaniæ, quam extra eam Vbilibet conſtitutorum, locum minime habuiſſe, neque habere, nec illis vllo modo ſuffragari potuiſſe, neque poſſe, ſed noſtræ intentionis fuiſſe, & eſſe, quòd ijdem Fratres, & Moniales, quantùm ad Sacramenti pœnitentiæ, ſeu Confeſſionis adminiſtrationem ordinariæ diſpoſitioni ſuorum Prępatorum, & Sedi Apoſtolicæ, quo ad ſibi reſeruata, ſubiecti ſint, earundem tenore præſentium perpetuò declaramus.* Extãt etiã pro hac parte Decreta Pij V. Greg. XIII. & declaratio DD. Cardinalium facta ad inſtantiam Patriarchæ Valentini pro Monialibus Epiſcopo ſubiectis. Cordub. *in annot. ſup. Regul. S. Franciſci cap. 7. quæſt. 8. punct. 2.* Suarez *tomo 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 16.* Miranda 2. *tom. Man. q. 34. ar. 15.*

30 Qui

30 Qui dubitat, an sit idoneus ad audiendas confessiones, Superiorum præcepto excusatur; non autem si sciat certò se ad id munus esse ineptum. Quia in dubijs standum est iudicio Superiorum, non in euidenter malis. Emman. Sa *in Summ. verb. Confessor num.* 10.

31 *Confessores, qui in domibus Laicorum Cõfessiones ex causa audierint, statim Parochum admonere teneantur, & fidem auditæ confessionis, pro medico aduenienti relinquere.* Ex S. Congregat. die 2. Iulij 1587. Quaranta *in Summ. Bullar. verb. priuileg. Regul.* Vide *num sequenti.*

32 Extat etiam Romæ Decretum Congregationis S. Apostolicę Visitationis de mandato Sanctiss. D. N. Vrbani VIII. quo pręcipitur omnibus, & singulis Confessarijs, tam secularibus, quàm cuiusuis Ordinis, Congregationis, Instituti, & Societatis, etiam de necessitate exprimendæ Regularibus, quocumque nomine nuncupatis, cuiusuis gradus, & dignitatis in suo Ordine, ne imposterùm tam Virorum, quàm Mulierum, cuiuslibet qualitatis, vel conditionis existant, præterquàm si graui infirmitate detenti, vel detentæ sint, Sacramentales Confessiones, in illorum, seu illarum, vel etiam alienis ædibus, audiant, nisi de licentia Illustrissimi Cardinalis Vrbis Vicarij, seu Reuerendissimi D. eius Vicesgerentis, in scriptis concedendæ (exceptis tamen Illustrissimorum, & Reuerendissimorum DD. Cardinalium, & Principum virorum secularium, videlicet Oratorum Regum, & magnorum Principum, nec non, & Ducum, ac Roman. Pontif. qui fuerunt, vel pro tempore erunt Nepotum) hoc etiam addito, vt ijdem Confessarij in mulierum huiusmodi Sacramentalibus confessionibus audiendis, cubiculi ianuam apertam, ac velum leuatum semper habeant, itaut conspici, non autem audiri possint: Sacramentumq; Confessionis huiusmodi Confessarij seculares cum superpelliceo, & stola, Regulares verò cum stola ministrent in Ecclesia, nisi ex rationabili causa audire aliquos in Sacrario, seu alio decente loco, quandoq; occurrat. Contrafacientes non solùm suspensionis à Confessionibus audiendis, verùm etiam alias pœnas arbitrio eiusdem Sac. Congregationis eo ipso incurrant. Insuper Confessarijs huiusmodi sub eisdem pœnis iniungitur, vt si eos vigore facultatum eis concessarum, Confessiones infirmorum huiusmodi in priuatis domibus audire contigerit, Parochum dictorum infirmorum huiusmodi ante, vel saltem eadem die, qua Confessionem audierint, absolutionemq; infirmis impartiti fuerint, certiorem reddere debeant. Vide Augustin. Barbosam *de Offic. & Potest. Parochi cap.* 19. *num.* 23.

33 Con-

33 Confessores, qui (quòd absit) mulieres, dum eas in confessione audiunt, ad actus inhonestos prouocant, puniuntur à Tribunali S. Inquisitionis. Ex Bulla Pij IV. quæ incipit, *Cum sicut nuper.* Licet enim ea tantùm sit pro Regnis Hispaniarum, tamen Gregor. XV. in Constit. quæ incipit, *Vniuersi Dominici* ann. 1622. & habetur 4. *tom. Bullar.* inter Bullas huius Pontificis *num.* 34. illam extendit non solùm pro quibusuis Christiani orbis partibus, sed ad multa etiam alia vitia concernentia. Primò enim quoad personas vult prædicta Constitutione comprehendi *omnes, & singulos Sacerdotes, tam seculares, quàm quorumuis etiam quomodolibet exemptorum, ac Sedi Apostolicæ immediatè subiectorum, Ordinum, Institutorum, Societatum, & Congregationum Regulares, cuiuscumque Dignitatis, & praeminentiæ, aut quouis priuilegio muniti existant.* Deinde, quoad delinquentes, voluit comprehendi supradictos, *qui personas, quæcumque illæ sint, ad inhonesta, siue inter se, siue cum alijs quomodolibet perpetranda in actu Sacramentalis Confessionis, siue ante, vel post immediatè, seu occasione, vel prætextu Confessionis huiusmodi, etiam ipsa Cõfessione non sequuta, siue extra occasionem Cõfessionis in Confessionario, aut in loco quocumque vbi Confessiones Sacramentales audiantur, seu ad Confessionem audiendam electo, simulantes ibidẽ Cõfessiones audire, sollicitare, vel prouocare tentauerint, aut cum eis illicitos, & inhonestos sermones, siue tractatus habuerint.* De quibus etiam delinquentibus loquens, vult, quòd *in officio Sanctæ Inquisitionis seuerissimè, vt infra puniantur.* Postea verò grauissimis pœnis designatis, quibus tam enorme delictum puniri præcipit, probatum esse concedit, & declarat, testibus etiam singularibus, concurrentibus præsumptionibus, indicijs, & alijs adminiculis. Subiungit tandem pro Confessarijs, qui talia cognouerint. *Mandantes omnibus Confessarijs, vt suos pœnitentes, quos nouerint fuisse ab alijs, vt supra solicitatos, moneant de obligatione denunciandi solicitantes, seu, vt præfertur, tractantes, Inquisitoribus, seu locorum Ordinarijs prædictis. Quòd si hoc officium prætermiserint, vel pœnitentes docuerinnt non teneri ad denunciandum Confessarios solicitantes, seu tractantes vt supra, ijdem locorum Ordinarij, & Inquisitores illos pro modo culpæ punire non negligant.*

34 In hac Constitutione non comprehenduntur mulieres solicitantes Confessarium. Quia solùm loquitur de Confessarijs solicitantibus. Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim. in Constit. 4. Gregor. XV. num.* 8. Nec etiam comprehenduntur qui ministrantes Baptismum, Eucharistiam, vel Matrimonium fœminæ, ipsam solicitarent. Quia Pontifex solùm loquitur de ministro Sacramenti pœni-

ni-

nitentiæ. Sanctarellus *tract.de hæres.cap.46. num.5.* Bonacina *de onere denunciand.disp.6. punct.3. num.14.* Verumtamen comprehenduntur non solùm Confessores solicitantes fęminas,sed etiam (quod absit) solicitantes pueros ad aliquem actum inhonestum, quia id exprimitur illo verbo, *personas quæcumque illæ sint*. Et hoc *siue sit in actu Sacramẽtalis Confessionis,siue ante, vel post immediatè,seu occasione,vel prætextu Confessionis, etiam ipsa Cõfessione non sequuta*, vt ibi dicitur. Vnde Confessor, qui audiens in Confessione fęminam esse leuem, ipsaque finita, lenonem mittit ad domum ipsius, vt eam solicitet, comprehenditur hac Constitutione, cum hoc faciat occasione Confessionis. Graffis *tomo 1. cons.lib.4.de cognat.spirit.cons.1.à nu.37.& de cas.res.lib.2. cap.12. num.30.* Idem dico si Confessarius solicitet fæminam, vt consentiat alteri,aut vt tradat ei,v.g.suam filiam. Quia hoc exprimitur illis verbis Constitutionis, *siue inter se siue cum alijs*. Graffis *vt sup.num.41.& 42.* Sanctarellus *tract.de hæres.cap.44.nu.19.* Idem etiam dico si Confessarius non verbis expressis, sed solùm tacitis,& occultis alliciat pęnitentes. Quia etiam hoc est abuti Sacramento pęnitentiæ. Peirinis *tom.2.priu. Minim. in Constit. 4. Gregor.XV.num.21.* Barbosa *de Offic.Parochi cap. 19. à num. 49.* Et quod magis est comprehenduntur etiam illi qui *extra occasionem Confessionis in Confessionario,aut in loco quocumque vbi Confessiones Sacramentales audiuntur,seu ad Confessiones audiẽdas electo*, talia faciant. Limitatur tamen hoc vltimum de Confessionario,aut loco ad Cõfessionem electo, si hoc fiat simulando Confessionem. Quia dicitur *simulantes ibidem Confessiones audire*. Vnde videtur dicendum quòd si quis in prædicto loco similia perpetrauerit non simulando audire Confessiones,vt si per noctem, verbi gratia,in tali loco Confessarius faceret aliquid inhonestum cum aliquo suo pænitente, non comprehenderetur ista Constitune. Rodrig.*tom.2.quæst.27.art.1.& 2.* Quaranta *in Summ.Bullar. verb.Confessor, circa explicationem Bullæ Pij Quarti adductam*. Deinde non cõprehenditur Confessor solicitans ad alia peccata non carnalia, quia Constitutio solùm loquitur de solicitante *ad inhonesta*. Peirinis *tom.2.priuil.Minim.in Constit.4. Gregor.XV. num.7.* Nec qui consentit mulieri solicitanti, quia iste non est solicitator. Peirinis *num.9. & 10.* Insuper,vt ex prædicta Constitutione habetur, tenentur Confessarij monere pęnitentes, quos sciuerint ab alijs solicitatos,vt denuncient S.Officio, & illos non absoluere si renuerint obedire. (Rodriguez *tom.2.quæst.27.ar.1.* Sanctarellus *vt supra cap.46.)* Nisi fortè solicitati credant, Confessorem solicitantem esse fraternè corrigibilem, aut esse emen-

T da-

datum, aut confessum suum delictum coram Inquisitoribus, aut timeant ex denunciatione periculum mortis, vulneris, truncationis membri, infamiæ, vel ammissionis honoris. In his enim casibus excusari poterunt pœnitentes à denunciatione. Cautissimè tamen procedere debent Confessarij circa pœnitentes ab alijs solicitatos. Peirinis *vt supra à num. 26. & sequentibus*. Non tamen tenentur isti solicitati manifestare suum crimen, si fortè Confessariò solicitanti consenserunt, sed denunciare solicitationem non detegendo suum defectum. Bonacina *vt supra nu*. 10.

35 Præterea Gregor. XV. in Constitut. de exemptorum priuilegijs ann. 1622. edita (4. *tom. Bullar.* inter Bullas Gregorij XV. *num.* 18) statuit, & declarauit. Vt deinceps tam Regulares, quàm seculares quomodolibet exempti; siue animarum curam personarum secularium Monasterijs, seu domibus Regularibus, aut quibusuis alijs Ecclesijs, vel beneficijs siue regularibus, siue secularibus incumbentem, exerceant: siue aliàs Ecclesiastica Sacramenta, aut vnum ex illis ministrent præuia Episcopi licentia, & approbatione; siue quoquo modo in dictæ curæ exercitio, aut in eorumdem Sacramentorum, vel alicuius ex illis administratione de facto absque vlla auctoritate se ingerant, in his, quæ huiusmodi curam, seu administrationem concernunt, omnimodæ iurisdictioni, visitationi, & correctioni Diœcesani Episcopi, tamquam Sedis Apostolicæ delegati, plenè in omnibus subijciantur. Quia tamen dura videbatur huiusmodi Constitutionis determinatio, ideo S. Congregatio Concilij censuit, *Constitutionem hanc nequaquam subijcere Regulares exemptos, quibus cura animarum personarum secularium non incumbit Episcoporum iurisdictioni in his, quæ Sacramentorum administrationem concernunt, nisi cum in Sacramentis personis secularibus administrandis ijdem Regulares delinquunt*. Similiter cum dubitaretur, an Episcopi possint Regularibus præscribere, vt certis tantùm in locis, ac temporibus, aut certarum personarum Confessiones audiant, vel aliàs eorum priuilegia restringere, ac moderari in Sacramentis administrandis. Respondit eadem S. Congregatio. *Hac in parte Constitutionem nihil noui iuris induxisse, nec vllam nouam auctoritatem Episcopis attribuisse. Quòd si aliunde Episcopis huiusmodi facultas competat, illam non fuisse ab eadem Constitutione sublatam*. Vide 4. *tom. Bullar.* post Constitutionem 18. Gregor. XV. Nota etiam huiusmodi Constitutionem iussu SS. D. N. Vrbani suspensam fuisse pro Regnis Hispaniarum, vt constat ex Breui Nuntij Apostolici tunc temporis existentis, nunc verò Eminentiss. Cardin. Sacchetti 21. April. ann. 1625.

36 Ex Decreto etiam Clementis Octaui super casuum reseruatione approbato, & innouato à Sacra Congregatione Concilij Sanctissimi Domini nostri Papæ Vrbani Octaui die vigesimaprima Septemb. 1624. statuitur pro Cōfessarijs Religiosorū, quòd nō liceat Superioribus Regulariū Confessiones subditorum audire, nisi quando peccatum aliquod reseruatum admiserint aut ipsimet subditi spontè, ac proprio motu, id ab ijs petierint. Item quòd Superiores in singulis domibus deputēt duos, tres, aut plures Confessarios pro subditorum numero, maiori, vel minori, ijq; sint docti, prudentes, ac charitate præditi, qui à non reseruatis eos absoluant, & quibus etiam reseruatorum absolutio committatur, quando casus occurrerit, in quo eam debere committi ipse in primis Confessarius iudicauerit. Præterea decernitur, quòd tam Superiores pro tempore existentes, quàm Confessarij, qui ad Superioritatis gradum fuerint promoti, caueant diligentissimè, ne ea notitia, quam de aliorum peccatis in Confessione habuerunt, ad exteriorem gubernationem vtantur. Subiungitur etiam. Licebit tamen Superioribus determinare pęnitentias graues quibusdam peccatis, etiam non reseruatis, à Confessarijs imponendas, quæ subditos ab huiusmodi perpetrandis cohibere possint. Atque ita per quoscumque Regularium Superiores, quicumque illi sint obseruari mandauit. Non obstantibus, &c. Sanctitas sua deinceps declarauit, quòd si huiusmodi Regulariū Confessarijs casus alicuius reseruati facultatem petentibus Superior dare noluerit, possint nihilominus Confessarij illa vice pęnitentes Regulares, etiam non obtenta à Superiore facultate, absoluere. Vide dicta *cap. 18. num. 29.*

37 Circa quę primò animaduertendum est, quòd si subditus habens casus reseruatos petat confiteri alteri, non teneri Superiorē concedere illi facultatem, vt possit confiteri cuicunque voluerit, sed posse designare aliquem, vel aliquos, cui, vel quibus solùm confiteatur. Ratio est, nam reseruatio casuum ad hoc fit, vt grauiora delicta grauiùs corripi, & meliùs emendari possint, ad quod requiritur, quòd Prælatus designet doctiores, & grauiores personas. Suarez *tomo 4. in 3. par. disp. 30. sect. 4.* Longus *de casib. reseru. p. 1. sect. 1. ar. 17. num. 10.* Similiter quando Confessarius petit licentiam absoluendi aliquem à casu reseruato, non tenetur Prælatus, etiam pro prima vice, talem facultatem concedere, nisi talis Confessarius putetur idoneus pro illo munere exequendo. Quia non est credibile Pontificem voluisse hanc facultatem concedi Confessario non idoneo pro absolutione talis casus. Suarez *to. 4. in 3. p. disp. 30. sect. 4. num. 11.* Laurentius de Peirinis *tom. 1. priuileg.*

Minim.in Const.2.Iulij II. §.24. nu. 59. si verò pœnitens pro secunda, aut tertia vice inciderit in casum aliquem reseruatum, & Prælatus Confessario petenti facultatem ad illum absoluendum illam dare noluerit, si habeat necessitatem celebrandi, vel communicandi, quidam dicunt, habita contritione, vel probabili existimatione eius posse communicare, non præmissa confessione, tamquam is, qui non habet copiam confessoris. Hoc verò solùm est admittendum quando timet, quòd Prælatus abutetur scientia Cõfessionis, & inde timeat aliquod malum, vel fractionem sigilli, non tamen, quando solùm ob ruborem, & verecundiam non vult confiteri Prælato. Quia in primo casu habet sufficientem excusationem, non in secundo. Imò etiam in tali prædicto casu potest, & vt credo, debet confiteri Confessario habenti facultatem absoluendi à non reseruatis confitendo illi aliqua peccata non reseruata saltem aliàs confessa, & sic celebrare, aut communicare. Quia tũc prędictus Cõfessarius absoluere illum poterit ab omnibus peccatis, à non reseruatis directè, à reseruatis verò indirectè. Vide Suarez 4.*to.de Relig.tract.8.lib.2.cap.19.num.22. & 23.* Vide etiam dicta supra *cap.*18. circa facultatem, quam habent Prælati in casibus reseruandis *num.29.*

38 Possunt (secundùm plures) Confessarij Regulares, qui communicant in priuilegijs cum Iesuitis, approbati ab Ordinario legitimè ad Confessiones audiendas, etiam non graduati, litteras, seu breuia Sacrę Pęnitentiariæ, quæ communiter Magistris Theologiæ, vel in Iure Canonico Doctoribus destinantur, auditis Confessionibus ad eos recurrentium, impositaque pœnitentia in litteris expressa, vel de Iure imponenda, ac in foro conscientiæ, quascumque siue verbo, vel scripto missas absolutiones, dispẽsationes, & pęnitentiarum iniunctiones accipere, & exequi. Propter priuilegium Gregorij XIII. concessum Sacerdotibus Societatis Iesu. Sorbus *in compend.verb. Confessores in fin.* Sanchez *lib.* 8. *de Matrim.disput.*34.*nu.*11. Vide Bullam inter Constitutiones Gregor.XIII. *nu.*75. *in* 2.*to.Bullar.* & aduerte non esse securum potiri hoc priuilegio, etiam per viam cõmunicationis, illas Religiones, quorum Religiosi gradus Doctoratus admittunt, quia titulus ratione cuius hoc concessit Pontifex Patribus Societatis est, quia ipsi non solent ad tales gradus promoueri. Quæ ratio cessat in alijs Religionibus tales gradus admittentes.

39 Licitum est Confessarijs Regularibus eleemosynas à pęnitentibus datas recipere, non ratione Confessionis, nec absolutionis, sed per modum simplicis eleemosynæ. Cùm in hoc nulla deformitas reperiatur, quin potiùs rationi consentaneum sit, vt qui *in*

Sa-

Sacrario operantur quæ de Sacrario sunt edant, vt inquit Apostolus primæ Corinth. 9. Laurentius de Peirinis *tomo primo de Subdito quæstione* 1. *de Obed. cap.* 21. Iniungere autem Missas pro pœnitentia, licet res indifferens appareat, nihilominus non debet fieri à Confessarijs, ne pœnitens suspicetur ex auaritia iniunctam sibi fuisse talem pœnitentiam. Conradus *secunda parte respons. quæstione* 358. Laurentius de Peirinis *vt supra*. Vide Bonacinam *de Simonia quæstione* 4. §. 16. *numero* 10.

40 Qui verò pro Sacramentorum administratione pretium aliquod recipiunt Simoniaci sunt, *ca. cum in Ecclesię*, *ca. non satis*. Sanctus Thomas 2. 2. *quæst.* 100. *art.* 2. Siluester *verbo Simonia num.* 8. Et quamuis in Iure specialis pęna non sit illis designata, generales tamen Simoniacorum pęnas incurrunt, & ita deponuntur *cap. sicut de Simonia*. Alderete *lib.* 2. *de Relig. discipl. capit.* 16. *num.* 47. Simonia etiam committitur dando, vel accipiendo pecuniam pro leui pęnitentia iniungenda in Sacramento Confessionis, nam impositio pęnitentiæ est actus Clauium. Bonacina *de Simonia q.* 4. §. 16. *num.* 5.

41 Sacerdos Regularis sine Ordinarij facultate Confessiones audiens (præterquam quòd confessio est nulla propter dicta supra *num.* 2. ex Concil. Tridentino) committit crimen depositione dignum *cap. placuit de pœnit. distinct.* 6. Nauarrus *ibidem*. Rodriguez *to.* 2. *quæst.* 37. *art.* 1. Regularis etiam Confessarius sine sui Superioris licentia Confessiones audiens præter particulares pœnas in specialibus Statutis Religionũ designatas, grauissimæ pęnæ inobedientium plectendus est. Sotus *in* 4. *distinct.* 18. *quæst.* 4. *art.* 3. Rodriguez *tom.* 2. *quæst.* 37. *art.* 1. Qui verò non Sacerdos Confessiones audierit punitur à S. Inquisitione, iuxta dicta *cap.* 10. *num.* 22. Vide etiam *supra num.* 12.

42 Confessarij, qui (quod absit) Confessionis secretum detegunt, olim perpetuò depositi omnibus diebus vitæ suæ ignominiosè peregrinare cogebantur *cap. Sacerdos de pœnit. distinct.* 6. Hodie verò ex Concilio Generali sub Innocentio Tertio perpetuò deponendi sunt. Sed ne in Ordinis Sacerdotalis ignominiam peregrini vagarentur, in arctum Monasterium detrudi præcipiuntur, vt ibi pænitentiam vsque ad mortem agant. Nauarrus *in d. cap. Sacerdos num. fin.* Alderete *lib.* 2. *de Relig. discip. cap.* 19. *num.* 2. Barbosa *de Offic. Parochi cap.* 19. *num.* 55. Non tamen huiusmodi Sacerdotes sunt irregulares. Suarez 4. *tomo in* 3. *par. disput.* 32. *sect.* 8. Alderete *vt supra num.* 3.

43 Confessarij absoluentes aliquem à casibus in Bulla Cęnæ Domini contentis, excommunicationis sententia innodantur in

prædicta Bulla §. 23. Deinde Religiosi præsumentes absoluere excommunicatos à Canone, nisi in casibus à Iure expressis, aut gratia Sedis Apostolicæ concessis, vel excommunicatos à sententijs per Statuta Prouincialia, vel synodalia, sunt ipso facto excommunicati, & absolutio reseruatur Papæ. Vt habetur in Clementina *de Priuilegijs cap. Religiosi.* Diu. Antonin. 3. *par. tit.* 24. *cap.* 54. Caietan. *in Summ. tit. excommunic. cap.* 64. Religiosi verò absoluentes ab excommunicatione lata ab homine, non incurrunt in excommunicationem (intellige nisi talis excommunicatio, lata etiam sit contra absoluentes) peccant tamen mortaliter, & inualidè absoluunt. Sorbus *in Addition. ad Compend. priuileg. Mendic. verb. confession. & confess.* §. 2. *notandum.*

44 Tenentur Confessarij omnes ad audiendas peccatorum Confessiones quauis authoritate deputati, sicut, & *Patriarcha, Archiepiscopi, Episcopi, alijque locorum Ordinarij, & Ecclesiarum Prælati, necnon Rectores, cæterique curam animarum exercentes, ac Presbyteri seculares, & quorumuis Ordinum Regulares,* habere penes se transumptum Bullæ quæ vocatur de Cęna Domini, eamque diligenter legere, & studere. Ita enim præcipitur in eadem Bulla, vt patet in ea, quæ est SS. D. N. Vrbani VIII. & habetur inter Bullas ipsius 4. *tom. Bullar. num.* 62. Quaranta *in Summ. Bullar. verb. excommunicatio in Bulla.* Barbosa *de Offic. Parochi cap.* 19. *num.* 61. Tenentur etiam Curati Regulares interesse cum alijs Curatis Congregationi casuum conscientiæ. Ita enim determinatum est à S. Congregatione Episcop. & Regular. 13. Octobr. 1592. Et ita video Romæ obseruari. Gauantus *in Man. Episcop. verb. Cleri Conuentus nu.* 2. *& verb. Parochorum munera à nu.* 27. Vbi, & alia.

45 Qualiter, & à quibus examinandi, & approbandi sunt Regulares ad audiendas Confessiones nedum secularium, sed etiam Religiosorum eiusdem Ordinis, vide Decretum Clem. VIII. & S. Congregat. sub Sanctiss. D. N. Vrbano, quod attulimus *cap.* 18. *num.* 79. Pro pęnis etiam, quas incurrunt Religiosi Confessarij, qui suis pęnitentibus conscientiam non faciunt de soluendis decimis, vide *cap.* 9. *num.* 26.

De

De Concionatoribus Regularibus, eorumque obligationibus.

CAP. XX.

1 NON possunt Regulares exercere munus Concionatorum, *nisi à Superioribus de vita, moribus, & scientia examinati, & approbati fuerint, ac de eorum licentia*. Ita enim habetur in Conc. Trident. *sess.* 5. *cap.* 2. Nauarrus *in Man cap.* 25. *num.* 141. & 143. Vnde Regularis prædicans absque sui Superioris licentia peccat mortaliter. Nauarrus *num.* 141. Incurrere etiam excommunicationem Papalem ex Leone X. in Concilio Lateranensi docent Zerola *in praxi verb. Prædicat. num.* 2. *p.* 1. Reginaldus *lib.* 18. *num.* 119. Priuantur etiam officio prædicandi ab eodem Leone X. Vide Bullam *tom.* 1. *Bullar. inter Bullas Leonis, num.* 21. Peccant etiam mortaliter Prælati, qui subditos non examinatos de vita, moribus, & scientia, aut non idoneos, permittunt prædicare. Tum ex Conc. Trident. tum ex Leone X. tum ex scandalis, quæ inde solent euenire. Peirin. *de subdito quæst.* 1. *de Obed. cap.* 22. Vide circa hoc Decretum Clem. VIII. & Vrbani VIII. *cap.* 18. *num.* 79.

2 Deinde quicumque Regulares, ad prædicandum in Ecclesijs, quæ suorum Ordinum non sunt, *vltra licentiam suorum Superiorum, etiam Episcopi licentiam habere teneantur, sine qua in ipsis Ecclesijs non suorum Ordinum nullo modo prædicari possint.* Ita habetur etiam in eodem Conc. *loco citato.* Ad prædicandum verò in Ecclesijs suorum Ordinum non requiritur licentia Episcopi, sed solùm suorum Superiorum licentia, & quòd *cum ipsa personaliter se coram Episcopis præsentare, & ab eis benedictionem petere teneãtur.* Concil. *ibidem.* Ex quo habetur, ad prædicandum Regulares extra suas Ecclesias requiri non solùm examen & approbationem Superiorum Religionum, de vita scilicet, moribus, & scientia, sed etiam licentiam ipsorum, & vlteriùs Episcopi quoque licentiam; ad prædicandum verò intra suas Ecclesias minus requiri, scilicet examen, approbationem, & licentiam suorum Superiorum, & præsentare se Episcopis, ab eisque benedictionem postulare. Hoc est, vt puto, quòd Episcopus non contradicat, quod videtur exprimi à Concilio *sess.* 24. *cap.* 4. illis verbis: *Nullus autem secularis, siue Regularis, etiam in Ecclesijs suorum Ordi-*

num, contradicente Episcopo, prædicare præsumat. Miranda *in Man.tom.*1.*quæst.*50.*ar.*2. Peirinis *tom.*1.*de subd. quæst.*1.*de Obed. cap.*22. Vide circa hoc declarationes aliquot Sac. Congreg. Episc. apud Gauant.*in Manual.Ep.verb. Concio sacra. num.* 16. 51. 52. 53. & 54.

3 Nihilominus prædictos prædicatores Regulares, *qui absque licentia Episcopi prædicauerint, in Ecclesijs, quæ suorum Ordinum non sunt, tametsi Decreto Concilij contrafecerint, non posse tamen puniri ab Episcopo, sed tantùm à suis Superioribus Regularibus*, declarauit Sac. Congregatio ann. 1602. per verba adducta. Flau. Cherub. *in Comp. Bullar. tom.* 2.*sup. Bull.* 41. *Pij V*. Postea verò Gregorius XV. in Constit. *de Exemptorum priuileg.* anno 1622. edita declarauit, quòd Episcopus tamquam Sedis Apostolicæ delegatus habeat auctoritatem coercendi, ac puniendi quoscumque exemptos tàm seculares, quàm Regulares, qui in alienis Ecclesijs, aut quæ suorum Ordinum non sunt, absque Episcopi licentia, & in Ecclesijs suis, aut suorum Ordinum, non petita illius benedictione, aut ipso contradicente, prædicare præsumpserint. Pro huius tamen Constitutionis moderatione Religiones supplicauerunt, & pro Regnis Hispaniarum suspensa est, vt diximus *ca.*19. *num.* 35. Addunt plures Episcopum non posse hanc benedictionẽ negare, & quòd si neget, nihilominus posse Regulares in suis Ecclesijs prædicare. Eò quòd Concilium solùm dicit, quòd *teneantur petere benedictionem*, nec dicit, & illam obtinere. Præsertim, quia benedictio iure petita, si iniustè negetur, videtur iure concessa. Henriquez *lib.*6.*de pœnit.cap.*13.*num.*4. dicens, hoc censuisse Sac. Congregationem ann. 1597. Laurent.de Peirin. *tom.* 1. *de subdito. quæst.* 1.*de Obed.cap.*22. Vide Gauantum *in Man. Episc. verb. Regular.iura sub Episc. num.*35. & 36. referentem aliquas declarationes Sacræ Congregationis Episcoporum, & Regularium circa hoc.

4 Non obstante etiam prædicta doctrina Concilij, putant aliqui posse Regularem doctum, & idoneum prædicare pro duabus, aut tribus vicibus, solùm de licentia Parochi, in sua Parochia. Henriquez *lib.*7.*de indulg.cap.*16. Hoc verò solùm admitterem, si pro tali persona, aut occasione præsumeretur licentia tacita, vel interpretatiua Episcopi, & esset in oppidis, vbi non sunt Episcopi, sed tantùm Parochi; essetque hoc legitima consuetudine receptum, aliàs non. Cautè enim procedendum, maximè post Constitutionem Gregor.XV. num. præcedenti adductam, vbi viget. Sed vide Barbosam *de potestate Episcopi Allegation.* 76. *num.*25.

Lici-

5 Licitum est, per se loquendo, Religiosos prædicare, etiam in locis publicis, vijs, & plateis. Ratio est, tum ex exemplo plurium Sanctorum, videlicet Antonij Paduani, Vincentij Ferrerij, & Petri Martyris, id sæpe facientium, vt ex historijs ipsorum constat, tũ quia hoc, nec diuina, nec humana lege est prohibitum, aut intrinsecè malum. Suarez 4. *tom. de Relig. lib. 9. cap. 1. à num.* 25. Vnde hoc possunt facere aliqui Religiosi, etiam sine licentia Episcoporum. Ratio est, propter multa priuilegia Religionibus concessa, præsertim Sixti IV. Carmelitis, Bonifacij IX. Prædicatoribus, Pauli III. Iesuitis, & Clementis V. Prædicatoribus, & Minoribus, quibus etiam gaudent aliæ Religiones cum ipsis communicantes. Hæc autem priuilegia abrogata non sunt à Concilio Trident. aut Constitutione Gregorij XV. adducta, cum ex illis solùm habeatur non posse sine licentia, aut benedictione Episcoporum prædicare Regulares in suis, aut alienis Ecclesijs. Compendium priuilegiorum Mendicantium *verb. Prædicatores*. Miranda *in Man. tom. 1. quæst. 50. art.* 4. Numquam tamen vti possunt hac facultate prædicandi alicubi, contradicente Episcopo. Tum ex Concilio Trident. *sess.* 24. *cap.* 4. id expresse prohibente, tum quia prædicare verbum Dei, est proprium munus Episcoporum, atque ita adminus exigitur, ne cõtradicant. Rodrig. *tom. 3. quæst. Regul. quæst. 32. art. 5.*

6 Etiam prædicante Episcopo possunt Religiosi suo munere prædicandi vti. Ratio est, nam licet in Clement. *Dudum*, & in Extrauag. *Inter cunctas*, concedatur licentia Religiosis prædicandi, *hora illa dumtaxat excepta, in qua locorum Prælati prædicare voluerint, vel coram se facere solemniter prædicari*. tamen cum in alijs priuilegijs Religionum, quale est illud Pauli III. pro Patribus Iesuitis adductum, quo etiam gaudent qui cum ipsis communicant in priuilegijs, non ponatur talis limitatio, & licentia Episcoporum ad prædicandum supponatur, nec contradicant illa hora prædicare, poterit id fieri, nisi consuetudine oppositum sit receptum, aut aliunde constet Episcopo displicere talem concionem. Suarez 4. *tom. de Relig. lib. 9. de societ. cap. 1. num.* 30. Vide tamẽ circa hoc Sac. Congreg. Concilij, sub Sanctissimo Domino Nostro Vrbano præceptum apud Barbosam *de offic. Paroch. cap. 14. num.* 2. & aliam declarationem eiusdem Sac. Congreg. apud Gauant. *in Man. Episc. verb. Concio sacra, num.* 52.

7 Prædicatores semel præsentati, & approbati ab Episcopis, nõ possunt ab eisdem iterum compelli, vt præsententur, bene tamen à successoribus; iuxta dicta de Confessoribus. *capit. præcedent. num.* 7. Propter similem rationem. Miranda *tom. 1. Man. quæst.* 50.

ar-

art.9. Sorbus *in annot.ad Compend.verb.Prædicatores.*

8 Habent aliqui Prædicatores Regulares, videlicet Theatini, & qui cum ipsis communicant in priuilegijs, priuilegium Clement. VII. circa Officium Diuinum recitandum, de quo egimus *cap.12. num.32.* Habent etiam aliud Leonis X. priuilegium circa ieiunia, concessum Minoribus, & per consequens alijs Religionibus, quæ communicationem priuilegiorum habent cum illis: quòd scilicet prædicatores *actu prædicantes possint sine scrupulo, seruato ieiunio, anticipare, & retardare horas comestionis, & serotinæ collationis, iuxta suam consolationem.* Nauarrus *in Man.c.21.n.16. & cap.25. nu.201. Miranda in Man.tom.1.quæst.50.a.11. & 12.* Quia tamen priuilegium hoc fuit viuæ vocis oraculo concessum, vt habet Casarrubius *in Comp. priuil. Mendic. verb. Ieiunium.num.5.* ideo nihil valet. Iure tamen communi, & causa rationabili subsistente potest fieri id, quod isto priuilegio concessum erat.

9 Religiosi prædicantes errores, aut scandala disseminantes in populum, etiamsi in Monasterio sui, vel alterius Ordinis prædicent, ab Episcopis interdicuntur quoad officium Prædicandi. Quòd si hæreses prædicauerint, contra eos, secundùm iuris dispositionem, aut loci consuetudinem debent procedere. Concil. Trident. *sess.5.c.2.* Quaranta *in summ. Bull. verb. Exemptio.* Similiter Leo X. in Bulla *Dudum*, quæ habetur in appendice Bullar. *fol. 21.* præcipit in virtute S. Obedientiæ, & sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, omnibus Religiosis cuiuscumque Religionis, ne deinceps Indulgentias, & gratias S. Mariæ de Populo de Vrbe, ad sæculares extendi prædicent, aut publicè, vel priuatè nunciēt, nisi solùm ad Fratres, Moniales, Tertiarios, & familiares. Laert. *in append. Bull. vt sup.*

10 Item Concilium Lateranense sub Leone X. *sess. 11.* prohibet Prædicatoribus, ne de cætero in sermonibus suis publicis, aliaque futura ex literis Sacris constanter prædicent, nec illa à Spiritu sancto, vel diuina reuelatione se habuisse affirmare, & alienas inanes diuinationes asseuerando, aut aliquo modo quocumque tractanda assumant; sed ex diuinæ vocis præcepto Euangelium omni creaturæ, cum vitiorum detestatione, & virtutum commendatione, enucleent, atque declarent. Rursusque idem Concilium. Euangelicam veritatem, & Sacram Scripturam, iuxta declarationem, interpretationem, & ampliationem Doctorum, quos Ecclesia, vel diuturnus vsus approbauit, legendosque hactenus recepit, aut in posterum recipiet, prædicent, & explanent. Neque quicquam eius proprio sensui contrarium, aut dissonum adijciant, sed illis semper insistant, quæ ab ipsius Sacræ Scripturæ

ver-

verbis, & præfatorum Doctorum interpretationibus ritè, & sanè intellectis,non discordant . Tempus quoque præfixum futurorum malorum,vel Antichristi aduentum,aut certum diem Iudicij prędicare,vel asserere nequaquam præsumant,cùm Veritas dicat nō esse Vestrum nosse tempora , vel momenta , quæ Pater posuit in sua potestate. Item ex eodem Concilio. Si quibusdam eorum Dominus futura quædam in Dei Ecclesia , inspiratione quapiam reuelauerit, &c. quoniam res magni momenti est , eò quòd non de facili credendum sit omni spiritui , sed teste Apostolo, probandi sunt spiritus,an ex Deo proueniant , Volumus , vt lege ordinaria tales assertæ inspirationes , antequam publicentur, aut populo prædicentur , ex nunc Apostolicæ Sedis examini reseruatæ intelligantur . Quod si sine moræ periculo id fieri non valeret,aut vrgens necessitas aliud suaderet,tunc eodem ordine seruato, Ordinario loci notificētur,vt ille,adhibitis secum tribus, aut quatuor doctis , & grauibus viris , huiusmodi negotio cum eis diligenter examinato,quando id expedire videbitur (super quo eorum conscientias oneramus)illud propalādi licentiam concedere possint. Gauantus *in Man. Episcop. verb. Concio Sacra à nu.* 35. Tandem contra prædicatores in suo munere delinquentes sic procedit idem Concilium . *Vltra pœnas contra tales à Iure Statutas , excommunicationis etiam sententiam , à qua non nisi à Romano Pontifice præterquam in mortis articulo constituti , absolui possint , eos incurrere , volumus . Et vt eorum exemplo alij attentare similia minimè audeant , prædicationis etiam officium eis esse interdictum perpetuò decernimus .* Vide Bullam inter Bullas Leonis X. *nu.* 21. Animaduertunt tamen aliqui huius Concilij censuras non fuisse receptas . Nauarrus *in Man.cap.*27. *num.* 111. Suarez *tom.* 5. *disput.*22.*sect.*6. Quod aliorum iudicio remitto . Vide dicenda infra *num.*17.

11 Concilium quoque Tridentinum *sess.*5.*cap.*2. Sic monet prędicatores , *Plebes pro sua , & earum capacitate pascant salutaribus verbis, docendo ea , quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, annunciandoq; eis cum breuitate, & facilitate sermonis, vitia, quæ eos declinare, & virtutes, quas sectari oportet , vt pœnam æternam euadere , & cœlestem gloriam consequi valeant .* Vide Compendium priuilegiorum *verb.prædicatores*, & Simancas *de Cathol. Institut.tit.*49.

12 Concionatoribus de Immaculatæ Mariæ Virginis Conceptione præter id quod illis antea præceptum erat à Sixto IV.scilicet,quòd neutram opinionem, affirmatiuam scilicet,aut negatiuam condemnare pręsumerent,sub excommunicationis senten-

tiæ

tia Papæ reseruatæ; vlteriùs illis præcipitur à Pio V. in Bulla, quæ incipit, *Super Speculam Domini* anno 1570. edita, quatenus nemo cuiuscumque Ordinis, gradus, conditionis, vel dignitatis existat, in popularibus concionibus, vel vbicumque promiscua virorum, & mulierum multitudo conuenire solet, de huius controuersiæ alterutra parte disputare, rationibus, vel doctorum auctoritate, asserendo propriam sententiam, & contrariam refellendo, aut impugnando, vel de hac ipsa quæstione, cuiusuis pietatis, aut necessitatis prætextu, vulgari sermone scribere, vel dictare presumat. Contra transgressores verò sic procedit. *Qui contrafecerit suspensionis pœnam à Diuinis absque noua declaratione ipsofacto incurrat, si modò fuerit in Sacris constitutus, & quocumque praterea gradu, siue dignitate, vel administratione fungatur, illis omnibus sit ipso iure priuatus, & ad eadem, vel similia munera obtinenda, vel obeunda perpetua inhabilitatis censura, ipso etiam facto sit obnoxius, super quibus nisi à Romano Pontifice pro tempore existente dispensari, siue absolui non possit. Et nihilominus alijs pœnis, si opus fuerit, à proprio Prælato pro delicti mensura infligendis subijciatur, prout subijcimus*. Postea verò Paulus V. in alia Bulla anno 1616. edita, quæ habetur in appendice 3. Bull. fol. 68. approbauit, & confirmauit prædictas Bullas Sixti IV. & Pij V. ac præterea adiunxit, quòd si quis quouis modo contrauenerit, præter supradictarum Constitutionum pœnas respectiuè ipso facto incurrendas, etiam concionandi, publicè legendi, seu docendi, & interpretandi facultate, ac voce actiua, & passiua in quibuscumqe electionibus, eo ipso, absque alia declaratione priuatus existat, necnon ad concionandi, & publicè legendi, docendi, & interpretandi perpetuæ inhabilitatis pœnas similiter ipso facto incurrat absque alia declaratione, à quibus non nisi à Nobis ipsis, vel Successoribus nostris Roman. Pontificibus pariter absolui, seu super ijs dispensari possit, & nihilominus alijs pœnis, nostro, & eorumdem Romanorum Pōtificum Successorum nostrorum arbitrio infligendis, subijciatur, prout eum subijcimus per præsentes, & contra huiusmodi transgressores etiam Regulares cuiusuis Ordinis, & Instituti, etiam quomodolibet exemptos, & alias quascumque Ecclesiasticas, & seculares personas, cuiuscumque status gradus, Ordinis, aut dignitatis tam Ecclesiasticæ, quàm secularis, vt præfertur, tam Episcopi, & Prælati, Superiores, alijque Ordinarij locorum, quàm hæreticæ prauitatis vbique locorum deputati Inquisitores procedant, & inquirant, atque in eos seuerè animaduertant. Nos enim ijs, & eorum cuilibet contra eosdem transgresso-

greſſores procedendi,& inquirendi,ac pœnis coercēdi,& puniendi liberam facultatem, & auctoritatem,iiſdem auctoritate, & tenore tribuimus,& impartimur, eoſque, vt præfertur procedere, inquirere,& punire præcipimus, & mandamus. Poſt quæ ſacra Congregatio Sanctæ Inquiſitionis coram eodem Paulo V. die 31. Auguſti Anni 1617. Præcepit omnibus, & ſingulis cuiuſuis Ordinis,& Inſtituti Regularibus,& alijs quibuſcumque, tam Eccleſiaſticis, quàm ſecularibus perſonis cuiuſuis conditionis, ſtatus, gradus, Ordinis, aut dignitatis, tam Eccleſiaſticæ, quàm ſecularis, etiam ſi ſpecialis, ſpecifica, & indiuidua earum eſſet neceſſariò mentio facienda,vt in poſterum,donec articulus huiuſmodi à S. Sede Apoſtolica fuerit diffinitus,vel per Sanctitatem ſuam, & Sedem Apoſtolicam fuerit aliter ordinatum, non audeant in publicis Concionibus, Lectionibus, Concluſionibus, & alijs quibuſcumque actibus publicis aſſerere, quòd eadem Beatiſſima Virgo fuerit concepta cum peccato Originali. Contrafacientes autem eadem Sanctitas ſua voluit,& declarauit,ſubiacere debere, & ſubiecit cenſuris, & pęnis contentis in ſupradictis Conſtitut. ſuorum Prædeceſſorum,& ſua,ipſofacto incurrendis. Per huiuſmodi tamen prouiſionem Sanctitas ſua non intēdit reprobare alteram opinionem, nec ei vllum prorſus præiudicium inferre, eam relinquens in eiſdem ſtatu, & terminis, in quibus de præſenti reperitur, præterquàm quoad ſupra diſpoſita. Vlteriùs ſub eiſdem cenſuris,& pęnis mandans,quòd negatiuam opinionem,videlicet, quòd non fuerit concepta cum peccato originali in prædictis publicis actibus aſſerentes aliam opinionem non impugnent,nec de ea aliquo modo agant,ſeu tractent. Inſuper voluit,& expreſsè mandauit,vt extra hos caſus expreſſos publicorum actuum,in reliquis omnibus ſupradictæ Conſtitutiones firmæ, & illeſæ remaneant, & exactè obſeruentur perinde, ac ſi præſens Decretum non emanaſſet. Et ita decreuit, & mandauit vbique inuiolabiliter obſeruari,non obſtantibus in hac parte ſupradictis Conſtiitutionibus, & alijs omnibus in contrarium facientibus. Volens, & decernens pro obſeruatione,& executione præſentis Decreti, & omnium in eo contentorum, quòd contra huiuſmodi tranſgreſſores,etiam Regulares,cuiuſuis Ordinis,& Inſtituti, etiam quomodolibet exemptos, & alias quaſcumque Eccleſiaſticas, & ſeculares perſonas cuiuſcumque ſtatus, conditionis,gradus, Ordinis, aut dignitatis tam Eccleſiaſticæ, quàm ſecularis, tam Epiſcopi,& Prælati, Superiores, alijque Ordinarij locorum, quàm hæreticæ prauitatis vbique locorum deputati Inquiſitores procedant, & in eos ſeuere animaduertant, tribuens eis, & eorum

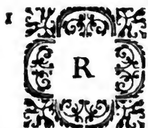
cui-

ſtores,qui quæſtum ſibi referunt.Baldus apud Barboſam *de poteſt.Epiſc.Alleg.*109.*num.*6.) Nam expreſsè habetur in Conc. Trident.*ſeſſ.*5.*cap.*2.quòd quæſtores, *nec per ſe, nec per alium prædicare præſumant.* & *ſeſſ.*21.*cap.*9.talium nomen, vſus, & officium omnino extinguntur.Licet eos ſoleat Sedes Apoſtolica concedere cum certis conditionibus, de quibus Zerola *in praxi par.*1. *verb.Quæſtores.*& Gauantus *in Man.Epiſc.verb.Quæſtores.* Præterea prædicantes miracula falſa, non ſolùm peccant mortaliter, quia committunt mendacium perniciosum, cum ſic facientes tollant quantum in ſe eſt veritatem miraculorum Fidei, & ſint in cauſa,quòd fides illis non adhibeatur:ſed etiam videntur incurrere ſententiam excommunicationis Papæ reſeruatam, latam à Leone X.& Conc.Lateranenſ. de qua ſupra *num.* 10. Bonac.*circa* 8.*præceptum Decal.diſp.* 10.*quæſt.*1.*punct.*2.*num.*7. Qui verò in prædicationibus falſum dicunt in citationibus, vt in numero capitum, nomine authorum, vel loco vnius Prophetæ alterum dicendo, non peccant mortaliter; cum non committant mendaciũ in doctrina, ſed in accidentibus, & ſine præiudicio proximorum. Caietanus 2.2. *quæſt.* 110.*art.* 4. Azor 3.*p. lib.* 13.*cap.*1. *dub.*6.

18 Pro excommunicatione, quam incurrunt Religioſi, qui aliqua in ſuis concionibus dicunt impedientes ſolutionem decimarum,vide *cap.*9.*num.*26.A quibus debeant examinari Concionatores Regulares, vide Decretum Clem. VIII. & Vrban. VIII. *cap.* 18. *num.* 79. Quando poſſunt diſpenſari in ſeruitio Chori, *cap.* 10. *num.* 20. Qualiter poſſint prædicare in eorum Eccleſijs quando prædicatur in Eccleſia Cathedrali, vide declarationem S.Congregat.*cap.*12.*num.*41.

De obligationibus Sacerdotum Regularium,

CAP. XXI.

1 ELIGIOSVS Sacerdos non ſolùm tenetur celebrare in præcipuis anni feſtiuitatibus ſicut alij Sacerdotes, etiam nullã curam animarum habentes,eò quòd hoc cõgruit iuri naturali, ſecũdum quòd quilibet tenetur gratiam ſibi datam alijs cõmunicare, & iuri diuino, in illis verbis: *Hoc facite in meam commemorationem*; ſed etiam tenetur regulariter

riter id facere, tum propter scandalum, quod solet sequi, si Sacerdos regulariter non celebret; tum etiam, quia regulariter Religiosi sunt obligati ad Missas dicendas, vel propter stipendia, accepta, vel propter eleemosynas, quas à fidelibus acceperunt intuitu suffragiorum, & orationum eorumdem. Siluester *verb. Missa*. Sot. *in* 4. *distinct.* 13. *quaest.* 1. *art.* 10.

2 Quamuis de iure communi nulli licitum sit noctu, & ante lucem celebrare, nisi solis Episcopis, iuxta gloss. *in cap. fin. de priuileg. lib.* 6. Nauarr. *in Man. cap.* 25. *num.* 85. Similiter nec liceat regulariter Missam post meridiem celebrare, nisi in casu raro, & existente rationabili causa. Suarez *tom.* 3. *in* 3. *part. disp.* 80. *sect.* 4. Sunt tamen aliqua priuilegia circa hoc, aliquibus Regularibus concessa. Primò enim Pius Secundus concessit Minoribus, vt possint celebrare vna hora ante auroram. Insuper Leo Decimus concessit, vt de licentia suorum Superiorum, quorum conscientijs se remittit, quomodo Fratres debeant vti hac gratia, possint celebrare illico post Matutinum, & etiam post meridiem, praesertim diebus, quando est de audienda Missa praeceptum, & quando Fratres debent ambulare, seu quando de via veniunt, & non possunt ante meridiem applicare ad locum, vbi commodè possint Missam audire, vel honestè celebrare. Praeterea Sixtus Quartus concessit etiam Minoribus, quòd Sacerdotes necessitatis causa, possint ante, & post horam statutam ab Ecclesia, celebrare. Quae priuilegia non videntur abrogata neque per Concilium Tridentinum, cum in eo solùm praecipiatur Ordinarijs, vt compellant Regulares ne vtantur dictis priuilegijs, neque per Constitutionē Pij V. quae incipit *Sanctissimus in Christo Pater*, quia illa solùm videtur esse cōtra illos, qui celebrabant noctu in vigilijs quarūdam festiuitatum, vel contra eos, qui regulariter, & absque vlla causa post meridiem celebrant. Rodriguez *tom.* 1. *quaest.* 43. *art.* 2. *&* 5. Miranda *in Man. tom.* 1. *quaest.* 41. *art.* 10. *&* 11. Nihilominus quia Sac. Congregatio declarauit; *Ante diem, & horis indebitis celebrare non licet, etiam vigore priuilegiorum ante Concilium Tridentinum concessorum*, nihil iam valent praedicta priuilegia, eò praesertim, quia cum fuerint viuae vocis oracula (vt patet ex Casarrubio *in Comp. priuil. Mendic. verb. Missa* 2. *quoad tempus.*) reuocata iam sunt, vt saepe diximus. Concessio autem, quae à Gregor. XIII. facta est pro Iesuitis, parum, aut nihil continet priuilegij, vt bene Rodriguez *vt supra art.* 2. Missae verò omnes Natiuitatis Domini (nisi aliter consuetudine introductum sit) possunt celebrari ante auroram, saltem iure communi. Vazquez *tom.* 3. *in* 3. *p. disp.* 232. *cap.* 3. *num.* 32. &, sine priuilegio etiam, in

aliquo solemni festo, cum Concio non finitur nisi post meridiem, vel si ratione itineris occurrat in die festo tardiùs venire; poterit etiam celebrari aliquo tempore post meridiem. Vazquez *num.*37. Laurent. de Peirin. *de priuil. Minim. tom.*1. *circa Constitut. Pyrrhi* §.7.

3 Non est peccatum mortale dicere Missam ante Matutinum, seu Laudes (quamuis multi oppositum sentiant. Gauantus *tom.*1. *Thes. par.*2. *tit.*1.) Eò quòd nullum est præceptum tàm grauiter obligans. Sot. 10. *de Iust. quæst.* 5. *art.* 4. Suarez 3. *tom. in* 3. *part. disp.*82. *sect.* 1. Erit tamen veniale, si sine aliqua rationabili causa id fiat; quia est aliqualis inuersio ordinis Ecclesiæ consuetudine introducti. Siluester *verb. Missa* 1. *quæst.* 1. De Prima autem non est talis obligatio. Tolet. *in Summ. lib.*2. *cap.*1.

4 Possunt Religiosi Sacerdotes recipere stipendia pro Missis celebrandis, illa scilicet, quæ communi lege, aut consuetudine fuerint taxata, seu, quæ à viris timoratis peti, & dari solent. Cum hoc nullo iure naturali, Diuino, aut Ecclesiastico sit prohibitum. Suarez 3. *tom. in* 3. *par. disp.*86. *sect.*2. Excipiuntur ab hac regula Patres Societatis (& idem dico de alijs Religiosis, quibus ex vi suarum Constitutionum est illis prohibitum accipere stipendia pro Missis, & alijs actionibus spiritualibus.) Ratio est, quia *in Exam. cap.*1. §.3. *&* 6. *par. Constit. Societ. cap.*2. §.7. prohibetur illis admittere *stipendium pro Missarum Sacrificijs, vel Prædicationibus, vel Lectionibus, vel vllius Sacramenti administratione*. Vnde tales recipientes stipendia peccant contra paupertatem. Quia recipiunt aliquid contra voluntatem Superiorum, quod est actus proprietatis. Sanchez *lib.* 7. *in Decal. cap.*28. *num.*7. Poterit tamen in hoc dari paruitas materiæ, sicut in alijs votorum transgressoribus. Enriquez *lib.*9. *de Euchar. cap.*22. *nu.*3. Sanchez *vt sup. num.*8. Vide dicta *cap.*6. *num.*36.

5 Quamuis multi Theologi velint Sacerdotes pauperes (quod maximè procedit in Religiosis) accipere posse plura stipendia pro vna Missa, tot scilicet, quot fuerint ad suam strictam, & congruam sustentationem necessaria. Ludou. Veja *in lib. Respon. ad casus conscientiæ Congreg.*4. *cas.*3. Petr. Nauarr. *lib.*2. *de Restit. cap.*2. *num.*433. Hæc tamen sententia in praxi iam sustineri non potest propter Decretum de celebratione Missarum Sac. Congreg. Conc. S. D. N. Vrb. VIII. auctoritate editū an. 1625 quod habetur 4. to. Bull. inter Const. Vrb. n. 43. vbi id prohibetur, per hæc verba: *Vbi pro pluribus Missis, etiam eiusdem qualitatis, celebrandis, plura stipendia, quantumcumque incongrua, & exigua, siue ab vna, siue à pluribus personis collata fuerunt, aut conferentur in futurum Sacer-*

cer-

cerdotibus, Ecclesijs, Capitulis, Collegijs, Hospitalibus, Societatibus, Monasterijs, Conuentibus, Congregationibus, domibus, ac locis pijs quibuscumque, tàm secularibus, quàm Regularibus; Sacra Congregatio sub obtestatione Diuini Iudicij, mandat, ac præcipit, vt absolutè tot Missæ celebrentur, quot ad rationem attributæ eleemosynæ præscriptæ fuerint; ita vt alioquin ij, ad quos pertinet, suæ obligationi non satisfaciant, quinimò grauiter peccent, & ad restitutionem teneantur. Et quamuis circa hoc multa fuerint à Summis Pontificibus concessa priuilegia Regularibus, illa tamen omnia reuocata iam sunt ab eadem Sacra Congregatione, dicente, *Eadem auctoritate reuocat priuilegia, & indulta omnia quibusuis personis, Ecclesijs, ac locis pijs, tàm secularibus, quàm Regularibus, cuiuscumque Ordinis, Congregationis, & Instituti, quamcumque ob causam concessa, quibus indulgetur, vt certarum Missarum, vel Anniuersariorum celebratione, aut aliquibus Collectis, seu Orationibus, plurium Missarum oneribus in futurum suscipiendis, satisfiat.* Gauantus *in Thesaur. tom. 1. par. 3. tit. 12.* Num autem non obstante huiusmodi Sacr. Congregationis Decreto, in casu grauis necessitatis citra extremam, possit Sacerdos pauper plura stipendia pro vna Missa recipere, iuxta sui strictam, & congruam sustentationem, (inhærendo maximè sententiæ affirmanti Sacrificium Missæ esse infiniti valoris, ita vt pluribus applicatum, tantum, quantum ad valorem, qui ex opere operato Missæ correspondet, valeat singulis, ac si pro ipsis solis applicaretur, vt tenet Vasquez *tom. 3. in 3. par. disp. 231.* & procurando alijs vijs, & modis, per opera scilicet satisfactoria, Orationes, & Indulgentias recompensare id, quod de fructu Missæ ex opere operantis proueniret vnicuique, si pro ipso solo applicaretur) aliorum iudicio remitto, nostram verò sententiam in speciali Tractatu de hac re, Deo duce, proferemus.

6 Quamuis etiam Abbates, & Generales Religionum possent olim in Capitulis Generalibus Missas ad minorem numerum reducere, iuxta Decretum Conc. Triden. *sess. 25. de reformat. cap. 4.* Nullatenus iam id possunt facere, propter Decretum Sacræ Cōgregationis Concilij, iam adductum, quo strictè prohibet, & interdicit Sacr. Congregatio, ne Episcopi in Diœcesana Synodo, aut Generales in Capitulis Generalibus, vel alias quoquomodo reducant onera vlla Missarum celebrandarum, aut post idem Cōcilium imposita, aut in limine fundationis, sed pro his omnibus reducendis, aut moderandis, vel commutandis ad Apostolicam Sedē recurratur; quæ, re diligenter perspecta, id statuet, quod magis in Domino expedire arbitrabitur, alioquin reductiones, mo-

derationes, & commutationes huiusmodi, si quas contra huius prohibitionis formam fieri contigerit, omnino nullas, atque inanes decernit. Gauantus *vt sup. tit.* 12. *num.* 43.

7 Quamuis etiam alij Theologi dixerint, posse Sacerdotem accipere Missam celebrandam cum certa eleemosina, & postea alteri Sacerdoti eam Missam committere, retenta sibi parte eleemosynæ (Bonac. *de Sacram. disp.* 4. *quæst. vlt. punct.* 8. *num.* 18.) Id tamē iam non licet propter Decretum Sacræ Congregat. loco citato, quo prohibet Sacerdoti, qui Missam suscepit celebrandam cum certa eleemosyna, ne eamdem Missam alteri, parte eiusdem eleemosynæ sibi retenta, celebrandam committat. Cum autem ab eadem Sacra Congregatione quæreretur, an permittendum sit Administratoribus Ecclesiarum, vt retineant aliquam eleemosynarum portionem pro expensis manutentionis Ecclesiȩ, Altarium inseruientium, paramentorum, luminum, vini, hostiæ, & similium? Similiter, an hoc Decretum habeat locum in beneficijs, quæ cōferuntur in titulum, idest, an Rector beneficij, qui potest per alium celebrare, teneatur Sacerdoti celebranti dare stipendium ad rationem reddituum beneficij? Præterea, an Sacerdotes, quibus aliquando offertur eleemosyna maior solita pro celebratione Missæ, debeant dare eamdem integram eleemosynam ijs, quibus Missas celebrandas committunt; an verò satis sit, vt dent celebrantibus eleemosynam consuetam? Ad primum respondit eadem Cōgregatio, permittendum non esse, vt Ecclesiæ, ac loca pia, seu illorum Administratores ex eleemosynis Missarum celebrādarum, vllam, vtcumque minimam, portionem retineant, ratione expensarum, quas subeunt in Missarum celebratione, nisi cum Ecclesiæ, & loca ipsa alios non habent redditus, quos in vsum earumdem expensarum erogare licitè possent; & tunc quam portionem retinebunt, nullatenus debere excedere valorem expensarū, quæ pro ipsomet tantùm Missæ Sacrificio necessariò sunt subeundæ, & nihilominus eo etiam casu curandum esse, vt ex pecunijs, quæ supersunt, expensis, vt supra, deductis, absolutè tot Missæ celebrentur, quot præscriptæ fuerint ab offerentibus eleemosynas. Ad secundum respondit, non habere locum, sed satis esse, vt Rector beneficij, qui potest per alium Missam celebrare, tribuat Sacerdoti celebranti eleemosynam congruam secundùm morem Ciuitatis, vel Prouinciæ, nisi in fundatione beneficij aliud cautum fuerit. Ad tertium, debere absolutè integram eleemosynam tribuere Sacerdoti celebranti, nec vllam illius partem sibi retinere posse. Vide Decreta hæc 4. tom. Bull. vt sup. & apud Peirin. *to.* 2. *priuil. Minim. inter Const. Vrb. n.* 9. Gauan. *in Thes. to.* 1. *p.* 3. *tit.* 12. *à num.* 34.

Præ-

Præcipitur etiam in eodem Decreto *de Celebratione Miss.* vt pecuniæ, ac bona mobilia Regularibus relicta cum onere perpetuo Missarum celebrandarum, sub pęna interdicti ab ingressu ecclesiæ ipso facto incurrenda, à die realis acquisitionis, statim deponi debeāt penes Ædem Sacram, vel personam fide, & facultatibus idoneam, ad effectum illa quamprimùm inuestiendi in bonis immobilibus fructiferis, cum expressa mentione oneris, quod illis annexum reperitur. Et, quòd si eadem bona immobilia deinceps alienari contigerit, eorumdem pretium sub eadem pæna, deponi, & in alijs bonis stabilibus etiam fructiferis, cum eiusdem oneris repetitione, atque annexione conuerti, debeat. Insuper præcipitur Regularibus, ne in posterum prædicta onera perpetua suscipiant Missarum sine Generalis, vel Prouincialis consensu, & licentia in scriptis, & gratis concedenda, sub pęna priuationis Officiorum, quæ tunc obtinent, ac perpetuæ inhabilitatis ad alia de cætero obtinenda, vocisque actiuæ, ac passiuæ absque alia declaratione. Vide Decreta citata vt supra *num.* 5. & Gauantum *tomo* 1. *Thesaur. p.* 3. *tit.* 12. *num.* 41. *&* 42. Quamuis præterea multorum sententia fuerit posse Sacerdotes non habentes eleemosynas de præsenti, pro quibus offerant Missas, illas nihilominus anticipatè dicere, ipsas applicando pro illis, qui sibi postea daturi sint eleemosynas, maximè si hoc fiat non suspendendo effectum Sacrificij, sed illum ex tunc applicando pro illis, qui eleemosynas daturi sint (Aragon *de Iustitia q.* 85. *art.* 3. *dub.* 1.) Nihilominus, quidquid sit de veritate huius sententiæ speculatiuè loquendo, in praxi tamen non est approbanda, tum propter aliqua, de quibus Bonacina *disp.* 4. *de Eucharistia q. vlt. punct.* 7. *§.* 5. *num.* 3. tum pręcipuè, quia huiusmodi anticipata celebratio pro incerto eleemosynam oblaturo est prohibita à Paulo V. & S. Congregat. Concil. 15. Nouemb. 1605. Vide Gauantum *in Man. Episcop. verb. Missa num.* 33. Anticipata autem celebratio eius Missæ, quæ die sequenti dicenda erat, non est prohibita, cum potiùs Sacerdos sic faciens, ad instar boni debitoris, anticipatè soluat. Barbosa *de Potest. Episcop. Allegat.* 24. *num.* 14. Nisi fortè contrarium expresè declaretur à cōcedente eleemosynam, vt probat Bonacina *vt supra num.* 4.

8 Quamuis iure communi prohibitum sit Religiosis administrare secularibus Sacramentum Eucharistiæ absque licentia Parochi sub pœna excommunicationis ipso facto *in Clement. Religios. & de priuileg. & excess. Prælat.* tamen ex priuilegijs Nicolai V. & Sixti IV. id possunt facere Religiosi Minores Confessores, & ex priuilegio Iulij II. Minimi, & ex Pio V. omnes Mēdicantes, & eorū priuilegia cōmunicantes, præterquàm in die Pascha-

tis, tempore ſcilicet, quo ex præcepto Eccleſiæ tenentur ſeculares communicare. Rodriguez *t.1.q. 56. art. 3.* Miranda *in Manu. to.1.q.42 ar.1.& 2.* Qui autem communicauit aliquo die ex prædicto tempore in ſua Parochia poteſt (ſecundùm aliquos) etiam alio die eiuſdem Paſchatis communicare apud Regulares. Cum iam adimpleuerit præceptum Eccleſiæ; nec aliud intendatur in prædicta exceptione. Vincentius Filiucius *tom.1. trac.4.cap. 9.* Barboſa *de Offic. Parochi cap.20. num.10.* Laurentius de Peirinis *tom. 1. Priuileg. Minim. in Conſtitut. 1. Iulij II. §. 37. num. 86.* Qui etiam *num. 90.* tenet etiam in die Paſchæ poſſe Religioſos miniſtrare Euchariſtiam peregrinis. Quod tamen negare videtur Barboſa *vt ſupra num. 23.* Immò dicitur declaratum à S.Congreg. Concil. non poſſe in die Paſch. ſumere in Eccleſia Regular. Euchariſtiam, eum, qui ſatisfecit in Paſchate in Parochia. Gauantus *in Man. Epiſc. ver. Euchar. num. 23.* Vnde cautè procedendum. Presbyteri quoque ſeculares dicentes Miſſas in domibus Religioſorum Mendicantium poſſunt ex eorum licentia ſeculares communicare. Non ſolùm, quia ita praxi obſeruatur, ſed etiam ob priuilegium Iulij II. Minimis conceſſum, quo participant etiam Mendicantes Religioſi. Licet illud non ita clarè contineat hanc conceſſionem. Caſarub. *in Compend. verb. communicare num. 13.* Medina *in Inſtruct. Confeſſ. lib. 1. cap. 11. §. 3.* Enrriquez *tom.2. de Euchar. lib.7. num.1.* Similiter in caſibus neceſſitatis, ſcilicet articuli mortis, abſente Parocho, poſſunt Religioſi Sacramẽtum Euchariſtię tamquam Viaticum fidelibus miniſtrare. Quia tunc præſupponitur Parochorum licentia. Suarez *tom.3. in 3.p.diſp.72.ſect.2.* Rodriguez *vt ſupra art.5.*

9 Poſſunt etiam prædicti Sacerdotes Regulares ex licentia Parochi Sacramẽto Matrimonij aſſiſtere. Quia hoc videtur ſupponi *in Clem. Religioſi de priuil.* Id tamen facientes ſine licentia prædicta ſunt excõmunicati excõmunicatione Papali in prædicta *Clement.* Miranda *to.1. Man.q.48. per totam.* Vide dicta *cap.9. num.31.*

10 Quamuis etiam non poſſint Sacerdotes Regulares miniſtrare Sacramentum extremæ Vnctionis ſine licentia Parochi ſub pęna excommunicationis latæ ſententiæ *in prædicta Clement. 1. de priuileg.* In caſu tamen neceſſitatis, & abſentia Parochi, quando ſcilicet præſumitur licentia interpretatiua ipſius, poſſunt id facere, neque incurrent in prædictam excommunicationem. Silueſt. *ver. vnctio q.4.* Sot. *in 4.d.23.q.2.ar.1.* Similiter ex priuilegijs Sedis Apoſtolicæ in eadem Clem. poſſunt plures Regulares familiaribus ſuis, aut pauperibus in hoſpitalibus ſuis degentibus hoc Sacramentum miniſtrare. Miranda *in Manual. tom.1. quaeſt.49. art.1.*

art. 1. referens varia priuilegia. Specialiter Alexand. IV. concessit Carmelitis posse ministrare Sacramenta, & dare sepulturam suis familiaribus. *Speculum Ordinis fol.* 62. Et Sixtus IV. in Bulla *Dum attenta*, quæ est Mare magnum Carmelitarum concessit eisdem, quòd in casu, quo Rectores Parochialium Ecclesiarum difficiles se reddant in exhibitione Eucharistiæ, & Extremæ Vnctionis erga illos, qui dictis Fratribus confessi sunt, illis sine causa rationabili denegando, vel differendo dictorum Sacramentorum administrationem, illa petentibus possint exhibere. Speculum Ordinis fol. 87. Vide etiam alia ad hoc intentum in Peirinis supra relato, *præsertim à num.* 93. Sed prædictos familiares Religiosorum ad Parochiam in Paschate pro Communione mittendos esse declarauit S. Congreg. apud Gauantum *in Man. Episcop. v. Eucharist. nu.* 24.

11 Audientes Missas in Ecclesijs Fratrum Mēdicantium in Dominicis, & Festis diebus satisfaciunt præcepto Ecclesiæ de Missa audienda. Ex priuilegio Leon. X. Quod non est derogatum per Concilium Tridentinum *sess.* 22. quatenus habet quòd Episcopi moneant populum, vt frequenter ad suas Parochias, saltem diebus festis, & Dominicis accedant. Quia Concilium id non præcipit, & quia ita declarauit S. Congregat. vsuque obtinetur. Rodriguez *tom.* 1. *quæst.* 43. *art.* 7. Flau. Cherub. *in Compend. Bull. fol.* 100. Animaduerte tamen prædictum Leon. X. voluisse id fieri *non contempto proprio Parocho.*

12 Sacerdotes Regulares (sicut & non Regulares) etiam si ab Ordinarijs, aut suis Prælatus licentiam non obtineant, possunt in casu necessitatis extremæ, seu articulo mortis omnium quorumcumque secularium Confessiones audire, & ab omnibus casibus, & censuris quantumuis reseruatis absoluere. Quia in tali casu omnes Sacerdotes habent authoritatem ab Ecclesia, *cap quod de his de sent. excomm. & cap. pastoral.* Nauarrus *in cap.* 1. *de pœnit. d.* 6. *num.* 73. Possunt etiam semper absoluere à peccatis venialibus, seu etiam mortalibus aliàs confessis, cum ad hoc sufficiat Iurisdictio vniuersalis, quæ est communis omnibus simplicibus Sacerdotibus. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 16. *nu.* 1. Peccabunt tamen, si sine licentia Superiorum id faciant, quia non sunt sui iuris, sed alterius, scilicet Prælati, ratione voti Obedientiæ. Nauarrus *in Summa cap.* 4. *num.* 6. Graffis 1. *par. decis. lib.* 1. *cap.* 13. *nu.* 87. Vide dicta *cap.* 19. *nu.* 12.

13 Quamuis probabiliter aliqui asserant simplices Sacerdotes posse absoluere ab excommunicatione minori, sicut à peccatis venialibus, propter similem rationem. Nauarrus *in Man. c.* 27.

num 25. Probabilius tamen est oppositum; eò quòd talis absolutio sit actus alicuius Iurisdictionis, quam non habent simplices Sacerdotes extra casum extremæ necessitatis. Caietanus *in Summa verb. excommunic.* Vincentius Filiucius *tomo 1. tract. 13. cap. 7.*

14 Quamuis olim propter priuilegia Religionum, specialiter pro Carmelitis Vrbani V. & Sixti IV. vt habetur in *Speculo Ordinis f. 69. & 89.* pro Prædicatoribus, & Minoribus *cap. in his de priuileg.* & pro Minimis Iulij II. possent Regulares celebrare Missas in quocumque loco honesto cum altari portatili, & viatico; hæc tamen antiquata iam sunt per Concilium Trident. *sess. 22. in Decret. de obseru. & vitand. in celebrat. Miss.* per illa verba, *Neue patiātur in priuatis domibus, atque omninò extra Ecclesiam, & ad diuinum tantùm cultum dedicata Oratoria ab eisdem Ordinarijs designanda, & visitanda, Sanctum hoc Sacrificium peragi, &c.* & in fine additur, *Non obstantibus priuilegijs, exemptionibus, &c.* Nauarrus *in Manual. cap. 25. num. 82.* Azor *tomo 1. Institut. moral. lib. 10. cap. 26. quæst. 7.* Sed Gregorius XIII. in Bulla *Vsum Altaris 3 tom. Bullar. inter Bullas Gregorij num. 57.* concessit Presbyteris Societatis Iesu, vt in missionibus, quas faciunt, vti possent altari viatico, & super illud vbique gentium, modò loca, tuta sint, & honesta, Iudicio Generalis, aut Prouincialis, Missæ sacrificiū celebrare. An verò aliæ Religiones cū Societate cōmunicātes fruantur d. priuilegio? Suar. id negat *t. 3. in 3. p. disp. 81. sect. 3.* Alij verò affirmāt, quibus assentior, dummodò hoc sit cum conditionibus à Pontifice assignatis, & inter missiones. Peirinis *tomo 1. priuileg. Minim. in Constit. Pyrrhi num. 28.* In Oratorijs etiam, quæ solent esse in Religiosorum Monasterijs, Claustris, Infirmarijs, &c. videtur posse Religiosos celebrare Sacrificium Missæ. Propter priuilegia adducta, quæ quoad hoc non videntur reuocata per Concilium Tridentinum *loco adducto*, cum ibi solùm videatur prohiberi, ne *in priuatis domibus omninò extra Ecclesiam* erigantur Oratoria, in quibus Missæ celebrentur, sine Ordinariorum licentia, prędicta autem loca nec sunt priuatæ domus, nec omninò extra Ecclesiam, cum nomine Ecclesiæ veniant etiam Religiosorum Claustra, vt colligitur *ex cap. Abbati §. hac autem d. 54. & cap. Alma mater de sent. excomm. in 6. vbi Glossa verb. Monaster.* Rodriguez *tom. 2. quæst. 75. art. 1. & 2.* Peirinis *tomo 1. priuileg. Minim. in Constit. Pyrrhi num. 31.* Refertur etiam ad hoc priuilegium Gregorij XIII. concessum Societati Iesu in Bulla, *Decet Romanum Pontificem* ann. 1575. scilicet quòd *in Oratorijs, & Capellis, quæ ipsius Societatis Prouinciales per se in domibus,*

Colle-

Collegijs, & alijs locis, vbi aliqui Societatis residebunt, approbauerint, & ad diuinum dumtaxat cultum deputauerint, Missæ, & alia Diuina Officia celebrari possint. Quo etiam vti possunt aliæ Religiones, quæ communicant in priuilegijs cum Societate. Reginaldus *in praxi lib.29.num.178.* Peirinis *vt supra num. 29.* Afferens etiam priuilegium aliud concessum Benedictinis Vallisoletanis, de quo dubito an sit, vel non, viuæ vocis oraculum. Vide Gauantum *in Thesaur.tom.1.p.1 tit.20.§.Addam.*

15 In grãgijs quoque Monasteriorũ, seu in prædijs ipsorũ, vtilitatis, & recreationis causa acquisitis, posse fieri Oratoria, in quibus Diuina Officia celebrentur sine licentia Ordinarij, nõ obstante Conc. Trident. *sess. illa 22. iam citata*, eò quòd Concilium solùm loquatur de priuatis domibus, hęc autem prędia, seu grangiæ non sint tales, docent aliqui Authores, propter aliqua priuilegia Religionibus concessa. Rodriguez *tomo 2. quæstionum Regul. quæst.75. art.1. & 2.* & Laurentius de Peirinis *iam citatus.* Cauendum tamen similiter est, ne huiusmodi concessiones sint viuæ vocis oracula, quia si tales sunt, nullum robur, & firmitatem hoc tempore habent, vt diximus *cap.3.num.21.*

16 Propter necessitatem quoque iure communi permissum est celebrare absque Episcopi licentia sub dio, & extra Ecclesiam, ac Oratorium designatum, vt si Rex, aut Dux sit in exercitu, vel classis Christianorum appellat ad terram, vel si in itinere Ecclesia desit, vel cum magna multitudo hominum in aliquo die festo ad paruam aliquam Ecclesiam concurrit, modò tamen semper adsit altare viaticum, seu portatile ab Episcopo consecratum. Probatur *ex canone primo, & can. concedimus de Consecrat. distinction. 1.* Suarez *to. 3. in 3.p.disp.81.sect.3.* Vasquez *ibid. disput. 233. cap. 1.* Numquam tamen licet propter quamcumque necessitatem celebrare supra mare, seu flumen in naui; propter periculum effusionis sanguinis ex motu nauis. Vasquez *loco citat.*

17 Possunt etiam Regulares dicere Missas in diebus festiuis, & Dominicis quacumque hora debita, etiam antequam Rector Parochialis Ecclesiæ celebrauerit. Quia ita declarauit S. Congreg. Concilij, prout retuli supra *cap.12. nu. 41.* & Pius V. *in Constitut. Etsi Mendicantium*. Peirinis *tomo 1. priuileg. Minim. in Constit. Pyrrhi nu.26.*

18 Feria quinta maioris Hebdomadæ, saltem iure communi licitum est omnibus Sacerdotibus celebrare secluso scandalo, & in secreto, cùm id nullo iure prohibeatur. Sotus *in 4.distinct.13.q.2. art.2. ad secundum*. Suarez *tom.3. in 3.par.disput.80. sect.2.* In die autem Parasceue peccatum mortale est, siue in publico, siue in secre-

secre-

ſecreto celebrare. Habetur *in cap. Sabbatho de Conſecrat. diſt.* 3. Etiam ſi illo die occurrat feſtum Annunciat. B.V. Gauantus *in Theſau. S. Rit. tit. 1. p. 4. tit. 9. num.* 24. In die Sabbathi Sancti aliqui putant poſſe celebrari priuatim, & occultè, ſaltèm ab ea hora, in qua incipit ſolemne Paſchale Officium, ob rationabilem cauſam. Vide Barboſam *de Offic. Parochi cap.* 11. *à num.* 49. Gauantum *in Theſaur. vt ſup. p. 4. tit. 10. à nu.* 43.

19 Non obſtante decreto Concilij Trident. *ſeſſ.* 25. *cap.* 12. vi- videlicet *Cenſuræ, & Interdicta nedum à Sede Apoſtolica emanata, ſed etiam ab Ordinarijs promulgata, mandante Epiſcopo, à Regularibus, in eorum Eccleſiis publicentur, atque ſeruentur*, poſſunt Regulares tempore Interdicti generalis ſingulis diebus in Eccleſijs, & Monaſterijs Miſſas celebrare, & dicere Officia Diuina ſicut priùs, ſubmiſſa tamen voce, ianuis clauſis, excommunicatis, & interdictis excluſis, & campanis non pulſatis. Ita enim habetur iure communi ex Bonifac. VIII. *in cap. Alma mater de ſentent. excommunicat.* Sorbus *in Addit. ad Compend. verb. interdictum* 3. *§.* 3. *tempore*. Peirinis *to.* 1. *priuileg. Minim. in Conſtitut.* 2. *Sixti IV. num.* 55. Gauantus *in Man. Epiſcop. verb. Interdictum à numero* 10. Poſſunt etiam eodem tempore Interdicti ſolemniter celebrare Diuina, ianuis apertis, & pulſatis campanis, excommunicatis expulſis, ſed interdictis admiſſis, ſic tamen quòd illi, qui fuerunt cauſa Interdicti altari nullatenus apropinquent, in feſtiuitatibus Natalis Domini, Paſchæ, ac Pentecoſtes, & Aſſumptionis Virg. Mariæ. Ita enim habetur etiam iure communi *in eodem cap. Alma mater*. Sorbus *vt ſupra §.* 12. *ſecundùm*, etiam hoc extendens ad feſtum SS. Sacramenti, & per totam octauam illius per vnam Extrauag. Martini V. Extenditur etiam probabiliter, quoad aliquos Regulares, & alios, qui cum ipſis habent communicationem priuilegiorum, ad feſta Conceptionis, Viſitationis, & Natiuitatis B. Mariæ, & Natiuitatis Sanct. Ioannis Baptiſtæ, & ad feſta Sanctorum reſpectiuè ſuarum Religionum, nec non aliorum Sanctorum, & Sanctarum ſub quorum inuocationibus Eccleſiæ Regularium dedicatæ, & conſtructæ ſunt, ſeu quorum corpora in ipſis Eccleſijs recondita reſpectiuè exiſtunt, nec non hebdomadarum Sanctæ, & Reſurrectionis Dominicæ feſtiuitatibus, & per octauas earumdem omnium feſtiuitatum, necnon quoties Religioſi profeſſionem emiſerint, vel primam Miſſam celebrauerint, ſeu in ſuis Eccleſijs humana cadauera Eccleſiaſticæ ſepulturæ tradi contigerit, dummodò Interdicto cauſam non dederint, nec id eis contigerit ſpecialiter interdici, nominatim interdictis, & excommunicatis excluſis. Ita enim conceſſit Leo X.

Mo-

Monachis S.Benedicti, & seruitoribus Monasteriorum, vt refert Casarrubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Interdictum* 2. *num.* 10. Etsi enim Concilium Trident. *eadem sess. cap.* 22. reuocet omnia priuilegia concessa quibuscumque Regularibus, quæ Pius V. postea reualidauit in Constit. *Etsi Mendicantium*, & tandem Greg. XIII. reuocauit, & annullauit quatenus cõtraria erant prædicto Conc. nihilominus priuilegium hoc Leonis X. probabile est non esse contrarium Concilio, cum eius mens solùm videatur esse, reuocare illa priuilegia, quæ à quibusdã Religiosis dicebãtur haberi de nullatenus seruãdo Interdicto quocũque, vt erãt fratres milites S.Io: Hyerosolym. virtute cõcessionis Anast. IV. Alex. III. & IV. Vrba. III. Clem. III. & IV. & fratres Mini. ex priuilegio Leo. X. Rodrig. *in expositione Bullæ Cruciat.* §. 5. *n.* 16. Sorb. *in additionibus ad Compend. priuil. Mendic. verb. Interdict.* 3. §. *sed alij DD.* Idem dico de alio priuilegio Iulij II. quo concessit Fratribus Minoribus, quòd tempore Interdicti, auctoritate ordinaria positi, possint sepelire in Ecclesijs suis corpora Fratrum eiusdem Ordinis decedentium, etiam cum cæremonijs solitis, ac pulsatis campanis, & cum Missis, & alijs Diuinis Officijs in similibus celebrari consuetis. Sorbus *vt supr.* §. *sextodecimò Interdictum.* Pro alijs priuilegijs circa tempus Interdicti, etiam pro sæcularibus familiaribus, vel seruitoribus Regularium, vide Casarrubium *vt sup. verb. Interdictum.* 1. 2. & 3. Animaduerte tamen aliqua illorum concessa iam esse iure communi *in cap. Alma mater.* Alia esse solùm viuæ vocis oracula, vt illud Nicolai Franci Sedis Apostolicæ Legati, de admittendis quindecim personis tempore Interdicti, quæ proinde his temporibus nihil valent. Alia verò, etsi forsan in rigore valida sint, quia tamen vel non sunt in vsu apud Regulares, vel sequitur scandalum apud sæculares ex eorum vsu, ideo consultius est illis non vti. Vide Nauarrum *in Man. c.* 27. *num.* 190. Pro his quoque, & alijs, quæ facere possunt, & debent Regulares tempore Interdicti, siue in locis, vbi publicatur Bulla Cruciatæ, siue vbi non publicatur, vide Sorbum *vt sup.*

20 Tempore etiam cessationis à Diuinis possunt, probabiliter etiam, vti Regulares, de quibus num. præcedenti, priuilegio Leon. X. adducto, quia etiam loquitur de tempore talis cessationis. Peirinis *tom.* 1. *priu. Minim. in Const.* 2. *Sixti IV. nu.* 52. Et alio etiam priuilegio Nicol. V. de eligendis sex personis, quæ tali tempore assistant Missis, & Diuinis Officijs, recipiantque Sacramenta, & si mori contigerit, Ecclesiastica sepultura sepeliantur, positis tamẽ quibusdam conditionibus. Casarrubius *in Comp. priu. Mend. verb. Interdictum.* 1. §. 23. Sorbus *in addit. ad prædict. Comp. verb.* In-

Interdictum 3.§.7.*Nicolaus V*. Attendendum tamen maximè est, an quando ponitur Cessatio à Diuinis, vel etiam Interdictum auctoritate Apostolica, reuocentur priuilegia Regularium, quia tunc non licebit frui illis, sicut neque quando scandalum aliquod inde emerserit, propter singularitatem, nec si talia priuilegia non sint in vsu.

21 Ex Decreto Sacr. Congregat. Rituum, & mandato S. D. N. Vrbani VIII. die 8. Aprilis 1628. iuxta dicta *cap*.12.*num*.33. prohibetur celebrari per totam Ciuitatem, vel Diœcesim, etiam de cuiuscumque Ordinarij authoritate, Missam, vel Festum cum Officio de Sancto, eò quòd in loco adsit Ecclesia Parochialis, vel Regularis, aut aliqua Reliquia, sed tantùm in ipsius Sancti Ecclesia Titulari, seu vbi asseruatur insignis Reliquia, & non alibi. Insignes autem Reliquias declarauit esse Corpus, Caput, Brachium, Crus, aut illam partem Corporis, in qua passus est Martyr, modò sit integra, & non parua, & legitimè ab Ordinario approbata. Missas item, quæ circumferuntur, à Sacra Congregat. non approbatas, S. Gregorij pro viuis, & defunctis, XV. Auxiliatorum, & de Patre æterno, & quascumque alias, exceptis iis, quæ sunt permissæ Regularibus tantùm, veluti Rosarij, Sanctæ Mariæ de Carmelo, (vide dicenda infra num.32.) & alias, sicut etiam Officia ab eadem non approbata, prohibuit, reiecit omnino, & damnauit respectiuè, & pro prohibitis, reiectis, & damnatis haberi voluit. Quæ omnia decreuit, statuit, & mandauit sub pœnis contentis in Indice librorum prohibitorum ex Decreto Sancti Concilij Tridentini edito. Barbosa *de Off. Parochi c*.11.*num*.29. Vide dicta *cap*.12. *numer*.33.

22 Non tamen putes prohibitas esse Missas triginta S. Gregorij ab ipso pro Defunctis institutas 4.*Dial.cap*.55. Dici autem debent (ex eodem S. Gregorio) per triginta dies continuos, ab vno, siue pluribus successiuè Sacerdotibus: recitata Missa, quæ occurrit, vel de *Requiem*, iuxta Rubricas Missalis, cum applicatione Sacrificij pro anima illa, pro qua dicuntur. Si intra hos triginta dies occurrat Parasceue, Sabbatum Sanctum, aut etiam feria V. in Cœna Domini discontinuantur prædictæ Missæ, cum Ecclesia prohibeat celebrare duobus primis, & in feria quinta Cœnæ iubeat communionem Sacerdotum in Missa solemni, in die quoque Parasceue propriè non dicitur Missa. Bartholomæus Gauantus *tom*. 1. *Thesaur. Sacror. Rit. par*. 1. *tit* 5. Bonacina *de Sacram. disp*.4.*quæst.vlt. punct*.7. §.3. *num*. 7. Barbosa *de Offic. Paroch.cap*.11.*num*.29.

23 Cum in Ecclesijs, & Religionibus Hispaniæ vigeat consuetudo,

do, quòd diebus Paschalibus, & festiuitatibus maioribus celebret Missam conuentualem Antistes, vel alia persona principalis; & Regula Missalis ordinet, quòd omnibus diebus Dominicis infra annum Sacerdos qui celebrauerit Missam Conuentualem exeat ante celebrationem Missæ cum Pluuiali, vel Cappa, & cum Ministris ad incipiendum in Altari maiori Antiphonam Asperges, & ad aspergendum Aquam benedictam populo, concedimus, quòd Antistes, seu alia persona principalis celebrans Missam Conuentualem, præmissa facere non teneatur; sed illa facere possit quilibet alius simplex Sacerdos, eius loco, & quòd talis Sacerdos non deferat Pluuiale, sed Albam, & stolam, vel superpelliceum, & stolã, nec procedat associatus cum Ministris, sed solùm cum Acolythis. Ita Gregor. XIII. in Bulla *Pastoralis officij*. ann. 1573. Quaranta *in Summ. Bullar. verb. Diuinum officium.*

24 Qui Missas nouas celebrant, non possunt circuire Ecclesiam ad oblationem, ex Decreto S. Conc. Tridentin. *sess.* 22. Gauant. *in comment. in Rubr. tom.* 1. *part.* 2. *tit.* 7.

25 Missæ votiuę non possunt dici die Dominica, aut in festo Duplici; ac per consequens, neque diebus, quibus prohibetur Festum duplex celebrari; scilicet infra Octau. Epiphan. Paschæ, & Pentecostes, & in Vigilijs Natiuitat. & Pentecost. ac in Feria quarta Cinerum, & Maiori hebdomada. Gauant. *in Thesau. tom.* 1. *par.* 1. *tit.* 4. *§. non est duplex.* Vnde obligatus his diebus ad Missas votiuas, si in proximos dies non impeditos transferri nequeant, satisfacere videtur obediendo Rubricis.

26 Quando Missa votiua exigitur; v.g. de Assumptione B. Virg. Natiuitate, & huiusmodi; potest dici Missa votiua de B. Virgine, prout in Missis votiuis, cum intentione ad honorem Assumptionis, Natiuitatis B. Mariæ, &c. Gauant. *in Thesau. tom.* 1. *part.* 4. *tit.* 17. *num.* 8. Similiter si dicatur aliqua Missa votiua de aliquo Sancto, mutatur in Collecta verbum *Natalitia*, seu *Festum*, in verbum *Commemorationem*. Gauantus *in Rubr. tom.* 1. *par.* 4. *tit.* 17. Cum Missa Rosarij solùm dici possit à Patribus Dominicanis, & Missa B.V. de Monte Carmelo solùm etiam à Carmelitis, iuxta dicta supra *num.* 21. si quis alius habeat onus celebrandi tales Missas, satisfaciet dicendo Missam de B. Virgine votiuam, vt in Missali. Probat Cauan. vt sup. *num.* 9.

27 *Gloria in excelsis* numquam dicitur in Missis Votiuis, nisi in Missis Angelorum, & in Missis Beatæ Virginis, quocunque Sabbatho, etiam Aduentus. Extra Sabbathum autem non dicitur, etiam si sit tempus Paschale, vel infra Octauam, vel in Ecclesia, aut Altari Beatæ Virginis, nisi adsit speciale priuilegium, prout

Aedi

Aedi Lauretanæ dicitur concessum. Gauantus *Comment. in Rubr. Miss. to. 1. p. 1. tit. 8.* Quod etiam habetur ex vsu antiquo nostræ Religionis *par. 1. Const. cap. 3. §. 4.* esto, quòd oppositum statutum sit in Cæremon. Ord. *lib. 2. Rubr. 58. §. 2.* Similiter etiam in Missis Votiuis solemnibus, quæ pro re graui, vel publica Ecclesiæ causa cantari possunt (etiam in Dominicis) dicitur *Gloria*, & *Credo*. Cęremon. Ordin. vt sup. *Rubr. 58. §. 2. & 5.* Res autem grauis est, pro qua conuenit Episcopus cum Clero. Publica autem causa dicitur etiam ob quam Oratio fit solemnis Quadraginta horarum per gyrum, & quando fiunt Comitia Generalia, seu Prouincialia Regularium. Ioannes Petrus Casanoua *in Collectan. ex Gauant.* Et consonat Cæremon. Ord. *lib. 2. Rubr. 57. §. 2. & 5.* Si verò adhibentur paramenta Violacea in Missa non dicitur *Gloria*, neque *Credo*. Gauantus *in Thesaur. tom. 1. par. 1. tit. 8.*

28 Missæ de *Requiem* priuatæ, quocunque die dici possunt, pręterquàm in Dominicis, & Festis duplicibus. Vnde nec possunt dici in diebus, in quibus prohibetur fieri festum duplex, relatis supra *nu.* 25. Si Festum duplex cadat in diem assignatum pro Altari priuilegiato, & illud Festum sit de præcepto, non potest in eo Altari dici Missa de *Requiem*. Gauantus *in Thes. S. Rit. tom. 1. par. 1. tit. 5.* In Festo autem duplici non de præcepto, cęlebrari possunt Missæ de *Requiem*, non quidem semper, & in omni casu, aut ad arbitrium Sacerdotum, vel petentium tales Missas, sed vt impleantur voluntates defunctorum. Idem Gauantus *vt sup.* Missa quoque solemnis de *Requiem* potest celebrari in Dominicis, & Festis etiam de præcepto, quando corpus defuncti præsens est, & insepultum. Gauantus *ibidem*. In die autem Paschæ, & diebus primæ Classis, non conuenit hoc fieri. Ex Rituali Romano. Quando autem Missæ defunctorum certo die dicendæ, in eo dici non possunt, in sequentem transferuntur. Barbosa *de Off. Parochi cap. 11. à nu.* 24. Pro quo nota, quòd quamuis Missa de Sancto, quoad valorem ex opere operato valeat defuncto quantum Missa de *Requiem*; sed non quoad valorem ex opere operantis, quia hic sumitur ex Orationibus Ecclesiæ, quæ in Missa de *Requiem* sunt specialiter pro defunctis assignatæ. Hic tamen excessus suppleri potest deuotione Sacerdotis, & intercessione Sancti, de quo dicitur Missa. Laurentius de Peirin. *tom. 1. priu. Minim. in Constit. 5. Leon. X.* Gauantus *in Thes. tom. 1. par. 3. tit. 12. à num. 19.* Barbosa vt supra *num. 23.*

29 Neque pro Missa votiua, seu pro defunctis potest omitti Missa Conuentualis de die, nec consuetudo in hoc admitti debet. vt probat Gauantus *vt sup. to. 1. p. 1. tit. 4.* vbi etiã alia ad intentũ.

30 In

30 In Canone Missę nomine Antistitis nō sunt nominandi Superiores Regularium, sed tantùm Episcopi loci, in quo celebratur. Nec inferiores Episcopo. Gauantus *vt sup.p.2.to.1.tit.* 8.

31 In Altari priuati Oratorij, cui cōceditur ex priuilegio Apostolico celebratio Missæ (exceptis solemnioribus festis) nō potest celebrari in Natali Domini, Epiphania, Paschate, Pentecoste, Annunciatione, Assumptione B.V. Festo SS. Apostol. Petri, & Pauli, & Omnium Sanctorum. Gauantus *in Comment. in Rubric. Missal. to.1.p.1.tit.20.*

32 Missæ certis Regularibus concessæ, quales sunt B.V. de Monte Carmelo Carmelitis, & Rosarij Dominicanis, imò & Sanctorum Ordinis, non possunt ab alijs dici, etiam in ipsorum Regularium Ecclesijs. Cum solùm prædictis Regularibus, & non alijs concessæ sint. Gauantus *in Comment. in Rubric. Miss. tom.1.p.3. tit.10. §. intellige, quæ dicimus*. Vbi etiam quid dicendum de Cappellanis secularibus Monialium non vtentium Breuiar. Romano, quantùm ad Officium, & Missam. Vide dicenda *cap.25. num.43.* & Barbosam *de Offic. Parochi c.11.n.34.* Vide dicta *nu.26.*

33 Quando dicitur *Confiteor* in principio Missæ non debet addi nomen Patroni loci, vel alterius. Cum Pius V. hoc expressè concesserit Ecclesijs Hispaniæ. Ergo sine licentia Papæ non licet talis additio. Gauantus, vt supra *p.2.tit.3.§. Confiteor Deo.*

34 Pro Ecclesiarum reuerentia maximè à Sacerdotib. curanda præcipitur à S. Congregatione Episcop. & Regular. Primò, ne in Ecclesiis appendantur arma, & sagittæ. Secundò, ne intra Presbyterium detur locus Magistratibus, aut Officialibus Laicis. Tertiò, ne Turcæ, aut mancipia permittantur ibidem tempore Diuinorum Officiorum. Quartò, ne conuocetur in Ecclesia ad consultanda Laicorum negotia. Quintò, ne Disputationes litterariæ Regularium, extra Comitia generalia, fiant in Ecclesia. Hoc autem vltimum video Romę non obseruari in aliquibus Ecclesijs Regularium, forsan, quia commodiorem locum ad prædictas Disputationes litterarias faciendas, non habent. Pro dictis autem lege Gauantum *in Man. Episcopor. verb. Ecclesia num. 48. & verb. Ecclesiar. reuerentia num. 16. 23. & 29. & verb. Regular. Iura sub Episcop. nu. 47.* Vide dicta à Nobis *c.12. nu. 41.*

35 Vide pro illis, qui Missas celebrare audent non constituti in gradu Sacerdotali, dicta *c. 10. n. 22.* Circa obligationem quā habent Sacerdotes recitandi Officium Diuinum *cap. 12.* & pro his, quæ possunt facere in proprijs Ecclesijs *ibid. num. 41.* Pro susceptione Sacrorum Ordinum *cap. 14.*

De

De Regularibus transeuntibus ex vna Religione ad aliam.

CAP. XXII.

1 CERTA res est, quòd magna causa non subsistente, nec licitus sit, nec consulendus transitus ex vna Religione ad aliam. Primò ex illo 1. Corinth. 7. *Quisquis in vocatione qua vocatus est permaneat*. Secundò ex mente quoque antiquorum Monachorum, Cassiani *Collat.* 14. *cap.* 5. D. Basil. *in Constit. Monast. cap.* 34. & D. Bernar. *in Epist.* 1. *ad Robertum*. Tertiò, quia ex hoc transitu plerumque inquietudo, scandalum, murmuratio, & infamia Religiosorum oriri solet. S. Thom. 2. 2. *quæst.* 189. *art.* 8. Suarez 4. *tom. de Relig. lib.* 3. *cap.* 9.

2 Legitima tamen causa subsistente licitum est transire ex vna Religione ad aliam cum conditionibus inferiùs assignandis. Tum ex iure naturali, quo licitum est, votum proprium commutare in melius. Tum ex iure positiuo Canonico, *cap. Statuimus*, *&* *Cap. Mandamus* 19. *q* 3. *cap. Non est, cap. Sane cap. Significatum, &* *cap. licet*, vbi hoc supponitur. Suarez *vt supra cap.* 8. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 7. *num.* 2. *&* 3. Neque contraria est Constitutio Pij Quinti anno 1569. quæ incipit *Quæcumque Sacrarum*, vbi statuit, non posse recipi, nec retineri ab vlla Religione Fratres alterius, sed remitti debere ad proprios Ordines. Intentum enim Pontificis solùm videtur esse, vt constat ex verbis ipsius, quòd ex vi facultatum, aut Priuilegiorum aliquibus Religionibus concessorum non liceat talis transitus. Nauarrus *lib.* 3. *Consil. tit. de Regularibus consil.* 88. Suarez *tom.* 4. *de Relig. lib.* 3. *cap.* 12.

3 Vt iste transitus ex vna Religione ad aliam licitus sit, requiritur primò, quòd non fiat temeritate, leuitate, odio, ira, contemptu, vel alia qualibet animi perturbatione, sed studio vitæ perfectioris, & sine iactura, & detrimento Religionis, à qua receditur. Ita enim deciditur ab Ecclesia *in cap. licet de Regularibus*, & est rationi naturali conforme, vt de se patet. Vt verò animus transeuntis ex vna Religione ad aliam, vel damnum, quod Religioni derelictæ inde cedit cognoscatur, circumstantiæ omnes prudenter examinari debent. D. Antonin. 3. *p. to.* 1. *cap.* 4. Siluest. *verb. Religio* 4. *q.* 1.

4 Se-

4 Secundò requiritur petitio licentiæ à Superiore. Quia ita decidit in *in dicto cap. licet versu quocirca*, ne bonum obedientiæ contemni videatur. Abulensis *cap.* 30. *Num. quæst* 73. Nauarrus *lib.* 3. *conf. tit. de Regul. conf.* 52. *vel* 59. sufficit autem licentia petita, etsi non obtenta, quando iniustè illam negat Superior; sic enim deciditur *in dicto cap. licet*. Rodriguez 3 *tom. quæstionum Regul. quæst.* 52. *art.* 3. In dubio autem, si iustè, vel iniustè negatur ista licentia, standum est iudicio Superioris. Caietanus 2.2. *quæst.* 189. *art.* 8. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 7. *num.* 16. Potest tamen tunc appellare ad alium Superiorem, à quo res decernatur. Siluester *verbo Religio* 4. *quæst.* 1. Azor *tom.* 1. *Instit. moral. lib.* 12. *capit.* 14. *quæst.* 5. Hoc verò intellige de iure communi, nam nostri Patres Carmelitæ discalceati habent priuilegium à Paulo V. concessum anno 1610. die 3. Aprilis, vt non possint transire ad Carthusiam, nisi petita licentia, & obtenta à Superioribus, sub excommunicatione ipso facto.

5 Tertiò requiritur adhoc vt transitus ab vna ad aliam Religionem sit validus, quòd Religio, ad quam fit transitus, sit perfectior. Ita enim habetur Capitibus supra aductis, præsertim *cap. licet de Regul.* Estque rationi naturali conforme, vt sicut semper datur locus, & via ad maiorem perfectionem, sic etiam ijs, qui ab ea recedunt, via præcludatur; transitus autem ad perfectionem Religionem arguit desiderium maioris perfectionis, sicut recessus ab illa, indicat non velle maiorem perfectionem. Quid verò intelligatur nomine perfectioris Religionis, aut quæ sit censenda perfectior, dissentiunt Authores. Primò enim quidam, & satis probabiliter dicunt, eam esse putandam perfectiorem Religionem, quæ fuerit arctior, durior, & asperior, ita Sanchez cum multis alijs *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 7. *num.* 21. Alij verò, etiam probabiliter dicunt, eam Religionem esse censendam perfectiorem quoad intentum, nõ quæ fuerit magis arcta, aspera, *&* seuera quoad obseruantias exteriores, sed quæ habuerit perfectiorem finem, & media ad illum proportionata. Eò quòd tota ratio, quare transitus iste licitus est ex natura rei, & iure Ecclesiastico, est propter maiorem gloriam Dei, & maiorem perfectionem Religiosorum, quod maxime reperitur in Religione, quæ habet perfectiorem finem, & media proportionata. Vnde transire à perfectiori Religione ad arctiorem, non erit ascendere, sed descendere, sicut propter eamdem causam non est licitum commutare votum de actu perfectioris virtutis in actũ strictioris. D. Thomas 2.2. *quæst.* 189. *art.* 8. Nauarrus *Commentario* 4. *de Regular. num.* 2. *&* 3. Suarez 4. *tomo de Religione lib.* 3. *cap.* 9. *num.* 10. Ad iudicandum verò quæ

X Reli-

Religio sit perfectior, non tàm attendenda est prima institutio Religionis,& Regulæ, quàm prȩsens obseruantia,& modus, quo in illa Religione viuitur. Sic enim meliùs consequitur finem intentum, qui ad perfectiorem vitam anhelat, Azor *lib.* 12. *Instit. moral.cap.*14.*quæst.*3.*&* 8. Lessius *de Iustit.lib.*2.*cap.*41.*dub.*13.

6 Quartò requiritur, vt Religiosus possit ex vna Religione ad aliam transire, quòd illi non sit à Sede Apostolica talis transitus interdictus. Etsi enim iure communi liceat omnibus Religiosis transitus ad aliam Religionem, seruatis tribus conditionibus assignatis, sunt tamen specialia iura, aut priuilegia interdicentia aliquibus talem transitum. Primò enim in Extrauaganti *viam de Regularibus* interdicitur sub pœna excommunicationis latæ sententiæ Papæ reseruatæ, nè ex Religionibus Mendicantibus transitus fiat ad quamcumque aliam, nisi ad Carthusiam. Suarez *tom.*2.*de Religione Tractatu de voto lib.*3.*cap.*6.*num.*24.*& quinto tomo in* 3.*par.disput.*22.*sect.*5.*num.*17. Deinde Benedictus duodecimus in Bulla edita anno 1335. quæ incipit *Regularem vitam*; prohibet Fratres Mendicantes transire ad Monachos nigros, & Cistertienses. Similiter Eugenius Quartus anno 1439. in Bulla, quæ incipit *Regularem vitam*, indixit Monachis Cistertiensibus, nè ad alium Ordinem, præter Carthusianum transirent. Compendium Bullar. 1. *tomo fol.* 59. Deinde Pius Quartus, & Pius Quintus suis litteris Apostolicis concessere Societati Iesu, ne ab ea transire possit aliquis, nisi solùm ad Carthusiam. Ita habetur in priuilegijs Societatis *verbo Apostata* §.4. Suarez *tom.* 5. *in* 3. *par. disp.*22.*sect.*5. *num.*19. Patres quoque nostri Discalciati Carmelitæ habent priuilegium, de quo supra *num.*4. in quo illis interdicitur transitus ad quamcumque aliam Religionem, quocumque titulo, nisi ad Carthusiam,& hoc petita,& obtenta licentia à Superioribus. Clerici autem Regulares Ministrantes infirmis etiam ad Carthusianos transire nõ possunt sine licentia Sedis Apostolicæ. Ita præcepit Paulus V. anno 1606. in Bulla *Romanum decet* 3.*tomo Bullarij inter Bullas Pauli V. num.* 20. Pro his omnibus vide Sanchez *lib.*6. *in Decalog. cap.* 7. *à num.* 28. Consuli etiam debent varia Religionum priuilegia. Miranda *in Manuali tomo primo q.*31.*art.*7. Bonacina *de Clausur.q.*2.*punct.*9.§.5.*diff.*2.

7 Ex conditionibus assignatis, primæ, aut secundæ defectus non irritat trãsitum ex vna Religione ad aliam, nec reddit professionem factam irritam, aut nullam, sed solùm illicitam, saltem stando in iure communi. Nullum enim est fundamentum in Decretis adductis irritationis, cum in illis nõ apponantur dictæ conditiones tamquam forma seruãda in isto contractu, sed vt modus ex præ-

cepto

cepto Ecclesiæ requisitus, cùm ergo aliàs ex iure naturæ non sit irrrita talis professio, quia est de meliori bono, scilicet de imperfectiori Religione ad perfectiorẽ (vt supponimus) non erit irrita professio. Suarez *4. tomo de Religione lib. 3. cap. 10. num. 22.* Deffectus tamen tertiæ conditionis reddit nullum transitum, & irritat professionem factam in Religione, ad quam fit. Ratio est, quia transitus ad Religionem nõ perfectiorem nullo iure est permissus, & aliàs est ex natura sua contra primam professionem per quam Religiosus est obligatus Religioni, in qua est professus. Sãchez *lib. 6. in Decalogum cap. 7. num. 93.* Deffectus verò quartæ conditionis aliquando irritat transitum, & professionem factam de nouo in altera Religione; aliquando verò solùm reddit illam illicitam. Ratio est, quia in illis priuilegijs aliquando apponuntur verba irritantia transitum, vt in Extrauaganti *viam de Regularibus*, aliquando verò solùm prohibentia. Consulantur verba priuilegiorum. Sanchez *vt sup. num.* 88.

8 Transire Religiosum ad Religionem æquè strictam, & perfectam, quando nõ est aliqua causa talis transitus, solùm spectat ad Pontificem. Est enim Summus Pontifex Prælatus Supremus omnium Religionum, & ita mutare Religiosum ex vna Religione ad aliam solùm spectabit ad ipsum, sicut ad Generalem mutare de Prouincia in Prouinciam, & ad Prouincialem de Conuentu in Conuentum, Azor *lib. 12. Instit. moral. cap. 14. quæst. 9.* Siluester *verb. Religio 4. quæst. 2.* Si verò Pontifex sine causa aliqua hanc facultatem concederet, illicitè faceret. Tum quia hoc esset contra ius Religionis, à qua fit transitus. Tum quia huiusmodi mutationes sunt ex suo genere odiosæ, & parum vtiles. Suarez 4. *tom. de Relig. lib. 3. cap. 11. nu. 8.*

9 Quãdo verò subest causa legitima, põt Prælatus Põtifice inferior dispẽsare in trãsitu Religiosi ad Religionẽ ęqualẽ. Ratio est, quia Prælatus Religionis habet potestatẽ disponẽdi de rebus suæ Religionis, causa rationabili subsistente, sine lęsione voti emissi, & nisi illi sit ab Ecclesia prohibitum. Sed in casu transitus Religiosi ad Religionem æqualem est causa rationabilis, vt supponimus, rursus per talem transitum nihil derogatur priori professioni, quia commutatur in æquale, neque ab Ecclesia hoc est prohibitum, quia Iura adducta solùm loquuntur quando non est causa rationabilis dispensandi, ergo. Rodriguez *tom. 3. quæstionum Regular. quæst. 52. art. 9.* Suarez *4. tom. de Relig. lib. 3. cap. 11. nu. 2.* Prælatus, qui potest in hoc dispensare est Episcopus quando Religiosus transire volens est subiectus Episcopo. Quia tunc Episcopus est verus Superior illius. Angelus *verb. Religiosus num. 34.*

Siluester *verb. Religio 4. quæst. 9.* Quando verò Religiosus non est subditus Episcopo, sed Prælatis Religionum, poterunt concedere istam licentiam Prælati Superiores Religionũ, scilicet Generales, non tamen alij. Ratio est, quia dare istam licentiam est alienare illum Religiosum à tota Religione, quod solùm ad Superiorem Prælatum spectare potest, cum alij solùm habeant Iurisdictionem in vna Prouincia, vel in vno Monasterio. Rodriguez 2. *tomo Summæ cap. 6. numero* 8. Sanchez *lib. 6. in Decalogum cap. 7. numero 63.*

10 Hoc tamen non obstante probabile mihi est, quòd ad transitum Religiosi ad Religionem magis strictam sufficiat licentia Prælati immediati. Eò quòd *in cap. licet* solùm exigatur petitio licentiæ à Prælato, Prælatus autem immediatus verè Prælatus est, & aliunde hoc est permissum iure naturali, & diuino, vnde non est, cur alterius Prælati licentia requiratur. Nauarrus *Comm. 4. de Regular. num.* 10. Rodr. *tom. 3. q. 52. ar. 3.*

11 Transire autem ad laxiorem, aut minus strictam Religionem non solùm est prohibitum Religiosis, vt constat ex Iuribus adductis, sed sine causa vrgente, nec à Summo Pontifice id condi potest, saltem quoad forum interius conscientiæ. Ratio est, quia ille transitus est commutatio Voti de meliori bono in minus bonum, quod cùm sit contra ius Diuinum, & Naturale inualidè fit etiam à Summo Pontifice, si causa vrgens, ratione cuius in tali casu dispensare possit, non subsistat. Nauarrus *lib. 3. Consf. tit. de Reg. consf. 56. vel* 88. *& Comment. 4. de Regu. num.* 10. Lessius *lib. 2. de Iust. cap. 41. dub. 13.* Causa tamen legitima subsistente, non solùm Papa, sed, vt probabile est apud multos, etiam Prælati ipso inferiores talem dispensationem dare possunt. Ratio est quoad Papam, quia ipsi potest ius naturale, aut Diuinum interpretare, & cum causa rationabili in Votis quibuscumque dispensare. Quoad alios verò Prælatos, quia ex nullo iure constat hanc dispensationem esse Papæ reseruatam. Concilium enim Tridentinum cum *sess. 25. de Reg. cap. 19.* decernit, quòd nemo Regularis cuiuscumque facultatis vigore transferatur ad laxiorem Religionem, loquitur de facultate obtenta sine causa legitima, vt docet Nauarrus *lib. 5. consil. de Regul. consf. 56. num. 3.* Lessius 2. *de Iust cap. 41. dub. 13.* Similiter Extrauagans *viam ambitiosè de Regular.* prohibens ne Mendicantes transeant ad aliam Religionem preter Carthusiam, intelligitur etiam de transeuntibus absque dispensatione, & causa legitima, vt docent Lessius *citatus*, & Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 7. num. 68.* Cùm ergo ex alio capite authoritas concedendi talem facultatem sit fere necessaria.

ria ad bonum regimen Religionis, & perfectam subiectionem, inferiorum ad Superiores, credendum est posse Prælatos inferiores Papa illam concedere. Rodriguez *tom. 3. quæstionum Regul. quæst.* 52. *art.* 9. Lessius *vt supra*. Probabileque hoc putat Suarez 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 11 *nu.* 10. Prælati verò, ad quos spectat concedere hanc licentiam sunt respectu nō exemptorum Episcopi; respectu verò exemptorum Prælati Superiores Religionum, videlicet Generales, aut Prouinciales, non autem immediati, propter rationem adductam *sup. num* 9. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 7. *num.* 70. Suarez *vt supra num.* 16. approbans quoad hoc sententiam Siluestri *verb. Religio* 4. *q.* 2.

12 Causæ autem legitimæ transitus ex vna Religione ad aliam; arbitrio prudentis dispensantis relinquuntur; cum nihil circa hoc aliquo iure præscriptum sit. Magis autem generales causæ solent esse, infirma, aut incommoda valetudo, aut fragilis corporis natura, quæ Religionis strictioris austeritates ferre nequeat. Azor *tomo* 1. *Instit. moral. lib.* 12. *cap.* 14. Esse vtilem in vna Religione, & in alia onerosum. Suarez 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 11. *num.* 21. Magna necessitas parentum, quibus in vna Religione subueniri potest, & non in alia. Rodriguez *tomo* 3. *quæstionum Regul. quæst.* 52. *art.* 9. Si Religiosus indignè, & iniustè odio haberetur, & malè tractaretur à Religiosis vnius Religionis. Azor, & Rodriguez *citati*. De his verò, & alijs causis Suarez, & Sanchez *vbi supra*.

13 Prælatus, qui absque iusta, & legitima causa negaret subdito facultatem transeundi ad arctiorem Religionem, peccaret mortaliter. Ita deducitur *ex cap. licet quibusdam de Regul.* vbi dicitur, *Prælatus subdito sine difficultate, & prauitate qualibet debet transeundi licentiam indulgere, ne videatur propositum impedire diuinitùs inspiratum*. Siluester *v. Religio* 4. *q.* 1. *not.* 5. Miranda *in Man.* 1. *tom. q.* 31. *ar.* 6.

14 Quando aliqua Religio, etiam si in se perfectior sit, aut strictior, deformata est, & relaxata, licitum est ex illa transire ad aliam magis reformatam etiam minùs perfectam, aut strictam, seruatis tamen seruandis, vt supra. Ratio est, quia finis propter quem omni iure licitus est transitus ex vna Religione ad aliam, est, vt quis ducat perfectiorem vitam, quod contingit in proposito casu. Sanctus Thomas 2. 2. *quæst.* 189. *artic.* 8. Miranda *in Manu. tomo* 1. *q.* 31. *art.* 4.

15 Nouo etiam iure, seu Decreto Sacræ Congregationis Concilij *de Regularibus Apostatis, & Eiectis* iussu Sanctissimi Domini Nostri Vrbani Octaui anno 1624. edito sic habetur. *Deinde, vt*

apostatandi opportunitas Regularibus praeripiatur statuit, vt de cætero nullus permittatur ad arctiorem Religionem transire, nisi priùs Superiori legitimè constiterit, eam Religionem paratam esse illum recipere, qui licentiam petit, tumque regularis recta via se transferat ad arctioem. Quod, vt re ipsa adimpleatur, idem Superior omni studio, ac diligentia inuigilet. Hæc Sacra Congregatio. Quę absdubiè etiam obligant in casu, quo Religiosus transiret ad aliam Religionem æquè strictam, vel laxiorem propter eamdem, vel maiorem rationem.

16 Translatus de vna Religione ad aliam debet de nouo in ea esse Nouitius, & in probatione per vnius anni spatium, & de nouo profiteri. Ratio est, quia Concilium Tridentinum *sess.* 25. *de Regul. cap.* 15. dum hoc generaliter præcipit fieri in quacumque Religione, etiam pro illis, qui in alia fuerunt Religiosi intelligi debet. Nauarrus *lib.* 3. *Consil. de Regul. consil.* 3. *num.* 1. *& cons.* 49. *num.* 2. Miranda *in Manual. tomo* 1. *quæst.* 31. *art.* 21. *&* 22. qui etiam hoc extendunt ad casum, quo aliquis transferretur ad alium Ordinem, vt esset ibi Prælatus. Alij verò hoc negant. Vide Erasmum Chokier *in tract. de Iurisdict. Ordin. in exempt. p.* 5. *quæst.* 14. Est autem necessaria ista noua professio cum nouo Nouitiatu, etiam quando est transitus ab vna familia in aliam eiusdem Ordinis, vt si à Discalceatis Carmelitarum ad obseruãtes eiusdem Ordinis, vel à Cõuentualibus ad Obseruantes, vel Cappucinos in Ordine Minorum, vel è contra fiat transitus. Ratio, quia licet istæ Religiones censeantur vnæ ratione Regulæ, & Fũdatoris, tñ impliciter sũt diuersę, & habẽt diuersas austeritates, vel adminùs diuersũ modũ viuẽdi, atq; ita necessarius est nouus Nouitiatus, tum ad illa experiẽda, tũ ad hoc quòd Religio ipsa experiatur etiã mores, & conditiones admittendorũ ad illã.

17 Similiter translatus de vno Ordine in alium debet habere locum professionis factæ in Ordine, ad quem transfertur, non quem in priori habebat. Ratio est, quia solùm à tempore professionis factæ in Religione, ad quam transfertur, est Religiosus illius, & numeratur inter membra ipsius. Rodriguez *tomo* 3. *quæst. Regul. quæst* 52. *artic.* 29. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 7. *num.* 86. Secus est, si transeat aliquis ad aliquam Religionem, vt sit Prælatus ipsius: hic enim sine dubio debet habere primum locum in Conuentu; cum incongruum sit Prælatum esse loco inferiorem suis subditis. Imò etiam volunt aliqui, quòd finito Officio debeat habere locum immediatè post Prælatum, & non locum prioris professionis factæ in priori Religione, aut posterioris in posteriori Religione emissæ. Hoc verò intelligo solùm secundùm quã-

dam

dam decentiam. In rigore enim consuetudo, & Leges Religionis obseruandæ sunt. Nauarr. *lib. 3. Consil. tit. de Regular. in 1. edit. consil. 61.* Rodriguez *tom. 3. quæst. Regul. quæst. 52. art. 26.* Quid verò dicendum in casu, quo Monachus exemptus transferatur ad Prælatiam Monasterij non exempti, an maneat exemptus, vel non? Vide Erasmum Chokier *in Tra. de Iurisd. Ord. in Exempt. p. 5. q. 14.*

18 Religiosus, qui legitimè ad aliam Religionem transiuit, si ante professionem velit redire ad priorem Religionem est in illa admittendus. Cum adhuc maneat cum vinculo professionis factæ in Religione à qua discessit, sitque membrum illius. Siluest. *verb. Religio. 4. quæst. 5.* Azor *tom. 1. Instit. Moral. lib. 12. cap. 14. quæst. 11.* Idem dico, etiam si iniustè, aut illegitimè ad aliam Religionem transiuit. Propter eamdem, imò maiorem rationem. Sanchez *lib. 6. in Decal. cap. 7. num. 105.*

19 Religiosus ad aliam Religionem modo legitimo translatus non solùm non tenetur ad Obseruantias prioris Religionis, vt de se patet, cum iam sit ab illius iugo exemptus, sed neque tenetur ad alia Vota specialia in professione prioris Religionis emissa, v. g. si erat ex Ord. Minimorum ad vitam Quadragesimalē. Ratio est, quia illa Vota annexa sunt professioni prioris Relig. cessante autem principali, cessant etiam accessoria. Suarez *tom. 2. de Relig. Trac. de Voto. lib. 6. cap. 3. num. 7.* Sanchez *lib. 6. in Decal. cap. 7. nu. 87.* Vnde similiter si Religiosus Choro destinatus, nec in Sacris constitutus transeat ex Religione, in qua est consuetudo, quòd tales dicant Officium Diuinum, ad Religionem, vbi non est talis consuetudo, non tenetur illud recitare. Quia cessat ratio obligationis, nēpe consuetudo. Bonac. *de hor. Cano. disp. 1 q. 2. pun. 2. n. 2.*

20 Transeuntes ex vna Religione in aliam, etsi Canonici Regulares sint, sunt omnino incapaces quorumcumque Beneficiorum secularium, etiam Curatorum. Ita habetur in Conc. Trident. *sess. 14. cap. 11.* Ratio huius decisionis videtur esse, ne aliquis transeat ex vna Religione in aliam, sub spe obtinendi aliquod Beneficium seculare. Lessius *2. de Iust. cap. 41. dub. 13. num. 105.* Suarez *4. tom. de Relig. Tract. 8. lib. 3. cap. 15.* Et intelligitur quamuis ad strictiorem sit transitus. Quia generaliter loquitur Concilium. Sanchez vt sup. *num. 108.*

21 Deinde Mendicantes, qui, auctoritate etiam Apostolica, ad non Mendicantes transeunt, ex *Clement. 1. de Regular.* primò priuantur voce in Capitulo, etiam si hoc illis ab alijs concedatur. Voce inquam actiua, & passiua, quia textus generaliter loquitur. Bonacina *de Clausur. quæst. 2. punct. 9. §. 5. num. 2.* Deinde priuantur etiam loco in eodem Capitulo. Sanchez *lib. 6. c. 7. num. 123.*

Præterea non possunt assumi ad Prioratus, Administrationes, aut quæcumque alia Officia,etiam tamquam Vicarij,seu Ministri;vel locum aliorum tenẽtes,nec animarum curã, aut regimen possint pro se,vel pro alijs exercere:& quidquid in contrariũ gestũ fuerit, irritum est,& nullũ.Ita decernitur *in præd. Clem.1.de Reg.* Et ratio decisionis esse potest, vt Mendicantes quietiùs in sua vocatione persistãt. Azor *lib.12.Inst.Mor.c.14.q.12.* Sanchez *lib.6.in Decal. cap.7.à num.109.* Extat autem quædam declaratio Cardinalium limitans hanc decisionem pro transeuntibus ad Carthusianos per hæc verba: *Omnes cuiuscumque Religionis legitimè translati ad Carthusianos, possunt in eadem Carthusiensi Religione in Claustro Priores, & extra claustrum Procuratores esse.* Suarez *tom.4.de Relig.tract.8.lib.3.cap.15.num.6.* Vide alia in Bonacina *vt sup. à num.4.* Suarez,& Sanchez citati.

22 Transeuntes ex vna Religione ad aliam illegitimè, scilicet sine causa,aut sine licentia,aut contra prohibitionem Iuris, non sunt veri Apostatæ,sed fugitiui.Ratio primæ partis est,quia licet illicitè,& inualidè ab vna Religione recedant, transeunt tamen ad aliam,& ideo non dicuntur simpliciter recedere ab statu Religioso,quod requiritur ad veram Apostasiam. Ratio verò secundæ partis est, quia indebitè, & inualidè fugiunt ab obedientia suorum Superiorum.Lessius *2.de Iust.cap.41.dub.13.* Azor *lib.12. Instit.Mor.cap.17.quæst.7.*

23 Omnia bona Religiosi transeuntis,etiam cum licentia suorũ Superiorum,ex vna Religione ad aliam, ante professionem in secunda Religione factam acquisita, vel quomodolibet ad illum pertinentia,pertinent ad primam Religionem.Ratio est,quia ante professionem in secunda factam,semper remanet membrum primæ Religionis, & illi acquirit quidquid acquirit. Nauarrus *Comment.4.num.24.vers.11.& lib.3.Cons. cons.55. num.9.* Azor *tom.1.Instit.Mor.lib.12.cap.15.quæst.3.& cap.16. quæst.8.* multò magis hoc verum est de bonis Religiosi transeuntis illegitimè ex vna Religione ad aliam,non solùm enim bona, quæ acquirit ante professionem,sed etiam quæ post professionem acquirit,pertinẽt ad primam Religionem,à qua discessit. Quia cum transitus ille sit illegitimus, & inualidus,nullum ius ex eo prouenire debet posteriori Religioni.Azor *tom.1.Instit. Mor.lib.12.cap.15.quæst.3.* Molina *tom.1.de Iust.disp.144.* Vnde Religiosus, vel Religiosa, quæ transfertur ad aliam Religionem, non potest secum deferre ex bonis,quæ ad vsum habebat,nisi ea solùm, quæ sibi gratiosè à Superioribus fuerint concessa.Nauarrus *in c.Non dicatis. n.30.& 31.& in c.statuimus n.24.& alibi.*

24 Religiosi cuiuscumque Ordinis,& Religionis extiterint,exceptis Carthusianis, admittentes, siue recipientes Fratres alterius Ordinis,præter ordinem Iuris,mortaliter peccant. Quia in re grauissima delinquunt. Est etiam excommunicatio lata contra recipientes Fratres aliquarum Religionum, propter priuilegia ipsis ab Ecclesia concessa, specialiter Martini V. pro Mendicantibus transeuntibus ad Monachales excepto Carthusiensium Ordine. Vide Casarrubium *in Comp. priu. verb. Apostata ab Ordine*. Miranda *in Man.tom.1.quæst.51.art.* 2. Religiosi quoque Ordinis Beatæ Mariæ de Mercede, etiam quarti Voti prætextu, non possunt recipere Minores de Obseruantia, aut alterius Ordinis strictioris professores. Ita Clemens Octauus in Bulla *Nuper ad nos.* anno 1596.edita,vbi declarat Regulam strictiorem iudicandam esse alia ratione,quam respectu quarti Voti. Deinde recipientes fratres Minimos sunt excommunicati à Iulio II. in Bulla *Sacer Ordo.*anno 1508.Peirinis *tom.1.de Subdito.quæst.1.de Obed. cap.*24. Item ex priuilegio Alexand. IV. nulli Religiosi professores Ordinis paris arctitudinis, vel minoris, aliquem de Fratribus Ordinis Carmelitarum, ad eorum Ordinem admittere possunt, sine consensu Generalis eiusdem Ordinis, & si forsan aliquem aliter receperint,illum tenentur restituere. Insuper ex priuilegio Ioann. XXII. Fratres Prædicatores,vel Minores, vel Augustiniani, non possunt ad eorum Ordines Fratres Carmelitanos recipere, vel retinere, sine eiusdem Generalis licentia, sub pœna priuationis Officij, vel Administrationis,& inhabilitatis ad alia ipso facto. Speculum Ord.*f.*71.Vide alia in Bonac.*de Clausur.q.2.pun.9.§.5.*

25 Religiosus Clericus ad Chorum deputatus,iussu, & auctoritate Superiorum potest transire ad Ordinem Laicorum, siue Conuersorum in eadem Religione. Sicut enim Superiores possunt suis subditis maiores pœnas infligere,videlicet carceris, eiectionis,triremium,&c. ita etiam poterunt istam pœnam imponere. Azor *tom.* 1. *Instit. Mor. lib.* 10.*cap.* 6. *quæst.* 7. Ledesma 2.*par. Summ.tract.9. cap.* 4. Hoc verò intelligo de Clerico ad chorum destinato,qui nondum est in Sacris constitutus. Nam si est in Sacris,non potest ad inferiorem Ordinem deijci,etiam si à suis Ordinibus suspendatur. Sotus 10. *de Iust.quæst.9.art.* 3. Laurentius de Peirinis *tom.1.de Subdito.quæst.1.de Obed.cap.*24.Causæ autem propter quas Clericus non ordinatus, choro tamen destinatus, possit ad Conuersos deijci,regulariter sunt tres; nimirum punitio delicti,ineptitudo ad litteras addiscendas, & maximus ardor vitæ humilioris.Sanchez *lib.6.in Deca. cap.7. num.* 81. Prædictus autem Religiosus Clericus non ordinatus ad Conuersos translatus

tus,non tenetur dicere Officium Canonicum Clericorum. Cum totum fundamentum talis obligationis in alijs Religiosis Clericis Choro destinatis,nec in Sacris constitutis, sit dicta destinatio ad Chorum, & consuetudo, iuxta dicta supra *capit.* 12. *numer.* 3.

26 Qui ingreditur in aliquam Religionem animo tamen transeundi ad aliam post professionem, vel postquàm studiorum cursum perfecerit, aut ad Presbyteratum promotus fuerit, peccat grauiter sic faciendo; transitus tamen ad aliam Religionem, si fiat legitimo modo,validus est. Ratio primæ partis, quia decipit Religionem in re graui. Ratio verò secundæ, quia vtitur iure suo. Bonacina *in Tract. de Clausur. quæst.* 2. *punct.* 9. §. 1. *num.* 2. Imò videtur teneri ad restitutionem expensarum,quas Monasterium fecit in ipso alendo, detractis ijs,quæ ipse proprio labore, & ministerio in vtilitatem Monasterij fecit. Quia fecit damnum Religioni prædicto animo in ipsam ingrediendo, & ita debet illud resarcire. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 10. *num.* 2. Bonacina *vt supra.*

27 Totus etiam Conuentus potest ad arctiorem Religionem transire,seruatis seruandis. Tum quia eadem est ratio de transitu Conuentus,ac de transitu Religiosi. Tum quia id supponitur *in cap. recolentes. ver. caterùm. de stat. Monach.* Rodriguez *tom.* 3. *quæst.* 52. *ar.* 6. Bonacina *in Tract. de Clausur. quæst.* 2. *punct.* 9. §. 2. *num.* 5.

28 Episcopus etiam Regularis potest ad strictiorem Religionẽ transire,cum licentia tamen Papæ. Ratio primæ partis, quia licitum est cuique maiorem perfectionem quærere; Religio autem strictior semper præsupponitur maioris perfectionis, quàm laxior. Ratio secundę sumitur ex *cap. licet. de Regul.* Vbi generaliter vetitum est Episcopis ad Religionem transire absque facultate Papæ. Bonacina *vt supra num.* 7. Quod idem dicendum est de Episcopis Regularibus, qui iam Episcopatum ex licentia Papæ renunciarunt. Propter eamdẽ rationem. Si autẽ isti redeant ad suã Religionem sub obedientia Prælatorum ipsius, satis erit ad trãsitum faciendum licentiam petere à Superioribus Religionis, sicut & alij. Sanchez *lib.* 6. *in Decal. cap.* 7. *num.* 8.

29 Ex Concil. Tridentino *sess.* 14. *de reform. cap.* 11. sic habetur: *Quia verò Regulares de vno ad alium Ordinem translati, facilè à suo Superiore licentiam standi extra Monasterium obtinere solent, ex quo vagandi, & apostatandi occasio tribuitur: nemo cuiuscumque Ordinis Prælatus, vel Superior, vigore cuiusuis facultatis aliquem ad habitum, & professionem admittere possit, nisi, vt in Ordine ipso, ad*

quem

quem transfertur, sub sui Superioris obedientia, in Claustris perpetuò maneat. Ex quo Decreto in primis habetur tam transeuntem ex vna Religione ad aliam, quàm recipientem, animo non manēdi intra Claustra perpetuò, grauiter peccare contra illud. Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 3. cap. 15. num.* 8. Addens etiam *num. 9.* talem receptionem irritam non esse ex vi illius prohibitionis, cum Concilium non apponat clausulam irritantem. Poterit nihilominus, non obstante prædicto Decreto, Superior Religionis dare prædicto sic translato eas licentias exeundi extra Monasteriū, & standi extra claustra, quæ aliàs licitè, & de iure concedi possent Religiosis illius Ordinis. Quia Concilium solùm videtur intendere, quòd prædictis sic translatis non concedantur illæ licentiæ existendi extra Claustra, quibus *vagandi, & apostatandi occasio tribuitur.* Sanchez *lib. 6. in Decal. cap. 7. num.* 83.

De obligationibus Religiosorum ab Ordine eiectorum.

CAP. XXIII.

1 CERTVM est posse Prælatos Religionum Religiosos incorrigibiles ab Ordine eijcere. Quia id supponitur *in cap. fin. de Regu. & cap. cum ad Monasterium. de stat. Monach.* Constatque ex multis priuilegijs Religionum, de quibus Cordub. *in Reg. Diui Francisci cap. 2. quæst. 21. punct. 1.* & habentur in priuil. Mendicantium *verb. Eijcere.* Ratioque id suadet, quia resecandæ sunt carnes putridæ, ne sanas corrumpant, & scabiosa ouis à caulis repellenda, ne cæteras inficiat, vt docet Sanctus Hieronymus *in epist. ad Galatas cap. 5.* Anteponique debet bonum commune Monasterij bono priuato Religiosi. Azor *tom. 1. Instit. Mor. lib. 12. cap. 16. quæst. 2.* Lessius *2. de Iust. cap. 41. dub. 14.*

2 Ad hoc, vt Religiosus sit, & dicatur incorrigibilis, tria hæc requiruntur iure communi, scilicet, quòd crimina grauia sæpiùs commiserit, quòd monitus sæpè non destiterit, & quòd pœnitentiam pro illis non acceptauerit. Ratio est, quia ille solùm dicitur incorrigibilis, cuius emenda non speratur, at verò vt alicuius emenda non speretur, tria illa requiruntur. Sairus *de censur. lib. 5. cap. 21. num. 37.* Sanchez *lib. 6. in Decal. cap. 9. num. 4.*

3 Quamuis autem de iure communi loquendo, solùm tria prædi-

dicta sufficerent ad hoc, quòd Religiosus incorrigibilis diceretur, iure tamen nouo, & Decreto Sacræ Congreg. Conc. S. D. N. Papæ Vrbani VIII. iussu edito die 21. Septembr. anno 1624. aliæ conditiones requiruntur, vt Religiosus eijci possit, & censeatur incorrigibilis, videlicet, Vt in posterum è Religionibus nullus legitimè professus eijci possit, nisi sit verè incorrigibilis; verè autẽ incorrigibilis minimè censeatur, nisi non solùm concurrant ea omnia, quæ ad hoc ex iuris communis dispositione requiruntur, sublatis hac in parte Statutis, & Constitutionibus cuiusque Religionis, & Ordinis, etiam à Sede Apostolica approbatis, & confirmatis, verùm etiam vnius anni spatio in ieiunio, & pœnitentia probetur in carceribus, proindeque vnaquæque Religio priuatos habeat carceres in qualibet saltem Prouincia. Elapso autem anno, si nihilominus non resipuerit, sed animo indurato in sua peruicacia perseuerauerit, ne contagione pestifera plurimos perdat, tamquam pecus morbida, ac membrum putre, eijci tandem possit, sed ab ipsomet Generali tantùm de consilio, & assensu sex Patrum ex grauioribus Religionis eligendis in singulis Capitulis, vel Congregationibus Generalibus, tumque non nisi instructo secundùm eorum stylum, & Constitutiones processu, & plenè probatis causis expulsionis ad Sacrorum Canonum præscriptum. Interea tamen vsque ad primum Generale Capitulum, seu Congregationem proximè celebrandam, si quempiam ex iustis, & necessarijs causis expellere oportebit, eiectio fieri possit à Generali cum consilio, & assensu sex Patrum, vt supra, quos idemmet Generalis, eligere debeat infra quattuor menses à præsentis Decreti publicatione, seruata tamen in reliquis forma superiùs præscripta. Vide 4. *tomo Bullar. inter Constitutiones Sanctissimi Domini nostri Vrbani num.* 26. Et Bonacina *de clausur. q. 2. punct. 12. §. 1.*

4 Ex quibus non solùm habetur nullum Religiosum in posterum expelli posse nisi seruatis prædictis conditionibus, sed etiam nullum expelli posse nisi titulo incorrigibilitatis, vt constat ex illis verbis, *In posterum è Religionibus nullus legitimè professus eijci possit nisi sit verè incorrigibilis*. Neque obstant multa priuilegia Religionibus concessa, ob quæ propter alia delicta, præsertim illa, quibus in sæculo respondet pœna mortis, eijci poterant, vt bene Azor *tomo 1. Institut. moral. lib. 12. cap. 16. quæst. 3.* Ius enim nouum Sacræ Congregationis adductum, omnia priuilegia in contrarium tollit, vultque solùm propter incorrigibilitatem Religiosum eijci posse. Estque hoc conforme Iuri antiquo com-
muni,

muni, in quo solùm propter incorrigibilitatem permittitur talis eiectio. D.Thom. *quodlibet* 12. *art. vlt.* D. Bonauent. *in* R*egul.D. Francisci q.*14.

5 Circa sex illos Patres eligendos, de quorum solùm consilio, & assensu eijci possunt incorrigibiles, ex vi huius Decreti, cum difficile sit Generalem quocumque ierit, illos secum deferre, dicitur supplicatum fuisse S. Congregationi, ipsamque respondisse, posse Generalem in qualibet Prouincia, in qua id opus fuerit, assumere sex ex diffinitoribus illius pro hac causa. Laurentius Peirinis *to.*2. *priuileg.Minim.in Constit.*10. *Vrban. VIII.* Consonat etiam Decretum Capituli Generalis nostri Ordinis ann. 1625. Romæ celebratum, vbi facultas Generali committitur eligendi sex Patres sibi bene visos ad hunc effectum, vt habetur *p.*4.*Constitut.cap.*21. *§.* 14.

6 Hinc, si Religiosus iniustè, aut illegitimè, modo prædicto non seruato, eijceretur ab Ordine, non solùm eijciens peccaret contra iustitiam, sed & expulsus posset compellere Monasterium vt ipsum admitteret, & alimenta præberet. Eò quòd iniustè priuatus esset iure sibi debito: sicut enim Religiosus per professionem se obligauit in Religione mansurum; sic etiam & Religio ad illum retinendum, & alendum. Molina *tomo* 1. *de Iust. disp.* 140. *§. quando Religiosus.* Sanchez *lib.* 6. *in Decalogum cap.* 8. *numero* 7. *&* 8.

7 Religiosos à Religione eiectos tenentur Prælati illius, scilicet Præsidentes in Capitulis celebrandis, Patres Abbates, seu Priores; quærere illos annuatim, & reducere ad Religionem, quando salua Ordinis disciplina admitti possunt. Ita enim præcipitur *in cap.fin.de Regularib.* quod quidem, licet in vsu non fuerit (vt aliqui volunt: Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 9. *num.* 18.) & alij dicant solùm extendi ad eos, qui iniustè sunt eiecti. (Azor *lib.*17. *Instit.mor.cap.*16. *quæst.* 2. *& cap.*17. *quæst.* 2.) illud tamen nouissimè innouauit S. Congreg. Cardinalium supra adducta *num.* 3. & extendit ad illos etiam, qui iustè, & legitimè sunt expulsi, dummodò in illis subsit spes euidens emendationis, per hæc verba. *Ac postremò censuit esse innouandam, & sua Beatitudinis authoritate innouat Constitutionem fœlicis recordationis Gregorij IX. relatam in cap.fin.extr.de Regularib. Ac prǣterea declarat eam Constitutionem in ijs quoque vendicare sibi locum, seruandamque esse, qui iustè, diffinitiuèque, ac Iuris Ordine seruato, expulsi fuerint, dummodò tamen in expulsis huiusmodi subsit spes euidens emẽdationis ex litteris testimonialibus Ordinarij, &c.* Additur præterea in eodem *cap. fin.* quòd si tales eiecti non possint admitti salua Ordinis;

dinis disciplina, *vt apud eadem Monasteria in locis competentibus, si absque graui scandalo fieri poterit, alioquin in alijs Religiosis domibus eiusdem Ordinis ad agendum ibi pœnitentiam talibus vitæ necessaria ministrentur.* Et quòd si illos inuenerint *inobedientes, eos excommunicent, & tandiu faciant ab Ecclesiarum Prælatis excommunicatos pronunciari publicè, donec ad mandatum ipsorum humiliter reuertantur.* Quæ omnia licet forsan per non vsum abrogata iam essent, quia tamen de nouo innouata sunt à S. Congregatione, vt supra, executioni mandari debent à Superioribus Religionum.

8 Ex Decreto etiam eiusdem S. Cōgregationis, *sic Eiecti quamdiu non redierint ad Religionem, in habitu clericali incedant, atque Ordinarij loci Iurisdictioni, & obedietiæ subsint, proindeque Generalis illico expulsionis sententiam eidem Ordinario notificare teneatur.* Insuper statuit, *vt ijdem Superiores nemini ex Religiosis expulsis, litteras testimoniales concedant, illos ad Sedem Apostolicam reijcientes, vel iubentes aliam ingredi Religionem.* Item declaratur, & præcipitur in eodem Decreto S. Congregationis. *Vt Eiecti extra Religionem degentes sint perpetuò suspensi ab exercitio Ordinum, sublata Ordinarijs locorum facultate dictam suspensionem relaxandi, aut moderandi.* Ex illis autem verbis, *extra Religionem degentes*, inferri videtur solùm habere locum hoc Decretum quantùm ad hanc partem in illis Eiectis, qui non intrant in aliquam aliam Religionem. Bonacina *de Clausur. q. 2. punct. 12. §. 6.*

9 Quando constiterit huiusmodi Eiectos plenè correctos esse, possunt ipsi cogere Religionem, ex qua eiecti sunt, vt eos admittat. Probatur ex decisione *cap. fin* de Regular. adiuncta declaratione S. Congregationis adducta supra *num. 7.* ibi enim præcipitur Prælatis, vt eos quærant, multò ergo magis obligantur eos recipere, si iam correcti redeant. Nauarrus *lib. 3. consil. tit. de Regular. consil. 18. vel 51.* Molina *tomo 1. de Iust. disp. 140. §. quoad votum.* Neque in hoc admitti debet excusatio aliqua post dictam declarationem S. Congregat. nam per eam innouatur dictum *cap. fin. de Regular.* quidquid dicant aliqui authores, qui ipsam videre non potuerunt. Cordub. *in Regul. D. Francisci cap. 2. q. 71. punct. 2.* Lessius *2. de Iust. cap. 41. dub. 15. num. 112.* & Sanchez *li. 6. in Deca. cap. 9. num. 32.* Redeuntes tamen ad Religionem non tenentur nouam professionem facere. Quia prior professio non est extincta, sed solùm suspensa pro aliquo tempore. Rodriguez *tomo 1. quæst. Regul. q. 30. art. 28.* Sanchez *lib. 6. in Deca. cap. 9. n. 33.* contra Nauarrum. An verò sic redeuntes admitti debeant in eodem gradu antiquitatis, quem habebant ante eiectionem, &

cum

cum eisdem prærogatiuis, pendet ex varijs legibus Religionum; regulariter tamen,& seclusis particularibus circumstantijs, dicendum est,quòd cum meruerint eijci,digni quoque sunt,vt eiusmodi prærogatiuis priuentur. Suarez 4.*tom. de Relig. tractat.* 8. *lib.*3.*cap.*5.*num.*17.

10 Tempore quo manent isti Eiecti extra Religionem non possunt ad aliam,siue æqualem, siue laxiorem transire sine licentia Superiorum suæ Religionis, & alijs conditionibus assignatis cap. præcedenti. Ratio est, quia vt dicemus, isti Eiecti,etiam tempore eiectionis perseuerant Religiosi illius Ordinis à quo sunt eiecti,& illi subiecti;non ergo possunt sine licentia Superiorum eiusdem Ordinis hunc transitum facere. Cordub. *in Reg. D. Francis.cap.*2.*quæst.*21.*punct.*3.Suarez *tom.*5.*in* 3.*par.dis.*22.*sect.*5.*n.*20. Hoc verò intellige de iure communi, si enim permanet in sua vi priuilegium quoddam Innoc. IV. concessum Minoribus, possunt isti Eiecti de Ordine Minorum,& aliorum ipsius priuilegia participantium,transire ad Ordines approbatos, præterquam ad certas quædam Religiones, & cum certis quibusdam conditionibus in eo expressis. Rodriguez *tomo* 1.*quæst.Regu.q.*30. *art.*22. Sanchez *lib.*6.*in Dec c.*9. *§.* 39. Crediderim tamen non esse in vsu huiusmodi priuilegium. Nec scio an illud fuerit viuæ vocis oraculum,quia si tale est his temporibus nihil valet.

11 Eiecti manent verè Religiosi & cum onere trium Votorum essentialium sicut antea. Colligitur hoc ex *cap.fin.de* Regu.& ratio suadet: cum per eiectionem non sint dispensati, aut absoluti à professione, quam fecerant, aliàs ex suo delicto commodum reportarent contra ea, quæ traduntur *c.*1.*de postu.Prælat.& cap. sedes Apost.& rescript.* essentque melioris conditionis, quàm Religiosi facti Episcopi, aut Cardinales, quos manere veros Religiosos diximus *cap.*17.*num.*1.Nauarrus *Comm.*2.*de Reg.à nu.* 34. *& Comm.*3.*num.*46. Azor *tom.*1.*Instit.mor.lib.*12.*cap.*16.*quæst.*4. 7. & 11.

12 Vnde manent cum eodem Voto Castitatis sicut antea;cum in eo nullo modo sint dispensati. manent etiam cum eodem Voto obedientiæ, quantùm ad hoc quod teneantur obedire Superioribus,si eos vellint ad Religionem reuocare. Siquidem habet ius illos reuocandi, cuius signum est quod in prædicto *cap. fin. de Reg.*innouato à Sacra Congregatione,vt supra *nu.* 7. præcipitur *vt censuris cogantur ad Reli.reuerti*, Quod non esset,nisi ipsi essent ad hoc obligati ex vi Voti Obedientiæ. Siluester *verbo Apostasia,q.*6.*n.*10.*& Verbo Religio* 6.*q.*12.*nu* 12.Nauarrus *lib.*3.*conf.in* 2.*editione tit.de Reg.conf.*77.Manēt etiā cum eodē Voto obedientiæ.

tiæ, quātùm ad hoc quòd est teneri morigeratè viuere, & reddere se aptos ad viuendum in Religione, & vt ad illam admittantur. Cum ad hoc etiam sint obligati ex vi suæ Professionis, in qua non est dispensatum. Sotus *7. de Iustitia, & Iure q.2. ar.5. ad* 3. Sanchez *lib.6. in Dec. c.9. à nu.* 25. Tenentur etiam ex vi Voti Obedientiæ esse parati ad obediendum Prælatis Religionis, quando ad ipsam fuerint reuocati. Propter eamdem rationem. Molina *to.1. de Iustitia disp.*140. *§. quo ad Votum.* Rodrig. *to.1. quæst. Regu. quæst.*30. *art.*19.

13 Non tamen tenentur ex vi Voti Obedientiæ, quod emiserūt, subiici Episcopis specialiori modo, quam alij Clerici. Quamuis oppositum doceat cum Nauarro Suarez 4. *tom. de Reli. tract.* 8. *lib.*3. *cap.*6. & aliqui etiam velint amisisse per expulsionem priuilegium exemptionis. Erasmus Chokier *de Iurisdict. Ordinar. in Exempt. part.*1. *quæst.*20. Ratio est, quia Votum Obedientiæ, quod emiserunt, solùm erat obediendi Prælatis Religionum, non alijs. Molina *tom.*1. *de Iust. disp.*140. Lessius 2. *de Iust. cap.*41. *dub.*15. *nu.* 114. Nec etiam tenentur ex vi eiusdem Voti transire ad aliam Religionem. Siquidem nullo modo illam vouerunt, sicut neque Religionem in genere, sed solùm illam determinatè, à qua expulsi sunt. Sotus. 7. *de Iust. quæst.*2. *ar.*1. Nauarr. *Comm.*2. *de Reg. nu.* 36. Hoc etiam videtur supponi à Sacra Congregatione in Decretis adductis supra *num.*8. dùm præcipit Superioribus Religionum, ne huiusmodi expulsis *litteras testimoniales concedant, iubentes ingredi aliam Religionem.* Vnde non tenentur obedire Superioribus iubentibus, vt transeant ad aliam Religionem. Propter rationem adductam. Lessius 2. *de Iust. cap.*41. *dub.*15. Rodriguez *tom.*1. *quæst. Regul. quæst.*30. *art.*22.

14 Quoad Votum Paupertatis, tenētur ad illud huiusmodi Eiecti, eo modo, quo status illorum patitur. Quia hoc est de essentia Religionis, quam sunt professi, & à qua non sunt dispensati. Sanchez *lib.6. in Deca. cap.9. num.*27. & 45. Nauarrus *Comm.*2. *de Regular. num.* 35. Vnde Eiecti nec habent, neque habere possunt dominium cuiusuis rei. Quia hoc est directè contra Votum. Nec vsum irreuocabilem, aut vsum Iuris; propter eamdem rationem. Sed solùm vsum facti, & incertum rerum sibi ad victum, vestitum, habitationem, & vitam necessariarum. Quia hoc non est contra Votum Paupertatis, nec professi sunt carere his rebus. Quare si illæ à Religione non concedantur, eo ipso datur licentia quærendi, & habendi illas. Lessius 2. *de Iust. cap.*41. *dub.*15. *num.*112. Nec possunt testari, si in illo statu moriantur. Quia potestas testandi pugnat cum Voto Paupertatis, & supponit dominium rei, non

me

merum vſum, quem ſolum habent Eiecti. Leſſius *vt ſupra num.* 113. Sairus *in Clau. Reg. lib. 6. cap. 9. num.* 28. Hinc etiam non poſſunt facere expenſas magnas, ſuperfluas, nec donationes illicitas, aut rerum magni ponderis; & accipientes ab illis, tenentur ad reſtitutionem. Cum prædicti Eiecti non ſunt domini eorum, quæ poſſident, ſed ſolùm adminiſtratores nomine Religionis in ordine ad vſus neceſſarios. Poterunt tamen res minoris momenti expendere, & donare, abſque eo quòd accipientes teneantur ad reſtitutionem. Quia quoad iſta cenſentur habere licentiam à Prælatis Religionis, à qua ſunt expulſi. Leſſius *de Iuſt. cap.* 41. *dub.* 15. *num.* 113. Molina *tom. 2. de Iuſt. diſp.* 276. & 520.

15 Acquirunt iſti Religioſi Eiecti Monaſterio, vel Religioni, vnde ſunt expulſi. Cum Monaſterium, ſiue Religio, ex vi profeſſionis ab ipſis factæ, habeant ius ad omnia bona ab ipſis in poſterum acquirenda. Præſertim cum huiuſmodi Eiecti non ſint omnino à Religione derelicti, ſed ſolùm ſeparati à communione, & commercio ipſius; cuius ſignum eſt, quòd tenetur quærere illos, & ſi correcti reſipiſcant, admittere, vt diximus ſupra. Leſſius 2. *de Iuſt. cap.* 41. *dub.* 1. *num.* 112. Molina *tom.* 1. *de Iuſt. diſput.* 140. Vnde etiam ſi iniuſtè ſint eiecti, aut detenti extra Religionem, acquirunt ipſi. Quia mala voluntas Prælatorum iniquè eijcientium Religioſos, aut extra Ordinem detinentium, non debet in damnum Religionis vergere. Sanctus Antoninus 3. *par. tit.* 16. *cap.* 5. §. 4. Angelus *in Summ. verb. Monaſterium num.* 6.

16 Huiuſmodi autem Eiectorum bona, poſt illorum mortem, ſi extra Religionem mori contigerit, applicari debent ad Cameram Apoſtolicam. Propter Conſtitutionem Gregorij XIII tom. ſecundo Bullar. inter Bullas huius Pont. num. 43. vbi ſtatuit, quòd ſpolia Regularium extra Clauſtra degentium, pertineant ad prædictam Cameram. Sanchez *lib. 7. in Deca. cap.* 33. *num.* 21. & 31. Bonac. *de Clauſur. qu. 2. punct.* 12. §. 7.

17 Quamuis aliqui probabiliter dicant huiuſmodi Eiectos teneri ad Obſeruantias omnes Regulares ſui Ordinis, quoad eas ſcilicet, quas poſſunt in ſæculo obſeruare, & ad alia Vota ſupra tria eſſentialia, quæ in profeſſione ſuæ Religionis emiſerunt, quale eſt illud Minimorum de vita Quadrageſimali, & Mercenariorũ de redimendis captiuis; quia aliàs non paruum commodum ex ſua iniquitate reportarent. Probabile tamen etiam eſt ad iſta nõ teneri. Ratio eſt, tum quia iſta ſolùm videtur Religioſos vouiſſe, pro tempore, quo in Religione manerent, & vt acceſſoria, & annexa perſeuerantiæ in tali Religione. Tum quia, generaliter loquẽdo, votum deſinet obligare, quando eſt ita notabilis mutatio ma-

teriæ facta, vt reddatur notabiliter difficilior, & qua à principio præuisa non fieret votum, quod contingit in proposito. Sotus *7.de Iust.& Iur.quæst.2.art.*1.Nauarr.*Comm.3. de Regu. num.46. & lib.3.Const.tit.de Regu.cons.*51.*vel* 78.*num.*2. Habitum verò Religionis non tenentur portare prædicti Eiecti, cum illo iuridicè sint priuati in pœnam suorum defectuum.Azor 1.*tom.Instit.Mor. lib.*17.*cap.*18 *quæst.*13. Lessius 2.*de Iust.cap.*41.*dub.*15. *num.* 112. Imò illum portare non sunt permittendi,quia hoc cederet in dedecus Religionis. Suarez 4. *tom. de Reli. tract.*8. *lib.*3. *cap.6.num,* 14. Quoad Officium Diuinum recitandum, vt diximus *cap.*12. *num.*7. tenentur isti expulsi,si sint in Sacris constituti; secus verò si solùm sint professi,etiam Choro destinati.Suarez 4.*tom.de Reli. tract.*8.*lib.*3.*cap.*6.*num.*12.

18 Sic eiecti,quamdiu in sæculo steterint, non possunt confessiones audire,nec prædicare,nec docere. Propter priuilegium Innocent.IV.quod refert Casarrub.*verb. Eijcere num.* 1. quo vti possunt tam Fratres Minores, quàm qui eorum priuilegia participant. Rodriguez *tom.*1.*quæst. Regu. quæst.*30.*art.*21.Miranda *tom.*1.*Man,quæst.*52. *art.*5. Vnde inferunt aliqui sic Eiectos quãdiu in sæculo vixerint,esse infames, intelligo infamia facti. Rodriguez *vt supra.* Laurentius de Peirin.*tom.*1.*de Subdito quæst.*1.*de Obedient.cap.*25.§.1. Ex hoc etiam inferri potest esse irregulares, cum infames omnes irregulares etiam sint. Ad minus tamen manent *suspensi perpetuò ab exercitio Ordinum, sublata Ordinarijs locorum facultate dictam suspensionem relaxandi, aut moderandi*. vt vidimus sup.*num.*8.ex Decr.S.Congreg.

19 Nec illis tenetur Religio de alimentis prouidere. Quia illa solùm debent prestari his,qui sub Regulari disciplina sunt constituti.Azor *lib.*12.*Instit.Mor.cap.*16.Alderete *lib.*2.*de Relig discip. cap.*26.*num.*27.

20 Dandæ autem sunt illis litteræ dimissoriæ, quæ eiectionis sẽtentiam contineant,qua etiam id locorum Ordinarijs denuncietur.Alderete *lib.*2.*de discip. Relig.cap.*26.*num.*23. Addens monendos esse,nullo modo à Votis esse solutos, neq; in illis dispensatos. Quod quidem conueniens reputo,sed non necessarium. Quia illud ipsi scire tenentur,nisi forsan idiotæ sint, aut ignorantes,vt puta Conuersi.Non tamen sunt illis concedendæ litteræ testimoniales, quibus ad Sedem Apostolicam reijciantur,aut ad aliam Religionem mittantur.Ex Decreto S.Congreg. adducto sup. *num.*8.

De

De Nouitijs, eorumque obligationibus, & priuilegijs.

CAP. XXIV.

1 NOVITII in Religionibus appellantur illi, qui nondum professionem tacitam, vel expressam emiserunt, sed sunt in Religione per aliquod tempus, quod vocatur Approbationis, vt experimento cognoscant austeritatem Regulæ, & Religionis, quam volunt profiteri, & videant si velint, an non, professionem emittere. Ad quos tamen pertineat illos ad Religionem admittere, diximus supra *cap.* 18. *numer.* 66.

2 Non tenentur Nouitij tempore Nouitiatus præceptis communibus Regulæ Constitutionum, & Superiorum Religionis. Quia pro illo tempore non sunt partes Communitatis Religiosæ, neque in Religiosorum Sodalitium admissi, sed tantùm versantur in probatione ad experiendum, an velint, vel non, professionem emittere. Cordub. *lib.* 1. *quæst.* 3. *in* 5. *probat prima opinionis.* Henriquez *lib.* 7. *de Ind. cap.* 22. *num.* 7. *& lib.* 6. *de pœniten. cap.* 16. *num.* 3. Ex graui tamen decentia ad prædicta omnia obligantur, eò quòd etiam pro tempore Nouitiatus sunt aliquo modo subiecti Religioni, & participant de bonis spiritualibus ipsius. Quidam apud Azor *lib.* 12. *Instit. Mor. cap.* 2. *quæst.* 10. Insuper quantum ad ea, quæ specialiter spectant ad bonum regimen, & finem probationis ipsorum Nouitiorum, tenentur in conscientia obedire Superioribus Religionum. Ratio est, quia quoad ista habent prædicti Superiores potestatem, & Iurisdictionem supra Nouitios, licet non sit tanta quanta supra Professos. Sanchez *lib.* 6. *in Deca. cap.* 10. *num.* 22. Addens etiam *num.* 17. posse prædictos Superiores præcipere aliquid Nouitijs etiam sub pœna excommunicationis. Quod tamen non nisi raró admitterem, aut consulerem.

3 Possunt Nouitij, si volunt, ab instituto Regulari incepto retrocedere, & ad sæculum redire. Quia ad hunc finem institutum est tempus Nouitiatus. Quo casu non tenentur soluere expensas, quas in suis alimentis Monasteria fecerunt, etiam si ministeria ipsorum Nouitiorum in Religione æquiualentia non sint prædictis expensis. Tum quia aliàs non esset libera professio, saltem in multis, qui sæpius detinerentur ab egressu, ne soluerent tales ex-

pensas. Tum etiam, quia Religio liberè etiam, & spontaneè facit illas, vt supponimus. Rodriguez *tom. 3. quæst. Regular. quæst. 15. ar. vlt.* Azor *lib. 12. Inst. Mor, cap. 3. quæst. 6.* Si tamen quis praua intentione, & animo decipiendi Religionem in illam intraret, & postea recederet, crederem teneri ad expensas dictas. Eò quòd æquum non est, vt aliquis reportet commodum ex fraude, & malitia sua. Indicat hoc Sanchez *lib. 6. in Decal. cap. 10. num. 3.* Addés etiam *num. 5.* quòd quando pactum est factum inter Conuentum, & Nouitios, quòd Nouitij soluant prædictas expensas, tunc siue perseuerent, siue non, debent illas soluere.

4 Gaudent Nouitij priuilegio fori, ita vt conueniri non possint pro vllo delicto coram iudice sæculari. Quia sunt aliquo modo sub potestate, & Iurisdictione Ecclesiastica Religionis; gaudentque Canonis priuilegio; ita vt illos percutiens innodetur excommunicatione ac si percusserit Clericum, iuxta *cap. Religiosus. de sent. excomm. in 6.* Ludouicus Lopez *1. par. Instruct. conscien. cap. 47.* Azor *lib. 12. Instit. Moral. cap. 2. quæst. 11.* Vnde Nouitij in Religione delinquentes, à Superiori puniri debent, quia sunt sub illius potestate. Nauarrus *cons. 5. de for. compet.* Alderete *lib. 1. de Relig. discipl. cap. 7. num. 33.* Nec possunt conueniri coram Iudice Ecclesiastico, aut ab eo puniri, sed solùm à Prælatis suæ Religionis. Propter eamdem rationem. Molina *tom. 1. de Iust. disp. 139. & tom. 3. disp. 671. num. 2.* Sanchez *lib. 6. in Decal. cap. 10. nu. 11.* Insuper, propter eamdem rationem, eximuntur ex vi Nouitiatus à solutione Gabellarum. Molina *vt supra.* Sanchez *vt supra numer. 16.*

5 Cum Nouitijs possunt dispensare Prælati Religionum exemptarum pro tempore Nouitiatus, non solùm circa Obseruantias Regulares earumdem Religionum, sed etiam, circa obseruantiam Præceptorum Ecclesiæ, v.g. ieiunij, auditionis Missæ, &c. Ratio est, quia etiam pro illo tempore Nouitiatus gaudent priuilegio exemptionis, & quoad spiritualia sunt sub cura Prælatorum Religionis, sicut essent sub Episcopis, si manerent in sæculo. Suarez *4. tom. de Relig. Tract. 8. lib. 2. c. 14. n. 8.*

6 Possunt etiam Nouitij, quantum est ex vi iuris communis ad Ordines Sacros promoueri, etiam durante Nouitiatu. Quia nullus est Textus hoc prohibens, neque *cap. Monasterijs 19. quæst. 3.* quod aliqui asserunt, probat aliquid in contrarium: solum enim ibi prohibetur Nouitijs portare habitum, & tonsuram Professorum. Suarez *tom. 5. in 3. par. disp. 50. sec. 5. num. 13.* Sanchez *lib. 6. in Deca. cap. 10. num. 19.* Ordinandi autem sunt Nouitij ab Episcopis Diœcesis ipsorum Nouitiorum. Henriquez *lib. 10. de Sacram.*

Or-

Ordinis, & 14. *de Irregu.* Suarez *tom.*2. *de Relig. tract. de Voto cap.*11.*num.*9. Probabile etiam est posse etiam ordinari ab Episcopo in cuius Diœcesi est Nouitiatus, quando Nouitij habent firmum propositum permanendi in Religione. Quia illi tales iam quasi mutarunt domicilium, & volunt esse in domicilio Religionis, vel Nouitiatus. Sanchez *lib.6.in Deca. cap.* 10. *num.* 21. & 22. Naldus *verb.Ordo.num.*10. Vide dicta *cap.* 14. *præsertim num.* 10. 12. & 13.

7 Nouitij possunt vti priuilegio Bullæ Cruciatæ, eligendo scilicet sibi Confessorem, qui eos absoluat à casibus reseruatis, non obstante quòd Professi non possint vti hoc, vel similibus priuilegijs, & indultis, iuxta dicta supra *cap.*19 *num.*29 Ratio est, quia verba Bullæ cum sint generalia etiam comprehendunt Nouitios, nec specialis ratio, propter quam Professi excluduntur, procedit in illis, cum non sint simpliciter veri Religiosi, nec simpliciter subiecti Religioni. Suarez *tom.*4.*de Reli.tract.*8.*lib.*2.*cap.* 16 *num.* 10. Nihilominus probabilius est non posse confiteri inuito Prælato Religionis alicui Confessori habenti tantùm approbationem ab Episcopo. Quia per Nouitiatum censentur mutasse territoriū, & domicilium, & esse sub iurisdictione Religionis. Cordub. *lib.*1. *quæst.*30. Suarez 4.*tomo de Relig. tract.*8. *lib.* 2. *cap.*17. *à num.* 14. Licet alij probabiliter oppositum teneant. Miranda *in Man. tom.* 2.*quæst.*34.*ar.*16.

8 Possunt etiam Nouitij absolui à Prælatis suæ Religionis à censuris excommunicationis, suspensionis, & interdicti, à iure, vel ab homine, saltem generaliter promulgatis. Propter multa priuilegia aliquibus Religionibus concessa, quibus frui possunt tam ipsæ, quam aliæ, quæ cum ipsis communicant in priuilegijs. specialiter Clem. IV. pro Minoribus, vt refert Casarrub. *in Comp. ver. Absolut. Ordin. quoad Fratres. num* 4. Referens etiam ibidem idem ad litteram haberi in Mari magno Prædicatorum. Sed pro hoc intento vide Suarez 4.*tomo de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 14. *à num.* 5. Vbi priuilegia circa hoc adducit, & Laurentium de Peirinis *tom.*1.*priui. Minim.in Constitut.*2.*Iulij II.* §.9. explicantē priuilegium eiusdem Iulij 2. quoad hoc. Alia etiam afferri solent, sed ea omitto, quia sunt viuæ vocis oracula, quæ nihil iam valēt. Extat tamen priuilegium Sixti IV in Bulla *Dum attenta*, Carmelitis concessum, in quo conceditur Generali, & Prouincialibus pro Nouitijs volentibus aggregari Religioni, qui suspensionis, aut interdicti, vel excommunicationis sententijs à Iure, vel à Iudice promulgatis generaliter sint ligati, vt absolutionis beneficium, obseruata forma Canonica, possint impartiri. Adiungit

etiam. Ipsosque in Fratres recipere, ac eos, qui post assumptum Habitum, & Professionem emissam recoluerint se talibus in sæculo fuisse sententijs innodatos, secundum formam ipsam, vos Generalis Magister, & Prouinciales; Priores, ac vices vestras gerêtes valeatis absoluere, & cum irregularibus dispensare: si forsã talibus innodati sententijs, vel in locis interdicto suppositis Diuina præsumpserint Officia celebrare, vel Ordines receperint. Ita tamen, quòd si aliqui, ex eisdem sententijs, propter debitum sunt adstricti, satisfaciant, vt tenentur. Volumus autem nihilominus quòd postquàm fuerint absoluti huiusmodi volentes aggregari prædictæ Religioni, nisi mox Ordinem vestrum intrauerint, quacunque etiam eiusdem Ordinis Prælatorum licentia non obstante, eo ipso in pristinas sententias, à quibus eos totaliter absolui contigerit, relabantur, Specul. Ordin. *fol. 86.* Ibidem etiam in verbis antecedentibus conceditur ab eodem Pontifice Generali, & Prouincialibus, vt suis Fratribus *Vndecumque absolutione, & dispensatione indigentibus: siue priusquàm intrauerint in Ordinẽ, siue post, in casibus excesserint, pro quibus excommunicationis, vel interdicti, aut suspensionis incurrant sententias à iure, vel iudice generaliter promulgatas, & huiusmodi sententijs innodati, aut in locis suppositis Ecclesiastico interdicto Diuina Officia celebrantes, vel suscipientes Ordines sic ligati, notam irregularitatis incurrant, absolutionis, & dispensationis beneficium valeant impartiri: nisi in casibus in præsentibus litteris exceptis.* Casus autem isti excepti sunt, quos refert idem Pontifex inferiùs verbis adductis à nobis *in c. 18. de Prælatis. num. 33.*

9 Attendenda verò sunt verba Priuilegiorum, propter quæ Nouitij absoluuntur, vel dispensantur. Alia enim volunt, quòd si Nouitij post absolutionem datam non ingrediantur Religionem, vel in ea non profiteantur, reincidant in priores censuras, alia verò absolutè loquuntur. Aliqua loquuntur de Nouitijs, qui iam habitum susceperunt; aliqua verò de illis, qui illum volunt recipere. Suarez *tom. 4. de Relig. lib. 2. c. 24. à n. 5.* Peirinis *tom. 1. priu. Minim. in Const. 2. Iulij II.*

10 Ab irregularitatibus etiam à Nouitijs contractis in sæculo possunt dispensari à Prælatis dictarum Religiorum, propter aliqua ex prædictis priuilegijs, præsertim propter illud Clemen. IV. pro Fratribus Minoribus, Iulij II. pro Minimis, & Sixti IV. pro Carmelitis, illis verbis iam adductis: *& cum irregularibus dispẽsare: si forsan talibus innodati sententijs, vel in locis Interdicto suppositis, Diuina præsumpserint Officia celebrare, vel Ordines receperint.* Speculum Ordinis *fo. 86.* Item ibidem in verbis etiam adducendu-

du-

ductis. *Et huiusmodi sententijs innodati, aut in locis suppositis Ecclesiastico interdicto Diuina Officia celebrantes, &c. notam irregularitatis incurrant.* Vide etiam Bullam Iulij Secundi adductam in Peirinis.

11 Non possunt admitti ad Religionem Episcopi, aut in Episcopali dignitate constituti absque expressa licentia Papæ. Tum quia ita expresè definiuit Innocen. Tertius *in cap. Nisi cum pridem, de renunciatione*. Tum quia status Episcoporum altior est statu Religiosorum, & ita ab illo ad istum non est transitus sine dispensatione Summi Pontificis. Nauarr. *lib. 1. Cons. cons. 1. & 4. de renunciatione*. Miranda *in Man. tom. 1. quæst. 17. art. 3.* Barbosa *de potest. Episc. alleg. 53. num. 23.* Prælati autem Episcopo inferiores ad Religionem possunt admitti propter oppositam rationem. Sanctus Thomas 2. 2. *quæst. vlt. art. 7.* Siluester *verb. Religio. 2. quæst. 8.*

12 Maximè autem sciendum est, iuuenes, aut viros adultos maiores sexdecim annis, non aliter in aliquam Religionem recipi posse, nec debere, nisi priùs de eorum Parentibus, Patria, deque anteacta vita, & moribus, diligenter inquiratur, & ex accurata informatione, & fidedigna relatione, compertum, & exploratum sit eos, nec aliquorum criminum, qualia sunt homicidia, furta, latrocinia, vel alia similia, aut grauiora, reos, vel suspectos existere, vt propterea damnati sint, aut ne damnentur formident, neque ingenti ære alieno supra vires facultatum suarum grauatos, vel reddendis ratiocinijs ita obnoxios, vt ex huiusmodi causa lis, vel molestia, eis iam illata, vel timendum sit, quòd inferatur, nisi denique constet ipsos non humana aliqua ratione, sed tantùm deuotionis, & pietatis feruore vitam religiosam spontè, & ex animo elegisse. Ita Sixtus V. in Constitut. incipiente *Cum de omnibus Ecclesiasticis Ordinibus*, sub datis an. 1587. sexto Calen. Decembr. Pontificatus sui anno 3. Voluit autem idem Pontifex, vt istorum receptio, & admissio solùm fieret in Generali, vel Prouinciali Capitulo, indubitata fide facta, tam superioris Generalis, seu Prouincialis, quã Definitorum consensu, de prædictis omnibus. Postea verò idem Sixtus Quintus in alia Constitutione, *Ad Romanum Pontificem*. Romæ duodecimo Calendas Nouembris 1588. moderans prædicta, subiungit. *Cum verò in quibusdam Religionibus Capitula Prouincialia, aut numquam, aut non quot annis, sed rariùs celebrentur, quædã etiã Monasteria, aut domus huiusmodi remotissimis regionibus hæreticorum, aut infidelium tyrannidi finitimis sita sint, ne ij, quos extra Capitula ad habitum, vel professionẽ Regulares admitti prohibuimus, tẽpus celebrandis Capitu-*

tulis præfixum nimis diù expectare, aut ad ea cũ maximo incommodo accedere cogantur, concedimus, & indulgemus; vt in qualibet Prouincia, saltem duo, vel si commodè fieri poterit tria, aut plura Monasteria, seu domus Regulares deputentur, quarum, seu quorum Superiores infra annum saltem ad inquisitionem super Nouitijs faciendam, & ad ipsos Religiosos iuxta formam præfatæ Constitutionis recipiendos, & ad alia, quæ in ipsa Constitutione continentur peragenda insimul congregentur. Quòd si paucitas, aut nimia distantia Monasteriorum, ne id quidem patiatur, saltem tribus ex antiquioribus Patribus vnius Monasterij, aut domus eius Prouinciæ, huiusmodi facultas, & auctoritas per Capitulum, Generale scilicet; Monachorum, vel Prouinciale Mendicantium, & reliquorum Regularium eiusdẽ Ordinis demandetur. Pro exteris autem, qui in locis à sua Patria longissimè remotis degunt, vel quorum Patria ab hæreticis, vel infidelibus detinetur, si velint Religionem intrare, concessit idem Pontifex *exteros huiusmodi aduenas, quamuis non liquidò constet de ijs omnibus, quæ in Constitutione nostra requiruntur, tamẽ si diligentia adhibita, nihil appareat, quod eos impediat, habiles reputandos esse.* Vide Bullam apud Quarantam *in Summ. Bullar. verb. Monasteria, & Conuentus, &c.*

13 Postea verò Gregorius XIV. in Bulla *Circumspecta Romani* ann. 1590. apud eumdem Quarantam *vbi supra*, aliam moderationem adhibuit prædictis Constitutionibus Sixti V. pro illis Monasterijs, in quibus perpetua filiatio Religiosorum reperitur, videlicet, quòd Superiores illorum Monasteriorum de consensu sui Capituli, præhabita simul cum his, de quibus in vnaquaque Religione, aut Monasterio iuxta eius Constitutiones recipiendus interrogari solet, aliqua informatione, super his, quę in dictis Cõstitutionibus continẽtur, ad receptionem huiusmodi procedere valeant, dum tamen antequam ad professionem admittantur, plenaria, & eo modo, prout in dictis Constitutionibus habetur, inquisitio fiat, quæ postea ab his, à quibus in prædictis Monasterijs examinari solent, diligenter examinetur, & approbetur, & demũ omnia in dicto Capitulo coram Superiore referantur. Volentes quòd Superiores prædicti cum eorum Capitulo, aut vbi consuetudo non fuerit celebrandi Capitula, cum tribus, aut quatuor ad id in Generali Congregatione per vota secreta deputatis, seruatis eorum Regularibus Institutis, ac supradictis omnibus, eamdem in recipiendis Nouitijs habeant auctoritatem, quæ per dictas Constitutiones Prouincialibus Capitulis est attributa.

14 Post quę aliqua priuilegia concessa sunt aliquibus Religionibus,

bus,(quibus tam ipsa,quam quæ ipsorum priuilegia fruuntur,vti possunt)circa formam signatam à Sixto V. in prædictis Constitutionibus ad recipiendum Nouitios ad Habitum, & Professionem. Primò enim Clemens Octauus per suam Constitutionem,quæ incipit *In his quæ*, anno 1597. concessit Dominicanis Conuentus S.Stephani Salmaticensis,vt quoscumque iuuenes, etiam decimũsextum ætatis suæ annum excedentes, ad Habitum in eodem Conuentu admitti petentes, recepto ab eis iuramento,quòd criminosi,rationibus,vt præfertur obligati,furto,latrocinio,aut homicidio notati,aut alijs impedimentis in dicta Bulla Sixti V. cõtentis,detenti non sint,recipere,ac postea per aliquem eiusdem Conuentus Religiosum ad hoc deputatum ad inuestigationem anteactæ illorum vitæ, ac morum, & reliquorum præmissorum, absque strepitu iudiciario, sed per scrutinium secretum procedi facere,qui ad hoc deputatus processum,& informationem cęptã, dictis Priori,seu Præsidenti,ac Suppriori, & Magistro Nouitiorũ, & Studentium,à quibus approbari, & reprobari possit, referre fideliter debeat,liberè,& licitè possint, valeant. Secundò idem Clemens Octauus per suam Constitutionem *Assidua*, ferè simile priuilegium concessit Clericis Ministrantibus Infirmis ann. 1594. Tertio etiam Paulus V. anno 1612. concessit Fratribus Seruitis domus Montis Senarij, quòd tres ex antiquioribus à Capitulo Conuentuali eiusdem domus deputari possint, qui eamdem habeant facultatem in admittendis Nouitijs,quam habent Capitulà Generalia, & Prouincialia. 3.*tom.Bullar. inter Bullas Pauli V. num.*76.Miranda *tom.*1. *quæst.* 21. *art.* 1. Laurentius de Peirinis *tomo* 2. *Priuilegiorum Minimorum in Constitutione* 2. *Sixti Quinti*. Cautè tamen procede, & attende vim,& verba priuilegiorum.

15 Est etiam aduertendum, quòd licet Sixtus Quintus in prædicta sua Constitutione,illos, qui non seruatis dictis conditionibus,ad habitum recepti fuerint,inhabiles ad Professionem faciẽdam, ipsamque Professionem irritam,& nullam declarauerit, postea verò Clemens Octauus anno 1602. Constitutionem illam ad terminos iuris communis reduxit, quoad prædictam nullitatem Professionis, saluis semper pœnis contra transgressores inflictis. Quas sic intimauit Sixtus Quintus. *Insuper quoscumque Religiosos, eorumque Superiores, qui aliquas personas, vt dictum est, inhabiles,post hanc Constitutionem publicatam receperint, voce actiua, & passiua,necnon Officijs,gradibus,honoribus, & dignitatibus quibuscumque per eos obtentis,eo ipso in perpetuum priuamus, & tam illis priuatos,quàm ad illa,& alia quæcumque in posterum obtinenda.*

da perpetuò inhabiles, eorumque incapaces decernimus, & declaramus. Quaranta *verb. Monasteria, & Conuentus*. Miranda *in Man. Prælat. tom. 1. quæst. 17. art. 3. & 8.* Suarez *3. tom. de Relig. lib. 5. cap. 7.*

17 Obligatos, seu grauatos debitis, & ratiocinijs, non posse, licitè saltem, Religionem intrare, aut in ipsa profiteri, non solùm propter Constitutionem Sixti V. adductam, & moderationem Clement. VIII. allatam, sed etiam ratione naturali constat, in casu, quo in sæculo manentes facilè possent suis creditoribus satisfacere. Nam per talem ingressum, aut professionem iniuria fit illis, quibus sunt obligati. Siluester *verb. Ratiocinium*. Nauarrus *cons. 2. de Regular. num. 7.* Quando autem debita sunt incerti domini, aut debitor neque in toto, neque in parte potest satisfacere, nec speratur posse, manendo in sæculo, tunc credo posse etiam licitè intrare Religionem, & in ea profiteri. Quia tunc nulla fit iniuria alicui per talem ingressum, aut professionem. Miranda *in Man. tom. 1. quæst. 17. art. 7.* Vide plura ad hoc in Sanchez *lib. 4. in Decalo. cap. 19.* Vbi latè an istorum professio iure communi, aut naturali sit valida. Vide etiam Suarez *tomo 3. de Religion. lib. 5. cap. 7.*

18 Furiosi, aut mentecapti non possunt admitti ad Religionem, aut in illa validè profiteri. Cum non habeant sufficientem libertatem, aut discursum ad vouendum. Siluester *verb. Religio. 5. quæst. 2.* Vnde si aliquis sui compos Religionem ingressus est, & postea incidit in dementiam, aut furorem, nec profiteri potest, propter adductam rationem; nec tale tempus connumerari potest pro Nouitiatu; cum in illo non potuerit experiri rigorem Religionis, quod est finis Nouitiatus. Siluester *vt supra*. Phrænesis autem tempore morbi superueniens, etiam si per aliquos dies duret, non impedit cursum Nouitiatus. Hæc enim est praxis Religionum. Sanchez *lib. 5. in Decal. cap. 4. num. 55.* Vide dicta *cap. 2. num. 24.*

19 Coniugati post matrimonium consummatum, non possunt admitti ad Religionem, nisi alter coniux etiam Religionem ingressus fuerit, vel licentiam dederit ingrediendi. Propter indissolubilitatem matrimonij consummati. Miranda *in Manua. quæstion. 17. artic. 1.* Sed quando vnus coniux potest facere perpetuum diuortium, potest propria auctoritate Religionem ingredi, & in ea profiteri, iuxta dicta *c. 2. n. 31.*

20 Serui etiam, & qui non sunt sui iuris, nisi de licentia dominorum ad Religionem non possunt admitti. Quia seruus non est sui, sed sui domini, atque ita non potest dare se Religio-

gio-

gioni, prout fit in professione. Siluester *verb. Religio. 2.quæst. 3.* Vnde si seruus Religionem aliquam ingressus repetatur à domino suo, erit illi restituendus cum omnibus, quæ attulit secum; propter eamdem rationem. Siluester *ibidem*. Si verò contingat seruum professum esse in Religione fraudulenter, vt puta, probando per falsos testes se esse liberum, licet domino suo sit reddendus, propter traditam rationem: verè tamen manebit Religiosus, & Religioni obnoxius, quantum est ex parte sua: quia ipse se ad hoc astrinxit prout potuit. Siluest.*ibid.*Miranda *in Manua.quæst.17.artic.2.* Quando autem ex malitia, vel negligentia Religionis professus est, Monasterium satisfacere debet domino secundùm boni viri æstimationem. Mirand. *vt sup.* Vide dicta *cap.2.n.21.*

22 Quamuis nullus Nouitius admitti possit ad professionem, qui minori tempore, quàm per annum post susceptum habitum in probatione steterit, iuxta doctrinam Concilij Tridentini *sess. 25. cap. 15.* nihilominus aliqui volunt, iuxta dicta à nobis *cap. 2. num. 11.* posse Nouitium extra Monasterium agere partem sui Nouitiatus. Hoc verò solùm intelligi posse videtur ex vi iuris communis, & extra Italiam, & Insulas adiacentes, propter Decretum Clementis Octaui modò adiungendum, vbi præcipit, quòd Nouitij ad Habitum Regularem, & Professionem non admittantur in Italia, & Insularum adiacentium finibus, nisi in Conuentibus designandis, quo videtur excludi sententia prædicta affirmantium aliquam saltem partem Nouitiatus posse haberi extra Monasterium. Illa enim pars Nouitiatus non haberetur in Conuentu designato. Res tamen aliqualiter dubia est, præsertim si expendantur verba Decreti afferendi, quibus solùm videtur prohiberi *ne ad Habitum Regularem admittant* (intellige Superiores) *nisi in Conuentibus assignandis*, non verò prohiberi, quòd post admissionem, aliqua causa rationabili vrgente, possit pars Nouitiatus extra prædictos Conuentus haberi.

23 Ex Decreto Clementis Octaui dat. Rom. die 12. Mart. 1596. quod postea etiam confirmauit Sacra Congregatio Concilij in Decreto de Regularibus Apostatis, & Eiectis, iussu Sanctissimi Domini Nostri Vrbani, quod habetur *4.tom.Bull.* inter Constitutiones Vrbani n.26. sic præcipitur omnibus Generalibus, Prouincialibus, Cõmissarijs, Ministris, cęterisq. Superioribus Conuentuũ intra Italiæ, & Insularum adiacentium fines existentium, quibuscumque, & quorumcumque Ordinum Mendicantiũ, vt de cætero neminem sub quouis prætextu, aut colore ad Habitum Regularem

rem admittant, nisi in Conuentibus auctoritate Apostolica propediem in vnaquaque Prouincia designandis. Insuper præcipitur, vt quoad eiusmodi Conuentus, vt præfertur, deputati non fuerint; omnes præfatorum Ordinum Superiores à receptione quorumcumque Nouitiorum, siue ad Habitum, siue ad Professionem omnino abstineant. Pœnas verò contra transgressores sic decreuit idem Pontifex. Superior, qui huius Decreti transgressor extiterit, ipso facto pœnam priuationis omnium Officiorum, quæ tunc obtinebit, vocisque actiuæ, & perpetuæ inhabilitatis ad alia in posterum obtinenda, se nouerit incurrisse, ac alijs etiam pœnis arbitrio nostro subiaceat. Receptiones verò, & Professiones quaslibet eorum, qui contra huiusmodi Decretum nostrum admissi fuerint, nullas, & irritas esse ex nunc decernimus, & declaramus. Priuilegijs, statutis, & consuetudinibus quibuscumque in contrarium minimè obstantibus. Deinde die 20. Mensis Iunij 1599. renouauit, & ampliauit idem Decretum idemmet Pontifex Clemēs Octauus, præcipiendo eisdem Superioribus ista: Ne sub cuiusuis licentiæ, & facultatis impetratæ, vel impetrandæ obtentu, nisi per litteras in forma Breuis dumtaxat, & non aliàs, quemquam ad Habitum Regularem suscipiendum, nec etiam Conuersos, nisi in Conuentibus, Monasterijs, & Domibus, auctoritate eiusdem Sanctissimi propediem in vnaquaque Prouincia designandis, recipere, aut receptos ad Professionem admittere, vllo modo audeāt. Quinimò contra primam prohibitionem Sanctitatis suæ receptos, etiam si imperfectum habitum, aut sine capputio gerant, post præsentis Decreti in Romana Curia publicationem, omninò eijcere debeant. Superiorem autem, qui huius Decreti transgressor extiterit, ipso facto pœnam priuationis omnium Officiorum, quæ tunc obtinebit, vocis actiuæ, & passiuæ, & perpetuæ inhabilitatis ad in posterum obtinenda, eo ipso incurrere voluit, ac decreuit, & alijs etiam pœnis, arbitrio Sanctitatis suæ imponendis, subiacere. Receptiones verò, & Professiones quaslibet eorum, qui contra huiusmodi Decretum admissi fuerint, nullas, & irritas esse ad quemcumque effectum ex nunc decernit, & declarat. Post quæ idem Pontifex die 19. Maij 1602. Volens, vt ea, quæ pro Nouitiorum receptione, & institutione, de mandato Sanctitatis suæ præscripta fuerunt, in posterum accuratiùs, & exactiùs obseruentur, vltra formam traditam in Constitutionibus fel. record. Sixti Papæ V. & etiam Sanctitatis suæ super receptione Nouitiorum, decreuit, ac mandauit, ne in Conuentibus, seu Monasterijs ad Nouitios recipiendos, de Sanctitatis suæ, seu dictæ Congregationis Reformationis licentia, hactenus designatis, & approbatis, seu

in

in posterum designandis, & approbandis Nouitij ad Habitum recipi vllatenus possint, vel admitti, nisi prius ab ipsa Congregatione, vel à proprijs locorum Ordinarijs, aut ab illis, in quorũ Diœcesi Nouitiatus existunt, in quibus Nouitij recipiendi fuerint, expressè, & nominatim Nouitij ipsi recipiendi approbati fuerint, & vt recipi, & admitti possint, licentiam in scriptis (gratis tamen in omnibus, etiam quoad scripturam concedendam) obtinuerint. Postea verò Sacra Congregatio Concilij ex Decreto Sanctiss. D.N. Vrbani VIII. prout habetur in Decretis *de Regularibus Apostatis, & Eiectis*. anno 1624. abstulit prædictam obligationem impositam à Clemente Octauo in Decreto adducto, quòd scilicet Nouitij recipiendi ad Habitum approbati priùs essent expressè, & nominatim à Congregatione Reformationis Apostolicæ, vel à proprijs locorum Ordinarijs; innouando tamen quoad reliqua prædicta Decreta Clementis Octaui, districtèque præcipiendo Prælatis Religionum, *vt illa exactè obseruent, atque vt obseruentur efficiant, sub pœnis statutis in ijsdem Constitutionibus.*

24 Quia verò, illis non obstantibus, compertum postea est, multos in multis Religionibus admissos esse ad Professionem, non habito Nouitiatu in locis, & Conuentibus approbatis, contra prædicta Clementis Octaui Decreta, ac perinde talium professionem nullam, & irritam fuisse; ideo Sanctissimus Dominus Noster Vrbanus Octauus huic malo prouidere cupiens, Motu proprio, & certa scientia, die xj. April. 1631. commisit, & mandauit Maiori Pœnitentiario, vel Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, cæterisque Ordinarijs locorum, in quibus prædictorum Religiosorum Monasteria consistunt, siue ipsorum Religiosorum Præfectis, vel Superioribus Generalibus, quatenus omnes, & singulos Religiosos prædictos, qui ad habitum Regularem aliàs canonicè recepti, annum probationis in Monasterijs, seu domibus Regularibus ad id designatis minimè fecerunt, subindeque Professionem nihilominus emiserunt, ad Professionem denuò, seruatis aliàs seruandis emittendam, quæ sic emissa, illis, & eorum cuilibet, tam in foro interiori, quàm exteriori suffragari debeat, absque nouo probationis anno, ex speciali Sanctæ Sedis benignitate, auctoritate Apostolica recipiant, & admittant, eosdemque, postquàm professionem denuo, vt præfertur, emiserint; ad omnes gradus, honores, dignitates, præeminentias, & habilitates, quas si ab initio validè professi essent, legitimè obtinerent, eadem auctoritate restituãt, ac restitutos eo ipso esse, & censeri declarent. Ita vt habeant eũdem locum, sessionem, & votum, prout haberent, si professiones prio-

priores validæ fuissent, & nondum promoti ad omnes etiam Sacros, & Presbyteratus Ordines, seruatis aliàs seruandis, promoueri, & tam ipsi, quàm alij ad eosdem Ordines, iam ritè promoti, in susceptis Ordinibus huiusmodi, etiam in Altaris ministerio, ministrare liberè, & licitè valeāt; necnō omnes actus, siue cōtractus, quos contraxerunt, & legitimè cōtraxissent, vel cum laicis, vel cū alijs Monasterijs, seu alterius Religionis viris, si nullum aliud paterentur vitium, vel defectum, nisi ex eo solùm, quia initi, & contracti sunt inualidè, ab ijs, qui contra dictam Constitutionem in Domibus non designatis, siue ab eadem Sede non approbatis, professi sunt, auctoritate prædicta confirment, & approbent, ac validos omnino declarent, super quibus omnibus, & singulis plenam, & amplam facultatem dicta auctoritate concessit. Deinde Summus Pontifex præcipit Ordinum, Congregationum, & Institutorum huiusmodi Superioribus Generalibus, quocumque nomine censeantur, ac Procuratoribus etiam Generalibus, quatenus visis præsentibus, loca, Monasteria, vel Conuentus, in quibus Nouitij probationis annum agant, & alia, quæ dictus Clemens prædecessor, super hac re obseruari iussit, obseruentur, designari, siue confirmari, omnino curent, & faciant. Ex vi cuius Decreti multi Religiosi nouam fecerunt Professionem, alij verò habitum dimiserunt.

16 Criminosi non debent, aut possunt admitti ad Religiones iuxta dicta ex Sixto V. *supra num.* 12. Quod intellige iuxta moderationem ipsius Sixti in secunda Constitutione *ibidem* relata, *cum constiterit actis publicis Iudices, & curiam sæcularem ante susceptionem habitus de ipso crimine aduersùs eos accusationem suscepisse, vel inquisitionem instituisse*. Et quamuis illos inhabiles ad professionem esse voluerit idem Pontifex; postea verò Clem. VIII. vt etiam vidimus *num.* 15. habiles ipsos fecit, saluis tamen pœnis contra recipientes ipsos à Sixto designatis, & ab eodem Clemente confirmatis. Si autem constiterit post professionem emissam illos in sæculo grauissimis, & scandalosis criminibus notatos, & diffamatos fuisse, illaque interrogatos tacuisse, possunt expelli à Religione, iuxta priuilegium Leonis X. per suam Constit. quæ incipit, *Cum sicut nobis*, in qua concessit Generalibus, & Prouincialibus Ordinis Fratrum Minorum, & per consequens alijs, qui communicant in priuilegijs cum ipsis, *vt fratres eiusdem Ordinis, etiam professos, qui grauissimis, & scandalosis delictis notati, & diffamati fuerint, quæ fraudulenter, ac dolosè in eorum receptione, ac professionis emissione (monitione super his per prædictos Prælatos præmissa) tacuerunt, non obstante quòd iam recepti sint, & pro*

& professionem emiserint, ne morbida, & infecta pecus ouile Domini corrumpat, & vt alijs cedat in exemplum, à domibus, & Conuentibus dicti Ordinis, expellere, & remouere, liberè, & licitè possint, & valeant, &c. Laurentius de Peirinis *tom.1. de subdito q.1. de Obedientia cap. 25. §.3.* Imò ad hoc vt præfati criminosi possint à Religione expelli non est necesse, quòd eorum delicta sint deducta per accusationem in iudicium, vt volebat Sixtus, sed sufficit quòd de illis fuerint diffamati, & notati. Rodriguez *tom.3. quæst. Regul. quæst.17. art.9.* Peirinis *vt supra*, aliqua etiam notatu digna circa hoc animaduertens. Vide dicenda *nu.25. & 26.*

21 Illegitimi non sunt incapaces Habitus, & Professionis Regularis his temporibus, & quantum est ex vi iuris communis, & Decretorum Pontificum, si non obstent peculiares Constitutiones Religionum. Ratio est, quia licet Sixtus V. in prædicta Constitutione, *Cum de omnibus &c.* prohibuerit prædictos illegitimos ad habitum, & professionem admitti, nisi certis quibusdam conditionibus positis, eorumque professionem inualidam, irritam, & cassam declarauerit; posteà tamen Greg.XIV.ann.1591. Pontificat.sui ann.1. supradictam Cōstitutionem Sixti V. & aliam eiusdem etiam Sixti ad hoc intentum, moderari volens, statuit, eos, qui quouis modo illegitimè procreati fuerint, ad habitum, & professionem Regularem admitti posse, quemadmodum admitti poterant, si supradictæ Constitutiones editæ non fuissent: ità tamen, vt cum de recipiendis quomodocumque illegitimè natis ad habitum, & professionem Ordinum quorumcunque ageretur, ij ad quos spectat huiusmodi receptio, præter alia, de quibus ex dictarum Constitutionum præcepto circa quoscunque etiam legitimos perquirere debent, diligenter vitam eorum, & mores inquirant, & ità demum eos recipiant, si tamen bonam indolem, & virtutis specimen præseferant, & tot eis merita suffragentur, vt natalium suppleant defectum, eorumque receptio Religionis commodo, & vtilitati profutura videatur, & super hoc ipso ij, ad quos, vt dictum est, pertinet huiusmodi receptio matura deliberatione ità censuerint, & iudicauerint, dummodo tamen filius illegitimus in Religione, in qua Pater siuè ante, siuè post natiuitatem dicti filij professus fuerit, ipso Patre viuente, non admittatur. Ex quibus verbis infertur, quoscunque illegitimos ad habitum, & professionem admitti validè posse, seruatis tamen istis conditionibus à Gregorio Decimoquarto designatis. Rodriguez *tom.3. quæst.8. art.4. & 5.* An autem etiam licitè possint admitti tales illegitimi stando in vi istorum Decretorum Pontificum? videtur, quòd non, quia Clemens Octauus in Bulla *in suprema Ecclesiæ,*

clesiæ, anno 1602. edita, non est moderatus pœnas taxatas à Sixto V. contra Prælatos admittentes tales illegitimos ad habitum, & professionem, per quod declarasse videtur, illicitam esse talem admissionem. Licet possit dici hoc fecisse Clementem Octauum, moderando Constitutiones Sixti Quinti, non verò istam Gregorij Decimiquarti. Præterquàm dici potest, hoc intelligi, si non seruentur conditiones à Gregorio determinatæ. Hoc tamen aliorum iudicio remitto.

25 Descendentes ex genere infecto Hebræorum, vel Sarracenorum, &c. possunt de iure communi admitti in Religionibus (quid quid sit de Statutis particularibus Religionum.) *Ex cap. eam te de rescript. & ex Constit. Gregor. XIII.* quæ incipit, *Muneris nostri* ann. 1583. Nauarrus *lib. 3. cons. de Regul. cons. 26. nu. 4.* Rodrig. *tom. 3. quæst. Regul. quæst. 11. art. 2.* Vnde nullus professus potest (stando in iure communi) à Religione eijci præcisè, eò quòd descendat ex maculato genere Iudæorum, aut Mahumetanorum, quamuis de hoc interrogatus in professione celauerit, nisi forsan præcesserit protestatio, de qua *num. sequenti*, propter ibi dicenda. Statuta verò particularium Religionũ attendi debent quoad hoc. Sanchez *7. de Matrim. disp. 37. quæst. 4. nu. 30. & lib. 5. Decal. cap. 4. nu. 73.* Laurentius de Peirinis *tom. 1. de Subdito quæst. 1. de Obedientia cap. 25.*

26 Cum Nouitij antè Professionem interrogantur an habeant aliquem defectum, v. g. infirmitatem incurabilem, cum protestatione, quòd si postea inuenti fuerint illum habere, professio erit nulla, talis professio inualida est, si prædictum defectum celauerint. Ratio est, quia deficit illi professioni consensus ex parte Religionis requisitus. Rodriguez *tom. 3. quæst. 17. art. 9.* Sanchez *lib. 5. in Decalog. cap. 4. nu. 57.* Vide dicta *cap. 2. nu. 23.*

27 Licitum est, & meritorium Voto, aut etiam Iuramento, ad Religionis ingressum, seu professionem quempiam se obligare. Iuxta illud Psal. 75. *Vouete & reddite Domino Deo vestro.* Siluest. *verb. Religio 2. quæst. 14.* Hinc, qui tale Votum, vel iuramentum fecit tenetur illud adimplere, iuxta illud Eccles. 5. *Si quid vouisti Deo ne moreris reddere.* S. Thom. *2. 2. quæst. 189. art. 3.* Caiet. & Expositores *ibidem*. Hinc etiam, qui promisit absolutè in Religionem intrare, si in vna, aut alterà nolunt ipsum admittere, tenetur alias requirere, vt recipiatur. Tenetur enim facere totum id quod potest, vt votum impleat. S. Thom. *2. 2. quæst. 189. art. 3. & 4.* Siluest. *verb. Religio 2. quæst. 16. & 17.* Qui verò promisit ingressum in determinatam Religionem, si in aliquibus Conuentibus ipsius non admittitur, non tenetur aliam intrare. Cum in-

tentiò

tentio ipsius solùm fuerit pro illa Religione determinatè. Siluest. *vt sup.* Nauar. *lib.* 3. *Cons. de Voto à cons.* 21. Qui etiam Voto, vel iuramento, se obstrinxit intrare aliquam Religionem, si in laxiori profiteatur, professio tenet, iuxta caput *Qui post Votum de Regulis lib.* 6. Peccauit tamen, quia fuit transgressor voti simplicis. S.Thom. 2.2. *quaest.* 189. *art.* 9. Siluest. *vt sup. quaest.* 18. Qui verò post Votum Religionis in Episcopum fuit electus, tenetur, vel dispensationem Voti à Papa impetrare, vel Religionem priùs ingredi, cum status Religiosus non sit incompossibilis cum Episcopatu, Religiosus enim factus Episcopus, verè manet Religiosus. Caiet. 2. 2. *quaest.* 189. *art.* 3. Siluest. *verb. Religio* 2. *quaest.* 20. Suarez 3. *tom. de Relig. lib.* 1. *c.* 19. Vide dicta *nu.* 11. & dicenda *nu.* 37.

28 Qui impedit vi, vel fraude, quòd aliquis Nouitius non profiteatur, vel quòd secularis non assumat habitum Religionis, tenetur adminùs ad tollendam vim, vel fraudem. Aliàs contra iustitiam faciet. Num autem ad restitutionem damni illati Religioni teneatur? Multi respondent affirmatiuè cum Scoto *in* 4. *dist.* 15. Siluest. *verb. Restitutio* 3. *quaest.* 1. Alij verò negatiuè cum Soto, Ledesma, & alijs, quos sequitur Suarez *tom.* 4. *de Religione tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 3. Vtrumque est probabile, sed prius securius. Semper tamen erit graue peccatum retrahere aliquem ab ingressu, vel professione in aliquam Religionem, nisi id fiat bono animo, & intentione, vt putà si propter aliquas causas talis status illi conueniens non censeatur. Gerson. *in Regulis moral. Alphabeto* 24. *&* 67. *cons.* 2. Vel quia Religio illa sit notabiliter deformata, & relaxata. Cordub. *super Reg. D. Francisci cap.* 2. *q.* 2. Hinc grauiter peccat Religiosus, qui Nouitio aliàs idoneo denegat votum, vel suffragium ad professionem. Impedit enim illum à consequtione boni spiritualis, quod est contra charitatem. Cordub. *in Regula D. Francisci cap.* 2. *quaest.* 1. *&* 11. Imò Nouitius expulsus sine iusta causa ius habet agendi contra Religionem. Tum quia sic expellens impediuit opus bonum ipsius. Tum quia inde resultat vt inplurimum aliqua nota Nouitio, quod est contra iustitiam. Caiet. 2. 2. *quaest. vlt. art.* 4. *dub.* 3. Passarell. *in Priuileg. Minimor. cap.* 43.

29 Inducere aliquem ad Religionem modo debito, sanctum, & laudabile est. Quia hoc est illum promouere ad bonum spirituale animæ suæ. S.Thom. 2.2. *quaest.* 189. *art.* 9. Et expositores *ibidem*. Qui verò vi, vel metu cogunt aliquem ad Religionem non solùm grauissimè peccant, quia ingressus Religionis debet esse liber, sed etiam sic coactus, vel compulsus, admitti non debet in Religionem. Propter eamdem rationem. Siluester *verb. Votum* 2. *q.* 12.

Z Nauar.

Nauar. *in cap. statuimus à n. 71. vsque ad 74. & lib. 3. cons. de Regul. cons.* 5. Imò professio illius non est valida. Potest etiã in huiusmodi inductione cõmitti simonia, scilicet si donis, & muneribus ex pacto datis, seu acceptis, inducatur aliquis ad Religionem. Reginal. *in praxi lib.* 18. *n.* 374. Azor *to.* 1. *lib.* 12. *c.* 1. *q.* 2. Secus autem quando non intercedit pactum, sed ex charitate dantur prædicta dona. Lessius *lib.* 2. *de Iust. cap.* 35. *dub.* 12. *num.* 66. Cogentes etiam fœminam aliquam, siue virginem, siue viduam, ad Religionem aliquam suscipiendam sunt excommunicati à Concilio Trident. *sess.* 25. *cap.* 18. Hanc tamen excommunicationem non incurrunt cogentes viros, seu pueros ad Religionem suscipiendam. Cum Concilium solùm loquatur de fœminis. Miranda *in Man. q.* 17. *art.* 4. Addunt aliqui, probabiliter sanè, esse peccatum suadere alicui ingredi Religionem totaliter deformatam. Quia in ea est magnum periculum salutis. Lancill. *in Gnom. vit. Relig. lib.* 1. *art.* 2.

30 Recipere aliquem in Religiosum vendendo illi Religiosum statum, simoniacum est. Quia est vendere rem spiritualem pro temporali. Recipere tamen aliquid ad sustentanda onera temporalia, quæ Religio suscipit cum aliqua persona, non est ex natura rei simoniacum. Quia tunc non accipitur temporale pro spirituali, sed pro temporali, vt patet in dote, quæ datur in Matrimonio. Suarez 1. *tom. de Relig. lib.* 4. *de Simon. cap.* 17. Vide etiam dicenda *cap. sequenti nu.* 5.

31 Recipientes aliquem Nouitium simoniacè, iuxta dicta supra *num.* 29. *&* 30. & ipse Nouitius sic receptus, debent à Monasterio expelli sine restitutionis spe, & in locum arctioris Regulæ ad agendum pœnitentiam retrudi. Ex *cap. quoniam ca. de Regularibus de simonia*. S. Thomas 2. 2. *quæst.* 100. *art.* 6. *ad* 5. Et ipso iure sunt excommunicati. Ex Extrauagant. 1. *de Simon. inter commun.* Nauarrus *in Man. cap.* 27. *num.* 106. Toletus *in Instruct. Sacerd. lib.* 1. *cap.* 36. *vers.* 8. Et licet non essent excommunicati, interim dum pœnitentiam agunt sunt ab Ordinis executione suspendendi. *cap. dilectus filius, de Simon.* Alderete *lib.* 2. *de Relig. discipl. cap.* 16. *nu.* 46.

32 Ex Concilio Tridentino *sess.* 25. *de Regul. cap.* 16. circa donationes Nouitiorum prohibetur, ne ante professionem, excepto victu, & vestitu Nouitij, vel Nouitiæ illius temporis, quo in probatione est, quocumque prætextu, à parentibus, vel propinquis, aut curatoribus eius, Monasterio, aliquid ex bonis eiusdem tribuatur, ne hac occasione discedere nequeat, quòd totam, vel maiorem partem substantiæ suæ Monasterium possideat, nec facilè, si discesserit, id recuperare possit, quin potiùs præcipit Sancta

cta Synodus sub anathematis pœna dantibus, & recipientibus, ne hoc vllo modo fiat, & vt abeuntibus ante professionem omnia restituantur, quæ sua erant. Circa quod Decretum notandum primò, hanc excommunicationem non incurri ipso facto, sed esse incurrendam, vt colligitur ex illis verbis, *sub anathematis pœna*. Secundò, non prohiberi in hoc Decreto aliquid dare, vel accipere ex bonis proprijs parentum, vel tutorum Nouitij, sed solùm ex bonis eiusdem Nouitij. Laurent. de Peirinis *tom.* 1. *de Subdit. quæst.* 1. *de Obedient. cap.* 29. Vide dicta *cap.* 11. *nu.* 12.

33 Vndè similiter Nouitij non possunt validè disponere de bonis ad illos pertinentibus, nisi cum licentia Episcopi, vel eius Vicarij, & intra duos menses proximos ante professionem. Nec talis dispositio valida erit, aut alicuius valoris, etiam si cum iuramento facta sit, nisi sequuta professione. Ita decernitur in Conc. Trident. *sess.* 25. *de Regul. cap.* 16. Ratio huius decisionis, seu intentum Concilij est consulere libertati Nouitij, ne scilicet impediatur ab egressu à Religione, quam inchoauerat, sed cogatur in ipsa profiteri, eò quòd suis bonis se expoliauerit. Nauar. *lib.* 3. *Consil. in prima edit. tit. de donat. cons.* 7. *&* 8. *& in* 2. *edit. tit. de Regul. cons.* 81. *&* 82. Rodriguez *tom.* 2. *Quæst. Regul. quæst.* 47. *ab art.* 8.

34 In hac verò decisione comprehenduntur soli actu Nouitij, non verò illi, qui Nouitij esse volunt, & intuitu Religionis bonis suis renunciant. Ratio est, quia illa decisio solùm est de Regularibus, vt constat ex titulo totius illius sessionis 25. Secundò, quia ita declarauit Sacra Congregatio Cardinal. Passarellus *in priuileg. Minimorum cap.* 37. Sanchez *lib.* 7. *in Decal. cap.* 5. *num.* 4. Licet oppositum sit etiam valdè probabile, si non obstaret declaratio S. Congregationis. Eò quòd isti, qui fieri volunt Religiosi, aliquo modo iam numerari possunt inter personas Regulares. Nauarrus *vt supra*. Molina *tomo* 1. *de Iustitia disput.* 149. *&* 139. *& tomo* 3. *disput.* 604. *num.* 2. Intelligitur tamen prædicta decisio Concilij de omnibus Nouitijs, siuè maioribus, siuè etiam minoribus sexdecim annis. Cum generaliter sit sermo de omnibus, & pro omnibus procedat ratio adducta. Sanchez *vt supra num.* 7. *&* 8. Licentia quoque, quæ desideratur ad validitatem dispositionis bonorum Nouitij, debet esse data ab Episcopo, vel eius Vicario, quia ita dicitur clarè in ipso Concilio, nisi fortè in aliquibus Religionibus per consuetudinem legitimè præscriptam oppositum fuerit introductum. Cum hæc decisio solùm sit lex positiua, quæ per consuetudinem abrogari potest, maximè quoad aliquas circumstantias ipsius. Rodriguez 2. *tom. Sum. cap.* 7. *num.* 1. Ve-

ga 2. *tomo Summa capit.* 50. *casu* 3.

35 Possunt tamen Nouitij, non obstante hoc decreto Concil. Tridentin. &, sine conditionibus ab ipso præscriptis, facere testamentum, codicillum, & quamcumque aliam voluntatem vltimam ex causa mortis, seu quemcumque alium contractum reuocabilem. Ratio est, quia cum intentum Concil. solùm sit, ne ratione dispositionis bonorum factę à Nouitio cogatur profiteri, aut non recedere à Religione, censendum est solùm velle comprehendere suo Decreto dispositiones, seu contractus irreuocabiles, non verò reuocabiles, quales sunt isti, de quibus loquimur, cum possit illos reuocare Nouitius, quando voluerit, & ita liberè profiteri, seu recedere à Religione. Nauarrus *Comment. 2. num.* 51. *de Regul. & lib. 3. consil. in 2. edit. tit. de Regul. consil.* 83. Azor *tom. 1. Inst. moral. lib.* 13. *cap. 9. q.* 2. Possunt etiam eodem modo facere aliquas donationes, & eleemosynas parui momenti, attentis facultatibus ipsorum. Ratio est, quia intentum Concil. solùm est, vt patet ex ipsius verbis, ne discedere nequeat, quòd totam, vel maiorem partem suæ substantiæ Monasteriũ possideat. Azor *to. 1. Instit. moral. lib.* 13. *cap. 9. q. 2.* Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 5. n.* 22. Idem dico de illis, quæ Nouitij dare solent pro sua sustentatione tempore Nouitiatus, vel Moniales in introitu Monasterij. Quia hæc sunt quasi iura & stipendia debita. Suarez 5. *tomo in* 3. *partem disput.* 22. *sect.* 5. *num.* 15. Sanchez *vt supra*. Idem etiam dico de illis contractibus, in quibus Nouitij nihil perdunt de suo, vt sunt emptio, venditio, permutatio, locatio, & similes. Nam per illos non destituuntur patrimonio, nec coguntur profiteri. Peirinis *tomo 1. priuileg. Minim. in constit. 2. Sixti IV. §. 11. num.* 75. Quid verò dicēdum de renunciatione Beneficij Ecclesiastici, & officiorum publicorum, vide Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 5. à num.* 36. An autem possint ipsi Nouitij, aut illorum parentes, vel tutores dare mutuo aliquid Monasterio? Quidam negant. Credo tamen id fieri posse, quando datum fuit firma cautione, aut fideiussione quòd possit recuperari. Hoc enim non videtur esse contra intentum Concilij. Ita aliqui Doctores Salmaticenses, quos refert Rodriguez 2. *tom. Sum. cap. 7. num. vlt.*

36 Donationes autem, seu renunciationes factæ à Nouitijs cum solemnitate petita à Concilio non sortiuntur suum effectum, nisi realiter secuta professione. Vndè si post donationem, vel renunciationem moriatur Nouitius ante professionem, talis donatio, vel renunciatio est nulla. Quia ita clarè deciditur in ipso Concilio, dum dicitur tales donationes, vel renunciationes non habere effectum, *nisi secuta professione*. Nauarrus *lib. 3. consil. in*

1. *edit.*

1.*edit.tit.de Regular,conf.*1.*in* 2.*verò tit.de success.ab intest.conf.vlt.* Molina *tomo* 1.*de Iust.disput.*140. *col.*1. Imò requiritur quòd talis professio sit valida. Quia Concilium petit sequi professionem; & verba sunt intelligenda cum effectu, ac proinde cum vera professione. Rodriguez 2.*tomo Summ.cap.*7.*num.*6.Sanchez *lib.* 7. *in Decalog.cap.*5.*num.*55.

37 Nouitius non potest eligi in Prælatum; nec ad id munus sufficit professio tacita, sed requiritur expressa. Iuxta dicta *cap.*18. *num.*5. Potest autem eligi ad dignitatem Episcopalem. Ex *capit. nullus de elect. in* 6. *& cap. indemnitatibus in princip. de elect. in* 6. Selua *de Benefic.* 3.*par. q.* 51. Probabilius etiam est, posse illi conferri Beneficium sæculare. Cum sit capax habendi illud, & nullibi reperiatur prohibita talis collatio. Azor *tomo* 1. *Institut. moral. lib.*12.*cap.*3.*q.*1. Sanchez *lib.*7. *in Decalog. cap.*4. *num.* 22. Hinc Beneficium, quod habet Nouitius, non debet prouideri ante transactum tempus Nouitiatus, sed debet curari vt per alium seruiatur. Cum adhuc sit capax retinendi illud. Graffis 1. *part. decis. lib.*3. *cap.* 5. Beneficium quoque Regulare suscipere potest, dummodo professionem emittat. Concilium Tridentinum *session.*14. *de Reformat. capit.*10. Sanchez *lib.*7. *in Decalog. capit.* 4. *num.*24.Vide dicta *cap.*2.*num.*17.

38 Tenentur Monasteria ad debita contracta à Nouitijs ante professionem,quando in ipsorum bona succedunt. Quia commune est omnibus, qui in bona alterius succedunt, quòd astringantur debitis ipsius. Couarrubias *in* 4.*Decret.* 2.*par. cap.* 28. §. 6. *num.*14.Hoc tamen intelligo iuxta quantitatem bonorum,quæ ex Nouitijs Monasterium acquisiuit,ita vt non se extendat ad plura. Quia cum hanc obligationem subeat Monasterium præcisè propter bona, quæ ex Nouitio habuit, ratio dictat, quòd non se extendat vltra bona acquisita. Rosella *in Summ. verb. Abbas*. Molina *tom.*1.*de Iust.disp.*140.

39 Pro bonis Nouitiorum,personis incertis debitis,extat priuilegiũ Sixti IV.Carmelitis cõcessũ in Bulla *dum attēta*,vbi dicitur. *Quia verò nonnulli vestræ Religionis habitum sumentes diuersis personis, quæ sciri, & inueniri non possunt, interdum aliqua bona restituere tenentur; vobis, Magister Generalis, & Priores Prouinciales, ac Prioribus localibus concedimus, vt singuli vestrum in locis sibi commissis,bona ipsa in pios vsus conuertere valeant, prout secundùm Deum viderint expedire*. Specul.Ordin. *f.* 90. Vide Rodrig. *tom.*3.*q.*57. *art.*4. & Peirinis *tom.*1.*priuileg.Minim.in Const.* 2. *Iulij II.* vbi refert simile priuilegium eiusdem Iulij II. pro Minimis,& Clem.IV. pro Minoribus.

40 Non licet filijs absque reatu peccati mortalis relinquere parentes in extrema, aut graui necessitate, & ingredi Religionem. Quia ingredi Religionem consilium est, succurrere autem parentibus sic indigentibus, præceptum naturale. Diu. Thomas *quodlib. 3. art. 16. & quodlib. 10. art. 9.* Siluester *verb. Relig. 2. q. 7.* Suarez 3. *tom. de Relig. lib. 5. cap. 5.* Limitant hoc aliqui, si absque periculo peccati mortalis non possit filius in sæculo permanere. Quia salus propria spiritualis anteponi debet vitæ temporali etiam parentum. Sanchez *lib. 4. in Decalog. capit. 20. numer. 11.* Laurentius de Peirinis *tom. 1. quæst. 1. de Obedient. cap. 9.* Extenditur tamen doctrina tradita ad Religiosos iam professos, tenentur enim succurrere parentibus extremè indigentibus, dummodò certa sit talis extrema necessitas, etiam egrediendo Religionem contra voluntatem suorum Superiorum, si non supersit alius modus illis subueniendi. Ratio est, quia nulla obligatio Voti potest præeminere obligationi ex iustitia, quæ currit in prædicto casu. Caietanus 2. 2. *quæst. 101. art. 4.* Nauarrus *Comm. 3. de Regular. num. 48. & in Summ. cap. 14. num. 14.* De casu autem grauis necessitatis parentum, si Religiosus in Religione manens non possit illis succurrere, nec Prælati velint prouidere, aliqui dicunt posse etiam è Religione exire, etiam sine licentia. Valentia *tom. 3. disput. 7. quæst. 1. punct. 2.* Corduba *in Regul. D. Francisc. cap. 2. quæst. 6. art. 2.* Hoc verò non consulerem, quia cum Religiosus sit mortuus mundo, & regulariter viuendo in sæculo periculum subeat propriæ vitæ spiritualis, non debet propter grauem parentum necessitatem, Votum professionis effringere. Ad minùs tamen certum est, quòd ad succurrendam necessitatem grauem fratrum, vel sororum, etiam pudicitia periclitantium, non potest Religiosus Religionem relinquere, licet propter hoc habeat sufficientem causam, vt cum illo dispensetur. Sanchez *lib. 4. in Decalog. cap. 20. num. 33.* Corduba *in Summ. quæst. 141. artic. 2.* Vide dicta *cap. 2. num. 13.*

41 Non obstante quòd in Concilio Tridentino *sess. 25. cap. 16.* sic habeatur: *Finito tempore Nouitiatus Superiores, Nouitios, quos habiles inuenerint ad profitendum admittant, aut è Monasterio eos eijciant:* Nihilominus Superior Prælatus potest ex causa Professionem differre in illis, qui habiles non sunt inuenti, vt sunt illi, qui non benè adhuc didicerunt. Ita enim refertur respondisse Sacram Congregationem Concilij sub Pio V. ita declarante. Nauarrus *tom. 1. Cons. lib. 3. de Reg. cons. 30. num. 1.* Sorbus *in Compend. priuil. verb. Nouitius. § sextò notandum.* Si inhabilitas ex infirmitate proueniat, poterit prorogari tempus, donec duret spes re-

recuperandæ sanitatis,& vniuersaliter tempus ad emittendam Professionem, posse arbitrio Superioris prorogari, dicitur censuisse Sacram Congregationem Concilij 31. Maij 1597. Laurent. de Peirinis *tom. 1. priui. Minim. in Const. 2. Sixti Quarti. §. 11. num.* 81. *&* 82. Vide Suarez. 3. *tom. de Reli. lib.* 5. *cap.* 13.

42 Nouitij in articulo mortis existentes possunt profiteri ante annum probationis expletum,dummodo tamen in ætate legitima constituti sint;sicque lucrari Indulgentias,& gratias alijs Professis concessas. Quia ita concessit Pius Quintus Monialibus S. Dominici anno 1570. Vnde isto priuilegio potiri possunt omnes Religiosi habentes communicationem cum Dominicanis, quales sumus nos Carmelitæ,ex Bulla Leonis X. adducta supra *cap.* 3. *num.* 17. Passarellus *in Compend. verb. Nouitius.* Miranda *in Man. tom.* 1. *quæst.* 22. *art.* 10. Vide dicenda *cap. sequenti num.* 39. Nouitij autem morientes sepeliendi sunt in Monasterijs, vbi sunt Nouitij Quia ita habetur consuetudine. Siluester *verb. Sepultura quæst.* 8. *dict.* 7.

43 Pro Institutione Nouitiorum extant Decreta Clemen VIII. quæ habentur tom. 3. Bullar. post Bullam 83. huius Pontificis; & postea approbata,& innouata sunt à Sacra Congregatione Concilij in Decretis *de Regularibus Apostatis, & Eiectis*, iussu Sanctiss. D.N. Vrban. VIII. die 21. Septembr. 1624. Adiuncta quoque sunt in fine Constitutionum Carmelitarum Romæ impressarum anno Dom. 1626. Pœnæ autem transgressoribus illorum designantur sic à Clemente Octauo. *Si illi, qui inter Religiosos, gradu, & ordine Superiores sunt, & alij, ad quos spectat, in prædictis omnibus, vel eorum aliquo, deliquerint, seu quouis modo contrafecerint, officiorum omnium, quæ tunc obtinebunt, priuationem, grauioresque pro modo culpæ admissæ pœnas, se subituros certò sciant.* Vnde circa obligationem horum Decretorum philosophandum est eo modo, quo diximus de obligatione Regulæ,& Constitutionum cap. 7. & 8. Cum tamen hæc Decreta pro institutione Nouitiorum multa sint,multitudoque præceptorum ad culpam, mortalem præcipuè, obligantium, conueniens non putetur Religiosorum conscientijs, aut benignitati Summorum Pontificum, ideo non crederem prędicta Decreta obligare ad mortale, nisi quando aliquod, vel aliqua illorum fuerint de materia graui, grauiterque attinenti ad finem reformationis, quem Summi Pontifices intendunt. In quo aliorum iudicium expecto, doctiorumque sententiæ me remitto.

44 Extat etiam Decretum Sacræ Congregat. de propaganda Fide, die 15. Decemb. an. 1624. in quo admonentur Generales om-

nes, annuente Sanctissimo Dom. Nostro Vrbano, vt præter studia Linguarum aliàs à Sacra Congregatione Regularibus indicta, speciali sub Decreto præcipere velint, vt in Nouitiorũ receptionibus in posterum faciendis, aliqui semper ex varijs nationibus, & linguis, pro modulo tamen suarum Religionum, vnà cum alijs, qui hactenus recipi consueuerunt, ad habitum assumantur, qui peracto studiorum cursu, & in simplici Sacerdotio constituti, & Episcopali dignitate ornati, ad eorum Prouincias propagandæ Fidei gratia mitti possint. Nam sic facientes certò sciant, se Christo Domino obsequium gratissimum, & acceptissimum præstituros, & Fidei Catholicæ, & suarum Religionum generi, & amplificationi summopere esse consulturos. Laur. de Peirin. *tom. 2. priu. Minim. in Constit. 2. Sixti V. num. vlt.*

De Monialibus, earumque obligationibus, & Priuilegijs.

CAP. XXV.

1 MONIALES omnes cuiuscumq; Ordinis sint, siue subditæ Prælato Regulari, siue Dominis Episcopis, tenentur ad obseruantiam Votorum, quæ promiserunt, Regulæ, & Constitutionum suæ Religionis, eodem modo, quo alij Religiosi, exceptis ijs, quæ ipsorum sexui, & fragilitati repugnant. Ratio est, quia sunt veræ Personæ Religiosæ, eisdemque priuilegijs, ac Religiosi viri gaudentes. Vnde tenentur suis Prælatis obedire, siue sint Episcopi, quando illis sint subiectæ, siue Prouinciales, aut Generales Religionis, si illis subijciantur, eo modo, quo cæteri alij Religiosi. Ratio est, quia verè emittunt Votum Obedientiæ prædictis Prælatis, ac proindè tenentur ad eadem, quæ Religiosi tenentur, respectiuè ad sexum. Suarez 4. *tom. de Relig. lib. 1. de Variet. Relig. cap. 12.*

2 Non tamen tenentur obedire Vicarijs, quos solent habere, sicut Prælatis. Non enim sunt ipsarũ Prælati, cum nullã super illas iurisdictionem habeant, sed vel superintendentiam, vel quid huiusmodi. Miranda *in Man. tom. 2. q. 21. ar. 2.*

3 Tenentur verò Moniales obedire suis Priorissis, vel Abbatissis in ijs, quæ pertinent ad gubernationem domesticam, & ciuilem. Ratio est, tum quia hæc obligatio necessaria est ad bonum regimen, & ordinem Monasterij. Tum quia quamuis Priorissæ, vel

Abba-

Abbatissæ non habeant, nec possint habere Iurisdictionem spiritualem supra Moniales, iuxta dicenda *cap. seq.* habent tamen supra illas potestatem dominatiuam, domesticam, & ciuilem, similem illi, quam habent pater in filios, & mater familias in domesticos. Sanctus Thomas *in 4. dist. 19. quæst. 1. art. 1. quæstiunc. 3. ad* 4. Sotus *in 4. dist. 20. q. 1. ar. 4.*

4 Hinc huiusmodi obligatio obediendi Moniales suis Priorissis, vel Abbatissis est sub mortali (intellige si materia, quæ præcipitur sit grauis). Ratio est quia tenentur obedire illis, sicut filij parentibus, & ciues suis Magistratibus, eò quòd habeant similem potestatem, hi autem peccant mortaliter, quando transgrediuntur præcepta in materia graui sibi imposita. Victoria *relect. de potest. Eccles. quæst. 2. num.* 4. Sanchez *lib. 6. in Decalog. capit.* 1. *num.* 18.

5 Pro ingressu Monialium in Monasterium non licet aliquid accipere, tamquam prætium, benè tamen pro victu, ac vestitu, seu congrua sustentatione tam in anno approbationis, quàm post professionem. Ratio primæ partis est, quia oppositum esset simoniacum. Ratio verò secundæ, quia hoc admittit consuetudo, & æquitas rationis naturalis, cum aliàs Moniales non possent à Monasterio sustentari. Sanctus Thomas 2. 2. *quæst.* 100. *art.* 3. *ad* 4. Nauarrus *in Man. cap.* 27. *num.* 106. An verò hoc etiam intelligatur, quando Monasterium est locuples? Sotus negat *lib. 9. de Iust. & iur. quæst. 6. art.* 2. Affirmat verò Suarez *tomo* 1. *de Religione lib. 4. de Simon. cap.* 17. Adminùs tamen sæpiùs erit peccatum auaritię. Quotiescumque autem licitum est accipere aliquid pro ingressu Religionis, licitum etiam est facere pactum de illo. Quia hoc nullo iure prohibetur, & multorum consuetudine approbatur. Suarez *vt supra*. Bonacina *de Simonia q. 7. §. 4.* Vide dicenda infra *num.* 39.

6 Non possunt recipi plures Moniales in Monasterio, quàm quæ ex redditibus, vel ex consuetis eleemosynis commodè possint sustentari. Ita habetur in *cap. vnico §. sanè de stat. Regul. in 6.* & in Concil. Trident. *sess. 25. de Regul. cap.* 3. ac in Constitut. Pij Quinti anno 1566. quæ incipit *Circa Pastoralis Officij, &c.* Quod intelligunt aliqui nisi Monialis secum afferat dotem, ex qua possit commodè sustentari. Quia per hoc sufficienter prouidetur intentioni Ecclesiæ. Nauarrus *lib. de reddit. Eccles. quæst. 1. monit.* 62. Suarez 4. *tomo de Relig. tract. 9. lib. 1. cap.* 11. Dicitur tamen Sacram Congregationem declarasse 6. die Septembris anno 1604. quòd si quæ supra statutum numerum reciperentur, duplicem eleemosynam afferre, & supra numerarium locum tenere debe-

rent. Deindè, quòd Moniales, quæ ſupra numerum in quolibet Monaſterio conſtitutum recipiuntur, in locum Monialium decedentium nequaquam ſubrogari, neque impedimento eſſe, quin aliæ in locum earumdem ex numero demortuarum recipi eo modo valeant, quo in ſingulis Monaſterijs Moniales intra numerum poſſunt admitti, quinimmo eaſdem ſic ſupra numerum receptas, ſupranumerarias ſemper quoad hoc remanere, etiamſi in cæteris ab alijs nihil differant, ſed illis in omnibus pares, &c. Inſuper quòd duplicis eleemoſynæ nomine intelligi ſemper debeat duplicata ſumma eius, quæ in receptione cuiuſque Monialis intra numerum in quolibet Monaſterio conſtitutum, erogari pro tempore conſueuerit. Ita tamen, vt vbi ſumma, quæ confertur minor eſt ſcutis ducentis, ibi ſaltem ratione duplicatæ eleemoſynæ ſoluenda ſint ſcuta quadringenta. Quaranta *in Summa Bullar. v. Monaſteria Monialium*. Vbi etiam affert aliam declarationem circa puellas admittendas in locum Monialium pro tempore vacaturum, neque promittendum talem locum, niſi ſequuta reali vacatione, & cum quibuſdam alijs conditionibus, ſub grauibus pœnis ibi impoſitis. Vide etiam Peirinis *tomo 2. priuileg. Minimor. in Conſtitut. 6. Pij V. num. 9.* Sed nota ex declaratione Sac. Congregat. Epiſcop. & Regul. ann. 1615. quòd ſupernumeraria non poteſt admitti ſine licentia S. Congregationis. Gauantus *in Man. Epiſcopor. verb. Monialium receptio num. 11.*

7 Modus paupertatis magis accomodatus Monialibus eſt, Monaſteria habere communes redditus, quibus poſſit omnibus illis ſubuenire. Ratio eſt, quia per mendicitatem, aut alio modo ſimili non poſſunt ita commodè, & honeſtè ſuſtentari. Quod idem de Monialibus Capuccinis intelligi debet, propter eamdem rationem. Præſertim cum in Decreto Concil. Trident. *ſeſſ. 25. cap. 2.* comprehendantur. Suarez 4. *tomo de Relig. tract. 9. lib. 1. cap. 12.* Habere tamen ſingulas, aut aliquas Moniales redditus aliquos, vel annuos cenſus tolerari non debet, niſi in caſu, quo vita communis obſeruari minimè poſſit, & cum conditionibus aſſignatis *cap. 6.* de Voto Paupertatis *à num. 21.* Suarez 4. *tomo de Religion. tract. 9. lib. 1. cap. 12.*

8 Moniales omninò plena, & ſpontanea voluntate debent profiteri, ac proinde ante profeſſionem ex bonis Nouitiæ nihil tribui debet Monaſterio, præter victum, & veſtitum pro anno Nouitiatus. Vnde à S. Congregatione Cardinalium declaratum eſt, etiam dotem non eſſe Monaſterio tribuendam ante profeſſionem. Cauſa tamen legitima ſubſiſtente, & cum licentia Epiſcopi, & data cautione, & ſecuritate de ipſa reſtituenda, poterit

rit etiam dari ante professionem. Suarez *infra citandus num.* 4. Deinde Episcopus ante professionem, virginis voluntatem exploret, vt pia, & spontanea sit. Censura insuper innodantur illi, qui fœminas ad statum Religiosum assumendum cogunt. *cap. Puellæ* 20. *quæst.* 1. & Conc. Trident. *sess.* 25. *cap.* 16. 17. *&* 18. Suar. 4. *tom. de Relig. tract.* 9. *lib.* 1. *cap.* 11. Vide dicta *cap.* 24. *num.* 29. & Gauantum *in Man. Episc. verb. Monialium receptio à num.* 1. *vsque ad* 6.

9 Non solùm virgines, sed etiam viduæ admitti possunt, saltem iure communi, in Moniales. Ratio est, tum ex vsu antiquissimo Ecclesiæ, tum *ex cap. Vidua* 20. *quæst.* 1. *& cap. Viduas* 1. *&* 3. *& cap. Viduæ cum sequentibus* 27. *quæst.* 1. Sed viduam non conuenire admitti ad habitum Monachalem virginum, declarauit Sacr. Congreg. Episcop. apud Gauantum *in Man. Episcop. verb. Monialium receptio num.* 7. Fœminas autem illicitè corruptas, maximè si lapsus est publicus, decens non est admitti, propter scandalum cæterarum, nisi in specialibus Monasterijs mulierum pœnitentiæ ad illas designatis, & nisi fortè sint aliquæ circumstantiæ, quæ tale scandalum minuant, aut tollant. Suarez 4. *tom. de Reli. tract.* 9. *lib.* 1. *cap.* 11. *num.* 2.

10 Quamuis velum Professionis concedi posset non solùm Virginibus, sed etiam viduis; quia, vt dictum est supra, etiam viduæ admitti possunt in Moniales: nihilominus Velum Consecrationis solùm potest dari iure communi virginibus. *cap. de Voto* 20. *quæst.* 1. & Conc. Tiburiense *cap.* 25. & Rothomagense *cap.* 9. apud Yuonem *part.* 7. *Decreti cap.* 52. Sotus *in* 4. *dist.* 38. *quæst.* 1. *art.* 1. Siluester *verb. Consecratio virginum*. Video tamen Sacr. Congregationem Episcop. & Regular. decreuisse tollendam esse consecrationem. Insuper concedendam non esse Monialibus Mendicantium. Gauantus *in Man. Episcop. verb. Monialium consecratio.* Casu autem quòd detur, fœminæ extra matrimonium corruptæ, etiamsi per violentiam, & sine culpa ipsarum id factum sit, capaces non sunt talis veli. Leo Papa *in Epist. ad Episcopos Mauritaniæ capit. secundo, & quinto*. & refertur 32. *quæst. quinta*. Num autem fœmina occultè corrupta, & cum publica fama virginitatis possit illud recipere? Multi negant, alij verò probabiliter affirmant. Quia non tenetur se prodere, sed potest in exteriori foro ita se gerere, sicut in communi opinione habetur. Suarez 4. *tom. de Reli. tract.* 9. *lib.* 1. *cap.* 11. Congruum tamen videtur talē Monialem, etsi non se debeat prodere, debere tamen excusare se. Miranda in *tract. de Sacr. Monial. quæst.* 7. *art.* 6. *&* 8. Vbi addit in tali casu posse Episcopum vti aliqua cautela, mutando scilicet nomen

men Virginitatis, in nomen Castitatis. Nauarr. *in Man. cap.* 16. *num.* 3. *& lib.* 3. *Conf. conf.* 4. *num.* 4. Pollutæ autem etiam voluntaria pollutione possunt consecrari. Quia re vera adhuc virgines sunt, cum retineant integrum claustrum. Caietan. *in Summ. verb. Virginum consecratio.* Sa *in Summ. verb. Consecratio. num.* 6. Velum autem hoc solùm datur ab Episcopis, & temporibus à iure statutis, *d. cap. de Vot. & cap. Virgines.* 20. Circa ætatem autem, cum iura antiqua sint contraria, consuetudo attendenda est. Suarez 4 *tom. de Reli. tract.* 9. *lib.* 1. *cap.* 11. Sa *in Summ. ver. Consecratio. num.* 5. Quia tamen Sacra Congregatio Episc. & Regular. decreuit consecrandas agere debere ætatis 25. annum completum, ideo sic faciendum. Gauantus, *vt supra.*

11 Puellæ minores duodecim annorum recipi possunt (secundum aliquos) ad habitum monialem, vt Nouitiæ. Tum ex consuetudine Religionum; tum quia hoc non derogatur (vt aliqui volunt) à Concilio Tridentino *sess.* 25. *cap.* 17. Ita etiam declaratum dicitur à Sacra Congregatione Cardinalium. Medina *de Sacrorum hominum continentia lib.* 4. *controu.* 9. *cap.* 4. Miranda *in tract. de Sacr. Monial. quæst.* 8. *art.* 2. Quia tamen oppositum declaratũ dicitur à Sacra Congregat. Episcoporum, & Regular. ideo cautè procedendum. Gauantus *in Man. Episcop. verb. Monialium receptio num.* 19. *&* 20. Nullatenus autem debent admitti ad Professionem ante decimumsextum suæ ætatis annum expletum. Concilium Tridentinum *sess.* 25. *capit.* 15. Vide dicenda infra *numer.* 39.

12 Debent Moniales examinari ab Episcopo, vel eius Vicario, Episcopo absente, vel impedito, antequam profiteantur, an coactæ, & seductæ sint, sciant quid agant, &c. Conc. Tridentin. *sess.* 25. *cap.* 17. Vide Barbosam *de Potest. Episcop. Alleg.* 100. *num.* 4. & Gauantum *in Man. Episc. verb. Monialium receptio à num.* 21. Imò aliqui dicunt bis examinandas esse, scilicet ante susceptionẽ Habitus, & ante Professionem, propter declarationem Sacræ Congregat. Cardinalium. Thom. Zerol. *in prax. Episcop. verb. Monialis.* Consuetudine tamen videtur receptum, quòd solùm semel ante Professionem examinentur. Miranda *in tract. de Sacris Monialib. quæst.* 8. *art.* 4. Quicquid tamen de hoc sit, defectus huius examinis non irritat Professionem Monialis, cum Concilium nihil dicat de inualiditate talis Professionis, vt solet, quando vult esse inualidam, atque ita solùm erit illicita, & peccaminosa, & ita supponitur à Sacra Congregat. in quadam Declaratione, quam refert Zerola *vt supra.* Sanchez *lib.* 6. *in Decalogum cap.* 4. *num.* 84. Barbosa *de potest. Epis. Alleg.* 100. *n.* 9. Vide dicenda *c. seq. n.* 17.

13 Te-

13 Tenentur etiam Moniales omnes dicere Officium Diuinum in Choro, ſicut alij Regulares, *ex Clem.* 1. *de celebr. Miſſarum*, vbi præcipitur, quòd in omnibus Eccleſijs Cathedralibus, & Regularibus, atque etiam Collegiatis, Horæ Canonicæ deuotè pſallantur, conuenienterque celebretur Diuinum Officium, diurnum, pariter, atque nocturnũ. Angelus *verb. Hora Canonica* §. 25. & 26. Siueſt. *ibid. n.* 10. Tenẽtur etiã Moniales Choro deſtinatę ad Officium Diuinum priuatè, & extra Chorum recitandum, iuxta dicta *cap.* 12. *numer.* 8. Sotus 10. *de Iuſtit. & Iur. quæſt.* 5. *artic.* 3. Nauarrus *in Manual. cap.* 25. *num.* 96. Vide infra *num.* 43.

14 Iure communi non eſt aliquod præceptum obligans, ſaltem ſub mortali, ad hoc vt Moniales confiteantur ſingulis menſibus ſua peccata. Ratio eſt, quia ſi aliquod ius eſſet in hac parte, maximè Clement. *ne in agro*, illa autem non obligat ad peccatum, ſaltem mortale, vt indicat Conc. Tridentinum *ſeſſ.* 25. *c.* 10. vbi referens in margine prędictã Clementinam ſic loquitur circa Confeſſionem, & Communionem Monialium. *Attendant diligenter Epiſcopi, & cæteri Superiores Monaſteriorum Sanctimonialium, vt in Conſtitutionibus earum admoneantur Sanctimoniales, vt ſaltem ſingulis menſibus Confeſſionem peccatorum faciant, & Sacroſanctam Eucharistiam ſuſcipiant, vt eo ſe ſalutari præſidio muniant ad omnes oppugnationes Dæmonis fortiter ſuperandas. Præter ordinarium autem Confeſſorem, alius extraordinarius ab Epiſcopo, & alijs Superioribus bis, aut ter in anno offeratur, qui omnium confeſſiones audire debeat. Quòd verò Sanctiſſimum Chriſti corpus intra Chorum, vel ſepta Monaſterij, & non in publica Eccleſia conſeruetur, probibet S. Synodus, non obſtante quocumque indulto, aut priuilegio*. Viualdus *in Candelabro aureo de Confeſſ. num.* 51. Zerola *in Praxi Epiſc. verb.* Moniales *ad ſeptimum dubium*. Vide dicenda infra *num.* 40.

15 Qui ſcienter contrahunt cum Monialibus, & ipſæ Moniales contrahentes ſunt excommunicati in Clement. 1. *de Conſanguinit. & affinit.* Toletus *in Summ. lib.* 1. *cap.* 40. Imò ſi quis Monialem in vxorem acciperet, prohibetur cum alia contrahere, in ſui peccati pœnam. 27. *quæſt.* 1. *can. Hi verò.* Idem Tolet. *lib.* 7. *cap.* 15.

16 Specialiter tenentur Moniales omnes ad ſeruandam rigoroſam Clauſuram, ideſt numquam exeũdum de Monaſterijs, propter ſpecialiſſimum Eccleſiaſticum præceptum illis impoſitum. Primò, ex Bonifacio Octauo *cap. Periculoſo in princ. de ſtat. Regul. in* 6. præcipiente, vniuerſas, & ſingulas Moniales, præſentes, atque futuras, cuiuſcumque Religionis ſint, vel Ordinis, in quibuſ-

buslibet Orbis partibus existentes, sub perpetua in suis Monasterijs debere de cætero permanere Clausura, *ita quòd nulli earum, tacitè, vel expressè professa sint, vel esse valeant, quacumque ratione, vel causa (nisi fortè tanto, & tali morbo euidenter eam laborare constaret, quòd non posset cum alijs absque graui periculo, seu scandalo commorari) Monasteria ipsa deinceps egrediendi facultas concedatur.* Secundò, ex Concilio Tridentino *seß. 25. de Regu. cap. 5.* vbi rigidissimis verbis eam inuiolabiliter seruari præcepit. Tertiò, ex Pio Quinto, qui ad idem intentum duas Constitutiones edidit, alteram anno 1566. alteram anno 1569. in prima explicans magis Decreta Bonifacij, & Concil. Trident. in secunda verò rigidiùs eamdem Clausuram præcipiens, iustas causas concedendæ licentiæ declarans, varijsque pœnis transgressores afficiens. Tandem quartò, ex Gregorio Decimotertio, qui anno 1572. eamdem Clausuram confirmauit, explicans, quæ loca sub illa claudantur. Sanchez *lib. 6. in Decal. cap. 15.* Gauantus *in Man. Episcop. verb.* Monialium *clausura à principio.*

17 Non solùm Moniales Ordinum Mendicantium, & Monachalium, sed etiam Ordinum Militarium obligantur hoc præcepto Clausuræ. Tum ex Concil. Trident. *seß. 25. cap. 22.* vbi ea, quæ in Superioribus Decretis præceperat, quorum vnum erat de Clausura Monialium dicit, debere obseruari in omnibus Cœnobijs, ac Monasterijs, quarumcumque Sanctimonialium, etiam si illæ sub gubernio militarium etiam Hierosolymitanæ viuant. Tum ex Pio Quinto in dicta Constitutione anno 1566. Nauarrus *com. 4. num. 44. verf. 5.* Rodrig. *tomo 1. quæst. Regul. quæst. 44. artic. 2. & 3.* Tenentur etiam isto præcepto Moniales Conuersæ cuiuscumq. Ordinis sint. Quia ita habetur expressè in dicta Constitutione Pij Quinti. Nauarrus *vt supra num. 45.* Rodriguez *vt supra articul. 4.* Non tamen tenentur isto præcepto Nouitiæ. Quia non sunt verè Moniales, nec prædictis Decretis comprehensæ. Nauarrus *vt supra numero* 47. Vide infra *numero* 23. Bene tamen tacitè professæ. Quia ita decernit Pius Quintus in dicta Constitutione sequens Bonifacium Octauum. Oblatæ autem si non sint Religiosæ non tenentur. Cum nulla lex illas obliget. Graffis *prima parte Decis. lib. 4. cap. 23.* Rodriguez *tomo 1. quæstionum Regul. quæst. 44. art. vltimo.* Mulieres verò in aliqua domo, vel Congregatione, simul viuentes, & aliquem modum vitæ Religiosæ vouentes, hortandæ sunt, vt solemniter profiteantur, & ex tunc tenebũtur ad Clausurã, vt cæteræ Religiosæ, si verò hoc noluerint facere, non licet eis aliquam in posterum in suam Congregat. admittere, quòd si aliquas receperint, professiones, & receptiones

illa-

illarum sunt omnino irritæ,& nullæ. Ratio est, quia ita deciditur in prædicta Constitutione Pij Quinti. Rodriguez *vt supra art.3.* Sanchez *lib.6.in Decalog. cap.15. num.* 14. Vtrum autem quædam Moniales, quæ faciebant professionem ea conditione, vt non adstringerentur Clausuræ verè essent professæ? Probabilius est, quòd non, quia Pius Quintus videtur irritasse, & annullasse dictas professiones. Miranda *in tract. de Sacris Monialibus quæst.1.art.4.*

Circa Conuersas autem nota, quòd licet illæ teneantur, vt dictum est, lege Clausuræ, ita vt neque possint exire ad ornandum Altare in Ecclesia exteriori, prout declarauit S.Congregatio Episcop. & Regularium 27. Octobr. 1592. Nihilominus vbi fuerit consuetudo prædictas Conuersas egrediendi è Monasterijs pro quæstu, tolerari potest, habitis tamen necessarijs licentijs,& dummodo tales Conuersæ sint ætatis saltem 40. annorum, nec pulchræ, nec foris pernoctent, neque plures quàm octo destinentur ad quæstum, & quòd si deinde non egeant, cessent à quæstu. Hoc declarauit eadem S. Congregatio, prout refert Gauantus *in Manual.Episcop. verb.Monialium clausura à num.*18.Vbi etiam *num.*20. de Monialibus conuertitis si egeant, quid sentiendum.

Hinc collige, neque posse expelli Moniales à Religione, etiam propter incorrigibilitatem; non solùm, quia Iura, & Decreta Summorum Pontificum, quæ de eiusmodi expulsione loquuntur, & de quibus nos egimus *c.* 23. de viris solùm intelligi, praxis Ecclesiæ hucusque recepit, non de fœminis: sed etiam quia S.Congregatio Episcop. & Regular. die 27. Maij 1603. declarauit: *Incorrigibiles eijci non possunt, neque transferri, inconsulta Sede Apostolica.* Quare, etsi, stando in iure communi naturali Religionum, eijci possent è Religionibus prædictæ incorrigibiles; attenta tamen Ecclesiæ consuetudine, & prædicta Declaratione, id fieri non potest sine Sedis Apostolicæ consensu. Sanchez *lib.6. in Decalog.cap.9. num.6.* Gauantus *in Manual.Episcop.verb. Monialium clausur.n.*23.

18 Locus clausuræ, ex quo prohibitum est Monialibus egredi; est totus ille ambitus Monasterij, qui ianua interiori clausa continetur. Vndè si vltra interiorem ianuam exeant ad Ecclesiam, vel ad alia loca, vbi sæculares intrant, Clausuram violant. Ratio est, quia ita habetur in Bulla Greg. XIII. superiùs adducta. Nauarrus *com.4. num.*44. *not. 4. de Regul. & lib. 3. Consil. in 1. edit. tit.de Regul.consil.66.* Rodriguez *tomo 1. quæst. Regu.quæst.*44.*artic.* 3. Vndè si Monialis ascendat supra tecti tegulas supra eam partem, quæ Monasterium respicit, aut egrediatur ex aliqua Domo priuata, in qua, siuè iustè, siuè iniustè, è Monasterio egres-

sa commoratur, non frangit Clausuram. Eò quòd hoc non est egredi è Monasterij ambitu. Nauarrus *ibidem*, & Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 15. num. 7. & 9.* Ingredi tamen domos Monasterio contiguas, etiamsi in illis solùm sint aliquæ fœminæ seruitio Monasterij deputatæ, est Clausuram violare. Propter contrariam rationem, scilicet, quia hoc est egredi è Monasterij ambitu. Nauarrus *de Regul. comm. 4. num. 56.* Bonacina *de Clausur. quæst. 1. punct. 1.* Idem dico, propter eamdem causam, de ingressu in Ecclesiam exteriorem, ad quam scilicet sæcularibus patet accessus. Bonacina *ibidem*. Gauantus *in Man. Episcop. verb. Monialium clausura num. 10. 11. 12.*

19 Moniales egredientes è Clausura Monasterij, aut eis fauentes, vel licentiam aliquo alio modo (quàm dicetur) concedentes, comitantes, aut recipientes, excommunicationem latæ sententiæ Papæ reseruatam incurrunt, & priuationem omnium dignitatum, administrationum, & officiorum tunc obtentorum, & inhabilitatem ad alia. Quia ita habetur in dicta illa Constitutione Pij V. ann. 1569. Incurrunt etiam istas pęnas omnes cooperantes iniustæ egressioni Monialium. Quia omnes isti comprehenduntur ibi. Rodriguez *to. 1. quæst. 49. art. vltimo* An verò huiusmodi pœnę incurrantur in foro conscientię ante omnem iudicis sententiam, vel illa expectetur? Constat ex dictis supra *cap. 10. à num. 29.* Bonacina *de Clausur. q. 1. punct. 4. & 5.*

20 Licentia egrediendi Moniales è Monasterio, concedi non potest, nisi grauissima causa perurgente. Ita habetur tam in *cap. periculoso citato*, quàm in Concilio Tridentino *sess. 25. cap. 5.* Maximè in dicta Constitutione Pij V. ann. 1569. Vbi tres causæ assignātur, scilicet *magni incendij, vel infirmitatis lepræ, aut epidemiæ*. Nauarrus *comment. 4. num. 40. & 48.* Imò quando huiusmodi magno incendio occurri potest sine egressu Monialis à suo Monasterio, aut curari à lepra, aut epidemia, sine periculo aliarum, tunc non erunt sufficientes causæ egressionis. Quia tunc cessat necessitas exeundi, quæ est finis huius concessionis. Rodriguez *tom. 3. quæst. Regul. quæst. 31. artic. 1.* Collector *Priuilegiorum Mendicant. verb. clausura Monialium cas. 1.* Nomine Epidemiæ non solùm intelligitur pestis, sed & morbus etiam alius contagiosus, qui solet alijs de familia periculum mortis afferre. Quia intentum Pij V. in illa exceptione est consulere indemnitati Communitatis Religiosæ, ne scilicet patiatur periculum mortis propter retentionem Monialis infirmæ, quod non solùm procedit in infirmitate pestis, sed in alia etiam contagiosa, quæ soleat esse periculosa toti familiæ, vel maiori parti ipsius. Rodriguez *to. 1. quæst. 49. art. 4.*

San-

Sanchez *lib.6.in Decalogum cap.15.num.35.* Vide & Gauantum *in Man.Episcop.verb. Monialium Clausura num.7.* Probabile etiam est tres istas exceptiones Epidemiæ, lepræ, & magni incendij, contentas in prædicta Constitutione extendendas esse ad alios casus similes, vel vrgentiores, quale est tempore belli periculum, quod imminet Monialibus, ne patiantur aliquod damnum à militibus, maximè infidelibus. Quia dictio taxatiua in Decretis non excludit casus similes, vel vrgentiores. Nauarrus *comm. 4. num.48.* Azor *tomo 1.Instit.moral.lib.13.cap.8.qu.1.* Non est autem casus similis cum vita vnius Monialis periclitaretur non egrediendo è Monasterio. Tum quia Pontifex in illa exceptione solùm consulit vitæ, & incolumitati totius Communitatis, aut maioris partis ipsius, non vnius, aut alterius Monialis. Tum etiam quia magis præponderat bonum commune Religionis, aut Conuentus, quod positum est in exacta obseruantia Clausuræ, quàm bonum particulare vitæ vnius Monialis. Rodriguez *tomo 1. quæst.49. art.4.3. & 5.* Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.15. num. 39.* Oppositum verò etiam credo probabile. Quia sæpiùs hoc nullum præiudicium faciet bono communi Religionis, & lex naturalis conseruandæ vitæ superior est quocumque præcepto Ecclesiastico. Suarez *4.to. de Relig.tract.8.lib.1.cap.9.num.9.* Quando Monialis alicuius Monasterij eligitur in Abbatissam alterius tūc etiam potest exire ex Monasterio, & est causa sufficiens concedēdi illi talem licentiam. Ratio est, quia in Conc.Trident.*sess.25.c.7.* id videtur permissum, non obstante quòd in *cap.5.* multùm commendauerat Monialium Clausuram. Nauarrus, & Rodriguez *vt supra.* & Collect. *priuileg.Mendicant.verb.Clausura Monialium cas.3.* Qui etiam hoc extendūt ad casum quo Monialis deberet fundare aliud Monasteriū. Video tamen S. Congregat. Episcop. declarasse, transferri non posse Moniales pro instructione noui Monasterij, inconsulta Sede Apostolica. Barbosa *de Potest. Episc. Allegat. 102. num. 25.* Gauantus *in Man.Episcop.verb.Monialium Clausura num.14.* Quando causa egrediendi legitima non est, sed fraude, vel fauore obtenta non excusat Monialem in conscientia, cum talis licentia nulla sit. Suarez *4.tom.de Relig.tract.8.lib.1.cap.9. num.14.* Vide pro alijs casibus Bonacinam *de Clausur.q.1.punct.9.*

21 Causa autem aliqua legitima ex prędictis subsistente, possunt Prælati Religionum facultatem concedere exeundi è Monasterio Monialibus sibi subiectis, accedente tamen consensu Episcopi approbantis causam egressus. Ratio est, quia ita habetur in Trident.*sess.25.cap.5.* & in supradicta Constitutione Pij V. Laurentius Peirinis *tom.2.priuileg.Minim.in Constit. 6. Pij V. num. 22.* Extat

A 2 quoque

quoque S. Congregat. declaratio, qua dicitur: Moniales ſubiectæ iuriſdictioni Regularium exemptorum, ſi ſine licentia Ordinarij eggreſſæ fuerint è Monaſterijs, debent ipſæ, & earum Superiores, de quorum licentia de Monaſterijs egreſſæ fuerint, per cenſuras Eccleſiaſticas, & alia iuris remedia ab eorum Ordinario puniri, non obſtantibus quibuſcumque priuilegijs, &c. Zerola 1. *p. prax. verb. Monialis.* Addunt aliqui conſuetudine receptum eſſe in Hiſpania, vt non requiratur talis licentia Epiſcopi, vel Ordinarij. Rodriguez *tomo* 1. *quaſt.* 49. *art.* 6. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. c.* 15. *num.* 28. Diligenter tamen intuendum eſt an hoc ſit vera conſuetudo, eò quòd lex Eccleſiaſtica non amittit ſuam vim niſi poſt longam præſcriptionem. Suarez *tom.* 4. *de Relig. tractat.* 8. *lib.* 1. *cap.* 9. *num.* 14. Immò quando neceſſitas egreſſus vrgeret, & ratione longæ diſtantiæ Superioris nõ poſſet ad ipſum adiri abſque graui periculo, poſſet Monialis, Superiore inconſulto, è Monaſterio egredi, quia neceſſitas caret lege. & per Epicheiam cenſeri poteſt hunc caſum non comprebendi in Decretis Concilij, & Pontificum. Silueſter *verb. Religio* 7. *quaſt.* 16. Rodriguez *to.* 1. *q.* 49. *art.* 2. Bonacina *de Clauſur. q.* 1. *punct.* 8. Vide dicenda *cap. ſequenti num.* 20.

22 Moniales tamen quomodolibet egreſſæ è Monaſterijs, vel propter morbos permiſſos, vel propter aliam cauſam, ea ceſſante, tenentur ſtatim redire. Ratio eſt, quia licentia non durat niſi durante cauſa egreſſionis. Rodriguez *tomo* 1. *quaſt.* 47. *artic.* 11. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 15. *num.* 60. & 61. Qui etiam bene addunt, breuem moram non eſſe contra hoc præceptum redeundi.

23 Nouitiæ, vt dictum eſt ſupra *num.* 17. non tenentur hac lege de non exeundo à Monaſterio niſi cum circumſtantijs adductis, ac proinde ſi exeant non incidunt in pœnas adductas ſupra *num.* 19. An autem exeuntes à Mònaſterio interrumpant Nouitiatum, & deſinant eſſe Moniales? Dicendum eſt, quòd ſi ex cauſa rationabili, v.g. morbo graui curando, & ex licentia Superiorum, ac cum habitu exeant, non cenſentur interrumpere ſuum Nouitiatum; ſecus autem ſi ſine cauſa, licentia, aut habitu exeant. Ratio primæ partis eſt, quia talis egreſſus cum illis circumſtantijs arguit vnionem, & permanentiam in Religione, affectumque perſeuerandi. Ratio verò ſecundæ eſt ex oppoſito, quia talis egreſſio potiùs arguit retroceſſionem ab obedientia, Religione, vel habitu. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *cap.* 8. *num.* 16. referens pro hoc quamdam declarationem Cardinalium. Addens etiam, quòd ſi egreſſus Nouitiæ ſit de licentia Abbatiſſæ malè tamen conceſſa, adhuc tamen per talem exitum non interrumpi Noui-

tia-

tiatum quantum est ex vi iuris communis. Vide Barbosam *de Potest. Episcopi Allegat.* 101. *num.* 23. *&* 28. Non posse tamen Nouitijs dari licentiam exeundi ad visendos parentes, declarauit S. Congregat. Episcop. Gauantus *in Man. Episcop. verb. Monialium Clausur. num.* 13.

24 Moniales non possunt admittere intra Clausuram sui Monasterij quamcumque personam cuiuscumque generis, conditionis, aut sexus. Ita habetur *in cap. periculoso in principio de stat. Regul. in 6.* & in Concil. Trid. *sess.* 25. *cap.* 5. & in Bullis Pij V. & Gregorij XIII. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *cap.* 10. Sanchez *lib.* 6. *in Decal. cap.* 16. *per totum.* Num autem Reges, Reginæ, Imperatores, seu Imperatrices hoc præcepto cōprehendantur, problema videtur. Bonacina *de Clausur. q.* 4. *punct.* 1. Non extenditur autem hæc prohibitio ad infantes pueros, seu puellas nondum habentes vsum rationis. Quia etsi Concilium Tridentinum videatur includere omnes cuiuscumque ætatis, intentum tamen illius solùm extenditur ad illos, qui Moniales inducere possunt ad peccandum. Nauarrus *in Summa cap.* 28. Corduba *in Summa q.* 60. Oppositum tamen videtur haberi ex declarat. S. Congregat. Regular. apud Gauantum *in Man. Episc. verb. Monial. clausura n.* 31. Amentes verò adulti sub hac prohibitione comprehenduntur, propter rationem contrariam. Nauarrus *Comment.* 4. *num.* 55. Rodrig. *tom.* 1. *quæst. Regul. q.* 46. *art.* 1.

25 Licentiam verò ingrediendi dictam Clausuram, concedere possunt Episcopi, vel Superiores, in casibus necessarijs, & respectiuè ad Monasteria sibi subiecta. Bonacina *vt supra punct.* 2. ex Conc. Trident. *vt supra.* Nisi aliud in particularibus Religionibus sit lege, vel consuetudine receptum. Quod dixerim præcipuè propter Monasteria S. Claræ, & Conceptionis. Sanchez *lib.* 6. *c.* 16. *num.* 20. Puellas verò educationis gratia Monasteria Monialium intrantes ingredi non posse sine licentia Papæ, aut S. Congregationis tradit Bonacina *de legib. disput.* 1. *quæst.* 1. *punct.* 3. *num.* 20. *& de Clausura q.* 4. *punct.* 4. *num.* 16. Sed non video fundamentum in hoc authore, aut in alijs ad hoc, nisi Decretum S. Congregat. Episcop. quod affert Gauantus *in Man. Episcop. verb. Monial. educatio num.* 8. quod forsan solùm intelligitur de illis Monasterijs, in quibus non est consuetudo tales puellas recipiendi, iuxta dicenda *num.* 29. Ipsi etiam Superiores ingredi possunt, si id faciant in casibus necessarijs, & à paucis, ijsque senioribus, ac Religiosis personis, comitati. Gregor. XIII. in Bulla edita anno 1581. quæ incipit *Dubijs, quæ emergunt.* Abbatissa verò non potest dare hanc licentiam. Quia Concilium postquàm dixit Episcopum,

vel Superiorem licentiam hanc debere dare, subiunxit, neque *alius vllo modo id possit*. Quo excluduntur prædictæ Abbatissæ. Nomen enim masculini generis etiam fœminas comprehendere est regula communis. Nauarrus *Com. 4. de Regul. num. 59.* Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *cap.* 10. *num.* 14. Addens, neque ex commissione Prælati posse hãc licentiam Abbatissam, aut quemlibet alium concedere. Quia Concilium reuocat omnes facultates etiam in posterum concedendas. Extat verò declaratio Sacræ Congregationis circa hoc, per hæc verba. *Vbi post Concilium fuerit cõsuetudo introducta, vt Ordinarius det hanc licentiã in Monasterijs Regularibus subiectis, obseruandam esse. Vbi fuerit consuetudo introducta, vt Episcopus habeat superintendentiam aliquam super concessione talium licentiarum, v.g. quòd debeant apud ipsum registrari, obseruandum esse, quamuis Episcopus non possit tunc licentiam improbare.* Suar. 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *cap.* 10. *num.* 15. Qualis etiam debeat esse hæc licentia, vide Bonacinam *de Clausur. q.* 4. *punct.* 3.

26 Causæ legitimæ ingrediendi Monasteria Monialium sunt primò, necessitatum communium Monasteriorum Monialium, quæ per ipsas suppleri non possunt, verbi gratia fabricatorum, portatorum lignorum, &c. Sanchez *lib. 6. in Decalogum cap. 16. num.* 43. Secundò, necessitatum spiritualium, v.g. Confessarij, seu Sacerdotis ministrantis Sacramenta infirmis. Sanchez *ibid. num.* 44. Vide infra *num.* 40. Idem dico tertiò quoad necessitates corporales, v. g. pro medicis, chirurgis, sanguinis minutoribus &c. Miranda *in Tract. de Sacris Monial. q.* 2. *art.* 4. & generaliter loquendo satis est, quòd hæc necessitas sit moralis. Rodriguez *to.* 1. *q.* 46. *art.* 4.

27 Pœnę verò cõtra ingredientes Monasteria Monialium vltra casum necessitatis, & sine Superioris licentia, sunt excommunicatio ipso facto. Concil. Trid. *sess.* 25. *cap.* 5. Illamq. Summo Pontifici reseruauit Gregorius Decimus Tertius in Bulla illa anno 1575. quæ incipit *Vbi gratiæ*. Bonacina *de Clausur. quæst.* 4. *pun.* 5. Contra Prælatos verò, vel Moniales talem ingressum permittentes, vltra prędictam excommunicationem, est inflicta pęna priuationis dignitatum, & beneficiorum suorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia in postèrum obtinenda. Gregorius Decimus tertius in prædicta Bulla *Vbi gratiæ*. Prælatos etiam Monasteria Monialium sine prædictis conditionibus intrantes, si Pontificalis dignitatis fuerint, pro prima vice Ecclesiæ ingressu interdictos, pro secunda, à munere Pontificali, & à Diuinis suspensos, ac deinceps ipso facto absque alia declaratione excommunicatos existe-

re,

re:Regulares verò omni officio, ac ministerio priuatos, excommunicationi similiter subiacere, statuit Gregorius XIII. in prædicta Constitutione *Dubijs, quæ emergũt.* Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.16. à num.71.* Gauantus *in Man. Episc. verb. Monial. Claus. à num.46.*

28 Prædictis tamen non obstantibus, volunt quidam, fœminas aliquas etiam viduas, seu maritatas, posse admitti intra Monasteria Monialium, ob grauem causam; v.g. cum vxor timens sæuitiam viri, vult ab ipso separari, &c. Sed quia de hoc non video cõstantem aliquam Declarationem Cardinalium, sed potiùs varias, non auderem id consulere, nisi vbi legitima consuetudine id esset præscriptum. Rodrigu. *tomo 1. quæst. Regul. quæst. 46. artic. 10.* Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 16. num. 64.* Barbosa *de Potestat. Episcopor. Alleg.102. num.67.* Vbi hoc decisum refertur.

29 Possunt tamen in Monasterijs Monialium admitti puellæ sæculares, vt ibi honestè educentur, vel seruentur, de licentia tamen Superiorum, & dummodò de Monasterio non exeant iterum reuersuræ, ac concurrentibus alijs conditionibus à Sacra Congregatione Cardinalium præscriptis, prout infra. Ratio est, quia hoc nec est intrinsecè malum, & aliquo modo est necessarium pro Monasterijs Monialium, cum multæ ex prædictis puellis habitum suscipiant in Monasterijs, vbi sunt educatæ, ac per consequens videatur permissum à Concil. Tridentin. quatenus permittit ingressum in Monasteria Monialium de licentia Episcopi, vel Superioris *in casibus necessarijs. sess. 25. cap. 5.* Vnde à Sacra Congregatione anno 1575. declaratum dicitur, nullo Concilij Decreto prohiberi, quo minùs puellæ in Monasterijs Monialium educentur, si tamen eadem Monasteria ante Concilium consueuerint huiusmodi puellas recipere, sique à Superioribus Monasteriorum scriptam licentiam impetrauerint, atque Abbatissæ, & reliquarũ Monialium consensus accesserit. Tum verò ipsæ puellæ eo vestitu in Monasteria intromittantur, qui virginali pudore, modestiæ conueniat, nullamque secum famulam adducant, nec manere in eis possint nisi vsque ad ætatis suæ annum vigesimumquintum; atque in eis dum erunt, eamdem seruent clausuræ legem, quam Moniales ipsæ, & si semel exierint, nullam habeant ad ea reuertendi facultatem. Nauarrus *Comment. 4. num. 67.* Laurentius de Peirin. *tom. 2. priuil. Minim. in Cõnst. 6. Pij V. num. 10.* Vide etiam alias Declarationes circa hoc in Thoma Zerola *in Praxi Episcop. verb. Moniales.* Videlicet, quòd prædictæ puellæ non sint supra numerum præfixum, & pro eis quolibet semestri anticipata alimenta soluantur, & quòd sint separatæ à loco destinato Monialibus,

& Nouitijs ad dormiendum, ac operibus manuum vacandum. Sanchez *lib. 6. in Decal. cap. 16. à num. 61.* Bonacina *de Clausur. quæst. 4. punct. 4. à nu. 15.* Vide dicta *num. 25.* & Gauantum *in Man. Episc. verb. Monial. educatio.* vbi nouas alias S. Congr. Episc. Declarationes affert.

30 Fœminam tamen aliquam nobilem, & generosam, v. g. Marchionissam, vel Ducissam, ad Monasterium admittere propter aliquam commoditatem ipsius, licet quidem affirment, probabiliùs tamen alij negant. Ratio est, quia in hoc nulla est necessitas, & ex alia parte declaratum fuit à Sacra Congregatione, hoc fieri non posse, vt refert Miranda *Tract. de Sacr. Monial. quæst. 2. art. 7.* Barbosa *de Potest. Episc. Alleg. 102. num. 67.*

31 Similiter non potest dari licentia matri, sororibus, vel consanguineis Monialis infirmæ, etiam morti proximæ, ingrediendi in Monasterium ad illam visitandam. Quia hic non est casus necessitatis, & consuetudo ita declarauit, maximè cum Sacra Congregatio id expresserit per hæc verba: *Non licet Episcopo licentiam dare matri, sororibus, & consanguineis Monasterium ingrediendi causa visitandi filias, vel sorores, etiam si sint in mortis periculo.* Miranda *in Tractat. de Sacris Monialibus quæstione 2. artic. 8.*

32 Possunt tamen Moniales pro totius Monasterij obsequio famulas sæculares habere, quando non sunt Conuersæ, quæ istud ministerium exercere possint, dummodo foras non exeant, & admittantur de licentia Superiorum. Ratio est, quia habere illas conueniens est, & necessarium Monialibus Choro deputatis, vt melius possint vacare Diuinis. Ergo subsistente licentia Superiorum, & necessitate illas habendi, admitti poterunt. Nau. *Comm. 4. num. 66. & 67.* Sanchez *lib. 6. in Decal. cap. 16 num. 66.* Quod etiam concessum video à Gregor. XIII. quibusdam Monialibus. Peirinis *tom. 2. priuil. Minim. in Const. 6. Pij V. num. 31.* Imò etiam pro priuato ministerio alicuius Monialis nobilissimæ ægræ valetudinis, aut nimiæ senectutis, si eius necessitati per Conuersas Monasterij subueniri commodè non possit, tenent idem quidam Authores, & Rodriguez *to. 1. quæst. 46. ar. 9.* propter eamdem rationem, & antiquam consuetudinem. Oppositum tamen tenet Miranda *in Tract. de Sacris Monialibus. qu. 2. ar. 9.* Vnde cautè in hoc procedendum. Maximè, quia à Sacra Congregatione Episcoporum, & Regularium declaratum video, non posse introduci tales ancillas in seruitium infirmarum, seu decrepitarum, sine licentia Sedis Apostolicæ. Gauantus *in Man. Episc. verb. Monial. receptio. num. 14.* Vide *& num. 15. & 16.* in eodem Gauanto.

33 Licentias concessas mulieribus quibuscumque ingrediendi Monasteria Monialium limitauit Paulus V. in Bulla *Facultatum* anno 1608.edita. Postea tamen in Bulla *Monialium* anno 1612. omnino reuocauit omnes tales licentias, præcipiens quibuscumque mulieribus sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, Papæ reseruata, ne prædicta Monasteria ingrediantur, & Monasteriorum Abbatissis, seu Priorissis, & Superioribus, sub eadem, & alijs pœnis, ne talem ingressum permittant. Vide Bullam 3. tom. Bullar. Laertij *nu.*74. Peirinis *tom.*2.*priuil. Minim. in Const.* 6. *Pÿ V. num.*5. Post quæ Sanctiss. D. N. Vrbanus in Bulla *Sacrosanctum*, ann.1624. edita, vt habetur 4. tom. Bullar. inter Bullas Vrbani nu. 29. declarauit consensum Monialium, qui requiritur ad hoc quòd fœminæ sæculares ipsarum Monasteria ingrediantur, *per easdem Moniales capitulariter, & per secreta suffragia præstandum esse, aliàs licentiæ buiusmodi, mulieribus, quibus concessæ fuerunt, nullatenus suffragentur.* Bonacina *de Clausur. quæst.* 4. *punct.* 5. Loquitur autem Pontifex in casu, quo fœminæ intrare velint ex vi licentiarum à Sede Apost. impetratarum.

34 Loqui cum Monialibus furtiuè, idest, sine licentia Abbatissæ, vel eius, ad quem spectat illam dare, regulariter est peccatum mortale, quia est contra ius Abbatissæ, vel Superioris Monialiū, sicut inter sæculares loqui furtiuè cum virgine existente sub cura parentum. Suarez 4. *tom. de Relig. tractat.* 8. *lib.* 1. *cap.* 10. *num.*27.

35 Insuper ex mandato Sacræ Congregationis die 4. Aprilis 1587. Regulares adeuntes Monasteria Monialium sine licentia Episcopi, incidunt in pœnam excommunicationis, quam Episcopus suo Edicto proposuit, nisi Regulares illi haberent ex priuilegio, quòd non possint excommunicari, & tunc deberent puniri à suis Superioribus alia pœna; Qui Regulares sic excommunicati non possunt absolui à suis Superioribus, sed ab Episcopo qui sibi hanc absolutionem reseruauit. Suarez *tom.*4.*de Relig. cap.* 10. *nu.* 27. Rodriguez *tom.* 1. *quæst.* 45. *art.* 2. *in fine.* Extat etiam Sacræ Congregat. declaratio, quòd licentia adeundi ad colloquium cum Monialibus Regularibus subiectis spectat ad ipsos Superiores Regulares, nisi ex consuetudine ad Episcopos pertineat. Quaranta *verb. Monast. Monial.* Gauantus *in Man. Episc. verb. Monial. collocutio num.* 2. & 3. Hoc verò intelligi non potest de Regularibus, qui vt Moniales alloquantur, indigent licentia Sacr. Congregationis, vel Ordinariorum, iuxta dicenda num. sequenti, solùm ergo intelligi hoc debet de sęcularibus. Peirin. *tom.* 2. *priuil. Minim. in Const.* 6. *Pÿ V. num.* 38.

36 Visitare, vel inuisere Moniales, nisi rationabilis, & manifesta causa existat, ac de illius, ad quem pertinet licentia, est peccatũ. Quia prohibitum eisdem verbis *in cap. Periculoso in princ. de stat. Regul. in 6.* Quod Decretum innouatum est à Pio Quinto in Bulla, quæ incipit *Circa Pastoralis officij.* Nauarrus *Comment. 4. num. 61.* Rodriguez *tom. 1. quæst. 45. art. 4.* Hoc verò peccatum ex se, & seclusis circumstantijs alijs extrinsecis, solùm videtur veniale. Quia materia solùm putatur leuis, & communiter, saltem in Hispaniæ partibus, ita habetur. Rodriguez *ibidem*. Sanchez *lib. 6. in Decal. cap. 16. num.* 120. Frequentare verò huiusmodi accessum, seu, quod idem est, sæpiùs alloqui aliquam, vel aliquas Moniales, in Clericis, etiã sæcularibus, vix excusari potest à mortali. Ratio est, quia est illis prohibitum. *in cap. Monasteria de vita, & honestate Clericorum.* Llamas *in Methodo curationis in appendice §. 4.* Alij verò dicunt esse solùm veniale, eò quòd licet illæ pœnæ sint graues, non tamen statuuntur, nisi præmissa admonitione Episcopi. Nauarrus *in Summ. cap. 25. num.* 10. Sanchez *vt supra.* Si tamen adsit scandalum, praua intentio, occasio peccandi, vel mala suspicio de fama Monasterij, vt ferè semper ex frequenti ista alloquutione Monialium consurgit, sine dubio est peccatum mortale, propter grauitatem materiæ. Suarez 4. *tom. de Religion. tract.* 8. *lib.* 1. *cap.* 10. *numer.* 27. Religiosis autem prohibitum est accedere ad Monialium Cœnobia, vel ipsas personas intra Clausuram existentes alloqui, absque licentia expressa Sacræ Cõgregationis, sub pœna priuationis officiorum, & vocis actiuæ, & passiuæ ipso facto incurrendæ. Ita habetur in Decreto Sacræ Congregationis anno 1590. edito. Sanchez *lib. 6. in Decalog. capit. 16. num.* 115.

Quod Decretum, licet innouatum sit à Sacra Congregatione, sub Sanctissimo Domino Nostro Vrbano Octauo, anno 1623. moderatum tamen fuit quoad hoc, scilicet, facultatem tribuendo Ordinarijs, *vt, quatenus sibi visum fuerit in Domino expedire, licentiam possint concedere per quatuor vices ad summum quolibet anno, cuicumque Regulari, vt Moniales sibi in primo, & secundo tantùm consanguinitatis gradu coniunctas conuenire, & alloqui possit.* Seruatis tamen quibusdam conditionibus in prædicto Decreto contentis. Laurentius de Peirinis *tom. 1. priui. Minim. in Const. 6. Pij V. num.* 7. Vide etiam infra *num.* 40. Insuper præter prædictas pœnas peccare mortaliter Regulares accedentes ad Monasteria Monialium contra formam præscriptam, declaratum est à Sacra Congregatione anno 1606. Idem Peirinis *vt supra numer.* 36. Præterea Regularem absque legitima licentia accedentem

tem

tem ad Monasteria Monialium Regularibus subiectarum, ibique cum Moniali colloquentem, posse à Diœcesano Episcopo tamquam Sedis Apostolicæ delegato, coerceri, & puniri, declarauit S.Congregatio, approbante SS.D.N. Vrbano. Vide *tom.4. Bullar. post Bullam* 18.*Gregorij XV*. & Bonacinam *in tractat.de Clausur. quæst.3.punct.*4.

Præcipitur etiam à Sac. Congregat. Episcop. & Regul. ne permittatur accessus ad Moniales sub prętextu docendi sonum cymbalorum, aut alterius instrumenti, aut musicam, cantumue, ad crates. Permissum tamen, quòd matres, patres, immò, & filij Monialium possint eas alloqui sine licentia, non tamen in diebus prohibitis. Gauantus *in Manual.Episcop.verb. Monial.collocutio num.* 4. 7. *&* 8.

37 Scribere autem Epistolas ad Moniales non est ex se peccatum, quia nulla lex est communis hoc prohibens. Vnde cessante scandalo, aut mala aliqua circumstantia talium Epistolarum non erit peccatum illas scribere. Suarez *tom.4. de Relig. tract.8. lib.1. cap.10. num. vltimo.* Romæ autem hoc est interdictum; licet non videatur extra Romam obligare, quia non est lex Pontificia. Nauarrus *Comment.3.num.61.* Quibusdam tamen Religiosis pręceptum est à Gregorio XIII. ne huiusmodi litteras scribant, quod illos obligat, non alios. Nauarrus *conf.19.de sent. excommunic.*

38 Moniales Conuersæ non essent admittendæ in Religionibus ex vi Constitutionis Pij V. Eò quòd id manifestè prohibeat. Nauarrus *comment.4.num.56.* Licet alij teneant contrarium. Suarez *tom.4.de Relig.tract.8.lib.1.cap.8. à num.* 19. Quicquid de hoc sit, consuetudine receptum est in multis locis prædictas Moniales conuersas in Monasterijs admitti. Rodriguez *tom.1. q.44. art. 4.* Sanchez *lib.6.in Decal.c.15.n.58.*

39 Moniales Nouitiæ in articulo mortis constitutæ professionem emittere possunt, etiam ante annum probationis expletum, dummodò sint legitimæ ætatis, iuxta dicta *cap.præcedenti nu.42.* Quia ita concessit Pius V. Monialibus Dominicanis in Bulla, quæ incipit *Summi Sacerdotij cura* anno 1570. edita. Et habetur in 2.tom. Bullarij *num.* 109. Quod Priuilegium non est reuocatum à Gregorio XIII. (Rodrig. *to.3.quæst.Regul.q.15.art.6.*) Quia etsi demus ipsum reduxisse omnia priuilegia à Pio V. Regularibus concessa ad terminos Concilij Tridentini, hoc tamen solùm intelligi debet in casibus communibus, non in casu aliquo particulari concernente bonum spirituale animæ. Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim.in Const.8. Pij V. §. 2.* Probabile etiam est talem Monialem sic professam in articulo mortis, si casu non decedat è vita, verè

verè professam manere, nec noua indigere professione. Cum talis professio valida fuerit, & solùm illi defuerit complementum Nouitiatus, in quo Papa dispensat. Idem Peirinis vt *supra*. Quia tamen oppositum dicitur decisum à S. Congregation. Cardinal. ideò cautè procedendum. Gauantus *in Man.Episc.verb. Monialium professio num.* 4. *&* 5. Probabile etiam est Monasterium succedere in bona sic profitentium, propter eamdem rationem. Sanchez *lib.5.in Decal.cap.4. nu.16.* Nisi obstet prædicta declaratio S.Congregat.

Pro eisdem autem Monialibus Nouitijs nota, obseruanda esse ea, quæ diximus de Nouitijs viris *cap.24.num.32. & sequentibus*. Vnde præter victum, & vestitum Nouitiæ, nihil tribui potest Monasterio, sub pœna Anathematis dantibus, & recipientibus; ex Concil. Trident. *sess.25.cap.16.* Vide dicta *cap.24.num.32.* Similiter nec possunt prædictæ Nouitiæ validè disponere de bonis ad illas pertinentibus, nisi cum conditionibus assignatis ab eodem Concilio *ibidem*, scilicet, nisi fiat talis dispositio, aut renunciatio cum licentia Episcopi, seu Vicarij, & intra duos menses proximos ante professionem. Vide dicta prædicto *cap.24.à num. 33. vsque ad* 36. Præterea, iuxta dicta supra *num.* 5. licitum est accipere pro sustentatione Monialis recipiendæ non solùm id, quòd est necessarium pro sustentatione illius tempore Nouitiatus, prout supponitur à Concilio Tridentin. *loco citato*; sed etiam id, quod fuerit necessarium pro alimentis ipsius per totam vitam. Ratio est, quia hoc nõ est accipere temporale pro spirituali, quod est simoniacum, sed temporale pro temporali, scilicet pecuniam pro sustentatione, quod iure naturali concessum est. Bonacina *de Simonia q.7.§.4.* Hoc autem, quod datur pro tali sustentatione, quod solet appellari nomine dotis, debet primò, anno probationis durante, deponi penes idoneam personam; non affines, neque consanguineos Monialium; & post professionem, in bonis stabilibus, seu censibus implicari. Debet secundò, solui in ære; non in bonis stabilibus. Præterea tertiò, nulla fiat dotium differentia inter indigenas, & aduenas. Quartò, expendi potest dos in vsus communes Monasterio necessarios: si verò sit supernumerariarum in emptionem bonorum stabilium conuertatur. Quorum declarationes à Sacra Congregatione Episcoporum, & Regularium factas refert Gauantus *in Manuali Episcoporum verbo Monialium Nouitiarum alimenta per totum*. Si verò discedat Nouitia, omnia, quæ secum attulit restituenda sunt. Concilium Tridentinum *ibid.* Idem fiat si moriatur ante professionem; excepro habitu Religioso, qui non est restituendus, sed tantùm pretium

tium eius. Barbosa *de Potestat. Episcop. Allegat.* 101. *nu.* 39. *&* 40.

40 Circa Prædicatores, Capellanos, & Confessores Monialium, extat Decretum S. Congregationis, ann. 1590. quo præcipitur, quòd si aliquando, mandato sui Superioris, aliquos Religiosos ad prædicandum Verbum Dei, vel ad celebrandas Missas in ipsarum Monialium, seu sororum Ecclesijs, siue Oratorijs exterioribus, siue extra claustra existentibus, mitti contigerit, nullo quæsito colore, Moniales, sorores, aut quamlibet aliam personam intra Clausuram degentes alloqui possint. Confessarijs autem similiter interdixerunt, ne in ædibus Monasterij, seu Domus, vel Monasterio, seu Domui Monialium, aut Sororum contiguis, pernoctent, aut alios pernoctare faciant, vel aliàs secum retineant; neque extra tempora generalium confessionum, quibus soli tantùm Confessario refectionem diurnam accipere vix permittitur, & tunc demum videlicet, cum sua habitatio, aut virorum Domus, vel Monasterium in quo degit, à Monialium, seu sororum Monasterio, vel Domo nimium distat (nisi tamen, & eo casu contrarium specialiter constitutum sit) ibi nullo modo comedant, reficiantur, aut cibum sumant. Quæ omnia, & singula sub pœnis priuationis officiorum, ac vocis actiuæ, & passiuæ ipso facto incurrendis, alijsque eiusdem Congregationis arbitrio præceptum est inuiolabiliter obseruari. Quaranta *in Summa Bullar. verb. Monasteria Monialium*, addens, Decretum hoc extensum fuisse ad Regulares Sancti Ioannis Hierosolymitani, vt eadem Sacra Congregatio scripsit Vicario Neapolitano. Vide dicta *num.* 14.

Circa eosdem Confessarios Monialium animaduerte, illos non posse ingredi in earum Monasteria ad aspergendum domum in Sabbato Sancto, aut alio die. Neque vt comitentur medicos, aut alios operarios. Neque vt audiant Confessionem illius infirmæ, quæ potest accedere ad sedem confessionalem. Neque item prætextu sepeliendæ Monialis, aut Officium funerale peragendi. Administrata etiam extræma vnctione, non potest ibi remanere Confessarius. Nec etiam potest diuagare ad aliam partem Monasterij, etiam occasione visitandi alias infirmas. Quæ omnia constant ex declarationibus S. Congregat. Episcop. & Regul. apud Gau. *in Man. Episc. verb. Monial. Clauſ. à n.* 37. Qui etiã addit *n.* 42. quòd in casibus, in quibus Confessarius eget socio, non est necessaria licentia pro eo expressa. Sanchez *lib. 6. in Decal. cap.* 16. *nu.* 47. Confessarios autem Ordinarios, etiam eos, qui Confessiones Monialium Regularibus subiectarum audiunt, tantùm per triennium durare debere, nec ad id munus eligi posse habentes curam animarum, nec extraordinarios designandos esse pro particulari

Mo-

Moniali, sed in communi, declarauit S. Congregat. Episcop. & Regular. apud eumdem Gauantum *vt sup. verb. Monialium cura spiritualis.* vbi multa de huiusmodi Confessarijs.

41 Licitum est Monialibus transire de vna Religione ad aliam, seruatis tamen conditionibus, de quibus diximus *cap. 22. à num. 3.* Ratio est, quia iure antiquo id licebat. *ca. 1. 20. quæst. 4.* vt docet ibi Gloss. *verb. Virgines, & cap. 1. in princip. verb. Perpetua. de stat. Regul. in 6.* & hoc non est hodie abrogatum, nec per Concil. Trident. nec per Constitutiones Pij V. Quia solùm loquuntur de egressu à Monasterio, non de transitu ad aliam Religionē propter causas iustas. Rodriguez *tom. 3. quæst. Regul. quæst. 52. art. 6.* Sanch. *lib. 6. in Decal. cap. 7. num. 6.* Religiosa autem transiens de vna Religione ad aliam, non potest secum deferre, nisi quod à Religione, quam relinquit, sibi fuerit permissum. Ratio est, quia iam illi sunt omnia acquisita. Nauarrus *in cap. Non dicatis. num. 30. & 31. & in cap. Statuimus. num. 24.* Idem dicunt aliqui de Moniali, quæ ex vno Monasterio ad aliud transit ex licentia sui Superioris, scilicet, non teneri deferre ad illud dotem, quam primo Monasterio dedit. Propter eamdem rationem. Nauarrus *Commen. 4. num. 24. vers. 11. & lib. 3. Cons. cons. 55. num. 9.* Rodriguez *tom. 2. quæst. Regul. quæst. 79. art. 2.* Oppositum verò videtur dicendum, quando Monialis transit de vna Religione ad aliam; videtur enim necessarium secum portare suam dotem, cum illam dederit Religioni propter sui sustentationem; vnde si Religio illi concedit facultatem transeundi ad aliam, videtur obligari ad præbendum illi, vnde possit in alia sustentari.

42 Circa absolutionem Monialium à casibus reseruatis, præter dicta in superioribus in cap. de Prælatis *à n. 31.* & in cap. de Confessoribus *à n. 27.* extant etiam peculiaria priuilegia, de quibus Casarrubius *verb. Absolutio extraordin. quoad fratr.* Miranda *in Tractatu de Sacr. Monial. quæst. 10. art. 4.* Aduerte tamen aliquot illorum esse viuæ vocis oracula, quæ iam his temporibus nihil valent, quia reuocata sunt.

43 Quoad Cappellanos Monialium aduertēdum est, illos debere dicere Missam de Sancto, de quo Officium fit à Monialibus; sed cum Missali Romano. Vide dicta *cap. 21. num. 32.* Nota etiam, Moniales in *Confiteor*, nihil mutare posse, neque dicere *tibi Mater, vobis sorores,* &c. sed *tibi Pater, vobis fratres,* sicut viros. Gauantus *2. tom. Thesau. sect. 5. cap. 17. num. 12.*

Circa erectionem Monasteriorum Monialium, determinatum est à Sacra Congregatione Eminentiss. Cardinalium super Episcopos, & Regulares. Primò, ne erigantur noua Monasteria, quibus ad

ad minus 300.scutorum redditus annuus non assignetur, pro duodecim sustentandis. Secundò, ne erigantur sine consensu Ordinarij. Tertiò, ne sine speciali Sedis Apostolicæ indulto. Quartò, ne erigantur nisi in locis muro cinctis, & vbi copia Confessariorum adest, aut facultates conducendi Confessarium aliunde. Quintò, ne erigantur in ijs locis, in quibus Monasteria priùs erecta, laborant inopia. Sextò, quòd prope Monasteria tollantur omnes arbores altæ. Septimò, quòd in colloquutorio nullo modo sit porta, per quam aditus sit in Monasteria. Similiter pro Ecclesijs earumdem Monialium præcipitur ab eadem Sacra Congregatione. Primò, quòd clauis fenestellæ pro Communione Monialium, perpetuò sit apud Confessarium. Secundò, ne permittatur in earum Ecclesijs cantus simplex, vel figuratus à personis sæcularibus. Tertiò, quòd in sepultura Monialium, quæ intra Clausuram est, ne sepeliantur extranei. Quartò, quòd si viget consuetudo sepeliendi Moniales in Ecclesia exteriori, permittatur. Quintò, ne instituantur ibi Confraternitates laicorum. Pro quibus omnibus vide Gauantum *in Man. Episc. verb. Monialium Monasteria, & ver. Monialium Ecclesiæ.*

44 Circa regimen Monialium ita statuit Conc. Tridentinum *sess. 25. cap. 9. Monasteria sanctimonialium, Sanctæ Sedi Apostolicæ immediatè subiecta, etiam sub nomine S. Petri, vel S. Ioannis, vel aliàs quomodocumque nuncupentur, ab Episcopis, tamquam dictæ Sedis delegatis gubernentur, non obstantibus quibuscumque. Quæ verò à deputatis in Capitulis Generalibus, vel ab alijs Regularibus reguntur, sub eorum cura, & custodia relinquantur, &c.*

45 Deinde circa administrationem bonorum Monasteriorum Monialium, etiam Regularibus subiectarum, earumque Confessores, prouidit Gregor. XV. in Constitut. *de Exempt. Priuilegijs* anno 1622. quam pro Regnis Hispaniarum suspensam esse diximus *cap. 19. num. 35.* Primò, omnes, & quoscumque tam Regulares, quàm sæculares huiusmodi, nullis priuilegijs, aut exemptionibus tueri se posse, quominus, si deliquerint circa personas intra septa degentes, aut circa Clausuram, vel circa bonorum administrationem Monasteriorum Monialium, etiam Regularibus subiectarum, ab Episcopo loci, similiter tamquam ad hoc Sedis Apostolicæ delegato, quoties, & quando opus fuerit, puniri, & corrigi valeant. Deinde specialiter circa Monialium Confessores, decreuit, quòd Confessores, siue Regulares, siue sæculares, quomodocumque exempti, tàm ordinarij, quàm extraordinarij ad confessiones Monialium, etiam Regularibus subiectarum, audiendas

das, nullatenus deputari valeant, nisi priùs ab Episcopo Diœcesano idonei iudicentur, & approbationem, quæ gratis concedatur, obtineant. Specialiter etiam circa administrantes bona Monasteriorum Monialium statuit, quòd siue Regulares extiterint, siue sæculares quomodolibet exempti, Episcopo loci, adhibitis etiam Superioribus Regularibus, singulis annis rationes administrationis, gratis tamen exigendas, reddere teneantur, ad idque iuris remedijs cogi, & compelli queant. Subiungitque, quòd liceat Episcopo ex rationabili causa Superiores Regulares admonere, vt eiusmodi Confessores, atque Administratores amoueant: ijsque Superioribus id facere detrectantibus, aut negligentibus, habeat Episcopus facultatem, prædictos Confessores, & Administratores amouendi, quoties, & quando opus esse iudicauerint. Ac tandem circa electiones Præpositarum Monialium ordinauit, quòd similiter possit Episcopus vnà cum Superioribus Regularibus, quarumcumque Abbatissarum, Priorissarum, Præfectarum, vel Præpositarum eorumdem Monasteriorum, quocumque nomine appellentur, electionibus, per se, vel per alium interesse, ac præsidere, absque vlla tamen ipsorum Monasteriorum impensa.

46 Circa quæ interrogatum est à Sacra Congregatione Concilij. Primò, an per eamdem Constitutionem in illis verbis, *possit Episcopus vna cum Superioribus Regularibus quarumcumque Abbatissarum, &c. electionibus per se, vel per alium interesse, ac præsidere*, ius Abbatissas confirmandi Episcopis attributum censeatur? Secundò, an Confessores Monialium ante editam Constitutionem deputati, debeant ab Episcopo examinari, & approbari? Tertiò, an Superiores Regulares similiter ante ipsius Constitutionis publicationem electi, seu deputati, alia indigeant Episcopi approbatione pro Confessionibus Sanctimonialium sibi subiectarum audiendis. Quartò, an Confessiones, quas audiunt Superiores Regulares electi, seu deputati, vel confirmati post publicationem, & scientiam tenoris dictæ Bullæ, non obtenta Episcopi approbatione, sint nullæ atque irritæ, nec ne? Quintò, an Regulares generaliter ab Episcopo approbati ad Confessiones personarum sæcularium audiendas censeantur etiam approbati ad audiendas Confessiones Monialium sibi subiectarum? Sextò, an Regularis ad audiendas Confessiones Monialium vnius Monasterij ab Episcopo approbatus Confessiones Monialium alterius Monasterij audire possit. Septimò, an Confessores Regulares extraordinarij semel ab Episcopo deputati, & approbati ad audiendas Monialium Confessiones pro vna vice infra annum ad præscriptum Sacri Concilij Tridentini, possint virtute dictæ appro-

probationis pluriès tamquàm Confessores extraordinarij earumdem Confessiones audire absque noua Episcopi licentia? Octauò, cum in eadem Constitutione statutum sit, vt liceat Episcopo ex rationabili causa Superiores Regulares admonere, vt amoueant Confessores Monialium, atque Administratores bonorum ad earumdem Monialium Monasteria petinentium, ijsque Superioribus id facere detrectantibus, habeat Episcopus facultatem prædictos Confessores, & Administratores amouendi, quoties, & quando opus esse iudicauerit: an eiusmodi causam Episcopus Superioribus Regularibus significare teneatur? Nonò, an eadem Constitutio, qua parte supponit Episcopi iurisdictioni subijci Regulares delinquentes circa personas degentes intra septa Monasteriorum Monialium, aut circa Clausuram, vel bonorum administrationem eorumdem Monasteriorum, habeat locum in omnibus delictis, an verò solùm in notorijs, & cum scandalo populi? Item decimò, an liceat Episcopo in vim prædictæ Constitutionis punire Regulares, qui ad Abbatissæ electionem procedunt ante tempus ipsi Episcopo significatum, aut die electionis eidem nullatenus prænunciata. Ad quæ sic respondit eadem Sacra Congregatio. Ad Primum, *Ius confirmandi Abbatissas minimè fuisse Episcopis per Constitutionem attributum*. Vide circa hoc de Confirmatore electionum dicta *cap.15. num.35. & 36.* Ad Secundum, *Confessores quidem extraordinarios Monialium nullatenus posse post Constitutionem, illarum Confessiones audire, nisi priùs ab Episcopo Diœcesano idonei iudicentur, & approbentur. Ordinarios verò Confessores ante Constitutionis publicationem deputatos posse, durante triennio ab eorum deputatione incboando, pergere in Confessionibus Sanctimonialium audiendis absque alio examine, & approbatione Episcopi. Quòd si contingat, vt illorum facultas à Sede Apostolica vltra triennium prorogetur, tunc debere eos ab Episcopo examinari, & approbari.* Vide circa hoc dicta *cap.19. nu.27. 28.29. & 35.* Ad Tertium, *Superiores Regulares electos, seu deputatos ante ipsius Constitutionis publicationem, quibus alioquin facultas competat audiendi Confessiones Monialium sibi subiectarum, posse, durante eorum Officio, pergere, sine alia Episcopi approbatione, in Confessionibus audiendis illarum tantùm, quæ spontè ac proprio motu id ab eis petierint. At verò eos, qui post Constitutionem eligentur, aut quoquo modo deputabuntur, vel qui in eorum Officijs, seu Dignitatibus, expleto iam tempore à Constitutionibus cuiuscumque Ordinis, vel aliàs legitimè præfinito, ad aliud tempus confirmabuntur, nequaquam posse, Sanctimonialium Confessiones audire, nisi priùs à Diœcesano Episcopo idoneo iudicati, at-*

que

que approbati fuerint. Vide etiam dicta *cap.19.num.36. & 37. & cap.18. num.* 29. Ad Quartum, *Confessiones huiusmodi nullas atq. irritas esse*. Ad Quintum, *Regulares generaliter ab Episcopo approbatos ad Confessiones personarum sæcularium audiendas, nequaquam censeri approbatos ad audiendas Confessiones Monialium sibi subiectarum, sed egere, quoad hoc speciali Episcopi approbatione*. Ad Sextum, *Regularem ad audiendas Confessiones Monialium vnius Monasterij ab Episcopo approbatum, minimè posse audire Confessiones Monialium alterius Monasterij*. Circa restrictionem Confessariorum vide dicta *capite* 19. *numero septimo, & sequentibus*, animaduertendo etiam multa ex ibi dictis de Confessarijs sæcularium non procedere in Confessarijs Monialium, propter huiusmodi Constitutionem Gregorij, & Declarationes circa illam. Ad Septimum, *Confessores extraordinarios semel deputatos, atque approbatos ab Episcopo ad Monialium Confessiones pro vna vicè audiendas, haud posse pluriès in vim approbationis eiusmodi illarum Confessiones audire, sed ab Episcopo toties esse approbandos, quoties casus deputationis contigerit*. Ad Octauum, *Non teneri eiusmodi causam significare Superioribus Regularibus, sed hoc relinqui arbitrio, & prudentiæ Episcoporum, quorum conscientiam Sacra Congregatio seriò onerauit, ne facultate sibi hac in parte attributa quoquo modo abutantur, eius rei in districto Dei iudicio rationem reddituri*. Ad Nonum, *Constitutionem habere locum in omnibus delictis, non autem in notorijs tantùm, & cum populi scandalo*. Ad Decimum, *Regulares ex eadem Constitutione ita demum teneri Episcopo significare diem electionis Abbatissæ, eumque vsque ad præfinitum tempus expectare, si antea ipse expresè declarauerit se vti velle facultate sibi in hac parte attributa, Abbatissarumq; electionibus per se, vel per alium interesse, ac præsidere. Post eam verò declarationem licere Episcopo animaduertere in Regulares, qui ante tempus significatum, aut die electionis eidem non prænunciata, ad Abbatissæ electionem procedunt*. Vide 4. tom. Bullar. inter Bullas Gregor. XV. *num.* 18. & circa curam Monialium in temporalibus Gauantum *in Manual. Episcop. verb. Monial. cura in temporalib.* vbi etiam S. Congregationis Episcop. & Regul. Decreta circa hoc refert.

47 Impedientes Visitatores Monialium quarumcumque in ijs, quæ pertinent ad Officium visitationis earumdem, sunt excommunicati ipso facto. Clement. *Attendentes §. final. de stat. Monac.* Tolet. *in Summa lib.* 1. *cap.*40. *à num.* 9. Vide etiam Gauantum *in Man. Episcop. verb.* Monialium *Clausura à num.*64.

48 Circa bona Monialium derelicta ex Monasterijs ipsarum de-

destructis extat priuilegium Sixti Quarti in Bulla *Dum attenta meditatione*, quo Carmelitis hæc concedit : *Et, cum aliquando contingat Monasteria Monialium dicti Ordinis Monialibus destitui adeo,vt de eorum reformatione spes nulla superſit, conuenientiusque ſit,quòd illorum ſic destitutorum bona ad ipsos Fratres deueniant, quorum erant cura commiſſa, quàm ad alios, illa,quæ ſic destituta exiſtant, & destitui contigerit in futurum , cum eorum bonis omnibus,perpetuis vſibus Fratrum Domus dicti Ordinis , eiſdem destitutis Monaſterijs propinquioribus, applicamus . Ita vt Fratres ipſi poſſint de illis , & de eorumdem Monaſteriorum ſtructuris , & ædificijs , pro eorum voluntate diſponere. Prouiſo, quòd illorum Eccleſia,& Oratoria, ad propbanos vſus non redigantur ,ſed in illis quandoque Diuina Officia celebrentur* . Vide Bullam *in Speculo Ordinis fo.87.*

49 Pertinet ad Dominos Epiſcopos procurare in Monaſterijs Monialium ſibi ſubiectis,ipſarum Clauſuram,& inobedientes,atque contradictores per Cenſuras Eccleſiaſticas , & alias pœnas compeſcere . Concil. Tridentinum *ſeſſ.* 25. *cap.* 5. Quaranta *in Summ.Bull.verb.Exemptio.* Vnde pro hac Clauſura conſeruanda, poſſunt ab ipſis Monialibus diſquirere ea,quæ ipſam concernunt, in collocutorio , aut ad crates , vel feneſtram. Chokier *de iuriſd. Ordin.in exemptos.par.4.quæſt* 53. Inſuper Magiſtratus ſæculares non præbentes auxilium Epiſcopis circa prædictam Clauſuram , excommunicationem incurrunt. Ex Conc. Trident. *vt ſupra.* Bonacina *de Clauſur.quæſt.*1. *punct.* 7.Vide etiam Declarationes Sacræ Congregat. Regular. circa hoc apud Gauantum *in Manua. Epiſcoporum verb. Monia. Clauſur. num.* 29. & 30.& *maximè à num.*56.

50 Comam nutrire prohibitum eſſe Monialibus quidam volũt. Conſuetudini tamen ſtandum eſt. Nullatenus verò permittendũ , vti tortis,ſeu comatis capillis, aut non coopertis comis . Suarez 4. *tom. de Relig. tractat.* 9. *lib.* 1. *cap.* 12.*n.*4.& 5.

51 Pro Monialibus Monaſteriorum Ciuitatis Neapolis , & Salerni,extant Ordinationes quædam factæ , reformatæ, & modificatæ à Sacra Congreg.Regular. & à prædictis Monialium perpetuò obſeruandæ. Quaranta *in Summ. verb. Monaſteria Moniali͂u.* Vide & alias Ordinationes pro Monialibus apud Gauantum *in Manual.Epiſcop.verb. Monial.communes leges.*

52 Conditiones aſſignatæ à Sixto V.pro receptione , & profeſſione Nouitiorum , de quibus nos *cap. præcedenti num.* 12. non extenduntur ad Moniales . Ita enim declarauit ipſemet Sixtus Quintus in ſecunda Conſtitutione *Ad Romanum ſpectat.* citata

à nobis ibidem. Idem dico de Decretis Clement. VIII. & Sanctissimi Dom. Nostri Vrbani circa receptionem, & institutionem Nouitiorum, adductis etiam *eodem cap. num.* 43. Nullum enim verbum ibi reperio, per quod insinuetur ad Moniales extendenda. Nec video aliquid circa hoc iure communi determinatum. Standum ergo est peculiaribus institutis, & consuetudinibus Religionum, seu Monasteriorum. Præsertim, quia in iure *in cap. gener. de elect. in 6.* in materia odiosa fœminæ non comprehenduntur.

51 Qualiter Moniales admitti possint vt testes in eorum Monasterijs dicemus *cap. 27. num. 15.*

De Abbatissis, seu Priorissis Monialium.

CAP. XXVI.

1 DVO genera Priorissarum, seu Abbatissarum distinguuntur. Aliæ enim sunt Abbatissæ, quæ benedici possunt, & debent, quales sunt Abbatissæ perpetuæ, &, si quæ aliæ forsan sunt, de quibus *c. indemnitatibus §. verum de elect. lib. 6. & Clem. Attendentes §. statuimus de statu Monachorum.* Aliæ verò sunt, quæ non benedicuntur, quales sunt, quæ regulariter reperiuntur in Monasterijs non perpetuò, sed temporales, ad triennium scilicet, vel quatriennium electæ, istæ enim benedicendæ non sunt de iure communi, nisi à Sede Apostolica aliud ipsis concedatur. Nauarrus *lib. 3. consil. de stat. Monach. consil.* 1. Quaranta *in Summa Bull. v. Abbatissa.* Vide etiam Gauantum *in Man. Episcop. v. Abbatissa.*

2 Huiusmodi Abbatissarum, seu Priorissarum electio pertinet de iure communi ad Monasterium. *Ex capite Indemnitatibus citato de elect. lib. 6.* Siluest. *v. Electio 3. q. 6. n. 7.* Suffragium, seu vocem actiuam in prædicta electione solùm habent Moniales professæ, quæ adminus duodecim annorum ætatis habeant. Ex *eodem cap. Indemnitatibus.* Miranda *in Tractatu de Sacris Monial. qu. 7. art.* 2 Conuersæ autem professæ, licet de iure communi possint habere suffragium in hac electione, cum nullus textus id prohibeat; ex consuetudine tamen, & specialibus legibus Religionum non admittuntur. Suarez 4. *tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 6. num.* 18. Is verò, *qui electioni praeest Episcopus, siue alius Superior claustra Monialium non ingrediatur, sed ante cancellorum fenestrellam vota sin-*

singularum audiat, vel accipiat. In reliquis autem seruentur singulorum Ordinum, vel Monasteriorum Constitutiones. Ita habet Concil.Trid.*sess.25.c.7.*Vide dicta in *cap. de electionibus* maximèq; quæ diximus capite præcedenti à *num.*45. in Constitut. Gregorij Decimi Quinti,& responsis Sacræ Congreg. ad dubia circa illam.
3 Vt aliqua eligatur in Abbatissam, seu Priorissam alicuius Monasterij Monialium requiritur ętas quadraginta annorum,& octo post expressam professionem. *Quòd si his qualitatibus non reperiatur in eodem Monasterio, ex alio eiusdem Ordinis eligi potest.* Si autem hoc incommodum Superiori videatur, *ex ijs, quæ in eodem Monasterio annum trigesimum excesserint*, & quinque saltem annos professionis habuerint, *Episcopo, vel alio Superiore consentiente, eligatur.* Ita habetur in Concil. Trid.*sess.25.cap.7.* Suarez *to.4. de Relig. tract.8. lib.2. cap. 6. à num.7.* Addens etiam, defectum harum conditionum non reddere electionem nullam,aut irritam, sed ad summum irritandam. Cum Concilium non apposuerit clausulam irritatiuam, sed solùm prohibitiuam. Vide etiam ibidem duas Declarationes S. Congreg. circa electionem Abbatissarum,& locum Concilij adductum.
4 Abbatissæ,& aliæ Præfectæ Monasteriorum Monialium in Italia ad triennium tantummodo eligendæ sunt, quòd si secus actum fuerit, irrita, & nulla voluit esse omnia Greg. Decimustertius *in Bull.Exposcit debitum* anno 1583. edita 2.*tom.Bull. num.*80. Item abstinere debent per triennium à die finitæ administrationis sui officij. Ita habetur in eadem Bulla. Quaranta *in Summ.Bull.v. Abbatissa.*Vide alia apud Gauantum *in Man.Episcop.verbo Monial. Officiales à num.* 19.
5 Multorum sententia est, Monialem corruptam, seu non virginem, aut viduam eligi non posse in Abbatissam sine dispensatione: propter *cap. iuuenculas* 20. *q.* 1. *& cap. si quis omnem §. nouimus peccatricem* 1. *quæst.*7. & etiam, quia indecens est non virginem præesse virginibus, cum illis vix possit persuadere virginitatem; ac proinde dato casu, quòd Monialis corrupta occultè eligeretur in Abbatissam, teneri se excusare prout melius potuerit, ne suum defectum prodat. Rodriguez *to.2 q 54 art.*1. Miranda *in Tract.de Sacr.Mon.quæst.7.art.*6.Maximè quia declaratum video à S.Congregat. Episcopor. & Regular. Viduam sine licentia Sedis Apostolicæ non posse fieri Abbatissam. Gauantus *in Man Episcop. verb.Monialium Officiales num. 6.* Vnde speculatiuè solùm, & non practicè videtur probabilis sententia affirmans non esse necessariam prædictam conditionem virginitatis ad munus Abbatissæ, nisi solùm in casu, quo Monialis illa esset benedicenda, seu con-

secranda benedictione speciali virginum, de qua *cap. praecedenti num.*10. Sanchez *lib.*5. *de praecept. Decalog.cap.*5. *num.*22. post D. Antoninum, & Paludanum. Adminus tamen consuetudini videtur standum, si illa derogata non sit per prædictum Decretum S. Congreg. Episcop. Suarez 4.*to.de Relig.tract.*8.*lib.*2. *cap.*6. *nu.*16.

6 Illegitima absque dispensatione non potest eligi (secundùm plures) in Abbatissam, aut Priorissam. Ratio est, quia in *capite primo de Fil.Presbyt.* statuitur, illegitimum inhabilem esse ad Ecclesiasticas dignitates, inter quas computatur munus Abbatissæ. Nauarr.*Comm.*2.*de Regul.n.*60.Sanchez *lib.*6. *in Decal. c.*5. *n.*19. Oppositum tamen satis probabile cēseo. Quia ita video declaratum à S. Congregatione Episcop. & Regular. apud Gauantum *in Man.Episcop.verb.* Monial. *Official. num.*7. & quòd in iure *Cap. Generali de Elect. lib.* 6. in materia odiosa fœminæ non comprehenduntur, cuius signum est quòd Sixtus Quintus in sua Constitutione contra illegitimos nullam mentionem de Monialibus fecit. Mirāda *in Tract.de Sacris* Monial.*quaest.*6.*ar.*3.benè etiam addens, quòd casu, quo prima opinio sustinenda esset, possent Moniales illegitimę habilitari ad Officia eodem modo, quo Religiosi, de quo diximus *cap.*18.*num.*60.

7 Non posse eligi in Aabatissam Monialē bigamam asserunt aliqui, eò quòd sit eadem ratio de illis, ac de viris bigamis quantum ad hoc. Viuald. *in Candel. Sacram.in* 2. *edit. p.* 3. *cap.* 5. *num.*8. Sanchez *lib.*5. *de praeceptis Decalogi cap.*5. *num.* 23. Atq. ob eamdem rationem, infamis nequit esse Abbatissa, sicut nec vir infamis potest esse Abbas. Viuald. *ibidem num.* 11. Sanchez *ibidem numero* 24.

8 Possunt Abbatissæ, seu Priorissę Monialium imponere illis pręcepta obligantia ad culpam, iuxta grauitatem, vel leuitatem materiæ, mortalem scilicet, si materia fuerit grauis, venialem verò si leuis. Ratio est, quia, etsi prædictæ Abbatissæ non habeant veram, aut propriam potestatem, siue Iurisdictionem spiritualem, cum fœmina non sit capax illius, habent tamen veram potestatem Dominatiuam, hoc est administrandi, & regendi Monasterium, personas, & bona illius, ac per cōsequens Moniales tenentur illis obedire, sicut alijs Prælatis. Victoria *relect. de potestat. Eccles. quaest.*2.*num.*4. Sanchez *lib.*6.*in Decal.cap.*1.*num.*18.

9 Hæc verò praecepta, quæ possunt imponere solùm sunt circa ea, quæ spectant ad bonum commune politicum Monasterij, vt scilicet pacificè absque scandalis, & perturbationibus gubernetur. Ratio est, quia cum non habeant potestatem spiritualem, seu Iurisdictionem supra Moniales, ac perinde non possint illis impone-

re

re præcepta spiritualia, scilicet spectantia ad finem spiritualem, videlicet perfectionem, & profectum spiritualem animæ, adminùs poterunt alia præcepta ad prædictum finem boni regiminis Conuentus imponere. Rodriguez *tom. 1. quæst. Regul. quæst. 15. art. 1.* Victoria *in Summa Sacram. de Clauibus num. 325.*

10 Vtrum autem possint etiam præcipere Monialibus aliquid in virtute Sanctæ obedientiæ, vel in virtute Spiritus sancti, &c.? Multi negant, eò quòd solùm habentes Iurisdictionem, seu potestatem spiritualem vti possunt isto modo præcipiendi. Alij verò affirmant, eò quòd Moniales verè emittunt votum obedientiæ suis Superiorissis. Quæstio hæc de modo loquendi apparet, & in ea standum est consuetudini approbatæ Monasteriorum. In rigore tamen Iuris loquendo probabilior est secunda sententia, cum modus ille loquendi non importet necessariò Iurisdictionem spiritualem, & ex alia parte possit habere bonum sensum, scilicet in virtute Sanctæ obedientiæ mihi præstitæ, vel in virtute Spiritus sancti, qui me præfecit huic Monasterio. Azor *tomo 1. Institut. Moral. lib. 3. cap. 10. quæst. 7.* Cornexo *tomo 2. in 3. par. tractat. 5. de excommunicat. disputat. 2. dub. 5.*

11 Non possunt autem præcipere aliquid Monialibus sub pœna excommunicationis, vel alterius censuræ. Quia hoc ex vsu Ecclesiæ importat actum Iurisdictionis, cuius fœminæ non sunt capaces. Sotus *in 4. dist. 20. quæst. 1. art. 4.* Henriquez *lib. 6. de pænit. cap. 2. num. 4.* An verò ex commissione Pontificis id possint facere, tractatur in materia de censuris. Vide Cornexo *vt supra*.

12 Quando huiusmodi Abbatissæ, vel Priorissæ exercere videntur aliquos actus pertinentes ad Iurisdictionem, v.g. dare Beneficia, vel similia, tunc non exercent verum actum Iurisdictionis, sed solùm designat personam, vel materiam, cui Pontifex dat beneficium. Suarez *4. tomo de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 9. num. 13.*

13 Possunt tamen, & debent prædictæ Abbatissæ, seu Priorissæ cogere Moniales sibi subditas ab obseruantiam Regulæ, & Constitutionum, punire illas propter trangressionem, inquirere de delictis illarum, &c. Ratio est, quia vel hoc pertinet ad potestatem dominatiuam, vel ad id habènt auctoritatem à confirmante Regulam, seu Prælatis Religionis. Vasquez *1. 2. disputat. 166. capit. 4.*

14 Possunt etiam dare suis Monialibus eam facultatem dandi, vel recipiendi, quam habent alij Prælati Regulares, nisi ex consuetudine, aut præcepto Superioris Prælati sit eis denegata talis facultas. Ratio est, quia licet non sint verè Prælatæ, habent ta-

men liberam administrationem bonorum sui Monasterij. Sanchez *lib.7. in Decal. cap.* 19. Bonacina *de largit.mun.disputat.3.punct.6. numero* 7.

15 Non tamen possunt dispensare in votis Monialium, seu illa commutare. Quia hoc pertinet ad Iurisdictionem spiritualem, quam non habent. Possunt tamen prædicta vota irritare, propter potestatem dominatiuam, quam supra Moniales habent. Sotus 7. *de Iust.& Iur quæst.*5.*art.*1. Nauarrus *in man.cap.*12. *à nu.* 63. Quare dispensare, & commutare vota Monialium pertinet ad Superiores Religionum, iuxta dicta *cap.*18.*num.*48.

16 Abbatissam posse ex commissione Prælati dispensare cum Monialibus in ieiunijs, & quibusdam legibus Ecclesiasticis aliqui volunt. Henriquez *lib.6.de pœnit.cap.* 2.*num.*8. Alij verò negant, eò quòd dispensare in prædictis legibus sit actus Iurisdictionis, quam non possunt habere. Sanchez *lib.* 6. *in Decalag. capit.* 1. *num.*24.

17 Non possunt Abbatissæ, seu Priorissæ recipere Nouitias, etiam consentientibus Monialibus, sine suorum Prælatorum licentia. Quia hoc est actus Iurisdictionis solùm spectans ad veros Prælatos. Casarubius *in Compen.priuileg.verb. Abbatissa num.* 8. referens ad hoc Nicolai V. indultum. Miranda *in tract. de Sacr. Monial. quæst.*8.*art.*1. Qui etiam Superiores debent taxare dotes Monialium recipiendarum. Eò quòd ipsi habeant potestatem, & Iurisdictionem supra ipsos Conuentus Monialium. Miranda *vt supra art.*8. Dotes autem non debent recipi ante professionem. Conc. Trid. *sess.*25. *cap.* 16. Tenetur autem Præposita Monasterij per mensem ante professionem alicuius Monialis certiorem facere Episcopum, aliàs ab Officio est suspensa tamdiu quamdiu Episcopo videbitur. Conc. Trid. *sess.*25.*cap.*17. Tolet. *in Summa lib.*1. *cap.*50. Vide dicta *cap.præcedenti num.*8. Barbosam *Allegat.* 100.& Gauantum *in Man. Episcop. verb. Monial. professio à num.* 9. vbi plura ad intentum.

18 Quamuis admittere professionem Monialium pertineat ad quos iura, & Constitutiones Religionum decreuerint, non tamen est contra ius commune, quòd Abbatissa in suo Monasterio professiones Monialium admittat. Nam hæc acceptatio non est actus Iurisdictionis, sed cuiusdam Superioritatis. Azor *lib.* 12. *Institut. Moral.cap.*5.*quæst.*6. Sanchez *lib.*5.*de præcep.Decal.cap.*4.*num.*76. Consulantur ergo leges, & consuetudines Religionum.

19 Ex Conc. Trident. *sess.*25.*cap.*7. *Duobus Monasterijs nulla* (intellige Abbatissa) *præficiatur. Et, si qua duo, vel plura quocumque modo obtinet, cogatur, vno excepto, intra sex menses cætera resignare.*

re. Post id verò tempus, nisi resignauerit, omnia ipso iure vacent. Is verò, qui electioni praeest, Episcopus, siue alius Superior, claustra Monasterij non ingrediatur, sed ante cancellorum fenestellam vota singularum audiat, vel accipiat. In reliquis seruentur singulorum Ordinum, vel Monasteriorum Constitutiones.

20 Abbatissæ non possunt concedere Monialibus licentiam vllo modo egrediendi è Clausura Monasteriorum. Quia talem licentiam concedere Concilium Tridentin. & Pius V. limitarunt ad Episcopum, & Superiorem Religionis, iuxta dicta *cap.* 25. *nu.* 21. Sanchez *lib.6.in Decalog.cap.* 15. *num.* 28. Nec etiam possunt ipsæ Abbatissæ exire, siquidem eadem obligatione Clausuræ, ac cæteræ Moniales tenentur. Vnde nec possunt è Clausura exire ad visitandum ædificium Ecclesiæ, quod fabricatur & ad videndum num sibi placeat, aut dicendum cæmentarijs qua forma construendum sit. Sanchez *vt supra num.* 52. Nec etiam ad visitanda Monasteria sibi subiecta. Quia ita definitum est à Pio V. in Bulla quæ incipit *Decori, & honestati*. Nauarrus *Comm.*4. *num.*47.*notab.*2. & 3. *de Regul.* Possunt tamen è Clausura exire prædictæ Abbatissæ, quando propter feudum tenentur præstare iuramentum fidelitatis alicui sæculari Principi, si illud per procuratorem præstare nequeunt. Tum quia in hoc casu de communi Monasterij bono agitur. Tum quia ita conceditur à Bonifacio VIII. *in cap. periculoso §. verum quando de Stat. Regul. in 6.* neque hoc reuocatum est à Pio V. aut alio Summo Pontifice. Sanchez *vt supra num.* 51. Bonacina *de Clausur. quæst.*1. *punct.* 9. *num.* 9. Qui bene aduertunt cum Siluestro *in Summ. verb. Religio* 7. *quæst.*16. *dub* 2. adhuc in hoc casu esse licentiam Superioris petendam, quòd si illam neget, posse Abbatissam vti iure suo. Intellige tamen, dum certò constet iniustè denegare licentiam. Qualiter autem non possint prædictæ Abbatissę licentiam ingrediendi Monasteria concedere, diximus *c.*25.*n.*25.

De Iudice Regulari, seu modo procedendi iudicialiter in causis Regularibus.

CAP. XXVII.

1 SVPPOSITO ex dictis *c.*18. *num.*15. posse,& debere Prelatos Regulares delicta suorum subditorum corrigere,& punire, quod maximè est verum pro tempore visitationis illorum,quam tenentur iure communi,& Diuino facere,iuxta illud Luc.12. & *tu aliquando conuersus confirma fratres tuos*, & iure humano ex *c.Romana §.1. de censibus in 6. & can.relat.11.quæst.1.* & expressiùs ex Conc.Trident.*sess.25.c.1. & 8.* (Rodrig. *to.2.q.4. art.4.*) triplici via potest Iudex Regularis ad hoc procedere,scilicet accusationis, denunciationis, inquisitionis, vt habetur *c.qualiter,& quando 2.de accusatione*. Primo modo procedit quando aliquis defert crimen alicuius ad vindictam iustam de eo capessendam. Secundo modo, quando aliquis defert crimen alterius,non ad vindictam capessendam, sed ad ipsius emendationem, correctionem, seu pœnitentiam. Tertio modo, quando Iudex ipse Regularis ex officio, & non ad instantiam alicuius procedit inquirendo de delicto commisso. Vnde iste tertius modus procedendi solet vocari *ex* officio, & duo priores *ad instantiam partis*. Alderete *de Relig.discipl.lib.1.c.4.5. & 7.* Suarez *tom.4.de Relig. lib.10. de Regim. Societ. c. 11. & 12.* Deinde modus procedendi per inquisitionem duplex est, scilicet Inquisitionis generalis,& particularis,seu specialis. Inquisitio generalis est quæ in genere inquiritur an subditi seruent leges,aut statuta Religionis, an committantur crimina, obseruetur Regula, &c. specialis verò est, cum de certa persona, aut certo crimine instituitur inuestigatio. Ad quam adiungunt aliqui tertiam inquisitionem mixtam, quando scilicet, de sola persona instituitur inuestigatio, cum tamen de delicto habeatur certa notitia. Franciscus Aretinus *in Practic.criminal.c.10.* Alderete *vt sup.c.7.* Rursus denunciatio, quamuis variè diuidatur,meliùs tamen dicitur quòd est duplex, scilicet Euangelica, & iudicialis. Prior est, quæ fit Prælato non vt Iudici,sed vt Patri,nón ad processum formandum, sed ad correctionem,vel emendationem. Posterior verò est, quæ fit Prælato vt Iudici ad formandum processum, & puniendum delinquentem. Suarez *vt sup.c.8.* Thomas de Iesu *in tract.1. de visitat.*

sitat. Regul. c. 4. De quibus omnibus sigillatim dicendum est.

2 Et primò, loquendo de inquisitione generali, seu de modo procedendi per illam, dicendum est, illa vti debere Prælatos Regulares in visitationibus Prouinciarum, vel Monasteriorum. Finis enim talium visitationum est inquirere in generali de vitijs, & virtutibus Religiosorum. Suarez *vt sup. c.* 11. Vnde ad hanc inquisitionem generalem non requiritur, quòd præcedat aliqua infamia, aut clamorosa insinuatio de aliquo crimine, aut denunciatio, seu accusatio aliqua. Quia in hac inquisitione generali procedit Prælatus ex officio, ob bonum commune Religionis, nec sic procedendo alicui infert iniuriam. Alderete *vt sup. c. 7. n.* 3. Thomas de Iesu *etiam vt sup. tract.* 1. *c.* 1. Nec etiam requiritur petitio iuramenti à Religiosis, saltem de iure communi (quidquid sit de statutis particularibus Religionum) nam hæc generalis inquisitio non est perfectum iudicium, sed præparatoria ad inquisitionem specialem, quæ perfectum iudicium est. Graffis 2. *p. Decis. lib.* 3. *c.* 28. *num.* 5. Alderete *vt sup. num.* 4. Ex nostris autem Constitutionibus *p.* 2. *c.* 7. imponitur præceptum obedientiæ à Visitatore, quod, vt ibidem dicitur, habet vim iuramenti. Deinde in huiusmodi inquisitione generali crimina occulta interroganda, aut patefacienda, non sunt, nisi de illis præcedat aliqua infamia, aut suspicio probabilis. Ratio est, quia si talis infamia, aut suspicio non præcedit, Iudex non interrogat iuridicè, cum non habeat plenam, aut semiplenam probationem, ac per consequens nec ipse potest interrogare, nec subditus occultum peccatorem manifestare. Quod intellige, etiam si sub iuramento interrogetur. Suarez 4. *to. de Relig. lib.* 10. *de Regim. Societ. c.* 11. *num.* 7. Nisi solùm velit manifestare tale peccatum Prælato, vt patri, & secretò ad emẽdationem fratris, quia vt sic potest id facere, etiam si non præcedat suspicio, aut infamia. Suarez *vt sup. num.* 8. Semper tamen præmittenda est, si sit spes emendæ, & opportunitas, correctio fraterna, quia illa est de iure diuino, Math. 18. Rodriguez *tom.* 2. *q.* 8. *art.* 1. Peirinis *tomo* 1. *de subdito q.* 1. *de Obedientia c.* 16. *post* 3. *concl.* Volunt etiam aliqui Prælatos teneri in huiusmodi visitationibus, seu inquisitionibus generalibus monere subditos ne reuelent peccata omnino occulta, de quibus non est suspicio, aut infamia. Nauarrus *Corollar.* 47. *num.* 179. *c. inter verba*. Hæc tamen cautio solùm videtur necessaria quando subditi sunt indocti, aut non possunt doctiores consulere. Docti enim sciunt præcepta Superiorum nihil contra ius naturale, aut diuinum præcipere posse. Suarez *vt sup. nu.* 7. Thomas de Iesu *de Visitat. Regul. tract.* 1. *c.* 1. *nu.* 5. Similiter in huiusmodi Inquisitionibus generalibus non tenentur

Re-

Religiosi denunciare etiam ad præceptum Superioris, ea peccata, quæ constat iam esse emendata. Quia iam cessat finis denunciationis, quæ est emendatio fratris. Nauarrus *in Summ. c. 25. num.* 46. Rodriguez *tom. 2. quæst. Reg. q. 6. art. 2.* Secus est de Prælatis, quibus incumbit, ne delicta etiam correcta immunita maneāt. Rodriguez *vt sup.* Peirinis *etiam vt sup.* Similiter si aliquid mali timet quis sibi obuenturum ex denunciatione, nisi quando delicta essent in graue damnum Communitatis, denunciare non tenetur. Quia hoc postulat ordo charitatis. Rodriguez *tom. 2. quæst. Reg. q. 6. art. 3.* Neque etiam tenetur aliquis denunciare quæ audiuit à persona non fide digna, aut appassionata, quia talibus non est credendum. Secus est, si audiuit à persona fide digna, & Prælatus præcipiat, vt dicat quæ audiuit, & ipse credit id esse verum. Rodriguez *tom. 2. quæst. Reg. q. 6. art. 7.* Peirinis *vt sup. 4. conc.*

3 Tenentur tamen subditi in huiusmodi inquisitione generali denunciare paternè Prælato, correctione fraterna, si fieri debeat, præmissa, iuxta dicta *n. 2.* omnes defectus Religiosorum. Quia salutem spiritualem proximi omnes procurare tenemur omni meliori modo quo possumus. S. Thomas *2. 2. q. 33. art. 8.* Graffis *1. p. Decis. lib. 2. c. 69. n. 15.* Imò si fraterna correctione, vel paterna denunciatione Religiosus nō est correctus, nec speratur corrigi, tenentur alij ipsum iuridicè ad Prælatum vt Iudicem denunciare, si per testes idoneos probari potest delictum. Ratio primæ partis est adducta, videlicet, quod omnes tenemur procurare salutem proximi omni meliori modo, quo possumus. Ratio verò secundæ, quia nemo tenetur denunciare iuridicè quod probare non potest *ex c. plerumq. 2. q. 7.* Nauar. *c. inter verba conc. 6.* Graffis *1. p. Decis. l. 1. c. 69. n. 15.* Ad quod addunt aliqui, id esse verū etiamsi Prælatus oppositum præciperet. Quia hoc præceptum contineret intolerabilem errorem. Nauarrus *vt sup.* Angelus *verb. excommunicatio 3.* Vide dicenda inferiùs *n. 15.* & *20.* Si testes leues sint, idonei non censentur, & ita, qui hos tantùm habet, non tenetur denunciare iuridicè; quia non habet testes idoneos ad probandum delictū fratris. Peirinis *tom. 1. de Subdito quæst. 1. de Obedientia. c. 16. ante 4. conclus.* Demum pro huiusmodi inquisitionibus generalibus, seu visitationibus, nota, quòd Prælatus in illis admonitus solùm tamquam Pater, seu denunciatione paterna, non potest reum punire, sed tantùm monere, seu minis terrere, vt cautiùs se habeat. Angles *in Floribus p. 2. quæst. de Correct. frat. ar. 1. diffic. 7.* Pro forma verò in huiusmodi inquisitionibus generalibus, seu Visitationibus seruanda, legantur particularia Statuta Religionum, & pro nostra *p. 2. Constit. c. 5. & 6.*

4 Ad

4 Ad inquisitionem specialem alicuius delicti procedere potest, & debet, Prælatus Regularis, primò, quando ex visitatione, seu inquisitione generali constat illi aliquod crimen à subdito aliquo fuisse commissum: tunc enim contra ipsum specialis fieri debet inquisitio, & præuio iuramento testes interrogandi. Cum enim iam delictum sit Iudici notorium, non potest prætermittere iuridicè contra delinquentem sic infamatum procedere. Nauarrus *de Iudicijs num.*87. Alderete *lib.* 1. *de Relig. discip. cap.* 7. *num.* 6. Quod intelligo etiam in casu, quo iniustè tale delictum Prælato sit patefactum. Nam eo ipso, quòd crimen deductum est in Iudicis notitiam, siue benè, siue malè, eo ipso tenetur contra illud procedere. Lessius 2. *de Iust. c.*29. *dub.*15. *num.*125. Thomas à Iesu *de Visitat. Reg. tract.*2. *c.*4. *num.*7. Non tamen potest Prælatus ad hanc inquisitionem specialem procedere ex sola notitia habita per epistolas, vel libellos sine auctore, etiam si in ipsis litteris notificarentur testes, qui delictum testificari possent. Quia huiusmodi litteræ, aut libelli nullam inducunt infamiam, & habetur *ex cap. Inquisitionis, extra de accus.* Lessius *vt sup. num.*136. Thomas de Iesu *etiam vt supr. c.*3. *num.*9. Poterit tamen generalis inquisitio fieri ex huiusmodi litteris sine nomine, quia ad huiusmodi inquisitionem non requiritur infamia. Alderete *de Discip. Regu. lib.*1. *c.*7. *num.*31.

5 Secundò etiam potest Iudex Regularis ad inquisitionem specialem procedere, quando delictum est notorium, etiamsi malefactor sit occultus, nec vlla infamia laboret. Ratio sumitur ex communi vsu Reipublicæ Christianæ, & Iudicum timoratæ conscientiæ, qui ob bonum publicum, quando constat de delicto, quęrunt speciali inquisitione de delinquenti. Nauarrus *c. inter verba conc.*6. *num.*124. Salon *de Iust. & Iur. controu.*7. *circa quæst.* 79. *ar.* 2. & alij. Qui benè aduertunt in hoc casu Iudicem non debere facere inquisitionem de singulari aliqua persona, v. g. an Petrus fecerit hoc furtum, quia cum nulla de illo præcedat infamia, iniquè infamaretur; sed in communi solùm. Thom. de Iesu *de Visit. Regu. tract.*2. *c.*5. *à num.*6.

6 Regulariter etiam loquendo non potest Iudex Regularis iuridicè contra aliquem per specialem inquisitionem procedere, nisi infamia, siue clamorosa insinuatio, vel indicia manifesta, aut semiplena probatio præcedant. Quia sine aliquo istorum delicta reputantur occulta iudicio humano. Sanctus Thomas 2. 2. *quæst.* 69. *art.* 2. & 3. Thomas de Iesu *de Visit. Regu. tract.*2. *c.*2. & habetur *ex c. qualiter, & quando. & c. Inquisitionis de Accus. & c. licet Heli de Simon.* Infamia est quidam rumor ortus non à maleuolis, sed

ſed à probis,& honeſtis hominibus ſparſus inter multos. Clamoroſa verò inſinuatio,vel eſt idem quòd infamia, vel eſt vox totius populi,vel publicus rumor inter multos ſubortus. Indicia autem ſunt illæ circumſtantiæ, ex quibus poteſt aliquo modo colligi quis ſit auctor criminis. Tandem ſemiplena probatio eſt vnius teſtis oculati,& iurati, omnique exceptione maioris teſtimoniũ. Thomas de Ieſu *vt ſupr.* Ergo,vt diximus, ſi aliquod iſtorum non præcedat,non poteſt Iudex ad inquiſitionem ſpecialem procedere.Quod præter dicta, ex eo confirmatur primò, quia, vt docet Sanctus Thomas *2.2.quæſt.67.art.3.* contra nullum poteſt Iudex via inquiſitionis (intellige ſpecialis) procedere, quando nullus eſt accuſator formalis, vel virtualis. Cum ergo in via inquiſitionis,de qua loquimur,nullus ſit accuſator, vel denunciator formalis,quia in hoc diſtinguitur hęc via à via denũciationis,& accuſationis,debet neceſſariò eſſe aliquis virtualis denunciator, vel accuſator,cuius munus ſolùm prædicta habere poſſunt. Secundò, & ad idem,quia iudicium ex tribus perſonis conſtat,ſcilicet accuſatore,reo,& Iudice;cum ergo inquiſitio hæc ſpecialis, iudicium quoddam ſit ex eiſdem tribus conſtare debet,& cum accuſator in illo non adſit,aliqua quæ ipſum ſuppleant, adeſſe debent. Franc. Aret. *in Pract.crimin.cap.14.*

7 Imò ad hoc quòd indicia ſufficiant ad procedendum via ſpecialis inquiſitionis,non debent eſſe leuia,ſed grauia. Quia cum in iure expreſsè caueatur, infamiam prærequiri ad inquiſitionem ſpecialem *c.cum oportet. c.inquiſitionis. c. qualiter, & quando, de accuſ.* indicia autem leuia non æquiualeant infamiæ, abſdubiè requirentur indicia grauia. Quo in ſenſu accipiendus eſt Nauarr. *c. inter verba concl.6.num.*116. Imò etiam indicia grauia, & expreſſa æquiualentia infamiæ, ad hoc,vt ſufficiant pro inquiſitione ſpeciali,debent eſſe publica multis, & in delicto publico, tunc enim æquiualent infamiæ, & ex illis Iudex poteſt procedere ad inquiſitionem ſpecialem delinquentis.Suarez *4. tom. de Relig. lib. 10.cap.12.n.12.* Addunt aliqui,quòd etiamſi delictum non ſit publicum,ſed occultum,ſi tamen eſt contra bonum commune,vel ex eo imminet damnum tertiæ perſonæ, poſſe Iudicem ex ſolis prædictis indicijs ad ſpecialem inquiſitionem auctoris criminis procedere. Thomas de Ieſu *Tractat. de Viſitatione Regularium cap. 7.num.2.*

8 Similiter ad hoc, quòd Iudex procedere poſſit ex ſemiplena probatione ad inquiſitionem ſpecialem,requiritur,quòd crimen ſit notorium, & malefactor occultus: nam ſi delictum notorium non ſit,tunc ſemiplena probatio non erit æquiualens infamiæ,at-

que

que ita insufficiens ad procedendum inquisitione speciali, sicut diximus supra de indicijs expressis. Nauarr. *in Summ. c.25.num.* 3. Lessius *lib.2.de Iust.c.29.dub.16.num.146.* Addunt etiam alij quòd in delictis, quæ sunt contra bonum commune, & quando imminet proximo damnum graue ex peccato alterius, etiam occulto, posse ad inquisitionem specialem ipsius procedere Iudicem ex sola semiplena probatione. Thom.de Iesu *tract. 2. de Visitatione Regu.c.9.num.6.*

9 Excipi tamen solent aliqui casus particulares, in quibus Iudex ex se solo, & sine alio motiuo possit procedere ad inquisitionẽ specialem. Primus est, si delictum vergat in commune damnum Reipublicæ, vel Communitatis, v.g. crimen hæresis, vel apostasiæ à fide, crimen læsæ Maiestatis, conspiratio in Principem, falsificatio monetæ, furta, homicidia, &c. Secundus est, quando delicta sunt nimis grauia, & atrocia, v.g. sodomiæ, &c. Tertius est, quando crimen est commissum, vel detectum in iudicio, vt si aliquis coram Iudice, & Notario falsum testimonium dixerit, aut confessus fuerit aliquod crimen. Sotus *de detegendo secreto, memb. 2. quæst. 6.* Thomas de Iesu *de Visit. Regu. tract. 2. c.4.* Cæterùm quòd attinet ad crimen hæresis, constat ex dictis *c. 18. num. 18.* illud non posse iudicari à Prælatis Regularibus. De falsificatione monetæ constat etiam ex dictis *c.10. num. 23.* ad quos pertineat Iudices, saltem in Italia. Sed dato quòd hæc delicta ad Iudices Regulares ex priuilegio aliquo, vel alio modo spectent, (& idem est de alijs criminibus in primo casu relatis) dicendum est primò, quòd quando illa sunt omnino occulta, vel quia illa in se talia sint, vel quia esto, quòd nota sint, ignoratur tamen author, ita, vt nec de illo sit infamia, semiplena probatio, aut indicia saltem leuia, tunc nullo modo licet Iudici ad inquisitionem specialem procedere. Ratio est, quia, vt diximus supra *num. 6.* ad huiusmodi specialẽ inquisitionem, cum sit quoddam iudicium, petitur necessariò aliquid, quod habeat vim accusatoris, & moueat Prælatum ad illam, ac perinde, si aliquod ex prædictis non adsit, procedere nequibit ad specialem inquisitionem. Suarez *4.tom.de Relig. l.10. c.12.num.* 4. Dico tamen secundò, sufficere, quòd præcedant aliqua indicia, saltem leuia, posita notorietate talium delictorum, & qualitate illorum, ad hoc, quòd Iudex procedere possit ad inquisitionem specialem authoris. Ratio est, quia positis talibus circumstantijs, hic & nunc reperit Iudex sufficiens motiuum ad inquisitionem specialem, tunc enim ratio boni communis obligat, vt eius cura, & prouidentia habeatur, delictum publicum prouocat suffi-

cien-

cienter ad aliquam inquisitionem, & indicia, saltem leuia, delinquentis, ad inquisitionem specialem. Suarez *vt sup. num.* 13. In alijs verò delictis, quæ non sunt contra bonum commune, indicia debent esse non leuia, sed grauia, vt diximus supra *num.* 7. Loquendo verò de delictis in secundo casu relatis, quæ sunt nimis grauia, & atrocia, dicendum est, non sufficere talia esse, ad procedendum per specialem inquisitionem, nisi præcedat infamia, semiplena probatio, aut sufficientia indicia, iuxta dicta *num.* 6. Quia aliàs iniuria fieret proximo ipsum infamando. Suarez *etiam vt sup. num.* 6. In delictis verò in tertio casu relatis, cum iam illa supponantur manifesta, nihil istorum requiretur, nec fiet iniuria delinquenti, contra illum specialiter procedendo. Francisc. Aretinus. *in Pract. crimin. cap.* 14. Alderete *lib.* 1. *de Discip. Regu. cap.* 7. *num.* 14. *&* 15.

10 Præterea quando inquisitio fit non ad punitionem inquisiti, sed ad alios iustos fines, ad quos est necessaria cognitio personæ, & qualitatum eius, vt cum Prælatus quærit de habilitate, aut inhabilitate subditi ad aliquod officium, gradum, vel dignitatem, vel ad aliquod suffragium ferendum, vel habendum, potest ipse ad inquisitionem specialem de delictis alicuius personæ determinatæ procedere, etiam non præmissa infamia, semiplena probatione, aut indicijs aliquot, sicut inter sæculares solet fieri ad contrahenda matrimonia. Quia non potest aliter Prælatus satisfacere muneri suo, & bono communi Religionis, nec in hoc modo procedendi ex motiuo boni communis procurandi, alicui facit iniuriam. Franciscus Aret. *in Pract. crimin. cap.* 14. Suarez *vt sup. num.* 17. Benè autem aduertit Aretinus debere in tali casu aperiri crimina Superioribus secretò, & cum minima, qua fieri potest, famæ læsione.

11 Praxis autem Inquisitionis specialis, supposita infamia personæ, vel delicti, iuxta dicta in superioribus, hæc est. Primò enim constituendus est Notarius, seu Secretarius à Prælato, qui omnes actus inquisitionis fideliter conscribat, eisque cum ipso Prælato subscribat. Suarez 4. *tom. de Relig. lib.* 10. *de Regim. Societ. cap.* 12. *num.* 29. Deinde formatis articulis, & capitulis pro interrogatorio testium, secundùm illos interrogandi sunt testes, clarè, & distinctè. Suarez *ibidem*. Qui etiam benè aduertit, quòd quamuis cũ præcedit infamia delinquentis (idem dico cum præcedit semiplena probatio, aut grauia indicia, iuxta dicta supra *num.* 6 *&* 7.) non sit necessarium de illa inquirere in interrogatorio; bonum tamen est hoc facere ad magis conuincendum Reum. Interrogandi autẽ sunt testes sub iuramento, saltem iure communi loquendo, iuxta

cap.

cap.cum delicti de accusat. nisi legitima consuetudo Religionis oppositum teneat,scilicet,solùm sub præcepto Obedientiæ, vel excommunicationis. Suarez *ibidem*. Interrogari etiam debent de nomine,& cognomine eorum. *cap. olim de accus.* Thom de Iesu *de Visitat.Regu. tract.3.c.7.* Testes autem interrogati sic tenentur sub mortali veritatẽ fateri. Quia astringuntur iusto Prælati præcepto. Nauar. *cap.inter verba conc.6.*Less. 2.*de Iust.cap.30. dub.6. nu.43.*Quod intellige,vt supponitur,quãdo iuridicè interrogãtur (prout sẽper debet credi quãdo Iudex est probus,nisi certò cõstet contrariũ)idest ab habente potestatem,& præcedente infamia,semiplena probatione,seu notitia delicti, iuxta dicta *n.6.& 7.*Quia nõ tenentur testificari cũ legitimè, & iuridicè non interrogãtur. Siluester *verb.Testis quæst.8.d.primo.*Lessius 2.*de Iust.cap.30.dub.6.num.47.* Sed nec tunc debent mentiri, cum mendacium numquam sit licitum,sed dicere se nescire, aut non vidisse &c. tale delictum,mente intelligendo, ad manifestandum, vel propalandum in tali iudicio.Nauarrus *in Man.cap.18.num.61.& cap.12.num.9.* Ea verò,quæ per Sacramentalem Confessionem nouerunt, nullatenus debent,aut possunt reuelare. Quia obligatio sigilli Sacramentalis multò maior est,quàm cuiuscumque præcepti. Sotus *de rat.tegend.secret. memb.3.quæst.vlt conc.4.* Idem dico si notitia quam habent testes de delicto fuit sub sigillo secreti, consilij, vel auxilij petendi gratia. Quia obligatio seruandi secretum est maior,quàm obediendi Prælato. Nauarr.*in Summ. cap. 25. num.46.* Secus verò est,quando id quod acceptum est sub secreto cedit in damnum corporale, vel spirituale Communitatis, vel graue alicuius personæ particularis.Quia tunc obligatio seruandi secretũ, cedit obligationi tuendi bonum commune, vel graue priuatum alicuius particularis. Valentia *tom.3.disp.5.q.14.p.p.* Nec etiam tenentur testes testificari ea, quæ ab aliquo non fide digno, aut appassionato audierunt; secus verò si à persona fide digna illa acceperunt,& Prælatus præcipiat, vt referantur ea, quæ sciunt ex auditu,iuxta dicta supra *num.2.* Nec etiam tenentur testificari cum suo notabili damno spirituali,vel temporali, quod prudẽter timent euenturum ex testificatione, iuxta dicta etiam *ibidem.* Peirinis *tom.1.de Subdito quæst.1.de Obedientia cap.16. §.3. conc.7.* Testes non sunt vllo modo cogendi à Iudice, vt dicant quod nesciunt,sed liberrimè sinendi dicere veritatem; imò si ignorantes sunt, monendi sunt ab illo de modo testificandi, vel dandum illis tempus ad consilium accipiendum à doctis. Thomas de Iesu *de Visitatione Regularium tractat.3.cap.6.* Debent etiam cum ferunt sua testimonia interrogari de causa scientiæ, seu quomodo sciant,

ſciant, quod dicunt. *cap. cauſam de teſtib.* Thomas de Ieſu. *ibid. cap.* 7. Apud quem alia ad intentum.

12 Poſt formationem proceſſus, ſeu informationis, ſi nullus ſit teſtis, qui Reum condemnet de delicto, poſſet abſolui ſi non præceſſiſſent prædictam informationem, vel proceſſum infamia, ſemiplena probatio, aut indicia ſufficientia reſpectiuè ad delictum, quia nulla eſſet tunc cauſa, quare vlteriùs contra illum procedi poſſet. Imò numquam citandus eſt aliquis, vt tamquam Reus interrogetur, niſi delictum ſit ſaltem ſemiplenè probatum, vel ex teſtibus, vel ex indicijs, vel ex probata infamia. Franciſcus Aretinus *in Pract. crimin. de 3. ſubſtant. iudicij cap.* 1. Aliquo tamen ex prædictis præmiſſo, & multò magis ſi per teſtes, vel vnum ſolum omni exceptione maiorem conſtet de Reo criminoſo, ante omnia citandus eſt; nam ſi Iudex Reum condemnaret non vocatum priùs, non ſolùm condemnatio eſſet nulla, ſed etiam peccaret mortaliter. Nauarrus *in Man. cap.* 25. *num.* 13. Non eſt tamen detrudendus in carcerem, niſi fuga timeatur, vel grauitas delicti hoc poſtulet. Secus enim grauiter Iudex peccaret. Nauarrus *de Iudic. nu.* 51. *ver. ex quo infertur.* Franc. Aret. *vt ſupra.* Incarcerato ergo, ſiue extra carcerem Reo, debet Iudex omnia teſtimonia, & probationes ſimul cum delicto, quod contra illum obijcitur, patefecere, tacitis nominibus teſtium, cum aliquo ſpatio temporis, etiam ſub iuramento, vt reſpondeat. Suarez 4. *tom. de Relig. lib.* 10. *cap.* 12. Thomas de Ieſu *de Viſitat. Regu. tract.* 3. *cap.* 9. Reus autem iuridicè interrogatus tenetur veritatem confiteri, ſub mortali, manifeſtando delicta, de quibus inquiritur. Tenetur enim obedire Prælato iuſta præcipienti. S. Tho. 2. 2. *q.* 69. *a.* 1. *&* 2. Nauarrus *de Pœnitent. diſt.* 1. *§. non dico tibi. num.* 19. *& in Summ. cap.* 18. *num.* 57. Etiam ſi illi immineat periculum vitæ. Propter eamdem rationem. Sotus *de tegendo ſecret. memb.* 2. *&* 5. *de Iuſt. quæſt.* 6. *art.* 2. Corduba *lib.* 5. *quæſt.* 43. *dub.* 3. Et propterea abſolutio à Confeſſore eſt illi deneganda. Thom. de Ieſu *de Viſit. Regu. tract.* 3. *cap.* 10. *num.* 8. Secus ſi non iuridicè interrogaretur, ſcilicet, quia Iudex competens non eſſet, aut non eſſet infamia, ſemiplena probatio, aut indicia ſufficientia. Quia tunc iniuſtè præciperet reuelari ſibi crimen. Thomas de Ieſu *de Viſitat. Regu. tract.* 3. *cap.* 8. Addens bene etiam in hoc caſu non eſſe licitum Reo dicere mendacium, quia hoc eſt intrinſecè malum, ac propterea numquam licitum; poſſe tamen celare veritatem verbis æquiuocis, aut amphibologicis, dicendo ſcilicet, nihil ſcio, nihil feci, mente intelligendo, vt illud debeam manifeſtare, iuxta dicta de teſtibus *ſupra num. præcedenti*. Vnde numquam Reus tenetur deli-

delictum purè occultum, quod non est manifestum aliquo modo ex prædictis, manifestare. Quia de purè occultis numquam legitimè interrogatur. Nauarrus *d.1.de pœnit. §. non dico tibi*. Rodrig. *to.2.quæst.Regul.q.5. art.4.* Imò aliqui volunt peccare mortaliter sic faciendo Quia iniustè se infamat. Nauarrus *in Man.c.18.n.57.* Thomas de Iesu *de visitat. Regul. tract. 3.c.10.n.7.* Iudex etiam non potest Reum de vno crimine conuictum, de alijs criminibus, aut etiam de socijs interrogare, nisi de ijs quoque præcedat aliqua infamia, semiplena probatio, vel indicia iuxta dicta. Propter eamdem rationem. Thomas de Iesu *vt sup.c.8.n.5.& 6.*

13 Sumpta igitur cōfessione à Reo, si fatetur delictum, posset in rigore contra illum proferri sententia, licet mitiùs cum illo procedi debeat, terminum ei concedendo, vt si quam habet excusationem de delicto, quæ saltem illud minuat, eam afferat. Suarez *4.to.de Relig.lib.10.c.12.n.31.* Si verò interrogatus neget delictum procedi vlterius debet ad conuincendum illum. Primò ratificatione testium, licet hoc non sit necessarium, maximè inter Regulares, quando de fide testium moraliter constat. Secundò alios de nouo accipiendo si necessarium hoc videbitur ad moralem certitudinem veritatis. Suarez *vt supra.*

14 Si verò Reus defendere se voluerit poterit aliquem Religiosum designare Procuratorem, qui suo nomine, maximè si incarceratus fuerit, suam defēsionem suscipiat. *Clement. Religiosus de procurat.* Alderete *de Discipl. lib.1.c.11.n.15.* Et, si voluerit producere testes aliquos in sui defensionem, terminus ad hoc necessarius est illi concedendus, & prædicti testes ab ipso oblati iuxta ordinem præscriptum examinandi sunt. Thomas de Iesu *de visitat. Regul. tract.3.c.9.n.6.* Similiter si Reus propriæ defensionis causa petierit copiam probationum contra ipsum, debet etiam dari; immò si nomina testificantium contra illum postulauerit, licet regulariter loquendo id negari debeat, iuxta dicta supra *n.12.* in causa tamen grauissimæ culpæ, ex qua grauissimum damnū ipsi immineat, poterit hoc ipsi cōcedi. Rodriguez *to.2.quæst. Regul q.16.ar.1.* Thomas de Iesu *vt supra.* Si verò timet Iudex, quod Rei amici, vel partiales graue damnum testi, vel testibus reuelatis illaturi sint, poterit illos occultare. Alderete *de Relig. discipl. lib.1.c.14.n.10.*

15 His peractis, probationibusque finitis, Iudicis partes sunt diligenter examinare, an Reus verè se defenderit, & testes per ipsum adducti certò probent illum non comisisse crimen sibi impositum, ita vt credere possit illum esse innocentem, & tūc illum debet absoluere. Alderete *lib.1. de Discipl. c. 16. num. 2.* Si autem è contra videat crimen plene probatū esse, & defensiones pro Reo

adductas, parum, aut nihil iuuare, eum condemnare debet pro criminis qualitate. Alderete *ibid. n. 3* Tunc autem nec est necessaria, nec iustè adhiberi debet tortura. Quia in tali casu cessat finis torturę, qui est supplere defectum plenæ probationis. Nauarrus *c. 18. n. 59.* Suarez *4. to. de Relig. lib.* 10. *c.* 12. *nu.* 33. Tunc verò intelligitur delictum plene probatum quando ad minimum per duos testes oculares, & contestes, & omni exceptione maiores testificatum est, iuxta illud Christi *In ore duorum, vel trium stet omne verbum*. Suarez *ibid.* Testes *oculares*, sunt, qui oculis (idem est de auditu, quando delictum auditu percipitur, vt blasphemia) delictum perceperunt. Franciscus Aretinus *in Pract. crim. c. 2. de nu. test.* Testes *contestes*, qui de eodem facto, loco, tempore, personis, alijsque circunstantijs ad facti substantiam attinentibus, & necessarijs deponũt. Thomas de Iesu *Tract. 3. visit. Regul. c. 7. n.* 11. Testes verò *omni exceptione maiores* sunt, quibus nulla exceptio opponi potest, per quam eorum fides minuatur. Alderete *lib. 2. de Discipl. cap. 3. nu. 6.* Vnde testes de auditu qui scilicet deponunt se audiuisse, vel fama percepisse, nisi illi, à quibus audiuisse dicunt, idem deponãt, non faciunt plenam probationem. Thomas de Iesu *vt supra n.* 16. Similiter nec testes singulares, illi scilicet, qui de diuersis numero factis, aut de distinctis temporibus, aut locis deponunt, non faciunt plenam probationem. Suarez 4 *to de Relig. lib.* 10. *c.* 12. *n.* 33. Thomas de Iesu *de visitat. Regul. Tract. 3. c. 7. n. 5.* Licet quando de eadem delicti specie deponunt, in circunstantijs loci, vel temporis variando, plusquam semiplenam probationem faciunt. S. Thomas 2. 2. *q.* 70. *ar.* 2. *ad* 2. Sotus 5. *de Iust. q.* 7. *ar.* 2. Testes autem non omni exceptione maiores, & quibus exceptio opponi potest, (ac per consequens, qui non faciunt plenam fidem) sunt primò, inimici inimicitia capitali, non leui inimicitia. Secundò, minores natu viginti annis. Tertiò, viles personæ, & infames, & qui grauia delicta commiserunt, nisi fuerint emendati. Quartò, dementes, & furiosi. Quintò, conspiratores, qui scilicet ex pacto conuenerunt, vt vnus accuset, seu denunciet, & alij sint testes. Sextò, qui sunt varij & inconstantes in suo testimonio. Septimò, mulieres, sed inter Religiosos admittendæ sunt Moniales, maximè pro delictis, quæ in earum Monasterijs committuntur. Pro quibus, & alijs ad intentum vide Franciscum Aretinum *in Pract. crim. c.* 1. *de secundo subst ent. iudic.* Alderete *de Discipl. lib.* 2. *c.* 3. Thom. de Iesu *de visitat. Regul. tract* 3. *c.* 11.

16 Si verò delictum non sit, pensatis pensandis, plenè probatũ, & Reus illud non confiteatur, distinguendum puto, aut enim tale delictum non est ex atrocibus, & capitalibus, quæ pœna corporali mor-

mortis,mutilationis,aut triremium puniri debent;aut est ex illis. Si primum, tunc puniendus est Reus pœna minori, quàm si tale delictum plenè probatum esset, & condemnandus ad illam. Hoc enim æquitas iustitiæ,& rigor obseruantiæ Regularis expostulat, ne sub spe infirmæ probationis reddantur faciles Religiosi ad crimina perpetranda. Suarez 4.*tom.de Relig.lib.*10.*de Regim. Societ. cap.*12.*num.*33. Qui etiam benè addit,in hoc processu per inquisitionem mitiùs adhuc agendum esse in imponenda pœna, quàm si per accusationem criminalem processum esset. Si verò delictũ sit ex atrocioribus,& grauissimis,quibus in sæculo pœna mortis, mutilationis,vel triremium applicatur,& sint magna indicia,quæ Iudici suadeant Reum commisisse crimen, quod negat, ita vt semiplenè probatum sit,potest illum torquere,iuxta dicta *cap.* 18. *num.*17.Alderete *lib.*1.*de Discip.Relig cap.*17. Vbi etiam de modo quo tortura applicanda est Religiosis.

17 Si Reus in tormentis adhuc non confiteatur delictum, absoluendus est.Dicitur enim tunc indicia purgasse, & quasi obliterasse. Suarez 4. *tom.de Relig.lib.*10.*cap.*12.*num.* 32. Alderete *lib.* 2.*de Relig.discip.cap.*12.*num.*6. Si verò confiteatur delictum, adhuc oportet, vt ratificet illud, cum confessio facta in tormentis fragilis sit, & incerta. Franciscus Aretinus *in Pract.crimin.cap.* 12.*de confess.per torturam.* Vbi etiam de tempore, quo facienda est hæc ratificatio,& quoties repetenda tortura, si noluerit ratificare,quod in illa confessus est.

18 Post quæ sententia diffinitiua à Iudice ferenda est contra Reum, & imponenda illi pœna, tum iure communi, tum iure particulari designata. Poterit autem Superior sententiam ferre vel in scriptis,vel viua voce, dum tamen ad illam audiendam citetur Reus. Alderete *lib.*1.*cap.*17.*num.*3.*&* 4. Ad quam etiam præcedere debet probationum legitima examinatio, an scilicet, plenè conuictus sit Reus, ita vt certò constet delictum ab ipso commissum; indicia an sint leuia, aut grauia; delictum an sit contra bonum commune, an verò solùm in damnum tertiæ personæ,aut solius delinquentis; persona delinquens an sit Prælatus, contra Prælatos enim maior sæpè desideratur probatio, quàm contra alios, quia hi multorum calumnijs expositi sunt. Qualitates etiam testium,defensiones Rei, excusationes, exceptiones, & alia huiusmodi sedulè examinare debet Iudex, & ante omnia Deum exorare,vt mentem ipsius illuminet ad benè,iustèque iudicandum. De quibus Alderete *lib.*1.*de Religios.discipl.c.*18.*& lib.*2. *cap.*1.Thomas de Iesu *de visitat.Regul.Tract.*3.*cap.*14.

19 Loquendo autem de alio modo procedendi Iudicis Regula-

ris, ſcilicet per iuridicam denunciationem, ſic eſt in illa procedendum. Primò enim denunciator culpam defert ad Superiorem. Eſt namq; denunciatio iuridica delatio alicuius criminis apud Iudicem competentem ad pœnam, vel correctionem inferendam delinquenti. Nauarrus *cap. nouit. de Iudic. notab.* 5. *num.* 2. Thomas Ieſu *de Viſitat. Regul. tract.* 3. *cap.* 2. *§.* 3. Debet autem priùs denunciator fraternaliter correxiſſe, vel monuiſſe delinquentem, iuxta modum præſcriptum à Chriſto Dom. Math. 18. qui conformis eſt legi Charitatis, ne ſcilicet fama proximi lædatur, eius delictum, priùs publicando, quàm ipſe ſit monitus corrigi. Alderete *lib.* 1. *de Relig. diſcipl. cap.* 5. *§.* 4. Suarez 4. *to. de Relig. lib.* 10. *cap.* 12. *nu.* 36. Si tamen ſit ſpes emendationis, iuxta dicta ſupra *num.* 2. imò ſi poſt fraternam correctionem emendatio fratris ſecuta eſt, non debet denunciari. Quia iam ceſſat finis denunciationis. Suarez *vt ſupra num.* 37. Quando verò delictum eſt notorium, non eſt neceſſe vt priùs delinquens fraternè moneatur. Iuxta illud Apoſtoli 1. Timoth. 5. *Peccantes corã omnibus argue.* S. Thomas 2. 2. *q.* 33. *art.* 7. Nauarrus *de Reſtitut. lib.* 2. *cap.* 4. *num.* 64. Nec tunc, aut vnquam, peccatum deferendum eſt ad Superiorem vt Iudicem, ſi vt Pater ſperatur remedium adhibere poſſe. Omnia enim cum charitate tentanda ſunt, vt minori cum detrimento fratri ſubueniatur. S. Thomas 2. 2. *q.* 33. *ar.* 7. & Thomiſtæ *ibidem*. Similiter vt aliquis denunciet alium iudicialiter, neceſſarium non eſt vt præcedat infamia. *Cap. Inquiſitionis, & cap. qualiter, & quando.* Quia in via inquiſitionis ideo requiritur infamia, vt ſuppleat vicem accuſatoris, denunciator verò ſuſtinet vicem accuſatoris. Suarez *vt ſup. nu.* 35. Si tamen præcedit infamia multò magis debent denunciari delicta. Thomas de Ieſu *de viſitat. Regul. tract.* 1. *c.* 15. vbi multa ad intentum. Vide etiam dicta ſupra *nu.* 3.

20 Denunciator, etſi non teneatur denunciare delictum, quod probare non poteſt, & per teſtes fide dignos iuxta dicta ſupra *n.* 3. tamen ſi vult, poteſt denunciare, nec tenetur probare delictum, quod denunciat. Quod rationi conſentaneum eſt, tum ne plura crimina grauia in Religioſis maneant impunita, ex eò quòd nullus ea audeat denunciare, quia probare non poſſunt; tum quia in hoc differunt accuſator, & denunciator, quòd ille tenetur probare delictum, non iſte. Sotus 5. *de Iuſt. & iure q.* 4. *ar.* 3. *& q.* 5. *art.* 4. Bannez 2. 2. *qu.* 33. *art.* 8. *dub.* 3. Vnde ſi non probet, non ideo mulctandus. Non enim ſuſcipit ſupra ſe onus probandi, ſed tantùm præparat viam Iudici, vt ipſe inquirat, & probet, quod ſecus eſt in accuſatore. Thomas Ieſu *de viſitat. Regul. tract.* 1. *c.* 16. *n.* 13. Similiter denunciator poteſt eſſe teſtis, ſi aliunde non habeat aliud

im-

impedimentum. Eò quòd non procurat vindictam delinquentis, sed correctionem. Nauarrus *in Man.c.*25.*n.*33. Sotus 5. *de Iust. q.6.ar.*2.*con.*4. Secus est de accusatore, neque enim ipse, aut eius cognati,& domestici possũt esse testes *c.* 1.2.4.*q.*4.*l.*3.*testes.* Alderete *lib.*2.*de Discipl.c.*3.*n.*19.
21 Facta denunciatione, munus prudentis Iudicis erit diligenter expendere, tam personam denunciantis, quam denunciati, & an delictum sit priùs fraternaliter correctum, an non, an publicum,an verò occultum.Si enim denunciator esset aliàs malignus, & pacis perturbator,aut denunciatus vir eximius,& probatæ per plures annos vitæ, non est admittenda denunciatio. Ne malignis occasio calumniandi viros probos facilè concedatur.Tho.de Iesu *de visit.Regul.tract.*1.*c.*17.*n.*1.Nisi fortè tũc denũciãs munus accusatoris,& sub pęna tallionis vellet subire.Rodrig.*to.*2.*q.*6.*ar.*8. Similiter si videat denunciatum non fuisse fraternaliter monitũ, aut esto ita sit, facilè per correctionem paternalem emẽdandum, illum corrigat, secretam aliquam pœnitentiam illi imponendo. Quia regulariter denunciatio iuridica inter Regulàres admitti non debet,si per aliquod aliud emenda fratris speratur. Thom.de Iesu *vt sup.n.*5.*&* 6. Similiter quando delictum non est publicum, nec delinquens laborat infamia,non est iuridicè contra eum procedendum,sed vel occultè puniẽdus,si emendationem promittat, vel dimittendus si culpam non fateatur.Sotus *Relect.de tegend.secret.memb.*2.*q.*4.*con.*8.Suarez 4.*to.de Relig.lib.*10.*c.*12.*n.*37.*&* 38. Quãdo verò delictum est publicum,vel Reus laborat infamia,aut contra eum est semiplena probatio,vel indicia sufficientia, iuxta dicta supra à *nu.*6.admittenda est denunciatio, & iuridicè contra Reum procedendum,eodem modo, quo diximus de inquisitione speciali supra à *nu.*4.
22 Loquendo verò de tertio modo procedendi Iudicis Regularis,scilicet per accusationem, licet ille relegandus sit à Regularibus, vt pote, quòd Religiosorum paci, & tranquillitati videatur repugnare, vt proinde etiam in aliquibus Regnis non permittatur,eò vel maximè,quòd per denunciationem iuridicam suppleri possit (Thomas de Iesu *de visitat. Regul.tract.*1.*c.*4.*nu.*6.) nihilominus casu,quo admittatur, (quia fieri potest sine iniustitia, vt si qui iniuriam passus est contra iniuriantem agat ad iustam vindictam,& sine peccato contra charitatem,vt si non ex odio, sed vel ex affectu Religionis ne similes iniuriæ in ea introducantur, vel ex affectu resarciẽdi iustum honorem,vel nomen bonum fiat.Suarez 4.*tom.de Relig.lib.*10.*c.*12.*nu.*45.) istæ cõditiones ad illam requiruntur.Primò vt fiat in scriptis. Secundò, vt exprimatur dies

& annus, quo intentatur. Tertiò, nomen accusatoris, & accusati. Quartò, species delicti. Quintò, locus & etiam tempus, nempe annus, & mensis, quo delictum commissum est. Sextò, inscriptio accusantis. Colliguntur hæc ex *lege libellorum ff. de accusat.* Franciscus Aretinus *in Practica criminali de accusat. cap. 6.* Alderete *lib. 1. de Religiosa disciplina cap. 4.* Non tenetur tamen accusator exprimere in libello diem commissi delicti, vt expresse habetur in prędicta *leg. libellorum.* Quia alioquin potestas accusãdi, & probandi nimis restringeretur, facilè enim fieri potest, vt quis diei, vel etiã hebdomadæ sit oblitus. Quia non ita cadit sub sensum. Franciscus Aretinus *vbi supra.*

23 Accusator põt crimen etiam occultũ deferre, neque tenetur ex iustitia secretã præmittere correctionẽ, sed sufficit quòd possit probare delictum. Hoc enim interest inter accusationem & denunciationem, vt habetur *in ca. qualiter & quando de accusat.* Nauarrus *in Manual. cap. 18. nu. 30.* Lessius *2. de Iustitia & iure c. 30. nu. 10.* Aliquando tamen esset contra charitatem nulla præmissa monitione accusare. Lessius *vt sup.* Alderete *lib. 1. de Religiosa disciplina cap. 4. nu. 6.*

24 Tenetur accusator probare delictum quod defert ad Iudicem. Ideo enim debet accusatio fieri in scriptis, vt constet, quid illi probandum. Franciscus Aretinus *in Practic. crimin. de accusat. cap. 5.* Thomas de Iesu *de visitat. Regul. tract. 1. cap. 4.* Nec potest esse testis in causa, in qua est accusator, in quo differt à denunciatore. *Cap. in omni negotio de testib.* Sotus *de secret. memb. 2. q. 4. & 5. de Iust. q. 6. ar. 2. concl. 4.* Nauarrus *in Rubric. de iudicijs num. 19.* Iurat de calumnia, scilicet, quòd non calumniandi animo delictum opponat. Alderete *lib. 1. de Relig. discipl. c. 4. nu. 13.* Vnde si repertus fuerit calumniator, idest, quòd falsa crimina obiecerit, punitur eadem pœna, qua puniendus esset accusatus, quæ vocatur pœna talionis. S. Thom. *2. 2. q. 68. ar. 4.* Sotus *lib. 5. de Iust. q. 5. ar. 4.* Vt autem dicatur delictum probasse, & calumniatorem non esse, sufficit prædictum delictũ probauerit semiplenè, scilicet per famam, vel per vnum testem integrum, vel per alia indicia illis æquipollentia. Quia tunc iam tenetur Reus interrogatus à Iudice, si talis semiplena probatio illi intimata est, delictum confiteri, & puniri. Nauarr. *in Man. c. 25. tit. de pecc. Rei accusat. & inquis. n. 35. & seq.* Franciscus Aretinus *in Practic. crimin. de accusatione c. 5.* Sed nec etiam quando nec semiplenè probat delictum quod obiecit, punitur accusator, secundùm consuetudinem, pari pœna talionis, sed solùm minori pro arbitrio Iudicis, ne homines ab hoc actu accusandi omnino deterreantur. Aretinus *vt sup.* Alderete *lib. 1. de Relig.*

lig. discipl. cap. 23. *nu.* 5. Imò etiam ab hac pœna minori excusatur accusans, si probat, obiecisse crimen, eò quòd haberet iustam aliquam causam per quam crederet illud esse commissum, vel non ex malitia fecisse accusationem. Nam calumniator verus solùm est, qui falsa crimina scienter intendit. Alderete *vt sup. nu.* 9. Aretinus *etiam vt sup. cap.* 7. Vbi etiam in additionibus, de aliquibus casibus in quibus accusator deficiens à probatione excusatur.

25 Repelluntur à munere accusatoris fœminæ, pupilli, & serui, & infames, ac inimici capitales, nisi quando agitur de proprio interesse, si arbitrio Iudicis taliter iudicabitur *l. quia accusarem ff. de accusationib. cap. prohibentur, & Glossa in c.* 1. *de accusat.* Nauarr. *lib.* 5. *consil. tit. de accusatio. cons.* 3. *nu.* 2. Alderete *lib.* 1. *de Relig. discipl. c.* 4. *n.* 7. Item laici Clericum accusare non possunt, nisi suam, suorumque iniuriam prosequantur. Alderete *ibid.* qui etiam *nu.* 9. qualiter Iudex Regularis se gerere debeat cum externus aliquem Religiosum accusare voluerit. Et *nu.* 13. refert excommunicationem latæ sententiæ à Leone X. in fauorem Ordinis Prædicatorum prolatam contra Religiosos, qui alios eiusdem Ordinis ex quauis causa conueniant coram Iudice externo, & etiam contra Iudicem, si talem conuentionem admittat. Vide etiam Confettium *in Compend. Bullar. Leo. X. & tit.* 6. *cap.* 1.

26 Facta acusatione, & à Iudice Regulari acceptata, si acceptari debet, procedendum est in causa eodem fere modo quo diximus de denunciatione, & speciali inquisitione vsque ad sententiam diffinitiuam. Suarez 4. *tom. de Relig. lib.* 10. *cap.* 12. *num.* 45. Solùm est aduertendum, quod etiam diximus *cap.* 18. *nu* 16. Prælatos Religionum ex priuilegio Bonifacij VIII. non teneri in causis Religiosorum procedere, apicibus, & rimulis iuris seruatis, sed *secundùm consuetudines approbatas, & generalia facta, & facienda Ordinis instituta*. Quod ipse Pontifex exponit dicens: *Quòd licet Prælati omnes ad apices iuris ex supradicta Constitutione non teneantur, vt sunt citationum interualla, dilationes interlocutoriæ, & cætera huiusmodi, quæ non sunt de essentia iuris, non tamen possunt in actis iudicialibus pro eorum arbitrio procedere, sed iure diuino, ac naturali ad substantialem iuris ordinem tenentur*. Thomas de Iesu *de visitat. Regular. tract.* 3. *cap.* 1. Quo etiam sensu aliqui Pontifices in suis Decretis apposuerunt has particulas, *simpliciter, summariè, de plano, & sola veritate facti inspecta.* Quæ fere idem significãt. Nam *simpliciter* denotat procedendum excludendo calumniatorias, & dolosas dilationes, inanesque exceptiones. *Summariè*, vt solùm ea, quæ ad iudicis vim, & essentiam pertinent, adhibeãtur. *De plano*, vt omissa solemnitate sedendi, vel etiam feriatis diebus, post-

positis vanis exceptionibus, tergiuersationibus, & appellationibus. *Sola veritate facti inspecta* denotat, vt solemnitates accidentales iuris reijciantur, seruatis solùm, quæ de iure naturali, diuino, & iure gentium, qualia sunt statuta Religionum, seruanda sunt. Alderete *lib.*1. *de discipl.Relig.cap.*8. Thomas de Iesu *de visitat.Regular.vt supra*.

27 Circa formulam, qua formanda sunt acta processuum Regularium vide Franciscum Aretinum *in Practic.crimin.part.*3. Alderete *de Relig.discipl.lib.*3. Thom.de Iesu *de visit. Regul. tract.* 3. *à cap.*2. Circa modum etiam, quo facienda est purgatio canonica, (licet iam his temporibus parum fit in vsu,) vide eumdem Aretinum *vt supra & cap.*13.*de purgation. Canonic.* & pro nostris Carmelitis *par.*3.*Constitut.cap.*9. Pro pœnis etiam triremium, exilij, &c. vide dicta *cap.*18 *num.*16. Pro pœna etiam carceris vide *c.*16. *num.*9.10. Pro pœnis incontinentium, seu qui lapsi sunt in peccatum carnis vide *cap.* 5. *num.* 16. Sodomitarum, ibidem à *num.* 11. Eorum, qui fœminas solicitant in Sacramento pœnitentiæ *c.* 19. *num.* 33. Qualiter etiam liceat, vel non liceat appellatio Regularibus *cap.*9.*num.*4.

Laus Deo Beatæq; Virg. Mariæ Carmelitarum Patronæ.

IN-

INDEX RERVM MAGIS NOTABILIVM.

Quæ in hoc opere continentur.

A

An

Bo-

tur

Fœ-

INDEX.

H

I

Quan-

Labo-

M

can-

N

P

Præ-

Q

Con-

tunc

Tabel-

Id

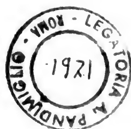
V

FINIS.

LEGATORIA A. PANDIMIGLIO
ROMA
1921

